

ПЕТЪР ДЪНОВ УЧИТЕЛЯ

УТРИННО СЛОВО
(1937 - 1938)

Ликвидация
на века

ПЕТЪР ДЪНОВ
УЧИТЕЛЯ

УТРИННО СЛОВО
(1937 - 1938)

ПЕТЪР ДЪНОВ УЧИТЕЛЯ

УТРИННО СЛОВО
(1937 - 1938)

Ликвидация на века

Издателство
„БЯЛО БРАТСТВО“

Поредицата Утринно слово на Издателство „БЯЛО БРАТСТВО“ ще представи в многотомно издание утринните беседи на Учителя Петър Дънов в тяхната хронологична последователност: от 1930 до 1944 година. Оформянето на томовете в частта им, касаеща обема на отделните книжки, не повтаря оформянето от предишните издания. Многотомникът ще даде възможност на читателя да се запознае с вълнуващите проповеди на Учителя, които съпътстват лекциите от класовете на Школата и вдъхновено допълват окултното знание, предадено в нея.

Настоящото издание включва беседи, публикувани в сборниците:

*ЛИКВИДАЦИЯ НА ВЕКА,
утринни слова, София, 1948*

*КРАСОТАТА НА ДУШАТА,
утринни слова, София, 1948*

Съдържание

1. Ликвидация на века	7
2. Оценяване и прилагане	19
3. Да видят	33
4. Сърцето и умът	44
5. Двете дървета	61
6. Трите свята	72
7. Първата песен	87
8. Разрешение на въпросите	101
9. Служене на Бога	108
10. Неизменни величини	117
11. Трите пътя	129
12. С ключ и без ключ	146
13. Малките неща	161
14. Доброто и светлината	180
15. Окото на Любовта	201
16. Двете жени	220
17. Радостни и весели	238
18. Учене и служене	257
19. Красотата на душата.....	276
20. Четири погледа	291
21. Единствената връзка	311
22. Единство в живота.....	326
23. Новата храна	342
24. Да слушат	356
25. Добрите плодове.....	371
26. Великите пътища.....	385
27. Под тебе и над тебе.....	402
28. Даде Ми се всяка власт	415
29. Даром давайте.....	422

30. Отворени за доброто	433
31. Главните точки.....	446
32. Великото в света	456
33. Обнова на човека	463
34. Последен в света.....	471
35. Две посоки.....	479
36. Слизане и качване.....	489
37. Тониране.....	498
38. Оригинал и копие	509
39. Изгубеният сън	516

Приложение

Речник на чужди и остарели думи	524
Обяснителни бележки.....	527

ЛИКВИДАЦИЯ НА ВЕКА

Размишление

Ще прочета нещо върху Любовта от книгата „Завета на цветните лъчи“, стр. 8., 9. и 10.

И хоругвата му над мене бе любов...

Мнозина цитират стихове от Евангелието, но лесно ги забравят. Това се случва особено между религиозните. Някои религиозни цитират наизуст много стихове, казват на хората как да живеят и какво да правят, но като дойдат до себе си, всичко забравят. Ако адвокатът забрави някои цитати от закона, какъв авторитет ще има той между съдиите? Един брат казва на друг: „Това, което Учителя говори, се отнася за децата“. Не, той е забравил какво е слушал: аз говоря за философи, а не за деца – те направо влизат в Царството Божие. Аз говоря на женените, които имат деца, на богатите, на учените, на философите. Никъде не е казано, че женените, богатите или учените ще влязат в Царството Божие. Ако някой женен мисли, че той, жена му и децата му ще влязат в Царството Божие, той се лъже: то е все едно да мислите, че частите на счупеното шише ще влязат в Царството Божие.

Като говоря така, мнозина се питат: „Кого ли има предвид Учителя, за кого ли говори?“. Аз имам предвид счупените парчета на шишето, а не самото шише. Каква личност представлява частта от счупеното шише? Личност има само онзи човек, който обича Бога. Значи който обича Бога, той е личен; който не Го обича, не е личен – той не е никаква личност. Умният има личност, глупавият няма никаква личност; който говори истината, има личност, който не говори истината, няма никаква личност. Казвате, че има личен и безличен живот. Някои

философи говорят за безличния живот. Днес повечето хора водят безличен живот, а трябва да минат в личния живот, да станат лични. Под „личен живот“ разбираме онзи живот, който има за основа Любовта, Мъдростта и Истината. Такъв човек е всякога здрав, личен между хората, той обича да прави упражнения, да се движи. Накарайте онзи, който страда от кръст, да прави упражнения: ако рече да се наведе, той пъшка, не може да стане. Питаш: „Защо този човек стои настрана и не прави упражнения“. Кръстът го боли, не може да се навежда и изправя; той не е разположен и да се моли.

Сега ще ви говоря за много работи, но съм решил да не споменавам често името на Любовта. Защо? Защото тя е единствената сила, която причинява пакости на хората: тя прави пакости от добро. Как ще разберете тази мисъл? Например двама души се обичат, готови са един за друг на всякакви жертви. Случи ли се да се намразят, те не искат да се видят сто години – нищо не е в състояние да ги примири. Те се намразват от голяма любов. Ако не са се обичали и се намразват, лесно ще се помирят. Казва се, че ако човек направи някакво престъпление от любов, трябва да минат четири поколения, докато се забрави престъплението. Какво ще кажете за това? „Празна работа!“ Не, празни чували носят само глупавите хора – умните носят всякога пълни чували. Каква е задачата на този, който носи празни чували, и на онзи, който носи пълни чували? Първият, като срещне човек с пълен чувал, казва: „Моля, тури нещо от твоите чували в моите“. Който носи пълни чували, като срещне човек с празни чували, казва: „Моля, извади част от съдържанието на моите чували и го тури в твоите“.

Казват за някого, че бил много красноречив, т.е. обичал много да говори. Той носи пълни чували, които трябва да изпразни. За друг някой се казва, че бил много мълчалив. Много естествено, той носи празни чували, няма какво да раздава. Той само отваря чувалите си и казва: „Моля, сипете ми нещо от вашите чували“. Какво заключение може да се извади от това? Ако имаш много, давай; ако

имааш малко, вземай. Ще даваш и ще вземаш, докато настане равновесие в живота. Днес хората – и с пълни, и с празни чували, пак не живеят добре. Защо? Не знаят какво да правят. Ето защо казвам: онези, които имат пълни чували, трябва да се съберат с тези, които имат празни чували, да живеят заедно – това значи братски живот. „Вярващи ли трябва да бъдат?“ Вярващи, разбира се: според мене няма безверници в света. „Защо?“ Защото за една минута всеки човек прочита двадесет молитви, т.е. прави двадесет вдишвания и двадесет издишвания. Като дишааш и издишааш, на всяка минута казвааш по двадесет пъти: „Господи, вярвам в Тебе, Който ми даваш всичко“. Така диша обикновеният човек – талантливият диша и издиша по десет пъти на минута. Значи той казва десет пъти: „Господи, вярвам в Тебе“. Гениалният диша и издиша по четири пъти в минута и толкова пъти казва на Господа: „Господи, вярвам в Тебе“. Светията диша и издиша по един път на минута и само един път в минутата казва: „Господи, вярвам в Тебе“. Според индусите Бог е направил едно издишване и е създал всички светове; след милиарди години Той ще направи едно вдишване и ще прибере всички светове в Себе Си, т.е. ще ги разруши. Значи Бог с едно вдишване и с едно издишване създава светове и разрушава светове.

Как разбирате тази мисъл? Казано е в Писанието: „Вие сте божества“. Значи вие създавате и рушите. Някога си разположен и гледаш към Слънцето, Луната, звездите – светло ти е в душата. Доjde отнякъде едно лошо настроение и ти изгубваш разположението си – в тебе настава тъмнина. Докато си разположен, светът се създава за тебе; щом изгубиш разположението си, светът се разрушава. Всеки има възможност да създаде своя свят, всеки има възможност в един момент да разруши този свят в себе си. Следователно когато хората живеят добре, Бог създава света; когато не живеят добре, Бог разрушава света.

Сега ние сме събрани тука много хора. Добре, че зданието не е много голямо: ако беше като големите къщи

в града и ако прозорците бяха затворени, щяхте да се задушите. Големите къщи не са много хигиенични, затова дето се събират много хора, трябва да има отдушници, да се пречиства въздухът, прозорците трябва да бъдат отворени. И човек трябва да бъде отворен: под „отворен“ разбирам да става правилна обмяна между външния и вътрешния свят, т.е. между външния и вътрешния живот на човека. Ако твоите мисли, чувства и постъпки не са отворени, нищо не можеш да постигнеш.

Задача: като се върнете по домовете си, всеки от вас да вземе хартия и да нарисува един образ, в който да изтъква някоя добродетел. В този образ да се чете доброто, според вашето разбиране. Всички говорите за доброто – изразете го в подходящ образ. Може ли за пет минути да предадете на лицето си израз на доброто: който ви погледне, да познае, че сте добър човек? Ако се усмихнеш, не изразяваш добродетелта; ако си замислен, и това не е добродетелта; ако свиеш веждите си, показва, че си недоволен – и това не е добродетелта; ако широко отвориш очите си, учудваш се нещо – и това не е добродетелта; ако изкривиш устата си, недоволен си нещо, което също не изразява добродетелта; ако свиеш много раменете си, притеснен си. Мислете как да изразите добродетелта върху лицето си. Някои турят ръката си пред гърдите: искат да се представят смирени, а всъщност не са смирени.

Преди няколко дни наблюдавах отношението между две млади сестри, които минават за смирени. Едната мушка другата по гърба, а тя иде да ми се оплаква, че са я мушкали; онази, която мушка, играе ролята на крайно смирена. На онази, която се оплаква, казвам: „Радвай се, че толкова смирена сестра те мушка“. Ако те мушне един светия, лошо ли е? Светията ще ти помогне в нещо: лошо е, ако глупав човек те мушка – той нищо няма да ти предаде. Изкуство е в живота от разбъркани и криви линии да изработиш нещо хубаво. Преди известно време присъствах на сеанс, дето един велик художник правеше интересни опити. Той извикваше няколко души от публиката и ги караше да напишат или да начертаят каквото

искат. От тези разбъркани линии – прави и криви, той състави един отличен, красив образ. Той майсторски поставяше всяка линия на нейното място. Ако не можеш една обидна дума, като крива линия, да я поставиш на мястото ѝ, какво убеждение имаш? Ако не можеш от кривите линии в живота си да създадеш един красив образ, какво верую имаш? Ако най-малките неща в живота ти те спъват, какво е твоето разбиране?

Всички хора някога са седели пред престола на Бога, пели са Му хвалебствени песни, минавали са за светии. Днес Бог ги е изпратил на Земята да ги изпита в противоречията на живота – сами да видят какви светии са. И вас, светиите на Небето, днес ви изпитват: вашето светийство се подлага на изпит. Някога сте били светии на Небето, но на Земята не сте. Защо? Изгубили сте знанието, което сте имали там. Някога сте били видни, богати хора – като богати добре сте живеели; обаче какво ще правите сега без пет пари, при несгодите в живота? Някой ме пита защо се допусна дяволът да ви изкушава. Ами ти защо го допусна: ти сам го допусна, а търсиш причината отвън. „Не ми вървят работите. Защо се допусна това?“ Ти сам знаеш: от тебе зависи да оправии работите си. Трябва да имаш правилни разбирания.

Някой казва: „Не тръгвам по пътя на Учителя. Не зная кой е той и отгде иде“. Ако е въпрос за мене, свободен е – нека върви след когото иска. Важно е, че той отдавна е фалирал: той се е продал вече на дявола, той е изпразнил чувалите си и дето отиде, ще иска да му дадат нещо. Аз не искам такива хора – след мене трябва да вървят добри и разумни хора с пълни чували, да има какво да дават. Като иска някой да знае кой съм, казвам: на Небето съм бил един от първостепенните светии. Изпратен съм на Земята да се изпита светийството ми. Понеже зная, че съм на изпит, внимавам да не направя някаква грешка. На Небето съм голям светия, затова на Земята съм на големи изпитания. Ако не беше така и не знаех какво съм, нямаше да приема никого около себе си. Казвам: като зная какво се изисква от мене, приемам всички хора

и не се питам кой как постъпва и в какво вярва – за мене е важно как аз постъпвам и в какво вярвам.

И вие сте били светии, затова трябва да постъпвате като светии. „Като отидем горе, какви ще бъдем?“ Това зависи от вас. За себе си казвам: слязох от Небето като голям светия и оставих мястото си празно – който от вас иска, може да заеме моето място. Един ден, като напусна Земята, моето място тук ще остане свободно – който иска това място, може да го заеме. Дали съм на Земята, или на Небето, мене ми е еднакво приятно. На Небето съм голям светия, заемам първо място; на Земята заемам последно място – по-последен на Земята от мене няма. Значи заемам и първото, и последното място. Как ще разберете това – да заемаш едновременно и първо, и последно място. На Небето като светия е приятно, на Земята като последен слуга пак е приятно: да заемеш такава място, че всеки да има право да те учи.

Казано е, че Бог е всеблаг. Въпреки това, като е създавал света, Той е допуснал в него и доброто, и зло. Като се натъкват на тези сили, хората изпадат в противоречия и започват да страдат. Бог вижда техните противоречия и им се притичва на помощ – това показва Неговото величие. И Христос, като гоїде на Земята, пое греховете на хората – така Той им показа как работи Бог. Знаеш ли какво нещо е да носиш греховете на хората и да плащаш за тях? В това отношение всеки има поне една малка опитност: всеки знае какво значи да носиш греховете на другите. Питате: „Коя е причината за противоречията?“. Ако ти дадат да изпереш една нечиста риза без сапун и с малко вода, това не е ли противоречие? Друг е въпросът, ако переш нечистата риза със сапун и с изобилна вода: с малко вода нищо не може да се направи. Противоречията се дължат на недоимък в живота.

Като наблюдавам хората, виждам, че всички бързат: в яденето, в ходенето, в говоренето. Защо бързате толкова? Ако имате някаква неотложна работа, разбирам, но ако нямате такава работа, защо трябва да се бърза? Някога си бил чиновник, ял си бързо, за да не закъснееш – сега си

уволен, няма защо да бързаш. Като за чиновник бързото ядене се оправдава, но в други случаи бързото ядене не се оправдава. Някой лесно се сърди. Облякъл се е в чисти грехи, приятелят му го е хванал с нечистата си ръка и е направил петно на грехата: в случая той има право да се сърди. Обаче има ли право да се сърди малачето, че някой го е окалял? То и без това си е цяло изцапано, няма защо да се сърди, че е опръскано с кал. Изкуство е каквото ти се случува в живота, да бъдеш търпелив. Как ще покажеш търпението си? Освен търпелив трябва да бъдеш и милосърден. Кой е милосърден? Който влиза в положението на хората.

Например срещаш един човек и без да ти казва нещо, ти разбираш, че има някаква мъка. Като влезеш в разговор с него, разбираш, че той е гладувал четири дена. Той се е молил на Бога да му помогне по някакъв начин. Ти веднага прилагаш милосърдието си: даваш му хляб, сирене, за да се подкрепи. После разбираш, че той няма гърба, въглища, няма с какво да се завие. Ти му даваш една черга и така го спасяваш поне временно от негодите на живота: така ти проявяваш милосърдието и любовта си към него. В случая любовта причинява радост, а някога тя причинява най-големи страдания. Например още преди векове Любовта е дала на всеки човек известни блага. Ако не ги използва разумно, тя си ги взема. Това причинява страдания на хората. Като не знаете защо Любовта взема благата си назад, вие се сърдите и казвате: „Измъчи ни тази любов!“. Не, Любовта само взема старото, за да даде място на новото: тя излива водата, налята някога в шишето, за да налее в него прясна вода. Тъй щото вярно е, че Любовта ни причинява най-големите страдания; обаче вярно е, че Любовта ни причинява и най-големи радости. Като дойдат най-големите страдания, знайте, че вие ще ликвидирате със старото.

Казваш: „Важно е да пазя достойнството си като човек“. Всеки говори за своето достойнство. В какво се заключава достойнството на човека? Според мене достойнството на човека зависи от това, доколко той пази

достойнството на Бога в себе си: ако не го пази, той няма никакво достойнство. Ако не пазиш достойнството на баща си, който те е родил, какво достойнство ще имаш? Следователно ако ти не пазиш и не цениш това, което Бог е вложил първоначално в тебе, нищо не си. „Но Бог е несправедлив.“ Ако наистина Бог е несправедлив, какво остава за човека? Тогава по-добре не търсете справедливост нито на Земята, нито на небето. Дръжте в ума си мисълта, че Бог е мъдър и справедлив, за да бъдете и вие мъдри и справедливи. Каквато мисъл гържите в ума си за Бога, такива може да бъдете и вие. Щом се усъмните в Бога, вие губите всички блага, всички дарби и способности, дадени ви от Него. Изправете грешките си, външно и вътрешно, за да се ползвате от това, което е вложено във вас. Дръжте в ума си една права идея за Бога. Знайте, че Бог е благ и в живота, и в смъртта, и в богатството, и в сиромашията, и в радостите, и в скърбите. И при най-големите ви изпитания Бог е неизменен. Влезе ли Бог в Ада, и Ада̀т се изменя, става рай. Ако зърнете лицето на Бога само за момент, нещастията ви се стопяват като лед. „Аз вярвам в Бога, затова Той ме посещава.“ Ако вярваш в Бога и ада̀т, в който живееш, се превръща на рай, наистина Бог те е посетил; ако не вярваш в Бога и ада̀т ти не се превръща на рай, Той не те е посетил. Това е велика истина, която всеки може да провери.

Сега аз ще ви помоля да развалите договора, който някога сте направили, скъсайте полицата, която някога сте подписали. „Трябва да платим известно обезщетение.“ Платете обезщетението, но развалете договора, който сте подписали някога, в далечното минало: ако изпълните този договор, съвсем сте загубени. Платете глобата, колкото и да е голяма, но се откажете от този договор, използвайте момента! Сега е време да се откажете от него, друг път няма да ви говоря за това. Който иска, нека се откаже от договора още днес – голяма е глобата, но да се плати. Някой предприемач вземе едно голямо предприятие и сключи договор при известни условия, обаче той вижда, че ако изпълни всички условия, ще

пропадне. В такъв случай той решава да се откаже от предприятието и скъсва договора: ще плати няколко хиляди лева глоба, но ще се спаси. Затова и на вас казвам: скъсайте договора!

Да отворим книгата „Завета на цветните лъчи“, да видим какво ни се казва:

Евангелие от Йоана 14:16:

Ще ви даде друг Утешител, да пребъде с вас вовеки.

Значи като се откажете от договора, който сте подписали, ще ви се даде друг утешител във вярата. По-неже ще плащате голяма глоба, ще дойде друг, който ще ви утешава. Знайте, че всичко е за добро – и тази глоба е за добро.

Да отворим още веднъж книгата „Завета на цветните лъчи“, да видим какво ще ни се каже: стр. 11., Исайя 57:18:

*И ще го вода, и ще въздам пак утешения
нему и на оскърбените му.*

Откровение 21:4:

И ще обърше Бог всяка сълза от очите им.

Кога ще стане това? Когато се откажете от стария договор: тогава именно Бог ще обърше всяка сълза от очите ви. Това наричам ликвидация със старото, със старата карма. Всички хора са оплетени със старото, със своята карма. Старите дългове, старите обещания, старите мисли и желания, старите постъпки, които сте забравили, това е кармата. Сегашният човек е оголял от своите стари дългове, и до днес още той плаща дълговете си, с лихвите заедно. Развалете стария договор: дошло е време да изплащате старите си дългове, дошло е време за ликвидация със старото. Сега е ликвидация на века.

Днес, като слизах от стаята си, казаха ми: „Нищо да не говориш на тези страхливци, за да не ги изплашиш“. Както виждате, нарушавам това. Аз дойдох с намерение само да ви прочета нещо от тази книга и да си изляза. Запитах се: кое е по-добре – да говоря или да не говоря? Ако говоря, аз губя, вие печелите; ако не говоря, аз печеля, вие губите. Кое е по-добро за мене: загубата или печалбата?

Срещам една сестра – недоволна, сърдита. Минах край нея и тълкувам състоянието ѝ: тази сестра е на Земята, излязла е вече от Небето. Тя си казва: „Няма светии тук, няма добри хора. Добре беше на Небето“. Ако беше на Небето, тя нямаше да се сърди. Всеки човек, който има хубава къща, добра заплаща, здрава жена, здрави деца, той живее на Небето. Случи ли се някой от дома му да заболяе, приходите му да се съкратят, къщата му да вземат, той напуца Небето и слиза на Земята: договорт му с Небето е развален. Като ви наблюдавам, виждам, че някои от вас са на Небето, а други – на Земята. Който живее на Земята, често иде при мене и ми казва: „Много падах и ставах, дотегна ми този живот, искам да се върна на Небето. Моля ти се, помогни ми, помоли се за мене“. Значи той иска да направя с него договор, да се подпиша заради него. Да допуснем, че се подпиша – питам: какво ще прави той на Небето? Готов съм да се подпиша за всички, но искам да зная какво ще правите на Небето. Ще кажете, че искате да отидете на Небето да видите Христа. Съгласен съм, готов съм да се подпиша, но какво ще стане, ако отидете на Небето и не намерите Христа? Знаете ли какъв разход ще направите за отиване и връщане от Небето? Христос е на работа, не може да Го намерите на Небето. Вие ще платите милиони за това дълго пътуване и като се върнете на Земята, ще ме гържите отговорен защо не съм ви предупредил, че Христос не е на Небето. Дето и да е, Той работи, не е свободен.

Докато е на Небето, човек е сериозен, мълчалив; щом му кажат, че трябва да слезе на Земята, той се усмихва. Такова е положението на момата, която е решила да се жени. Говорят ѝ за един момък, за втори, тя все мълчи – не е съгласна да се ожени нито за единия, нито за другия. Щом чуе името на момъка, когото обича, тя веднага се усмихва. С това тя иска да каже: „С този човек ще живея добре“. Някога не излиза така: в началото се усмихва, но накрая става сериозна и мълчалива. И вие, докато сте били на Небето, все сте поглеждали към Земята. Кажат ли ви да слезете долу, веднага се усмихвате: слизате на

Земята, обличате се в плът, т.е. оженвате се за плътта. Това е вашата втора женитба – в нея се крие вашето нещастие. Преди да се свърже с Ева, Адам бил женен за Духа; щом се ожени втори път – за плътта, тя му донесе страданията и нещастията на Земята.

Първоначално по естество Адам е бил двуполов – мъжът и жената са били в него. Когато искал да ражда, той сам се разплодявал: той не се нуждал нито от мъж, нито от жена. Един ден намислил да се раздели на два полюса и да се ожени. Така той подписал нов договор и станал еднороден. Някой казва: „Искам да се оженя“. Първо ожени една своя мисъл с едно свое желание, да видиш каква постъпка, т.е. какво дете ще родиш, и след това се жени. Ако не си доволен от детето си, направи същия опит десетина пъти: след като ожениш най-малко десет свои мисли с десет свои желания и родиш дете, от което си доволен, можеш да се ожениш. Женитбата е колкото благословение, толкова и нещастие. Ако се ожениш за ангел, който може да те повдигне, женитбата е благословение; ако се ожениш за една паднала душа с цел да я повдигнеш, но се намериш в ада, тази женитба носи ред нещастия. Ако можеш да извадиш една душа от калта и да я повдигнеш, ожени се; ако не можеш да я повдигнеш и тя те завлече в ада, по-добре не се жени. Искам да ме разберете право.

Какво представлява женитбата? Метод за повдигане на човечеството. В такъв случай има смисъл да се ожениш: ще повдигнеш синовете и дъщерите, които си родил. Ако с женитбата не можете да повдигнете нито една душа, откажете се поне временно от това. Наблюдавам живота на Изгрева: младите са поцурели да се женят. Някой няма хляб за себе си, а мисли за жена и деца: как ще ги изхрани? Женитбата не е играчка: те са се свързали, развиват любовни работи. В любовта не се позволява никаква лъжа! Братът казва: „Обичам те, да се оженим“, но той не казва, че няма хляб за нея. Защо не ѝ каже истината? Той трябва да бъде искрен, да каже: „Нямам достатъчно хляб – хайде и двамата да се впрегнем на работа, да си изкараме хляба“. Ако тя се съгласи да ра-

ботят заедно, нека се оженият, обаче сестрата иска да се ожени, за да се осигури, да има кой да я гледа. Ако е за гледане в очите, той и сега я гледа, но с гледане работата не се нарежда.

„И ще обърше Бог всяка сълза.“ Кога? Когато помнеете. Умни трябва да бъдете: социалните въпроси, какъвто е въпросът за женитбата, не се решават от глупави хора. Не бързайте да се жените ненавреме. Ако се ожениш, избери си такъв другар или такава другарка, че да бъдеш винаги доволен: цял живот да не чуеш една лоша дума. Ако тя постоянно се оплаква от тебе или ти от нея, защо се оженихте? Днес и жененият загазва в живота, и нежененият загазва. Защо? Защото не уповават на Бога. Те се считат самотни и бързат да се оженият. Бог е предвидил отначало съдбата на човека: за всяка душа Той е определил другар или другарка, да живеят в радост и веселие. Чакай времето да срещнеш своята другарка. „Кога ще дойде тази душа?“ Може да дойде днес, може да дойде и утре... Чакай тази душа и с нищо друго не се лъжи: ако се ожениш за друга жена, ще нарушиш Божия план. Не бързай с разрешението на този въпрос. Като срещнеш определената за теб душа, пред тебе ще се открие нов свят. Това означава гумите: „Бог ще изпрати Духа Си да ви утеши“. Тогава ти ще минеш от тъмнина в светлина.

„И ще обърша всяка сълза от очите им.“ Когато Бог обърше вашите сълзи, обършете и вие сълзите на ония, които плачат. Всеки човек в този свят трябва да избърше сълзите на някого.

Това слово е за учениците, не е за външния свят. Ако ме разберете правилно, Божието благословение ще дойде върху вас. Скъсайте стария договор, ликвидирайте със старата карма: сега е ликвидация на века.

Тайна молитва

26 септември 1937 г., София, Изгрев

ОЦЕНЯВАНЕ И ПРИЛАГАНЕ

Ще прочета 12. глава от Даниела.

Тази сутрин сте събрани тук, но всички имате различни интереси – не сте на един ум. Всеки си има по една особена мисъл, по едно особено желание, стремежите ви не са еднакви; мислите и желанията ви не са еднакви, но и работите ви не са еднакви.

Мнозина се питат: „Кой проповедник да слушаме?“. Много проповедници има в света. Някой проповядва на хората с цел да ги обърне към Бога – той счита това за свое право. Според мене един проповедник е бакалин, друг е дрехар – всеки си има свой нагнис. Така и светските хора се делят на търговци, лекари, адвокати и др. Като отидеш при един адвокат, първо той ще те запита какво дело имаш, дали си направил някаква пакост, или си взел пари назаем и не можеш да ги върнеш. Адвокатът е добър човек, готов е да ти услужи, но веднага след това ти представя сметка за работата, която ти е свършил: пет горе, пет долу – ще се пазарите. Ако отидеш при дрехаря, той няма да те пита с кого си се скарал, но ще те пита каква греха искаш. Като харесах една греха, ще се пазариш. Ако пазарлъкът става според нравите на източните народи, дълго време ще се пазариш. Тръгнеш да си отиваш – търговецът те връща, отстъпва малко от цената; ти намиращ, че е скъпо, излизаш от магазина – търговецът те връща и пак отстъпва; най-после се спазарите и ти вземаш грехата. Така постъпват в обикновения живот.

Питам: вие за какво сте дошли тук? Едни търсят адвокати, други – лекари, трети – зъболекари, търговци. Старите за какво са дошли? Те са дошли, защото не знаят как да се справят с децата си – с младите; младите пък са дошли да се научат как да живеят. Ако отидеш

при някой проповедник, и той ще те хване – иска да знае как върви работата ти. Той ще каже, че твоята работа не върви, защото не вярваш в Бога, в Господа Исуса Христа. „Знаеш ли, че ще отидеш в Ада и няма да се спасиш? – му казва проповедникът. – Аз съм човекът, който може да те спаси от голямото зло, да те направи човек. Ще се запишеш в нашата църква, гето ще ти дадем право, като умреш, да влезеш в Рай. Щеш – не щеш, ще се запишеш, иначе ще влезеш в затвора, гето те очаква по-голямо зло.“

И тъй, онова, което говори проповедникът, може да е вярно, а може и да не е вярно. Ето защо, когато ние говорим за Любовта, представяме си я като сбор от възможности. Като обичаш някого, ти имаш вече една възможност. Не можеш да употребиш една и съща любов за всички. Ще кажете, че трябва да обичаме всички, както Бог ги обича. Любовта не е нещо, което се яде или пие. Казвате, че двамата са се хванали за ръка и се целували. Това не е любов – това са условия, прийоми. „Ама те си пишат писма.“ И това не е любов. „Те си правят добро едни на други.“ И това не е любов. Казвате, че двамата са се скарали, защото не се обичат. И това не е любов. „Обикнали са се те.“ И това не е любов. Не мислете, че всеки, който привлича и прегръща, обича – и това не е любов. Мислите ли, че вълкът, като хване кравата за краката и я повлича, я обича? И това не е любов – той има съвсем друго намерение. Мислите ли, че змията, като се увие около човека, го обича? От любов ли паякът хваща мухата? Той има разположение към нея, но това не е любов. Казвате: „Муха е това, тя знае само да бръмчи“. Свързвали ли сте се със съзнанието на мухата, та да знаете защо бръмчи? Тя има страх от паяка, затова бръмчи: някога се освобождава от паяжината, а някога съвсем се оплита. За вас това е забава, казвате: „Ние ги знаем тези работи“. Ако не ги знаехте, нямаше да дойдете тук – вие сте дошли при мене от много знание. Ако бяхте невежи, щяхте още да спите; понеже знаете, че тук има заровено имане, затова сте дошли. Аз ви наричам

иманяри – всеки е дошъл с голяма торба и очаква голямо богатство: отваря торбата си, туря дяла, който му се пада, и си отива. Ако ме разберете буквално, ще си кажете: „Иманяри ли сме ние? Тук сме дошли за знание“.

Казвам: знанието, което търсите, е подобно на онова, което туристите търсят по високите върхове. Често се качват на Мусала, както и аз се качвам. Според вашия високомер каква височина има Мусала? Интересно е, че като го измерват, височината му ту се увеличава, ту се намалява. Какво означава това? Учени българи и европейци са измерили височината на връх Мусала, но никой не го е измерил точно. Според последното измерване Мусала е висок 2 925 м, но и това изчисление не е абсолютно точно. Измерването на високите върхове трябва да става през сухо време, когато има по-голямо пречупване на светлината. Повечето измервания на Мусала са ставали във влажно време, затова не са абсолютно точни; ето защо в изчисленията има разлика от 65 м. Изобщо за изчисляване височината на планинските върхове има различни научни начини. Когато се качихме на Мусала, барометърът показваше височина 2 800 м: значи имаше 300 м спадане от височината на върха. Това зависи от времето: когато времето се подобрява, височината на върха е по-малка; когато времето се разваля, височината се увеличава. Следователно при добро време връх Мусала е по-нисък, а при лошо време – по-висок.

И тъй, във всички хора, които се въздигат, времето се разваля; а пък в онези, които се смириват, времето се подобрява. Това е относително вярно. Кое е най-хубавото време в човешкия живот? Ще кажете, че най-хубаво време е, когато хората се обичат. Ако един ученик обича учителя си, носи му цветя и подаръци; ако не го обича, какво ще постигне? Не само че нищо няма да постигне, но ще бъде спънка и за себе си, и за своя учител. Това показва, че сърцето се проявява, без да има предвид, че и умът трябва да работи и да се проявява. Който не се учи, той е търговец на дребно; който се учи, той е търговец на едро. Ще кажете, че е

унижение за вас да бъдете търговци. Казваш: „Аз да съм търговец?“. Какво лошо има в търговията? *Аз, ти, той* – това е все едно, това са трите лични местоимения.

Всички сте изучавали личните местоимения. Трите лични местоимения са *аз, ти, той*. Знаете ли какъв е смисълът им? Какво разбирате под *аз, ти и той*? Аз имам известно тълкуване на тези лица, но то не е абсолютно истинно. Казваш *аз* – това значи: „Аз съм, който отварям вратата“. *Ти* си, който я затваряш, *той* е, който заповядва кога да се отваря и затваря вратата. Като види, че вратата е отворена, *той* ще каже да се затвори; като види, че е затворена, ще каже да се отвори. Значи *аз* ще отворя вратата, *ти* ще я затвориш, а *той* ще заповядва да се отвори, ако е затворена, или да се затвори, ако е отворена. Като се молиш, казваш: „Ти, Господи!“. Какво означава това? „Ти, Господи, Който затваряш вратата на злото, затвори я, за да не влязат разбойници и крадци да ме оберат.“ Само Бог е в сила да затвори вратата на злото. Ако условията на живота ти са лоши, пак казваш: „Ти, Господи!“ – пак се молиш на Господа да затвори вратата на лошите условия. Кажеш ли *аз*, подразбирам Господ, Който ти говори; Той казва: „Аз съм Онзи, Който мога да те избавя“. Някога казваш: „Аз съм *аз*“. Да, но нищо не можеш да направиш. „Защо?“ Защото говориш от свое име. И ти можеш да подгнеш един указ, и царят може да подгнеш, но това, което царят подписва, се изпълнява, а на твоя подпис никой не обръща внимание.

Днес от всички хора се иска учене. Ще кажете, че много неща знаете, много сте слушали. Много неща сте слушали, но и много сте изопачили. Мнозина си служат с примерите, които съм дал, но те толкова са изопачени, че и аз не мога да ги позная: те влагат в тях такова разбиране, каквото не съм и помислил. Един ден ще кажат: „Така е рекъл Учителя“. Много неща съм говорил, но важно е какъв смисъл съм вложил в тях. Казвам: „Аз говоря“. Утре и ти ще кажеш: „Аз говоря“, но ако говориш като човек и не си свързан със законите на разумната Природа, каква сила има твоего *аз*? Когато искам да

отуда някъде, не казвам, че тръзвам, на каквото Господ даде. Аз не се моля на Господа да оправи времето за мене, но следя какво е времето и тогава тръзвам; аз избирам добро време и тогава тръзвам. Освен това гледам моите разбирания да съвпадат с разбиранията и мислите на Бога. Не се моля Бог да измени времето заради мене, но аз се нагаждам към времето.

Като не постъпвате по този начин, вие грешите и после страгате. Питате: „Защо идат страданията?“. Защото искате Бог да измени нещата заради вас. Казвате, че се молите на Бога, и мислите, че Бог ще измени Своя план. Добре е да се молите, но не да се изменят нещата заради вас, а да станат така, както Бог е наредил. Вие се молите за някой болен да оздравее. Не, ще се молите да стане така, както Бог е определил. Ето, наскоро ходих на Мусала: два пъти се качих и слязох от върха, и то при най-големи мъчнотии. Какви бяха мъчнотиите, не казвам, но без Бога и десет крачки не бих направил. Следователно когато човек се изкачва по планините пеш, при големи мъчнотии, резултатът е един; когато се изкачва с превозно средство, с аероплан например, резултатът е друг. Много неща придобива човек, като се изкачва пеш: в това време той се изпотпява, а с това и кръвта му се пречиства.

И животът е висок планински връх. Както искате да се качвате по върховете без мъчнотии, така искате да прекарате живота си гладко, спокойно, без мъчнотии и страдания. Няма човек на Земята, който, като възлезе към живота, към върха на съвършенството, да не е минал през скарата на огъня. Когато стигне този връх, човек ще разбере вече живота. Не се стигат лесно високите върхове. Ето, колко експедиции се опитаха да стигнат връх Еверест, но не можаха. Някои дойдоха до голяма височина и мислеха, че ще стъпят на земя, но под нозете им се оказа вода. Изобщо както мъчно се качва човек на високи планински върхове, така е мъчно изкачването по високите места в духовния свят.

Като се движи от умерения пояс към Северния полюс, човек се натъква на различни явления. В умерения пояс

дните и нощите се менят според сезона: лятно време денят е дълъг, около 16 часа, а нощта – 8 часа; зиме денят е 8 часа, а нощта – 16 часа. На Северния полюс е съвсем различно: денят е цели 6 месеца, и нощта – 6 месеца. Там не може нито да се оре, нито да се жъне. Само богатият може да живее на Северния полюс. Дето се обърнеш, навсякъде сняг – всичко е бяло, обаче белият цвят не храни. В умерения пояс хората често се обличат с бели грехи, за да покажат, че са чисти; религиозните хора се обличат с черни грехи, за да покажат, че се отричат от света; светските хора пък се обличат с бели, със светли грехи. И черните, и белите грехи не спасяват човека. Според вас светските хора не са духовни. Коя дума е по-силна: *светски* или *духовен*? По-силна е думата *светски*. Защо? Защото тя произлиза от *светлина*, а *духовен* – от *духана*. Значи светлината е по-силна от вятъра, който духа. Казано е в Писанието: „Бог толкова възлюби света, че изпрати Своя Еднороден Син в жертва, за да не погине всеки, който вярва в Него“. Значи Христос се пожертва за света, за светските хора, а не за духовните.

Казваш: „Аз не съм светски човек“. Прав си – ти си *духовен*, аз съм *светски*. „Защо?“ Защото съм човек на светлината. Под *светски човек* вие разбирате нещо особено, недостойно; под *духовен човек* разбирате нещо хубаво. Духовен си, т.е. човек на вятъра си, който духа. *Дух, спирт* на английски има едно значение, а *спирт, алкохол* има друго значение. Ако отидете в Англия, там има много духове. Думата *дух* в различните езици има различно значение. Всъщност кое е истинското значение на Духа? Казваме *Бог* и *Господ* – и това са имена с две различни значения. Думата *Бог* има отношение към органическия свят. Молиш се и казваш: „Ти, Господи!“, значи: „Ти, който затваряш вратата“. Какво е дълбокото значение на тази дума, вие сами ще намерите.

Сега, като ви говоря, има опасност да помислите, че нищо не знаете, че сте невежи. Всъщност не е така: напротив, вие знаете много неща, не сте невежи. Ако ви кажа, че сте невежи, ще се обидите; ако някой ми каже,

че съм невежа, ще се радвам. Защо? Защото много работи не зная. Ето, аз не зная колко милиарда звезди има на небето, не зная и какви същества живеят на звездите. Много естествено! Зная, че Бог е създал света, но как го е създал, не зная положително; зная, че е създал Слънцето, но как го е създал, и това не зная. Ще кажете, че съм ходил на Слънцето – възможно е. Други казват, че не съм ходил – и това е възможно. Аз зная ходил ли съм, или не; как съм ходил, пак аз зная. Ходил съм на Слънцето, но не с тялото си, както вие мислите. Ако убеждавате хората, че съм ходил с тялото си, вие ги заблуждавате; ако ги убеждавате, че съм ходил с двойника си, знаете ли как се ходи с двойника? Вие говорите неща, които не знаете. Ще кажете, че съм излязъл от тялото си и така съм отишъл на Слънцето. Вие излизали ли сте от тялото си, за да знаете как се излиза? Апостол Павел¹ казва за себе си, че бил пренесен някъде; на кое небе е бил, не знае, но бил въвн от тялото си и чул и видял неща, които не може да изкаже. Значи той има особена опитност, за която може да говори. Следователно каже ли ти някой, че си невежа, радвай се: като невежа ти имаш възможност да учиш. Пред тебе се открива велико бъдеще: невежеството погрязва, че пред тебе се открива нова област за изучаване. Невежеството и знанието са две различни гами в живота.

Наскоро говорих с един музикант за гамите, а именно за мажорните и миньорните гами. Питам го коя е причината за съществуването на двата вида гами, той казва, че това се дължи на различния им строеж. Според мене всяка гама има две страни: човешка и Божествена. Човешката страна има отношение към господаруването, а Божествената – към слугуването. Ако вляза в едно общество, дето всички седят наготово, а само един прислужва, казвам: това е човешка работа. Ако вляза в общество, дето всички работят, казвам: това е Божествена работа. Видя ли, че хората спорят кой е по-добър, по-учен, това е човешка работа; ако всички работят за подобрение на живота си, това е Божествена работа. Кажеш за някого,

че е грешник – това е човешка работа. Да си грешник или праведен – това са две различни състояния: праведният е слуга, грешният – господар. Като не иска да работи, грешният казва: „Не съм ли свободен да правя, каквото искам?“ „Можеш, но ще страдаш.“ „Защо?“ „Защото искаш да господаруваш“. Значи страданието е за господаря, а радостта – за слугата.

И тъй, никой господар на Земята не може да бъде радостен. Господар е само Бог: Той е създал света, Той е негов господар. „И аз искам да бъда господар.“ Как ще бъдеш господар, щом не си създал нищо: господарството, радостта и веселието са прерогативи на Господа. „Аз съм учител – работя, творя.“ И като учител ти си слуга. Ето, и аз съм дошъл на Земята да служа, а не да бъда господар, дошъл съм на Земята да правя добро. То има отношение към света на чувстват: като видя някой страдащ или нуждаещ се, чувствата ми диктуват да го нахраня, да го облека, да го приютя в някоя къща – и най-после да му дам условия да учи. Като правя добро на човека, имам предвид и котката. Имам една котка, която постоянно върви след мене. Аз се качвам по стълбите, и тя се качва; аз слизам, и тя слиза. Защо върви след мене? Не ѝ се учи. Тя ме пита: „Имаш ли някаква баница или малко риба, месо?“. Казвам ѝ, че съм вегетарианец, не ям нито риба, нито месо – мога да ѝ дам малко баница. Пуцам я в стаята си и отрязвам парче баница. Ако тя яде баницата, и аз ям; ако тя не яде, и аз не ям. Котката е авторитет за мене: тя веднага разбира прясно ли е маслото, хубаво ли е сиренето. Ако не ѝ хареса нещо, не хапва от баницата – тогава и аз се въздържам, не ям.

Казвате: „Чудно нещо, Учителя ни занимава с котката си. Ние искаме да ни се каже нещо духовно, а Той ни говори обикновени работи“. Не е обикновено това – в тази котка е затворен един голям философ на миналото, който не е знаел как да пише. С него се разговарям аз и го питам: „Друг път ще пишеш ли, както писа в миналото?“ „Веднъж да изляза от тази форма и да дойда отново на Земята, ще зная вече как да живея и какво

да пиша“. „Може ли човек да влезе във формата на една котка?“ Питам: Може ли човек да влезе в един аероплан или автомобил, може ли по формата на аероплана или автомобила да съдите за човека, който е вътре? Значи както аеропланът и автомобилът са средства за пренасяне на човека от едно място на друго, така и котката е средство, чрез което човек може да се прояви. За разумното същество котката е автомобил: всеки момент това същество може да излиза и влиза в котката, както и вие можете да влизате и да излизате от автомобила. Не мислете, че животните, които ви служат, са невежи – чрез тях проглеждат разумни същества и се разговарят с онези, които ги разбират. Те казват: „От много знания дойдохме до това положение. Сега искаме да се учим, да дойдем до истинското знание. Вие сте господари, ние сме слуги. Ако не се изправите, и вие ще дойдете на нашето място, и вие ще разберете истината. Който слугува на другите, той е в правия път; който господарува, той е в кривия път. Вие вършите човешки работи, а ние – работата на Бога, за което благодарим“.

Това, което ви говоря за животните, е мое разбиране – така аз мисля за тях. През всяко животно проглежда човешка душа, която на Земята е била само господар. Тя може да е била философ, учен, княз, княгиня, министър – това не е важно. Следователно животните са превозно средство за човешки души, изостанали в развитието си. Някой казва: „Аз пътувам с биволска кола“. Не е лошо, че пътуваш с такава кола – с биволска кола не стават катастрофи. „Аз пък пътувам с автомобил.“ И това не е лошо, но трябва да внимаваш да не стане някаква катастрофа. Животните в сравнение с хората пътуват с биволска кола; хората пътуват с автомобили, а в последно време и с аероплани, обаче птиците отдавна си служат със собствени аероплани.

В заключение на това казвам: Бог изисква от нас да оценяваме всичко, което Той е създал, да оценяваме нещата и да ги прилагаме в живота си! Неразположен си, но не знаеш защо: причината за това е, че не оценяваш

нещата. „Радостен съм, но не зная защо.“ Защото знаеш да цениш и прилагаш. Някой казва, че те обича повече от себе си – това не е вярно. Достатъчно е да те обича като себе си. „Ти си божество за мене!“ И това не е вярно – никакво божество не съм за тебе. Аз гледам критически на нещата: преди да ти повярвам, трябва да те изпитам. Има критическо гледане, което е намясто, а друго не е намясто.

Например една сестра казва, че братята не живеели, както трябва. Тази критика не е намясто. Друг път ще каже, че братята живеели добре помежду си. В първия случай тя не е била добре разположена, а във втория е била разположена. Че братята живеели добре, това е вярно, но че живеели много добре, това е още въпрос. Че някой бил лош, това е вярно, но че бил много лош, това не е вярно. Аз не мога да кажа, че хората са лоши, защото зная, че Бог ги е създал. Всяко нещо, създадено от Бога, е добро. Ако приема, че хората са лоши, подразбирам, че те не използват правилно благата, които Бог им е дал. Значи лошият човек не използва правилно Божиите блага.

Казвате: „Ние се молим на Бога“. Какво се разбира под *молитва*? Да се молиш, това значи да мислиш за Бога. Всяка мисъл за Бога, колкото и слаба да е, свети като искрица в съзнанието на човека и му допринася нещо. Дали разбираш какво нещо е Бог, не е важно, обаче всякога можеш да мислиш за Него: тази мисъл все ще ти донесе някакво благо, макар и микроскопическо. Да мислиш за Бога, това значи да мислиш право. Ако кажеш, че Бог те е забравил, че на едного е дал къща, а на тебе – нищо, твоята мисъл за Бога е крива: къщата е човешка придобивка. „Моят съсед има добри деца – ходят на училище, учат се, а моите деца не учат добре, нямам възможност да ги издържам. Бог на мене нищо не е дал.“ Ти мислиш криво за Бога, ти не оценяваш това, което ти е дадено, и не го прилагаш. Бог ти е дал ум, сърце и воля, на които всякога можеш да разчиташ; Бог ти е дал душа и дух, на които също можеш да разчиташ. Колко неща още ти са дадени! В сърцето ти са дадени условия и възможности

за един добър и честен живот, в ума ти са вложени условия и възможности за придобиване на светлина и знание, в душата ти се крият възможности за придобиване на Божията Любов. Какви възможности съдържа духът, на това сами можете да си отговорите.

Мнозина ще възразят, че сърцето крие в себе си нещо лошо. Не е така – добро е сърцето на човека, Бог е вложил в него всички възможности за добър живот. Следователно ако човек няма добро сърце, това зависи от самия него – той не е бил в хармония с Божия закон. Като знае това, нека не се пита защо страда и скърби: всяко нарушаване на Божия закон води към страдания. Ти мислиш, че стоиш по-високо от хората. Как доказва това, на гуми ли само? Щом стоиш по-високо от другите и си по-силен от тях, ти си длъжен да ги носиш на гърба си. Който носи другите на гърба си, той е в Божествения порядък; когото носят, той е в човешкия порядък. „Не мога да нося страданията.“ Тогава не можеш да носиш и радостите. Изкуство е да носиш и своите радости, и радостите на своя ближен. Като видиш, че някой се радва, ти си недоволен – искаш тази радост да бъде твоя. Това показва, че не можеш да носиш и страданията на другите. Ако си силен, влез в положението на страдащия и му помогни: той е в човешкия порядък, извади го оттам. Досега той е бил господар, отсега нататък ще бъде слуга. Кажу му: „Едно време и аз бях такъв господар: ядох и пих, но дойдоха страданията, които ме научиха да служавам“.

Преди години един наш брат заболя от язва в стомаха. Дойде при мене да ме пита какво да прави. Казах му: „През лятото ще се печеш на слънце, ще излагаш стомаха и корема си на Слънцето. Така ще се лекуваш два-три месеца наред. Всеки ден ще пиеш по една чаша зехтин“. Той изпълни моите съвети и оздравя, след това дойде да ми благодари. Казвам му: „Ще благодариш на Слънцето и на зехтина. Ако не беше се излагал на слънце и не беше пил зехтин, много щеше да страдаш. На мене може да благодариш само затова, дето ти дадох съвет за лекува-

не. Сега не ти остава нищо друго, освен да служиш“. И на вас казвам: влезте в Божествения порядък и станете примерни слуги. Че сте добри господари, въпрос не правя за това: станете добри слуги!

Казано е на Данила: „Ти иди в последните дни на жребието“. Значи Даниил пак ще дойде на Земята по закона на вселяването – тогава той ще разбере това, което е било затворено за него. Същото се отнася и за всеки едного от вас: и ти ще чакаш до последните времена, ще учиш и ще работиш, ще се откажеш от господаруването. Господарят се противопоставя на всичко, защото има какво да дели. Всяка свада се дължи на господаруването, всяко одумване, всяко насилие е пак резултат на господаруването. Всички неправди в света се дължат на господарите, които делят овцете – кой повече да вземе. От слугата се изисква да прави това-онова – и той всичко изпълнява. Има един господар в света – Бог. В края на краищата светът ще стане такъв, какъвто Бог го е създал.

Това, което ви говоря днес, има практическо приложение. Това е привидно така: всъщност светът, създаден от Бога, е добър. В този свят работят Божиите закони; те работят и в човека, в неговото Божествено естество. Ако бях художник, щях да рисувам образа на Божественото в човека; същевременно щях да рисувам образа и на човешкото естество, което е много упорито, с крайно изопачен характер. Каквото и да направиш, човешкото всякога вижда опаката страна на нещата; то не е дявол, но е родено от дявола – ако мислиш, че можеш да го обърнеш към Бога, лъжеш се. Достатъчно е само да го укротиш, да го смириш, за да млъкне. Нисшето човешко естество е от дяволски произход; истинският човек е в средата – между двете си естества. Ако бащата в един дом е пияница и постоянно бие децата си, той представлява човешкото естество. Добрата майка прегръща и утешава децата си – тя представлява Божественото естество. Бащата бие, майката утешава, децата се учат – те представляват истинския човек. Така те ще имат

ясна представа за проявите на дявола и за тези на ангела. Молете се да не ви управлява човешкото естество, то да не ви стане господар. То е в сила да одере четири кожи от гърба ви, обаче има начин, по който можете да се справите и с това естество. Пазете се да не се скарат двете естества в човека.

Ще направим едно сравнение, за да видите какво е отношението между двете естества. Мома и момък се влюбват един в друг: срещат се, пишат си любовни писма. Докато се разбират, и двете естества са в хармония; щом се скарат, и те изменят отношенията си: момъкът и момата престават да се срещат, връщат писмата си – дипломатическите отношения между тях се прекъсват. Че отношенията между двамата млади са се прекъснали, няма нищо лошо в това – лошото е, ако момъкът и момата почнат да пишат на други моми и момци. В края на краищата и с тях скъсват отношенията си. Това не е преувеличение. Питам момата: „Де е твоят възлюбен?“. И момъка питам: „Де е твоята възлюбена?“. Толкова любовни писма сте писали, всеки от вас е писал любовни писма – хайде да не казвам колко: ге са вашите възлюбени? В един живот пишеш любовни писма, във втори, в трети... В някой живот може да се намери един идеален възлюбен – такъв трябва да се намери. Който е намерил своя истински възлюбен, той се е освободил – той е заел мястото на ония неканени гости преди него. „Как ще позная този, идеалния?“. Ще го познаеш – едновременно той е и господар, и слуга: господар на себе си, слуга на другите. Той ще ти каже: „Ела при мене да те науча как да станеш господар на себе си и слуга и на себе си, и на другите“. Да бъдеш господар на себе си, това значи разумно да използваш Божиите блага; да бъдеш слуга, значи да реализираш тези блага. Като господар ще се учиш, а като слуга ще прилагаш наученото.

И тъй, вие сте писали на мнозина любовни писма, също и на вас мнозина са писали. Можете ли да си спомните първото любовно писмо, което сте писали? Аз помня първото писмо, което съм писал. Първото любовно

писмо трябва да излезе от сърцето ви, и то с най-хубавото, което можете да дадете. Второто любовно писмо трябва да излезе от вашия ум; третото любовно писмо – от душата ви; четвъртото – от вашия дух. Значи ще напишете на вашия възлюбен четири хубави писма: само така той ще дойде при вас. И вие ще получите от него четири хубави любовни писма. Тогава и двамата ще бъдете свършени.

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

3 октомври 1937 г., София, Изгрев

ДА ВИДЯТ

Размишление

Ще прочета 6. глава от Исая.

Той е един от бележитите пророци на израилския народ. Той е имал рядката опитност да види Господа. Който четат Писанието, мислят, че Исая е видял Господа в Соломоновия храм². Всъщност той Го е видял на друго място, далече от храм и дом. Да се мисли така, това показва отсъствие на знание. Ще каже някой, че мнозина са виждали Бога, и то много пъти. И това е неразбиране. Ето, от два и половина милиарда хора колко са могли до днес да се качат на Еверест? Нито един. Ако това досега не е станало, колко по-невъзможно е за човека да се качи на най-високия връх – при Бога. Да видиш Бога – това е изключително явление, което едва ли и един път се случва в живота на човека. В умерения пояс пролетта иде веднъж в годината, обаче има случаи, когато в човешкия живот пролетта иде само веднъж през хиляда години, през десет хиляди или сто хиляди години. Има случаи, когато пролетта иде един път през един милион, десет или хиляда милиона години в човешкия живот. Това е само за обяснение, за да дойдете до истинското положение на нещата.

Мнозина мислят, че знаят всичко на Земята, и са готови да умрат, да отидат на онзи свят, за да видят какво има и там. Някой се е отегчил от земния живот, иска да отиде на Небето. Тук не го искат, че там ще го искат! Искате да влезете във възвишения свят без никакво знание. Там не приемат невежи: като влезете там, ще ви приемат с готовност, но веднага ще ви дадат една мъчна задача. Ако можете да я решите, ще ви приемат; ако не можете, ще ви върнат назад. Казвате: „Достатъч-

но е 20 години да следваме пътя на Новото учение, за да ни приемат там“. Не – и 100, и 200 години са малко; едва след хиляда години може да ви приемат на Небето, между възвишените същества. Какво представляват хиляда години пред вечността? Едва една секунда. Ако хиляда години са една секунда, каква част от секундата съставят 20 години? Какво сте правили през тези 20 години? Молили сте се по три пъти на ден: сутрин около 5–10 минути, на обяд 5–10 минути и вечер 5–10 минути. Значи по три пъти на ден си мислил за Господа. Това е капка вода в големия океан.

Казано е в Писанието: „Бог е огън всепояждащ“. В какъв смисъл се казва, че Бог е огън всепояждащ? Като абсолютна чистота и светлина. Следователно от две неща трябва да се пази човек и две неща трябва да пази: ще пазиш абсолютно чистото и ще се пазиш от абсолютно нечистото. Ако само с око зърнеш или само с ръка пипнеш абсолютно чистото, така ще се изгориш, че с години няма да зарасте раната ти; ако само погледнеш или пипнеш абсолютно нечистото, така ще се изцапаш, че с години няма да се изчистиш. Това е мое твърдение, не искам да вярвате в него. Един ден, като го опитате, ще си спомните, че съм ви го казал.

Вярата подразбира опит. Не мислете, че всичко, което виждате, е точно така, както се вижда. Виждаш, че Слънцето изгрява и залязва – всъщност така ли е? Виждаш, че звездите трептят като малки светли точки на небето – всъщност вярно ли е това? Виждаш гърветата, които отдалече изглеждат по един начин, а отблизо са съвсем други – всъщност кое е вярно? Изобщо човек има представа за всичко, което вижда, но не всякога тази представа е вярна – вярно е само онова, което ти усещаш в себе си. Например пиеш вода, когато си жаден – усещаш приятност; ядеш хляб, когато си гладен – усещаш приятност. За онова, което усещаш или преживяваш вътрешно, знаеш, че е вярно; за онова, което става вън от тебе, знанието ти е относително. Гледаш се в едно огледало, във второ, в трето – в тези образи има нещо различно. Кой е истинският, реалният образ? Това си ти сам.

Двама гуши пеят една и съща песен. Слухът на едният е силно развит, на другия е по-слаб: първият ще изпее песента по-добре от втория. Колкото по-чист е гласът, толкова изпялата песен отговаря на реалността. Реалността е в хармонията на нещата. Докато живееш като индивид своя личен живот, ти си в мелодията на живота. Колективният живот е хармонията в Природата. За да се осмисли животът, човек трябва да мине през хармонията. Тя е съчетание на ред мелодии. Тези мелодии не вървят по закона на плоскостта. Светският живот върви по плоскостта, а духовният върви по перпендикуляра на живота.

Двама религиозни се сравняват кой от тях е по-духовен. Никой не може да отговори на този въпрос, даже и за другите не може да се произнася. Под *духовен* разбирам човек, свързан с духовния свят. Че си бил някое важно лице, това нищо не значи – важно е да си свързан с духовния свят. Ако имаш тази връзка, молитвата ти се чува; ако нямаш връзка, не се чува молитвата ти. Тогава ще се обърнеш към някого, който е свързан с духовния свят. Онзи, на когото молитвата се приема, минава за светия. Има случаи, когато и неговата молитва не се приема.

Като ученици вие трябва да учите. Много неща има за учене, обаче повечето от вас се мъчат да помнят нещата, без да ги асимилират. В това отношение те приличат на фотографии, които само отпечатват образите, без да ги усвояват. Такива фотографии вървят постоянно след мене, искат да ме фотографират. Те правят това от интерес: после ще продават образа ми, за да спечелят нещо. Да фотографираш, това е изкуство, не е занаят. Какво струват всичките образи пред реалността? Портретът представя външния вид на човека, т.е. неговата форма, но не и неговото вътрешно съдържание. Външната форма на човешкото лице е маска, но не и самият човек. „Духовен човек съм.“ Не се съмнявам, че си влязъл в пътя на духовните, но доколко си духовен, ти сам не знаеш това. Духовният решава мъчнотиите си с радост. Мнозина минават за духовни, а бягат от мъчнотиите и страда-

ния. Мъчноштите са задачи, които трябва да се решават правилно. Някои задачи са по-леки, а други – по-трудни, но и едните, и другите трябва да се решат. Ако ги решите правилно, Учителят ще бъде доволен от вас. Който решава правилно задачите си, той може да бъде ученик. Един ден, като отидете в другия свят, ще видите кой как е решил задачите си. Казваш: „Аз реших задачите си“. Възможно е, но професорът още не ги е прегледал, също и неговите асистенти – и те трябва да дадат мнението си. Ако един от асистентите намери, че задачата не е решена, той ще извика и останалите девет; най-после ще дойде и професорът. Ако в мнението на всички има съгласие, ти си решил задачата.

Мнозина питат какво нещо е животът. Музика и песен. „Изпей ни тогава нещо.“ Можете ли да платите за моето пеене? То струва скъпо. Ако пея пет минути, трябва да платите 10 000 лева звонкови. Ако не искате да платите, елате да ме слушате, когато пея за себе си. Някои религиозни искат всички хора да бъдат като тях, да мислят и чувстват еднакво. То е все едно, като запее един „Цвете мило, цвете красно“, всички да запееят след него същата песен. Значи като каже един: „Бог е Любов“, всички да кажат същото. Обаче все ще се намери един да каже: „Не ми говорете за Божията Любов, това не е никаква любов“. Мислили ли сте какво е Божията Любов или изобщо за Любовта? „Има ли нещо възвишено в Любовта?“ Това зависи от вашия поглед върху нещата. Отиваш на фурната, искаш хляб: има ли някаква възвишена идея в това? Не, гладен си. Искаш да удовлетвориш глада си. Дошли са ти гости, и те са гладни: искаш да удовлетвориш и техния глад. Жаден си: търсиш вода да удовлетвориш жаждата си. Такова нещо е Любовта.

Това са начини за размишление, които водят към правата мисъл. Четеш книгата на някой философ, учен или пророк, и казваш: „И аз мога да напиша такова нещо“. Мислиш, че много знаеш, и започваш да критикуваш, търсиш погрешките им. Те имат погрешки, но и ти имаш такива. Цитираш стиха, в който Христос казва: „Чашата, която

Отец Ми гаде, да я не пия ли?“. След това започваш да философстваш върху тази чаша. Тя не е обикновена чаша, с която се пие вода или вино – тя е невидима: нито учениците Христови я видяха, нито сам Христос. Това не е чашата, с която Го напоиха, когато беше на кръста. Никой не може да си представи каква е била тази чаша. Това е чашата на страданието. Ако я зърнете само за момент, вие не бихте могли да се поберете в себе си – тя ще остане паметна през целия ви живот.

Някога дойде при вас един човек и ви каже една обидна дума. Вие веднага изгубвате разположението си и цял ден не можете да се освободите. Казваш: „Страдам“. Какво страдание е това? Дни и нощи минават, ти не забравяш обидната дума и не можеш да дойдеш на себе си. Каква е тази дума? Че си бил първокласен невежа. Според мене да бъдеш невежа, това значи да си кандидат за философ: сегашните философи са били някога първокласни невежи. Нима всички поети и учени не са били някога невежи? Онзи, който те е нарекъл невежа, не е искал съзнателно да те обиди: и той разбира толкова живота, колкото и ти. Мислете право, за да не страдате от малки неща.

И тъй, привилегия е да страдаш, привилегия е за човека да пие от Христовата чаша. Лесно е да кажеш: „Видях Господа“. Видял си Го, а си недоволен. Да видиш Господа, това значи да се разкрие пред тебе картината на далечното ти минало, да видиш всички свои грешки и престъпления. Какво ще правиш тогава? Ще бягаш, както Адам се скри в храстите, след като яде от забранения плод. Ева първа взе от този плод и гаде на Адам. За кой Адам се говори в *Битие*? За втория Адам, направен от пръст – първият Адам беше направен по образ и подобие на Бога. Грамадна разлика има между първия и втория Адам: вторият Адам напусна Рая и слезе на Земята да работи и да се размножава. „Не сме ли чедра Божи?“ Чудно нещо, чедра Божи! Бог е вечен и безсмъртен, а вие, чедрата Божи, сте смъртни. Как е възможно безсмъртния да роди смъртен? Да мислиш, че си чедо Божие, то е по отношение на твоя дух. Но този дух трябва да се

събуди. Като изпъди Бог Адам от Рая, даде му условия да се учи и развива. Бог създаде планетите за развиване на човешкото сърце, създаде слънцата за развиване на човешкия ум. И вдъхна в човека дихание за живот: да се разширява неговата душа, да изучава целия Космос, цялата Вселена – и укрепи духа му да работи във вечността. Това е само за размишление.

Като ученици вие трябва да разбирате смисъла на страданията, за да не се вкисвате. Някой страда и като не разбира защо е дошло страданието, започва да роптае, да се сърди на Бога. Не, в страданието и изпитанието трябва да се смириш, да видиш Бога: само така ще видиш Неговото величие. И тогава, ако си имал желание да умреш и да се освободиш от страданията, ще искаш да живееш, да свършиш някаква работа за Господа. Ти ще съзнаеш, че си пътник, дошъл на Земята да учиш. Каквото срещнеш на пътя си, ще го използваш като пособие, като предметно учение. Сега, като срещнеш някого, ти не го изучаваш, но го туряш на везните си, за да видиш колко тежи. Можеш ли да измериш колко тежи човешката интелигентност, можеш ли да претеглиш една добродетел? Казваш за някого, че е добър. Как измери неговата доброта, на какви теглилки го тури? Добрият човек се познава по това, което той носи в себе си: като влезе в твоя дом, работите ти се уреждат. Добрият човек носи щастие за окръжаващите; щом си заmine той, и щастие то си отива с него.

Един беден софийски чиновник често се оплаквал, че животът му е тежък, че работите му не вървят добре. Оженил се, но животът му пак не се подобрил. Няколко години след женитбата му се родило дете. Той се зарадвавал на детето, но си мислел отде ще вземат пари да го кръстят. Един ден, като отивал на работа, намерил една банкнота от 100 лева и си казал: „Ето, това са пари за кръщенето“. Наскоро го повишили в службата му и от ден на ден се подобрявал материално. Детето живяло 10 години, след което заболяло и си заминало за онзи свят. Какво станало след това? Скоро го уволнили от служба и

се намерил в същото положение, както бил преди раждането на детето. След смъртта на детето и щастието ги напуснало.

Помни: когато видиш Господа, животът ти се подобрява; когато изгубиш Господа, всичко ти тръгва назад. Следователно докато си добре, ти виждаш Господа; щом Го изгубиш, положението ти се влошава. Това е мярка. Това съм опитал и проверил, това ви казвам. Всеки добър човек, всяко добро същество е пратеник на Господа. Той може да бъде видим, може да бъде и невидим. Днес и свещеници, и светски хора говорят за правда, без да я познават. Срещне ме някой свещеник, измерва ме от главата до краката. Питам го мислено: „Как си, стана ли патриарх?“ „Станах. И откак станах патриарх, поумнях.“ „Аз пък винаги съм бил патриарх – и още много има да уча. Ето, и Авраам го считат за свой праотец, но и той имаше да учи. Той влезе като ученик в една школа, дето го нарекоха Авраам³. Значи в името му се вмъкна още едно *а*, началната буква на азбуката. Първата буква, с която е направен човекът, е *с*, втората буква е *у*. Така се образува сричката *су*, която на турски означава вода. Водата символизира живота.

Детето на един варненски свещеник казало на майка си: „Маро!“ . Тя се чудела какво иска да каже то. Давала му това-онова, но не могла да му угоди. Най-после си спомнила, че на цигански *маро* значи хляб. Дала му малко хляб и то млъкнало. Тя се почудила отде е дошъл този цигански дух в техния род. Често и вие ставате играчка на духовете и се чудите как сте могли да направите нещо, от което сте недоволни. Значи духовете ви разиграват, както мечкарят разиграва мечката.

Веднъж дойде при мене един православен дух и ме попита: „Знаеш ли да се молиш?“ „Сега се уча.“ „Тогава слушай: ще се молиш към изток, запад, север и юг – към четирите посоки.“ „Защо?“ „Към изток ще се молиш, защото оттам изгрява Слънцето; към запад ще се молиш, защото там залязва Слънцето; към север, защото оттам иде студът; към юг, защото оттам иде топлината“. Аз

превеждам неговите думи: ще се обърнеш към изток, защото оттам иде животът – там е изгряващото Слънце, което възраства всичко. Ще се обърнеш към запад, дето залязва Слънцето, дето е покойт, почивката. Ще се обърнеш към север, към Истината и светлината, и към юг, отдето иде топлината в живота. Питаш: „Отде знаеш това, от колко години?“ „Отдавна, от деди и прадеди“. И тъй, когато видите Бога, всички грехове ще ви се простят, у вас ще се яви желание да работите за Бога.

Дето и да сте, на Небето или на Земята, трябва да сте готови за работа. Ако си на Небето и чуеш, че търсят човек за работа, ти пръв ще пожелаеш да слезеш и да поемеш работата. Следователно когато Любовта дойде в твоето сърце, тя ще събуди в тебе желание за работа. Ти ще възприемеш нейната чистота и святост, ще чуеш тихия глас на Бога. Само така, чрез Любовта, ще разбереш смирението. Само смиреният може да бъде духовен: той лесно разбира писаното или неписаното Слово. Казано е: Словото никога не умира. Любовта внася импулс, подтик в човека, заради нея той е готов да работи без пари. Лесно е да кажеш на човека: „Работи без пари!“. Ти работиш ли без пари, поощри ли го с нещо? Някой може да работи само за 100 лева дневно, но ако можеш да го импулсираш с нещо. Ти искаш от него да работи без пари, а сам получаваш пари за своята работа: това не е правилно. Казвам: на Любовта се плаща с любов, на Доброто се плаща с добро, на Истината – с истина, на Светлината – със светлина. Това са естествени положения в живота.

Мнозина се оплакват, че са остарели. Аз имам предвид, че ще остарееете, че ще изгубите силата си, че ще искате да заминете за онзи свят. Има методи за подмладяване. За да ви приемат на онзи свят, трябва да бъдете млади; за да ви приемат там, трябва да занесете нещо. Ще кажете, че ще отидете там с препоръчително писмо. Така е: ако си певец, ще те приемат за пеенето; ако си музикант, ще те приемат за свиренето; ако си поет – за поезията; ако си художник – за рисуването. Ами ако не

носиш нищо, за какво ще те приемат? Когато гетето влиза в първо отделение, то носи в себе си желанието да учи, то обиква учителя си и вярва на всичко, каквото той каже. Затова и от вас се иска детска вяра. Детето вярва на всяка дума на учителя си, не го критикува и казва: „Така ни говори учителят“. Като учи десетина години и стане образован човек, той започва да критикува своя учител. В невидимия свят не се допуска критиката. Как ще критикуваш един учен човек, който изчислява колко обръщения прави Земята, какъв път изминава тя. Каквото каже ученият, така става. Как ще кажеш за учения, че нищо не знае?

Като ученици вие трябва да учите, а не само да посещавате Школата. Използвайте това, което ви се дава. За света, за мъртвите хора не мислете – тях никои не ги безпокои: живите хора се безпокоят, а не мъртвите. Ако се безпокоите за нещо, знайте, че сте живи; ако за нищо не се безпокоите, мъртви сте. Докато страда, човек расте, живот има в него; щом престане да страда и да расте, той нищо не постига. Вие искате страданията ви да престанат. Това е невъзможно: докато радостта не замести страданието, последното не може да престане. Всяка радост, която не може да погълне скръбта, не е истинска радост; всяка вяра, която не поглъща съмнението, не е истинска. Силна вяра е тази, която поглъща съмнението; силна любов е тази, която поглъща омразата. На същото основание истината трябва да поглъща лъжата, а светлината да поглъща тъмнината. Както огънят топи всичко, така и светлината стопява тъмнината; любовта стопява омразата, истината – лъжата. Ако доброто във вашето сърце не може да стопи злото, какво добро е то? Ако любовта ви не може да стопи омразата и злобата, каква любов е тя? Божественият огън топи и изгаря всичко.

Прочетете сами 6. глава от Исая и размишлявайте върху нея. А това, което аз ви давам, използвайте като пособие. Ако мислите, че разбирате нещата по-добре от мене, лъжете се: гостатъчно е да ги разбирате като

мене. Аз всякога се питам: мога ли да приложа това, което разбирам? Всичко, което приемам, аз го прилагам на опит: аз не искам моята стомна да се връща обратно при мене с недостатъци. Следователно ако пееш, питай се приятно ли е на окръжаващите да те слушат? Като пея, и аз правя същото. Ако проявиш доброто, следи как се отразява то и на другите. Ако си учител, внимавай да не изопачиш учението, което преподаваш. Много учители са проповядвали Христовото учение, но със своите тълкувания всеки е изопачил нещо от него. Благодарение на това днес не знаеш кое е любов и кое не е любов, кого да обичаш и кого да не обичаш. Светските хора поне турят граници на нещата; духовните казват: „Да махнем границите!“ Като махнеш границите, влизат прасетата и започват да ровят из целия двор. Какъв успех ще имаш тогава? Следователно да критикуваш, да търсиш погрешките на хората, това е ровене. Защо ще търсиш грешките: влез в дома на човека като приятел и заедно с него търси скритото богатство в двора му.

Стремете се да бъдете добри. Как ще познаеш, че си добър? Ако си разтревожен, помисли за доброто в себе си. Щом се успокоиш, това показва, че си добър. Доброто изпъжда навън всяко противоречие, всяко неразположение, всяка скръб. Доброто е Божественият огън – то иде от Бога. Справедливостта също иде от Бога, чистотата също иде от Бога.

И тъй, всеки, който има сърце и не чувства; ум, който не мисли; гуша, която не проявява милосърдие; дух, който не воюва за правдата, той нищо не постига. За такъв човек се казва:

*С ушите си ще чуваш, но няма да разумяваш;
с очите си ще виждаш, но няма да разбираш. (9. ст.)*

*Направи тлъсто сърцето на тези люде
и направи тежки ушите им,
и затвори очите им, за да не гледат
с очите си и да не слушат с ушите си
и да разумеят със сърцето си,
и да се обърнат, та да се изцелят. (10. ст.)*

Тогаз рекох: „Господи, докога?“

И отговори: „Доде запусеят градовете,

та да няма жители; и къщите,

та да няма човек,

и земята да запустее съвсем. (11. ст.)

Доде отдалечи Господ човеците

и стане голямо безлюбие всред земята. (12. ст.)

Но ще остане в нея още една десета част

и тя пак ще се изнури;

както теревинтът и дъбът,

на които пънът остава в тях,

когато се отсекаат, така светото семе

ще бъде пънът ѝ. (13. ст.)

Когато ви каже Господ: „Идете!“, отговорете: „Ето!“.
Но не от себе си да идете, а Той да ви изпрати. Ако отидете от себе си, ще се върнете назад; ако отидете от Неговото Слово, ще продължите. Вървете напред и не се обезсърчавайте! Помнете: „Който дойде при Мене, няма да го изпъдя“.

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

10 октомври 1937 г., София, Изгрев

СЪРЦЕТО И УМЪТ

Размишление

Ще прочета 150. псалом.

Какво се иска от човека? Да бъде добър ученик. Значи той трябва да се учи, и то добре да се учи; същевременно той трябва да цени учението, а за това му е нужно добро сърце. Без любов и мъдростта не може да се оцени, но и любовта не може да се оцени без мъдрост.

Казват за някого, че е религиозен. Какво нещо е религията? Религията е богословие, философия и метафизика. Значи между философията, богословието и метафизика има нещо общо. Съществени ли са тези неща? Философията изнася нещата такива, каквито не са. Метафизиката е отвлечено учение: метафизикът, без да е бил някъде, предполага как са се развили фактите. Има гадатели метафизичи. Между циганите често се срещат гадатели. Срещне те някоя циганка и ти каже: „Ти си много късметлия, имаш девет очи късмет“. Как го измери? Щастие то не се тегли, то няма тегло – то е крайната цел, към която човек се стреми. Религията е наука за сърцето, а философията – за ума.

Днес повечето хора имат богословски разбирания. Защо? Няма да отговоря защо, но казвам, че всяко нещо си има своя причина. Например гладният се стреми към хляба. Кой го застава да яде? „Гладът.“ Не, ни най-малко не е гладът. Засега вие още не знаете какво нещо е гладът – не искам да спирам вниманието ви върху това. Освен глада има много неща, за които нищо не знаете, обаче може да мислите какво представляват гладът и страданието. Вие само ги чувствате, но не знаете какво са те. Казваш: „Много страдам“. Ти мислиш, че страдаш, а всъщност има страдания, които не могат да се теглят.

Например ти тежиш 70–80 kg; щом се натъкнеш на голямо страдание, изгубваш 20–30 kg. Казваш, че страданието те е стопило, олекнал си с 30 kg. Значи страданието отнема нещо от човека. Ако кажеш, че си страдал много, а нищо не си изгубил от теглото си, можеш ли да кажеш, че си страдал? Ти предполагаш, че си страдал, но твоето страдание е въображаемо; друг е въпросът, ако си изгубил няколко килограма от теглото си. В радостта е обратното – тя придава нещо на човека, теглото му се увеличава. Радостта работи върху човека по един начин, а страданието – по друг начин.

В турско време, когато казвали за някого, че е чорбаджия, погразбиха го дебел, охранен човек. В началото, преди да стане чорбаджия, той бил слаб, сух като кука, с посърнало лице, с хлътнали очи; след година-две, като станал чорбаджия, започнал да надебелява, теглото му се увеличавало. Като се претегли, той вижда, че е спечелил десетина килограма от чорбаджилъка. Защо ви привеждам този пример? Казвате: „Ние не се интересуваме от българските чорбаджии“. Не се интересуваме, но кой от вас не иска да бъде угледен, добре облечен? Има една естествена греха, с която човек е облечен; следователно пазете чиста тази греха, тя ви е дадена от Бога.

Човешката греха се цапа от мислите, чувствата и постъпките на човека. Както досега сте постъпвали, не можете да постъпвате и в бъдеще – първа трябва да се учите да постъпвате. Може ли 21-годишният момък да постъпва като детето? Казваш: „Така съм се учил“. Ако мислиш, че ще постъпваш като дете, лъжеш се: ще напуснеш детинството си и ще влезеш в младенчеството, във възрастта на пълнолетието. Има нещо ценно в детинството – желанието на детето да учи. Има ли нещо ценно във възрастта на малкото дете? С плача си то събужда майка си по няколко пъти през нощта. Че тя е уморена, че е неразположена, то не иска да знае и казва: „Трябва да ми служиш – нищо повече!“.

Сегашните хора са религиозни деца, които безпокоят себе си, безпокоят и окръжаващите. Не се обиждайте:

това се отнася до онези, които не разбират Божиите пътища. Не мислете, че като плачете, работата ви ще се оправи – плачът е зов за помощ, той нищо не допринася. „Кога плаче човек?“ Когато сам не може да направи нещо: той плаче, вика, дано му дойде някой на помощ. Има ученици, които, щом не знаят урока си, плачат. Някога учителят е снисходителен към тях, а някога е строг, не обръща внимание на плача им. Въпреки всичко учителят погледне ученика си, подсказва му малко, за да се досети. Ако е схватлив, ученикът веднага се сеца как да реши задачата си: той престава да плаче, усмихва се и пристъпва към задачата. В това отношение всеки човек има опитност, всеки е бил ученик, знае какво нещо е ученичеството.

Казвам: всеки сам трябва да решава задачите си; ако остане другите хора да го учат какво нещо е Бог, неговата работа е загубена. В човека има едно вътрешно чувство, което го учи, то му подсказва какво трябва да прави. Чрез това чувство човек се домогва до вътрешната страна на живота. То не е еднакво развито във всички. Онзи, в когото това чувство не е проявено, остава чужд за Любовта. Когато вътрешното чувство в човека се развива, с него заедно се развиват всички останали чувства, и то по естествен, правилен път. Когато Любовта към Бога не е развита в някого, той няма правилно разбиране за живота. Да имаш любов към Бога, това не значи, ако си майка, да задържаш децата си цял живот около себе си. Ако майката постъпва така, това е криво възпитание. Как постъпва кокошката? Докато пиленцата са малки, тя ги топли под крилата си, кътка ги около себе си; щом започват да израстват, едно по едно тя ги кълве, за да ги отдалечи от себе си: ако не ги напусне, те никога няма да станат самостоятелни. Как трябва да постъпва майката със своите деца?

Много от съвременните хора имат повърхностно разбиране за живота. Ако разбиранията им не се разширят, тези хора са осъдени на изчезване – те ще се намерят в положението на предпотопните животни, от които днес

имаме само останки. Някои от тях са живели преди човека, били са дълги 30–40 м, но главата им е била малка. Благодарение на това те само са яли и пили, за нищо друго не са мислили. Тези животни са се отличавали със слаба, почти с никаква интелигентност, поради което не са могли да се справят с условията на живота и са изчезнали. От тях са останали на Земята само големите им желания – те са влезли в чувствения живот на човека. Природата спазва закона за икономията. Като е видяла, че поддържането на такива големи тела е свързано с чрезмерно изразходване на енергия, тя ги е унищожила. Не може малка глава да управлява голямо тяло. Днес повечето хора имат грандиозни желания: да бъдат богати, да разполагат с имоти, с фабрики, с големи къщи; да бъдат учени, да имат много знания. Слушате някой да казва: „Да стана цар!“. Какво ще придобиеш с това? „Ще заповядам, ще управлявам цял народ.“ Какво ще постигнеш, като станеш цар? Ще се товариш, ще се товариш, докато претовариш парахода си – и като пътуваш по морето, ще се яви буря и ти ще се намериш на дъното на морето. Какво ще остане от твоя параход?

Един български моряк разказваше доколко може да се товари един кораб или параход. Всеки параход има една линия, наречена „водна“, която определя мястото, додето той може да се товари; ако товарът мине линията, параходът е осъден на потъване. Ето защо когато се яви буря и морето се развълнува, веднага вадят част от товара му, за да дойде по-долу от водната линия, да олекне малко. Казват: „Да вярваме ли на всичко, което ни се говори?“. Това е ваша работа. Важно е, че вярата има отношение към ума: значи за да приемеш нещата чрез вяра, трябва да се отнесеш до своя ум.

И тъй, за да се ползвате от знанието, което ви се преподава, вие трябва да приложите ума и сърцето си. Преди това трябва да знаете какво е предназначението на човешкия ум и сърце. Аз нямам предвид само материалното сърце и ум. Материята, материалното е реалност, но относителна. Единствената реалност в света е жи-

вият ум и живото сърце. Под „сърце“ разбирам живота, а под „ум“ – светлината. Следователно не е сърце онова, в което животът не действа; не е ум онзи, в който светлината не действа. Като изхождаш от живота и светлината, ти искаш да бъдеш знатен, да те обичат и ценят хората. Това е Божествено желание, обаче за да те обичат и ценят, ти трябва да дадеш път на Божественото начало в себе си.

Две начала има в човека: Божествено и човешко, т.е. вечно и преходно. Докато си в човешкото начало, ти мислиш, че много знаеш. Един ден сам ще видиш, че твоеето знание не почива на здрава основа. Мислиш, че обичаш хората, но твоята любов не е в сила да подобри живота ти. Каква любов е тази? Човешка. За да разбереш какво е знанието ти и каква е любовта ти, ти трябва да минеш през изпитания. Сърцето се изпитва чрез страдания, а умът – чрез противоречия. Любовта се справя със страданията, а знанието и светлината – с противоречията.

Казваш: „Господи, готов съм на всякакви жертви за Тебе“. Щом е така, Бог те поставя на изпит, за да опита любовта ти. Така постъпиха и с Йов⁴. В един от съветите на Бога, гето присъствали мнозина учени от невидимия свят, Бог казал: „Обърнали ли сте внимание на Моя верен раб Йов? На Земята няма подобен на него“. Един от присъстващите казал: „Аз съм на особено мнение. За да се убедя в тези думи, нужно ми е съществено доказателство. Ти си поставил този човек при благоприятни условия: дал си му ниви, говеда, камили, добри синове и дъщери. Той живее в голямо изобилие – естествено, че ще бъде верен и добър. Отнеми всичкото му богатство, здравето, синовете и дъщерите му, тогава ще видиш колко е верен. Остави го на мене, аз да го изпитам“. Наистина, докато Божието благословение е върху нас, казваме, че Бог е с нас; щом отнеме благословието Си, казваме, че Бог не е с нас. Къде е тогава Той? Докато щастието е с нас, и Бог е с нас; като ни напусне щастието, и Бог не е с нас. В първия случай Бог е пред лицето ни, а във втория случай – зад гърба ни. Казваш: „Аз сам ще нареда

живота си – зная какво трябва да направя“. Щом кажеш така, Бог се оттегля и те наблюдава какво можеш да направиш.

Слушах един ден как проповядваше една сестра. Тя казваше на другите: „Бог иска това от вас, иска онова“. Питам я: „Ти говорила ли си с Господа, да знаеш какво иска Той?“ „С тебе съм говорила.“ „Да, но аз говоря елементарни работи, които ти още не си приложила. Аз не съм казал още последната си дума. За да говориш за мене, ти трябва да ме опиташ. Това ще стане само когато умреш: и ако аз дойда до гроба ти и ти кажа да станеш и ти възкръснеш, тогава ще говориш за мене. Ти умирали ли си? Не си умирали. И аз не съм дохождал до твоя гроб да ти кажа: „Стани!“ Не е достатъчно само да вярваш, но трябва да ме опиташ, за да знаеш кой съм. Това, което говоря, може да е вярно, може и да не е вярно“.

Един ден иде една сестра при мене и ми казва: „Учителю, детето ми е тежко болно, ти можеш да го спасиш“. Аз ѝ дадох известни наставления, но въпреки това детето умря. Тя се разочаровала и казвала: „Чудно нещо, Учителя ни даде някакви съвети за лекуване на детето, но не можа да го спаси“. Според мене сестрата е на крив път: преди всичко детето ѝ не е умряло. То напуца земното училище заради неблагоприятните условия и отива в друго училище. Аз виждам нейното дете, влязло в друго дете. „Къде е то?“ В къщичката на едно бедно дете. „Аз искам да видя своето дете, което съм родила.“ Всъщност ти само си създаде къщичката на твоето дете, но не си го родила. Ако малкото момиченце счупи крака на своята кукла, станало ли е нещо особено? Кракът ѝ е счупен, нищо повече. Следователно като умира, човек променя мястото си, без да е изчезнал.

И тъй, докато човек мисли, че умира, че жена му, децата му, родителите и приятелите му умират, той живее в човешкия свят, дето нещата са временни, преходни, не могат да се разрешат. Щом влезете в Божествения свят, нещата веднага се изменят, вземат друг образ – те стават сигурни, там всички въпроси се решават лесно.

Като не мислите много, вие казвате: „Толкова усилия направихме, нищо ли не сме постигнали?“ Какви усилия направихте? Че 10 години сте правили усилия, много ли е това? Друг е въпросът, ако 10 хиляди години сте правили усилия. Какво представляват 5–6 хиляди години търсене на Господа? Ако мислите, че за няколко хиляди години ще Го намерите, вие се заблуждавате; още повече пък ако мислите, че за 10–20 години можете да намерите и познаете Господа. Ангелите, които са толкова интелигентни и способни, още не познават Господа: техните познания хиляди пъти надминават човешките, но въпреки това и днес още не са познали величието на Бога. Ето защо, на каквато степен на развитие и да се намират хората и ангелите, всеки се запитва що е Бог. Всички говорят за вяра, но и при най-голямата вяра човек изпада в област, с която не може да се справи. Можеш ли да се справиш с бедността, можете ли да се справите с дома си? Не можете: вие се тревожите за най-малките работи. Например детето ви е умряло, вие скърбите. Кой не умира? Човек е умирал хиляди пъти. Казано е: „Ние няма да умрем, но ще се изменим.“ 120-годишният човек има фотографии от ранна възраст до дълбока старост. Това са образи на един и същи човек, претърпял много промени. Защо се е изменил той, защо не е запазил своята младост? Защото е живял в човешкия порядък на нещата.

Мнозина говорят за Бога, но още не живеят в Него. Следователно докато остарявате, вие сте далече от Бога. Обаче има начин да се подмладите, да измените формата си: за 24 часа може да станете красиви. „Възможно ли е?“ Това зависи от бързината, с която се движите. За една секунда светлината изминава 300 000 км път; за колко секунди човек ще измине същия път, ако извървява на ден по 100 км?

Христос казва: „Събирайте си съкровища за небето“. Защо? Защото в която банка и да вложите съкровищата си, в края на краищата ще ви ги вземат; дето и да оставите парите си на Земята, ще ги изгубите, обаче богатство, внесено в Божествената банка, остава за ве-

чни времена. Христос дава начин как може да се пренесе богатството от Земята на Небето. Тези дни гоїде при мене един млад човек да иска някакъв съвет. Аз му казах: „Не се опитвай да палиш сурови дървета“. Сухото дърво можеш да запалиш с една клечка, но за суровото се иска силен огън, жарава. Хората грешат именно в това, че искат да запалят сурови дървета на слаб огън. И вие грешите, като очаквате Царството Божие да гоїде първо във, в света, а после във вас. Законът е точно обратен: Царството Божие трябва да гоїде първо в отделния човек и после – в света. И растението първо възприема светлината от Слънцето, а после извлича соковете от земята. На приетото количество светлина отговарят количеството сокове, които растението извлича от земята.

Първата работа на ученика е да изучава сърцето си. Желая в сърцата ви да стават промени, после ще изучавате своя ум. Ако в сърцето ви се яви едно горчиво чувство, а в ума ви – една тъмна мисъл, трябва ли да се смуцавате от това? Това са външни неща. „Условията на живота ни са тежки.“ Един ден ще станат още по-тежки. Като умреш, ще те заровят в земята и ще си отидат. Ти ще викаш, ще плачеш отгдолу, но никой няма да влезе в твоето положение – те не те разбират. Хората ще ядат и ще пият около тебе, а ти ще страдаш. От хиляди години хората търсят щастие там, дето го няма, обаче казано е в Писанието: „Няма да оставя преподобния Си да види изтлението си“. Това се отнася до онзи, който искрено търси Бога. Който влезе в гроба и види своето изтление, той не е обичал Бога: той е живял в света на безлюбието, което вкарва човека в гроба. Безлюбието носи всичките нещастия, всичките противоречия в живота, то е основа на човешкия порядък. Ще кажете, че дяволът носи нещастията и страданията. Оставете дявола настрана: ако го търсите, ще го намерите в себе си. Когато не изпълнява Божията воля, човек дава място на дявола в себе си. Кой е виновен за това?

Какво представлява дяволът? Той е светъл ангел, който е живял около престола на Бога. Един ден той

е пожелал да стане като Бога и е престанал да Му се подчинява. Непослушанието му е станало причина за неговото падане. Бог го е изпратил на Земята, между хората – там да работи. И до днес дяволът нашепва на хората: „Живейте само за себе си!“. Който го слуша, той се отдалечава от Господа. Като знаете това, казвам ви да не мислите за дявола. Знайте, че Бог царува навсякъде, Той живее в човешките умове и в човешките сърца. Следователно ако търсиш светлината на живота, ще я намериш в Бога. Смешно е да запалиш една малка свецица и да мислиш, че това е Слънцето. И свецицата свети, но не е слънце. Ти, малкият човек на Земята, си въобразяваш, че си божество. Свецица си, но не си слънце. Не само ти, но и философите на Земята са малки свецици – цялото човечество представлява сбор от малки свецици.

Не си правете илюзии – вие сте още малки деца, за които Бог създаде великия свят, за да го изучавате. Божиите блага тепърва идат. Хубаво е това, което досега сте опитали, но то не е истинското ви предназначение. Докато си в морето, неизбежно ще се возиш на лодка; щом стигнеш на брега, на суша ще живееш, лодката не ти е потребна вече – на сушата те чакат кола, железница и други превозни средства. Можеш ли с тях да влезеш в морето? На същото основание един ден ще влезете в нов свят, другояче устроен, не като сегашния. Казано е в Писанието: „Всички ще бъдат вдигнати във въздуха, гето ще посрещнат Господа“. Мислите ли, че с тия тела ще се качите на облаците: какво ще правите там с вашите глави, с вашите разбирания? Облаците, въздухът, за който се говори, представляват умствения свят – там ще ви занесат. Ще ви вдигнат в света на великата Божия Мъдрост. Само така ще разберете истинския живот. На Земята, гето постоянно се раждате и умираете, гето страдате и се радвате, ще бъдете далече от истинския живот. Човешкото тяло е подобно на гъсеницата: както тя се завива в какавида и излиза като пеперуда за нов живот, така и човек трябва да излезе от своето тяло и да влезе в новия живот. И гъсеницата ще смени своите крачка с няколко крилца: тя трябва да се превърне на пеперуда.

Кое е същественото за вас: религията, философията или науката? Религията е наука за живота, философията е наука за ума. А коя наука е за сърцето? Сърцето е неорганизирана област, която сега се организира. Една от големите задачи на сегашния свят е да организира човешкото сърце. Тази е причината, поради която и до днес човешкото сърце не функционира правилно. Колко пъти в минутата трябва да пулсира сърцето? Природата е определила ритъма и ударите на сърцето: за всяко живо същество тя е определила специален ритъм и брой удари. Ритъмът на сърцето на котката, на вола, на човека се различават коренно; не само това, но има разлика в сърцето на добрия и на лошия човек, на умния и на глупавия. Изучавайте сърцето на човека, за да се уверите в това. Колко удара прави нормалното сърце? 72 удара: значи $7+2=9$ – резултат. В ударите, които прави сърцето на светията, има нещо музикално – в него се забелязва особено преливане в ударите; в ударите на сърцето на престъпника има едно забавяне, прекъсване – в него се отразява нисшият, земният живот.

Аз съм правил опит с животните и съм намерил начин да ги укротявам. Среца ме лошо куче, погледне ме заканително, готви се да се хвърли върху мене. Аз го погледна в очите и следя движенията му. То клекне на известно разстояние и чака да тръгна, за да ме подгони. Аз го гледам в очите, мисля за него и постепенно се отдалечавам. То остава назад и престава да лае. Преди години бях в едно варненско село. Всяка сутрин излизях на разходка на север от селото. По едно време едно голямо лошо куче се спусна след мене и ме гони цял километър. Аз си продължих пътя, не се обърнах и не се занимавах с него. На другата сутрин гледам: чака ме и тръгва след мене от лявата ми страна и лае. Това продължи няколко сутрини. На петата сутрин виждам същото куче – гледа ме с широко отворени очи, в които се чете усмивка. То пак тръгна след мене, но вече не лае – маха опашката си доволно, приятелски. След това кучето не се мярна вече. Защо ме лаеше това куче? Аз зная причината, но няма да

я кажа. То беше женско куче. Друг път ме лаеше мъжко куче – то вървеше от дясната ми страна и искаше да ме ухапе. Аз го погледнах в очите и му казах: „Откажи се от това желание“, обаче кучето ме дебнеше цели десет дена. Един ден аз го заставих да тръгне пред мене, а аз – след него. То върви, обръща се, тегли се назад – страх го е да не го ударя; въпреки това аз го заставих да върви напред. Така то вървя половин километър и почна да скимти, не можа да издържи – аз го оставих да се върне назад. И това куче не видях повече.

Какво представлява лошото куче? Лош навик. Такива навици имат и хората. Не се докачайте от това: аз предавам думите на кучетата, които ме лаеха. Те ми казваха: „Един ден някои хора ще вярват в тебе, но други няма да вярват и ще те лаят като нас. Какво ще правиш тогава? Те ще се възмудат и в най-малката ти погрешка“. Мъжкото куче ми казваше: „Много мъже ще обикалят около тебе и някои от тях ще искат да те хапят. Как ще се справиш с тях?“. Това, което е вярно за мене, е вярно и за вас. Някой се влюби в тебе: какво ще правиш с него? Дохождали са при мене хора и ми казват: „Ти можеш да направиш всичко каквото пожелаеш. Ние сме слушали, че ти помагаш на хората“. Това са материални работи – какво ще им помагам? Аз зная какво искат те: искат да им кажа къде има заровени пари. „Ако пък не искаш да ни кажеш, ти ги изкопай и на нас дай.“ „Сега нямам време – като остана свободен, ще ги изкопая и ще изпратя и на вас.“ Те и досега ме чакат.

С този пример искам да ви покажа от какво се интересуват хората. Този, който иска пари, е нещастен, не му вървят работите. Той иска аз да поправам работите му, да подобря неговите условия. Няма какво да му оправям работите: той не е работил според Божия закон. Той е способен човек, но не е развил своите дарби – и днес не иска да работи, живее с особени разбирания. Той очаква да гоиде партията му на власт, че да го назначат на висока служба. Много ще чака! И в това има нещо хубаво. Ако през тези десет години той не чакаше, а работеше, сам щеше да подобри условията на живота си.

Преди години при мене гойде един иманяр от Старозагорско. Той ми каза: „Чувал съм за тебе, че имаш големи знания, знаеш къде има пари.“ „Някои неща зная, някои не зная.“ „Не, и това знаеш. Ето, цели 25 години се занимавам с иманярство. Досега съм изкопал един ров, два километра дълъг.“ „Какво намери там?“ „Почти нищо, не си струва труда.“ „Ако през тези 25 години беше посял толкова декара лозе, досега щеше да имаш най-малко 500 000 лева в банка. А ти цели 25 години гони Михаля. Ти търсиш щастие по пътя на мързела, а не по пътя на честния труд. И това не е лошо, но мързелът влиза в човешкия порядък.“ Той обаче пак си гържи на своето и ми казва: „Да бях на твоето място, щях да изкопая много злато.“ Аз не пипам земната банка: заробените пари са в специални шишета, които аз по никој начин не докосвам. Някога, в краен случай, когато нямам отникъде нищо, позволявам си да взема само една златна монета, останалите отново заравям; и веднага пиша върху шишето, че съм взел една златна монета.

Някои мислят, че са господари на земното богатство, но те се лъжат. Знаете ли какво нещастие донесоха възглицата на човечеството? И добрият, и лошият живот на предпотопните животни, превърнали се вече във възглицата, се внесе в човешкия живот. Лошите духове, които бяха във възглицата, чрез изгарянето им се освободиха и днес хората се намират в чудо – не знаят как да се справят с тях. Спасението им е в растенията: те трябва да се умножат, за да погълнат излишната възглена киселина от въздуха – само така животът ще се нормализира. В бъдеще хората трябва да заместят възглицата с електрическа енергия.

И тъй, вземете поука от сегашния живот и работете за заместването на възглицата с електричество. Ако не успеете, завинаги ще останете в стария живот. Сега хората се оплакват, че животът им е изложен на големи опасности. И на фронта, и въвн от фронта с нищо не са сигурни. При едно нападение с аероплани се убиват хиляди мъже, жени и деца, все от мирното население. Страшно е

това нападение, но поне е видимо. Каква човецина има в това разрушение и убийство на невинни хора? Днес всички хора са на фронта: атакуват ги от видимия и невидимия свят. Много същества от невидимия свят със своите аероплани обстрелват хората – на техните стрели се дължат различните болести. Като не знаете причината на болестите, казвате: „Това е Божия работа“. Не е така: да се бият хората, това не е от Бога; да боледуват хората, и това не е от Бога. „Нали сме създадени от Бога?“ Така е, но грехът не е от Бога. Щом грешаш, ще си признаеш, че това се дължи на твоето неразбиране, на отрочането на Божия закон. Грехът е резултат на човешките слабости, те пък са резултат на леността. Като не иска да работи честно, човек прибягва към лесния път на живота – кражбата, измамата, лъжата. Откраднеш пари отнякъде и си казваш: „Тези пари не са само за богатия, и аз имам право на тях“.

Не, ново разбиране е нужно на човека. Животът е ценност, дадена ни от Бога, и ние по никоя начин нямаме право да злоупотребяваме с него. Други ценности, дадени от Бога, са умът и сърцето. Като знаеш това, никога не цапай живота си, никога не цапай своя ум, никога не цапай своето сърце. „Не мога да живея в такава чистота.“ Можеш, можеш, от тебе зависи. „Ще се помоля и греховете ми ще се простят.“ Можеш да се помолиш, но знаеш ли как се изкупват греховете? Помни: само Бог е в сила да заличи твоите грехове – сам не можеш да ги заличиш.

Сега аз говоря за онова, което спъва човешкия живот, спъва човешкото развитие, спъва неговия ум и сърце. Моята цел не е да ви убеждавам, че вие сте грешни, а аз – праведен. Първоначално Бог е създал човека чист и разумен, впоследствие той е оглупял и е изгубил своята чистота. Така той е изопачил сърцето си, изкривил е своя ум. Това означава неразбиране на законите на ума и на сърцето. Следователно не питай защо грешаш, не се оправдавай, но си кажи: „Трябва да изучавам законите на живота, за да не греша“. Влезеш в едно общество, искаш да си пробиеш път, да заемеш първо място. Не се бутай,

не мисли, че лесно ще се справиш с тълпата: ако се борещ с тълпата, ще заприличаш на нея. Не ви съветвам да се борите с дявола: той е месоядец, не можеш лесно да го задоволиш. Ти ще му предложиш вегетарианска храна – боб, леща, картофи, но той ще ти откаже. Обаче дяволът не остава гладен: днес-утре ще реже парченца от твоето сърце, докато те осакати. Колкото и да плачеш и да страдаш, той не иска да знае. Щом те осакати и няма какво повече да взема от тебе, ще отиде при твоя брат, от него да взема.

Никога не спори с дявола. Като го видиш, кажи му: „И аз желая да бъда трудолюбив като тебе. Ти си свършил много неща, направил си много открития“. Наистина, дяволът започва с доброто и свършва със злото. Той кара човека да стане религиозен, а после го обезверява; той ще го издигне на високо място, ще го направи цар, владика и после ще му каже: „Като си толкова набожен, толкова силен, хвърли се от тази височина. Какво придоби с твоята набожност, какво спечели с твоята сила? Откажи се от Бога, от царуването си“. Той ще те кара да се храниш хубаво, та да затлъстееш, после ще ти изпрати някоя болест, за да изгубиш силата си. И съвременната наука препоръчва на човека да се храни добре, да внесе в организма си известно количество калории, витамини, мазнини – и като се научи да преяжда, тя ще започне да го лекува. Това не е правилен начин на хранене.

Сега аз не говоря за външния дявол, но за онзи, който всеки си е родил. Аз често опитвам този дявол, познавам го във всичките му прояви. Някой тръгне след мене и бърбори: „Ти си много добър човек, само ти можеш да ми помогнеш“. Разбирам, че той иска нещо от мене. Мисля си: какво да направя с него, какво да му дам. Преди всичко той не говори истината, не е убеден в това, което говори. Казвам му: „Махни се оттук, иди да работиш“. Обаче това не е разрешение на задачата, то е само отлагане на делото. Казвам му: „Сега нямам пет пари в джоба си. Един приятел обеща да ми даде 10 000 лева. Ако ги донесе, ще ти дам 1000 лева; ако нищо не ми

гаде, не ме дръж отговорен“. Той си отива, но този ден не ми донесоха 10 000 лева. На втория ден той пак иде и казва: „Дай ми обещаните пари!“ „Не ми донесоха и на мене нищо.“ „Друг няма ли да ти донесе 10 000 лева?“ „Не зная, и днес може да не получа.“ „Не ме обезсърчавай, кажи, че някой ден ще ти донесат тази сума“. Най-после бръквам в джоба си и намирам 25 лева. „Вземи тези пари да си купиш един лотариен билет и ще спечелиш. Не ти казвам колко ще спечелиш, но по-малко от 25 лева няма да спечелиш. Най-малко 50 лева ще спечелиш.“ „Да опитам.“ „Опитай, да видиш, че непременно ще спечелиш поне парите за билета, които си дал.“ Веднъж той се връща от града и ми казва, че е спечелил 200 лева. Пита ме: „Като ми помогна да спечеля, защо не нареди да спечеля 15–20 хиляди лева? Не съм доволен от тази печалба“.

Аз привеждам фактите. Защо е недоволен човек? Щом не е доволен от малкото, той ще бъде недоволен и от многото. Който не е доволен от 150–200 лева, той трябва да усили вярата си. Ако втори път вземе билет по същия закон и вярата му е по-силна, ще спечели 1000 лева. Колкото повече се усили вярата му, толкова повече ще печели; най-после може да спечели и милиона. Печалбата и придобивката са възможности, които се крият във вярата. В света няма случайности. Лотарията влиза в човешкия порядък: ако знаеш законите, лесно можеш да спечелиш. Достатъчно е да купиш един билет, за да знаеш дали ще спечели, или не, но това е изкуство.

Разказват за един англичанин, който спечелил 500 000 лева на рулетка в Монте Карло. Той имал само 150 лева, които вложил в играта. Като спечелил изведнъж 500 000 лева, той толкова се настърчил, че искал да продължи играта. Един негов приятел, като видял увлечението му, извел го от залата и му казал: „Достатъчно ти е това, което спечели“. Всяко нещо има своя краен предел.

Питам: какво сте направили за Господа? Той ви е дал отличен ум и отлично сърце, Той ви е дал добри условия, въввел ви е в безграничен свят, в безгранични условия и възможности. Какво искате повече, защо роптаете и сте

неблагодарни? „Искаме да учим.“ От вас зависи. „Ама хората ни безпокоят.“ Аз съм разрешил този въпрос – никой не може да ме безпокои: щом дойде някой да ме безпокои, веднага ставам невидим. Ако имаш да даваш на някого и той иде ненавреме, стани невидим: кой ще те безпокои тогава? Какво значи да станеш невидим? Това значи да отправиш мисълта си към Бога, да благодариш за всичко, което ти е дал, и да си кажеш: „Няма да се безпокоя. Моят кредитор е човек с непробудено съзнание. Помогни му, Господи, да се пробуди съзнанието му. Сега той е по-добен на сомнамбул, който нищо не вижда“. Сомнамбулът ходи със затворени или отворени очи по покривите, но нищо не съзнава; ако някой го стресне ненадейно, той може да падне и да се убие. Значи има физически и духовни сомнамбули.

Казваш: „Искам да се повдигна, да стана виден човек“. Ти си духовен сомнамбул: искаш да ходиш по покривите, всички да те видят; или искаш да пееш хубаво, всички да говорят за твоето пеене. И това не е лошо, но целта на пеенето не се заключава в това. Пеенето е ритъм, движение, трептене, то регулира живота. Ако твоят ум и твоето сърце не трептят в хармония, ти нищо няма да постигнеш. Едно добро, хармонично сърце влиза в положението на всеки страдац. Кажу на страдащия защо се мъчи и скърби – и страданията му ще изчезнат. Срещам едного: хванал се за главата, плаче и се вайка. Защо? Изгубил е последните си 100 лева. Струва ли си за 100 лева да се плаче? Давам му 150 лева. Те не са изгубени, аз ги влагам в неговата банка. Един ден, като забогатее, той ще ми ги върне. Не искам никакви лихви от него – ако не забогатее, не искам нищо. С други думи казано: докато си лош човек, можеш да правиш каквото искаш; щом станеш добър, ще изплатиш всичките си дългове.

Днес, понеже всички сте добри, призвани сте на Земята да изплатите всичките си дългове. Ще плащате по малко, по пет-десет лева на ден. Речено-казано в мисли, чувства и постъпки – всичко трябва да се изплати. След това можете да се върнете на Небето, но вече чисти,

освободени от всичко старо. Облечете се в чиста, нова греха, та като ви видят в онзи свят, да останат доволни от вас. Не е въпрос колко имате да давате – важно е, че сте вече добре, че имате достатъчно приход и можете да се издължите. Някои от вас имат по 5 000 лева месечен приход, други имат 10 000 лева, трети – 20 000 лева месечен приход. Важно е, че всички сте вътрешно богати – така виждам аз цялата работа.

И тъй, вложете мисълта си във вашия добър ум и чувствата си – във вашето добро сърце. Кажете си: „Господи, благодаря Ти за доброто сърце и за добрия ум, които си ми дал. Отсега нататък аз ще изпълнявам Волята Ти, както е на Тебе угодно“.

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

17 октомври 1937 г., София, Изгрев

ДВЕТЕ ДЪРВЕТА

Размишление

Ще прочета 8. глава от Посланието към римляните, гето се обяснява защо човек страда и гладува.

Съществуват два закона в света: човешки и Божествен. Законът на плътта е човешки, законът на Духа и на Любовта е Божествен. Човешкото причинява страдание на хората, а Божественото – радост. Защо страданията преодоляват в живота? Защото човешкото взема надмощие над Божественото. Човешкият порядък никога не може да донесе радост на хората.

Религиозните очакват да дойде Христос на Земята, да оправи света. Христос няма да дойде на Земята да оправи света по човешки начин – това правят хората. Светът се оправя от години и още не е оправен. Хората се движат в двата порядъка – в човешкия и Божествения, които трябва да изучават, за да различават техните прояви. Насилието, мъчението са прояви на човешкия свят. Които изпълнява човешката воля, живее в Ада; който изпълнява Божията воля, живее в Рая. „Де ще бъдем ние?“ Ако изпълнявате своята воля, ще бъдете в Ада; ако изпълнявате Божията воля, ще бъдете в Рая.

Сега не е въпрос да се оправдавате защо постъпвате по един или по друг начин. Ще кажете, че е важно какво мисля за вас. Какво мога да мисля за един човек? Всеки човек си има специфични характерни черти. Ако попаднеш в общество на българи, събрани заедно на чаша вино, като дойде време за плащане, всеки иска пръв да плати. Един от тях отваря кесията си, но се оказва, че няма пари; вторият отваря кесията си – също е празна. Най-после третият, най-богатият, казва: „Аз ще платя“. Отваря кесията си и плаща за всички. Англичаните постъпват по

друг начин: всеки хвърля по една монета на пода и гледат на кого монетата при падането си се е обърнала с лицето нагоре. Късметлия е онзи, на когото монетата е паднала с лицето нагоре – той плаща за всички. У немците обичаят е друг: там всеки плаща за себе си. От трите обичая кой е най-добър? Според българите българският обичай е най-добър, според англичаните техният обичай е най-добър, според немците немският е най-добър. За Божествените хора Божественото е най-добро, за светските хора светското е най-добро.

Какво е нужно на сегашните хора? Да се освободят от своите вътрешни противоречия. Например търсиш любов в човешкия свят и като не я намериш, разочароваш се. Няма защо да се разочароваш: ще знаеш, че в човешкия свят има насилие, мъчение, но не и любов. Ако търсиш нещо хубаво, ще го намериш в Божествения свят. Следователно ако страдаш, ще знаеш, че си в човешкия порягък, и ще гледаш да ликвидираш с него. Имаш господар, с когото си скаран и не можеш вече да живееш с него. Какво ще направиш? Ще го напуснеш. Ти си се уговорил с него да му служиш само една година: втората година си свободен, никакъв закон не те задължава да му служиш. Друг е въпросът, ако господарят ти е добър, умен човек, а ти искаш да го напуснеш само затова, че не ти е увеличил възнаграждението. Представи си, че служиш на баща си: с пари ли ще служиш? Ще кажеш, че баща ти може да ти остави наследство. Господарят пък ти плаща на части: всяка седмица, всеки месец или всяка година. Всяка работа, при която парите играят роля, не е Божествена; там, дето парите не играят роля, работата е Божествена. Някой господар мисли, че постъпва по Божествено, а не плаща на слугата си. Той не разбира какво значи да постъпваш с човека по Божествения закон.

Един беден, но умен човек взел назаем хиляда лева от един банкер с условие да ги плати за определен срок. Като наближил срокът, банкерът го дал под съд, понеже според неговата бележка дължникът трябвало да плати дълга си 12 гена по-рано. В бележката на дължника срокът бил с

12 гена по-късно. В призовката от съда било означено да се плати в срок от 24 часа. Съдията разгледал делото и се произнесъл в смисъл банкерът да се съгласи да получи парите си 12 гена по-късно. Кои от двамата има повече право? Които страда. Когато страданието се налага като наказание, добре е да се отложи с 12 гена; когато възна-граждават някого, добре е да се изпълни 12 гена по-рано. Значи когато очакваш щастие, то трябва да гоиде 12 гена по-рано; когато очакваш нещастие, нека гоиде 12 гена по-късно. От юридическа гледна точка несправедливо е да се изменя датата, въпреки това датата на полиците постоянно се изменя.

Всички хора очакват радостта дванадесет гена по-рано, а скръбта – дванадесет гена по-късно, обаче в живота и радостта, и скръбта идат точно навреме. Ако длъжникът закъснява с 12 гена, а кредиторът избързва с 12 гена, съдията събира и двете числа и дели на две, за да намери средно аритметичното, което отговаря на истинската дата. Какво се иска от сегашните хора? Да си правят отстъпки. Които има да взема, да отстъпва; който има да дава, и той да отстъпва. Така ще се намери онази точка, към която се стремим.

Помни: не можеш да имаш резултатите на Любовта без самата Любов, не можеш да бъдеш справедлив без самата Правда, не можеш да бъдеш добър без Доброто. Следователно ако Любовта не е в тебе, не можеш да любиш; ако Правдата не е в тебе, не можеш да бъдеш справедлив; ако Доброто не е в тебе, не можеш да бъдеш добър; не можеш да имаш резултатите на Духа, ако самият Дух не е в тебе. Днес повечето хора се намират под влиянието на човешкия порядък – те се управляват от силата на плътта, от своите лични интереси. Това е общ закон в Природата. Няма съществуване, колкото малко и да е то, което да не мисли за себе си, за своята прехрана; всеки иска да облекчи живота си, да мине без страдания. Някои страдания са естествени, а други – неестествени. Например естествено е да се страхуваш от смъртта, неестествено е да се страхуваш от една малка буболечка.

Един свещеник казваше: „Много ме е страх от смъртта. Като помисля, че ще се мре, цял се разтрепервам. Чудя се как ще предам душа“. Питам го: „Нали си свещеник, защо те е страх?“ „Да, свещеник съм, стотици хора съм погребвал, но при всички случаи сърцето ми трепери. Представям си как един ден и мене ще погребват. Не зная как да се освободя от този страх“. Казвам: има някаква причина за този страх. Като срещнеш мечка, страх те е, че ще те нападне. Като срещнеш възлюбения си, радваш се, приятно ти е: надяваш се, че от него ще получиш нещо. Ако срещнеш човек, когото не обичаш, не ти е приятно, защото той ще ти вземе онова, което имаш.

Казано е в Писанието: „Страхливият няма да влезе в Царството Божие“. Защо? Защото не върши Божията воля. Наистина, докато се страхува, човек не може да изпълни Божията воля. Ето защо първата задача на ученика е да се освободи от вътрешния страх. Някой мисли, че се е освободил от страха. Достатъчно е смъртта да похлопа на вратата, за да види, че страхът още живее в него.

До един американски колеж, в малка схлупена къщичка, живяла една стара негърка. Обременена от живота, тя всяка вечер се моела на Бога да я вземе от този свят – толкова ѝ дотегнал животът. Двама студенти чули молитвата ѝ и решили да се пошегуват с нея. Една вечер те похлопали на вратата ѝ. „Кой е там?“ – попитала негърката. „Двама ангели: пратени сме от Бога да вземем душата ти.“ „Кажете Му, че я няма тук.“

Мнозина казват, че искат да умрат, но като дойде смъртта, никой не е готов да ѝ отвори вратата, всеки казва: „Кажете ѝ, че я няма. Нека отложи малко решението си“. Казвам: има начини, по които хората могат да се освободят. Те все се освобождават – и пак остават неосвободени. Може да си свободен, без да се освободиш. Трябва да намерите начин за истинско освобождаване. Казвам, че смъртта освобождава човека от всички желания и навици. Отчасти това е вярно. Например като умре някой, който е обичал да си угажда в яденето, с изчез-

ването на физическото тяло изчезва и възможността да яде и да пие. Обаче желанието му остава: пак му се иска да яде и да пие. Ако някой се е обличал хубаво, живял е в охолство, и това желание остава в него: той ходи, обикаля около онези, които ядат и пият, поощрява ги да ядат, но той пак остава гладен. Защо? Няма вече физически органи. Следователно когато изпитвате непреодолим глад, това се дължи на души от невидимия свят, които гладуват и се оплакват, че са гладни. Когато заговориш гладна си и се усещаш сит, ти си на Земята; ако ядеш и пак оставаш гладен, ти си под влиянието на гладните души от невидимия свят. Ако питаш защо си сит, ще знаеш, че си на този свят. „Защо съм гладен?“ Защото си на онзи свят, между гладните души.

Почитайте и пазете Божественото в човека. Не можеш да почиташ човека, ако първо не почиташ Божественото в него. Във всеки човек има нещо Божествено: следователно ако обичаш някого, обичай го заради Божественото. Ако го обичаш заради очите, устата, носа или ушите, ти си на крив път; ако го обичаш заради облеклото, богатството или знанието му, пак си на крив път – това са временни, променливи неща, това са пособия, с които човек си служи временно. Обичай човека за неизменното, за вечното в него! Същото се отнася и до онова, което не обичаш в човека. Не го обичаш, защото от него излиза неприятна миризма: и това е временно – утре тази миризма ще изчезне.

Има нещо в човека, за което може да не го обичаш, но то не е физическо. Гледай на Любовта като на условие за чистене на човешкото тяло. Когато дойде Любовта на Земята, тя ще научи хората как да живеят, как да се обличат, как да се чистят и т.н. Това прави съвършената Любов – тя свързва всички хора в едно цяло. Докато не възлюбим Божественото в човека и докато той не оцени Божественото в тебе, никаква връзка не може да съществува между вас. „Не обичам този човек.“ Не го обичаш, защото не обичаш Божественото в себе си. Има нещо в човека, което можеш да не обичаш.

Четири неща трябва да обичаш в човека: неговото сърце, ум, душа и дух. Защо? Защото Божественото пребъдва в ума, в сърцето, в душата и в духа на човека – това са четирите жилища на Божественото. Докато си в човешкия ум, сърце, душа и дух, ти познаваш Божествения свят и неговия порядък; вън от тях ти си в човешкия порядък, в преходния свят. Дето няма ум, сърце, душа и дух, там е човешкото; дето е умът, сърцето, душата и духът, там е Божественото – в това се крие и мистичното, и психичното, и физическото.

Питаме: „От какво зависи развитието на човека?“. От сърцето. Ето защо сърцето трябва да се облагороди. Мястото на Рая е в сърцето, дето са насадени двете дървета – Дървото за познаване на доброто и злото и Дървото на живота. Когато ядеш от плодовете на Дървото за познаване на доброто и злото, ти мразиш хората; когато ядеш от плодовете на Дървото на живота, ти обичаш хората. Първото дърво води към вратата за излизане от Рая, второто дърво води към вратата за влизане в Рая. Като знаеш това, пази се да не вкусиш от плодовете на забраненото дърво; ако искаш да влезеш в Рая, яж от плодовете на Дървото на живота.

Какво представляват любовта и омразата? Любовта е врата, през която се отива при Бога; омразата е врата, през която излизаш от Бога. От човека зависи коя врата ще избере. Невъзможно е да минеш през вратата на Дървото за познаване на доброто и злото и да отидеш при Бога. Както на Земята се говори за две врати – входна и изходна, така и в човешкото сърце има две врати: входна и изходна. От едната врата се влиза, от другата се излиза. И в човека има две врати: за влизане и за излизане. Кое е по-хубаво: да разполагаш с две врати, или само с една? Значи съществуват и два пътя: път на Любовта и път на омразата, път на доброто и път на злото.

Казано е в Писанието: „Който не носи Христовия Дух в себе си, не е Негов“. Значи дето е Духът, там е Христос. Под „не е Негов“ разбираме, че няма мир и свобода, радост и веселие в себе си. Без Христовия Дух не можеш

да имаш стремеж към възвишеното, без Христовия Дух не можеш да имаш никакви блага. Някой мисли, че като повярва в Христа, ще придобие всичко. Не е така: вярата ви трябва да бъде непреривна и всеки момент да се увеличава. Ако вярата не расте и не се размножава, ако не дава плод, не е истинска. Някои вярващи се отчайват и пожелават да заминат за другия свят. Ако с тази вяра отидат в другия свят, и там няма да бъдат добре. Вярата е необходима и за този, и за онзи свят.

Една гарга се разговаряла с малките си, изказвала недоволството си от тях, че постоянно цапали гнездото. Те ѝ казали: „Мамо, премести ни в друго, чисто гнездо.“ „Ще вземете ли със себе си своите задничета?“ „Ще ги вземем.“ „Тогава няма смисъл да се местим, защото и новото гнездо ще изцапате“. Казвам: ако не можете да живеете добре на този свят, в другия съвсем не ще можете. Физическият свят е врата за Божествения. Ако в този свят не можеш да влезеш при Бога, в онзи свят съвсем не можеш да влезеш: там има само една врата – за излизане. Щом си дошъл в този свят, ще използваш вратата за влизане при Бога. Някога чувстваш, че излизаш някъде. Това се дължи на греха, който си направил: значи ти носиш последствията на греха. Докато се мъчиш и страдаш, ти правиш усилия да влезеш през вратата, която води към Бога. Вратата е затворена, докато не си страдал; щом страдаш, вратата вече се отваря. Всеки сам трябва да отвори тази врата, затова е казано, че вратата към Бога е тясна. Малцина могат да отворят тази врата и да влязат в тесния път – повечето хора вървят по широкия път. Онези, които излизат от Божествения свят, са повече, отколкото ония, които възлизат към него: хиляди души слизат отгоре, а малко възлизат нагоре.

Казано е: „Да се не смуцава сърцето ви“, въпреки това вие се смуцавате. Защо? Защото не можете да възлезете нагоре. Мнозина идат от другия свят. Питате ги: „Отде идете?“ „От онзи свят“. Те идат на Земята да ядат и пият. Някои казват: „Не трябва да мислиш за Господа“. Това същество слиза отгоре да яде и да пие.

Това е в реда на нещата, такива са условията на физическия свят. Онзи, който се стреми към Бога, има друг идеал. Много естествено: богатият не се безпокои за утрешния ден – той има всичко на разположение, той може да яде каквото иска. Бедният се безпокои за утрешния ден. Следователно ако се безпокоиш за живота си, ти си от сиромасите; ако не се безпокоиш, ти си от богатите. Който вярва в Бога и Го люби, той е богат; който не люби Бога, той е беден. Обаче благословение е Любовта да присъства и в бедния, и в богатия: тя осмисля и бедността, и богатството.

Пазете се от сиромашията на безлюбиеето и от богатството на безлюбиеето. Когато Любовта посети бедния, той става богат. Аз вярвам, че всички сте търсили Христа и сте Го намерили. Ако някой не Го е намерил, причината е в неговите мисли и желания – те го спъват. Много майки и бащи са казвали: „Искаме да тръгнем в Божествения път, но какво да правим с тези деца? Трябва да ги отгледаме, да ги наредим. След като изпълним задълженията си към тях, ще поемем тесния път“. Не е лесно да се служи на Бога с деца. Често и вие казвате: „Мислите и чувствата ни спъват, трябва да се справим с тях. Като остареем, тогава ще служим на Бога“. Закон е: ако на млади години не служиш, на стари години – никак.

Наскоро дохожда при мене един господин с особено предложение. Той ми каза: „Всичкия си имот ще завеща на Братството с условие да живея между вас“. Аз го изпитвам: „Какво имаш?“ „Една къща и треста декара земя.“ „Можем да те приемем, но имаш ли някакви дългове?“ „Да, 400 хиляди лева“. Имотът му струва 200 хиляди лева, а той има да дава 400 хиляди. Казах му: „Оставям те настойник на твоя имот. Загръж го за себе си, не го подарявай още на Бога“. Много от сегашните християни са като този човек – отиват да проповядват Христовото учение и казват: „Господи, ние искаме да Ти служим. Готови сме да Ти подарим имота си“. Да, имотът им струва 200 000, а те дължат 400 000 лева. „Ние сме се посветили на Бога.“ Според мене дългът ви трябва да

бъде 200 хиляди лева, а имотът – 400 хиляди. В Божественото има изобилие.

И тъй, да посветим на Бога онова, което имаме, а не онова, което нямаме. Бог не изисква от нас много, Той не иска душата ни – Той казва: „Сине Мой, дай Ми сърцето си“. Единственото нещо, което Бог изисква от нас, е да посветим сърцето си в служене: само така Той ще ни помогне. Всички противоречия произтичат от човешкото сърце, в него се крие злото. Следователно сърцето може да се поправи само тогава, когато се посвети в служене на Бога. Без любов то никога не може да се поправи – Любовта е съществено нещо за сърцето. Много естествено: как ще поливаш градината си без вода, как ще се развиват растенията без вода? В човешкото сърце нищо не може да расте без любов: както водата възраства растенията, така и Божията Любов облива човешкото сърце, за да може вложеното в него да израсте и да даде своите плодове. Желая ви да имате в сърцата си по един лъч от Божията Любов, за да израснат всички хубави неща.

Пътта заробва, а Духът освобождава. Ако си поробен, ти си в пътта; ако си свободен, ти си в Духа. Казано е: „Любовта е плод на Духа“. Щастие то на човека се крие във вътрешната връзка на човека с Бога – тази връзка е Любовта. Който се свърже с Любовта, той ще намери паша. Апостол Павел казва: „И най-големите страдания не могат да се сравнят с богатата, които приема онзи, който е влязъл в Божия път“. Сега и на вас казвам: не се колебайте, но работете върху себе си, за да влезете в този път. Някой влезе в пътя и започва да се колебае дали е време за това: млад е още, може да си поживее. Не се колебай, влязъл си точно навреме – върви напред, не гледай на света! Всяко отклонение от пътя носи страдания, сътресения. Казва се в Писанието: „Който хваща ралото и се обръща назад, не е достоен за него“. Ако влезеш в закона на Любовта и се обръщаш назад, ти губиш силата, която си придобил.

Не мисли, че като влезеш в Божествения свят, ще се лишиш от богатата на живота. Не само че нищо няма

да изгубиш, но двойно ще придобиеш – всичко ще ви се даде в двоен размер. Ако е въпрос за страдания, за глад и лишения, всичко това е достояние на човешкия порядък. Опитайте Божественото и вижте какво носи то. Казано е в Писанието, че преди да поискате нещо от Бога, ще ви се даде. Кога? Когато влезете в закона на Любовта. Ако сте влезли в Любовта и нищо не сте придобили, има нещо във вас, което не ви достига: не сте влезли през вратата на Доброто. То води към Любовта, която носи всичкото изобилие – изобилие за сърцето, изобилие за ума, изобилие за душата.

Казвам: вървете в пътя на Любовта и не се обръщайте назад, както направи Лотовата жена⁵. И тогава, ако искаш да проповядваш на човека, кажи му: „Тръгни с мене, ако искаш да намериш щастие. Там, дето аз вървя, има всичко на разположение.“ „Докажи това!“ „Нищо не доказвам: аз вървя, тръгни и ти с мене!“ „Друг път не съм дохождал...“ „Тръгни с мене и не се колебай“. Проповядвайте и вие така: „Елате с нас!“ „Ами ако се излъжем?“ „Вие сте отдавна излъгани“. Кои от вас е доволен от живота си, кои от вас е доволен от своята къща, кои от вас е доволен от това, което има? Влезте в Божествения свят, дето всичко е направено от злато. Ако влезете в този свят, ще можете да платите дълговете на България.

Помнете: когато Любовта влезе в човешкото сърце, светът придобива друг изглед, всичко ви е приятно – свободно дишате, сладко ядете, спокойно спите, с радост работите. Каквото изкуство имате, всичко прилагате с любов.

Мнозина идват при мене да се оплакват, че този и онзи не постъпвали добре. Вие търсите правото там, дето не е. Правото е в Любовта. Кажи на жена си: „Ела с мене! Дето отивам аз, там ще бъдеш и ти“. А сега единият отива нагоре, а другият – надолу; единият слиза на Земята, другият възлиза нагоре. Какъв живот може да има между тези двама? Жената казва: „Захласнал се е мъжът ми: по цели дни мисли за Господа, оставил е децата

си гладни“. Мъжът казва: „Много светска е моята жена: за Бога не мисли, само земни работи я занимават“. И двамата се оплакват, но са добри хора, объркали са пътя си. Жената да си върви в света, а мъжът да се държи за Бога. „Тогава да се разведем.“ Вие и така сте разведени. Светският да се ожени за светска жена, а духовният да върви с духовните. И женитбата е нещо добро, но ние се нуждаем от въже: мъжът към Бога, а жената към света. Ще опнем въжето и ще простираме на него грехи.

Кое е същественото сега? Че противоречието произтича от човешкия порядък, от човешкото разбиране; благомото, богатството произтича от Божествения порядък, от Духа, Който носи новото в света. Дръжте се в Христовия Дух и не се обръщайте назад. „Какво да правим?“ Елате с мене и вървете напред!

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

31 октомври 1937 г., София, Изгрев

ТРИТЕ СВЯТА

Размишление

Ще прочета Първо послание към коринтяните.

В човешкия живот има две реалности: външна, която предпазва нещата, и вътрешна, която крепи. В проповедите си някои поддържат само външната реалност. Те искат да бъдат предпазливи и не обръщат внимание на вътрешната реалност, която крепи и въздига, т.е. усъвършенства човека. Мнозина говорят за Бога като за външна реалност, която е създала външния свят. Ако не се говори за външната реалност, не бихте имали никакво понятие за Бога. Някой говори за Бога, а се кара с хората. Това е, защото той има само външна представа за Бога. Затова някога той казва, че Бог съществува, а друг път – че не съществува. Той говори и за Любовта като за външна проява, затова любовта не е дълбоко в сърцето му; говори за вярата, но познава само външната вяра; говори за надеждата, но и нея не познава; говори за музиката, но и нея не разбира. Много неща могат да се кажат за музиката, но малко са ония, които я разбират.

Музиката се изявява в три свята: в идеалния, реалния и материалния. Идеалната музика излиза от Божествения свят – в нея няма никакви дисонанси. В реалната музика има само един дисонанс, а в материалната музика има петдесет дисонанса. Оттук вадя заключението: в идеалния живот няма никакви погрешки, в реалния живот има само една погрешка, а в материалния – петдесет погрешки. И хората се делят на идеалисти, реалисти и материалисти. Ако в едно общество намеря петдесет погрешки, казвам: това са хора от материалния порядък. Ако намеря една погрешка, казвам, че това са хора от реалния порядък; ако не намеря нито една погрешка, това

са хора от идеалния порядък. „Не може ли без погрешки?“ Това зависи от порядъка, в който живеете.

Имате ли представа какво значи свят без погрешки? Ако мислите, че не грешите, а в сърцето ви се явява желание да обсебите нещо от своя ближен, вие сте в материалния свят. Срещаш едно добро, умно дете и си казваш: „Това дете да е мое!“. Ето една погрешка. „Нали сме от Бога родени, защо грешим?“ От Бога сте родени, а сте Го забравили и служите на хората. „Как е възможно това?“ Роден си от Бога, ако имаш високо съзнание за своето предназначение. Служиш на Бога от страх: убеждение ли е това? Страхът произлиза от материалния порядък. Страхуваш се, че ще умреш от глад. Ако ти е определено да умреш, ще умреш. „Е, да умра, да се освободя поне от мъчнотиите.“ Чудно нещо, ще се освободиш чрез смъртта! Смъртта по-скоро заробва, отколкото да освобождава, тя е господар, който не дава никаква свобода на слугата си. В смъртта те очаква работа. Защо трябва да се родиш, ако станеш слуга на смъртта? Има смисъл да се родиш и да служиш на живота.

Казано е: „От смърт в живот“. Значи като умреш, трябва да напуснеш господаря на смъртта и да отидеш при господаря на живота. Който мисли зло, той е в смъртта; безверникът е също в смъртта. Казваш за един брат, че правел много погрешки. Щом виждаш това, ти пръв трябва да го изправиш. „Еди-кой си е направил много гългове.“ Той е твой брат, изплати му гълговете! „Това не е моя работа.“ Значи ти си в материалния свят, дето всеки се грижи за себе си. В реалния свят човек се грижи наполовина за себе си и наполовина за другите, а в идеалния свят той се грижи само за другите. Докато си в материалния свят, не можеш да придобиеш големи знания. В това отношение ти си като охлюва, който ту изнася рогчетата си навън, ту ги прибира в черупката си. „Ние сме много напреднали.“ Като охлюва: само влизаш и излизаш от черупката и си въобразяваш, че си нещо особено. Влизаш в черквата и скоро излизаш от нея: това е черквата на охлюва.

Ще кажете, че ви обиждам. Това не е обидно – аз изнасям факти от материалния свят. Ако мислите, че от материалния порядък можете да разберете реалния и идеалния, вие се заблуждавате. Казвате: „Тогава какво сме постигнали?“. Ще благодарите и за най-малката придобивка. Имаш къща – ще благодарите за нея, защото може да останеш и без къща. Все е по-добре да има охлювът къщичка, отколкото да няма. Добре е от време на време охлювът да си показва рогата, защото на тях са поставени неговите очи: и при най-слабото докосване той свива рогчетата си. Какво може да направи охлювът: може ли да свири на пиано или на цигулка, може ли да чете и пише, може ли да тъче, реч може ли да гържи? Нищо не може да направи. Охлювът знае само едно нещо: да извади рогчетата си, да се нахрани и да се прибере в черупката си. Ще кажете, че Бог е създал света, Той е направил всичко. Казвам: Бог направи идеалния свят, Природата направи реалния свят, а човекът направи материалния свят. Значи три фактора играят роля при създаването на света: Бог, Природата и човекът.

И тъй, човекът е ученик на Земята. В процеса на развитието си той същевременно създава: той е направил един свят, който прилича на него. За да живееш добре в материалния свят, ти трябва да бъдеш много умен. Мъчно се живее в материалния свят: хората са толкова сгъстени, толкова са близо един до друг, че без да искат, си създават мъчнотии. Те трябва да се разширят, да имат по-широк простор. Всеки иска от ближния си да бъде като него, да мисли, да чувства и да постъпва като него. Ако бъде така, той сам ще се натъкне на убийствено еднообразие. Ако влезеш между учени, те ще искат да бъдеш като тях, да ги разбираш; ако влезеш между военни, те ще искат да бъдеш като тях; ако влезеш между музиканти, и те ще искат да бъдеш като тях, да знаеш да свириш. Така е в материалния свят. Тази е причината за противоречията в този свят.

Днес материалното е взело надмощие над духовното. „Как можем да се освободим от влиянието на материята?“ Като работите върху себе си. „Страх ни е да не се

отклоним от пътя си.“ Ще работите, за да се освободите от страха. Докато страхът е ваш господар, вие сте още в материалния свят: щеш – не щеш, ти ще правиш това, което страхът ти диктува.

И тъй, материалният свят се управлява от стомаха; реалният свят се управлява от дробовете, а идеалният, или Божественият свят, се управлява от главата. Материалният и идеалният свят са граници, между тях има известна връзка. Ето защо материалният свят може да се оправи само чрез идеалния, а идеалният може да се познае само чрез материалния. Който не е живял в материалния свят, никога не може да познае идеалния: значи материалният свят е отражение на идеалния. И обратно: който не е живял в идеалния свят, не може да разбере материалния. Щом разбираш идеалния свят, ти си бил в материалния. „Защо трябва да слиза човек в материалния свят?“ За да разбере идеалния, т.е. Божествения свят. „Защо трябва да поддържа идеалния свят?“ За да разберете материалния свят.

Следователно невъзможно е да разберете материалния свят от самия него: за да го разберете, трябва да имате отношение към идеалния свят. С други думи казано: трябва да имате връзка с Бога. Хората са дошли на Земята с единствената цел да разберат идеалния свят, да познаят Бога и себе си, да научат защо е създаден човекът. Той е крайното творение на Бога, затова трябва да стане първо служител на своя Творец, а после – на своя близен и на себе си. Ако човек не мине през школата на материалния свят, никога няма да знае как да служи на Бога. Как трябва да служите на Бога? „Като станем идеалисти.“ Съгласен съм: на глуми лесно ставаш какъвто искаш. Така е в идеалния свят – там всичко се постига изведнъж. Кажеш, че си гладен, и веднага се нахранваш; кажеш, че си жаден, веднага задоволяваш жаждата си; кажеш, че искаш да станеш учен, веднага ставаш учен. Обаче в материалния свят нещата не стават лесно. Защо? Защото в този свят всичко се движи много бавно. На една буболечица, за да измине един километър път, са ѝ нужни стотици години. В идеалния свят всичко се движи с шеметна бър-

зина: достатъчно е само да помислиш нещо, за да си го постигнал. Материалният свят работи с големи величини, с вечности: за да научиш какво е човекът, какво е животът, нужни са вечности. Много ще живееш, много ще учиш и малко ще разбереш.

Питате: „Вярно ли е всичко това?“. Ако не вярвате, може да го проверите. От материално гледище това мъчно може да го проверите. Например казвам, че човек лесно може да се подмлади. Как? Както се подмладява гайдата, така се подмладява и човекът. Вземам една свита, сбръчкана гайда, вкарвам в нея въздух и тя веднага се надува и започва да свири: кожата ѝ се опъва и тя става млада, угледна. Ще кажете, че въздухът я е направил млада. Да, въздухът. Каквото е въздухът за гайдата, такова нещо е мисълта за човека. Мисли право и ще се подмладиш.

Материалният свят е място на вечни промени, затова именно човек греша. Като живее в тези промени, той има условия да се подмладява, но трябва да знае законите на подмладяването. Материалният свят се характеризира с вечните промени, реалният свят – с постоянния растеж, а идеалният – с вечното подмладяване. Идеалният свят го наричат още „свят на вечно зазоряване, на вечно възраждане“. Аз го наричам „вечно подмладяване, вечна обнова, новораждане“. Това е изразил Христос в стиха: „Ако се не родите изново“. Да се новородиш, това значи да влезеш във вечния порядък на нещата. Да мислиш, че под „новораждане“ се разбира да се родиш веднъж на Земята, това е неразбиране. Новораждането подразбира раждане по дух. И в Стария Завет е казано: „Които чакат Господа, тяхната сила ще се обнови“. Това подразбира вечното подмладяване. В Стария Завет тази идея е изказана неясно, но Христос я е изнесъл ясно: „Ако се не роди човек изново, не може да влезе в Царството Божие“.

Питам: какво трябва да правите, като сте дошли на Земята? Според мене трябва да се учите да намалявате дисонансите. Казваш, че хората не те обичат. Това е дисонанс в твоя живот. Защо трябва да те обичат? Първо ти трябва да си обичал, и тогава хората да те обичат.

Не можеш да жънеш там, гето не си сял. „Защо трябва да обичаме?“ За да имате кредит: онези, които ви обичат в материалния свят, те ще ви кредитират в бъдеще. Докато сте на Земята, ще работите, за да си подобрите условията в идеалния свят. Ако нямаш нито един кредит от Земята, в идеалния свят ще бъдеш сам.

Като знаеш това, не се оплаквай, че никой не те обича, но докато си още на Земята, ти обичай хората. Първо ще обикнеш един човек, после втори, трети и т.н. Така ще разширяваш кръга на своето сърце, за да включиш колкото може повече хора. „Може ли да обичаш всички хора?“ Това е велика идея. От материално гледище това е непостижимо – тази идея може да се реализира само в идеалния свят. Докато си в материалния свят, ти обичаш половината човечество, а другата половина не обичаш. Любовта се уравновесява с омразата и всъщност за тебе нищо не остава. Като влезеш в реалния свят, ти обичаш всички с изключение на един; щом влезеш в идеалния свят, всички обичаш – там няма никакво изключение.

Какво представлява религията? Връзка на човешката душа с Бога. Без тази връзка не можеш да разрешиш нито едно противоречие, тя е необходима за разрешаване на всички противоречия. Ако не си свързан с Бога, ще се натъкваш на големи мъчнотии. Кой ще ти помогне, когато умираш? Ако не обичаш никого, ти ще се намериш сам, изоставен от всички. Засега вие сте под покровителство, не се страхувайте, но един ден смъртта ще похлопа на вратата ви и ще каже: „Хайде!“. Тя е в положението на изследовател, който се вслушва тук-там, за да открие онези, които не обичат Бога. Щом ги намери, тя знае вече как да постъпи с тях. Като намери онзи, който не обича Бога, тя казва: „Понеже никой не те обича, аз ще те обикна“. Хваща го, както акулата – своята жертва. Като влезеш в стомаха на акулата, какво ще кажеш? Ще роптаеш против Господа, против съдбата си. Какъв отговор ще получиш? Като отговора на пророк Йона⁶. Той се отказа да отиде да проповядва в Ниневия, понеже знаел, че Бог е милостив и ще отмени наказанието. Затова той

напусна Ниневия и замина с кораб за Испания. Обаче Бог му даде добър урок: като прекара три дена в утробата на смъртта, Йона разбра, че няма по-добро от това, да бъдеш при Бога. Ако при Бога е лошо, при смъртта е хиляди пъти по-лошо. Днес и вие сте в положението на Йона и се оплаквате от страданията си. Има нещо по-лошо от вашето положение. Сега вие носите заблужденията на хиляди векове, вие носите натрапените мисли на много философи, поети, проповедници: какво ли не носите със себе си! Същевременно вие носите свои мисли и желания от векове.

Днес трябва да правите геологически изследвания върху себе си, за да видите де сте и какво носите. Ето, виждате, че някой човек греша, и не знаете как да му помогнете. Защо? Защото и себе си не познавате. Един ден Настрадаин Ходжа се качил на къщата си да я покрива. По невнимание той се подхлъзнал и паднал. Така силно навехнал крака си, че трябвало с тояга да се подпира. Срещнал го един познат и го попитал: „Защо куцаш, Ходжа?“ „Качих се да покривам къщата и паднах.“ „Как така, толкова умен човек, не можа ли да се предпазиш?“. Срещнали го втори, трети, четвърти – и все го питали защо куца, как е паднал и пр. Като разправял на всички подробно, най-после той запитал: „Не се ли намери поне един между вас, който да е паднал?“.

Питат някого: „Защо сгреши, защо си гладен?“. С питане въпросите не се разрешават. Този човек е гладен: не питай защо е гладен, а го нахрани. Друг не работи: не питай защо не работи, но му създай работа – гай му две празни стомни в ръка, поне вода да донесе. В това отношение аз мога да създам работа на когото и да е от вас. Ще ви дам две стомни и ще ви пратя на извора, да донесете чиста вода; за всяка стомна ще ви дам по 5 лева. „Ами после?“ Ще ви препоръчам на един мой приятел – и на него да донесете вода; той ще ви препоръча на трети. Като донесете на пет души по две стомни вода, ще получите 50 лева. „Ами на другия ден?“ На другия ден ще ви намеря друга работа: ще ви науча една хубава песен и ще ви пратя да я изпеете на десет души. Всеки ще ви

даде по десет лева: десет души по десет лева, ето сто лева. На третия ден пак ще дойдете при мене – ще ви науча да рисувате. За всяка картина ще получите по 20 лева: за десет картини – 200 лева.

И тъй, силата на човека се заключава във вярата му в Божествения порядък. „Защо Бог се отдалечава от нас?“ За да ни даде възможност да приложим Божествените закони. Докато е близо до нас, ние няма да направим нищо. Външно Той се отдалечава от нас, за да не ни смуцава, а вътрешно влиза в нас и ни насърчава. Като знаете това, не се страхувайте, нито се обезсърчавайте – Бог не може да ви изостави. Докато е при майка си, детето не се учи: цял ден то обикаля около нея, гържи се за полата ѝ, не мисли за нищо. Щом замине майката, детето започва да плаче и да се вайка, че не може без нея. Казвам на детето: „Не плачи, но започни да учиш, да рисуваш и да свириш“. Един ден, като се върне майката, то трябва да я зарадва, да ѝ каже какво е научило. Колкото повече неща е научило, толкова по-добре е разбрало смисъла на живота.

Време е вече да давате отчет на Господа за работата, която сте извършили. Някой ще каже на Господа, че е свирил на цигулка поне по един час на ден. Дали е свирил добре, или не, това не е важно – той сам не може да си каже: Бог ще пита другите, които са го слушали. Всеки трябва да каже истината както е. Ако Бог не ви пита, вие ще кажете, че този човек не свири добре, не сте доволни от него; обаче запита ли ви Бог за същото, ще кажете, че свири много хубаво. Не сте готови да кажете истината. Защо не кажете и на Бога това, което сами говорите? Защо всички не се съберат заедно и да изнесат по една добра черта за всеки човек? Това изисква идеалният свят от вас, това желая и аз – то е за добро. Следователно като отивате при Господа, не се оплаквайте от живота си: Той се вслушва в оплакванията ви, но по-добре не се оплаквайте от нищо.

Някой се оплаква от брата си, че го измъчвал много. Има право да се оплаче, свободен е, но не е ли по-добре да каже: „Господи, имам един добър брат, много неща

научих от него“. Да, наистина, научил си много неща. В Божествения порядък е предвидено тъкмо този човек да ти е брат, за да те научи на нещо – той е пратен на Земята да те учи.

Никой няма право да се оплаква от Божествения порядък. Защо се оплакваш от брата си? Две причини има за това: или той е дошъл много близо до тебе, или ти си дошъл много близо до него. Така разсъждавам аз. Следователно когато някой човек ми е неприятен, гледам да застана на такова разстояние от него, че нито той да е близо до мене, нито аз до него. Ако той се е приближил много до мене, казвам си: „Чакай да се отдалеча малко, за да не ме смуцава, нито аз да го смуцавам“. Ако с един и същи човек имаш всеки ден вземане-даване, ти непременно ще се отегчиш от него. Ти се приближаваш много до някой човек, а след това изискваш от него да бъде светия. Това е невъзможно. Ти светия ли си? „Не съм.“ Тогава как изискваш от него да бъде светия? Който е светия, той има право да изисква от другите светийство; който е далече от светийството, няма право да изисква от другите да бъдат светии. Мнозина казват: „Ако един от нас стане светия, за останалите е лесно – ние ще се хванем за грехата му и той ще ни изтегли от Ада“.

Сега аз искам да обърна вниманието ви към материалния свят, да го изучавате. Защо? Като живеете разумно в материалния свят, ще разберете правилно Божествения свят. Материалният свят е опитна школа – да се види до каква степен на развитие е дошъл човек. Когато искат да опитат една душа доколко е разбрала Божествения свят, пращат я на Земята, т.е. на физическия свят. Ако човек се справи с условията на материалния свят, това показва, че той е разбрал Божествения свят. „Какво да правим с противоречията?“ Ще ги разрешавате: няма противоречие на Земята, което да е неразрешимо. Има противоречия, които с години не могат да се разрешат – защо? Защото човек не е намерил начин как да се справя с тях. Развитието на човека зависи именно от неговото разбиране за Божествения свят. От разбирането на Бо-

жествения свят зависи доколко ще се използват условията на материалния свят. Ако в материалния свят не живееш добре, и в реалния няма да живееш добре; ако в реалния не живееш добре, и в Божествения не можеш да живееш добре. Значи първо ще се справиш с материалния свят, после с реалния, и след това с идеалния.

Помнете: вие сте дошли на Земята в опитна школа, сега ви изпитват. Какво ще направите, ако в дома ви влезе човек и ви открадне хиляда лева? Ако умееш да готвиш, стани готвач. Крадецът обича да си ханва добре – все ще дойде някога в твоята гостилница. Като знаеш това, ще приготвиш един ден ядене специално за него. Така ще сготвиш, че като се нахрани, да се разстрои стомахът му. Щом започне да се превива от болки, ти ще приложиш другото си изкуство, ще го лекуваш. Доволен от тебе като от лекар, той ще ти плати добре. Ето начина, по който ще си вземеш хилядата лева. Като го излекуваш, ще го питаши: „Познаваш ли кой съм?“ „Не те познавам.“ „Аз съм онзи, когото ти обра – взе ми хиляда лева. За да ти дам добър урок, аз станах готвач, дадох ти такова ядене, което разстрои стомаха ти, после те излекувах. Сега ти давам хиляда лева, за да не обираш хората“. Така Природата възпитава хората. Аз няма да постъпя така, но казвам по какъв начин човек се възпитава.

Това е приказка. Знаете, че в приказките всичко става лесно, но в действителност не става лесно. Аз съм музикант, няма да постъпя така. Защо? Всякога мога да спечеля хиляда лева, и то много лесно. Искам да кажа, че грешките не се изправят лесно. Трябва да бъдете изправни в отношенията си. Аз ви показах как можете да изправите отношенията си, че да станете приятели на хората. Вместо да ходиш тук-там, да разправяш за крадеца, че те е обрал, че е лош човек, нахрани го и като заболее, излекувай го. Така ще станете добри приятели. Какво значи да говориш лошо за човека? Това е все едно да готвиш ядене, което да разстрои стомаха му. Лошите думи, казани по адрес на човека, са лошото ядене, което

му поднасяш. Можеш да говориш лошо за някого, но ако си готов да го лекуваш. Щом заболее, иди веднага да го лекуваш; като оздравее, питай го защо е заболял. Ако не знае причината, кажи му: „Едно време ти обра един човек. Втори път не прави същата грешка“.

Велика наука е да знаеш как да изправяш грешките на хората. Без любов тя не може да се приложи. Любовта е Божествен закон. Като я прилагаш, ще започваш от най-малкото. Срецаш едного, който казва, че не може да пее. Не казвай, че този човек не може да пее, но се запитай: „Аз пее ли по-добре от него?“. Като се сравниш мислено с него, той се насърчава и започва да пее по-добре. Не бързай да си даваш мнението. Мнозина си дават мнението, без да са добри певци. Питам: вие как ще изпеете тази песен? „Ще я изпеем.“ Ще я изпеете, но не можете да я изпеете.

Лесно се дават съвети как да изправиш грешката си, но опитай се да я изправиш. Аз правя това музикално. Музиката има свои линии. Ако линиите не са правилни, и тоновете няма да бъдат правилни. Щом забележиш това, изправи линията: тя може да бъде по-широка, по-голяма, по-плътна, по-изразителна. Ако искаш музикално да изразиш едно широко чувство, ще пееш по-бавно, по-плавно. Как ще представите музикално бурята или валежа на снега? Ще кажете, че грешките музикално лесно се изправят. Колкото е лесно, толкова е и мъчно – това зависи от човека. Който си служи с музиката, може в един момент да превърне неразположението си в разположение: трябва да знае с какъв тон да си послужи. Имаш нужда от 50 лв.: изпей три тона както трябва, и парите ще дойдат. „Ти можеш ли да направиш това?“ Щом го казвам, мога и да го направя. Това е като запалването на клечка кибрит – щом я драснеш, тя се запалва. Само едно трябва да се пази – да не се намокри кутията. Ако кутията е суха, и децата могат да запалят клечка кибрит. Същият закон действа и в музиката: драснеш клечката, тонът излиза. Някога драснеш една, втора, трета клечка – нищо не излиза. Казваш: „Нямам вдъхновение, не мога да свиря.“

Кутията ти е влажна: ако е суха, достатъчно е само един път да граснеш, и огънят веднага ще се запали.

И тъй, ако си неразположен, това показва, че кутията ти е влажна. Щом се изсуши, ти си вече разположен: граснеш една клечка и огънят се запалва. Ако клечките не се палят, вярата ти е слаба; щом се палят, вярата ти е силна. Това се отнася и до музиката в идеалния свят – там няма нито едно изключение. Ако в музиката има много изключения, тя е материална; ако има само едно изключение, тя е реална; ако няма нито едно изключение, тя е идеална или Божествена. На Земята тази музика още не може да се приложи, затова музикантите турят паузи – те са изключения в музиката. Имаме цяла пауза, половина, четвъртина, осмина, шестнадесетина и др. Както в музиката се допускат дисонанси, така и в живота се допускат грешки. За умния те са в реда на нещата, глупавият се спъва от тях. За учения грешките и дисонансите са привилегия – той има с какво да се занимава. Значи мъчнотиите не са нищо друго освен изключения и дисонанси във вашия живот; в музикално отношение те са паузи. Оплакваш се, че нямаш пари: радвай се, че нямаш пари, защото ще усилиш вярата в себе си. Докато имаше пари, ти вярваше в тях; щом ги изгуби, започна да вярваш на себе си и на Бога. Като вярваш на Бога, ще вярваш и на себе си.

Казвам: вие сте дошли до положение да опитате себе си, да опитате и Божествения свят. Изкуство е и когато се оправят вашите работи, и когато не се оправят, да не става никаква промяна във вас. Ще дойдат ограничения в света, но духовният свят знае защо идат, той си има своите съображения. Някога искате нещо, но то не ви се дава. Защо? И за това си има причини. Две момичета се влюбват в един момък: и двете искат да се оженят за него, и двете са подали молба до Господа. На коя от двете да го даде Той? Значи и двете момичета имат едно и също желание. Бог отговаря на молбата им: „Добре е, че и двете обичате този момък, но не е право да искате и двете да се ожените за него – това е едно от непости-

жимите желания. Момъкът е Мое дете – Аз искам да гоїде той при Мене“. Какво става? Бог взема момъка при Себе Си, т.е. на онзи свят. Момите не могат без него и след време и те отиват на онзи свят. Там се срещат и тримата, но вече като братя и сестри. Те разбират, че като братя и сестри могат всички да се обичат еднакво. На Земята обаче не е така: не е позволено две моми да обичат един момък, и двете да искат да се оженят за него.

Като четете Библията и Евангелието, казвате: „Исайя⁷ е казал така“. Да, но Исайя е имал големи опитности. „Даниил⁸ е казал така.“ И Даниил е минал през големи опитности. Били ли сте в рова между лъвовете, да знаете какво е това? „Така е казал апостол Павел.“ Опитвали ли сте тоягите върху гърба си? На Павел му удариха три пъти по тридесет и девет тояги, след което той казал: „Братя, с големи страдания ще влезем в Царството Божие“. И вие ще минете през страдания, и то какви ли не страдания! Как приеха Христа на Земята? Цял полк римски войници Го биха, плюха, плескаха Му плесници, подиграваха се с Него, докато най-после Го разпнаха. Какво е било състоянието на Христа, Той си знае. Христос разбра, че не се живее лесно на Земята. Днес хората Го викат втори път да гоїде, но Той не дохожда. Религиозните викат към Христа, искат да гоїде между тях, но Той им отговаря: „Втори път не се излагам на такова поругание“. Не е лесно да се гаврят хората с тебе. „Ще се претърпи.“ Да, веднъж ще претърпиш, но гоїдеш ли втори път до същото положение, ще кажеш: „Не искам пак да влизам в този порядък“. Днес Христос ни учи как можем да се освободим от дисонансите на физическия свят. Той казва: „Единствената сила, която може да ни освободи от дисонансите, е Любовта“.

Питате: „Какво можем да направим ние?“. Не е въпрос какво можете и какво не можете да направите – важно е какво можете да направите във всеки даден момент. Първото, което можете да направите, е да подгържате добро мнение за всекиго. Не е въпрос да казвате,

че този или онзи не живеят добре. Щом е така, кажете ви как трябва да живеят. Всеки живее според разбирането си. Препоръчвам ви, като ставате сутрин от сън, да казвате: „Господи, научи ни да мислим за нашите братя и сестри, както Ти мислиш за тях“. Ако не мислите добре за ближните си, изключенията в живота ви ще бъдат много. Да мислиш добре за хората, това значи да бъдеш силен. Сега Бог ни защитава отвън, а тогава ще ни защитава отвътре. Някой страда, а ти казваш: „Нека страда, така трябва да бъде“. Не, ще го иде ден, когато и ти ще страдаш – ти говориш така, защото не си страдал. Външните страдания не ползват човека, ако той не го иде до вътрешното разбиране на живота. Всяко страдание трябва да се осмисли. Стремете се към разбирането, което Бог има. Като ти го иде едно страдание, знай, че такава е Божията воля: страдаш, за да намериш една своя погрешка.

Преди няколко дни се връщахме от екскурзия. Две сестри посрещат брата си и му казват: „Братко, влез отпук“. По невнимание те турили един стол на прага и забравили да запалят лампата. Като влиза братът, спъва се в стола и пада на площадката. Той си казал: „Благодаря Ти, Господи, че не си ударих главата, щях да свърша“. Не канете никого в тъмна стая: предварително запалете свещта или лампата, да видят гостите къде влизат; ако нямате светлина, водете го за ръка.

Няма по-велико нещо от това, да мислите правилно. Силата на човека е в мисленето. Когато говорят лошо за тебе, изслушай ги и благодари на Бога и за това, кажи си: „Господи, научи ме да мисля добре за хората, научи ме да чувствам добре, научи ме и да постъпвам добре“. Не питай защо хората говорят зле за тебе – това е дисонанс, погрешка в живота.

Апостол Павел казва: „Ако говоря с човечески и ангелски езици, а любов нямам, ще съм мед, що звънти, или кимвал, що дрънка. Любовта дълготърпи, благосклонна е...“. Идеалният свят трябва да бъде мярка за вас. От реалния свят да вземете образец, а материалният свят

да бъде поле за работа. Докато сте на физическия свят, не желайте да умирате и да бягате от Земята. Къде ще отидете? Пак тук ще останете. Докато не разрешите противоречията в живота си, докато не станете господари на своите мисли, чувства и постъпки, не можете да влезете във възвишения свят.

Ще кажете, че Христос е страдал. Да, Той е страдал, но вие не искате да страдате, не искате и да умирате. Но ето, и Христос умря, без да иска; след известна борба в Себе Си Той каза: „В Твоите ръце, Господи, предавам Духа Си“. Понеже постъпи правилно, Бог Го възкреси. Дръжте и вие тази мисъл в себе си, та като умирате, да кажете: „Господи, помогни ни да оживеем и да възкръснем“. Турете в ума си мисълта не да се продължи животът ви, но да влезете в Новия живот. И моето желание е същото. Като умирате, не се молете да ви избавят от смъртта, но се молете да оживеете. Никога не казвай, че ще умреш, но кажи си, че ще живееш. Това означава стихът: „От смърт в живот“. Това е новата религия.

Да оживеем, да оправим обърканите си работи и да се въздвори Царството Божие на Земята. С нашата работа да шосираме пътищата, че като дойде Царството Божие на Земята, всеки да свърши работата, която му е определена. Внимавайте да не сте кандидати за смъртта – никаква кандидатура не се приема. Дойде ли смъртта при вас, и без да си давате кандидатурата, тя ще си свърши работата и ще си замине. Дайте си кандидатурата за живота.

От смърт в живот, от безлюбие в любов, от безверие във вяра, от зло към добро! Това е мисълта, която трябва да занимава умовете ви.

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

7 ноември 1937 г., София, Изгрев

ПЪРВАТА ПЕСЕН

Размишление

Ще прочета 7. глава от Евангелието на Матей.

Не съдете, за да не бъдете съдени. (1. ст.)

За да съдиш, трябва да се ръководиш от някакъв закон. Значи ако се основаваш на закона, можеш да съдиш. Как ще съдиш без закон? С други думи казано: може да съди само онзи, който има строго определена мярка за нещата. Всеки съди според своята мярка, но тя не е меродавна. Например ти съдиш злото, произнасяш се за него, питаш се защо Бог го е допуснал, а всъщност не знаеш какво е доброто и какво е злото. Вие познавате само последствията на доброто и злото, казвате: „Доброто е основа на живота, върху която може да се гради“. Задават се въпросите: от злото ли излезе доброто, или от доброто излезе злото; животът ли е излязъл от смъртта, или смъртта е излязла от живота? Казваме, че прекратяването на живота е смърт, а прекратяването на смъртта – живот.

Като ученици не се занимавайте със злото. Например казваш за някого, че е лош. Кажеш ли така, ти му причиняваш пакост. Лошите мисли на човека не са нищо друго освен гниещо вещество, което разнася миризмата си надалече. Като учен човек ти казваш, че неприятната миризма се дължи на процеса на смъртта. Наистина, всички мъртви неща миришат неприятно. Всяко нещо, което започва да мирише лошо, е предвестник на смъртта; всяко неразположение и обезсърчение са предвестници на смъртта; сиромашията, невежеството са също предвестници на смъртта. „Логично ли е това?“ Логично е: това е според логиката на Природата. Тази логика наричаме *разумност*. Думата *логика* произлиза от гръцката

логос – слово. Значи разумното слово е логика. Казват за някого, че има желязна логика. Може ли логиката да бъде желязна? Логиката трябва да съдържа Истината: ако Истината не е в нея, тя не е никаква логика. „Докажи това нещо.“ Как, с гуми ли? Как ще докажеш нещо, което не съществува, че съществува; и как ще докажеш, че това, което съществува, не съществува? Как ще докажеш, че стомната не е там, когато тя стои на мястото си; или как ще докажеш, че е на мястото си, когато я няма?

Сега искам да ви наведа на мисълта, че човек сам кове своето щастие и нещастие. Това зависи от неговите възгледи за живота. Има два възгледа за живота: Божествен и човешки. Първият възглед произтича от послушанието, от връзката на човека с Бога. На първия човек бе казано: „Ще ядеш от всички плодове в Рая, само от едно гърво няма да ядеш – от Дървото за познаване на доброто и злото. Ако не ядеш от това гърво, ще бъдеш щастлив“. Вторият възглед произлиза от непослушанието, от връзката на човека с втория учител. Той дойде при Ева и я запита: „Защо не ядете от това гърво?“ „Забранено ни е.“ „Криво сте разбрали Господа. Ако ядете от неговите плодове, ще станете като Бога. То съдържа всички възможности, каквито Бог има“. Адам се раздвои, натъкна се на противоречие – кой от двата възгледа е прав. Той искаше да примири и двата възгледа и си каза: „Първия възглед опитах и останах жив – ще опитам и втория възглед“. Наистина, Адам опита и втория възглед, но не можа да се върне към първия възглед.

Едно ще знаеш: след като си обичал лош човек, не можеш да обичаш добър. Защо? Веднъж оцапаш ли ризата си, колкото и да я переш, не може да стане чиста, както по-рано. Една грешка направена ли е, тя е неизправима. После може да бъдеш внимателен, да не правиш други грешки, но първата е направена вече. Казваш: „Искам да изправя мисълта си.“ Това е невъзможно: ти може после да разсъждаваш по друг начин, но кривата мисъл е крива, не се изправя. Нея можеш само да я туриш настрана, за

да не ти пречи. Тя не е твое произведение – тя е резултат на втория възглед; тя е мисълта на втория учител, който казва: „В деня, в който ядеш от забраненото дърво, ще станеш като Бога“. Но Бог е казал на Адам, че ако яде от забраненото дърво, ще умре. Адам нямаше никаква опитност – той не знаеше какво нещо е смърт и си каза: „Ще ям от забраненото дърво, за да видя ще стана ли като Бога“.

Сегашият човек има вече опитностите на миналото. Какво му е нужно сега? Да работи като алхимик, за да отдели чистото от нечистото. Искаш да обичаш някого. Това желание е добро, но трябва да знаеш какво представлява обичта. Не мисли, че като обикнеш някого, ще намериш Любовта. Като обичаш, или ти внасяш любовта си в своя възлюбен, или той внася любовта си в тебе. В случая ти или той представлявате само една чаша, в която трябва да се налее съдържанието. Чашата е само временно условие, при което любовта се проявява като на екран. Какво печелиш от тази любов? Ако тя израсте в тебе, един ден ще спечелиш нещо, но ако не израсте, нищо не печелиш. Това е все едно, че си посял ябълчна семка в земята. Ако не я поливаш и разкопаваш, нищо няма да излезе. Ти посяваш тази семка с желание един ден тя да израсте, да стане голямо дърво и да се ползваш от неговите плодове.

Казваш: „Направих добро на човека, когото обичах“. Какво очакваш от това добро: доброто прави ли се? Стомна се прави, но как се прави добро? Грънчарят взема кал, омесва я и от нея прави грънци. От каква кал ще направиш добро? Да кажеш, че си направил добро, това е материален израз. Днес хората мислят материално. Ще кажеш, че си направил добро на някого, но той не го разбира и ценя. Казваш, че Слънцето изгрява и залязва, а всъщност то нито изгрява, нито залязва. Като се върти Земята около своята ос, създават се денят и нощта, поради което привидно Слънцето изгрява и залязва. Това се дължи на шашармата на Земята – така казва турчинът. Буквата *и* показва, че дето има лъжа, тя всякога излиза на бял свят,

не може да се скрие. Ако кажеш една дума, в която има буквата *ш*, каквото си казал, ще излезе пред света.

В древността един ученик отишъл при един агент да се учи. Първото нещо, което видял в стаята на агента, било едно голямо шило, маска и тъпан. Той запитал учителя си: „Защо ти е това шило?“ „Да бога с него хората. Този бодна, онзи бодна – и те се скарват. Като не знаят кой ги боде, те се нападат едни-други и се карат и бият.“ „Ами маската?“ „Който направи някакво престъпление, веднага туря маската на лицето си, да се скрие от закона.“ „Ами тъпанът?“ – запитал ученикът. „Когато някой човек сгреша нещо и се скрие под маската, аз бия тъпана, за да чуят всички хора, че е направил нещо лошо.“ Така ученикът разбрал значението на шилото, на маската и на тъпана в живота.

И тъй, човек трябва да пречисти мислите и чувствата си, да придобие вътрешна чистота. Не можеш да бъдеш здрав и силен, нито да развиеш една добродетел в себе си, ако не си вътрешно чист. Чистотата е необходимост за всички. Без чистота не се постига никакво знание – нечистият всякога ще си остане невежа. „Защо страдаме?“ Дето е нечистотата, там е страданието: не можеш да бъдеш нечист и да не страдаш. Всички възвишени същества живеят в абсолютна чистота. „Как да се освободим от страданията?“ Чрез чистотата. Затова е казано: „Само чистите по сърце ще видят Бога“. Казано е още: „Бъдете чисти!“. Защо? Чрез чистотата ще придобиете нужната светлина, за да не се спъвате в живота си.

Какъв е смисълът на сегашния ви живот? Ще кажете, че смисълът се крие в това, да видите и познаете Бога. Ако мислите, че можете да Го видите външно, това е неразбиране: важно е да опитате Любовта, която носи вечния живот. Значи за да видиш Бога, трябва да придобиеш вечния живот, да излезеш от царството на смъртта и да влезеш в царството на живота. Казано е в Писанието: „Това е живот вечен, да познаем Тебе, Единаго истиннаго Бога“. Някога седя и размишлявам защо хората

не живеят добре. Ето, от две хиляди години се проповядва едно и също нещо. Практически, чрез правила не може да живееш добре – животът сам трябва да ни научи. „Отде произтича животът?“ От Любовта: единствената сила, която може да ни научи да живеем правилно, е Любовта. Божията Любов носи изобилие, тя изключва всички противоречия; тя изключва всички обиди, тя изключва сиромашията, болестите, невежеството. Може ли да живееш в Божествената Любов и да се обиждаш?

Докато живееш в Божията Любов, ти ще ходиш при хората, а не те при тебе. Първо ти ще обичаш хората, а после те ще те обичат. Ако живееш в човешката любов, хората ще дохождат при тебе. Следователно ако чакаш хората да те обичат, ти живееш в човешката любов; ако живееш в Божествената Любов, ти обичаш хората. Казваш, че обичаш някого, а пък му туряш юлар на врата. Това е човешката любов. Отиваш при вола – и на него туряш юлар. Защо му туряш юлар? Искаш да впрегнеш вола да ти работи. Щом искаш да използваш някого, това показва, че ти липсва нещо. От какво се нуждае богатият? Той има всичко, но пак търси изобилието. Когато пожелае да даде на нуждаещия се, той чувства доволство от постъпката си.

Сега аз говоря за онези, които искат да вървят в Божествения път. Които не са дошли дотам, те могат да следват човешкия ред: досега са го следвали и пак ще го следват. И да ви се говори да следвате Божествения път, това не става само с казване. Или да не живеете в човешката любов, а да следвате Божествената – и това не се постига чрез говорене. Човешката любов не изключва Божествената и Божествената Любов не изключва човешката. Защо създаде Бог човека, каква беше Неговата цел? Бог създаде човека от изобилието, което имаше: Той искаше да бъде човекът радостен и весел, както Бог се радва и весели. Обаче човек не разбира тъй радостта и веселието, както Бог ги разбира. Защо не ги разбира като Бога? Защото му липсва нещо. Например човек ходи на два крака, птицата хвърчи. Кое е по-хубаво: да ходиш

с краката си или да хвърчиш? Човек не може да хвърчи като птицата, защото му липсва нещо; ако хвърка с ръцете си, птица ще стане. И птицата не може да ходи на два крака като човека. В заключение казвам: макар и да липсва нещо на човека, за предпочитане е човек да бъдеш, а не птица; за предпочитане е ангел да бъдеш, а не човек.

„Не съдете, за да не бъдете съдени.“ Някога седиш и се запитваш обичат ли те хората, или не те обичат. Значи по особен начин ги съдиш: съдиш хората, че не проявяват такава любов, каквато трябва; и тебе съдят за същото. Вие съдите хората, че имат особени възгледи, особени вярвания, които не можете да приемете; и те ви съдят, че вие не приемате техните възгледи. Кой е на правата страна? „Аз имам право да мисля.“ Че кой няма право да мисли? Важно е, че мисълта не е ваша – вие не създавате вашите мисли. Мисълта е подобна на парите, с които си служите. Както изваждаш и туряш в джоба си пари, така и мислите идат отнякъде и си отиват. Вие ли създадохте парите? Държавата ги създаде, а вие се ползвате от тях. Ако ти отпечаташ една банкнота, държавата ще те държи отговорен за това; тя те пита: „Ти ли отпечата тази банкнота?“. Ако не можеш да се оправдаеш, ще намериш затвора. Както държавата съди човека за делата му, така и невидимият свят го съди. Светът е пълен с фалшиви мисли, желаня и постъпки. Те са фалшиви, защото нямат никакво съдържание. Има един закон в Природата, който хваща фалшивите мисли. Той пита човека: „Отде взе тази мисъл?“.

Често хората си приписват грешки, които всъщност не заслужават внимание. Казваш: „Сгреших.“ „Какво направи?“ „Откраднах пари.“ „Как ги открадна?“ „Взех ги от касата на един банкер“. Ти ги взе от една каса и ги тури в друга, премести ги от касата на банкера в своята каса. Грехът ти се заключава в това, че без позволение си взел пари от касата на банкера и си ги вложил в своята каса. Така постъпват мнозина. Някой казва: „Домегна ми да живея като праведен, да се моля по три пъти на ден. Искам

да бъда свободен, да си поживея, както ми е угодно“. Ето, ти направи вече един грях. Тази мисъл не е твоя, тя е на Черната ложа. Ти взе тази мисъл без позволение и я внесе в своята глава. Като влезе в главата ти, тази мисъл започва да работи и ти я приемаш като своя. Тъмната, мрачна мисъл е подобна на бомба. Ти внасяш бомбата в къщата си и мислиш, че си в безопасност. Не, къщата ти в един момент ще хвъркне във въздуха: онези, които са направили бомбата, ще бутнат запалката и ще бягат. Всяка лоша мисъл и всяко лошо желание имат експлозивна сила – всеки момент могат да избухнат и да ти причинят пакост. Като знаеш това, дръж всяка лоша мисъл, всяко лошо желание далече от себе си, за да не избухнат: те са бомби, които кога и да е ще избухнат.

И тъй, като ученик ти трябва да знаеш какво да говориш. Минаваш за вярващ – питат те: „Вярваш ли в Господа Исуса Христа? Вярваш ли, че Той е Син Божий?“. Ако не знаеш какво да кажеш, ще наречеш хората еретици, безверници, а с това ще ги настроиш против себе си. „Живееш ли като Христа?“ Кажеш: „Не мога да отговоря на този въпрос, но зная, че вярата е едно нещо, а животът – друго“. Според едни да вярваш, значи да приемеш, че нещо е така, както ти се казва. Според други вярата подразбира извор, т.е. нещо, което постоянно извира.

Вярата е свързана с живота: като живееш, ти постоянно опитваш нещата. Като живееш, ти опитваш и това, което виждаш, и онова, което не виждаш. Вярата, придобита от опит, е истинска. В това отношение между вярата и Любовта има тясна връзка: Любовта се опитва, както и вярата. Следователно вярата минава в любов и любовта – във вяра. Не можеш да вярваш на някого, ако не го обичаш; не можеш да обичаш някого, ако не му вярваш. Казваш: „Обичам този човек“. Първо трябва да му вярваш: да вярваш, че е добър, за което да го обичаш. Не можеш да обичаш някого, ако не му вярваш; не можеш да му вярваш, ако не го обичаш. Следователно като престанеш да вярваш на някого, и любовта ти към него престава; и обратно: като разлюбиш някого, и

вярата ти към него престава. „Аз имам любов, но вяра нямам.“ Не, ти не разбираш закона: Любовта, вярата и надеждата са три форми, които вървят всякога заедно. Като изгубиш едната форма, с нея заедно ще изгубиш и останалите две форми.

Сега вие се нуждаете от пресяване: вие трябва да пресеете своите мисли, желания и постъпки. За всеки даден случай човек трябва да знае право ли постъпва, или не. Човек има вътре в себе си един термометър, който определя духовната температура. Когато този термометър се повдига, ти мислиш и постъпваш добре; когато спада, ти не мислиш право. Когато живакът в термометъра е под нулата, ти си влязъл в кривия път. Същото се отнася и до светлината: когато светлината ви се увеличава, вие сте на прав път; когато светлината ви се намалява, вие сте на крив път. Когато светлината се увеличава, ти се приближаваш към Бога; когато светлината се намалява, ти се отдалечаваш от Бога. Търси щастието си в Бога, а не вън от Него: докато го търсиш вън от Бога, ти си на крив път. Казвам: трябва да мислите право. Оплакваш се, че еди-кой си не те обича. Прав си, той не може да те обича цели 24 часа: по времето, когато спи, той не мисли за тебе. Във време на сън той пътува, ходи на различни места, прави такива неща, каквито в будния си живот никога не може да направи. Виновен ли е за това? Ако в съня си проявява желания, каквито в будния си живот няма, той е на изкушение. Пазете се от изкушенията, които идат както насън, така и в будния ви живот.

Един познат, светски човек, ми разправяше една своя опитност. Имал две приятелки: едната женена, а другата – неженена. Често ходел в дома на женената. Мъжът ѝ бил благороден човек, добре го приемал. Неженената му казвала, че иска да влезе с него в съдружие, но той нищо не отговарял. Като ходел в дома на женената, тя му разказвала за мъчнотиите на семейния живот. Той слушал какво му говори и я утешавал. Една нощ неженената сънувала, че приятелят ѝ бил в дома на женената, дето ял кюфтета от месо. Тя му казала: „Нали си вегетарианец,

защо ядеш месо?“. Като го срещнала, веднага му разказала съня си и пак го запитала: „Защо яде месо, нали си вегетарианец?“ „Това е сън, не е действителност“. Сън е, но много неща стават и в действителност – и в будния си живот може да ядеш месо. Всъщност сънят е символичен. Месото представлява изкушение: значи в дома, в който ходел, той е изложен на изкушение. Казвам: месото няма отношение към живота на вегетарианеца, обаче за месо-ядеца то е намясто. Какво ще придобие човек, като яде месо? Ще стане по-силен, но като яде растителна храна, ще стане по-чист. Значи месоядецът е по-силен, а вегетарианецът – по-чист. Наистина, месоядните животни са по-силни, по-жестоки, по-хищни; същото е и в човешкия живот. „Каква храна е за предпочитане?“ Ако си вълк, ще ядеш месо; ако си овца, ще ядеш трева.

Сега се задава въпросът: „Когато овцата отиде при вълка, ще измени ли храната си; ако вълкът попадне при овцата, ще бъде ли доволен от нейната храна?“. Нито вълкът ще бъде доволен от храната на овцата, нито овцата ще бъде доволна от храната на вълка. Храната на овцата не е храна за вълка и храната на вълка не е храна за овцата. Желанията на вълка са желания на Черната ложа, а желанията на овцата са желания на Бялата ложа. Значи съществуват бяла и черна ложа. Всички хора са в съдружие и с едната, и с другата ложа: с левия крак те са в съдружие с Черната ложа, а с десния – с Бялата. Когато Черната ложа е на власт, левият крак излиза напред, а при Бялата ложа десният крак е напред. Същото се отнася и до ръцете: лявата ръка е свързана с черните, а дясната – с белите. Затова Христос казва: „Каквото прави дясната ръка, лявата да не знае“. Това означава: каквото прави Бялата ложа, черната да не знае. Защо да не знае? Защото ще развали работата на Бялата ложа: черните не трябва да знаят пътя, по който белите вървят.

Казваш на някого: „Не си прав!“ „Няма какво да ме учиш! Свободен съм да избирам своето верую и своето убеждение и да служа, на когото искам“. Ако служа на белите, живот ще имам; ако служа на черните, смърт ме

чака. Животът е в ръцете на белите, а смъртта – в ръцете на черните. Казано е: „По плодовете им ще ги познаете“.

Казвам: по резултатите ще ги познаете. Ако умираете, ако осиромашавате, ако заболявате и боледувате, вие служите на дявола, т.е. на черните. Докато сте в Бялата ложа, сиромаси не може да бъдете, невежи няма да станете, няма да боледувате, няма и да умираете: там е животът. „Обезверих се.“ Попаднал си в Черната ложа. „Мразя хората.“ В Черната ложа си. Следователно ако си служиш с насилие, с лъжа, ти си в Черната ложа. „Как да се освободим от Черната ложа?“ Много лесно можете да се освободите. Ако пръстите на ръцете ви са събрани, свити, това е знак на Черната ложа. Разтвори пръстите си: ето освобождението! Разгневиш се и свиваш пръстите си: отвори пръстите си и гневът ще мине. Питате: „Защо идат изпитанията?“. Много просто – за да правите избор между доброто и злото, между живота и смъртта.

Една сестра от Изгрева ми каза, че изпитанията и страданията, които имате, са създадени от мене. Тя не е права: Бог изпитва хората на коя страна ще се определят – на страната на доброто или на злото, на живота или на смъртта. И двете си имат преимуществата, зависи какво ще изберете. Умрелия обличат с нови грехи, покриват го с цветя, пеят му, държат речи – и най-после се освобождават от него. Като се роди човек, посрещат го без никакви почести, без песни и тържества. Като се прояви в живота и развие дарбите си, тогава му се отдават почести.

И тъй, ако търсиш щастие в началото, ти си в смъртта; ако търсиш сиромашията в началото, ти си в живота. И обратно: щастие в края води към живота, сиромашията в края води към смъртта. Следователно ако искаш да бъдеш богат в началото, ти си в смъртта; ако си богат в края, ти си в живота. Ако си сиромас в началото, ти си в живота; ако си сиромас в края, ти си

в смъртта. „Искам да живея.“ Тури сиромашията в началото, а богатството – в края. Който не разбира това, пита: „Какво може да стане от мене – артист мога ли да стана?“. Че ти и сега си артист. Като гледам как предавате нещата, и най-малките работи предавате толкова артистично, че изпитвам приятност: отлични артисти сте! Казват за някого: „Голям артист е той“. Защо? „Артистично предава нещата.“ Изкуство е това: той изнася нещата в красиви форми. Религиозните казват: „Да представим нещата както са, да ги кажем направо“.

Какво значи да кажеш нещо на човека право в очите? „Ще му кажа например, че е добре облечен.“ Ти ще му кажеш това, а той ще ти отговори, че за да се облече добре, е взел пари назаем – значи грехите не са още негови. В странство дават грехи под наем само за 24 часа. Ако някой трябва да отиде на концерт или на угодение, а няма грехи, той отива в един магазин и взема един костюм под наем. Хората виждат, че е добре облечен, но не подозират, че грехите не са негови. Някой казва: „Трябва да се обичаме!“. Това е чужда греха, която временно си облякъл. „Да живеем според Божиите закони.“ Това са чужди обувки, взети под наем. „Да прилагаме правдата.“ Това е чужда шапка, взета само за 24 часа. Много добродетели има в света, но само онези са твои, на които винаги можеш да разчиташ.

Не съдете, за да не бъдете съдени!

*С каквато мярка мерите,
с такава ще ви се отмери.*

Тези стихове трябва да се разбират право. Писанието трябва да се разбира, иначе човек се натъква на страдания и нещастия, с които мъчно може да се справи. „Никой не ме обича.“ Това не е твоя работа. Не очаквай хората да те обичат: първата работа, с която трябва да се занимаваш, е ти да обичаш хората; дали ще те обичат те, това е второстепенна работа. Човек е дошъл на Земята с единствената цел да прояви Божията Любов – кой как постъпва, какъв е, това не е важно. Всеки сам решава

задачите си, нямам право да се меся в работата на другите хора. Занимавайте се със себе си, в смисъл да знаете обичаите ли, правите ли добро на хората, готови ли сте да услужвате. Някога ще ви изпея една нова песен:

*Мене ме майка роди, човек да стана,
отлична мисъл в ума си да храня,
топло чувство в сърцето си да имам
и добра постъпка към ближния си.*

Каквото човек може да изпее, може и да го приложи в живота си; което не можеш да изпееш, то е неприложимо. Музиката не е нищо друго освен прилагане на Божествените добродетели: ако не можеш да изпееш една добродетел, не можеш и да я приложиш. Следователно когато казвам, че трябва да бъдете музикални, имам предвид музиката като метод за прилагане на Любовта. Ако не сте музикални, не можете да мислите и чувствате добре. „Аз съм музикален, но не обичам хората.“ Щом не обичаш, не си музикален. Помнете: Любовта е велико благо за всички. Първото нещо, което Любовта е дала на човека, е музиката. Ще говориш музикално, като че пееш: всяка изговорена дума трябва да отговаря на известен тон.

Уточнение: Учителя пее в разни вариации гумите „мога да обичам“.

Щом пееш нещо за Любовта, ще пееш тихо, музикално. Какво нещо е Любовта? Наука за музиката. Сама по себе си Любовта е неуловима – тя се чувства и възприема само чрез душата. Само музикалният може да разбере Любовта. Дето влезе Любовта, всичко преобразява: нечистото става чисто, а старото се обновява. При това тя никого не съди, а на всички дава въздух, вода, светлина, храна. Ако някой се нуждае от книги, и книги дава: тя дава всички условия за развиване на човека.

Любовта не търпи никакви оплаквания. Не разказвай за патилата си, но се учи. От всички твои изпитания трябва да остане само гумата *търпение*. Ако си бил нетърпелив, кажи: „Научих се малко да търпя“. Ако си бил жесток, кажи: „Придобих малко милосърдие“. Говори за

положителните неща в живота, а не за отрицателните. Не казвай какъв си бил, но кажи какъв си сега. Забрави, че някога си обичал да пиеш вино – кажи, че днес обичаш да пиеш вода. Бог не обича да роптаеш и да се оплакваш, но кажи: „Господи, научи ме как да стана търпелив, как да придобия милосърдие, как да любя, как да пия чиста водица“. И като придобиеш всичко това, кажи: „Господи, благодаря Ти, че ме научи да търпя, да бъда милостив, честен, да се откажа от пиенето на вино“. Благодарни за всичко, което си придобил, и го ценя.

Сега, ако сте готови да прилагате това, което ви говоря, с вас ще стане коренна промяна: белите ви косми ще станат златисти, бръчките на лицата ви ще изчезнат; болестите, сиромашията ще ви напуснат. Това значи да се обърне човек към Бога. В Америка има една християнска секта, наречена *крейко*. Според тях като се обърне човек към Бога, и кесията му трябва да се обърне. Те казват: „Не вярваме на крейковци, които се обръщат към Бога, без да се обърнат и кесията им“. Значи като вярва човек в Бога, и кесията му трябва да вярва. Казвам: не трябва само кесията на човека да се обърне, но и неговият ум, сърце, гуша и дух. Ако човек не служи на Бога с всичкия си ум, с всичкото си сърце, с всичката си гуша и с всичкия си дух, той не се е обърнал към Бога. Да отправиш ума, сърцето, гушата и духа си към Бога, ето истинското служене; вън от това служене нищо не се постига.

Желая ви днес да направите първия опит – да започнете с търпението; втория опит – с милосърдието; третия опит – с чистотата. На физическия свят чистотата се изразява с чистата планинска вода. Ако се явите при Господа, какво ще занесете, с какво ще бъдете угодни на Бога? Като отида при един виден музикант, ще изпея или изсвиря една от неговите песни. Колкото по-добре я изпея, толкова по-доволен ще бъде от мене. Ако му изпея някоя своя песен, той едва ли ще ме чуе. Като отидеш при Господа, ще Му изпееш първата Негова песен. „Коя е първата Божия песен?“ „Бог е Любов.“ Ако още

първата песен не можеш да изпееш, ти няма да отидеш при Бога.

Казвам: и аз съм любов, всички хора около мене са любов – всички живеем един за друг. Тогава да бъде Волята Божия! Не човъркайте вашето минало, приемерте новото, което иде.

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

14 ноември 1937 г., София, Изгрев

РАЗРЕШЕНИЕ НА ВЪПРОСИТЕ

Размишление

Ще прочета 5. глава от Евангелието на Матей, която е четена много пъти.

За да се избегне еднообразието, представете си, че тази глава е плодно дърво, което ражда всяка година. Обаче плодовете на това дърво първата година са били едни, втората година са били други, третата година са били различни от първите две години. И тази година ще я четем, за да видим какви са плодовете ѝ, сладки или горчиви.

Еднообразието е опасно във всяко отношение: и в религията, и в науката, и в живота. Еднообразието даже и в доброто, и в злото е също опасно: всичко, в което има еднообразие, е опасно. Ако се храниш постоянно с череши, ще заприличаш на череша; ако се храниш постоянно със сливи, ще заприличаш на слива; даже и с хляб да се храниш постоянно, на хляб ще заприличаш. Еднообразието в храната е също опасно – то прави човека еднообразен. „Да бъдем добри!“ Стани добър, без да повтаряш едни и същи думи. Доброто е колективна идея – в него вземат участие много хора, както в азбуката – много букви. Когато казваш, че знаеш азбуката, това не значи да познаваш само една буква: ще познаваш всички букви с техните специфични качества. Например запознаваш се с буквата *л*. Как трябва да се запознаеш с нея, за да я обикнеш? Ще я туриш на първо място в думите, както в думата *любов*. Тя казва: „Без мене не може да се напише думата *любов*“. Двете прави в буквата *л* показват посоки на движение. Само *любов* ли започва с буквата *л*?“ Много думи започват с тази буква: например *лице*, *личен*. Казва се, че не можеш да бъдеш личен без буквата *л*.

Като се запознавате с буквата *в*, пак ще намерите думи, които започват с *в*. Например *висок, велик* човек. Не можеш да бъдеш велик човек без буквата *в*. Така ще се запознаете и с останалите букви на азбуката, докато дойдете до последната буква. По този начин ще разберете, че буквите са нещо живо. Учените са дошли до същото заключение.

Скоро четох в едно списание за изчисленията, които направил един виден учен, математик. Покрай големите си изчисления за бързината, с която се движат звездите и планетите, той се спрял върху една гребна работа, а именно: изчислил за колко време ще се изпарят пет кубически метра вода, ако приеме, че за една година се изпарява само една капка вода. Той изчислил, че всичката вода ще се изпари за 145 милиона години – число, което отговаря на бързината на светлината. Значи за да дойде светлината от най-крайните предели на нашата Вселена до Земята, нужни са ѝ около 140–145 милиона години. Така ние можем да си съставим понятие за пътя, който изминава светлината, докато дойде до нас. Този учен имал голямо търпение да изчислява: първо, колко капки вода има в пет кубически метра, а после, за колко време се изпарява тази вода. Той продължил изчисленията си по-нататък. Взел не пет, а десет кубически метра вода, с дълбочина четири метра, и намерил, че тази вода се изпарява за два милиарда години – число, което отговаря на възрастта на нашата Земя от създаването ѝ до днес.

Питам: с какво се занимавате вие, какви изчисления правите? Някога на Изгрева се повдига спор за земя – кой взел повече, кой – по-малко. След това трябва да изчислите кога спорещите страни ще се примирят. Преди няколко гена научих, че някои се скарали за 25 м земя. Тази задача е лесна: колкото по-скоро се реши, толкова по-добре. Тя може да се реши за един час, а може и за цял живот да остане нерешена; ако се отложи за друг живот, ще се плащат големи лихви. Преди всичко никой не може да вземе 25 м земя: де ще я тури? Това е неопределена идея. Въпросът не е за земята, но как така да ти вземат част от нея. Мисълта смущава човека. Като засни, и мисълта

няма да го смуцава; щом се събуди, мисълта пак започва да го безпокои. Много случаи има в живота, които безпокоят човека, както мисълта за тези 25 м. Ушили са ти грехи, но са се оказали малко тесни – ти се безпокоиш. Никои не вижда, че грехите ти са малко тесни, но ти се смуцаваш – дето ходиш, все за грехите си говориш. Иди на пазара, купи два сантиметра плат и разшири грехите си. Всяко нещо, което смуцава човека, може да се изправи: направи го така, че да не те смуцава.

Един ден вървя по една улица и виждам, две кучета се карат. Спрях се да разбера коя е причината за спора: те се карат за една голяма кост, бедро. Едното куче казва на другото: „Ще оставиш костта за мене, иначе ще опиташ зъбите ми“. И другото казва същото. Като видях, че нито едно от тях не е готово за отстъпка, казах им: „Ако не се примириш, аз ще взема костта.“ „Защо ти е на тебе?“. Наведох се и взех костта. Двете кучета се хвърлиха върху мене. В това време аз ударих костта в едно дърво и я счупих на две. Разбрах, че не беше моя работа да се меса в спора на кучетата, но направих вече грешката. За да я изправя, дадох по едно парче от костта на двете кучета и ги примирих. Така спорът се разреши и кучетата се разделиха.

„Как да разрешаваме противоречията в нашия живот?“ Разделете противоречието на две части: едната част хвърлете наясно от вас, другата – наляво, и въпросът е разрешен. Не съжалявам, че се спрях пред кучетата: доволен съм, че видях за какво спорят – за една оглозгана кост. Казвам: хората спорят за 25 м земя или че грехата е тясна с два и половина сантиметра. Малки неща смуцават хората. Какво се иска от тях? Да покрият оголената кост. Недостатъкът на човека е тази оголена, оглозгана кост – тя трябва да се покрие! „Този човек е гол.“ Да, оголена е костта му. „Какво да се прави?“ Оголеното място трябва да се облече в месо, в месото пък трябва да живее духът. Само така нещата придобиват смисъл.

Една вечер седя в стаята си и чета на свещ. Четох около 2–3 часа: гледам, половината свещ изгоряла. Който

вижда само свещта, ще каже, че тази свещ е слизала бавно от горе надолу, докато е намаляла наполовина. Никой не подозира, че едно разумно същество се е ползвало от светлината на свещта. Това показва, че за повечето хора явленията в живота и в Природата са разпокъсани, отделени едно от друго. Те не подозират, че между всички явления има известна връзка, известно отношение; те имат същото отношение и към нас. Не можеш да станеш красив, ако не гледаш красиви неща; не можеш да станеш учен, ако не се свързваш с учени хора; не можеш да станеш добър и любещ, ако не се свързваш с добри и любещи хора. С какъвто се свързваш, такъв ставаш, на каквото обръщаш внимание, такъв ставаш. Оставете човека да живее 3–4 минути в недоволство, да видите как ще се отпечата недоволството на лицето му.

Философията на живота се заключава в това, да се махнат от пътя ви всички препятствия, които хвърлят сянка върху вашия живот. Не позволявай сянката на грозния човек да пада върху твоего лице: застани на такова място, дето няма сянка. Не допускай сянката на болния да пада върху лицето ти. Ще кажеш, че това е суеверие. Ако искаш да помогнеш на болния, остави твоята сянка да падне върху лицето му, а не обратно – така той ще се ползва. Следователно ако си болен, застани под сянката на Господа – Той ще те излекува; ако застанеш под сянката на дявола, ще бъдеш нещастен.

Какво правите вие? Беген си, но имаш богат чичо. Ти бързаеш да се скриеш под неговата сянка. Наистина, ще се ползваш от богатството му, но с него заедно ще вземеш и греховете му. Не уповавай на онзи, който нищо не дава; не уповавай на една идея, която е причинила нещастие на хиляди хора. Не влизай в къща, в която хиляди хора са загинали; не се спирай пред хора, които всякога лъжат. Не се спирай пред своето минало, за да видиш как си живял. Срещнеш ли нещо грозно в живота, не се обръщай да гледаш: мини мимоходом край него и го забрави. „Беген съм.“ Не мисли за бедността си – нека тя мисли за себе си; даже и за богатството си не мисли – нека то мисли за себе си. „За какво да мисля тогава?“ Мисли, че трябва да

обичаш Господа, от Когото си излязъл, мисли, че трябва да отидеш при Него, мисли за своя ближн. „Кой е моят ближн?“ Пак Господ. Мисли за себе си като за слуга на Бога, мисли, че трябва да вършиш Божията воля.

И тъй, мислете за Господа, за да мисли и Той за вас; обичайте Го, за да ви обича и Той. Благодарете Му за благата, които ви е дал, за щедростта, която е показал към вас. Ако не сте благодарни на Господа, на човека никога няма да сте благодарни. Невъзможно е да благодариш на човека, а на Господа да не благодариш: благородството изисква първо да благодариш на Онзи, Който ти е дал живот, Който от векове и до днес се е грижил за тебе. Ако Бог ви обича, а вие отблъсквате Любовта Му, ще се натъкнете на най-голямото зло в света. Не препятствай на Божията Любов да се прояви чрез тебе. Колкото и да е малка капката вода, ако я оставиш с векове да пада на едно и също място, тя ще пробие и най-здравия камък. „Защо трябва да обичам?“ За да не допуснеш злото в себе си. Допуснеш ли го, дето мине, то ще причини голямо разрушение: то е като водната капка, която пада на едно и също място. Дето има любов, там е доброто; дето няма любов, злото се ражда. От нас зависи на кое ще дадем път – на доброто или на злото. Дето е доброто, там са и благата на живота; дето е злото, там няма никакви блага.

Иде новото в света! „Кое е новото?“ Да любим, за да се роди доброто в нас. „Трябва ли да се молим?“ Да, трябва да се молите – молитвата е привилегия за човешката гуша. Всяка молитва се отличава с два момента: момент на слизане и момент на възлизане. Като слизаш, ще свършиш една работа; като възлизаш, ще свършиш друга работа. Молитвата на повечето хора се ограничава с единия момент – на слизане. Няма смисъл постоянно да слизаш: щом слизаш, трябва и да се качваш. Виждаш, че един човек слиза; казваш: „Този човек пада“. Ако слиза несъзнателно, той пада. „Защо пада?“ И в този въпрос има известна философия. Отговарям: този човек пада, за да не паднеш ти – ако той не беше паднал, ти щеше да паднеш. „Защо си прав?“ За да седнеш ти. Следователно

един пада, за да не падне друг; един стои, за да сегне друг: това е правилното разрешаване на въпросите. Някои хора падат, за да станат други; едни падат, за да не падат други. Грешният е паднал, за да не падне праведният. „Защо стоиш прав?“ За да стане падналият. Следователно праведният стои прав, за да стане грешният. Това е наука, която разрешава въпросите, това е правата мисъл. Като мислиш така, душата ти ще се просвети. „Много хора паднаха.“ Да, но мнозина се спасиха от падане. Падналият да се радва на онези, които стоят; който стои прав, да се радва и да благодари на онзи, който с падането си го е спасил. Който стои, лесно може да подаде ръката си на падналия и да го повдигне: подай въже на падналия в кладенеца, за да го изтеглиш навън.

Блажени нищите духом.

Опитал ли си положението на нищия, знаеш ли какво нещо е нищ човек?

Блажени кротките,

блажени чистите по сърце.

Знаеш ли какво значи кротък човек, знаеш ли какво нещо е чистият по сърце? Ако не си опитал това, ще четеш тези стихове, те ще минават като сянка пред тебе, без да постигнеш нещо. Кроткият е силен човек, а чистият е запазен от всякакво гниене и вкисване. Чистотата е хигиена на живота. Казано е: „Само чистите по сърце ще видят Бога“. Да видиш лицето на Бога, това значи да изгрее слънцето на твоя живот. Дето грее Слънцето, там има живот; дето Слънцето не огрява, там има смърт, там е старостта. „Защо остаряваме?“ Четете деветте блаженства и ще разберете защо остарявате. Който е минал през деветте блаженства и ги е приложил, той се е обновил духовно.

И вие сте минали през някои от блаженствата, но не през всички; и вие сте се изменили, но само механически. Човек трябва да се измени освен механически, още и органически. Ако туриш половин килограм желязо в огъня, то ще се стопи. Може да го изтеглиш на гълга пръчка, но теглото му няма да се измени. Това е механическа промяна. Друг е въпросът, ако посееш в земята една ябълчна

семка. Малка е тя, но след време ще израсте, ще стане голямо гърво, което ще дава изобилно плод. Това показва, че с ябълчната семка е станала органическа промяна. Дето няма растене, там става механическа промяна; дето нещата растат и се увеличават, промяната е органическа.

Не е достатъчно човек да става висок и широк, но той трябва да се изменя и вътрешно: да расте в знание, в доброта, в любов – във всички добродетели. „Ние остаряхме, не можем повече да растем.“ Растенето е вечен процес, то никога не спира. Ако не растеш единично, ще растеш колективно: в Природата всичко расте и се видоизменя. Във физическия свят стават видоизменения, в реалния, както и в света на чувствата, става растене, а в Божествения свят става обновяване. Значи на физическия свят ще се видоизменяш, в духовния свят ще растеш, а в Божествения ще се обновиш.

Казвам: съединете обновяването, растенето и видоизменението, за да получите нещо цяло. Като процеси те представляват три реалности в света. Каквото и да правите, не можете да разделите тези процеси – те са едно цяло. Любовта внася обнова, вярата причинява растене, а надеждата видоизменя нещата. Ако имаш надежда, ти си на физическия свят – в света на промените. Детето расте, става юноша, пълнолетен, възрастен и стар: това са промени на физическия свят. С промяната заедно растат и чувствата в човека – той живее вече и в реалния, или в духовния свят. Най-после мисълта му се обновява и той влиза в Божествения свят. При всяка промяна надеждата влиза в човека, при растенето вярата е в него, при обновяването Любовта го посещава.

Желая ви да се променяте, да растете, да се обновявате – и Бог да ви благослови!

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

21 ноември 1937 г., София, Изгрев

СЛУЖЕНЕ НА БОГА

Размишление

Често наблюдавам онези, които страгат. Някой казва: „Не може ли без страдания?“. Може. Щом не искаш да страдаш, ще си вземеш багажа – и хайде, на онзи свят. Докато си на Земята, ще страдаш. Ти искаш да живееш на Земята без страдания – това е невъзможно! Ако не страдаш, не можеш да се радваш, и ако не се радваш, не можеш да страдаш.

Уточнение: Учителя чете от книгата „Големи и малки придобивки“, II том, VII год. на Общия окултен клас: „Всяко разбиране на нещо е пауза, почивка, мълчание“.

За да си почива, човек трябва да разбира радостите и страданията. И певецът се нуждае от паузи. Първо поема въздух и започва да пее, пак поема въздух и пее. Въздухът е необходимост за певица. Ако въздухът постоянно влиза и излиза, певецът няма да има нужда от паузи. И цигуларят се нуждае от паузи: като движи лъка си от горе надолу и от долу нагоре, пак си служи с паузи.

Ще ви прочета откъс от писмото на една францужойка от Париж:

„В моя живот, често на колене в скръб, аз чувствах откровенията на Природата – нейните чудеса. Всичко това привличаше с разположение душата ми. Камъкът, тревата, животното се привличат към такава душа. Великото, безсмъртното сърце минава през всичко. Често, подпряна на едно дърво, чувствах силата му и му говорех с всичката си искреност: „Мой мили братко, дърво!“. И аз го обичах, както се обича едно човешко същество. Какво велико братство съществува измежду най-скромните до най-възвишените! Често, татко мой, изчезваше презградата между небето и земята. Душите ми помагаша.

При разходки всред Природата бях принудена да положи ръцете си върху сърцето, за да не се пръсне. Такава голяма красота владее в Природата!“

Горният цитат показва, че има будни души, които разбират нещата. Те влизат в контакт с дървото, с растенията – и ги чувстват близки като човека. В заключение казвам: докато не обикнем нисшите, малките същества, не можем да обичаме висшите. Виждаш муха или червейче: не се отнасяй с пренебрежение към тях. Червейчето например учи търпението, но и вие ще се учите от него. Какво писмо бихте написали вие на познатите във Франция? Първо бихте се похвалили, че имате Учител. Лесно е да се хвалиш, но прилагаш ли учението му? Ако се хвалиш само, приличаш на цигулар, който само отваря и затваря кутията на цигулката, за да покаже колко хубава цигулка има. После ще говори само на теория как се свири, обаче на практика нищо не знае – не може да свири.

Музиката не се изявява само чрез инструмента, но и чрез човешката душа. Значи доколкото човек може да владее инструмента, доколко той е негов господар. Цигулката оживява в ръцете на големия майстор: ако остане мъртва в твоите ръце, ти не си музикант. И цигулката, и лъкът трябва да оживеят в ръцете на цигулара, но и ръцете му трябва да бъдат живи. Не можеш да свириш, ако имаш една лоша мисъл и едно лошо чувство. Технически може да свириш, но не и с душата си. И аз сам съм изпитвал това. Когато говоря за музиката, не мислете, че е лесно да седнеш пред пианото или да вземеш цигулката и да свириш. В човека има един вътрешен инструмент – пиано, орган, цигулка, китара. Всички инструменти са в човешкия ум. Ако се научите да свирите добре на своя вътрешен инструмент, и на външния ще свирите добре. Не е лесно да вземеш един инструмент от дърво като цигулката и при свирене да накараш хората да заплачат.

В една от лекциите си аз ви говорих за отворен и затворен ритмус. Казах, че ще свирия някога, за да ви дам модел от тези ритмуси. Според мене затвореният

ритмус е мелодичен, а отвореният – хармоничен. Когато тоновете вървят един след друг по време, имаме мелодия, а когато няколко тона звучат едновременно, имаме хармония. По произход мелодията е по-нова от хармонията. Добрият певец или музикант се познава в обертоновете. Много цигулари съм слушал, но особено впечатление ми направи един ученик от варненската гимназия. Приятно ми беше да го слушам. Той вземаше обертонове – това беше хармония. Когато пеете или свирите мелодия и хората не искат да ви слушат, причината за това е затвореният ритмус. Значи отвореният ритмус е хармония, а затвореният – мелодия.

Досега вие не знаехте нищо за двата ритмуса. При затворения ритмус се обикаля около едно и също нещо, поради което се отегчаваш и изпитваш неприятност. Обаче ти трябва да имаш един отворен ритмус, отдето можеш да излезеш, но и в това не се дохожда до смисъла на живота. Този ритъм е на веселието, ритъмът на победата – или всепобеждаващият ритъм. Той има и спомагателни ритмуси, т.е. има отглас. Например когато един човек ви обича, неговата любов трябва да има отглас във вас. Никой никого не може да обича без отглас на неговата любов: Любовта е песен на живота.

Следователно когато казвате, че хората не ви обичат, подразбирам, че нямате обертонове, т.е. няма хармония във вас. Изкуство е хората да се обичат – това е велика наука! Трябва да се учите. „От кого?“ От Бога. „Защо?“ Защото Бог е Любов. И ако се вслушвате в Божественото начало, вие можете да се учите. Тогава животът ви ще се превърне на песен. Когато ангелите възвестиха идването на Христа, те пееха: с това те искаха да кажат, че иде нов живот на Земята. Те пяха навреме. Значи музиката и пеенето имат свое време – кога да се изявят, и начин – как да се изявят. Например искате да изговорите израза „мога да кажа“. Ако го изговорите бързо, ще имате едно въздействие; ако го изговорите тихо, бавно, ще имате друго въздействие. В първия случай думите ще прозвучат музикално. В бързото изказване на думите

„мога да кажа“ няма обертонове, няма широчина. Направете опит да изговорите бързо изразите: „Аз съм добър човек“, „Аз съм учен човек“, „Аз съм справедлив човек“, и после ги изговорете бавно, за да видите че има по-голяма музикалност. Една от задачите на ученика е да говори музикално. Това се отнася до всички хора.

Казвате: „Не ме разбират хората“. Защо не те разбират? Аз съм дошъл до заключението: когато ти не разбираш Господа, и хората не те разбират; ако разбираш Господа, и хората ще те разбират. Това се отнася и до мене. Щом видя, че хората не ме разбират, аз се запитвам: „Аз разбирам ли Господа?“. Дръжте правилото: когато хората не ви разбират, търсете причината в себе си – и вие не разбирате Бога. Хората се съмняват във вас, значи и вие се съмнявате в Господа или в някой човек. Когато хората не са искрени към мене и правят някаква политика пред лицето ми, това показва, че и аз имам такова отношение към тях. Не е въпросът, като се явиш пред Господа, да говориш и мислиш добре, а като се отдалечиш, другояче да мислиш. Помнете: каквито са отношенията ви към Божественото начало, такива трябва да бъдат към всички. Колкото и малка да е моята погрешка, аз пръв я виждам. Малката погрешка причинява големи пакости в живота. Като знаете това, изправяйте първо малките си погрешки, защото те довеждат човека до големи страдания.

Мнозина запитват кога ще се оправи светът. Оправете най-напред вашия свят. Нека всеки се запита: „Оправен ли е моят свят? Какво е положението на моите поданици – моите мисли и желания; служат ли ми те както трябва?“. Ако не ти служат, и ти имаш вина към тях. Колкото си отговорен ти за непослушанието им, толкова са отговорни и другите. Сега и вие със своите мисли и желания очаквате да влезете в Царството Божие. То е все едно да напълните главата си с паразити и да мислите, че имате достъп до благородни хора. Още на вратата те ще ви посрещнат и ще кажат: „Идете най-напред на баня, очистете се добре – и след това елате

при нас“. Знаете ли, че ако отидете нечисти на Небето, не ще бъдете добре приети? Там ще ви съдят и за най-малката погрешка. Човек трябва да бъде съвършен. Всеки вижда големите грехове, но те не причиняват толкова пакости, както малките. В големия камък не можеш да се блъснеш, но малкият ще те спъне. Малките неща спъват развитието на човека: и най-малката отрицателна мисъл може да отклони човека от правия път.

И тъй, на всички предстои да имате откровение. „Кога ще дойде то?“ Когато бъдете готови. „Кога ще дойде Господ при нас?“ Когато вашето сърце, вашият ум, вашата гуша и вашият дух бъдат готови да Го посрещнат – тогава ще дойде Бог в Своето царство и ще ви даде власт над всичко. Но ако умът, сърцето, гушата и духът ви не са готови, Бог ще отложи Своето идване – Той ще ви остави да ви изядат зверовете в роба. И царете, които ви преследват, както Даниил, ще излязат срещу вас като лъвове, вълци, мечки. Вие ще пъшкате под ужаса и мъчението, под своята тежка карма. Ще кажете, че ще се изправите в друго прераждане. Това не може да ви спаси: ако не използвате сегашния си живот, бъдещото прераждане не може да ви спаси. Който не използва сегашното си прераждане, ще остане назад; ако не използвате условията на този живот, в бъдещия живот ще се намерите в Сахара. Ако използвате сегашните условия разумно, очаква ви светло бъдеще: всеки ще седи под смоковницата си, от нищо несмущаван, извори ще текат около него, птички ще му пеят; децата, жената му ще го обичат, приятелите и познатите му ще го почитат. Вашето добро зависи от сегашния ви живот. „Като умрем, всичко ще се оправи.“ Аз не желая да умрете такива, каквито сте сега: желая ви да живеете 100–120 години на Земята, но разумно да използвате условията на живота. Само така ще разчитате на добрите условия в бъдещето.

Не се обезсърчавайте, не мислете, че в бъдеще ви чака нещо по-добро. Не ви обезсърчавам, но казвам, че ако изгубите сегашните условия, трябва да чакате хиляда

години, за да се върне сегашното. Понасяйте всичко с търпение, за да придобиете нещо по-добро, което ще ви радва. Предупреждавам ви да не изгубите условията. Колкото и да е малко едно добро, направете го, не отлагайте; колкото и да е малко желанието ви, реализирайте го. Ако през ума ви мине една светла мисъл, колкото и да е малка, приемете я – тя повдига човека, тя облагородява неговото сърце, осветява ума му, разширява душата му и укрепва неговия дух. Повтарям: не искам да ви обезсърчавам, но обръщам вниманието ви да не сте нехайни към себе си. Вие гуляете с приятелите си, за нищо не мислите, казвате: „Да се почерпим!“. Ще се почерпите, но ще изгубите добрите условия, ще изгубите времето. Когато влезете в новата епоха, извикайте Господа, извикайте приятелите си и направете голямо угощение; ако гуляете, преди да сте влезли в новата епоха, вие сами се излагате на опасност.

Ще приведа един пример от американския живот. Десет души американци се събрали в един хотел да гуляят. В това време хотелът започва да гори. Всички бягат и викат: „Хотелът гори!“. Десетимата седят спокойно и се забавляват, не обръщат внимание на виковете. По едно време пламъкът нахлува в стаята им. Тогава те разбират какво става и започват да викат: „Помощ, помощ, хотелът гори!“. Те се стреснали в последния момент. Сега и на вас казвам: хотелът гори, откажете се от вашите гуляи! Излезте навън, там да гуляете: докато сте в хотела, никакъв гуляй не се позволява.

И днес хотелът гори. В горящия хотел не се позволява никакъв гуляй. Излезте навън, докато пожарът престане; щом се изгаси, влезте пак вътре – тогава отново ще започнете работата, която предстои да свършите. Когато хотелът гори, нямате право да гуляете; щом престане да гори, гуляйте, колкото искате. Следователно когато Бог ви дава някаква работа, откажете се от всички удоволствия; щом свършите работата си, имате право да си почивате, имате право да се удоволствате.

Няма по-велико нещо от това, да свърши човек една работа за Бога. Каквато работа и да ви се даде, нисша или висша, работете за Бога.

Като наблюдавам хората, виждам в тях един аристократизъм – те мислят, че са нещо особено. И вие някога си мислите, че сте станали много духовни, свети хора. Иде някой при мене с някакво неразположение, иска да ми говори нещо. Погледна го и му казвам: „Друг път ще те приема, зает съм сега“. Той си отиде недоволен. После го настигам и го питам: „Ако ти беше на моето място, как би постъпил? Щеше ли да отложиш работата си? Ето, аз отлагам работата си и ти давам съвет как да се лекуваш“. Забелязал съм, че когато не приема някого, по-скоро оздравява – в продължение на една седмица той ще бъде здрав. Ако го приема веднага, по-мъчно оздравява – трябва да мине една година, за да оздравее. Като не приемам някого, правя грешка, но поне съкращавам страданията му. Казвам: „Хайде, от мене да мине“ – давам нещо от себе си и той оздравява по-скоро.

И вие, като направите една грешка, не съжалявайте, но изправете я: изправете една добра мисъл и едно добро желание на онзи, към когото сте сгрешили. Така и грешката си ще изправете, и на него ще помогнете. Помагайте на хората както можете. Ако не можете по физически начин, поне мислено помагайте – преди да си отиде някой вкъщи, твоята добра мисъл да го настигне още по пътя.

Французойката, която ми писа писмото, казва, че ме виждала как се разхождам в стаята си. Има хора, които виждат отдалече. Желая ви да виждате какво прави Бог в света, както тя вижда мене. Кажу си: „Както тя вижда, така и аз трябва да виждам Онзи, Който е създал Земята“. Докато си в безлюбието, не можеш да виждаш; щом виждаш, ти си в Любовта. Безлюбието е сляпо, а Любовта е с отворени очи.

Сега аз ви говоря за Любовта, за да прогледате, да не бъдете слепи; говоря ви за Мъдростта, за да чувате, да не бъдете глухи; говоря ви за Любовта, за да говорите

сладко, да имате сладчина в устата си. Някога и аз говоря високо, повишавам тона си, някога говоря тихо, спокойно. „От какво зависи да говориш високо или тихо?“ И от вас, и от мене. Така трябва да се говори, че да не грешаш, т.е. да не се товариш. Някога грешката тежи повече от товара на хамалина. Като свали товара от гърба си, хамалинът веднага изпитва лекота. Обаче дойдеш ли до погрешката, със седмици носиш тежестта ѝ. Духовните тежести се носят по-мъчно от физическите. По-добре е да излизат сладки гуми от устата ти, светли мисли от ума ти, благородни чувства от душата ти, отколкото да се храните с отрицателното.

Бъдете носители на най-хубавите неща – само това ще ви спаси. Отворете сърцето и ума си, душата и духа си за великото в света. С други гуми казано: работете върху сърцето и ума си, върху душата и духа си. Станете слуги на сърцето и на ума си, на душата и на духа си: няма по-велико нещо от това. Който се научи да служи на своето сърце и ум, на своята душа и дух, той се е научил да служи на Бога. Това е велика наука. Казано е в Писанието: „Да възлюбиш Господа с всичкото си сърце, с всичкия си ум, с всичката си душа и с всичката си сила“. Това предстои на всички: да служуваме на сърцето, на ума, на душата и на духа си. И тогава, като дойде Господ, да ни даде власт и сила да подчиним на себе си всичко онова, което ни е спъвало.

Сега ще ви кажа нещо, а вие само ще слушате:

Буди! Изгрява слънцето на моя дух. Да бъде Волята Божия!

Будим! Изгрява слънцето на нашите ангели. Да се въведи царството на Отца Нашего на светлините.

Будите! Изгрява слънцето на великия Господ на мира в нашите души. Да обнови Господ нашите сърца със Своята сила.

Будят! Изгрява слънцето на всички слънца в нашите духове. Да ни даде Господ живот, здраве, свобода.

Вярвам в Тебе, Господи, Който си ми говорил в миналото.

Вярвам в Тебе, Господи, Който ми говориш сега.

Вярвам в Тебе, Господи, Които ще ми говориш в бъ-
геще.

Да се слави Името Ти – и в Твоята Слава да живеем
ние!

Да се възвори Царството Ти – и ние да участваме в
Твоята радост!

Да бъде Волята Ти както горе на Небето, така и
долу на Земята! И ние да работим с Тебе заедно.

Амин! Тъй да бъде!

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

28 ноември 1937 г., София, Изгрев

НЕИЗМЕННИ ВЕЛИЧИНИ

Размишление

Ще прочета 3. глава от Първо послание на Йоана.

Един от въпросите, които засягам, се отнася до повигането на човешкото съзнание. Често се говори и за вярата като за движение на духа; говори се и за светлината, която постоянно приижда. Ние живеем в епохата на зазоряването: ще дойде изобилната светлина, ще станат нещата ясни. И животът не може да се разбере, докато нещата не са ясни. Плодовете зреят при светлина и топлина: ако нямаше светлина и топлина на Земята, нямаше да има никакъв живот. Същият закон се отнася и до човешкото съзнание. Човек трябва да роди, за да се проявят плодовете на духа. Добродетелите – това са плодовете на духа. В случая Любовта играе роля на топлина, Мъдростта – на светлина, която възраства нещата; Истината заема средно положение между Любовта и Мъдростта.

Мнозина гледат на процесите като на механически прояви, както на часовника, който, веднъж навит, продължава да работи известно време. Кои процеси са механически и кои – органически? С времето механическите процеси се изхабяват, а органическите растат и се подобряват. Например зреенето на плода е органически процес: първо плодът е зелен, а после узрява. И в живота има механически работи, които заблуждават, и органически, които възрастват. Механически неща са желанията на човека да се облича добре, да има хубаво жилище. Това не са съществени неща – те са временни, преходни. Пролет гората се облича в нова премяна за няколко дена, обаче за да си създаде човек характер, за да възприеме и приложи една нова мисъл, нужно е време. Да се научиш да живееш

добре – и това е дълъг процес; да свириш на цигулка – и това е дълъг процес; да вземаш чисти, верни тонове – и това не е лесно.

Освен вътрешните фактори в самия човек има и външни фактори – влагата, крайната суша, които влияят върху цигулката. И нервната система в човека не е всякога еднакво издръжлива: някога нервите се стъкращават, т.е. свиват се, а някога се разпуцат, т.е. удължават се. Често свириш и си недоволен от свиренето. Защо? Нямаш достатъчно енергия в себе си. Музиката се проявява чрез душата: значи душата ти не те кредитира, не ти дава енергия. Ако свириш на орган, трябва да вкарваш вътре повече въздух; няма ли достатъчно въздух, тоновете не излизат добре.

Вяра е нужна на човека. За да вярва, той трябва вътрешно да се хармонизира. Учениците Христови се обърнаха към Христа с думите: „Учителю, придай ни вяра!“. Вярата се придобива със светлина и топлина. В известни случаи вярата е храна за човешкия ум. Ако не се подхранва с вяра, умът не може да расте и да се развива. „Защо трябва човек да вярва?“ Много естествено, без вяра той не може. Както не може без въздух, вода, храна и светлина, така не може и без вяра. Ще дишаш въздух, ще пиеш вода, ще приемаш храна и ще възприемаш светлина, за да мислиш. На физическия свят е потребна храна, в духовния свят е потребно дишане, а в Божествения свят – мислене. Ако на физическия свят не ядеш, не можеш да живееш; ако в духовния свят не дишаш, не можеш да живееш; и ако в Божествения свят не мислиш, не можеш да живееш. В Божествения свят не съществуват ядене и дишане – там има вяра и надежда. Вярата отговаря на дишането, а надеждата – на яденето; мисленето отговаря на Любовта.

С физическото си тяло човек е нагоден за физическия свят. Ако с това тяло влезе в духовния свят, той ще се намери в голяма мъчнотия. Такова е положението на рибата, която напуца водата и влиза в по-рядка среда – във въздуха: тя ще се стреми да се върне назад. На Земята

човек по-лесно може да разбере духовния свят, отколкото като влезе в него. Влезе ли в духовния свят, той ще изгуби съзнанието си, както рибата – във въздуха. За да живее, рибата трябва да се върне във водата. В това отношение Земята е училище, което подготвя човека за другия свят. Като се подготви на Земята, човек ще знае вече как да живее в духовния свят. Детето се подготвя за живота на възрастния, а възрастният – за живота на стария. Старият казва: „Остарях“. Той иска да каже, че е отслабнал, изнемощял. Това не е старост: светът се нуждае от стари, т.е. от умни хора, а не от слаби и немощни. Умните хора движат света напред, а възрастните прокарват бъдещите реформи.

Днес всички очакват подобрението на света. И това ще дойде, но първо човек трябва да внесе подобрение в себе си, да направи реформи в своя вътрешен живот. „Кога ще стане това?“ Човек не трябва да изпуца нито един ден, да не внесе нещо ново в съзнанието си, колкото и да е малко то. „Защо се обезсмисля животът ни?“ Защото сте престанали да внасяте новото в съзнанието си. Красотата и смисълът на живота се заключават в това, всеки ден да правите някаква реформа в своето съзнание. За да работи в света, човек трябва да разполага с известно количество светлина и топлина. Не можеш да работиш, ако нямаш вяра и надежда; не можеш да работиш, ако нямаш и любов в себе си. Значи надеждата, вярата и любовта осмислят живота. Лесно се говори за това, но опитности са нужни. Знаете ли какво значи да посветиш живота си на Бога, да прекараш в пустинята цели 20–30 години и в края на живота си да бъдеш поставен на тежък изпит? Ти мислиш, че всичко си изгубил, нямаш почва под краката си; изпитваш също пълно недоволство от себе си, поддаваш се на лоши мисли и чувства, не знаеш какво да правиш. Чудиш се отде дойде това изпитание и как да се справиш с него. То е порой, който носи калта на живота: десетки години си обработвал своята нива и в един ден пороят завлича всичко.

И човешкият живот се осакатява от калта на пороя, от топенето на снеговете, от голямото набоднение. Затова се казва: „Не стой на брега на реката, която приижда. Качи се на върха, на високо място, да не те засегне“. Като забогатее, човек се отпуща, повече пари пилее, яде повече. Да се пази, че пороят иде. Има един природен закон, според който никоой няма право да изразходва повече енергия, повече пари, отколкото е нужно. Друг закон: никоой няма право да икономисва и това, което му е нужно. Ако яде повече, отколкото трябва, ще затлъстее; ако яде по-малко, ще изсъхне. Хигиената на живота изисква от човека да бъде умерен и в яденето, и в чувстването, и в мисленето.

„От какво се нуждае сегашният човек?“ От вътрешна наука за развитие на душата. Всеки трябва да си даде отчет с какво знание разполага и как може да го приложи; освен това той трябва да знае каква е неговата вяра и доколко може да разчита на нея. Питам: можете ли, като минавате през изпитания, да не се усъмните? Много хора ще ви кажат, че сте на крив път, че сте заблудени. На тях ли ще вярвате, или на себе си? Ако духът в човека е силен, той ще издържи на изпитанията; ако не е силен, ще тръгне по общото течение на живота. Чрез изпитанията и страданията човек може да определи степенята на развитието си: тогава той нито ще се надценява, нито ще се подценява. Обикновената трева не може да се сравни с едно цвете, с една ябълка или круша. Добре е понякога човек да се сравнява с другите. Как ще се сравниш с другите, ако стоиш по-високо от тях? На физическия свят една чешма се сравнява с друга първо по количеството на водата и по нейните качества. По същия начин и човек може да се сравнява, а именно по светлината, която излиза от него. В известни случаи човек излъчва от себе си светлина и топлина. Ти си изпратен на Земята да работиш, а не да живееш за себе си. Ръцете, краката, очите и останалите органи имат смисъл, когато пребъдват в самия организъм и изпълняват своите функции.

Някога хората на Земята са щастливи, а някога – нещастни. Ние сме дотолкова щастливи, доколкото изпълняваме Волята Божия, затова всеки трябва да бъде готов да служи. Това не е нещо, което може да научиш отвън – то е вътрешно проявление, присъщо на всекиго. Едно е опасно: че животът постепенно се обезсмисля. Казваш: „Трябва да живея“. Всеки повтаря тази мисъл. Същото повтаряне се явява в музиката: „Трябва да пеем!“. Трябва да пеете, но не пеете. Кой ще ви научи как трябва да пеете? Думата *трябва* не учи човека. Казваш *трябва*, но с това си оставаш. Тази дума означава, че изтребваш нещо: значи немускалното в човека да се изтребви, да се изхвърли навън.

Казваш: „Вярвам“. Коя е побудителната причина за твоята вяра? Вярваш в един човек, защото е богат, учен или силен. Ако не е богат, няма да вярваш в него; ако не е учен или силен, пак няма да вярваш в него. Ако живее, ще вярваш, че е жив; ако е умрял, ще вярваш, че е умрял. Кое е същественото в човека, на което всякога може да се вярва? Три съществени неща има в човека, на които всякога можеш да вярваш. Ти вярваш на неизменната любов в душата му, на неизменното знание и мъдрост в ума му и на неизменната истина и свобода в неговия дух. Неизменните величини в човека са Любовта, Мъдростта и Истината. Те представят Божествения живот. За какво те обичат хората? За любовта в тебе. За какво те почитат и уважават? За мъдростта в тебе. За какво те ценят? За истината и свободата в тебе.

Казвам: турете здрава основа на живота си. „Нямаме ли основа?“ Имате, но основата ви не издържа на бурите и изпитанията в живота. Турете за основа на своя живот трите неизменни величини – Любовта, Мъдростта и Истината. Казваш: „Здрав съм, силен съм, богат съм – ето основата на моя живот“. Здравето на човека може да се отнеме, силата му може да се отнеме, богатството му също може да се отнеме. Де остава неговата основа? И животът на човека може да се отнеме. Животът е резултат на Любовта: който придобие Любовта, той става

безсмъртен. Значи от човека зависи да живее или да умре. Казвате: „Бог е Любов! Това е живот вечен, да позная Бога като Любов“. Познали ли сте Любовта? Любовта се познава по едно качество: тя побеждава смъртта. Ако един човек те хване и те удуши, ти нямаш любов. Ще кажеш, че Бог е изпратил този човек да те удуши. Бог не благоволява в смъртта на човека. Значи друго съществува, което има някакъв интерес, му е отнело живота. „Добре е да отиваме на онзи свят и да се връщаме, когато пожелаем, като у дома си.“ Това е заминаване, не е смърт. Човек си заминава, когато е свършил известна работа на Земята; някога заминава и без да е свършил нещо.

Казано е в Писанието: „Лукавият рикае, за да погълне някого“. Това показва, че човек има много неприятели, с които трябва да се справи. Като не знае причината за своите мъчности, човек става недоволен и търси причината в баща си, в майка си, в брата си или сестра си. Отвън никои не е причина за неговите мъчности. Утре и ти ще станеш баща или майка: можеш ли да кажеш, че ти си причина за мъчнотиите на своя син?

Причината за мъчнотиите и страданията на хората е в неизпълнението на Божията воля. Човек туря своите възгледи, своите мисли и желания, своите плодове на първо място. Щом дойде да изпълни волята на Бога, тя остава на последен план. Сегашните хора са установени в своите възгледи, затова мъчно разбират. Аз не искам да кажа, че те не живеят добре – този въпрос не го разглеждам. Защото ако кажа, че хората не живеят добре, това не е от днес: от 8 000 години те не живеят добре. Ако живееха добре, нямаше да има затвори и бесилки, лоши мисли и чувства, лоши постъпки. В който дом влезеш днес, по лицата на всички виждаш сенки; влезеш в черква – и там има сенки: и проповедникът, и слушателите му имат сенки, була на лицата си. Казвате: „Този е голям грешник, онзи е малък грешник“. Големите грешници се родиха от малките грешници, а не от големите. Дебелото, голямото въже се прави от малки, тънки въженца: като се съединят, тънките нишки образуват дебел конец.

В малките грешки се крият възможности за големите грехове: значи и грехът расте.

Обикновено хората се оправдават за постъпките си и казват: „Ние сме големи грешници“. Не е въпрос дали сте големи, или малки грешници – важно е зародишът на греха да не е във вас. Може да имаш само една въшка в главата, но за кратко време тя се размножава извънредно много. Аз ви навеждам на тази мисъл, за да разсъждавате. Като влезе в духовния живот, човек започва да мисли криво – той гледа на себе си като на праведник, а на другите – като на грешници. Не се заблуждавайте: и светските, и духовните хора живеят на Земята, само че условията на духовните са по-добри. Идете между светските хора, да видите как живеят те. Не зная дали има истински праведни между духовните. Влезеш с жена си в трамвая, едва намерите място да седнете. Трамваят е препълнен с хора – от едната и от другата ти страна седят чужди жени: тясно е, бутате се, но какво да се прави! Жена ти е ревнива, недоволна е, че си между две чужди жени, веднага в ума ѝ се явяват лоши мисли. Праведна ли е тя, праведен ли си ти? На тебе може да ти е приятно, но жена ти е недоволна. Има ли престъпление в тази приятност?

Да гоїдем до Истината. Влизаеш в една градина с много цветя – приятна ти е миризмата им. Бог е създал обонянието, за да усещаме приятните и неприятните миризи. Има цветя, на които миризмата е много силна, които произвеждат обратно действие върху човека. Какво ще кажете в такъв случай? Ще благодариш и за приятната, и за неприятната миризма. Какво ще кажеш, ако от двете ти страни са седнали две жени? Пак ще благодариш. Ако ти е приятно, ще благодариш, че си видял две хубави картини; ако не ти е приятно, ще помолит Господа да подобри тези картини. Това ще кажеш сам на себе си, а не гласно. В себе си ще бъдеш абсолютно искрен, без никаква бяла или черна лъжа: тя може да мине край тебе като муха, но ще я оставиш вън. Какъв ще бъде животът ти, ако бъдете искрени и истинолюбиви? При това

положение жената никога няма да подозира мъжа си, нито мъжът – жена си. Когато мъжът и жената са при едни условия, т.е. на еднакъв уривен на развитие, изкушението никога не може да дойде.

Днес повечето хора се заблуждават от външността на нещата. Не се заблуждавайте от външността, в нея няма никаква реалност. Мислите ли, че ако носите торба със злато, вие сте забогатели? Ако слугата носи пари в банката, негови ли са те? И в религиозния живот има външно позлатяване – не се заблуждавайте от него! Изпитанията са гадени за онези, които не мислят – Бог не обича лъжата. Има позлатени хора, има хора от злато, у Бога обаче всичко е истинско злато, всичко свети. Праведните хора в света са такива отвън, те са само позлатени. Като ги постави на изпит, Бог казва: „Изтрийте ги, да видим кой е истински праведен“. Който не се изтрива, той е от чисто злато; който се изтрива, турят го настрана. Следователно изпитанията в живота идат, за да се провери кой е позлатен и кой е от чисто злато. Тези, които са от чисто злато, остават на работа. Аз си служа в химията с термините *метахимия* и *панметахимия*⁹ – в тях няма лъжа. В обикновената химия има верни и неверни неща, относителни и абсолютни; в метахимията може да има малко заблуждения, но в панметахимията всичко е абсолютно вярно. Химията е за децата, метахимията е за възрастните, а панметахимията – за старите.

Като сравнявам проявите на човека, казвам: има три вида християни – обикновени християни, метахристияни и панметахристияни. Метахристиянинът е добър човек, а панметахристиянинът е свършен човек. Казваш: „Аз съм християнин“. Трябва да придобиеш още две имена: *мета* и *пан*. Да бъдеш панметахристиянин, значи да станеш господар на себе си, на своя ум и сърце, да не може никой да те изнуди. *Мета* значи да се мяташ над всичко, да си над условията. Кой плувец е добър? Който е над водата; остане ли под водата, неговият живот е свършен. Следователно вместо християнин, метахристиянин и

панметахристиянин, може да турите други имена: човек на Истината, човек на Мъдростта – *мета*, и човек на Любовта – *пан*. Как ще съедините тези три неща в едно? Човек може да бъде още физик, метафизик и панметафизик; математик, метаматематик и панметаматематик.

Като гържа беседите си и после ги чета, виждам, че окръжаващата среда е оказала влияние върху тях. Всяка среда оказва влияние на човека. И коренът, като влиза в земята, се влияе от условията. Някога той взема различни посоки, за да избегне препятствията, които среща на пътя си. Не се чудете защо коренът на някое растение е изкривен и набръчкан: той е срещнал препятствие на пътя си. Човек не трябва да се заблуждава, да мисли, че може да работи при всички условия на живота. Как ще говориш въвн при 25° студ, как ще свириш въвн при 25° студ? За да свири цигуларят добре, салонът трябва да е отоплен, да има добра акустика. Човек може да работи при добро разположение на ума, на сърцето, на цялото тяло.

Всяко нещо се изявява при специални условия. Четете например посланията, без да знаете при какви условия са писани. Това е от особено значение. Йоан е писал при едни условия, Петър – при други условия; Старият Завет е писан при едни условия, а Новият Завет – при съвършено други условия. Всеки ден си носи специфични условия и специфични блага. Всеки според разбирането си ще използва благата и условията на деня. Казвате, че всичко зависи от Любовта. Да, но Любовта трябва да се изяви. Ще обичаш себе си и ближния си, ако обичаш Бога. Можеш да обичаш хората, ако си изпълнил Божията воля: Любовта подразбира изпълнение на Божия закон. Без Божията Любов законът не може да се изпълни, без Божията Мъдрост законът не може да се изпълни, и без Божията Истина законът не може да се изпълни. Изявяването на живота произлиза от Божията Любов, от Божията Мъдрост и от Божията Истина – те трябва да бъдат в нас.

Когато Йоан¹⁰ говори за вярата, надеждата и любовта, той има предвид Божията Любов, защото тя разре-

шава най-мъчните задачи. Истината иде да оформи нещата, да им придане красив вид; Любовта работи отвътре, нейните дела са невидими. Като дойде знанието, тогава човек вижда какво е направила Любовта за него. Детето разбира ли какво прави майка му за него? То вижда, че тя го къпе, облича, храни, носи го на ръце, но защо прави това, то не знае. Един ден, като порасне и придобие знание, то ще разбере защо майка му се е грижила за него, защо го е носила на ръце. Дете, което не е носено на ръце от майка си, губи нещо ценно. Ще кажете, че това не е важно. Не е така – майката предава нещо на детето си. Ако в големите си мъчнотии не сме на ръцете на Бога и Той не ни носи, много сме изгубили. Ако не минаваш през големи страдания, никога твоята майка няма да те носи. Кое дете носи майката? Слабото и болно дете. Докато страда, детето се нуждае от майка си; докато страда, човек се нуждае от Бога. „Защо идат страданията и изпитанията в живота ни?“ Кажете какво трябва да ви се даде вместо тях?

„Защо трябва да се храним с хляб?“ С какво друго ще се храните? Заместете хляба с друго нещо и вижте какъв ще бъде животът ви. Вие сте в това положение благодарение на хляба: преди употребата на хляба животът е бил много тежък; с употребата на хляба животът се е подобрил. Някога месоядните животни са били повече, отколкото днес; в бъдеще, когато животните и хората се нагодят повече към хляба и растителната храна, месоядните животни ще се намалят. „С какво трябва да се храни човек?“ Когато Сатаната каза на Христа „Като си Син Божий, превърни тези камъни на хляб“, Христос му отговори: „Казано е, че не само с хляб ще се храни човек, но с всяко Слово, което излиза от устата на Бога“.

Христос показва на човечеството коя е истинската храна. Един ден душата ще се храни само със Словото. Който се храни със Словото Божие, всякога ще бъде здрав; ако не се храни със Словото, ще боледува. Следователно ако боледувате, ще знаете, че не се храните със Словото Божие. Ако ви е дадено недостатъчно количество, увели-

чете го. Като се храниш със Словото, ще придобиеш Любовта. И тогава, като ти се случи голямо нещастие или изпитание, не се разколебай, но си кажи: „Не зная защо Бог ме изпитва, но зная, че това е за добро“. Даже и Христос дойде на Земята да разреши един важен въпрос. Защо трябваше да бъде Той разпнат? За всичко Той казваше: „Така трябва да бъде!“. Впоследствие Христос разбира защо трябваше да мине през тези изпитания. Като мина през изпитанията, като пострада, Христос научи много неща – в първо време те Му бяха неясни. Не мислете, че с ума си можете всичко да разрешите.

Любовта се познава по това, че при всички противоречия и недоразумения между хората никого не съди. Тя не казва, че този или онзи не е прав – гледа на всички хора като на удове от един общ организъм. Онези, които имат по-добро разбиране, по-малко грешат. Които има по-малко любов, повече грешат; които има повече любов, той по-малко грешат. Същото се отнася и до Мъдростта, и до Истината – това е закон. Ако Любовта намалява, и животът намалява; ако Любовта се увеличава, и животът се увеличава. Любовта изключва всички противоречия – тя е велика сила, която се справя с всичко.

Баща си, имаш две деца, но едва свързваш двата края. Едното дете по невнимание счупва една стомна. Ти набиваш детето, като му казваш: „Не знаеш ли, че съм беден, нямам пари. Как ще купя друга стомна?“. Ако беше богат, щеше да кажеш: „Няма нищо, ще купим друга, по-хубава стомна“. Изобилието, богатството лесно разрешава противоречията, но не е така със сиромашията. Често наблюдавам как някой ходи натук-натам – и все за счупената стомна говори. Казвам: беден е този човек. Обаче богатият нищо не говори за счупената стомна. И на вас казвам: служете си със същата мярка, за да познаете богати ли сте, или бедни. Ако говориш постоянно за счупената стомна, беден си; ако не правиш въпрос за стомната, богат си. Детето ти не е твой слуга – от тебе е излязло. Ако имаше любов, частите на счупената стомна щяха да се съберат по панметафизичен начин.

Това е изкуство, това е наука: ако се приложи, стомната ще стане по-хубава, отколкото е била. Това е за далечното бъдеще, когато завършите развитието си на Земята. Сега можете да имате особено мнение по този въпрос, но в бъдеще сами ще проверите това.

Помнете: Любовта разрешава всички противоречия, без нея животът не може да се оправи. Мъдростта се справя с противоречията на ума, Истината се справя с мъчнотиите на човешката воля.

Вложете надеждата за основа на земния живот, вложете вярата за основа на духовния живот, вложете Любовта за основа на Божествения живот – и всичките работи ще се наредят.

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

5 декември 1937 г., София, Изгрев

ТРИТЕ ПЪТЯ

Размишление

Ще прочета 32. глава от Исая.

Който никога не е пял, никога не е грешил; който много е пял, много е грешил. Който никога не се е раждал, никога не е грешил; веднъж роден, човек не може да не греша.

Казвам: религиозните и духовните хора се нуждаят от истинско разбиране. Религиозният не знае какво нещо е религиозният живот, и духовният не знае какво нещо е духовният живот. Често слушате да се казва: „Всяко нещо си има своя причина“. Да, всяко нещо си има своя причина, но повечето хора се спират върху следствията, а не върху причината на нещата. Казвах: „Случило се е нещо“. Случило се е, но ти не можеш да говориш за случката, докато не намериш причината за нея. Боледувах: на какво се дължи тази болест? От психическо гледище всички болести се дължат на дисхармония между симпатичната и мозъчната система. Симпатичната нервна система има отношение към храносмилането и дишането. Ако не мисли, не чувства и не постъпва добре, човек не може да бъде здрав. Значи здравето зависи от три фактора: от здрава мисъл, от здраво чувство и от здрава постъпка. Дето е Любовта, там никакви болести не съществуват. Любовта изключва всякакъв страх. От какво се страхува човек? От животни – мечка, вълк, лисица; някога се страхува от невидими същества, а някога и от хора. Някой се е уплашил от една котка: гледат, котката се е наежила, готова е да се хвърли върху някого, а ти не виждаш нищо. Срещу кого се ежи, не знаеш – важно е, че се плашиш от нея.

Днес много хора, особено религиозните, проповядват и очакват работите им да се наредят добре. Чудно нещо: ще проповядваш за Господа и ще вярваш в Него с цел да се наредят твоите работи – преди всичко това е твой дълг. Ще вярваш, разбира се – ако не вярваш, ще носиш последствията на твоето безверие. Всички нещастия в живота ти се дължат на прекъсване на връзката ти с вярата. Тя не е статически процес: ще вярваш непрекъснато. „Нахраних се.“ Днес си се нахранил, но утре пак ще ядеш – днешното ядене не може да ти помогне за утре, нито вчерашното – за днес. Колкото по-дълго време не си ял, толкова по-неспокоен ставаши. „Ядох.“ Пак ще ядеш, за да се оправят работите – ако не се оправят напълно, поне отчасти.

Камо ви говоря, някои се обезверяват, губят мира си. Защо става така? „Разколебахме се.“ Откажете се от вашата статическа вяра. Това, в което сте вярвали вчера, е минало вече – важно е в какво вярвате днес. Имал си свещ, която вече е изгоряла. Какво трябва да правиш? Ще запалиш нова свещ: вчерашната светлина е гала своето, нова светлина ти е нужна. Всичко, което гори, ще изгори – това е закон. Туряйте дърва на огъня, постоянно да гори. „Ще изгорят дървата.“ Нищо от това: ако не горят, няма да имате топлина. Значи дървата ще горят, докато се стопли стаята. „Защо не горят по-дълго време?“ Там е въпросът: малко дърва си турил, малко ще горят; много дърва туриш, много ще горят.

И тъй, физическият и духовният живот са сложни процеси, които трябва да се изучават. „Как дохожда човек до истинското знание?“ Той започва от простите, елементарни работи, и постепенно върви напред. Детето започва първо от азбуката и мисли, че с нея ще оправя работите си. Не само че няма да ги оправя, но още повече ще ги обърка. Пишат ти едно писмо, четеш го, но нищо не разбираш. Ако знаеш азбуката и можеш да четеш, ще видиш, че писмото е пълно с обидни думи. Ти се настройваш и си готов да срещнеш този човек и да го нахокаш. Какво ще каже лекарят психиатър за

този човек, как ще обясни неговото неспокойствие? Ще каже, че някой му е направил магия. Всъщност от голяма ученост този човек е прочел писмото и като е разбрал съдържанието му, не може да се помири с него. Как ще се помириш? Ти си Стоян, но има още девет Стояновци. Ти си първи номер Стоян, а писмото се отнася до пети номер Стоян – значи то не е за тебе. „Ами фамилията?“ Писмото е адресирано за някой си Иванов – още девет души има със същата фамилия. Следователно ще четеш писмото и ще знаеш, че то не се отнася до тебе, но до Стоян Иванов, пети номер. Ще се разгневиш ли тогава?

Сега пророкът пише за грешниците. Ти си праведен, четеш писмото, но си казваш: „Аз съм праведен, но тук е писано за човека. И аз съм човек, значи и за мене е писано“. После казваш: „Човек съм, но писаното не се отнася до мене“. Важно е да можеш да оправяш работите си. Например на английски *грях* се казва *син*; на български *син* е друго нещо. На английски *син* означава грях. Изкуство е да оправите тези понятия в себе си и да ги разбирате. Значи българинът се радва на думата *син*, а англичанинът се мъчи от тази дума, защото означава грях, престъпление. Как ще си обясните това съвпадение на думите, как ще примирите тези понятия? *Грях* и *син* са непримирими. Това е противоречие, как ще го примирите? Не е лесно да се примиряват противоречията. Работиш на нивата с любов, но на ръцете ти излизат пришки. Гледаш ръката си и казваш: „С любов работих, но как ще залича пришките?“. Ако ти дадат няколко английски лири за работа, ще кажеш: „Работих с любов, излязоха ми пришки, но получих няколко английски лири“. Те намаляват страданието ти.

Питам: какво ще получиш, като работиш за Бога? Все трябва да получиш нещо. „Е, ще работя за самата Любов.“ Щом работиш за самата Любов, от нея ще получиш най-красивия живот. Какъв по-голям дар искаш от този, как няма да ѝ служиш? Ако служиш на силата, и тя ще ти даде най-красивия дар – ще бъдеш в безопасност. Докато си под покрива на силния, никога няма да знаеш какво е опасност.

Казвам: прави добро за самото добро, бъди добър за самото добро. Защо? Доброто носи здраве, а здравето е Божие благословение. „Защо трябва да вярвам?“ За да бъдеш радостен, да не се смущаваши от нищо. Вярата внася светлина в човешкия ум – щом имаш светлина, няма да се страхуваши. Ако изгубиши вярата си, ще останеш в тъмнина и ще се блъскаши от едно място на друго. „Нещастен съм.“ Нещастен си, защото нямаши вяра – пътуваши в тъмна нощ, при лоши условия. Светлината премахва препятствията от пътя ти: в ума на вярващия, на духовния има светлина. Думата *духовен* произлиза от *Дух* – от това, което движи всичко. Значи духовният е в постоянно движение. Дето има движение, там е разумността. Ако се движиши разумно, щастлив ще бъдеш; ако се движиши неразумно, ще претърпиши голямо крушение. Какво ще стане с тебе, ако се качиши на автомобил, който се движи с бързина 200 км в час? Шофьорът трябва да бъде умен, сръчен, да се съобразява със завоите. Няма ли тези качества, катастрофата е неизбежна: и ти, и той ще се намерите в някоя пропаст. „Можем да хвърчим във въздуха със самолети.“ И това е възможно, но авиаторът трябва да има голямо присъствие на духа, да познава въздушните течения. Много авиатори пострагват по единствената причина, че не познават въздушните течения, не знаят как да ги избягват.

И в духовния свят има течения, с които трябва да се справяте. Духовният човек е авиатор, следователно първото нещо, което се изисква от него, е да познава теченията в духовния свят. Някои мислят, че в духовния свят няма мъчнотии. Ако най-добрият човек в света – Христос, мина през мъчнотии, какво остава за другите хора? Христос дойде на Земята като авиатор и Господетя най-голямото нещастие. Мислите ли, че вие ще минете без страдания; мислите ли, че като се молите, ще избегнете страданията. Христос не се ли моли? Някои страдания не могат да се отменят. Когато те вози глупав шофьор, нещастие то е неизбежно – гето и да си, той ще те хвърли в пропастта. Ако те кара умен шо-

фьор, той ще те заведе на определеното място. И автомобилът трябва да бъде здрав – ако не е здрав, умният шофьор мъчно може да ти помогне. Христос беше умен шофьор, автомобилът Му беше здрав, но условията, при които дойде, бяха лоши. Затова се казва, че страданията на Христа бяха определени – така трябваше да бъде.

Една позната дойде при мене да се оплаква, че някой я е обидил, казал ѝ е една обидна дума. Чудно нещо, миналата вечер ти закла една кокошка, изяде я, без да помислиш за нея: какво лошо има в това, че са ти казали една обидна дума? Някой ти е казал, че си много проста. Тази дума е раздвижила въздуха, трептенията на въздуха са дошли до тъпанчето на твоето ухо и ти си приела някаква мисъл, която те е засегнала. Какво лошо има в думата *проста*? Ако съм на мястото на тази сестра, ще извадя десет английски лири и ще кажа: „Понеже не съм слушал такава сладка дума, плащам за нея десет лири. Че съм простак, няма съмнение в това. Рагвам се, че срещнах такава умна сестра като тебе, та да ме нарече простак“. Кой от вас би дал десет лири за една обидна дума? Вие ще обиколите целия Изгрев да се оплаквате, че са ви обидили. Така ставате носители на известия по Изгрева – кой какво е казал. В това отношение ви уважавам, че работите безкористно.

Като ви говоря, някои цитират думите ми, какво съм казал: „Учителя каза, че трябва да се обичаме“. Ще обичаш една книга с красиво съдържание – не можеш да обичаш книга, пълна с порнография. Ще ядеш най-чистата храна: никога не яж гнили плодове, никога не яж развалена храна – прави избор в храната. Ако говориш, говори за най-хубави и красиви неща. Аз не ви казвам да говорите каквото ви падне – това са елементарни работи. Аз бих ви казал много неща, но още не сте готови. Наблюдавам някои братя – учени, духовни, дават съвети на другите, а на себе си не могат да дадат. Като давам на вас съвети, аз опитвам доколко мога да дам съвет на себе си.

Наскоро гържах на младите лекция за сприхавостта на човека: мястото ѝ е в скулите. Щом се разгневиш,

намокри една гъбичка във вода и накваси скулите си три-четири пъти – така гневът ти ще мине. Ще кажете: „Какво ще мокря скулите си с гъбичка?“. Като намокриш скулите си с гъбичката, работата ти ще тръгне наред.

Като ученици нужна ви е добра обхода. За това се иска разбиране. „Защо идат страданията?“ Те са резултат на миналото. Вината не е във вас, но грешката ви е там, че не се коригирате. Има грешки на миналото, има и сегашни грешки. Грешките на настоящето ще се изправят в бъдещето, дълговете на миналото се изплащат в сегашния живот, сегашните дългове ще се изплащат в бъдеще. Например днес кажеш една дума не намясто – ще я изплащаш в бъдеще.

Ново възпитание е нужно на човечеството, а също и нов начин на живеене. Храни се умерено, никога не преяждай, не яж нечиста храна. Има хора, които спят по 8–10 часа – те мислят, че това е добре за тях. По-малко, но здрав сън! Ако се обръщаш по няколко пъти през нощта наляво и надясно, не си спал добре. Здрав сън е на която страна легнеш, на нея да се събудиш. Който не спи добре и цяла нощ се обръща наляво, надясно, на гърба, сутринта казва, че много е работил. Това не е работа. Всички страдате от такава работа. Говориш повече, отколкото трябва – работа ли е това? Като легне да спи, някой цяла нощ повтаря това, което е говорил през деня; сутринта се събужда от сън неразположен – не е спал добре.

Доиде някой при мене и ми разказва как се е скарал с приятеля си; доиде другият – и той ми разправя същата история. Какво ме интересува техният спор? Скарването е резултат на нещо. Коя е причината за скарването? Единият не е удържал думата си. Защо не е удържал думата си? Някои се карат от любов. Двама приятели се обичат, след време при тях дохожда трети – първите двама се скарват. Причината е третият, когото обвиняват, че е искал да привлече към себе си един от приятелите. Това е заблуждение: мислите ли, че можете да привлечете някого към себе си? Това значи да не разбирате астрологията.

Какво е привличането? Голямото може да привлече малкото към себе си, но малкото никога не може да привлече голямото. Може ли Месецът да привлече Слънцето? Земята привлича Месеца, а Слънцето привлича Земята, същевременно и Месеца. Земята се върти около Слънцето, но не Слънцето около Земята. Ти се въртиш около някого, а казваш, че той се върти около тебе. Защо се въртиш около този човек? Богат е, въртиш се заради парите му. Онова, което те привлича, не е любовта му, нито знанието му, а неговите 30 милиона. Колко тежат 30 милиона? Около един тон злато. Значи златото те привлича, то има притегателна сила. Ако имате 10 грама радий, може ли да го турите на масата и да стоите спокойно около него? Грамадна енергия се крие в радия.

Питам: мислите ли, че ако влезете неподготвени в духовния свят, сте в безопасност? Опасен е духовният свят – казано е в Писанието: „Бог е огън всепояждащ“. За кого? За грешните: за праведните Той е благословение. Ето защо, ако не си подготвен, кракът ти не може да стъпи в духовния свят – ще изгориш. За да влезете в този свят, трябва да се подготвите, да развиете своите чувства, да се справите с противоречията си. За духовния свят е нужна такава чувствителност, каквато за физическия свят би била нещастие. За музиканта е нужен добре развит слух, но на обикновения човек такъв слух ще му причини страдания. Ето, и за мене е страдание, когато слушам хората да говорят гребнавости, да се осъждат, да се критикуват. Развит е моят слух, затова всяка нехармонична дума, не наместо казана, ми причинява страдание. Казвам си: „Кой ми е виновен, че съм музикант? Ти искаш да слушаш Божествената музика, но си слязъл между хора, които не могат да свирят и да пеят“.

Идвали са при мене хора с груб, немускален говор. За да обърна внимание на говора на някого, започвам да го подражавам. Като не ме разбира, той казва: „Защо ми говориш тъй грубо, обиждаш ме.“ „Та това си ти. В случая аз и ти сме едно – аз слязох на твоя уровень, говоря като тебе, за да се изправиш“. Мога да му говоря и другояче,

да му кажа: „Много добър човек си, даже и грубите ти думи са нежни“. Ако му говоря така, няма да се обиди. Сегашните хора лесно се обиждат – дипломат трябва да бъде човек. Религиозните хора трябва да се учат от сегашните дипломати: като ги слушате, виждате колко са деликатни, внимателни.

Да оставим този въпрос настрана. Важно е човек да говори право. Вашият език не е още възпитан. В езика, в говора се забелязват наследствените черти. Мислиш добре и започваш да говориш, но в гласа ти има нещо неравномерно. Без да искаш, гласът ти се повишава. Това зависи от мозъчната енергия. Ако и в духовния свят говоря, както на вас, веднага ще ме върнат на Земята. Вие намирате, че говоря тихо, не ме чувате, но с такъв глас не биха ме приели на Небето – там ще кажат, че вдигам голям шум с говора си; там всеки говор, чиито вълни съставят една стомилionна част от милиметъра, минава за груб. Нужна е голяма деликатност, голяма мекота в говора, в обходата между хората.

„Какво да се прави сега, как да постигнем своите желания?“ Едно се иска от вас: да поправите грешките на миналите поколения. Ако постигнете това, вие минавате за добри и учени хора; ако не можете да постигнете това, никакви знания нямате. Не е грях, че нямате знания, но щом не можете да изправите погрешките на миналото, не можете да се ползвате от новите условия. Не е въпрос да изправите сегашните си погрешки – те са предмет на бъдещето. Ваша задача сега е да изправите миналите си погрешки. Които не може да изправи погрешките на миналото, не ще може да изправи сегашните си погрешки. Имаш дълг от 20 000 лева, днес си задължиял пет лева. Кой дълг е по-нужно да изплатиш – двадесетте хиляди или петте лева? Ако изплатиш двадесетте хиляди лева, ти си силен човек; ако изплатиш петте лева, ти си слаб човек. Големият дълг трябва да се плати! Ако не можеш да изплатиш големите си слабости, ти си пропаганден човек.

Аз говоря за резултатите. Не мислете, че всичко в света става все от любов. От любов ли изяждаш кокошката, от любов ли изяждаш ябълката? Коя е причината за всичките спорове между хората? Гладът. Не знаят хората как да задоволят своя глад. Един бил вегетарианец, друг – месоядец – и спорят. И единият, и другият, като огладнеят, огрубяват, озверяват се.

Разправяха ми един случай. Един кораб претърпял крушение. Десет души успели да се спасят на една лодка и така пътували седем-осем дни в бурното море. Като огладнели, а нямали никаква храна, започнали да се оглеждат кой от тях да стане жертва. Първо турили око на най-слабия, него изяли; след няколко дни друг станал жертва на глада. Най-после останали двама-трима. Те се чудели как се е събудил у тях този животински инстинкт, но нямали сила да се противопоставят на звяра в себе си. Човек трябва да превъзмогне животинското в себе си.

Да се върнем към въпроса за скарването. Не е лошо да се караш, но да знаеш кога и как да се караш. Аз говоря за онова скарване, което е причина за нещастията в живота; говоря също за онази мисъл, която докарва нещастие на хората. Като мислиш право, и ще постъпваш право. Наблюдавам какво правят много братя и сестри с узрелите плодове. Сега има много праскови: както върви някой, изведнъж влезе в градината, огледа се наоколо и веднага започва да пълни джобовете си. Казват: „Братско е това“. За работа ги няма, но лесно пълнят джобовете си. „Какво има от това, че са взели няколко праскови?“ Без разрешение са ги взели. Знаят ли дали прасковата е доволна от тях, взели ли са разрешение от нея? Лесно е да се каже – братско е.

Така постъпват и външните хора. Разправяше един приятел от Търново, че имал лош съсед. Последният отглеждал около 100–150 кокошки. Те разровили градината на нашия приятел. Той мислел какво да направи с тези кокошки. Един ден срещнал едного, който продавал една лисица за 40 лева. Той я купил и я занесъл в градината. Отде я подушили кокошките: започнали да крякат, голямо

смущение настанало между тях. На другия ден нито една кокошка не влязла в градината – те се разбягали от миризмата на лисицата. И аз бих желал да имам една лисица, която да изплаши ония, които без позволение късат плодовете. Ще кажете, че Господ е дал плодовете. Да, Господ ги даде, но ти нямаш право да ядеш, когато искаш – определено ти е кога да ядеш. Ако си болен, с 40 градуса, как ще ядеш? Когато си здрав, тогава ще ядеш. Когато влизам в градината, всички дървета ми се оплакват и казват: „Груби са твоите хора, жестоко ни нападат“. Ако аз съм на ваше място, ето какво ще направя: ще се спра пред прасковата, ще благодаря на Господа за плодовете и ще я попитам мога ли да си откъсна една праскова. Ако ми се позволи, ще си откъсна. Тогава и прасковата ще се благослови. Като изядеш плода, посеи семката: вие ядете плодовете, а семките хвърляте.

Така постъпвате и със Словото: едни думи задръжате, а други хвърляте. Срещнеш един човек, каже ти една-две думи. Спри се за момент и си кажи: „Господи, благодаря Ти, че срещнах този човек, който ми даде един плод“. Хубавата дума е хубав плод: тя не излиза от тебе, тя е родена от плодното дърво. То е Божественият Дух, който влиза в човека. Бог изисква от нас каквото ядем, да благодарим. Направиш нещо – благодаря; срещаш здрав или болен човек – благодаря! Бог е изпратил болния при тебе да му помогнеш – кажи му една утешителна дума. Кажи му: „Ще оздравееш!“ „В онзи свят ли ще оздравея?“ „Ще оздравееш, нищо повече!“.

Вие страдате от липса на добра обхода. Наистина, мъчно е да се справиш със себе си. Често, като държа беседи, и аз се запитвам: как трябва да се говори на тези хора? Като привеждам известни примери, казвате, че съм засегнал някого. Аз никого не засягам, нямам предвид и вашите погрешки. Не съжالياвайте, че правите погрешки, но ги изправяйте, за да спечелите двойно – всяка погрешка обогатява човека. Не съжالياвайте, че пеете неправилно, но вземайте верен тон. Един ден дойде при мене една сестра, нещо неразположена. Взех цигулката и почнах да

свирия. Като ѝ посвирих, тя се разположи и си отиде весела. Казах си: колко лесно се свърши тази работа. Накарах цигулката си да говори вместо мене: ако бях ѝ говорил аз, нямаше толкова лесно да се свърши работата. Като ѝ посвирих, тя се развесели – в дадения случай моята цигулка говори по-добре от мене. След това и аз благодарих на цигулката си, че може да говори тъй хубаво. После благодарих и на ръцете си, че могат да управляват лъка и цигулката; благодарих им, че ме освободиха от една неприятност – да говоря с часове на тази сестра. Постъпвайте и вие като мене: като дойде при вас някой неразположен, изпейте му една песен или изсвирете му нещо хубаво.

Сега аз искам Изгревът да представя модел на новото възпитание, на новия живот: който дойде тук, да разбере какво представлява Новото учение. Искаш да дадеш концерт: няма да очакваш на обяви, да те препоръчват отвън като добър музикант, но ще свириш – от свиренето ще познаят какъв музикант си. Искаш да декламираш: ще излезеш да кажеш едно стихотворение и пръв аз ще те слушам; после ще ти кажа как се декламира. Искаш да изправиш един човек: не се спирай на грешките му – докато държиш в ума си неговите грешки, никога няма да го изправиш. Дръж в ума си поне една от добрите му черти – само така ще го изправиш. Професорът по музика никога не може да изправи своя ученик, ако сам не вземе цигулката си и не му покаже как да свири или да пее – той трябва да го научи да слуша.

Когато пееш, вслушвай се в гласа си – да чуваш вземаш ли верни тонове. Ти се вслушваш в другите, а себе си не слушаш. Докато не привикнеш да чуваш своя глас и в най-големия шум, ти никога няма да се научиш да пееш; ако сам не се коригираш, отвън никой не може да те коригира. Ще кажеш, че Господ ти е казал да говориш. Ако наистина Бог ти е казал да предадеш нещо на човека, това всеки ще познае. За да предадеш думите на Господа, преди всичко човекът, на когото ще говориш, се намира в голямо нещастие. Като му говориш, пръв той ще познае, че това са думи на Господа. Ако кракът му е

счупен, ти ще го наместиш внимателно, ще го превържеш и след това ще му кажеш причината защо е счупил крака си. Той ще разбере, че Бог чрез тебе му помага.

Днес и аз ви казвам, че Бог иска от вас да бъдете добри. „И ние желяем това.“ В случая аз трябва да ви дам пример на доброта: като имате пример, вие ще повярвате, че Бог ми говори. Ако ви кажа, че трябва да говорите меко, любовно, пръв аз трябва да дам пример за това. Днес ви говоря на гълги вълни. Като се прибера в стаята си, веднага прекарвам гумите си през специален апарат – и каквато грешка намеря, веднага я изправям. След това предавам гумите си в невидимия свят, на къси вълни. Ако и в невидимия свят предам речта си така високо, както на вас говоря, там тя ще произведе цяла катастрофа: там приемат гумите ми умствено. Като говоря високо, силно, аз изразходвам много енергия, затова се извинявам пред разумните същества от невидимия свят.

Честност се иска от човека. Ако говоря на някого с висок глас, ще се извиня, а на себе си ще кажа: друг път, като съм неразположен, по-добре да не говоря. Бащата се връща от работа нервен, разгневен. Като не знае как да се справи с гнева си, излива го на когото попадне – на жена си, на децата си. Виновни ли са те, че той се е разгневил? Обаче и те трябва да бъдате госетливи, да знаят как да го посрещнат.

Като наблюдавам живота ви, виждам, че вие очаквате аз да оправя целия Изгрев. Не само аз трябва да го оправя, но и вие трябва да го оправите. И религиозните очакват Христос да оправя света. Христос оправя света, но и вие трябва да го оправите. Един брат ме запитва на какво се гължат страданията на човека. Казвам му: „Представи си, че на един човек възлагат задачата да запали огъня на всички хора. Ако му е нужна само една минута за запалване на един огън, колко време трябва да употреби, за да запали огъня на всички хора? Нужни са му милиарди минути. Защо всеки човек сам не запали своя огън?“. Както всяка домакиня пали огъня на своето огнище, така всеки може да запали своя огън и да улесни

работата на един човек. Следователно когато се казва, че една работа може да се свърши за хиляда години, разбираме, че само един човек работи; когато се казва, че работата може да се свърши за една минута, разбираме, че всички хора работят. Когато всички хора работят еднородно, работата става изведнъж.

Често цитирате стиха: „Даром сте взели, даром давайте!“. Това е отлично, но какво ще кажеш за себе си, ако даром вземаш, а даром не даваш? Според мене това е крива философия. Беден си, влизаш в една богата къща и казваш: „Тези хора са длъжни да ме нахранят“. Седнеш като господар и чакаш. Не, ще влезеш в този дом и ще видиш какво можеш ти пръв да дадеш. Даже и да не дадеш нещо, носи в себе си мисълта да направиш нещо за тези хора – само така ще си пробиеш път. На изгревчани казвам: всички давайте – богати и бедни, всички давайте! Кой ще работи: богатият или бедният? Богатият е стар човек, а бедният – млад. Кой ще работи: старият или младият? Младият, разбира се. Старият ще дава пари, а младият – труда си, той ще работи; и богатият ще дава пари. Който дава пари, той е стар; който дава ум на другите и ги учи какво да правят, той е стар.

Опасно е, ако всички започнат да дават съвети. Майсторът да дава съвет, има смисъл. На Изгрева има сестри, които шият добре, майсторки са: могат ли да кажат колко бода са нужни за ушиването на една блуза? Аз имам подарък една бродирана картина с коприна, за ушиването на която са употребени 35 милиона бода. В това отношение тя е математическа картина: боговете в нея са преброени. Всеки трябва да знае колко богове са направени за неговата греха. Ако не знаеш броя на боговете в твоята греха, не може да бъдеш щастлив. Има шивачи и шивачки, които не знаят да кроят както трябва – при кроенето те изкривяват линиите. Кривата линия носи нещастие. Има криви линии на скарването, на съмнението, на безверието, на скъперничеството. Шивачът сглобява кривите линии и казва: „Харесваш ли грехата?“. Има криви линии на добродетелта, на справед-

ливостта, на разумността. Като облечеш такава греха, ще се чувстваш щастлив; казваш: „Доволен съм от тази греха“. Като срещнеш човек с греха, ушита от линиите на добродетелите, виждаш на лицето му изписано доволство, благодарност, той казва: „Откак нося тази греха, всичко ми тръгна напред“. Днес за пръв път говоря за линиите на шивачеството: изкуство е шивачеството.

Вие мислите, че сте добри хора. Да, така е, но не знаете да ходите правилно. Сега аз ви говоря по закона на дългите линии. „Как може да се познае правилното ходене?“ По това, че като ходиш, ти е приятно. Тогава ти си в хармония със себе си и с околната среда. Когато слизам в града, от време на време спирам по малко, за да урегулирам хода си. Преди всичко имам предвид дължината на улицата и се съобразявам как да тръгна, за да бъде движението ми хармонично. Разглеждам къщите, наблюдавам хората и съобразявам как да говоря с тях, какво да им говоря: знание е нужно за това. И като седиш на едно място, трябва да знаеш как да седиш. Седнеш, кръстосаш ръцете си и мислиш, че добре си седнал. Като кръстосват ръцете, вие запушвате клетките. Молиш се на Господа, туриш ръцете си на челото, наведеш се – пак запушваш клетките си. С това ти привикваш отрицателните сили към себе си. Като се молиш, ще застанеш в такова положение, че да се свържеш с положителните сили на Природата. Това са малки работи, но трябва да се знаят. Често лампите изгаснат – значи токът се е прекъснал. Който разбира от електричество, веднага го поправя. Има един брат на Изгрева, който постоянно поправя повредите – той знае как да се справи с нарушенията.

Има много братя и сестри на Изгрева – добри, даровити, но не са се проявили. Обръщам вниманието ви да извадите заровените съкровища от земята. Има много заровени съкровища, но трябва да ги извадите и пуснете в обръщение. Не е нужно само да знаете, че сте даровити – кажете си: „Даровити сме, но трябва да работим, трябва да се учим“. Бог е вложил във всекиго дарби, но време е нужно, за да се проявят. Това може да стане в

един ден, в една седмица, в един месец, но не е нужно всичко изведнъж да се постигне. Развайте се един на друг, развайте се, че Бог ви е събрал на едно място. Вие сте азбуката на живота: ако като букви не се съберете на едно място, как ще четете? Може ли да се чете, ако буквите са на голямо разстояние една от друга? И вие, като сте наблизо, можете да четете. Така събрани, вие представлявате едно голямо съчинение – тъй както сте наредени, аз чета по вас, по вас виждам какво е написал Бог. Ако сте разпръснати, нищо не бих могъл да прочета. Аз не обръщам внимание на това, дали сте седнали на столове, или не, а казвам: този е буква *л*, друг – *ю*, третият – *б*, другите – *о*, *в*. Че малко е кривнато наляво и надясно, това не ме интересува – важно е любов да има.

Ще прочета гумата *любов*. Ако буквите се отдалечат една от друга, нищо не може да се чете. Събрани на едно място, вие образувате една подкова, обърната на запад – това показва, че сте свързани. Същевременно представлявате една чаша, която чака времето да се напълни. Подковата представлява човешкия ум, който трябва да се подкове и да се впрегне на работа. „С какво ще се напълни чашата?“ С Божиите блага, с Божиите добродетели, та когато жадният пие от тази чаша, да уталожи жаждата си.

Питам: можете ли да превърнете подковата в чаша? Това е голямо изкуство. Вие сте започнали с най-лесната работа – да говорите и да пеете. Раздвижете езика си, раздвижете гласните си струни – и започвате да говорите и пеете. Хората ви слушат и остават доволни от вас. Какво сте направили? Раздвижили сте въздуха. Друг е въпросът, ако копаете. Един копае цял ден и никои не е доволен от работата му. Затова казвам: започнете с най-лесната работа – да говорите и да пеете. Как бихте изпели гумите „така е писано“ или „така е казано“? Буквата *т* показва, че горе има едно препятствие, което пречи на силата, която иде отдолу.

Голяма трябва да бъде силата, за да преодолее мъчно-тиите. Казваш: „Не ми се пее, не съм разположен“. Там е работата – да пееш, когато не си разположен: при разположение всеки пее. Когато съм неразположен, аз ще пея: „Много съм неразположен, колко съм неразположен!“. После ще махна отрицателната частица *не* и ще пея: „Колко съм разположен!“. Само така ще сменя състоянието си. Казвате: „Глураво е да пееш на неразположението си“. Наистина, глупост е – по-малка глупост от тази няма. След това ще пристъпя към втората част на песента: „Сега вече съм готов да работя за всички, за всички да работя“. „За всички“ – това е най-малкото добро, което мога да направя. Значи да пееш, че си неразположен, това е най-малката грешка; да пееш „разположен съм“ – това е най-малката глупост; „Сега съм готов да работя за всички“ – това е най-малкото добро, което можеш да направиш.

Помни: когато си неразположен, зачеркни *не* и пей: „Разположен съм“. След това кажи: „Сега ще работя“. Желая всички вие да работите: зная, че ще работите; всички имате добро желание да работите. Толкова години всички идвате рано сутрин на клас. Кое ви кара да дохождате? Никой нищо не ви дава, нищо не ви плащат – сами идвате да слушате. Това е най-малкото добро, което правите – ето една добра черта у вас. Като правите това, другите неща сами по себе си ще дойдат. Ставаш рано и идеш да слушаш: вън е тъмно, студено, но ти ставаш и тръгваш. Това е безкористно – невидимият свят ценя това. Казват ми: „Не ги критикувай – те стават рано и идват да слушат лекцията“. Всичко каквото слушате, се наслява в съзнанието ви, както снегът на Северния полюс. Един ден, когато дойде топлината, снегът ще се стопи и всичко ще бликне: нищо не се губи.

Аз зная, че всичко, което съм ви говорил, е потънало дълбоко в съзнанието ви – не е изгубено. И доброто, което правите, не е изгубено. Бог е навсякъде, Той пази Своите неща. Това, което съм говорил, не е мое, то е на Бога: аз зная, че Бог ще запази Своите хубави неща.

След време всичко, което сте приели в съзнанието си, ще израсте – нови пътища ще се открият пред вас и вие ще благодарите за тях. В Бога всичко е хубаво.

„Аз съм пътят.“ Кой е пътят? Мъдростта. „Аз съм пътят.“ Кой е пътят? Истината, която носи свободата. „Аз съм пътят.“ Кой е пътят? Животът, който произлиза от Бога на Любовта. Като познаем Бога като Любов, животът ще гоиде у нас; като познаем Бога като Мъдрост, знанието и светлината ще гоидат у нас; като познаем Бога като Истина, свободата ще гоиде у нас. Съществуват три пътя: път на Мъдростта, отдето иде знанието и светлината; път на Любовта, отдето иде животът, и път на Истината, отдето иде свободата. Ходете в тези три пътя.

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

12 декември 1937 г., София, Изгрев

С КЛЮЧ И БЕЗ КЛЮЧ

Тайна молитва

Много пъти съм чел Евангелието без време – сега ще го чета навреме. Всяко нещо трябва да става навреме. Ще прочета 15. глава от Евангелието на Матей. Много пъти сте я чели без време – сега ще я слушате навреме, дошло ѝ е вече времето.

*Защо Твоите ученици престъпват
преданията на старите и не си мият ръцете,
когато ядат хляб? (2. ст.)*

Христос отговорил:

*Защо и вие, заради вашето предание,
престъпвате Божията заповед? (3. ст.)*

И вие, като не държите преданието, нямате вода за миене – няма с какво да се миете. Ако един от вас е праведен, а друг – грешен, праведният си затваря водата и грешният остава немит; щом потече водата на праведния, грешният се измива. Светът е нечист, понеже праведните са затворили водите. „Защо се затварят водите?“ Защото не е завършена още инсталацията. И да искат, праведните не могат да пуснат водата: трябва да има кранове, тръби, по които да тече водата. След време водата ще дойде, но трябва да знаете как да отваряте и затваряте крановете.

Вие искате да знаете защо стават грешки. Питам: кога се спъвате? Когато няма светлина. Значи ако влезете в тъмна стая, непременно ще се спънете. Друг е въпросът, ако имате лампичка: спъват ли се хората при електрическата светлина? Като видите, че някой се спъва, извадете лампичката от джоба си и му светнете – щом имате светлина, осветявайте пътя на хората. „На какво можем да научим хората?“ На всичко, което

ги интересува. Ако срещнеш вълк, какво ще научиш от него? Да ядеш месо. Но за тебе това не е ново. Друг е въпросът, ако той учи овцата да яде месо. Какво ще бъде положението на вълка, ако овцата започне да яде месо: тогава кой кого ще яде? Казвате, че според Новото учение не трябва да се яде месо. „Какво ще правим без месо?“ Тогава именно работите ви ще се оправят. Според мене когато работите се оправят по човешки, светът се обърква; когато работите остават неоправени, светът се оправя. Досега хората все работите си оправяха. Престанете да оправяте работите си!

Един французин в Париж си купил няколко гузини кибрити с цел да си осветява пътя, като минава през гората. Една нощ го нападнала глутница вълци. Той започнал да пали една след друга клечките. Вълците го следвали, но не смеели да го нападнат – светлината ги плашела. Така той стигнал до селото: изгорил всичките кибрити, но кожата си спасил. Човек трябва да даде нещо от себе си. Вие носите кибритени кутии и искате да ги продадете, за да спечелите нещо от тях, обаче вълците ви следват. Драскайте една след друга клечките и осветявайте пътя си – така ще се спасите от неприятностите. Този французин палил клечките не от щедрост, но от желание да спаси живота си. Ще кажете, че той е бил умен човек: да, той е дал доста материал на вълците, но останал жив.

Сега ще изнеса една своя опитност. Тези дни си направих секретна брава на стаята си: никои да не влиза в стаята ми освен мене. Мислех, че с този ключ съм сигурен. Турих ключа в старите панталони и облякох новите, затворих вратата и слязох долу. След малко трябваше да се кача в стаята си. Търся в джобовете – ключа го няма. Сетих се, че е в старите панталони. Какво да правя? Видях един брат, помолих го да се качи на една стълба и през балкона да влезе в стаята ми. След няколко дена стана обратно: ключът останал в новите панталони, а аз облякох старите. Излязох от стаята и затворих след себе си вратата – пак трябваше да се качват по

стълбата и да отключат стаята ми. Ето едно противоречие. Вие се чудите на какво се дължат противоречията и нещастията. Казвам: един чифт панталони ми трябва – като ги скъсам, ще си купя нови.

Противоречията в живота се дължат на факта, че хората имат по два чифта панталони и ключът се местни ту в старите, ту в новите. Вие не предпочитате новите панталони пред старите, но става нужда да ги сменяте. Старите панталони са за всеки ден, новите – за светли дни. Обаче ключа трябва постоянно да го носиш със себе си: да помниш, като сменяш панталоните си, да изваждаш ключа и да го носиш със себе си. Ключът сам не може да излезе от джоба, ти сам трябва да го извадиш. С тази опитност изяснявам отчасти причината за противоречията.

„Как ще се оправи светът?“ За кой свят питате, за вашия ли? Много просто. Беден си, нямаш пет пари в джоба си: при бедността тури богатството – нищо повече. Слаб си, нямаш сила, чудиш се какво да правиш: при слабостта тури силата. Дал си място на безлюбието – при безлюбието тури Любовта; изпълнен си с безверие – тури вярата при безверието; отчаян си – при отчаянието тури надеждата. Затворил си стаята и ключът е останал вътре – извикай Любовта и тя ще ти отвори. Като влезе в стаята ти, безлюбието казва: „Не давам ключовете – изпрати любовта да ти отключи“. Само Любовта може да се справи с безлюбието, вярата може да се справи с безверието, надеждата може да се справи с отчаянието. Ако вие бяхте в моето положение, как щяхте да си отворите стаята? Аз си мислех, че работата ми е уредена, че никой не може да влезе в стаята ми. Казвам си: „Защо ми трябваше ключ? Трябваше да вярвам във всички хора. Щом съм без ключ, и аз ще влизам свободно, и хората ще влизат свободно. Като пожелах само аз да влизам в стаята си и никой друг, противоречието веднага дойде“. Важно е сега как да се справяме с противоречията.

Един страдац беден човек, гладувал три дена, върви след тебе. Ти го питаш: „Защо вървиш след мене?“ „Гладен съм, искам хляб, а ти имаш в торбата си.“ „Остави ме свободен, търси си някаква работа.“ „Искам да те придружа донякъде.“ „Какво намерение имаш?“. Този човек те следва, иска доброволно да му дадеш нещо. Щом не искаш да му дадеш нещо по човешки, той започва да те изучава: измерва те от главата до краката, за да види колко си силен. И тогава с насилие ще си вземе малко хляб. Ако по добър начин не му даваш нещо, с насилие ще дадеш. Щом е силен, той сам може да си вземе от твоя хляб; той казва: „Спри, отвори торбата си!“ „Какво ще правиш?“. Насилие е това! Ще отвориш торбата си, в която има два хляба, и ще му дадеш единия. Ще кажеш, че той няма право да те насилва. Що е правото в юридически смисъл? „Има ли право водата от върха на Витоша да тече надолу?“ Има право, разбира се. „По кой път ще слезе?“ Отдето намери път, оттам ще тече. „Има ли право водата от долината да се изкачва нагоре?“ Няма право: и да иска, не може. Има неща, които вие никога не можете да направите, има неща, които всякога можете да направите. „Отде да мина?“ Отдето искаш. „Как да направя добро?“ Както искаш.

Всички спорове се гължат на факта, че всеки мисли по кой път да мине. Няма какво да се мисли: ще минеш оттам, отдето знаеш. Любовта е път, който води от горе надолу, а не от долу нагоре. Ако изучавате Любовта по пътя, който води от долу нагоре, никога няма да я разберете; ако я изучавате от горе надолу, лесно ще я разберете. „Кой трябва да обича: слабият или силният?“ Слабият не може да обича – само силният обича. „Кой трябва да работи: слабият или силният?“ Силният. „Кой трябва да прави благодеяние: богатият или бедният?“ Богатият. „Кой трябва да се учи: невежата или ученият?“ Невежата – той трябва да намери учен, за да го учи. Лошият е невежа, добрият е учен. Ако си невежа, т.е. лош, ще намериш един добър човек да те учи; ако не знаеш да шиеш, ще намериш майстор шивач да те

научи да шиеш. Как ще проповядвате на хората? „Ще им говорим за любовта.“ Обаче Любовта носи живот – значи първата работа ще бъде да дадете живот на хората. Без Любовта човек е мъртъв: дето влезе, Любовта събужда заспалите, нахранва гладните, дава подслон на бездомниците. „Да бъдем меки, да имаме добри отношения.“ Това са второстепенни работи – първо Любовта носи живот.

Преди няколко дни дойде при мене един брат, който свири на контрабас. Показа ми инструмента, разглеждах го, но не можах да свиря на него. Ако беше цигулка, щях да свиря. Каква е разликата между баса и цигулката? На баса струната *сол* е горе, а на цигулката – долу. Взех лъка и започнах да свиря на празни струни. Казвам: лесно се свири на празни струни, но дойде ли до промеждутъчните тонове, работата се усложнява. Да теглиш празни струни, това е все едно да обичаш себе си. Има ли нужда да те учи някой как да обичаш себе си? Дойдеш ли до любовта към другите, ти се натъкваш на мъчнотии. Щом пръстите се движат по струните, трябва да бъдеш майстор, да знаеш где да ги поставяш. Ако не знаеш тоновете, ще излизат неверни. Има ли нужда да те учи някой как да ядеш? Всяко същество знае това: достатъчно е да вземе лъка и да тегли по празните струни. Като дойде до промеждутъчните тонове, т.е. до другите хора, там той е невежа – трябва да се учи.

И тъй, радвайте се, че обичате себе си. Ако никого не обичате, поне себе си обичате. Радвайте се, че е останала поне тази малка обич – тя представлява обич към малките неща. Сега ще изучавате обичта към Цялото – това е закон, на който Бог ще ви учи. Не можеш да научиш този закон сам – друг ще те научи. „Кой?“ Само ученият може да ти покаже как да обичаш Цялото. „Кой е този учен?“ Бог: ако Той не те научи, завинаги ще останеш невежа. Женените ще влязат в Божественото училище, там да учат: ще седнат един до друг и ще слушат какво им се преподава. Няма да се гледат в очите, но ще учат – те ще гледат само Бога и Него ще следват. Рече ли жената да гледа мъжа в очите и мъжът – жената, работата им

остава назад. Грешката на всеки човек се заключава в това, че когото срещне на пътя си, все в очите го гледа. Бъди сляп за хората, а с отворени очи за Господа. „Защо сме невежи?“ Защото се гледате едни-други: ти гледаш едного, той гледа друг и т.н. Ето, и аз научих един урок от старите и от новите си панталони – станах по-учен. Когато обличам старите си панталони, първо проверявам де е ключът: ако е в новите, турям го в старите; ако е в старите, турям го в новите – гледам да не остана вън, пред затворената врата.

Засега старото и новото са на еднаква почит. Иде новата епоха, която е несъвместима със старата. Един художник рисува човек, на когото челото е изпъкнало, а очите – вдлъбнати. Челото ще рисува по един начин, а очите – по друг начин. Мъчно се рисуват очите. Следователно старата епоха си служи с едни методи, а новата – с други.

От какво се нуждае болният? От здраве. За да бъде здрав, човек трябва да има светлина, въздух, вода и храна, т.е. твърда почва. Четири елемента вземат участие в здравето, т.е. в човешкия живот – светлина, въздух, вода и почва. На химически език казано, човек се нуждае от въглерод, водород, кислород и азот. Азотът е много устойчив елемент – той не се изменя, не се влияе от външните условия. Казваме, че азотът е инертен газ, кислородът поддържа живота, той носи топлина и мекота; водородът носи влагата, а въглеродът – храната. За всеки организъм е определено в каква пропорция трябва да бъдат тези елементи. Някои страдат от липса на вода в организма, а други – от изобилие; едни страдат от липса на светлина, а други – от изобилие; едни страдат от липса на храна, а други – от изобилие. Недоимъкът и изобилието произвеждат два различни резултата: изобилието прави човека лаком, а недоимъкът – скържав. Кое е по-добро: скържавостта или лакомията?

Вие сте учили толкова години. Какво ще кажете, ако ви повикат на Небето? Ще ви спрат пред райската врата и ще ви питат каква е паролата. Какво ще кажете?

Ако сте англичанин, за да се обърнете към майка си, ще кажете на английски *мамо*; ако сте българин, ще кажете на български *мамо*. Кажеш ли една дума, така трябва да я изговориш, че тя да оживее. Казваш: „Обичам парите“. Ако изговориш тези думи правилно, парите ще дойдат при тебе. Казваш: „Обичам ябълките“. Щом ги обичаш, те трябва да дойдат при тебе. За да опиташ силата си, изговори една дума, от която се нуждаеш. Ето, сега идат празници, зима е – имаш нужда от въглища, грехи, обувки. Кажу: „Имам нужда от пари“. Ако парите дойдат при тебе, ти си изговорил думата правилно.

Следователно всяко нещо, което искаш и не получаваш, показва, че не си вложил сила в него, не си го огухотворил. Казваш, че обичаш Бога: щом Го обичаш, Той трябва да дойде при тебе; ако не дойде, не Го обичаш. Ако дойде Бог, цял свят се открива пред тебе: какво по-голямо щастие от това? И тогава, ако болен дойде при тебе, той ще оздравее; глупавият поумнява, лошият става добър. Ти няма да го убеждаваш да стане добър, той сам ще стане такъв; безверникът става вярващ. Често цитирате стихове, какво е казал Христос. За да разбереш какво е казал Христос, първо трябва да Го обичаш. Ако не Го обичаш, всичко за тебе е затворено – то е все едно да си загубил ключа от стаята си: стоиш вън и не можеш да си отвориш.

Повтарям: обикнете Бога, но така, че да се преобразите. Щом дойде Бог във вас, животът ви ще се подобри: ако сте били болни, ще оздравеете; ако сте били в лишения, всичко ще ви се достави, ще живеете в изобилие. Като обичаш Бога, и в огъня да влезеш, няма да изгориш. Какво стана с тримата младежи, които хвърлиха в огнената пещ¹¹, изгоряха ли те? Моисей¹² видя горящата къпина, но изгоря ли тя? По какво се отличава човекът, в когото Любовта живее? Той гори, без да изгаря – такъв е огънят на Любовта. Който гори и изгаря, не живее в Любовта – този огън се отличава от свещения огън на Любовта. Всички противоречия в живота се дължат на огъня, който всичко изгаря. Добрият живот, който тър-

сите, ще гоиде от огъня на Любовта – в него се крие истинският живот. В този огън хората се познават помежду си. Как ще познаеш човека на бал маске – познаваш ли лицето му пог маската?

Казваш: „Познавам едн-кого си“. Нищо не познаваш. Докато е млад, той е красив; като стане на 60–70 години, той си туря маска на лицето. Като млад е имал една маска, като стар – друга. Коя от двете маски е истинска? Нито едната, нито другата. На онзи, който живее в Божествения свят, лицето никога не се изменя. И в него стават промени, но не в основните черти: светлината на лицето му никога не се изменя, на любещия човек краката никога не отслабват, той никога не обеднява, никога не се озлобява, той не се страхува от нищо. Дето има страх, там е безлюбието. „Как да се освободя от вътрешния страх?“ Извади безверието, безнадеждността и безлюбието вън от себе си и внеси вярата, надеждата и любовта в себе си. Казваш, че не искаш да те учат хората. Тогава остави да те учи само Един. Казано е в Писанието: „Бог ни е Учител“. Като се учиш от Господа, ще се облечеш в красивата греха на Любовта и като срещнеш ближния си, ще го възлюбиш. Красиво е лицето на твоя ближн: в Любовта човек се показва в истинската си красота. Казано е: „Сега виждаме мрачково, като през огледало, а тогава ще виждаме лице с лице“.

Едно се иска от вас – да обичате Бога: в това се крие разрешаването на всички въпроси. Без любов към Бога всички врати са затворени. Любовта към Бога е закон на Цялото. Като обичаш Бога, ти ще се справиш с недоволството и недоразуменията в своя живот – дето минеш, пътят ти ще бъде отворен. Ако си първокласен певец, ще те приемат навсякъде: дето и да отидеш – във Франция, в Англия, в Америка, навсякъде ще бъдеш добре дошъл. Ако си обикновен певец, кой ще те слуша? Повечето хора са обикновени певци, едва една октава вземат. Добри певци се искат навсякъде. Да допуснем, че някой от вас крие особена сила в себе си – каквото пипне, оживява в ръката му: слепи проглеждат, глухи прочуват,

хромии оздравяват. Какво ще бъде положението на този човек? Всички ще го търсят – бедни и богати, учени и прости. Всеки ще иска да сложи той ръката си върху него, да го излекува. „Възможно ли е това?“ Възможно е. „Кога?“ Когато обичаме Бога – тогава ключът ще бъде в ръцете ни. Ако не обичаме Бога, ключът е в старите ни панталони и ние ще стоим вън. Това се отнася и до мене, и до вас. „Поне ще бъдем с нови панталони.“ Да, с нови панталони, но ще стоим вън.

Казваш: „Ти не ме обичаш“. Да, ключът ти е вътре в стаята, а ти си отвън. Ако и аз не те обичам и не те разбирам, и моят ключ е отвън; значи ключовете и на двамата са отвън. Отвън – значи и двамата живеем вън от Господа. Щом не разбирам хората, вън от Бога съм, щом ги разбирам, в Бога съм. Обичам даден човек – в Бога съм, не го обичам – вън от Бога съм; имам вяра – в Бога съм, нямам вяра – вън от Бога съм. „Как да те обикна?“ Като влезеш в Господа: щом си вън от Бога, и да искаш, не можеш да ме обикнеш, забравил си ключа в стаята си. Бог е Любов, т.е. Той е ключ, който отваря и затваря и дава свобода на човека да влиза и излиза, когато пожелае. Свободен в абсолютен смисъл на думата е само Бог, свободата е само за Бога. Следователно не можеш да бъдеш свободен вън от Бога – вън от Бога не можеш да имаш никакъв живот, това е немислимо. Значи свободата е в Бога. Който иска да бъде свободен, да обича Бога. Вратата на този човек ще бъде всякога отворена. „За кого?“ За Любовта.

„Какво представлява Новото учение?“ Това е учението на Любовта, т.е. на онзи Божествен ключ, който отваря всички врати. „Кога?“ Когато обичаш Бога с всичкия си ум, с всичкото си сърце, с всичката си душа и с всичката си сила. Сърцето и умът са във физическия свят, а душата и духът – в Божествения свят. Ако не живеете в душата и в духа си, и на Земята ще бъдете отвън; който живее в душата и в духа, ще бъде вътре. Любовта е понятна само за онзи, който живее в душата и духа, т.е. който живее в Бога; за сърцето и за ума Любовта е неразбрана. Това трябва да се знае!

Отчаян си, не знаеш какво да правиш: обикни Бога и отчаянието ти ще изчезне. Беден си – обикни Бога; болен си – обикни Бога. Светът ще се оправи само с една дума: любви! Възлюбете се един-друг. Като възлюбиш ближния си, ще го туриш на своя стол и ще започнеш да му служиш; после той ще те тури на своя стол и ще започне да ти служи. Той ще ти служи и ти ще му служиш – взаимно ще си служите. Той ще ти дава предпочитание – и ти ще му отговаряш със същото. Нагпреварвайте се в отдаване на почит един на друг – това прави Любовта. Ние не искаме да ни отдават предпочитание – искаме да отдаваме почит на другите. Ако очакваш да ти отдават почит, ти вървиш по законите на света, отгето идат всички противоречия. Без любов нищо не става, без любовта ти си вн от Бога. За да предпочиташ другия, ти трябва да живееш в Бога, да бъдеш богат човек; и тогава каквото и да даваш, ще се благослови. Направете опит, за да проверите истинността на моите думи.

Апостол Павел казва: „Ако дам живота си на изгаряне, а любов нямам, нищо не съм“. Всичко, което правиш без любов, нищо не струва. Учиш някого, но без любов: каквото знание и да му предадеш, той ще го приеме, но след това ще почне да те коригира. Много ученици коригират учителите си. Първоначално ученикът е слаб, няма знания, но като приеме знанието и силата на учителя си, започва да се бори с него, да мери силата си. Дето и да отидете днес, навсякъде има борба. Един иска да пее, да покаже изкуството си – веднага срещу него излиза друг и му обявява борба. Музиката има отношение към здравето, към хармонията: следователно щом двама души се карат, влезте между тях и започнете да пеете; дето ходите, пейте.

Един сляп цигулар седял на пътя и свирел с цигулката си. От време на време някой минавач хвърлял по пет стотинки в чинийката на стареца. Един ден Паганини³⁸ минал край просяка, взел цигулката му и започнал да свири. Веднага улицата се напълнила с хора и всички се трупали около Паганини – да чуят големия майстор. За половин

час чинийката на стареца се напълнила с едри звонкови монети. Когато Паганини престанал да свири, старецът му казал: „Синко, де беше по-рано, и мене да беше научил така да свирия!“.

Когато Любовта дойде у вас и засвири като Паганини, чинийката ви ще се напълни със злато; докато вие свирите на вашите цигулки като стареца, чинийката ви всякога ще бъде празна. Желая Паганини да дойде у вас, да засвири на вашата цигулка и чинийката ви да се напълни. За да дойде Паганини у вас, вие непременно трябва да имате цигулка. Ако отправите любовта си нагоре и възлюбите Господа, Той ще засвири на цигулката ви и Неговите блага ще дойдат при вас. „Кога ще стане това?“ Още днес може да стане – от вас зависи. Ако отлагате за утре и за други ден, нищо не можете да разрешите – отлагането не разрешава въпросите.

Нека всеки се запита: „Мога ли да обичам Господа?“ Как? „Доброволно, а не по закон.“ Според мене ако има хора, които разбират новото, това сте вие; и ако има хора, които не разбират новото, това сте пак вие. Ако има хора, които могат да оправят света, това сте вие; и ако има хора, които не могат да оправят света, това сте пак вие. Хората, които Бог създаде, развалиха света – същите хора ще го оправят. Ако слушате Бога, светът ще се оправя; ако не Го слушате, още повече ще се развали. Превеждам думата *слушане*. Ако обичаме Бога, светът ще се оправя; ако не Го обичаме, ще се развали. Светът е развален, защото хората не обичат Бога. За сина, който не обича баща си, светът е развален – той няма отношение към своя баща. Сърцето на бащата е отворено за онзи син, който го обича, бащата е готов на всякакви жертви за този син. Следователно от вас зависи да оправите своя свят. „Как ще го оправим?“ Като възлюбите Господа.

Като ви наблюдавам, аз се уверявам, че Бог ви е създал, и то такива, каквито трябва да бъдете; Той ви е дал всичко – и това зная. И като виждам, че страдате, зная защо: страдате, защото не слушате. Вие трябва да

слушате какво ви говори Бог, а Той слуша вашите въздишки. Някога въздишате, но никой не влиза в положението ви. Обаче Божият Дух е толкова отзивчив, че дава ухо и на най-слабия зов. Една въздишка да чуе, Бог полага ръката Си върху човека и му помага: Той слуша болките и страданията на всички хора. Това значи, че Бог ни слуша. Повечето хора са глухи за страданията на своите ближни. Вие трябва да се учите да слушате, т.е. да гадете на човека онова, от което той се нуждае. Това е една от най-трудните работи.

Често се питате: „Де отиде нашата любов, какво стана с нея?“. Не се страхувайте, нищо не е станало. Човешката любов е научила хората на хиляди добри работи, същевременно тя е родила смъртта. Направиш си хубава къща, но изгубиш живота си – след тебе друг остава да живее в твоята къща. Ставаш търговец, спечелиш много пари, но като умреш, друг наследява твоего богатство. Ставаш художник, рисуваш хубави картини, но един ден заболяваш и не можеш повече да рисуваш. В човешката любов губиш всичко, което си имал. Божествената Любов се отличава по това, че каквото придобиеш в нея, никой не може да ти го отнеме – Божието благо е толкова голямо, че никой не може да го открадне. Кой може да открадне Слънцето? Ако имането ти е голямо като Слънцето, кой може да ти го вземе? Даже и като Луната да е, кой може да ти го вземе? Как ще го пренесе, де ще го тури? Малките работи всеки може да ги вземе и да докаже, че са негови; за големите обаче как ще докажеш, че са твои?

„Това е живот вечен, да позная Тебе, Единаго истиннаго Бога“. Това, което може да поправи света в един момент, е Любовта към Бога. Тя е ключът на светлината – като го завъртиш, веднага светва. Като пуснеш в движение машината на парахода, той веднага тръгва; като завъртиш колелото на локомотива, треньът потегля. Следователно ако разполагаш със силата на Любовта, всички работи стават моментално; ако не притежаваш тази сила, нищо не става. Да гоиде Божията Любов в

света! Казваш: „Нямам любов, никого не обичам“. Никого не обичаш, защото си турил себе си на мястото на Бога. В която къща влезеш, на първо място ще видиш портрета на домакина – той е у дома си, а същевременно и портрета си е турил. Той е оригинал, а портретът му – копие. Защо му е копието? Никъде не виждам образа на Господа. Всеки стои нащрек и казва: „Внимавай да не ме обидиш“. Ако те обичам, няма да те обидя; ако не те обичам, ще те обидя.

В Любовта всичко става по най-добър начин – гето има обиди, там Любовта не присъства. Някой казва: „Не ми харесва този брат“. Онзи харесва ли ти? „И той не ми харесва – изобщо никого не харесвам.“ Значи само себе си харесваш. Питате ме: „Харесваш ли ни?“ Какво да ви харесвам? Аз харесвам себе си повече от вас. Вие харесвате ли ме? „Харесваме те.“ Страх ме е, че ме харесвате – желал бих да не ме харесвате. Да обичам някого, това значи да не го подозирам в нищо, да съм готов на всички жертви за него. „Обичаш ли ме?“ Първо обичам Бога с всичкото си сърце – и като изляза от тази любов, аз я отправям към всички живи същества. Да гледаме на всичко, както Бог гледа – това значи, че съм излязъл от Бога. „Защо не трябва да подозираме и да се съмняваме?“ Защото сам Бог не подозира и не се съмнява в това, което е направил. Ако има нещо у нас за харесване, то не е наше: Бог обича в нас Своето Си, т.е. това, което Той сам е направил. Човешкото е направено по човешки, а Божественото – по Божествен начин. Като наблюдавам човешкото, някога виждам, че е добре направено, някога виждам нещо лошо в него. Доброто в човека е Божественото, а лошото – човешкото.

Една мома се влюбила в един момък, но скоро след това се разочаровала. Дойде при мене да се оплаква, че била нещастна. Защо? Нейният възлюбен обичал и други моми. Това не е лошо: според мене ако този момък обича всички моми, и тебе ще обича. Ако бях мома и дойде при мене един момък да ми каже, че ме обича, ето какво бих направил. Първо ще го запитам: „Обичаш ли майка

си?“. Ако ми каже, че мене обича повече от майка си, ще му отговоря, че той не е за мене. Друг е въпросът, ако ми каже, че обича майка си – тогава ще зная, че и мене може да обича.

Който не обича Бога, никого не може да обича – това е мярка. Дојде някой и ми казва, че Бога не обича, но мене обича. Този човек да си върви, отдето е дошъл. Момъкът пита момата: „Обичаш ли баща си?“. Не го обичам повече от тебе. „Тогава ти не си за мене.“ Ако любовта ви към Бога е правилна, и към другите ще бъде правилна и устойчива. В правилната любов на човека се крие щастието на човеишката душа. „Защо свекърва и снаха се карат?“ От страх: свекървата се страхува да не би снахата да задржи сина и само за себе си; и снахата се страхува да не би свекървата да отнеме любовта на сина и от нея. Снахата трябва да обича свекървата, защото тя е майка на онзи, когото снахата обича. По степен на любовта майката стои по-високо от онзи, когото е родила. Ако някой каже, че те обича, първо го попитай обича ли той майка си и баща си. Ако ти, човекът, си толкова умен, колко по-умен ще е този, който те е родил. Така гледам аз на нещата, така трябва да гледате и вие. Трябва да обичаме Бога, защото Той стои над всичко – каквото имаме, всичко Той ни е дал. След всичко това ще дойдат да ми доказват съществува ли Бог, или не. Щом Го обичам, аз вече Го познавам, аз зная де е Той, какво прави – навсякъде Го виждам; щом не Го обичам, светът пред мене потъмнява.

Сега вие минавате за много учени – в това именно е вашата слабост. Вие мислите, че сте по-учени от мене; и аз съм на опасен път, ако мисля, че съм по-невежа от вас. Моето невежество се заключава в това, че не мога да разбера какви сте вие като хора, не мога да разбера и в какво се състои вашето учение. Някои мислят, че Учителя е много учен, а вие нищо не знаете; аз пък мисля точно обратно – че вие сте много учени, а аз съм невежа. Ето едно противоречие. За да се примирите, аз ще ви дам малко от своето невежество, а вие – от своето знание;

после аз ще ви дам от своето знание, а вие – от вашето невежество. В това е разрешението на въпросите, така ще се опознаем. Вашето невежество и моето ще станат почва, а вашето знание и моето ще станат семки за посяване в тази почва. От тях ще излезе бъдещата култура. Така ще се изпълни Божията воля. С други думи казано: вие ще ми дадете малко от вашата любов, а аз ще ви дам от моето безлюбие; после вие ще ми дадете от вашето безлюбие, а аз – от своята любов. Така ще се разрешат всички въпроси.

Разбирайте се като братя, защото всички сме излезли от Бога – ние се различаваме само по съзнанието си. Който е излязъл по-рано от Бога, той е извървял по-голям път. Че някой е извървял хиляда километра, а друг – по-малко, това нищо не значи. След време вие ще бъдете там, дето съм аз днес – важно е да се извърви този път. Светът сега се изменя и аз уча. Това, което науча, си остава за мене; това, което вие научите, си остава за вас. Един ден, като се върнем при Бога, ще се съберем заедно и всеки ще донесе своята опитност – тогава ще ни се дадат много блага. Аз не мога да имам вашата опитност, нито вие – моята: всеки ще разбере Любовта по специфичен начин. По който начин и да схванете Любовта, тя трябва да бъде примирително звено – условие за работа.

И тъй, обмяна е нужна на хората. Всички ще се обмените. Щом се съберете двама души на едно място, обменете си вашето невежество и вашето знание; поставете невежеството за почва, а любовта – за семе. Така ще дойде примирението в света.

*Христос е човекът на изобилната сила.
Христос е човекът на изобилната вяра.
Христос е човекът на изобилната любов.*

19 декември 1937 г., София, Изгрев

МАЛКИТЕ НЕЩА

Тайна молитва

Ще прочета 9. глава от Деянията на апостолите.

Да се говори за стари работи не е толкова интересно. Старият не говори нови неща, но само за онова, което е преживял; той разказва за миналото, какъв е бил като млад. И проповедниците разказват каква е била църквата някога. Да оставим настрана какво е било едно време – то си остава за едно време. Какво трябва да се прави в сегашното време? Че едно време апостол Павел е страдал, че някога е ходил в Дамаск, че е гонил тогавашните християни, това днес не ни интересува. Де са тези християни? Важно е как трябва да разбираме Божия закон и заповедите Му. Заповедта „не убивай“ се отнася не само до физическия, но и до духовния и умствения свят. Можеш да убиеш тялото на човека, но можеш да убиеш и едно хубаво чувство в него или една хубава мисъл.

Всички трябва да учите: с това знание, което имате, не можете да отидете далече. Какво ще постигне художникът, ако спре на своята първа картина? С една картина нищо не се постига. Животът трябва да се развива. Ако мислите, че знанието, което сте придобили като деца, е достатъчно, лъжете се. Казано е наистина, че ако не станете като децата, няма да влезете в Царството Божие, но какво се разбира под *деца*? Деца има на физическия свят, деца има и в духовния, и в Божествения свят. Следователно като се говори за деца, разбираме Божествени деца. Ако не станете Божествено дете, не може да влезете в Царството Божие. В стиха не се говори за физическото дете, понеже то постоянно се изменя: ден след ден това дете се изменя, става възрастен, стар човек; той сам казва за себе си: „Аз не съм дете!“.

Казвам: както се различават физическото дете от духовното, така се различават стремежите на човека от физическия и духовния свят. В духовния свят човек се ражда стар и колкото повече живее, повече се подмладява. И обратно: на физическия свят човек се ражда млад, дете, и постепенно остарява. В духовния свят човек се ражда учен, с големи знания, но постепенно се освобождава от тях, докато остане само със същественото знание. „Защо е така?“ Защото той иде от физическия свят, натоварен с много знания, с голямо богатство. В духовния свят не може да остане с такова знание и богатство, с толкова голям товар, ето защо той постепенно се освобождава от товара си, докато се подмлади и запази в себе си само същественото знание. Ако не се разтовари и не стане като дете, той не може да разбере законите на духовния свят.

„Не убивай!“ Никога не обезсърчавай човека: не казвай, че пътят, по който върви, не е за него. Не му казвай, че никога няма да намери Бога – това е убийство, за което ще те съдят. Не казвай, че от него човек няма да стане: Бог го е направил човек, а ти му казваш, че няма да стане човек. Колко такива престъпления сте вършили! Ти не си авторитет, да знаеш кой ще стане човек и кой няма да стане. Бог е създал всички хора да станат истински човеци – който не може да стане човек, Бог не го пуца в обръщение. И вие, които сте пуснати в обръщение, ще станете истински човеци. Казваш за някого: „Това гърне не струва нищо“. Не говори така – нямаш право да казваш, че този или онзи е престъпник: ти укоряваш Господа, че не го е направил добре, ти хулиш Господа, петниш Неговото име.

„Защо гаден човек е престъпник?“ Ще обясня. Грънчар направил няколко гърнета от бял, чист порцелан. Ти вземаш едно гърне и туряш в него урина; казваш: „Това гърне е нечисто“. Кой е виновен за това: грънчарят или онзи, който е турил урина в гърнето? Следователно грешният е виновен за престъпленията си дотолкова, че е станал гърне за греха. „Кой тури греха в това гърне?“ Някое на-

преднало същество. И плювалникът е бил чист, но после е изгубил чистотата си: който мине край него, плюе вътре. Ако нямаше плювалник, де щяхте да плюете? Закон е: нямаш право да плюеш и да се секнеш на земята: тя е твоя майка, ще я пазиш чиста – нямаш право да тропаш и да риташ на земята.

Съвременните християни имат обикновени схващания. Те само цитират какво е казал Христос, а пренебрегват малките неща. Например не е позволено да плюеш на земята: ще се отнасяш с уважение към черната земя. Обикновеният човек не уважава земята, но това не е правилно. Ти си направен от тази земя – като опетняваш нея, ти опетняваш и себе си. Ново разбиране е нужно за всички. Знаете, че Бог е навсякъде: ако не е така, плюйте, дето искате и колкото искате. Ти вървиш и плюеш до себе си – знаеш ли, че плюеш на твоя ангел, който върви до тебе? Вървиш и не знаеш, че един светия те придружава – осекнеш се върху него. „Вярно ли е това?“ Вярно е, разбира се. Мене, който минавам за Учител, често ме предупреждават да не плюя. Казват ми: „Внимавай!“ . Искам да кажа нещо, пак казват: „Внимавай, така не се говори“. Ние се страхуваме от неща, които не съществуват, а от реалните неща не се страхуваме: че си плюл някъде, гаже не помисляш. Ако не плюехте на земята, вие щяхте да станете човеци. Не казвам, че нищо няма да излезе от вас. Който се секне и плюе на земята, главата му ще пати – за всяка плюнка ще го глобяват.

Един наш приятел разказваше следното: вървя по една от софийските улици и плюя на земята. Веднага ме хвана стражарят и ми каза: „Има закон да не се плюе на земята. Ще платите пет лева глоба“. Едва сега приложиха този закон в България, а в чужбина отдавна е въведен. Един българин бил в Германия. Веднъж, като слизал от трамвая, хвърлил билета си на улицата. Неочаквано до него се приближил полицейският и му казал: „Господине, вие сте чужденец. Ще знаете, че не се позволява да се хвърлят книжки или предмети на улицата. Тук минават по няколко хиляди души и ако всеки хвърля по нещо,

хората не биха могли да минават. На много места има поставени кутии, там хвърляйте непотребните предмети. Вие хвърляте билетите си, дето искате.“ „Не съм ли свободен да плюя, дето искам? Не съм ли свободен да хвърлям хартии, книжки, дето искам?“. Това не е свобода: ще бъдеш свободен, ако не плюеш, ако не хвърляш хартии по улиците. Свободен ли съм например да накъсам Библията на малки парченца? Ако я накъсам, не мога да чета от нея. Свободен съм, докато книгата е здрава и мога да чета по нея.

Казвам: време ли е сега да говорим за такива малки работи? Добре, да говорим тогава за големи работи. Кои са големи работи? Да свършиш четири факултета, да знаеш десет езика, да станеш велик музикант или художник – това са големи работи. Какво ще нарисуваш като художник? Ако нарисуваш човек, който плюе на земята или който краде, ти вършиш престъпление. Ако нарисуваш вълк, който дави овца, или човек, който коли вол, ти вършиш престъпление. Казваш: „Нека видят хората какво става по света“. Да показваш пътя на престъплението, това не е наука: покажи на хората пътя на доброто. Има писани закони, има и неписани. И неписаните закони трябва да се спазват. Всеки човек си има по един неписан закон. Ние трябва да се освободим от законите на престъплението. Сега, ако няма писан закон за нещо, никой не ви съди. Досега нямаше закон за плюенето, но в София вече глобяват всеки, който плюе на земята.

Като влизате в духовния свят и направите най-малката грешка, още на границата ще ви спрат; ще ви кажат: „Вие сте чужденец, ще ви върнем на Земята“. Ако влезете в този свят и правите погрешки на всяка стъпка, вие не сте за там. Не е важно дали вярвате в това, но аз виждам цяла върволица хора, които се връщат назад, не ги приемат в духовния свят. Те пазят карантина на границата – позволяват им само да надзърнат там. Божественият свят се отваря за тях само за момент – да видят една картина оттам, и веднага се затваря. Като се върнат на Земята, питат ги: „Какво има на онзи

свят?“ „Там се гледа през решетка“. Някой си отишъл в Йерусалим. Питали го: „Какво видя там?“ „През решетка гледах, не видях много неща“. И досега много хора гледат на живота през решетка, но това не е живот.

„Защо нямаме успех в живота си?“ Защото всички сте големи критици. Само онзи може да критикува, който има знания. Ако не можеш да оправяш една работа, по-добре не критикувай. Художник си: гледаш един портрет и казваш, че линията на веждите не е хубава. Каква трябва да бъде? Поправи я! „Не мога да я поправя.“ Щом не можеш, не критикувай. Много жени правят веждите си, без да са художници. Като художник аз мога да кажа какви трябва да бъдат веждите. И устата на много хора не е такава, каквато Бог я е направил – аз имам истинския оригинал. Бог направи човека. Това, което представлява сегашният човек в сравнение с онзи, създаден по образ и подобие на Бога, е карикатура. И носът на сегашния човек не е както трябва. Някой нос е вирнат нагоре, друг е увиснал надолу; един рови с носа си, както свинята рови земята. Има носове, които изразяват любопитство – такъв е характерът и на свинята. Такъв човек тук подслушва, там подслушва – той рови. Това не е нужно.

Двама апаша се разговарят помежду си. Какво ново ще чуеш от техния разговор? Ще чуеш как са ровили, как са бъркали в джобовете на хората и какво са задигнали. Колкото и да ги слушаш, нищо ново няма да научиш от тях. И в човека има такива апаша. Дойде някой и ти каже: „Какво си тръгнал по ума на тези хора, докога ще се заблуждаваш?“. Да се ровиш в живота на хората, това е апашлък. Защо ще отклоняваш човека от пътя му? Или пък ще му кажеш, че на този свят трябва само да ядеш и да пишеш.

Тези дни четох една книга от голям авторитет, който доказва, че нямало друг свят. Авторитетът му се заключава в това, че отрича другия свят. Според мене авторитетът му се заключава в доказване на другия свят. Неговото твърдение е относително вярно – то е все едно да доказвам, че водата на воденицата ще престане.

Това погръзбира, че водата ще се отбие някъде; обаче да доказвам, че водата изобщо е пресъхнала, това не е вярно. Ако водата на гадена воденица се отбие, друга воденица ще работи. Следователно ако за тебе е вярно, че няма Бог, значи твоята вода се е отбила и за тебе няма живот. Значи щом умреш, Бог не съществува; щом живееш, Бог съществува. Ако не мислиш, няма Бог; ако мислиш, има Бог. Ако не чувстваш, няма Бог; ако чувстваш, има Бог. Докато се молиш, Бог съществува; щом престанеш да се молиш, Той не съществува. Имаш ли пари, има Бог; нямаш ли пари, няма Бог. Това е относителна наука. Всяко цвете, изложено на слънце, расте и се развива; отнеме ли му се слънцето, то е бледо, хилаво, не може да даде плод.

Ако ви кажа сега десет гена да не плюете по земята, а в кърпата, ще видите колко нарушения ще направите. Има закон, който регулира нещата: щом го спазваш, преставащ вече да плюеш. И вие приличате на мене: откакто съм турил секретни ключове, повече от двадесет пъти съм оставал отвън. Като изляза, мисля, че ключът е в джоба ми, а той е останал вътре в стаята. Аз съм турил ключа в джоба на другите панталони, значи той е намясто. Но този, който плюе, той си създава карма. Вие не знаете какви са последствията от плюенето. Ако минеш през мястото, гето е плюл един разбойник или прокажен, и ти ще се заразиш от тях. Ако облечеш греха, ушита от шивач сифилистик, ти ще възприемеш неговата болест. Това не е нищо друго освен плюене на земята. Аз не казвам да се страхувате от това, но да се ограждате. Като не можеш да се ограждаш, ти плюеш на своята душа. Плюй всякога в кърпа, която сам ще переш. След това изкопай малка дупка и в нея изливай водата. Кажу: „Господи, прости ме за моето невежество“.

Плюенето се дължи на някакво неразположение в организма. Затова организмът трябва да се очисти. Изхвърли нечистотиите си вън от организма. Колкото по-нечист е вашият живот, толкова повече плюнки излизат навън. „Не трябва ли да плюем?“ Ще плюете само гето трябва

ва – разумни трябва да бъдете. Плюене съществува и в трите свята: във физическия, духовния и умствения свят. Ако не възпитавате ума, сърцето и телата си, вие сами ще се натъкнете на големи мъчнотии.

Христос, като срещна Павел, попита го: „Савле, защо Ме гониш?“. Цял разговор е имало между тях, но не е даден. Христос му каза: „Не е този пътът, по който ще получиш благодатта на Бога. Ти мислиш, че като гониш и убиваш другите, ще бъдеш угоден на Бога. Ти вървиш по крив път и никога кракът ти няма да стъпи в Царството Божие“. Павел попита: „Кой си Ти, Господи?“ „Аз не съм от онези, които учат хората да престъпват законите. Аз дойдох да науча хората как да живеят.“ „Какво трябва да правя?“ „Стани, ще ти кажа какво трябва да правиш. Няма вече да плюеш по земята, т.е. няма да убиваш праведника, който върви по Бога“.

Още Моисей проповядваше Любовта, но говореше и за страха. Казано е: „Начало на мъдростта е страх Господен“. Страхът е присъщ на животинското царство. Значи началото на животинското е страхът, началото на човешкия живот е любовта към Бога. Това зная аз: докато се страхуваш от Бога, ти си животинно; щом възлюбиш Бога, ти си човек. Страхът се явява при всяко престъпление, при греха. Защо ще се плашиш от Онзи, Който те е създал? Ако Го обичаш, ще отвориш обятията си за Него; ако вършиш нещо против законите Му, тогава страхът Господен е начало на мъдростта.

И тъй, да изпълняваш нещата от страх, това не е истинско изпълняване на закона. Казано е, че изпълнението на закона е в Любовта. Ако живееш по закона на Любовта, ти всякога ще изпълняваш Божиите закони. Аз лесно мога да изправа грешките ви, но за това трябва да платя. Ако река да ви отвикна от плюенето на земята, трябва да платя най-малко 200 хиляди лева – това е механически начин. Правете всичко по любов, със съзнание. „Защо да не плюем?“ Плюйте, но не на земята, а в кърпа. „Ако нямаме пари за кърпи?“ Носете си в джобовете по едно шишенце с широко гърло и там плюйте – това изисква законът на чистотата.

Аз говоря за чистотата като за закон на Любовта – тя изисква абсолютна чистота. Когато обичаш, трябва да бъде образ на абсолютната чистота. Това е закон за всички светове: за физическия, духовния и умствения. По естество човек е чист – такъв е бил той първоначално. Следователно каквито сте били първоначално, такива трябва да бъдете и сега. Диамантът се отличава с чистота и твърдост; ако изгуби тези качества, той не е вече диамант. Казвате, че на физическия свят не може да се говори за абсолютна чистота. Значи има физическа и Божествена чистота, както и физическа, т.е. човешка, и Божествена любов. Физическата любов е въведение в живота. Разликата между физическата и Божествената любов е следната: във физическата любов сееш много, жънеш малко; в Божествената любов малко сееш, много жънеш.

Едно трябва да се знае: малките наглед неща са в действителност велики. Хората обръщат внимание на големите работи, а Бог – на малките. Не мисли, че ще бъдеш угоден на Бога, ако направиш голяма къща, училище, черква и други подобни. Ако се отвикнеш да плюеш на земята, ти ще бъдеш по-угоден на Бога, отколкото с големите добрини, които си направил. Ако говориш за някои хора лошо, а на други правиш добро, пак не си угоден на Бога. Не говори за човека лошо – не от страх, а от съзнание, че в него живее Бог. Да говориш лошо за своя брат, това е все едно да плюеш върху него. Казано е: „Вие сте храм Божий и Бог живее във вас“. Ако Бог е в човека, как ще плюеш върху него? Ако Бог не е там, свободни сте да правите каквото искате.

Ще изнеса един случай от моя живот. Тези дни имах нужда от пликове. Помислих си: „Аз ли да отида да си купя, или да помоля някой да ми послужи“. В това време минава една млада сестра. Спрях я и казах: „Сестра, можеш ли да ми направиш една услуга?“ „На драго сърце.“ „Моля те да ми купиш от бакалина за седем лева пликове“. Тя взе парите и след малко се връща: носи петнадесет плика и седемте лева назад. Казва: „Бакалинът, като чу, че

пликовете са за Вас, върна парите“. Казвам на сестрата: „Ти направи грешка. Трябваше да вземеш пликите за себе си, не трябваше да казваш, че са за мене. Бакалницата е чужда, не е на този, който продава. Грешката е в тебе. Ще занесеш парите на бакалина – няма защо да ми дават даром. Не обичам да ми дават чужди неща“. Тя занесе парите на бакалина. Той ги взел, но ѝ дал един портокал. Тя дава портокала на мене. Казах ѝ: „Слушай, ако бях взел пликите без пари, бакалинът нямаше да ти даде портокал. Понеже ти ми послужи, портокалът е за тебе“. Такъв е законът: когато нещата се дават без пари, даром, за тебе няма нищо; когато се плащат, и за тебе има нещо. Това, което сестрата направи за мене, даде плод: аз взех пликите, а за нея остана портокалът. Всички неща, които не се ядат, трябва да се плащат; които се ядат, даром трябва да се дават. Разбиране е това.

Ще кажете, че хората ме обичат, затова ми дават без пари. Това не е обич. Някой ми донесе баница, но аз виждам какво се крие зад нея. Като ми донесат баницата, те искат да им се наредят работите. Че мислят така, за тях не е добре. Всичко, каквото мога да направя за тях, и без баница ще го направя. Който иска да ми направи баница, от любов да я направи – и като погледна баницата, да не виждам нищо друго в нея освен любов; като помириша баницата, от нея да лъха благоухание. Има смисъл да ям баница, но ако тя е пропита с любовта на онзи, който я е правил; иначе все ще се намери нещо, което не е както трябва: или брашното не е прясно, или сиренето не е хубаво, или маслото е старо. „Какво ни интересува въпросът за баницата? Други въпроси ни занимават сега.“ Аз ви навеждам на тези мисли, за да видите какво разбиране ви е нужно.

Не искам да ви плаша, но обръщам вниманието ви към разумния свят, към възвишените същества, за да разбирате тяхната мисъл, да се запознаете с тях. „Като отидем в другия свят, ще се познаем ли?“ Чудни сте: мислите ли, че ще се познаем само по това, че сте ми дали портокал, баница, масло или сирене? Портокалите не

са ваши, баницата не е ваша, сиренето и маслото не са ваши. За всичко, което съм получавал, аз съм плащал по невидим път. Като получа една баница, аз я разглеждам от какво е направена: тя е направена от брашно. Веднага се свързвам с онзи, който е сля и жънал житото: благославям труда на този човек и си отминавам. Намеря овцата, от млякото на която е направено сиренето – и на нея благодаря. Намеря кравата, която е дала млякото си за масло – благославям и нея. Най-после благославям и онзи, който е направил баницата. Ето защо, когато ми дават баница, казвам: благодаря за желанието ви да ми донесете баница, но много работа ми създавате – трябва да употребя часове да търся този и онзи, да им благодаря за жертвата, която са направили. Ако не се отплатя по някакъв начин, пръв аз нарушавам закона на Любовта. Това са новите разбираня, новите веяния.

Питам: какви щяха да бъдат отношенията между хората, ако те благодаряха за всяко благо, дадено от Бога – щеше ли да има болести и страдания? „Как да се лекуваме?“ Лекувайте се по хомеопатичен начин – това е нов метод в медицината. Като го прилагате, ще видите какви чудеса стават с малките дози. Малките величини произвеждат по-големи резултати от големите. Хомеопатията си служи с крайно малки величини. Например едно крайно малко число от килограма на дадено вещество, единица с 60 нули накрая, може да произведе голямо въздействие върху човешкия организъм. Достатъчно е болният да вземе само една капка от тази крайно разрежена материя, и веднага да оздравее. В тази капка е вложена Божествена енергия: ако вярваш в силата на тази енергия, за два-три дена ще оздравееш. Повечето хора вярват на големите дози, на горчиви и кисели лекарства.

При мене са идвали хора и всеки очаква да му дам нещо да оздравее. Казвам на болния: „Иди си, ще оздравееш.“ „Как ще оздравея?“ „Иди си, нищо повече“. Той си отива, но се оплаква, че не съм го приел добре, обаче като се върне вкъщи, той оздравява; после дохожда да ми благодарци, че е оздравял. Казвам му: „Обичай Бога,

благодари за всичко – и никога няма да боледуваш. Вложи Любовта в душата си и люби!“ „Защо ти не ме прие, защо ми говори толкова силно?“ „Понеже слухът ти не е развит – трябваше да ти говоря високо, за да ме чуеш“. Щом живееш само на физическия свят, трябва да ти се говори високо. Ако и на Небето говоря така, кракът ми няма да стъпи там.

Някога са идвали при мене сестри и братя нервни, сприхави, недоволни. Като не могат да се въздържат, те изсипват гнева си върху мене. Слушам ги и нищо не казвам, в себе си само се разговарям с Господа: „Благодаря Ти, Господи, че не съм на мястото на този човек. Като греша той, аз се оглеждам в него: ако не греша той, аз ще греша. Аз ще платя половината за това, което изказа той, а другата половина ще плати той“. Дойде някой при мене и говори хубави работи – пак дяля с него печалбата: половината вземам аз, половината – той. Приятно ми е, когато и двамата делим и загубата, и печалбата. Така ще опитате и доброто, и лошото. Каквито гуми говориш, пръв ти ще ги опиташ, а после аз. Само така светът може да се оправи. Да мислите по друг начин, това е старият път, по който днес върви светът. Това се отнася го всички – ще го имате предвид.

Казват: „Духът ми проговори“. Духът не говори, както вие мислите, Той казва: „Бъди търпелив да изслушаи каквото ти казвам, и бъди готов да бъдеш слуга в живота си“. Вие имате много грешки, които трябва да изправяте: голяма неблагодарност има във вас. „Ама Господ не мисли за нас.“ Това е роптание. Някой те обича, но ти не си доволен; обичаш някого, пак си недоволен. Защо си недоволен? Намираш, че си прекалил в любовта си. Всъщност недоволството се дължи на това, че не оценявате Любовта. Обичат те: благодарни на Господа, Който се проявява чрез тях. Любовта не е тяхна – благодарни за нея. Ако не те обичат, пак благодарни. Казваш, че тези хора са изопачили нещо, искаш да се освободиш от тях. И на мене са ми казвали, че хората, които ме заобикалят, са много опаки: „Как ги търпиш!“. Това е за мене изпита-

ние, което трябва да реша правилно: ако ги съдя, значи Господа съдя. „Каква е тази тяхна любов към тебе?“ Да ме обичат, това е тяхна задача. Дали мене обичат, или другуго, има причина за това. Дојде някоя жена да се оплаква от друга, че обичала мъжа ѝ. Няма нищо лошо в това: Бог ѝ казва да обикне този мъж, за да покаже на неговата жена как се обича. Тя го хока, недоволна е от него, а щом друга жена го обикне, започва да ревнува. Нека се учи от другата как да се отнася с мъжа си. Вие сте женени, но не разбирате тези работи. Не ви съдя, понеже носите реалността в себе си. Аз пък виждам отвън – аз съм огледало на живота: вие се оглеждате в мене, а аз се уча от вас. Вие сте предметно учение за мене: ако не бяхте вие на това място, аз трябваше да бъда там – сам да опитвам нещата. Сега лесно минавам – уча се от вашите опитности.

В едно варненско село, Николаевка, имало една жена, крайно мъжествена, която възпитавала по особен начин мъжа си. Той обичал да пие и често ходел по кръчмите. Един ден тя пратила детето си да извика баща си от кръчмата. Той не искал да напусне компанията и продължавал да си пие. Разгневена, тя сама отишла в кръчмата, влязла вътре, хванала мъжа си за ръката и го извела вън, гето го набила добре и изкълчила ръката му. Той отишъл в съседното село при един лечител да му намести ръката. Последният го запитал: „Какво стана, та изкълчи ръката си?“ „Яздих на едно конче, паднах от него и изкълчих ръката си“. Той се срамувал да каже истината. С бой нищо не се постига, и с думи нищо не се постига: работите се оправят с любов – с любов всичко се постига.

Забелязвам, че като говоря на хората, някой ме хване за ръката, благодари и казва: „Много добре говориш, всичко е вярно“. Ако кажа нещо, което да го засегне, той веднага се обижда. Това е старият начин, това е егоизъмът в човека – той всякога реагира. Божествената любов възприема нещата добре. Каквото и да ви кажа, възприемайте правилно. Че ви казали нещо лошо – превръщайте го в добро. Например кажат ти: „Аз не те обичам“. Превърни

думите – ще излезе: „Не, аз те обичам“. Трябва да знаете да превръщате – така аз оправям работите.

Ако претърпяваш всички обиди, след време ще станеш добър приятел с тези, които те обиждат. Павел, който гонеше последователите на Христа, след време стана вярващ, един от великите апостоли – приятел на Христа. Онези, които не гонеха Христа, не станаха християни. Ако и вие имате неприятели, отнасяйте се с тях, както Христос със Своите неприятели. Той запита Савел: „Защо Ме гониш, какво имаш против Мене?“. Веднъж сте тръгнали в Новото учение – ще знаете, че то е великият закон на Любовта. Досега Любовта е действала механически, а сега действа органически: значи необходима е органическата любов. Снощи разговарях с двама приятели, които следват музика. Аз им казвам: „Конят може да бъде нещо повече от човека, но не е човек. Човек може да направи една машина, която да се движи по-бързо от коня, но пак не е кон. Рибата плува по-бързо от човека, но пак риба си остава. Човек е направил парахода, за да се движи с него по водата, но параходът не е риба“.

И тъй, докато обиждаш, ти си кон, който бяга, но не си човек. Който обижда, още се намира в животинско състояние. Като знаеш това, не говори лошо за Бога, не говори лошо за ближния си, не говори лошо и за себе си. Не казвай, че си лош, но кажи, че не постъпваш добре. Езикът може да казва и добри думи, не само обидни думи, езикът може да говори и без обида. По-добре кажи една сладка дума, отколкото горчива. Доидеш при мене и ми говориш цял час, след това казвам: по-добре да ядеш сладка баница, отколкото горчива. Горчивото си остава всякога горчиво, а сладкото – всякога сладко. Добрата дума носи своето благословение и след 25 хиляди години, а горчивата дума трае най-много до четири поколения. Колко повече се предпочита богатата дума пред горчивата! Защо? Нейният капитал постоянно се увеличава. Всякога ще бъдеш здрав, с добри мисли и чувства. Като видиш някого, кажи: „В този човек живее Бог, ще му говоря сладко“.

Кажу си: „Господи, много се радвам, че Те срещнах в този човек. Отдавна не бях Те виждал, светна ми пред очите!“ Ако кажеш на човека една лоша дума, четири поколения ще плащаш за нея. Това изисква Новото учение. Не е ли по-добре да говорите добри думи? Ако добрите думи не траеха векове и хилядолетия, вие никога не бихте излезли от мочурляците на този свят. Добре е, че като си казал сто лоши думи, си казал и една добра, за да се балансират. Аз зная, че във всеки човек има нещо добро – това ме радва. Някой хваща едного с дъвата си пръста, а другото – с двете си ръце. Първият затваря двете си очи, а вторият ги отваря и се радва на човека. Първият представлява човешкия егоизъм, а вторият – Божественото в човека. Така ще познавате кога се проявява егоизмът и кога – Бог. Няма да говориш на хората за това, но себе си ще познаваш. Значи в човека има един търпелив и един нетърпелив; и във него има един търпелив, добър, и един нетърпелив, лош. Двамата търпеливи – отвън и отвътре, както и нетърпеливите – отвън и отвътре, трябва да си подадат ръка за обща работа.

Помни: като срещнеш човек, ти срещаш Господа, а това става, когато съзнанието ти е будно. „Кое съзнание?“ Висшето, космическото съзнание, или съзнанието на духа и на душата. Тогава ти си готов да изпълниш Божиата воля. Този е пътят, който води към щастията, този е пътят, по който се уреждат работите във физическия, духовния и умствения свят. Този е пътят, по който хората ще се развиват правилно: певецът, музикантът, художникът постепенно ще се усъвършенстват; всички ще бъдат здрави и весели, без никакви гърбици.

За всичко, което виждаш около себе си, благодари, кажи: „Благодаря Ти, Господи, че срещнах този човек, благодаря Ти, че видях този извор, тези мушци“. Колко красив е изворът, колко хубави са мушиците! Кацне една мушица на лицето ти – благодари. Тя казва: „Ида да те поздравя. Колко си хубав! И аз бих желала да бъда като тебе“. Комар гоиде отнякъде, кацне на носа ти и казва: „Дойдох да си взема нещо от тебе“. Ти го духнеш и той

отхвърква настрана. Веднага той пише, че човекът го е духнал, но добре е направил – животът му се е преобразил. Някога го натиснеш и го убиеш. Веднага комарските вестници пишат: „Един човек е убил комар“. Какво ще направиш? Ще се опиташ да го съживиш. Така постъпвам аз: като убия един комар, веднага се извинявам, казвам му: „Извини, не исках да те убия. Понеже си невъзпитан, реших да те помилвам, да ти предам нещо от себе си. Оказа се, че си много деликатен – едва се докоснах до тебе и ти остана в ръцете ми. Ще те съживя, не се страхувай“. Така се разговарям аз с комарите, за да има какво да кажа и на вас.

Възлюбете Господа в себе си! Той не е в лошите гуми, които казвате, Той не е във вашето богатство, нито във вашето знание и сила – Той е във вашите хубави чувства, в желанието ви да служите. Ако всеки ден във вас се явява желание да служите, това е Господ. Той ви нашенва тихо: „Служи и люби!“. Слушайте този глас, който ви говори и отвътре, и отвън. Дојде някой при вас, говори ви сладко – това е Господ: слушайте Го! Не мисли, че ако говориш лоши, обидни гуми, Бог говори в тебе. Казваш: „Бия, бич, биен“. Преведи тези гуми: какво означава на български, знаеш. Какво означава *bien* на френски? На български *биен* означава едно нещо, на френски *биен* означава добре. Значи ударението изменя съдържанието на думата. Някога кажеш една добра дума на едного, но той остава недоволен; някога му кажеш една обидна дума – той е доволен, приятно му е да те слуша. Бащата казва на детето си: „Моето пиленце, моето гълъбче!“. Ако му каже „моето шопарче“, става му неприятно. Какво означава думата *шопар*? *Шоп-пар* – *шоп* означава място за работа, *пар* – голям. *Шопар* означава голямо място за работа.

Освободете се от статическите неща. Една мисъл може да бъде лоша или добра, важно е какво ударение има тя. Някога лошата мисъл има добри резултати; и обратно: добрата мисъл има лоши резултати. Езикът на различните народи показва промените, през които е минал човек. Един ден, когато мисълта на хората се уеднакви,

те ще имат един общ език. Най-старият език е бил ватанският. Българинът казва *вата*, т.е. памук, подплата на нещо. В песента *Аум* думите *ом* и *аум* са ватански. Те са свещени думи, носят доброто в себе си. Пише се *аоум*, а някои го пишат *ом*. Ние казваме *дом* – същият корен. *Ом* е свещена сричка. Велика наука е да знаеш как да произнасяш *аум*. Цяла школа трябва да минеш, за да се научиш правилно да произнасяш думите. Да разгледаме думата *зло*. Буквата *з* отпред представлява котва, отзад – отворена уста, готова за ядене. Вълкът върши престъпление, защото отваря устата си и изяжда овцата; ако не си отваряше устата, нямаше да върши престъпление. Злото е действие, което се върши безразборно, без оглед на другите. Когато правиш нещо, което е приятно само на тебе, това е зло; когато вършиш нещо, което е приятно и на другите, това е добро. Злото има предвид отделния човек, доброто има предвид всички хора, т.е. Цялото.

И тъй, чрез злото вършиш това, което е угодно на тебе, чрез доброто – което е угодно на другите, а чрез Любовта – това, което е угодно на Бога. Казваш, че Бог приема молитвата ти. Една молитва е приета, когато има предвид Божията воля. Следователно върши само това, което е благоприятно на Господа: само тогава ще имаш добро разположение, мисълта ти ще бъде светла, чувствата ти – възвишени, благородни, а волята ти – силна, за да преодолява всички мъчности. Само така ще бъдеш здрав. Ако нямаш предвид Божията воля, законът на кармата ще дойде и ти ще се натъкнеш на големи противоречия – векове ще минат, докато се справиш с тях. В Евангелието се разказва за онзи дължник, който паднал пред нозете на господаря си и молил да му се прости дългът. Господарят му простил дълговете. И вашата карма може още днес да се ликвидира. „Как?“ Чрез закона на Любовта. „Това е закон без любов.“ Докато живееш в безлюбие, ще се раждаш и прераждаш; щом дойде Любовта, прераждането престава. Тогава ще влезеш в закона на вселяването.

Първото нещо: не обезсърчавай себе си, не обезсърчавай ближния си, не прави зло на никого. Злото има отношение към закона „Не убивай!“. Живей по закона на Любовта, но не от страх. Страхувай се да кажеш няколко думи на човека, за да не го обидиш. Ако не можеш да кажеш добра дума на човека, по-добре нищо не говори. Някой брат ви говори нещо, но като си замине, казвате: „Много говори този брат!“. Не, кажи му: „Добре говориш, братко. Изобилен, щедър човек си ти“. А на онзи, който едва вади думите от устата си, кажи, че е умен. Който много говори, изгубва връзката в мисълта си – прилича на онзи, който му е донесъл баница и е мислел, че сам я е направил. Нека благодари той на Слънцето, на водата, на въздуха, на почвата, на житото, на овцата. Така поне постъпвам аз: преди да ям баницата, благодаря на всички, които са взели участие, и на онзи, който е направил баницата.

Сега и на вас не искам да говоря много, защото зная, че вие сами ще се поправите. Поправяйте се, както и аз се поправам. Снощи направих една грешка. Имах малко сладко вино, което беше започнало да ферментира. Налях го в един буркан и го оставих отворен в един долап. След два-три дена усещам в стаята силна миризма на оцет. Търся причината. Намерих отворения буркан и си казах: „Още в началото трябваше да пресия виното в добре затворено шише“. Прелях виното в шише, след това сипах гореща вода в буркана да го измия, но той се счупи на две. Водата беше много гореща – ето де е грешката ми. От всяко нещо излиза миризма – приятна или неприятна. Ако имате такава течност, сипете я в шише и го запушете добре. Всяка дума, добра или лоша, също има миризма. От добрата дума излиза ухане, аромат.

Всеки ще опита миризмата на думите, с които си служи; така ще опитате и силата си. Казано е: „С думите си ще се оправдаят“. Аз казвам: от думите ти зависи да те обичат хората или да не те обичат; Любовта се определя от думите на човека. Ако говориш сладко, тя

ще гоїде при тебе; ако гумите ти са горчиви, тя ще те напусне.

Любов към Бога, любов към ближния, любов към себе си; благодарност към Бога, благодарност към ближния, благодарност към себе си. Като направил едно добро, благодари, че си го направил; ако кажеш една блага дума, радвай се. Помислиш нещо хубаво – радвай се; почувстваш нещо хубаво – радвай се. Написал си една хубава книга, пак се радвай – от тази книга ще се ползват и другите. Като работи твоят ум, с тебе заедно ще работят умовете и на другите хора: добрата мисъл всякога се реализира. Знайте, че иде новото в света. „Трябва да се обичаме.“ Радвайте се, че можете да се обичате.

Важно е как ще се обичате. Един момък се влюбил в една млада красива мома. За да изпита любовта му, тя казала: „Ще се ожения за тебе, ако ми донесеш сърцето на майка си“. За да докаже любовта си към нея, той извадил сърцето на майка си, турил го в една кутия и тичешком ѝ го занесъл. По пътя той се спънал и паднал на земята. Сърцето трепнало и го попитало: „Удари ли се, синко?“. Това е любов: майката не държи сметка за това, че синът ѝ я е убил, но трепти за него да не се удари – тя всякога съжалява и помага.

Сега ще изтъквам гумите на момата: тя е искала да каже на своя възлюбен, че желае да види сърцето на майката, да го опита и да стане като нея. Момата виждала, че ѝ липсва нещо, затова е искала да има по-близо сърцето на неговата майка, то да я обикне. Тя искала да види майка му ли е по-добра, или той самият – и разбрала, че майката е по-добра от сина. Който е съчинил този разказ, е внесъл нещо жестоко в характера на момата. Не, момата е разбрала, че майката на нейния възлюбен е била умна, добра и мила жена.

Казано е в Писанието: „Сине Мой, дай Ми сърцето си“. Значи Бог иска сърцето на човека. Жесток ли е Той, има ли нещо лошо в това, да дадеш сърцето си на Господа? Къде е сърцето ни днес? Щом обичаш, сърцето ти е в ръцете на Господа; щом мразиш, сърцето ти е

в ръцете на дявола; щом служиш на Бога, сърцето ти е в твоите ръце. Това е диагнозата, която определя в чии ръце е човешкото сърце.

Обичайте, за да бъде сърцето ви в ръцете на Господа. Служете на Господа, за да бъде сърцето ви във вашите ръце. В това се крие силата на човека.

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

26 декември 1937 г., София, Изгрев

ДОБРОТО И СВЕТАИНАТА

Размишление

Ще прочета 12. глава от Евангелието на Йоана.

Ето, светът отиде след Него. (19. ст.)

Този стих показва как евреите вярваха, че светът ще отиде след Него, и се уплашиха.

Хората говорят за знанието. Мнозина мислят, че тази дума е българска; други пък мислят, че думите в техния език, например във френския, в английския език, са тяхна собственост. Не е така, думите не са собственост на народите.

Като разглеждаме думата *знание*, първата сричка *зна* показва, че ти знаеш да живееш – тя означава живота. Последната сричка – *ние*, показва, че за да се прояви животът, нужни са условия. Следователно знанието подразбира да знаеш как да живееш, да имаш условия, при които животът може да се прояви. Всеки човек, който има знания и условия да прояви живота в себе си, той не търси условията отвън – те са вътре в самия него. Който знае, той търси нещата в паметта си, както онзи, който знае Библията наизуст: той не търси стиховете в нея, но ги възпроизвежда по паметта си. Ще кажете, че смисълът не е в многото знание.

Сега да ви приведа пример какво значи знание. Имате брат, който свири по цял ден на цигулка. Вие казвате: „Това е цигулка!“. Какво особено изкуство има в свиренето на цигулка? Цигулката може да ни осветли в много неща. Махнете магаренцето и четирите струни на цигулката, и ще видите, че тя вече нищо не струва. Сега опънете струните на една обикновена гъска и ще видите, че те няма да издават никакъв звук, нищо не излиза от тях. Значи и струните без цигулката нищо не струват. Често

вие питате: „Какво представлява човекът?“. И човекът е една цигулка с пет струни – петте сетива. Китарата пък има шест струни. Значи ако не знаете силата на човешкия живот, вие се натъквате на ред противоречия.

Сега, като ви говоря, вие изпадате в противоречия. Защо? Защото всеки от вас си има една невярна мярка, с която предава нещата. Вие теглите своите заключения по вашата мярка. Когато друг ви предава нещо, тогава вие вадите истинската мярка и с нея искате да ви се мери: в този случай вие мерите много хубаво и точно. Значи вие си служите с две мерки. „Какво лошо има в това?“ Нищо лошо няма – това показва, че сте умни хора: купувате добре, продавате зле. „Де се крие злото?“ Ти тъчеш един плат за продан, но го изработваши как да е. Продаваш го на един търговец, той боядисва плата и с това скрива недостатъците му. Друг купува същия плат, но като го разгледа добре вкъщи, намира недостатъка му и е недоволен. Това е платът, който ти си тъкал – значи ти си причина за злото. Казвате: „Не достига нещо на този плат“. Много просто – мерен е неточно.

Същото правят хората и в живота. Като се намерят в трудно положение, те казват: „Кой ще живее добре и порядъчно? Я да се отпуснем малко, да си поживеем нашироко“. Какво значи да си поживеете нашироко? Това значи да изнесете нещата така, както не са. Например питат едного колко души са били на събранието. „Хиляда души.“ Всъщност салонът им може да събере най-много петстотин души. Коя е причината, че този човек не казва истината? Той иска да си придане по-голяма важност, да покаже пред хората, че ходи на такива събрания, които се посещават от много хора. Някой религиозен иска да се покаже пред хората за последовател на Христа, и затова – питат ли го, или не го питат – той все ще намери случай да каже, че е християнин. Едно време християните се криеха в миша дупка, за да не ги преследват.

Един ден разговарях с братя и сестри върху въпроса какво представляват младата мома и младият момък. Според разбирането на сегашните хора под *мома* се разби-

ра красиво младо момиче, около 15–20-годишно, което е готово за прегръдки и целувки. И под *млад момък* се разбира същото – млад момък, красив, готов за любов. Не казвам, че може без целувки, но под *целувка* разбирам друго нещо. И животът се изразява само в целувки: вземеш хляба, турши го в устата и го целунеш; вземеш водата, турши я в устата и я целунеш; приемеш въздух чрез устата си, пак го целуваш. Въпреки това казваш: „Омръзнаха ми тези целувки“. Оплакваш се от целувките, но без тях ти ще обеднееш и ще отслабнеш. Ако целуваш както трябва и намясто, човек ще станеш; ако не целуваш правилно, от тебе нищо няма да излезе. Това, което говоря сега, е само определение и допълнение към въпроса – то още не е самата истина.

Кое е истинското предназначение на момата и на момъка? Когато момата срещне някой момък, който се е обезсърчил, тя трябва да го насърчи, да го отправи към Бога. Ако види, че той ще се беси, тя веднага трябва да се притече на помощ – да прегори въжето; след това да му каже: „Братко, ти си употребил въжето не намясто. То е направено за друго нещо, не за бесене. Повдигни главата си нагоре, Бог ще ти помогне. Няма защо да се обезсърчаваш“. Значи предназначението на момата е да реже или да прегаря въже, на което е увиснал човек. Въжето никога не трябва да бъде в перпендикулярно положение: на него можеш да сушиш грехи, да повдигаш с него тежести, но не и да се бесят хората.

Момата има право да пререже въжето и когато е в хоризонтално положение. Например ако срещне вол, вързан с въже и теглен от господаря си, тя има право да пререже въжето и да каже на господаря: „Братко, свали юлара и въжето от вола. Ако те обича, той ще тръгне доброволно след тебе да ти помага“. Дето е юларът, там е насилието. Какво е предназначението на момъка? Той е гошъл на Земята да стопява ножовете и да чупи тоягите на онези, които се бият. Момъкът трябва да премахне ножа, тоягата и остена от ръката на своя ближен, той трябва да научи хората да живеят добре. Казвате: „Лесна работа, и това ще стане“. Лесна е, но трябва да се работи.

Един отшелник, който живял 20 години на планината, решил да слезе между хората, да им разкаже за своя живот, да видят как се е подвизавал. Каква била изненадата му, когато никъде не го приели: в която къща отивал, навсякъде намирал затворени врати. Защо? Защото нищо не могъл да им даде. Те искали друго нещо от него, а не да им разказва как е живял. Ето как трябва да постъпи отшелникът светия: преди да слезе в града, да тури по десетина английски лири в няколко плика – и тогава да тръгне от къща в къща. Като тропне на една врата и домакиният го посрещне сърдито, той веднага да му даде плика и да почака. Домакиният ще отвори плика и като види парите, ще го приеме любезно в дома си. Така той ще посети всички къщи, за които е приготвил писмата, и навсякъде ще го посрещнат добре. В която къща е влязъл, всички казват: „Добър човек е този, дано дойде и друг път!“ Хората ще се насърчат от него, ще видят, че има условия за работа.

Мнозина от вас като този отшелник ходят от къща на къща и казват: „Бог ни изпрати при вас“. Ако нищо не давате от себе си, Бог не ви е изпратил – вие отивате по свое желание. Изпратеният от Бога всякога носи писма с ценно съдържание. Той бръква в джоба си, изважда писмото със звонковите монети и казва: „Един ваш приятел ме задължи да ви предам това. Защо и за какво, не зная – вие сами ще си отговорите. Сбогом!“ Шом си отидете, веднага ще започнат да говорят за вас, че сте добър, честен човек, и ще пожелаят и друг път да ги посетите. Дето отивате, на всички ще занесете по нещо. Какво ще кажат за вас след това? Само най-доброто: всички ще ви чакат с нетърпение, особено ако ги посетите за Нова година. Тази година е една от сериозните, тя поставя на изпит всички хора.

Когато слепи хора пътуват, всякога има възможност да се сблъскат някъде и да стане катастрофа. Понеже тази година е с отворени очи, няма да станат големи сблъсквания – и хора със затворени очи няма да се сблъскват. Тази Нова година представлява старата майка, с

големи опитности и знания: вие не можете да си представите какви знания крие тя в себе си. Разказват за един англичанин, който имал отношения с много хора. За една година той се срещал с около 70–80 хиляди души. Благодарение на това в него се развила такава впечатлителност, че нищо не могло да избегне от окоето му: един път само да срещне известен човек, завинаги го помнел. Такова нещо представлява тази Нова година – гостатъчно е веднъж само да види някого, за да му даде заслуженото. На когото има да дава нещо, дава му го; от когото има да взема нещо, взема си го. Като срещне свой дължник, тя изважда метъра си, премерва го от главата до краката и казва: „Толкова и толкова има да ми даваш. Плащай сега!“.

Това наричат индустите карма¹³. Под *карма* се разбира закон, който заставя човека да плаща, т.е. да оправя сметките си. Карма съществува за всеки, който не е оправил сметките си. Той е ял и пил безразборно, поради което е обеднял. След всичко това ще се оплаква, че е обеднял: как да не обеднее? Друг се оплаква, че има страдания: как да няма? Ако сиромашията, страданията и болестите идат по закона на кармата, те имат за цел да ни научат нещо. Които не е живял както трябва, непременно ще се натъкне на кармата. Които е живял по закона на дейността, пак минава през страдания, но те имат за цел да му доставят известен материал за свършване на някаква работа: той трябва да пренесе този материал от едно място на друго.

И тъй, много трудности ще срещнете в живота си, но те са неизбежни. Имаш например красива жена и покрай красотата ѝ се натъкваш на известни мъчнотии. Какво е предназначението на красивата жена? Да роди едно красиво дете – момче или момиче. Ако роди красиво дете, тя ще бъде благословена; ако не роди таква дете, тя не е изпълнила своето предназначение. Има случаи, когато по закона на наследствеността красивата жена ражда черно дете, което не прилича нито на майката, нито на бащата. Причината за това се крие в далечното минало: преди четири поколения бащата на тази жена

е бил негър, а майката – европейка. Тя се е влюбила в този негър и не е обръщала внимание на черния му цвят; казвала си е: „Външно той е черен, но сърцето му е бяло“. И днес, по силата на този закон, красивата бяла жена, женена за бял мъж, ражда черно дете. Ако мъжът е ревнив и подозрителен, може да се усъмни в жена си. Който разбира, ще си обясни причината чрез закона на наследствеността. Новата година ще изкара и черните, и белите налице. Ако изкара черничко, не търсете вината в жена си: преди четири поколения майката или бащата на вашата жена са имали връзка с черен или черна и това дете днес излиза като свидетелство на тяхното минало. Значи днес се чува гласът на миналото, отпреди четири поколения.

Един ген Настрагин Ходжа се намерил в мъчнотия, нямал възможност да заговори нуждите си. С тази цел той тръгнал от къща в къща да иска нещо. Дето отивал, никой не го приемал. Най-после той си казал: „Ще ви дам да разберете кой съм аз“. Купил си една хубава голяма пила. Една вечер, когато всички хора спели, той се спрял пред вратата на един голям богаташ и започнал да пили бравата. Един пътник минавал по това време и като видял, че Настрагин Ходжа пили нещо, запитал го: „Какво правиш тук, ходжа?“ „Свиря на кемане.“ „Защо не се чува гласът му?“ „Утре ще се чуе“.

Казвам: има много противоречия, на които мнозина се смеят. Кога се смее човек? Когато не разбира известен въпрос, когато се натъква на някакъв контраст в живота. Значи ако не разбира даден въпрос, човек се смее; ако го разбира както трябва, той става радостен и весел; ако го разбира издълбоко, той става сериозен. Сега вие се смеете, защото не разбирате работата. Някой казва, че му дължиш една сума – ти се смееш, значи нищо не си спомняш. Ако си спомниш, ставаш весел и казваш: „Нищо не ти дължа“. Кредиторът ти изважда книгата си и показва, че му дължиш не 200–300 лева, но 50–60 хиляди лева. Като видиш, че сумата излиза налице, ставаш сериозен и започваш да мислиш, казваш: „Какво да се прави

сега? Съвсем закъсах с тази сума“. Някога ти си взел 200–300 лева назаем, но не си плащал нищо; година след година лихвите са се трупали и сега сумата е станала 60 хиляди лева.

Помнете следното правило: никога не вземайте пари под лихва. Ако стане нужда да вземете пари назаем с голяма лихва, не отлагайте изплащането. Ако дойде такава година като сегашната, тя ще отвори очите и на дължника, и на кредитора. Следователно не вземайте пари назаем, особено под лихва. Искаш хората да те обичат. Много искаш: това е вземане пари назаем. Не мисли, че пари се вземат само на физическия свят. Щом искаш хората да те обичат, ти трябва да платиш за тази любов. Ще кажете, че Любовта не се продава. Много хора продават Любовта и с това си създават карма. Всичко, което се продава, създава карма: нещастията на хората се дължат на това, че продават нещата. Някога хората искат да обсебват, да си създават собственост. Не желайте хората да ви обичат, нито вие да ги обичате. Каква е целта ви да обичате хората? Каква е задачата на нажежения метал? Да обича хората с цел да им предаде част от своята топлина. Ако като човек не можеш да предадеш топлина на другите, ще се пръснеш. Ето защо за предпочитане е да обичаш хората, отколкото да се пръснеш. Ако не отворите клапата на парния котел, за да излезе парата навън, котелът непременно ще се пръсне. Там е спасението. Само Любовта може да спаси човека от пръсване. Как? Като го застави да работи.

Когато Любовта дойде между хората, всички ще се впрегнат на работа и на учене: докато си при Любовта, ще мислиш, ще чувстваш и ще работиш. „Не искам да работя.“ Ако не искаш да работиш, очакват те страдания и нещастия. За да влезе животът в тебе, ти трябва да обичаш – само така животът има смисъл. „Защо трябва да обичам?“ За да дойде животът. Любовта може да се замести само с любов. Като обикнеш Любовта, в замяна на това Бог ще ти даде живот. „Защо трябва да обичаме Бога?“ За да ни даде благоприятни условия да живеем; ако

не Го обичаме, няма да ни даде добри условия за живот. Който няма добри условия за живот, той не обича Бога; който търси Любовта, той търси добрите условия на живота. Искаш да си купиш един килограм жито – ще платиш равноценното. Пренасяш стока от чужбина – ще платиш мито на границата. „Даром сте взели, даром давайте.“ Мнозина използват този стих за себе си. Какво означава думата *даром*? Тя означава дихарма – противоположен закон на кармата, според който всичко, което ти се дава, е заслужено: който ти дава нещо, дава го от сърце. При този закон и двамата плащат: и който дава, и който взема. Това означава думата *даром*. Ако някой ти даде нещо даром, но ти си недоволен и отказваш да го приемеш, между вас се създава карма – недоволството създава кармата.

Някой певец излезе на сцената да пее, но се е простудил, вследствие на което гласът му е гъгнив, не може да пее; или като българите се е наял с люти пиперки или със студено зеле, което се е отразило зле на гласа му. Може да е имал неприятности с жена си и това се е отразило на гласа му: много са причините, които пречат на пеенето. Някой седне да пише, но не може: защо? Дошло му е на ума, че другарката му му е казала една обидна дума и той си мисли: „Не трябваше да ми казва така“. Какво му е казала тя? Че е бил коравосърдечен. Какво трябва да направи той? Едно от двете: или да приеме, че това, което му е казала другарката, не е вярно; или че това, което той мисли, не е вярно; пък и другарката може да е казала нещо вярно.

В един и същи момент две неща не могат да бъдат отрицателни. Никога не можеш да събереш на едно място двама лоши хора – те непременно ще се отблъснат, не могат да се обичат; също така и двама добри хора не могат да се съберат на едно място. Такъв е законът на Земята. Това се отнася обаче за хора от еднаква категория – за двама мъже или за две жени. Никога не могат да се съберат на едно място две добри жени или двама добри мъже, но един добър мъж и една добра жена могат да бъдат на едно място, понеже са от различен пол.

Следователно трябва да знаем, че ако търсим добри хора, те не могат да имат еднакви добродетели, трябва да не мислят по един и същи начин – с една реч, те трябва да се различават. Често казват, че ние приличаме на Бога. Приличаме на Бога, но не сме като Него. За контраст на положението Той ще ни изпъди. Никога ние не можем и не трябва да бъдем като Бога. Ако отидеш на Небето и кажеш, че си като Бога, веднага ще те изпъдят оттам. Когато ни пъдят отнякъде, това се дължи на същия закон.

Сега може да се натъкнете на противоречие и да кажете: „Защо е така, нали трябва да бъдем като Бога?“. По отношение на Божията Любов, по отношение на Божията Мъдрост, по отношение на Божията Истина ние трябва да бъдем техни изразители в живота, обаче не можем по никой начин да знаем всичко като Бога, не можем да бъдем всесилни, всеправедни като Него. Все има някаква прилика между Бога и нас, но пък разликата е грамадна. Това, което Бог може да направи, и ти можеш да го направиш, но между Божията работа и това, което ти си направил, има разлика. Казват за някого, че е много щедър, но сравнете неговата щедрост с тази на Бога, Които ни е дал всички блага. Той ни е дал въздух, вода, светлина, храна, простор – да живеем на свобода и да се радваме на всички блага; и при това всички същества, които се ползват от Божиите блага, са все недоволни, все мърморят, искат още нещо. Какво ли не е казано по адрес на Бога!

Казва се, че Господ не е направил света както трябва. Всички изхождат от свое гледище. Кому каквото не достига, все Бога обвинява. Оженил се някой, недоволен е от жена си, казва: „Жената, която ми даде Бог, не е направена както трябва. Ожених се вече, какво да правя?“. Как трябваше Бог да създаде твоята жена? Ама много устата била! Какво лошо има в това? Без уста ли трябва да бъде твоята жена? За предпочитане е да се ожениш за устата жена, т.е. която има уста, отколкото за жена без уста. Кое е по-добре: да вижда жената или да

не вижда? По-добре е да вижда, отколкото да не вижда. Да чува ли е по-добре, или да е глуха? Това е философия, според която трябва да приемем света такъв, какъвто Бог го е създал. Аз намирам, че светът е създаден много добре. Ако искате нов свят, дайте един образец на Бога, по който да създаде нов свят. Щом не сте доволни от живота, създайте нов план, по който да живеете. Понеже не можете да създадете нов план, ще носите в себе си недоволството.

Новата година изисква от нас да бъдем доволни от живота си. Когато искам да намеря своите погрешки, аз ги търся с микроскоп. И като намеря някоя погрешка, аз се радвам, защото имам възможност да я поправя; ако не я намеря, след време тази погрешка ще ми донесе голямо нещастие. Тези дни една сестра ми ушила чаршафа на юргана. Като свършила работата си, тя забравила иглата в юргана. Лягам си вечерта и виждам една игла, забодена на чаршафа. Взех иглата и се зарадвах, защото тя можеше да ми създаде излишно страдание. Без да искам, сестрата е проверила доколко виждам всичко. Аз пък спечелих една игла, тъй че като дойде друга сестра да ми шише чаршафа, ще има игла на разположение. Иглата представлява Божията правда, която Бог оставя на разположение на хората – чаршафът може да се шише само с такава игла. Ще кажете, че сестрата е оставила иглата от немарливост. Според мене хората стават немарливи от любов. Внимателен трябва да бъде човек, да мисли. Като се влюби човек, тогава той започва да мисли. На Земята любовта е занимание: ако няма с какво да се занимава, човек заспива.

Един наш брат казваше, че един дявол постоянно го преследвал – приспивал го. Като нямало с какво да се занимава или като не се интересувал от известен въпрос, той заспивал. Братът беше секретар в съда. Когато съдиите спорели по въпрос, който не го интересувал, той заспивал и хъркал. За да не се излага пред тях, той си носел една игла – и щом усещал, че задрямва, веднага се будвал. Сега и на вас казвам: не се мушкайте с игла, а

носете със себе си шишенце с амоняк – и като започнете да заспите, турете шишенцето под носа си – и ще се събудите. Някои братя и сестри заспват и на беседите. Защо? Защото беседите били високи, неразбираеми за тях. Като не могат да ги разберат на физическия свят, те отиват в астралния, оттам да слушат. Има закон, според който на всеки хиляда души ще се намерят десетина души да спят. Те ще поддържат реда от астралния свят.

Има хора, крайно възискателни и строги към себе си – за най-малката грешка те си налагат строго наказание, считат, че са извършили голямо престъпление. Всъщност те не са виновни за сторената от тях грешка. Една сестра се готвела да посрещне Новата година заедно с всички братя и сестри, но ѝ се случило нещо непредвидено. Като отивала с чинията си на общия обяд, хлъзнала се близо до кухнята, паднала и ударила силно главата си, разцепило се ухото ѝ и кръв потекла по лицето и ръцете ѝ. Ще кажете, че за това са виновни сестрите готвачки. Не, вината е в онзи, който е правил улиците и тротоарите: водата се стича надолу и като замръзва, причинява неприятности. Когато започне да се топи, това място става хлъзгаво и опасно. Вината е и в улука, от който се стича водата. Сестрата не е пострадала много, но не е могла да посрещне Новата година заедно с другите. Казвате: „Как се е случило това тъкмо за Новата година?“. Това е още за старата година. Сестрата не обвини никого, защото очите ѝ са отворени за погрешките. В техния дом бащата е строг, наказва децата за техните погрешки, а майката е по-снизходителна, тя прикрива погрешките им. В това се крие опасността – децата да започнат да злоупотребяват с майка си.

Кое е по-добре: да се прикриват грешките на децата или да не се прикриват? Очите и на майката, и на бащата трябва да бъдат едновременно отворени. Когато детето прави добро, очите на бащата трябва да са отворени; когато прави нещо лошо, очите му трябва да бъдат затворени. Когато бащата се върне вкъщи, той

търси случай да намери някаква погрешка в децата си, за да ги накаже. С това той иска да покаже своя авторитет. Когато детето греша, очите на майката трябва да бъдат отворени; когато не греша, очите на майката трябва да бъдат затворени – тук законът е обратен. Ако очите на майката са отворени при даровитите деца, тя ще започне да ги хвали и ще ги развали. Българската пословица казва: „На прехвалени череши с голяма кошница не ходи“. Значи не хвали способния и не обезсърчавай слабия. Способният не се нуждае от похвали, но и слабият не трябва да се обезсърчава. Тази година е за слабите хора, да не се обезсърчават.

Дръжте в ума си правилото: когато сте скръбни, благодарете на Господа. „Как да благодарим за скръбта?“ Защо да не благодарите: от това, че някой скръби, светът не се е изменил. Не можеш ли да превърнеш скръбта в радост? Ето, сега сте радостни, поздравявате се с Новата година. Буквата *н* в думата *нова* означава противоречие. Значи всяко ново нещо носи известно противоречие. Новото иде, за да изкара старото навън: като дойде новото, ще изкараш всички стари грехи и килими навън. Новият човек е свободен, нищо не го стяга. Той е поне толкова свободен, както Бог го е създал. Като се намерите в затруднение, вярвайте в Бога. Щом Той е създал света, има възможност да помогне и на тебе. Слушай Господа: ако Го слушаш, лесно ще изправиш живота си. И най-малките грешки трябва да се изправят. Така е и при електричеството. За да се ползвате от неговата светлина, трябва да изправите и най-малките повреди в инсталацията, иначе токът всякога ще се прекъсва. За да има светлина, токът трябва непрекъснато да тече. Следователно ако искате да се ползвате от енергията на Любовта и Мъдростта, между тях трябва да има постоянна връзка.

Когато противоположните енергии на Любовта и Мъдростта се съединят, ражда се Истината, т.е. светлината. Истината носи светлината в света, затова е казано, че само при Истината човек може да бъде свободен.

Любовта дава живот, Мъдростта дава знание, а Истината – свобода. Не можеш да бъдеш свободен, ако нямаш светлина. Човек трябва да знае как да прави контакт между ума и сърцето си, за да произведе светлина. Ако си неразположен, това показва, че между ума и сърцето ти няма контакт. Може ли след това ти да обвиняваш Господа или хората за своето неразположение? Човек не е разположен, когато умът му не мисли, сърцето му не обича и волята му не работи. За да бъдеш разположен, тури ума, сърцето и волята си на работа. Волята е светлината, получена от контакта между ума и сърцето, тя е Божественото начало в човека, което трябва да се упражнява.

Новата година изисква от вас да упражнявате силите си, а не своеволието. Наблюдавам хората и виждам колко са нетърпеливи. Говориш на някого, но той не те разбира; говориш му втори, трети път – пак не те разбира. Ядосаш се и преставах да му говориш. Защо не му говориш още? „Излязох от търпение.“ Казано е за Любовта, че е дълготърпелива: само любещият може да търпи. Обаче любовта на младия се различава от любовта на възрастния и на стария. Не само това, но в различните епохи любовта е различна; любовта не се проявява еднакво гаже към двама души. Ще кажете, че майката обича еднакво всичките си деца. Какво всъщност е майка? Според вас майка е онази жена, която е родила едно или няколко деца. Не, майка може да бъде всеки човек. Защо? Защото ражда своите мисли и чувства. Въпреки това той няма еднакво разположение към всичките си мисли и чувства: към едни от тях е по-разположен, отколкото към други; на едни той отдава по-голямо значение, отколкото на други. „Защо е така?“ Другояче не може да бъде: два килограма тежат повече от един килограм.

Следователно обичаш някого повече, защото тежи повече; не обичаш някого, защото е много лек. Казвате за някоя жена, че е много лека – значи не можете да я обичате; ако стане по-тежка, отколкото трябва, пак не можете да я обичате. Не можете да обичате нито

много лекото, нито много тежкото – това е психологически процес. Не можете да поставите нещата в такъв порядък, който отговаря на вашето разбиране. Има един специфичен закон, който определя доброто и злото във всеки човек. Бъдете верни на своето естество. Кредитираш един човек повече, отколкото трябва, но ако не издържи на обещанието си, ти се разочароваш от него. Кой е виновен за това? Когато кредитираш един човек, напълни шишето му догоре, нито една канка да не се излее навън. Колкото и да наливаш после отгоре, нищо няма да влезе – шишето вече се е напълнило.

Новото време иска ново знание – миналото знание е било за миналите времена. Като идат при мене хора, аз ги изучавам. Някой ми казва, че ме обича. Защо ме обича, коя е подбудителната причина за това? Като взема една ябълка в ръката си, и аз я обичам. Коя е причината за това, кой ме е научил да я обичам? Аз обичам ябълката, защото между мене и нея има известна връзка; ако нямаше връзка, не бих я обичал. Аз обичам водата, защото между мене и нея има връзка, обаче аз не мога да живея там, дето водата живее. Аз съзнавам, че обичам водата, но тя съзнава ли това? Когато видя извор с чиста вода, аз не бързам да пия, но искам да зная обича ли ме тази вода. Ако ме обича, пия от нея; ако не ме обича, само постоя известно време при нея. „Как се познава дали водата те обича, или не?“ Седна пред изворчето и наблюдавам как водата блика от него. Разположа се добре и следя дали водата на изворчето е започнала да блика по-бързо. Ако е така, значи водата ме е обикнала и е разбрала моята молба: тя показва, че ме обича, и позволява да пия от нея. Водата е благословение за човека. Ако не ускори движението си, тя не ме обича: това изворче очаква някой друг.

Пели ли сте на човек, когото срещате? Говорили сте му, но не сте му пели. С говорене нищо не става. Говоренето трябва да дойде след пеенето – такъв е законът на Природата. Когато детето се ражда, първо то запява: плачът на новороденото дете представлява неговата първа песен. След това дълго време се минава, докато

мо се научи да пее. Така и вие: много време трябва да пеете, докато се научите да говорите. Първо е плачът, т.е. пеенето, а после е говорът. Мнозина започват без пеене – на това се дължи техният неуспех. Казваш, че си неразположен. Защо? Не пееш достатъчно. Срецам много братя и сестри, които минават за големи герои. Някои от тях са ходили на войната, минали са през големи изпитания, но ако един каже обидна дума на някого, той не може да носи. Чудя се на този брат – как е могъл да издържи на фронта, а тук, пред една малка бомбичка, като за увеселение, не може да издържи.

Днес много хора плачат повече, отколкото трябва. С това те искат да покажат, че имат големи страдания. Това не е вярно. Съзрите са дадени за измиване на очите, а не за изливане на скръбта. Когато очите ти се напращат, поплачи малко, да се измият, но ако по десет пъти на ден плачеш и миеш очите си със съзри, плачът не е намясто. Ако от време на време не плаче, човек не може да регулира електричните и магнетичните енергии на своя организъм. И досега още учените не знаят истинското предназначение на съзрите. Не е добре човек да плаче много, но ако очите му са сухи, това е лош признак. Добре е, когато очите са малко влажни. Аз не съм против плаченето, но не оставяйте съзрите да падат на земята. Свещено нещо са съзрите! Като знаете това, тази година ви давам задача да не оставяте съзрите си да падат на земята. Като плачете, събирайте съзрите си в кърпичка, за да види Бог, че ги цените. Казваш: „Много плаках, много страдах“. Значи ти си пролял най-ценното на Земята. Събирайте съзрите си!

Сега ще направя една реформа, която и вие трябва да знаете. По-рано, като се миех сутрин, събирах водата от лицето си в леген, а нечистата вода – в кофа. Това правех с цел да отделя едната вода от другата: водата от лицето изливах на чисто място, а другата – на нечисто място. Сестрите, които ми услужваха, не знаеха това и хвърляха и едната, и другата вода, гето им паднеше. От водата на лицето ми можеха да се излекуват много хора,

но те не знаеха това. Досега аз не бях казвал на никого как и де да изливат водата, но отсега нататък аз сам ще изливам водата от лицето си. И на вас казвам: никога не изливайте водата от лицето си на нечисти места – за нечистите места е добре, но за вас не е добре. „Де да хвърляме тази вода?“ На цветята, на гърветата, но в никоя случай там, гето минават хора, или на нечисти места. Защо и за какво е така, не питайте. Като спазвате това правило, ще имате поне микроскопическо подобрение на живота си.

Това, върху което ви говоря, не е съществено. Не се спирайте върху миналото – да мислите колко вода от лицето ви е изхвърляна на нечисти места. Колко вода от моето лице е хвърляна в клозетите! Аз съм платил вече за това, но търся и тук добрата страна. Казвам: разумният живот изисква от всички да постъпваме разумно. Не е важно, че стават грешки – те ще се изправят – важно е да се проникнете от смисъла, който Бог е вложил в човешките мисли, чувства и постъпки. Има нещо ново, към което трябва да се стремите. Как мислите, в какво се заключава новото? „Да станем светии, да постигнем съвършенство.“ Знаете ли как се става светия? За да станеш светия, трябва да слезеш на Земята, между хората, и да им светиш: светията е фар, който свети на хората и ги насочва в правия път. В това отношение всички сте светии в голям или в малък размер. Ако не сте големи светии, поне сте малки светии – за приятеля си, за гъщеря си, за сина си.

Ето коя е основната идея: научете се да обичате Бога и да Му благодарите за всичко, което ви е дал. Малко хора ще срещнете, които могат да благодарят. Когато всичко им е добре, благодарни са; когато ги сполети някакво нещастие, веднага обвиняват Бога и окръжаващите. Благодарете за всичко, което се случва в живота ви – и за доброто, и за злото. Ако не благодарите за всичко, ще ви сполети по-голямо зло.

Вчера, като чухме, че сестрата е паднала, някои казаха: „Горката сестра!“. Аз казах: „Да благодарим на Бога,

че не е паднала по-лошо, та да си счупи главата“. Преди няколко дни един наш брат тичал да стигне трамвая. В бързината той се блъснал с един човек и паднал на земята. Едва се вдигнал от земята, той усетил, че главата му е силно разтърсена и ръката е навехната. Той дойде при мене и ми каза: „Чудно нещо, сутринта си направих молитвата, оградих се добре и така тръгнах.“ „Благодари, че си се помолил. Ако не беше се молил, щеше да стане нещо още по-лошо“. Да благодарим, че в света съществува един Промисъл, Който бди над всички. Ако Бог не беше с нас, хиляди злини щяха да ни сполетяват.

Един ден същият брат разправяше следната опитност: „Бях на гости в Пловдив у едни свои познати. Домакинята ме почерпи със сладко от вишни. Преди това ние се разговаряхме и се смеехме. Като хапнах сладкото, една частичка от вишната попадна в кривото ми гърло. Толкова лошо се задавих, че едва не умрях. Домакинята беше много съобразителна: веднага бръкна в гърлото ми, извади вишната и така се спасих“. Значи всеки човек е изложен на опасност, на нещастия, той не е сигурен даже и при яденето. Затова като ядеш, бъди съсредоточен и винаги благодари на Бога – при всяка хапка има опасност да се задавиш. Всякога благодари: и като ядеш, и като пиеш вода, и като работиш. Благодари на Бога и за доброто, което днес си могъл да направиш. Че някой не те е приел добре, пак благодари: ти не знаеш защо той е постъпил така.

Някой дойде при мене и си излиза недоволен – приел съм го студено. С термометър ли измерва той температурата? Преди всичко моята температура никога не се променя – тя е постоянна. Не се заблуждавайте от външната обстановка на нещата. Външно човек може да бъде весел или скръбен – това не определя още истинското му отношение към хората. Нима е лошо, когато вали гъжд, когато има вятър или когато гърми и се святка? Каквото и да е времето, Бог всякога върши добра работа: гъждът ще напои растенията. Каквито противоречия и да дойдат, всичко е за добро.

И тъй, когато някои се оплакват, че не съм ги приел добре, аз се радвам, че ми се дава възможност да използвам тези случаи да ви дам повече обяснения. Аз приемам някого хладно, за да му покажа, че той всякога е недоволен, че е неблагодарен на Бога за всичко, което му е дал Той. Във вас са вложени несметни богатства и въпреки това казвате: „Какво можем да направим ние?“. Всичко можете да направите, от вас зависи – целия свят можете да запалите. „Как?“ С огъня на Любовта. С Господа всичко можете да направите. Казват, че съм бил студен. Да, някога съм студен като зимата: навсякъде е вятър, студ. Който не е опитал тази зима, той не знае какво съм аз. Зимата е на мястото си – тя е отвън студена, отвътре топла. Лятото отвътре е студено, а отвън – топло.

Помнете: всичко каквото става в живота, е все за добро – така разглеждам аз нещата. Невъзможно е с всички хора да бъдеш еднакво любезен. Ако е въпросът за външна любезност, мога с всички хора да бъда любезен, внимателен, но аз имам съображения, според които не мога да бъда с всички хора еднакъв. Някога е за предпочитане да запазя състоянието, в което съм, отколкото да го изменя, защото ще изразходвам два пъти повече енергия, отколкото трябва. Значи не можеш всякога да сменяш едно тъжно състояние с весело и обратно. Едно състояние може да се сменя с друго само тогава, когато има условия за това. Преди да имаш условия, не сменяй състоянието си – това е закон. Следователно не се спирайте само върху последствията на нещата, търсете причините им. Като дойде една радост или скръб, аз зная защо е дошла. В Божествения план на живота всичко е предвидено, и то много добре. В този смисъл всяко нещо е на мястото си.

Христос казва на учениците Си: „Ако Ме обичате, ще опазите Моите заповеди“. Аз ви казвам: ако ме обичате, мислете по новия начин. Новата мисъл ще внесе във вас новото, т.е. Божественото, което днес се проявява. Приемайте нещата както идат. Ако някой ви приеме студено, като си излезете оттам, помолете се за този човек –

и той ще си каже: „Господи, аз приех този човек малко студено, другояче не можах. Като сменя състоянието си, ще изправя погрешката“. Някой постъпва обратно: приема хората любезно, топло, а ги изпраца студено, зад гърба им говори лошо за тях. Обичаш някого, пишеш му хубави писма, а след време си казваш: „Този човек не заслужава моята любов“, после го критикуваш. Не съм против критиката, но тя трябва да бъде намясто. Такава критика представлява теляк, който търка човека, докато снесе куртката от тялото му. Ако съм се измил добре и дойде телякът да ме търка, без да иска, той ще охлузи кожата ми: щом го викам, той ще охлузи кожата ми на общо основание. Виждали сте как търка той: вземе една ръкавица или кесия от коноп и търка ли, търка. Като види, че куртката е свалена, взема едно меко парче, насапунива го и леко измива тялото.

Да миеш тялото си с теляк или без теляк, това се отнася до физическия свят. Щом дойдете до умствения свят, там се изисква мекота, да не охлузите ума си. Ограждайте ума си със светли мисли, а сърцето си – с чисти чувства, защото те са изложени на опасност. Сърцето може да се простуди, а умът – да се помрачи. Следователно пазете сърцето си от простудяване, а ума си – от помрачаване. Поддържайте за сърцето си умерена температура, защото при нея животът расте; поддържайте за ума си умерена светлина, при която мислите се развиват правилно. Като знаете това, не очаквайте спасението си отвън: спасението на човека е в самия него, а отвън идат само условията на живота.

Като срещнеш добър човек в живота си, знай, че това е благословение за тебе; и лош човек да срещнеш, пак е благословение за тебе. Значи ти ще получиш благословение и чрез добрия, и чрез лошия. Ако не можеш да получиш благословието чрез добрия, Бог ще го изпрати чрез лошия. За предпочитане е да получиш благословието чрез добрия човек, за да не дойде лошият при тебе. Ако лошият ти донесе благословието, не се оплаквай от него, не казвай, че е лош, но си кажи: „Господи, не

разбрах закона Ти. Сега го разбирам и ще го приложа“. Ето защо разбирайте и лошите, и добрите хора. Като разберете лошите хора, добрите ще дойдат при вас; като разберете добрите хора, лошите няма да дойдат при вас. Същото се отнася и до мислите, и до чувствата. Ако разберете лошите мисли и чувства, добрите мисли и чувства ще дойдат при вас; ако разберете добрите мисли и чувства, лошите няма да дойдат при вас.

Тази сутрин бях решил да не ви давам никаква закуска или само малка, а с тази лекция закуската ви излезе много богата. Понеже новата година е с отворени очи, мислех да говоря за отворените очи. Ако говоря за слепия, ще питате как е ослепял; ако говоря за онзи с отворените очи, ще питаш как е прогледал. Вие, на които очите са отворени, ще ми кажете как се отвориха. Ще ми отговорите както онзи, на когото Христос отвори очите. Той каза: „Един човек плю на земята, взе малко кал, намаза очите ми и аз прогледнах. Повече от това нищо не зная“. Когато очите на човека се намазват с кал, образувана от Любовта и Мъдростта, те всякога се отварят.

Желая и вие да си замесите кал от Любовта и Мъдростта, че каквато болка и да намажете с нея, да оздравеете. Желая цялата година да си правите кал, смесена от Любовта и Мъдростта, и да се лекувате с нея. Аз наричам тази година Божествена майка, защото тя има разположение към всички хора. Тя казва: „Ако очите на някого са затворени, да дойде при мене. Ако сърцето на някого е изстинало, да дойде при мене. Ако умът на някого е помрачен, да дойде при мене“. С други думи казано: вложете в сърцето си великата Божия Любов, която се влива непринудено в света; вложете в ума си великата Божия Мъдрост – носителка на Божествената светлина и знание, които проникват в умовете на всички същества. Ние не виждаме това благословение в нисшите същества, защото те не го задържат: каквото и да се влее в тях, всичко изтича навън. Божието благословение прониква във всички същества – висши и нисши, но нисшите не го задържат. Висшите същества възприемат Любовта и Мъд-

ростта, обработват ги в себе си и ги предават на онези, които не знаят как да работят.

Бих желал вие да бъдете от учените хора, върху които да се излива Божията светлина; бих желал вие да бъдете от добрите хора, върху които да се излива Божията доброта и топлина. Нека всеки, който минава край вас, да вижда, че наистина от вашите умове изтича Божествената светлина и знание и се влива в тях; нека всеки да вижда, че от вашите сърца изтича Божественото добро и топлина и се втича в тях. Нека вашата запламя бъде тази – да съзнавате, че Божията светлина изтича от вашите умове, а Божието добро – от вашите сърца, и се влива във всички живи същества. Да бъде така през цялата година! Това е моето пожелание към вас.

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

2 януари 1938 г., София, Изгрев

ОКОТО НА ЛЮБОВТА

Размишление

Ще прочета 6. глава от Исая.

Старите неща са важни доколкото, доколкото представяват почва за новото.

Човешкият живот се ограничава от три неща: от младостта, от зрялата възраст и от старостта. Младият се ограничава, понеже върви напред – не се връща назад; в зрялата възраст човек се ограничава, понеже се е качил до едно място и не може да слезе надолу; и старият се ограничава, понеже, стигнал до едно място, повече не може да върви. Той казва: „Да става каквото ще, от нищо не се интересувам“. Всеки човек има особени разбирания за живота, които отчасти са верни, отчасти не са верни. Ако си радостен, мислиш, че целият свят е радостен; ако си скръбен, мислиш, че целият свят е скръбен. Твоята радост или твоята скръб не са общи за всички хора, те не се отнасят и до Бога: твоята радост е само за тебе, и скръбта ти е само за тебе.

Казваш на някого: „Обичам те“; друг казва на тебе: „Обичам те“. Какво значи да обичаш човека? Вие разбирате какво значи да обичаш, но не можете да го обясните на другите. Това е все едно да гледаш една картина и да мислиш, че можеш да я нарисуваш. Щом се заемеш да рисуваш, намиращ, че не е толкова лесно. На пръв поглед работата изглежда лесна – щом започнеш да рисуваш, виждаш, че си се излъгал. Гледаш как работят хората и мислиш, че и ти можеш да направиш същото; щом започнеш да работиш, виждаш, че не е лесно. „Всичко разбирам.“ Всичко разбираш, но не можеш да направиш всичко. „Мога да пея.“ Можеш да пееш, но не както трябва – който те слуша, иска по-скоро да спреш. „Много работи

зная.“ Много ли знаеш, или малко, това са твои възгледи – аз мисля другояче. „Зная какво ще говори Учителя.“ Това е моя работа – твоя работа е да слушаш какво говоря: вие сте дошли тук да научите нещо. Някой отива в един град за нещо: да срещне някого, да си купи нещо или да свърши някаква работа. Каквото и да прави, човек все има нещо предвид.

Днес ви давам задача да представите гордостта и тщеславието в геометрическа форма и математическо отношение. Колкото и да ви се вижда чудно, гордостта и тщеславието имат своя форма. Гордостта произтича от самоуважението: човек сам се уважава, има мнение за себе си. Когато превиши това мнение, той става горделив; и когато превиши своята слава, той става тщеславен. Гордостта и тщеславието не са лоши неща, но езикът, с който си служим, трябва да бъде точен. Има нещо прекалено и в гордостта, и в тщеславието. Казваш на някого: „Няма да пееш, време няма за пеене.“ „Как да не пея? Бог ме е създал да пея“. И единият е прав, и другият – по принцип и двамата са прави. И пияницата казва, че ще пие – значи ще пие вино или ракия. Принципно прав е само онзи, който иска да каже, че ще пие вода. Ще пиеш вода – нищо повече; ако се подразбира, че ще пиеш вино, това е равносилно на тщеславието. То не се отнася до водата – тщеславието е пиене на вино.

Казано е обаче: „Търсете слава от Бога, а не от хората“. Другояче казано: търсете чистата вода, търсете чистия живот, търсете смиренуето. Някой се е сушил, свил се е като мушица, не смее да проговори. Това не е смирение: под „смирен човек“ разбирам този, който ходи с мир, с никого не се кара – нито с малки, нито с големи. Да се караш с някого, това значи да даваш пари под лихва. Ето защо майката на парите ще дам на онзи, който се нуждае, а лихвите ще задържа за себе си, от никого няма да ги искам: майката – за нуждаещия се, а детето – за мене. Ще кажете, че вие постъпвате по-справедливо. Кой от вас не къса ябълки от дървото? Ябълката не е ли дете на дървото, агнето не е ли дете на овцата? Ов-

цата те погледне и те пита: „Защо вземаш детето ми?“ „Да го уча, човек да стане.“ „Ти раждал ли си агнета?“ „Това не ме интересува. Аз се интересувам от роженото вече – от агнето“.

Като говоря така, някой казва: „Да мога и аз да говоря като Учителя!“ „Ако говориш като мене, какво ще направиш?“ „Поне ще зная много неща.“ „Като имаш много знания, какво ще постигнеш?“ „Да имаме добродетелите на Учителя.“ „Какво ще придобиеш с тях?“ „Да имам мисълта на Учителя?“ „Защо ти е тази мисъл?“. Това е външно, механично разглеждане на живота. Представи си, че имаш големи знания, разбираш и познаваш хората, а като те хване една треска, не можеш да си помогнеш. Какъв смисъл има твоето знание, цом сам не можеш да си помогнеш?

Един ден дойде при мене един голям педагог. Той ми каза: „Много хора минаха през мене, всички възпитах. Едно не можах да направя: себе си не можах да възпитам. Има нещо твърдо в мене, като канара – с него не мога да се справя. Дай ми съвет как да постъпя с него“. Това *себе си*, канарата в тебе, е Бог. Ти искаш да възпитаеш Бога в себе си, да Му даваш съвети. Чудни са хората, които искат да приложат специална педагогика към себе си. Твърдото, канарата в човека не се възпитава – нея трябва да я разбираш. Ако се приближиш към тази канара с любов, ще видиш, че тя е възпитана: по-скоро ти ще се възпитаваш от нея, отколкото тя от тебе. Не мисли, че възпитаният може да те възпитава – той ще те възпита толкова, колкото и богатият. Ако попаднеш в ръцете на богатия, той ще те направи слуга. Следователно ако богатият те възпитава, слуга ще те направи; ако силният те възпитава, роб ще те направи – силният не желае да има по-силен от него. Между богатите, силните и учениците има състезание. Учениците искат да станат като учителите си, обаче светът страда от липса на ученици и от изобилие на учители. Вие казвате, че сте ученици, но се самоизлъгвате – като гледам лицата ви, виждам, че са лица на учители, на ментори; вие искате работите да станат с едно мърдане на пръста.

Някой дойде при мене, иска да говори по някакъв важен въпрос. Като го приема, аз заставам в положението на ученик. Щом заема това положение, той отстъпва – каквото му кажа, готов е да ме слуша. Ако се поставя като учител, той казва: „Аз съм на особено мнение по въпроса“. Друг казва: „Както казваш, така изпълнявам“. Не, ти изпълняваш, както си искаш. Аз не искам да мислите като мене. Ето какво искам аз: имам една идея, искам да ви я предам конкретно, да я възприемете правилно и да я приложите. Казва се, че точката не заема никакво пространство. Обаче знае се, че при движението на точката се образува линия. Как е възможно това, което не заема пространство, да се простира?

Знае се още, че между две точки може да се прекара само една права линия. Кои образува правата? Двете точки. Като се движат една към друга, те образуват правата. Тя има само едно измерение; точката, която я образува, е без измерение. Правата линия има само едно измерение, плоскостта има две измерения, тялото – три измерения, и т.н. Значи пространството постепенно се разширява. Едноизмерните, двуизмерните и триизмерните неща не са видими. Нещата стават видими, когато започнат да растат. Като застанеш на четириизмерното пространство, оттам виждаш и двуизмерното, и триизмерното. Защо? Защото и те започват да растат. Щом четириизмерното пространство расте, нещата се уголемяват, стават реални. „Трудна е тази работа, не можем да я разберем!“ Видни математици не я разбират, още повече пък вие – някои от тях се объркват в разсъжденията си. Здрава мисъл е нужна за тези въпроси.

Да се върнем към тщеславието и гордостта. Според мене тщеславието е двуизмерно, а гордостта – триизмерна. Значи тщеславието се простира на дължина и широчина, цял свят заема. Ако направи едно добро, тщеславният иска всички вестници да пишат за него – той мисли, че целият свят ще говори за него. Като напише една книга, той мисли, че е станал известен в целия свят. Колко души ще говорят за неговата книга? Най-много

две-три хиляди души – те не представляват целия свят. Обаче има Един, Който щом погледне книгата, веднага дава преценката си. Той е господар на всички и на всички заповядва; Той казва: „Преработи книгата си!“. Погледне теорията на един математик и казва: „Трябва да измениш теорията си, има нещо невярно в нея. Тук-таме има чисти зрънца, но някъде трябва да се измени“. Погледне картината на някой художник и казва: „Хубава е картината, но има места, които трябва да се преработят“.

Бог казва на всички: „Това, което работите, трябва да се видоизмени.“ „Домегна ми вече да преработвам тази картина – двадесет пъти я прерисувах“. Хиляда пъти да я рисуваш, но да излезе нещо хубаво, че Господ да я хареса. Картината ти ще я купят за другия свят, дето един ден ще те извикат като свети Илия¹⁴, с огнена колесница. Като чуете да се говори за онзи свят, вие се страхувате. Вие сте станали велики хора и Небето желае да ви покани на гости в другия свят, а вие не приемате тази покана. Искате или не, един ден ще се намерите в другия свят. Там ще видите как с най-хубавите си произведения сте съблазнили хиляди хора. Какво ще кажете тогава? Ще пожелаете да се върнете на Земята, за да изправите грешките си.

Какво става в живота? Млада жена мечтае да роди красиво момиченце, с тънки хубави вежди, с красиви очи, със стройно гъвкаво тяло, със светъл ум, с добро сърце, да порасте и да стане красива мома. Тя мечтае и рисува портрета на своята гъщеря. Бог ѝ помага да роди такава гъщеря. Момците един през друг се надпреварват, обикалят я – и като се влюбят, започват да се бият за нея, да чупят главите си. Един ден я викат от невидимия свят и я питат: „Каква е тази работа, какво става там?“ „И аз не зная“. Питам се защо се влюбиха тези момци? Казвам: не съм против любовта, но защо се влюбиха тези момци, защо се бият? Според мене като се влюбиш, отиваш да занесеш нещо или да вземеш нещо, да кажеш нещо или да ти кажат нещо, да се усмихнеш или да ти се усмихнат, да помилваш или да те помилват.

Когато ти милваш, намираш, че е в реда на нещата, а когато те милват, неприятно ти е.

Това е противоречие, но много такива противоречия имате. Обичаш баща си, уважаваш го, приятно ти е да те помилва, да те погали. Един ден баща ти умира – ти вече се отдалечаваш от него, искаш по-скоро да го дигнат от къщи. Как ще си обясниш това противоречие? Довчера този човек ти е бил обичен, приятен, а днес казваш, че мирише, не можеш да го търпиш: от твоя благороден баща нищо не е останало. Всички хора, от които излиза неприятна миризма, са пътници за другия свят. Те не са завършили своето развитие на Земята – трябва да се върнат отново, за да учат. Казвате, че всеки умрял мирише и трябва да мирише, обаче има умрели, от които излиза аромат като от цветя. Пожелайте на всеки да излиза от него благоухание.

Вие искате да ви оценяват хората. И аз искам същото, но трябва да има за какво да ви ценят. Хубавия извор всеки може да го цени. Кой няма да оцени един дълбок извор, изложен на юг? Той съдържа магнетична, целебна сила; ако изворот е на север, малцина ще го посещават. Следователно ако се оплакваш, че не можеш да прогресираш в живота, ще знаеш, че си изложен на север. „Какво да правя тогава?“ Ще промениш жилището си: ще се обърнеш на юг. Юг е мястото на Любовта, изток е пак Любовта, запад е също Любовта. „А север?“ Север е Истината. На север може да живее най-добрият, най-силният, най-ученият, а на юг – децата, слабите в живота. Някой слаб иска да живее при силните. Щом живееш при силния, слуга ще станеш. Ако отидеш при учения, веднага ще ти даде да решаваш задачи: понеже той има много неразрешени задачи, и на тебе ще даде да решаваш. Ако решиш добре задачата си, той ще те признае за учен и ще те задържи при себе си. Ако не можеш да решиш задачата си, той ще ти каже: „Няма място за тебе“. Учените хора са като екскурзиантите: не обичат много приказки, не говорят за неща, които не познават.

Сега аз говоря за порядъка в този свят. Например искате да отидете на Небето между ангелите, между възвишените същества. Мислите, че ангелите ще се интересуват от вас. Техният ум е зает с толкова велики работи. Ако ви погледне един ангел, той ще хвърли един поглед, както вие разглеждате цветята, и ще каже: „Хубаво е това същество“ – и ще продължи пътя си. Вие ще си останете на мястото, без да кажете дума – ще се намерите в положението на едно бръмбарче. И ти като видиш бръмбарче, погледнеш го и си отминаваш, не помисляш даже дали някаква идея го вълнува. Какво мислят бръмбарът, пеперуката? Те мислят дали могат да изкарат нещо от цветя. Пеперуката казва, че прави научни изследвания – тя изучава цветята с цел да извади меда от тях.

Животът на всеки от вас прилича на цвят и всеки се опитва да извади меда. Това са странични въпроси, които вие знаете добре. Учени хора сте вие, но науката ви е временна; и къщите ви са временни, направени са от лед. Засега са здрави, но като дойде пролетта, оттук-оттам ще се пропука и ще потекат. Тъй както днес се устройват хората, всичко у тях е преходно. Те правят къщите си през зимата, а като дойде пролетта, не могат да издържат. На същото основание някои казват: „Хората не умират, но се топят и видоизменят“. След време те отново ще се родят. Следната година, като дойде зимата, пак ще им се даде материал да съградят къщите си. Една година е нужна да си съгради човек нова къща.

Тази идея на вас ви е непонятна, защото през зимата вие имате едно разбиране за студа, а аз имам съвсем друго разбиране. Аз съм приятел със студа, обичаме се. Като дойде при мене, той коренно се изменя – не е такъв, какъвто е при хората. Той ме стисне за ръцете с чист, отворен поглед – нещо топло се крие в този поглед. Той ми казва: „Слушай, приятелю, грехите ми са много чисти, няма да се докосваш до тях, да не ме изцапаш. Тези грехи ми ги дадох от другия свят, отдето идя. Пратен съм оттам да разтърся всички хора, да им покажа как да се

обичат, а също и аз да им покажа колко ги обичам. Като ги стисна, те веднага се стряскат. Никои не може да се освободи от мене – целувам, презгръщам всички, но от любовта ми всички треперят“. Аз го похвалявам и казвам: „Много хубаво правиш – откакто си дошъл на Земята, всички говорят за дърва и възлища, за топли грехи и обувки, за хлебец. Хората намират, че си станал известен, измерват температурата, за да видят каква е любовта ти, и казват: „5, 10, 15, 20, 30° е под нулата“. Вестниците пишат за студа и казват: „Студено е, кога ли ще се постопли?“.

Един студен ден един брат ми каза: „Учителю, ще Ви се простуду главата“. Не, моята глава не се простудява, аз съм приятел със студа. Студът не иде на Земята да простудява хората, но да вземе нещо от тях. На него му е студено, затова е дошъл на Земята: от този вземе малко топлина, от онзи, докато най-после си замине. Като го видя още отдалече, аз зная какво иска той. Каквото му се пада като на гостенин, давам му. Той се разположи добре и след това отива на друго място. Какво разбирате от това? Казвате: „Това е алегория. Ние знаем какво нещо е студът – вкочаняват ни се ръцете и краката“. Казвате за някого, че е студен. Студеният за вас е топъл за другите. За едни той е толкова студен, че нищо не дава от себе си; за други е толкова топъл, че всичко дава – цяла река протича.

Казвате, че сте ученици на Новото учение. Така е, но това учение трябва да се прилага. Казваш: „Добър човек съм“. И доброто трябва да се прилага. Какво се разбира под „добър човек“? Добрият човек трябва да има три допирни точки с живота: в първата точка действа Любовта, във втората точка действа Мъдростта, в третата точка действа Истината. Добър човек е този, на когото изгревът е Любовта, залезът е Мъдростта, а зенитът е Истината. Следователно ако кажа, че съм добър човек, питам се: Истината в тебе на зенита ли е, Мъдростта на запад ли е, Любовта на изток ли е? За мене запад не е залез на Слънцето – той е изгрев на моите близни.

Значи изток, т.е. изгревът, е мой изгрев, а залезът, т.е. западът, е изгрев на моите ближни. Радвам се на моя изгрев, радвам се на изгрева и на моите ближни. „Какво е Истината?“ Изгрев на Бога. Грешните хора са изгрев на Бога – като ги погледне, Той вижда Своя изгрев. Това е непонятно за вас; казвате: „Ние ли ще бъдем светлина, изгрев на Бога?“. Под *изгрев* в широк смисъл разбирам всяко нещо, което в даден момент ни интересува. В такъв смисъл ние сме изгрев на Бога, защото Той се интересува от нас, обръща ни внимание. Човек е малък изгрев, малка свещ, която влиза в Бога и привлича Неговото внимание. „Отгде иде този изгрев?“ От север, от запад, от юг; отдето и да иде – изток може да дойде отвсякъде.

Това е широко разбиране. Че ние сме на Изгрева, не се подразбира мястото, отдето Слънцето изгрява – това е подобие. Когато грешникът се моли, той иска да обърне вниманието на Господа, за да му помогне: в случая той е изгрев за Бога. Често се оплакваш, че ти е дошло голямо нещастие до главата. Голямото нещастие става причина да се оглеждаш в съзнанието на Господа. Ако страданието не беше дошло, ти щеше да останеш незабелязан, а сега, като те зърне Бог, ти ставаш изгрев за Него. Ти ще започнеш живота, ще мислиш. Питаш: „Де е Господ?“. Ще Го намериш в страданията: чрез тях ти ще разбереш какви трябва да бъдат отношенията ти към Бога. В първо време не ти е приятно; молиш се, нищо не разбираш и казваш: „Господи, имам големи страдания, големи болки – не мога да спя“. Като се молиш половин час, болката и страданието ти изчезват. Трябва ли да се съмняваш, че между молитвата и изчезването на болката има известно отношение? Само така ти ще разбереш, че Господ ти е обърнал внимание.

Казано е, че Любовта изключва всички противоречия и страдания. Въпреки това хората страдат, защото любовта им е слаба. „Защо любовта ни не се е развила?“ Защото странични неща отвличат вниманието ви. Ако искате да имате правилно отношение към Любовта, трябва да се определите към нея – тогава вие ще давате цена на

всичко. Любовта има определен център, който трябва да се развива. Докато едни хора са ви приятни, а други – неприятни, вие разглеждате нещата въвн от Любовта. И Любовта има свое око. Днес малко хора гледат през окото на Любовта. Човек има много очи – важно е през кои очи гледа. Ако гледаш през очите на тщеславието и гордостта, ще виждаш едни неща; ако гледаш през очите на вярата, ще виждаш други неща.

И аз имам една Школа – и гледам през нейните очи. Не съм приложил още тази Школа: когато бъдете готови за нея, вие ще я приложите. Чрез тази Школа вие искате да придобиете някои знания. За тази цел вие трябва да си изберете един обект, за който да мислите често. Например какво ще разбереш, ако не мислиш за Слънцето? Какво ще разбереш, ако не мислиш за живота? Какво ще разбереш, ако не мислиш за Мъдростта? Кои човек е мъдър? Мъдрият има специфични органи, по които се различава от другите, у него очите, устата имат особен израз. Погледнеш обикновения човек – намираш, че на устата му е изразена линията на презрението. На устата на други е изразена линията на тщеславието, скържавостта, гордостта. Значи всичко е написано на устата – както частните, така и общите линии. Всеки носи свидетелството си на устата – кой каквото представя. Ето защо който не иска да четат по устата му, той се крие или отваря и затваря устата си, за да се заличат линиите, обаче който разбира, още по-добре чете при отворена уста. Дръж устата си свободно – нека четат хората. Радвай се, че те изучават.

Преди години на Изгрева дойде един брат от чужбина. Една сестра го разглеждала внимателно и каза: „Красива уста има този брат. Особено ми хареса една линия. Такава хубава уста не съм виждала“. Аз чета нейната мисъл – тя иска да каже, че желае да го целуне. Не е лошо това желание, но то трябва да е Божествено. Ние сме за Божествените целувки, каквито са целувките на светлината, на въздуха, на водата – чрез тях Бог всеки момент ни целува. Кой не е доволен от тези целувки,

обаче малцина са доволни от целувките на хората. Виждате какво правят децата, като ги целуват: някога ги целувате, но те мълчат; някога викат, крискат – не са доволни от вашите целувки. Защо не са доволни? Изобщо жените обичат да целуват повече момченца, а мъжете – момиченца: така те се обменят. Това е природен закон. Едно дете се ражда в един дом, всички му се радват, целуват го, но то се дърпа, не позволява да го целуват. В миналото това дете е било виден философ, недостъпен, но сега всички си играят с него. „Знаете ли кой съм аз?“ Знаем, но днес си малък, нови уроци ти се преподават, не си завършил развитието си.

Казвате: „Какъв е смисълът на целувката?“. Всяка целувка в Природата, чрез която се изразява Божественото начало, е намясто, тя носи благата на живота. Важно е тези блага да идат навреме – ако са дошли преждевременно, те са неприятни, не могат да се използват. Даваш един скъпоценен камък на едно дете, то го подхвърля. Много естествено, то не разбира неговата цена. Всяко благо, дошло преждевременно, не може да се оцени. Същото се отнася и до страданията: всяко страдание е тежко, докато не се разбира; щом се разбере, то се превръща в благо. Всяко зло, разумно използвано, се превръща в добродетел; всяка неизползвана добродетел се превръща в зло.

Питате: „Защо Бог, Който е съвършен, не е създал съвършен свят?“. В Бога всичко е съвършено, но понеже ние не вършим Неговата воля, създаваме условия за зло. Нашата воля не трябва да влиза в стъклновение с волята на Първичната Причина. Ако разбирате тези неща, добре ще бъде и за вас, и за окръжаващите; ако не ги разбирате, ще се натъкнете на мъчнотии. Който разбира законите, казва, че злото се превръща в добро. Злото, използвано чрез Любовта, се превръща на добро; злото, неизползвано чрез Любовта, си остава зло. Всяко добро, използвано чрез Любовта, се превръща във велико благо на живота. Като знаете това, лесно можете да си помагате. „Аз искам да бъда добър, да обичам.“ Как ще обичаш, с коя любов: с

минималната или с максималната? При минималната любов човек се занимава с малки, дребни неща, които никои не вижда; при максималната любов той се занимава с велики работи. Изучавайте и двата вида любов. Като изучавате малката любов, ще имате малки постижения; като изучавате голямата любов, ще имате големи постижения. И в малката, и в голямата любов може да се заблудиш. Кога? Когато проявяваш малка любов, а очакваш големи постижения; и обратно, когато проявяваш голямата любов, а очакваш малки постижения.

Днес аз ви говоря от гледището на земния живот, както сте облечени в плът. Срецаш една сестра и казваш: „Нищо няма в нея, празна глава е тя“. Лъжеш се. Срецаш един брат и казваш: „Добър човек е той, има нещо ценно в него“. И тук се лъжеш. Като не разбираш живота, ти подценяваш едни хора, а други надценяваш. Това са две крайности, от които трябва да се пазите. Природата си служи с точна, строго определена мярка. Аз не казвам, че трябва да се самоосъждате. Да се самоосъждате, това значи да изправяте грешките си. Сами по себе си грешките не са големи, лесно могат да се изправят. Големите грешки не са за хората, те са за Бога – Той ще ги изправи.

„Аз не мога да обичам всички хора.“ Това не се иска от тебе – ти си една врата, през която Бог влиза и излиза от твоето жилище, за да те научи как да обичаш. Като се свържеш с Бога, сам Той ще ти покаже как да обичаш всички. Човек може да обича само един, а Бог – всички. „Аз обичам всички братя и сестри.“ Лесно се казва това, но как ще ги обичаш? Можеш да обичаш само онзи, който е доволен от тебе. Как ще обичаш човек, който не е доволен от тебе? Как ще обичаш човек, когото не познаваш и не знаеш какво иска от тебе? Ти обичаш едного, а той не те разбира, не е доволен от тебе, не иска да те знае. Не го критикувай: ще дойде ден, когато и той ще те разбере, ще бъде доволен от любовта ти.

Всеки човек при известни условия е способен да разбере Любовта. Истинската любов всеки я разбира. Силният знае как да се постави, как да прояви любовта си: като срещне човек, той пръв му отдава нужното почитание и уважение. Ще отдадеш на човека нужното почитание, понеже Бог му го е дал. Бъди искрен към ближния си, кажи му: „Има нещо в тебе, което всякога обичам – то е Божественото. Има нещо в тебе, което не обичам – то е човешкото. Ще дойде ден, когато ще обичам и човешкото“. Христос дойде на Земята и се пожертва за човечеството, Той пое греховете на хората. Това нещо човешкият ум не може да разбере: човек не може да си представи как е възможно да умреш за грешния. Затова именно човешката любов е ограничена и нествършена.

„Как да обичаме грешните хора?“ Там е философията. Ти си грешен човек, въпреки това Бог те обича. Кажи си тогава: „Както Бог ме обича, така и аз мога да обичам грешния“. Ти мислиш, че си искрен: колко неискрени прояви има в тебе! Седиш пред някого, усмихваш се, гледаш го право в очите, даваш си вид на внимателен човек, но щом излезе той, веднага вземаш друга поза. Искреност ли е това? Пред него даваш вид, че знаеш много, а всъщност нищо не знаеш. Има едно знание, което иде от Бога – то е новото знание, което всеки момент се открива. Казвате: „Учителя знае всичко“. Миналото зная, но не и новото, което иде сега: то е в Бога и от Него излиза. Водата, която е текла досега, познавам, но онази, която сега изтича от Бога, не познавам. Ако кажа, че зная всичко, което Бог е намислил да прави, не говоря Истината. Мнозина са забравили миналото. Естествено е, много работи забравя човек...

Сега, като чета Писанието, вие ще кажете, че искате да видите Бога. „Аз всякога Го виждам.“ Как Го виждаш? Дойде някой при мене и ми казва: „Много те обичам, но ти не ме обичаш“. Какво означават думите „много те обичам“? Щом в мое присъствие казва, че ме обича, това значи, че той възприема моята любов към него. Понеже аз го обичам, и той ме обича, обаче той

не подозира, че е възприел моята любов: аз наклаждам огъня и той се грее на моя огън. Като не схваща това, той мисли, че топлината, която е възприел от моя огън, е негов, затова казва, че ме обича. Друг е въпросът, ако се е грял на свой огън. Един ден, когато той запали своя огън, аз ще се грея на огъня и ще кажа, че го обичам. Като кажеш, че не обичаш никого, това показва, че нищо не си му дал, не си запалил огъня си да се грее той. Щом не го обичаш ти, аз ще го обикна. Как? Ще запала огъня си и ще го повикам да се грее на моя огън. Тази е новата мисъл за Любовта.

И тъй, никога не казвайте, че Бог не ви обича – не може Бог да не ви обича. Казано е, че Бог е Любов, следователно Неговата Любов идва към нас и се връща пак към Него. Ние се молим на Бога, но това още е Неговата Любов. Всички страдания и радости произтичат от Божията Любов, защото вие не я разбирате. Като не разбирате Любовта, тя произвежда страдания, и вие мислите, че страдате, защото Бог не ви обича – всъщност вие не Го обичате. Който разбира Любовта, той се радва и знае, че Бог го обича. Обича ви Бог, защото изпраща светлината Си чрез Слънцето. Кой ви е искал досега да плащате за светлината на Слънцето? За тази светлина никой не ви е прерязал жиците, обаче от невидимия свят прерязват жиците на всеки, който не люби: ако не любите, ще ви прережат жиците. „Как ще стане това?“ Ще дойдат мъчнотии, страдания, нещастия, неволи – и животът ви ще се обезсмисли. Тогава ще дойде ангел от Небето с ножици и ще пререже жиците ви. Щом възлюбите Господа, отново ще скачат жиците и светлината ще потече по тях.

Като обичате Господа, горната част на главата ви, дето е центърът – любов към Бога, ще се повдигне. Индусите наричат този център *хилядолистник*. Той още не е цъфнал. Докато не се разцъфти, не можете да разберете живота. Отправяйте мисълта си нагоре, към възвишения свят, за да храните този център. Когато хората са много фамилиарни помежду си, това показва, че този център

още не е развит. Когато се събуди той, човек става внимателен, нежен към хората – той ценя човека и като жив, и след смъртта му. Ако нямаш любов, казваш: „Едно време обичах един човек, но сега не го обичам“. Никога не си го обичал: невъзможно е да си обичал един човек и после да го разлюбиш. Ако наистина си го обичал и после го разлюбиш, ти ще изпитваш голямо мъчение. Любовта е огън – запали ли се веднъж, никога не изгаря. Никаква сила не е в състояние да изгаси този огън – той може само да тлее, но никога няма да изгасне.

Желая ви да любите, а не да се влюбвате. Че всички сте влюбени, по това не споря, но трябва да любите. Влюбването е човешки процес; да любите, това е Божествен процес. И едното е хубаво, и другото е хубаво. Влюбването е предисловие, а любовта – съдържание и смисъл. Казвате: „Да се влюби човек“. Влюбването има предвид любовта, а любовта – влюбването – те са брат и сестра.

Като ме слушат старите да говоря за Любовта, казват: „Защо Учителя не говори по други въпроси, но говори за Любовта. Ние вече остаряхме: защо не дойде да ни говори за Любовта, когато бяхме млади, но сега ни говори?“. Вие сте остарели от безлюбие – аз дойдох да ви подмладя: Любовта осмисля живота и подмладява човека. Свещено нещо е Любовта – по-благородно, по-красиво нещо от нея няма. „Любовта е за младите.“ Не, тя е и за стари, и за млади, за учени и за прости, за Небето и за Земята. Щом имаш любов в душата си, всичко можеш да постигнеш. Аз говоря за Божествената, за непреривната Любов, която носи щастие в света.

Любовта обогатява човека. Питам: какво струва на милионера да направи един човек щастлив? Дойде при него един беден, оплаква се от положението си. Той ще му каже: „Не се безпокой, твоята работа ще се оправи“; на излизане ще му даде някаква помощ. Дойде друг, и на него помага. Любещият има знание, той казва на бедния: „След пет гена ще забогатееш“. Изпрати му един чек и положението му наистина се подобрява. На болния казва: „Ще

оздравееш“ – и той оздравява. Голямо е невежеството на обикновения човек: той пържи лука и като не разбира цената му, хвърля люспите навън. Ако можеше да ги използва, щеше да стане виден лекар.

Сега ще ви дам едно лекарство и за най-силната кашлица. Вземете сухите люспи на десет глави лук и ги сварете във вода. Прецедете водата и в нея турете половин килограм мед, една-две лъжички счукан синап, една-две лъжички ленено семе. Вземайте по една лъжичка от тази смес по три пъти на ден: сутрин, на обяд и вечер. Природата е вложила в лучените люспи лечебна сила, а вие ги хвърляте навън. Кашлицата е резултат на човешкото безлюбие. Който кашля, търси човек да го обича. За да се справите с кашлицата, възлюбете я: като я обикнете, тя ще ви напусне. Ако двамата души обикнат онзи, който кашля, в скоро време ще го излекуват. Кашлицата се явява при понижаване вибрациите на човешкия организъм; щом се повишат, кашлицата минава. Любовта е в състояние да повиши вибрациите на организма. За да се излекува кашлицата, белите дробове трябва да се изчистят от нечистотиите и лигавата течност, която е запушила бронхите. Не мислете, че лучените люспи ще премахнат кашлицата окончателно – важно е да ги използвате като лечебно средство. Някои могат да се лекуват с лучена вода.

Казвам: знайте, че всичко, което Бог е създал, има смисъл. Ако разбирате делата Божи, ще придобиете знания. Наука, знание е нужно на всички. „Каква наука?“ Наука, придобита с любов; ако е без любов, нищо не струва. „Ние сме ученици на Новото учение.“ Как го придобивате: с любов или без любов? Ако го придобивате без любов, то не може да се разбере; ако е с любов, то носи сила, живот, знание и свобода, то внася топлина в чувствата и светлина в мисълта. Любовта възраства нещата. Всичко, което расте, се проявява; това, което се проявява, се осъществява.

„Трябва да обичаме Бога – де да Го намерим?“ Обикнете Бога, Който живее във вас. Ето какво ще направя аз:

ще взема едно огледало, ще се огледам и ще кажа: „Господи, благодаря Ти за хубавото лице, което си ми дал“. Ще благодаря на Господа за къщата, т.е. за тялото, което ми е дал; ще благодаря на Господа за прозорците, т.е. за очите, с които виждам красивия свят; ще благодаря на Бога за слушалките, т.е. за ушите, с които чувам красиви неща; ще благодаря на Господа за устата, с която опитвам богатата на живота; ще благодаря на Бога за носа, с който възприемам благоуханията; ще благодаря на Бога за ръцете и краката, с които работя – ще благодаря за всичко, което ми е дал. Ще докажа на Господа, че има добри деца, които благодарят за всички блага.

Защо хората не благодарят на Бога за това, което им е дадено? Те турят нещата близо до очите си и не виждат добре. Отдалечете ги малко, за да виждате хубаво. Някога и аз държа Библията до очите си и не виждам ясно, някога я отдалечавам много – пак не виждам. Има определено разстояние, отдето виждам ясно. Случва се, дохождам без Библия – тогава съм без авторитет. Всъщност Библията е само едно условие. Под *Библия* разбирам книгата на живота. Някога и вие държите тази книга близо или далече от очите си, поради което не виждате ясно.

Днес искам от всички да напишете на една книжка едно от недоволствата си. Като прочета написаното, ще ви дам лек да се освободите от недоволството. Лекът е много прост, състои се в една запетая. Казваш: „Недоволен съм“ – пиши: „Не, доволен съм“. Запетаята спасява положението. Дето е отрицателната частица *не*, тури след нея запетая – и работата ще се нареди. Като прочета вашите недоволства, лесно ще оправя работите. Всичко е в запетаята.

Някои казват, че искат да видят Бога. Чудно нещо! Не виждате ли проявената Божия светлина? Тя е разумна, в нея участват ангелите. Ако те не мислеха, никаква светлина нямаше да имате. Да мислите, че светлината иде от Слънцето като от физически предмет, това е заблуждение, това е механично гледане. Светлината иде

от разумния свят, дето се хроникира всичко, което става на Земята. Какво говоря аз и какво говорите вие – и това се знае; какви са вашите мисли и чувства – и това се знае. Каквото стане на Земята, веднага се предава в разумния свят. „Как?“ С микрофон: всичко излиза на бял свят. Съжалявате ли за това? Радвайте се, че е така: там всичко се пише, превежда и тълкува. Ако тук не разберете някои неща, на онзи свят ще ги разберете – там ще четете техните тълкувания и ще ги разберете.

Човек е дошъл на Земята да изучава миналото; това, което сега му се предава, ще изучава в бъдеще. Например сега вие не виждате някои работи – ще ги видите в бъдеще. Виждате ли ореола, който ви заобикаля? Не го виждате. И праведните даже не виждат всичко – тогава как ще виждат грешните?

Един американски мисионер пътувал от един град в друг – да проповядва Словото и да събира пари за бедните. Трябвало да мине през една гъста гора. По едно време той почувствал голям страх, голяма вътрешна мъчнотия, и слязъл от коня да се помоли на Господа. После се качил на коня и продължил пътя си. Изведнъж той видял пред себе си човек с пушка в ръка, който се готвел да стреля, но не стрелял. Мисионерът не се уплашил, спокойно минал през гората. След няколко години го повикали при един умирац. Преди да започне молитвата, умирацията му казал: „Познаваш ли ме кой съм аз?“ „Не те познавам.“ „Аз съм онзи разбойник, който те срещна в гората и мислеше да те убие, за да те обере.“ „Защо не изпълни желанието си?“ „Когато ти слезе от коня си да се молиш, до тебе седеше бял човек на бял кон, добре въоръжен. Аз не посмях да те убия, уплаших се и се отказах от намерението си“.

Казвам: разбойникът е видял Господа, а мисионерът не Го е видял. Другите хора виждат Господа около вас, а вие не Го виждате. Какво виждате вие? Само мъчнотиите си. Една млада сестра дойде да ми разправя мъчнотиите си. Казвам ѝ: „Ти виждаш само мъчнотиите си, а аз виждам един бял човек до тебе, на бял кон и силно въоръжен“.

Сестрата казва: „Едва се освободих от мъчнотиите си.“ „Благодари на белия човек“. Разбойникът не може да стане светия, но се страхува от белия човек на белия кон.

Помнете: Бог е с вас. Ако майка ви и баща ви се откажат от вас, Бог няма да се откаже: Той ви е записал на дланта Си и всякога мисли за Своите деца. Всяко желание се постига точно навреме. Като знаете това, не се обезсърчавайте: грешките и неуспехът ви се дължат на това, че искате желанията ви да се реализират веднага. Това е невъзможно – ще дойде ден, когато желанията ви ще се постигнат. „Кога?“ Не казвам кога – важно е, че всичко ще стане: и богати ще станете, и учени, и музиканти. „Стари сме.“ Ще се подмладите. Знаете ли какво ще стане с вас, ако не използвате това, което ви е дадено днес? „Какво ще стане?“ Неизползваното добро ще се превърне на зло, използваното зло ще се превърне на добро.

*Христос е човекът на изобилната сила.
Христос е човекът на изобилната вяра.
Христос е човекът на изобилната любов.*

9 януари 1938 г., София, Изгрев

ДВЕТЕ ЖЕНИ

Размишление

Ще прочета 10. глава от Евангелието на Лука.

Ще изнеса един пример от обикновения живот. Вчера стоях вЪн на площадката пред стаята си и се разговарях с един брат и една сестра. По едно време нещо пропЪлзля между нас. Поглеждам – една бяла котка: тя се гуши, дебне врабчетата. Погледнах я и си помислих: тя сега е на изпит, да видим как ще постЪпи. Котката възприе мисълта ми и се обърна към мене: „Учителю, аз приех вече Новото учение, вегетарианка съм, не ям птички“. Аз я гледам, нищо не казвам – наблюдавам я какво ще прави. Обърнах се към север, дадох вид, че не я виждам. Тя се качи на едно дърво и махна с опашката си като със знаме; искаше да каже: „Видиш ли, аз развявам бялото знаме, примирих се с всичко“. От друга страна тя си мисли: „Отде се намери, че дойде толкова близо до мене?“. Стои на дървото спокойна, с благороден вид, като вас, не обръща внимание на птичките; после слезе от дървото. В това време дойде един брат отвЪн, който без да иска прогони врабчетата. Като видя това, котката ми каза: „Ето как си издържах изпита.“ „Издържа го, защото врабците отлетяха и защото не си сама. Ако беше сама, тогава цяхме да видим доколко щеше да си издържиш изпита“.

Често и вие се натЪквате на свои стари навици, с които дълго ще се борите. Например имаш навик да се почесваш по главата: сърби те или не, ти се почесваш. Какво ще правиш, ако си войник на пост – можеш ли постоянно да си вдигаш ръката и да се почесваш? И да те сърби, ще се въздържаш, иначе ще те накажат. Казваш: „Не мога да търпя да стоя на едно място“. Как ще сто-

иш на едно място, ако си на пост? Ако войникът може да търпи, защо духовният човек да не търпи? Човечеството се нуждае от нов начин на възпитание. Всички хора очакват външна благоприятна обстановка. Някога е било така; днес на целия свят – с неговите прояви, се гледа като на естествена обстановка на възпитание. Обаче при възпитанието са нужни и вътрешни условия. Например вземаш под наем една къща. Външно тя е неприветлива, мрачна. От тебе зависи да измениш както външната, така и вътрешната обстановка и да направиш къщата удобна. Не очаквай да дойде някой отвън да измени обстановката на къщата. Като ви наблюдавам, виждам, че и досега още очаквате отвън да се подобрят условията на вашия живот.

Какво ще пишете върху темата *Две по две е четири?*

Какво означава четворката? Според кабалистите двойката е женско число; значи 2×2 – това са две жени в една къща. Могат ли две жени да живеят заедно? Могат: едната е майка, другата е дъщеря. Ако ви кажа, че трябва да имате две жени, ще се възмутите. „Как две жени – това е многоженство!“ Кой мъж няма две жени? Някои мъже имат по четири-пет жени. Правилно трябва да разбирате: пет-шест жени в една къща, това са пет-шест дъщери. И жената може да има двама мъже, може да има и пет-шест мъже – това са синовете ѝ. Ако разбирате въпроса буквално, ще дойдете до голямо противоречие. Според вас по-добре е в една къща да има една жена и един мъж, отколкото две жени или двама мъже. Лошо е в една къща да има двама мъже или две жени, когато те имат еднакви права. Ако едната жена е господарка, а другата – слугиня, или единият мъж е господар, а другият – слуга, това е в реда на нещата. Бащата да е господар, а синът – слуга, или майката да е господарка, а дъщерята – слугиня, и това е в реда на нещата. Обаче ако синът е господар и дъщерята е господарка, работите не вървят добре.

Защо две по две е четири? Четворката е закон, който води към изходния пункт, отдето започва всяка работа.

Четворката е образувана от двете ръце – две жени, и от двата крака – също две жени. От двете ръце дясната е господарката, тя заповядва на лявата да служи. Същото отношение има между двата крака: десният е господарят, а левият – слугата. Изобщо цялата дясна страна на тялото е господарят, а лявата – слугата. Мислете върху тези въпроси, за да ви станат ясни. Те представляват сериозна, строга школа за изучаване.

Мнозина мислят, че разбират живота, че са много напреднали. Напреднали са като моята котка. Като я гледам как се докарва, казвам ѝ: „Слушай, няма да гониш птичките! Ако продължаваш да ги гониш, аз ще те изгоня“. Тя вдигне опашката си, започне да се умилква и казва: „Учителю, твоята дума е свещена за мене“. Свещена е моята дума, но още утре, като ме няма, забравя моето учение. „Как ще ни сравняваш с котката?“ Аз разсъждавам обективно: животните са създадени от Словото Божие – Синът – Той създаде играчките на хората; Бог-Отец създаде човека. За да има той играчки, Словото каза: „Да бъдат животните!“ – и създаде животните. „Земята да прорастват растенията, водата – рибите, въздухът – птиците.“ И всичко, каквото каза разумното Слово, стана. „Че аз животно ли съм?“ Ами какво си? „Аз котка ли съм?“ Ами какво си? Знаеш ли какво е котката? В *кот* *о* и *т* означават това начало, което създаде всички качества; на английски *коот* означава греха.

Значи под *котка* се разбира онова, което може да те облече, което може да те научи как да излезеш от известни мъчнотии. *Котка* означава още това, което преди – да преди, да тъче наляво и надясно. *Ко-тка*, *тя-тка* – от глагола *тъка*. Мъчнотията при тъкането е, докато хванеш първата жичка, после работата върви добре. Вие искате Бог да има добро мнение за вас; казвате: „Чудно нещо, молим се на Бога, а Той не ни слуша“. Как ще слуша моята котка? Мислите ли, че аз бих дал на котката едно птиченце, да се разправя с него както иска; мислите ли, че котката ми говори истината? Котката обиколи натук-натам, качи се горе – излъгва ме. Следователно до-

като лъже, човек е животно; докато лъже той, външната обстановка е по-силна от него. Щом е по-слаб от външните условия, човек е роб; щом е по-силен от условията, той е господар. „Искам да стана господар.“ И това може. „Как?“ Като станеш първо господар на условията в себе си. Щом можеш да заповядваш на себе си, сам да изправяш грешките си, ти си господар.

И сега, като ви наблюдавам, виждам ви като светии, като ангели, но това са състояния. Можете ли да загържите едно състояние за дълго време? Лицата ви, погледът ви, обходата ви са ангелски. Не се минава половин-един час, гледам – лицата ви са помрачени: ангелът е изчезнал, едно тъмно същество е останало у вас. Гледам, погледът ви е раздвоен, устата е изкривена, носът е малко сплеснат, веждите са свити, косите са разчорлени. Тръгнал някой неглиже, казва: „Не съм разположен“. Какво означава неразположението? Не забравяйте, че вие отсега нататък ще се борите с навиците на хиляди поколения. Предстои ви да решавате мъчни задачи, без разрешението на които не можете да минете курса, който ви се преподава.

Някой казва, че днес се е молил много добре. Молил се е много добре, а всъщност е видял всичко, каквото става в салона. Да се молиш, това значи да забравиш окръжаващата среда, да не се интересуваш от това, което става около тебе. Някой се е почесал – ти си го видял; някой се е закашлял – ти си го чул. Като се молиш, трябва да бъдеш сляп и глух за външните неща. Ако те интересуват външните неща, ти ще ги възприемеш чрез ума си и ще ги пренесеш в невидимия свят. Там нямам нужда от човешки образи. Умът трябва да бъде чист – само онова ще отиде при Бога, което обхваща напълно съзнанието ти. Не обичаш един човек и като се молиш, вниманието ти пада върху него: чрез мисълта си ти пренасяш неговия образ в другия свят. Ето защо, когато отиваш при Бога, трябва да очистиш съзнанието си от всички странични образи – и умът ти трябва да бъде съвършено чист. Че се е вмъкнал някой нечист образ в мисълта, ти не

си отговорен за това. Изкуство е да не допуцаш нищо отрицателно в ума си. Имаш една празна чаша: напълни я с бистра, чиста вода. Ще кажеш, че чашата е пукната и в нея прониква нечистота: тури тази чаша настрана. Ако твоето сърце и умът ти са пропуцани и оттук-оттам влизат нечистотии, които опетняват хубавото, де е тогава тяхната ценност, с какво ще се явиш пред Бога? Ще кажете, че сте ученици. Щом сте ученици, аз ви правя една операция. „Толкова ли сме лоши?“ Щом сте от добрите хора, ще ви дам една задача.

Светът се нуждае от добри работници. Като такива ще ви назначим на отговорни служби: дипломати, управници, гържавници, генерали. Щом заемете тези служби, непременно трябва да оправите света. Генералът не може да очаква победа, ако не е чист; ако умът му не е светъл, съобразителен, да схване обстановката на нещата, той не може да разчита на успех. Богатият не може да се справи с богатството си, ако не е умен. Ще кажете, че генералът е светски човек – това нищо не значи. Генералството не е лошо нещо, то е почетна длъжност: генерали има и между ангелите. Важно е за вас, като отидете на Небето, какво място ще заемете, каква служба ще ви дадат. „Като умра, нищо вече не ме интересува.“ Прави сте, но като отидете в другия свят, и там ще искат от вас работа. На Земята си професор – в другия свят ще бъдеш ли професор? Тук си майка, баща – ще бъдеш ли и там такъв? Представи си, че там не се нуждаят от майки. „Там ще бъда слуга.“ Представи си, че там не се нуждаят от слуги: каква служба ще заемеш тогава?

Разумният, невидимият свят е организиран. Физическият свят е отражение на онзи свят, но в окарикатурен вид: много неща в този свят са окарикатурени. Гледаш, носът на някого е изкривен, на друг – голям, устата също е изкривена, окарикатурена. Казваш, че не можеш да се контролираш. Там е изкуството: да седиш тих и спокоен – каквото става около тебе, да знаеш причината му и да не се вълнуваш. Не считай, че всичко отвън има отношение към тебе.

Вчера наблюдавах една сестра – весела, вдъхновена от нещо. Разговаря се с всички така, като че е разрешила всички духовни въпроси. Говеше се да дойде при мене. Разбрах мисълта ѝ и ѝ казах: „Днес е събота, ден на Бога. Аз не разполагам с този ден, затова днес никого не приемам“. Всеки човек е длъжен да отиде този ден при Бога, да даде отчет за работата, която е свършил през шестте дни. Можеш ли да спреш онзи, който отива да прави оглед? Той е като войник, не можеш да го спреш. Тази сестра е напълнила вече торбата си, но иска и от мене да вземе нещо. Не ѝ е нужно повече. „Дай ми още едно коматче, поне за детето.“ „Ела утре, днес детето ти може да остане малко гладно – друг път в събота да не ме безпокоиш.“ След тези думи почувствах нейното недоволство; тя изведнъж извади законника и каза: „Учителю, аз не познавам този, който ми говори сега, не мога да слушам този Учител“. Значи тя чете кодекс. Аз ѝ казах меко: „Сестра, днес съм неразположен, бъди така добра да ме освободиш. Утре целия ден съм свободен, ела, когато обичаш.“ „Сега пък аз те арестувам за три гена“. Кой арестува Учителя? Колко повърхностно разглежда тази сестра нещата, колко е недосетлива!

Друг случай: след малко иде друга сестра – и тя има някаква мъчнотия, и на нея казвам, че не приемам в събота. Аз искам да приложа закона еднакво към всички: като не приех едната сестра, и другата не можех да приема – щом отстъпя на едного, трябва да отстъпя на всички. Тя се обиди. Ако съм при извора, ще постъпвам еднакво към всички: на всекиго ще давам по една чаша вода; обаче ако на едного измия съда, а на другото не измия, това е лицепритие. И вие всеки ден се намирате в трудни положения, както и аз. На мене не ми струва много да уредя работите на всички. Как трябваше например да постъпя с първата сестра? Тя искаше да помогне на бедните. За да задоволя желанието ѝ, трябваше да ѝ кажа: „Сестра, понеже днес съм зает, вземи тези 20 хиляди лева и обиколи цяла София. Дето намериш бедни, раздавай, по колкото пари намериш за добре. Като свършиш мисията си, ела да ми разкажеш какво си направила“. Ако и вие постъпите

така, няма да ви арестуват; не дадете ли парите, веднага ще ви арестуват.

Днес всички говорите за Новото учение. Какво представлява то? Метод за справяне с всички стари навици – не да се откажете от тях, но да ги изправите. Ако занесеш една изкривена ос при ковача, той няма да я изхвърли, но ще я тури на огъня, да я изправи: кривото ще се изправи на огъня. Представи си, че при тебе дойде човек, който има голяма мъчнотия. Нямаш начин как да му помогнеш. Умен трябва да бъдеш. Ако си музикант и познаваш добре законите и правилата на музиката, лесно ще му помогнеш, но ако знаеш по-малко от него? Искаш да напишеш една песен: не е достатъчно само да наредиш ноти, но трябва да ги разпределиш в тактове със съответните знакове и паузи. Ако не си сигурен в познанията си, ще потърсиш по-опитен музикант от тебе – той ще коригира твоята песен. Как ще я коригира онзи, който знае по-малко от тебе? Следователно само онзи може да помогне на твоята мъчнотия, който знае повече от тебе.

Снощи, понеже бях арестуван за три дена, слязох в салона да посвирия на пианото. Веднага се събраха около мене братя и сестри и започнаха да пеят. Това, което свирях, беше съвсем ново за тях, никога не бяха го слушали. Свирях за Природата, за течението на реката и други. Какво разбраха тези, които слушаха? Сега и аз ще ги запитам, както един свещеник запита слушателите си: „Знаете ли какво ще ви кажа сега?“ „Не знаем, дядо попе.“ „Щом не знаете, няма какво да ви говоря.“ „Знаем, дядо попе, знаем.“ „Щом знаете, пак няма какво да ви говоря“. Не, това е извъртане на истината. Мъчнотиите и погрешките са общи за всички: щом дойдете до тях, трябва да ги изправяте.

Човек е дошъл на Земята за две неща: да изправя погрешките си и да оцени направените добрини. Значи едновременно ще изправяш и ще оценяваш: ще оценяваш добрите неща, а ще изправяш лошите. Това изисква Новото учение: да изправяш грешките, които си направил, и

да оценяваш богатата, които Бог ти е дал. Всички останали неща са второстепенни. Ако си музикант, ще цениш музиката, същевременно ще изправяш грешките в нея. Музиката има свои закони. Много грешки има в музикалните ръководства. Аз намирам отлични работи в тях, но същевременно колко несъответни неща има. Несъответните неща не трябва да се изучават.

Да се върнем към въпроса за двете жени. Какво ще правиш, ако ти гадат две жени? За да разрешиш въпроса правилно, едната жена ще направиш другарка, а другата – своя дъщеря. Другарката ти ще бъде стара, 120-годишна, а дъщеря ти – млада, 19-годишна. Лицето на едната ще бъде гладко, красиво, с тънки вежди, с червени устни, а на другата – набръчкано, да не предизвиква никакво изкушение. Кога се изкушава човек? Когато светлината му е слаба. Ако стъпиш на лег, тънък един милиметър, непременно ще пострадаш – легът ще се пропука и ще паднеш във водата. Ако стъпиш на лег, дебел половин метър, по него свободно може да ходиш. Следователно не стъпвай на слаб, тънък лег.

Казват за някого: „Характер има този човек“. Под „характерен човек“ разбирам човек с организирани мисли, чувства и постъпки. Казвате: „Няма защо да се говори по въпроса как може да се справи човек с две жени“. Прави сте, в това отношение вие сте по-учени от мене. Аз не мога да разреша този въпрос, не мога да се справя даже с една жена, а вие се справяте с няколко жени. Ще кажете, че не съм женен, затова не мога да се справя. Не че не съм женен, но съм невежа. Голяма философия е да се справи човек с две жени. Даже с една жена е мъчно да се справиш, колко повече с две жени. Жената е много възискателна, мъчно ѝ се угажда, ще те върти на девет шиша. Аз не искам да ме въртят нито на един шиш, колко повече пък на девет. Жената ще иска поне две слугини, хубава къща. За всяко неудобство ти ще бъдеш виновен: като ѝ купиш обувки, шапка, все ще намери нещо в тях да е недоволна; тя иска с един поглед само да разбереш от какво има нужда.

Като зная всичко това, аз съм предпазлив, не правя никакви връзки. Вие се оплаквате, че сте пропаднали, а аз стоя настрана и се смея. Питаш: „Ти опитал ли си това положение, че се смееш?“ „Не, аз съм голям невежа в тази област“. Това, което казвам за жената, се отнася и за мъжа – и на мъжа не може да се угоди лесно. Въпреки това няма по-хубаво нещо от мъжа и жената, няма и лошо нещо от мъжа и жената. Това е мое мнение, което гържи за себе си; как мислите вие, това е ваша работа.

Казвам: няма по-голямо нещастие от това, глупав мъж да се ожени за умна жена. Това е все едно грешният, глупавият да служи на Господа. Такъв човек ще служи на Господа?! Щом искаш да служиш на Господа, трябва да бъдеш умен – така разбирам аз. Умна жена е тази, която не се занимава с дребнавости. Щом отива да служи на Господа, тя не мисли за себе си, а за другите; тя не мисли за грехи и обувки, а въпреки това всичко в нея е в пълна изправност, защото знае, че отива при съвършено съществуване. Бог не търпи никакви погрешки, нито един фалшив тон. Всеки тон на гласа трябва да се отличава с чистота и мекота. Ако вземеш неправилно само един тон, Той казва: „Ще започнеш отново“.

Като слушам от стаята си онези, които свирят в салона, разбирам, че не са още научили упражнението – започват да свирят и след малко спират. Казвам: сгрехиха нещо. Пак започват, пак спират, докато най-после започват леко, плавно; карат до едно място, после пак спират. Така постъпва и капелмайсторът – щом музикантите направят и най-малката погрешка, той ги спира; пак започват, пак ги спира. Способните цигулари лесно възприемат, но мнозина насила карат работата. Има закони в музиката, които трябва да се спазват: лъкът трябва да бъде в перпендикулярно положение на струните, при това, ако е близо до магаренцето, тонът е един; ако е далече, тонът е друг. Истинският музикант трябва да разбира отношението между слънчевата и земната енергия; ако не го разбира, той минава за посредствен музикант. Ще

кажете, че лесно се свири и пее. Опитайте се, ще видите колко е лесно.

Сегашните хора имат неправилно схващане за себе си: или се подценяват, или се надценяват. Казваш: „Голям грешник съм“. Може да си грешник, но не толкова голям. Грешник си, защото паметта ти изневерява и без да искаш, казваш неверни работи. Слушам често да цитират гумите ми и намирам, че са много преувеличени: смисълът на гумите ми е изцяло изменен. Всяко нещо, което се превежда, има съвсем друго значение от онова, което е вложено в него. Всеки пример, който съм дал, е метод за изправяне на известна погрешка.

Разбиране е нужно на човека! Питаш: „Защо Бог е създал мъжа, защо е създал жената?“. Това са служби; господар, слуга – това са също служби. Никога ти няма да разбереш живота в неговата пълнота, ако в сърцето ти не прониква Божията Любов – без Любовта животът остава неразбран. Искаш да те обичат: в какво се изявява обичта? Дойде при мене един гладен човек. Щом го обичам, аз ще го нахраня, и то с най-хубавата храна. Ако е жаген, ще му дам най-хубавата изворна вода; ако има нужда от грехи и обувки, щом го обичам, ще му задоволя и тази нужда. Ще кажеш, че той може без обувки, без шапка. Може, но никой не е без шапка. Косата не е ли шапка, брадата не е ли шапка? „Жената няма брада.“ Ако жената заеме мястото на мъжа, и тя ще има брада.

Брадата на човека е израсла от мъчноштите, при които е живял. Американците имат навик всяка сутрин да се бръснат. Лицата им са гладки и хубави, но така те изнежват кожата си и лесно заболяват от катар в гърлото, от кашлица. Добре е, като се обръснат, да намазват лицето си с гървено масло, за да запазят топлината на кожата си. Аз зная причината, гето англосаксонците се бръснат всеки ден. С това те искат да придобият повече мекота, защото мъжкия принцип у тях е силно развит: много противоречия те разрешават с боксиране. Американецът казва: „Който дойде в Америка, глъжен е да зачита американските закони“.

При мене идват мъже и жени, оплакват се един от друг. Жената е недоволна от мъжа си; казвам ѝ: „Ти си влязла в държавата на мъжа и ще се подчиняваш на неговите закони“. И на мъжа казвам: „Ти си влязъл в държавата на жената, ще се подчиняваш на нейните закони“. Същият закон е и в Братството: когато сестрата влезе в държавата на брата, длъжна е да се подчинява на неговите закони; и когато братът влезе в държавата на сестрата, длъжен е да се подчинява на нейните закони. Това са отношения, които трябва да се спазват. Вие искате да бъдете господари – това е невъзможно! От години вие ме слушате, и добре ме слушате. Защо? Защото сте влезли в моята държава. Ако отида сред публика, която никога не ме е слушала, ще ме подложат на голяма критика – влязъл съм в тяхната държава. Те ще критикуват всяка дума: всеки глагол, всяко съществително, прилагателно, местоимение; всяка точка, запетая – де съм се спрял, колко съм се спрял. Тези хора критикуват.

Знайте, че и вие ще влезете в един свят, дето ще ви критикуват. Светът, в който влизате сега, е крайно възискателен: хората там не са груби, но възискателни. Ако отидеш в Америка, трябва всяка дума да изговориш правилно, точно – на срички ще я изговориш, за да те разберат, иначе ще останеш неразбран. На български не е така: ще изговориш думата изцяло и ще те разберат. Например на английски думата *bear* има няколко значения: търпелив, мечка и др. От произношението на думата зависи нейното значение.

На български думата *любов* е като английската *bear* – с няколко значения. Затова именно, като говоря за Любовта, не ме разбират. Казвате: „Той говори за Любовта, но си има свое разбиране“. Наистина, много години говоря за Любовта, но отчасти съм успял да изправа и изчистя тази дума – тя е силна дума. Искам да възстановя гражданското право на Любовта, та като говоря за Любовта, всеки момент да разбирате нейния първичен смисъл. „Какъв е нейният първичен смисъл?“ Като произнеса думата *любов*, съзнанието ми се просветлява, става ми приятно,

весело; разбирам растенията, животните, всички живи същества. Ако не я изговоря правилно, всичко се обърква в мене, съзнанието ми се помрачава и животът ми се обезсмисля.

Не е лесно да обичаш хората: всички стават възискателни към тебе, всеки желае да постъпиш към него така, както той разбира. Откакто говоря на хората за Любовта, много бели си създадох. Малко да повиша гласа си, веднага ми казват: „Нали говориш за любов – така ли се говори?“. Дойде някой беден, иска да му помогна. Ако не го задоволя, както той иска, казва ми: „Нали говориш за любов, трябва да бъдеш щедър“. Дойде друг – иска да влезе в стаята ми, да види как живея. Ако го пусна, започне да разглежда какво има вътре и казва: „И аз бих желал да бъда Учител!“. Какво има в стаята ми? Барометър, часовник, книги. Колко време се мъча да регулирам часовника, но той или излиза напред, или остава назад – влияе се от външните условия.

Цялото човечество, както и отделният човек, се намират под външни влияния, поради което всички грешат. За да се изправят грешките, човек трябва да разбира силата на външните влияния и да се пази от тях. Например всички говорят за Любовта, но като я прилагат, изпадат в грешки и противоречия. И вие се чудите защо като ученици на Новото учение изпадате в противоречия. Много естествено, като ученици на Новото учение вие се отваряте за всички. Всеки иска да влезе във вас, във вашата стая, да види как е наредена. Ако е разхвърляна, веднага си излиза; ако е добре наредена, дошлият влиза вътре и разглежда всяка вещь поотделно. После казва: „Богат е този човек, има какво да му се вземе“. Щом ви оберат, вие сте вече в противоречие; ако не ви оберат, ще ви критикуват. Човек трябва да знае защо критикува. За да не се натъквате на противоречия, слушайте ме. Който ме слуша и изпълнява Словото, никаква катастрофа няма да го сполети; ако не ме слуша, ще се натъкне на сблъсквания, както треновете се сблъскват. За да не става катастрофа с треновете, единият от тях трябва

да тръгне или по-рано, или по-късно. Дето линиите се пресичат, има опасност от сблъскване.

Като ученици на Новото учение от вас се изисква да бъдете предвидливи. Любовта ще ви дойде в помощ, за да ви избави от всички катастрофи. Наблюдавам как постъпват хората. Някога остана свободен и започна да си мия краката, в това време някой хлопа отвън. Аз не отварям, работа имам. Той хлопа втори, трети път, иска да му отворя. Питам се: защо този човек не почака малко? Щом съм вътре и не отварям, значи или се храня, или си мия краката, или имам някаква важна работа. Ако не може да чака, да се върне назад и да дойде след половин час.

Светът е създаден от Бога, няма защо толкова да викате и да кряскате. „Ама аз се молех на Бога.“ Ще чакаш, докато получиш отговор. Ако ти се отговори веднага, добре; ако отговорът се забави, пак е за добро, ще чакаш. Не мисли, че като си се помолил, веднага ще ти отговорят. Разумните същества от онзи свят се занимават с всички хора, а не само с един човек, те имат много работа – оправят света. Не е лесно да задоволиш всички хора, да ги възпиташ, да ги научиш да търпят. Тези дни дойде при мене едно момиченце – плаче, иска нещо. Аз не му казах да вярва в Бога, да следва правия път, но го запитах какво иска. То ми каза от какво се нуждае и аз му помогнах. Като помагам на хората, аз си мисля: „Господи, както аз помагам на хората, така Ти помагай на мене“. Както Бог ми услужва, така и аз искам да Му услужвам.

Като дойде някой при мене, аз го погледна изпитателно, т.е. с погледа на Любовта – той е най-правилният поглед, както положението на лъка в ръката на големия майстор цигулар. Погледът трябва да бъде насочен към Бога – нито надясно, нито наляво. И тогава каквото кажа, така излиза. Всяка дума, всеки поглед, който излиза от човека, трябва да бъдат разбрани, да не внасят никакво раздвояване в хората. Иначе всичко, което излиза от тебе, ще се върне назад – картината, която си нарисувал, ще се върне пак при тебе.

Сега художникът продава картините си, т.е. своите деца. Това е най-голямото нещастие за него. В невидимия свят обаче никой художник не продава картините си. Хората трябва да знаят това – и като гледат картините на художника, да го възнаградят, без да вземат нещо от него. Художникът си знае какво изпитва, като продава картините си. Същото се отнася и за писателите: напишеш нещо и го прогадеш. И аз съм казал хубави неща на хората – те ги взеха, но станаха ли по-добри? Някои ще кажат, че по-добре щеше да бъде, ако не знаеха тези неща. Защо? Нямахме да бъдем отговорни: като ги знаят, носят вече отговорност. Отчасти са прави. Според мене по-добре е да знаят Истината, макар че ще носят отговорност.

Помнете: ще дойде ден, когато и вие ще минете през моята опитност. Ще бъдете умни – правилно да направите завоя, да няма голямо стъргане. Ако мислите, че ще минете без стъргане, лъжете се: колкото повече знаете, повече грешки ще правите. Аз искам да ви науча да цените и да благодарите. Ценете очите, ушите, носа, устата, ръцете, краката, които Бог ви е дал; благодарете за всички блага, от които се ползвате. Вие нямате представа колко струват благата, които са ви дадени – Бог е работил милиони години, докато ги създаде. С Него заедно са работили милиони същества за тия блага, от които вие се ползвате, без да благодарите. Много хора живеят със заблуждението, че Бог не съществува, че благата идат сами по себе си, без грижата и усилията на някакви същества. Говорят за нов живот, но го търсят вън от себе си. Новият живот е вътре в човека.

Освободете се от стария живот, от лъжливите схващания, от външната опаковка на нещата – само така ще бъдете свободни. Само свободната душа може да разбере Божия свят; не е ли свободна, няма да го разбере. Човек може да разбере отвън само онова, което е и вътре в него. Казваш: „Трябва да се борим с недъзите на света“. Те са общи, колективни; ето защо, за да се борите с тях, нужно е разбиране – да знаете законите на общия,

колективен живот. Ако не разбираш тези закони, ти ще се намериш под центъра на тежестта, дето е най-голямата сила. Всеки негъг има свой център на тежестта. Бъди умен, застани накрая, дето тежестта е по-малка, иначе ще бъдеш смачкан. Ако се намериш пред една река, застани накрая, дето течението е най-слабо; ако спреш в средата, при най-силното течение, то ще те завлече.

Питам сегашните религиозни и духовни хора: „Какво очаквате днес?“ „Да гоиде Царството Божие на Земята“. За да гоиде Царството Божие, знаете ли какъв преврат трябва да стане във вас и въвн от вас? За да израсте добро жито, знаете ли през колко изпитания минава земята? Плузът минава през нея, разорава я; лопатата и мотиката минават няколко пъти през нея, да я очистят от камъни и плевели; след това иде доброто и чисто жито. Новото, което иде, ще преобърне и вашия живот. Това да не ви плаши. Работете върху себе си съзнателно и гледайте да запазите ангелското и светийското състояние, в което попадате. И ангели ще станете, и светии ще станете, но временно. Ще изпаднете в състоянието и на обикновения човек – важно е от всичко да се учите. Ангелът е човек, който служи правилно; светията е човек, който прилага Любовта намясто. Следователно от ангела ще се учиш да служиш, а от светията – да любиш.

Ще цениш богатата, ще цениш работата и труда на хората. Изучаваш музика – ще цениш това, което ти се преподава. Който може да цени и да благодари, той ще загържи красивите моменти в себе си за по-дълго време. Една минута да е, но той ще я използва разумно; щом си спомни за тази минута, той отново ще я преживее. Няма по-голямо благо за човека от това, да го посети един ангел или светия. И грешник да е, той ще живее със спомена за това посещение. Спомняйте си момента, когато Бог ви е създал с любов. Той ви е създал чисти и ви е пратил на Земята с благословието Си, да се ползвате от богатата на живота. Всички блага са добри, когато се оценяват; щом не се оценяват, и добрите блага стават лоши.

Един ден ми донесоха топла баница, както са я извадили от фурната. Като я помириса, котката тръгна след мене, да ѝ дам малко баница. Аз отчупих едно парче от средата и ѝ го дадох. Като усети горещината ѝ, тя веднага го бутна с крака си – не можеше да яде толкова горещо. Като постоя малко, баницата изстина и тя започна да яде. И на вас казвам: когато не издържате на някои неща, причината е, че известни блага са по-горещи, отколкото трябва. Идвали са при мене сестри да се оплакват от братята. Една сестра се оплаква, че един брат стиснал ръката ѝ. Защо? Обича я човекът. „Така ли се изразява обичта?“ Той обича така; другите обичат по друг начин. „Ограничава ме, не ми позволява да говоря с този или онзи брат. Имам право да гледам само някой брат.“ Много естествено! Този брат, който ти позволява да гледаш, е хубава луна, през която можеш да четеш; другите братя не са хубави луни. Така мисли той. Всяка сестра и всеки брат трябва да бъдат свободни, да гледат през всички луни и да се учат. Бог е дал очи на всички, свободно да гледат външния свят.

Една жена каза на мъжа си: „Вие, мъжете, понеже сте създадени от пръст, ще гледате надолу, към земята, с всичкото си смирение – няма да гледате жените. А ние, жените, понеже сме направени от реброто на мъжа, имаме право да гледаме мъжете“. Значи мъжът ще гледа към земята, а жената ще гледа към реброто на мъжа – мястото, отдето е излязла. Гадайте свободно към мъжете, но само към ония, които са бели като ребрата си. Приятно е да гледаш чисти ребра, обаче сегашната жена е изгубила белината на ребрата и от време на време трябва да ги чисти. Всеки ден тя трябва да ги чисти с гъбичка, та като чисти ребрата си, да чисти и мъжа си. „Как да разберем това?“ Ще го разберете, като се очистите. Малко се иска от хората, за да живеят щастливо.

Сега искам да остане у вас следната мисъл: мъжете да обичат земята, от която са направени; жените да обичат мъжете, от които са излезли. Преди това обаче мъжете и жените да обичат Бога, от Когото са излезли.

Тялото на мъжа е направено от пръст, тялото на жената е направено от тялото на мъжа, но душата и на двамата е излязла от Бога. Първото нещо е – всички да имаме любов към Бога; щом имаме любов, всичко останало ще се нареди. Любовта осмисля всичко, при Любовта всяка мисъл е добра. Дето е Любовта, там няма никакво престъпление; само при безлюбието се вършат престъпления. Дал си на някого 20 хиляди лева, а после вземеш нож и го прободеш, защото не ги е върнал навреме. Намясто ли си дал тези пари? Ако направиш едно голямо добро, а после го нараниш, доброто се намалява; ако му гадеш само един лев, а излекуваш раната му, малкото добро се увеличава. Любовта добива цена, когато заздравява раните на човека.

Като слушате да ви говоря така, казвате, че днес това е неприложимо – то ще се приложи в бъдеще. Не, всичко, което ви говоря, още сега може да се приложи. Докато не се справим с кармата, не можем да приложим новото – то ще чака други прераждания. Не мисли, че другите прераждания носят по-добри условия: всеки живот на Земята е съчетание от добри и лоши условия на минали животи. Задачите от миналото трябва да се решат още през този живот. Не изпадай в заблужденията на младата мома, която вярва на обещанията на своя възлюбен, че ще я направи царица. Работа се иска от всички, а не благуване.

Дето и да сте, ще знаете, че няма по-добро място на Земята от Изгрева. Изгрева е едно благоприятно съчетание на условия, незаменимо съчетание. Под нас има една скала, която от година на година се уякчава, оформя се, ние се намираме в една възходяща зона. Почвата на всички страни от Балканския полуостров постепенно спада, а мястото, дето се намира Изгрева, постепенно се издига: бавно се издига, с по 10–20 см на година, но това повдигане е непрекъснато. Освен това планинските вериги, които ни заобикалят, имат особено съчетание; слънчевата светлина също се отразява по особен начин. Тук, на Изгрева, ние придобиваме такава светлина, която не е гостъпна

за всички. Важно е да се задържи тази светлина. „Какво представлява България?“ Тя е място, дето всичко расте добре. Щом израстем, тогава можем да отидем и в Русия, и във Франция, и в Англия – навсякъде. Един швейцарец казал: „Швейцария е страна, дето няма лъжа“. Който иска да се научи да не лъже, швейцарец да стане; който иска правилно да се товари и разтоварва, да прави сделки с милиони, англичанин да стане. Който иска да се научи правилно да расте, в България да гоиде, българин да стане.

И тъй, изучавайте изкуството правилно да растете. Целият свят, създаден от Бога, съдържа всички качества, необходими за човека. Всеки народ е благоприятна почва за възрастване на ценни семена. От всеки народ ще придобие известни качества, които Бог е вложил в него. За да получите Божието благословение, ще обиколите целия свят, ще изучавате всички народи. Сега, като българи, гледайте да изучавате изкуството за растене – това е благословието, което Бог е дал на българина. Ако научите добре това изкуство, всички останали изкуства лесно ще ви се отдадат.

Оценявайте благата, които Бог е дал на всеки човек и на всеки народ. Това ви желая и аз.

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

16 януари 1938 г., София, Изгрев

РАДОСТНИ И ВЕСЕЛИ

Размишление

Ще прочета 2. глава от Посланието към ефесяните.

В тази глава апостол Павел засяга един философски въпрос. В нея има голяма схоластика, затова е мъчна за разбиране.

По благодат сте вие спасени. (5. ст.)

А сега, в Христа Исуса, вие,

които някога си бяхте далечно,

станахте близо чрез кръвта Христова. (13. ст.)

Явява се въпросът кой е спасен и кой не е. Има хора, които с години разискват върху въпроса за спасението по благодат и чрез кръвта Христова и умират, без да го разрешат. Христос казва: „Ако не ядете плътта Ми и не пиете кръвта Ми, нямате живот в себе си“. Под „плът и кръв Христова“ се разбира Неговото Слово; спасението пък подразбира една фаза от човешкия живот. Някой се спира на тази фаза и мисли, че е спасен. Обикновено богатите считат, че са спасени. Защо? Понеже са осигурени. Те казват: „Ние сме осигурени от глада, няма защо да учим. Да му мислят сиромасите“. И наистина, ако търсите мързелив човек, ще го намерите между богатите. Сиромасите от своя страна се оплакват от живота си, от постоянното учене. Те казват, че им е дотегнало да учат и да ги късат на изпити. Човек не трябва да учи с цел да се прехранва: знанието е необходимост за човешкото развитие, а не за прехрана.

Сегашните религиозни минават за християни, но са забравили много неща, казани от Христа. Никой досега не си е спомнил нещо от забравените думи, казани преди две хиляди години от Христа. Например знаете ли как трябва човек да отива при Господа и как да се връща? Лесно е

да кажеш, че ще отидеш при Господа, но как ще отидеш? „Ще отида да си поговоря с Него.“ С какво разположение ще отидеш и какво ще Му говориш? Всеки си има по една идея, която го занимава, и мисли, че като отиде при Бога, ще я разреши. Ходили ли сте при Бога? Не оспорвам този въпрос, но спомняте ли си как сте ходили при Бога и как сте се връщали? Че сте ходили на училище, че учителят ви е преподавал, не отричам това, но какво сте научили, какво носите в себе си? Че сте придобили нещо, и това не оспорвам, но придобивката може да е механическа. Такава придобивка лесно се изгубва – това е все едно да се напръскаш днес с есенция от роза, теменуга или друг аромат, и на другия ден да изгубиш това уханье. С него заедно губиш и радостта си. Много естествено, тази придобивка е механическа, а не органическа.

Какво представлява религията? Път към Любовта. Когато се казва „Бог е Любов“, това подразбира, че животът се придобива само по пътя на Любовта. Чрез живота ще се дойде до светлината. Значи без светлина животът не съществува, светлината пък не може да се възприеме без знанието. На български казваме *един живот*; значи тази дума е от мъжки род. Същата дума в другите езици е от друг род. Например *la vie* на френски език е от женски род. Всяка дума на своя език има точно определен род. Думите *истина, свобода* на български са от женски род. Казваме, че Истината ражда свободата. В този смисъл свободата е гъщеря на Истината. Знанието, родено от светлината, е от среден род, то е момче. Любовта ражда живота. Думата *живот* е от мъжки род, той е син на Любовта.

Чудно ви се вижда защо трябва да се занимавате с тези неща. Не може да не се занимавате – те са основа, върху която е поставено знанието. Да изучавате азбуката, това не е ли елементарно знание? Въпреки това от различното съчетание на тези букви се образува човешката реч. В нея си служите с частите на речта – глагол, съществително име, прилагателно, местоимение и други. Също така си служите с препинателни знакове – точка,

запетая, многоточие, две точки, точка и запетая, удивителна, тире и т.н. Хората не спорят върху частите на речта и знаковите, но върху мястото им – де да се поставят. Ако ученикът не знае местата на думите и на знаците, може да пропадне на изпита.

Един юнкер от военното училище трябвало да напише зададената тема от учителя по български език и да му я предаде навреме. Понеже не знаел да употребява препинателните знаци, той ги написал накрая на темата си със забележката: „Заповядвам ви всеки от вас да отиде на мястото си!“. Ще кажете, че този ученик е постъпил така като военен: според вас само военните заповядват. Аз виждам, че и религиозните заповядват на точките и запетаите, но те не се мърдат от мястото си. Слушал съм религиозните да казват, че с молитва всичко става: и най-голямата мъчнотия отстъпва пред молитвата. Така проповядвал един наш познат и пръв приложил тази формула. Един ден, като минавал през селото си, срещу него излязъл един бик и започнал да реве. Той се обърнал към него с думите: „В името на Господа Исуса Христа, заповядвам ти да се махнеш от пътя ми!“. Бикът продължавал да налита към него, не отстъпвал пред заклананието. Братът започнал да се моли, но и молитвата не помогнала. Най-после той си казал: „Ще приложя друг метод“. Наблизо някъде той зърнал една круша. Завтекъл се и се качил на крушата, отдето се провикнал към бика: „Хайде, ако можеш, качи се при мене“. Бикът погледнал нагоре, изревал още един път, с което ускал да каже: „Така, както си се качил горе, аз не мога да се боря с тебе, но долу и ти не можеш да се бориш с мене“.

Казвам: да се справяш с живота, това е изкуство, това е велика наука. Човек трябва да познава себе си, а не се познава – вие даже тялото си не познавате. Казваш: „Скучно ми е, не зная какво да правя“. Много естествено, ти живееш еднообразен живот. Ставаш сутрин, измиеш се, срешиш се, облечеш се, закусиш и отиваш на работа; върнеш се на обяд, нахраниш се, починеш си малко и пак отиваш на работа. Вечерта си гойдеш от работа, навече-

рях се, напишеш едно писмо или прочетеш нещо и излезеш с жена си и децата си на разходка; върнеш се, легнеш да спиш и сутринта повтаряш същото, което си правил предишния ден. Как да не ти е скучно! Обаче вие не знаете колко е богато предприятието, в което живеете. Изчислено е приблизително, че около 300 милиарда душички съставят човешкото тяло. Тези 300 милиарда клетки, наречени душички, вземат участие в задоволяване нуждите на човека, те му доставят всички блага. Ако пожелаеш да се движиш, веднага клетките на движението приемат тази заповед и ти се притичват на помощ – без тях ти не би могъл да се мръднеш от мястото си. Желаете да се учиш: веднага клетките на мозъка се организират и ти помагат да учиш; клетките на паметта се организират и ти помагат да запомниш това, което си научил. Ако не ти помагат, ти ще четеш, ще учиш, но всичко в тебе ще се обърне с главата надолу.

Колко християни цитират стихове от Евангелието, но вместо да хвърлят светлина в умовете на хората, те повече ги объркват. Те приличат на онзи свещеник, който обяснявал как е могъл Христос да нахрани с петте хляба и петте риби няколкохиляден народ. За да убеди слушателите си, че този факт е вероятен, той се обърнал към тях с думите: „Братя християни, петте хляба, с които Христос нахрани народа, не са били малки като нашите, но много големи, като могили“. Един овчар, като слушал тълкуването на свещеника, останал в недоумение. Свещеникът го запитал: „Какво ти се вижда чудно?“ „Че хлябовете били като могили, възможно е, но чудя се каква е била пещта, за да влязат хлябовете в нея, и каква е била лопатата, с която са хвърляли хлябовете в пещта!“.

Правете опити сами да се лекувате, сами да си помагате. Казвате, че имате силна вяра. Имате вяра, но като заболете от ревматизъм или друга болест, веднага викате лекар. Нямам нищо против лекарите, но защо не приложите вяра при лекуването? Оплаквате се от главоболие, от хрема, от какво ли не, но никой не е приложил вярата си, за да опита думите ми, че наистина вярата

лекува. Вярата е колективен закон. Сам човек не може да лекува, но ако се съединят няколко души, те могат да лекуват. Вярата изключва всяко съмнение. Защо ще се съмняваш, че можеш да станеш учен? Ще вярваш, че можеш да станеш учен, и ще учиш. Вярата има отношение към знанието: само чрез вярата можем да се домогнем до положителното знание. Вярваш, че нещо ще стане, но ако не се сбъдне, ти се разколебаваш. Молиш се и вярваш, че ще ти се отговори на молитвата. Ако не получиш отговор, разколебаваш се. Спънката е в тебе. Болен си, но като здрав си обичал kokoшки, баници. Мислиш ли, че ако ядеш и сега kokoшки и баници, ще оздравееш? Временно ще се ограничиш в яденето. Ако спазваш това правило, ще оздравееш. Скаран си с твоя съсед: ако се примириш с него, ще оздравееш. Недоволен си: ако се справиш с недоволството си, ще оздравееш. Като спазваш тези правила, ще оздравееш. Ето как действат вярата. Не можеш да живееш както искаш, и да вярваш, че ще оздравееш.

Какви ли хора не са дохождали при мене – недоволни, обезсърчени от живота, обезверени – и след всичко това мислят, че вярата ще им помогне по магически начин. Виновен ли съм аз за тяхното положение? Някой е недоволен от жена си, не може да я търпи. Кой го накара да се жени, кой я тури на гърба му да я носи? Защо той не остави на друг, който има здрав гръб, да я носи? Както и да е, мнозина са минали през женитбата, и въпреки това не са разрешили този въпрос. На български думата *жена* има две значения. Едното означава човек от женски род – жена; второто означава прибиране на житото – жѐна. Двете думи се различават само в ударението.

И тъй, всяко нещо има смисъл, когато се изясни, иначе нещата остават неразбрани. Например някои религиозни казват, че се готвят за един свят, дето живеят техните съвършени братя. Кой е този свят, и те не знаят; кои са тези братя, също не знаят. Това показва, че те нямат ясна представа за онзи свят. „Искаме да отидем на онзи свят, да видим Христа.“ Може да Го видите, но знаете ли какво се иска от вас? Онзи свят е място

за учене: който отиде там, трябва да учи. Там ще бъдете гости само два-три дена, после ще ви поставят на изпит, да видят какво носите от Земята. Готови ли сте да ви подложат на изпит? Първият изпит ще бъде върху Любовта, да видят как сте я разбрали; втората теза ще бъде върху добродетелта, да видят как сте я приложили; третата теза ще бъде върху справедливостта.

Ще цитирате стиха: „По благодат сме спасени“. Искате да кажете, че Христос е държал изпит по тези въпроси, няма защо и вас да подлагат на същия изпит. Лъжете се! И учениците мислят, че като препишат урока си от книгата, всичко знаят, обаче учителите не приемат такова знание, то не се приема на онзи свят. Ти сам ще развиеш тезата си, и то така, че всяка дума да бъде на мястото си, да няма двояк смисъл. Само една дума да не си турил намясто, веднага ще те изпъдят от Рая. Ще се върнеш на Земята да учиш отново, да проникнеш в дълбокия смисъл на всяка дума.

Казано е: „По благодат сме спасени“. Да бъдеш спасен по благодат, е едно нещо; да живееш на Небето като гражданин, е друго нещо. Да изискваш нещо наготово, не се позволява; да се молиш, и това не се позволява; да употребяваш козметични средства на лицето си, не се позволява; да преяждаш не се позволява, да плюеш по земята не се позволява, да ходиш немит, невчесан, бос и необлечен не се позволява. С една дума, много неща не се позволяват на онзи свят. Не се позволява да търсиш грешките на хората и да се занимаваш с тях. Ако искаш да се занимаваш с грешки, ще те заведат на един филм, който ще се развие пред тебе. Там ще намериш колкото искаш грешки. Ще ти кажат: „Ето, критикувай, колкото искаш“. После ще ти покажат твоя филм, сам да си дадеш мнението, да видиш как си живял и какви грешки си правил.

Докато сте на онзи свят, вие ще разгледате не само един филм, а няколко филма на вашия живот. Цялото Небе ще ти каже: „Щом искаш да критикуваш и да търсиш грешки, ето, прегледай своя живот и дай си мнени-

ето“. Ти ще се ужасиш и ще кажеш: „Възможно ли е да съм направил такива неща?!“. Възможно е. Бог е Любов. Това именно показва, че Той дава свобода на всички хора да живеят както разбират. Бог никого не съди, Той казва на човека: „Ти още не си научил какво представлява Любовта“.

В притчата за богатия и за бедния Лазар¹⁵ Христос изнася последствията от добрия и от лошия живот. Като замина за онзи свят, богатият и там почна да критикува. Веднага му показаха филма на неговия живот: да гледа и да критикува. Там той видя Авраам, бедния Лазар и себе си. Човек остава дотогава с греха, докато вибрациите на неговия организъм се повишат. Грехът – това е морето в света, дето вълните ще те носят, докато се научиш да плуваш; в противен случай ще се удавиш. „Как може да се спаси човек?“ Като стане птица – така той ще бъде независим от нисшите вибрации, от бурните вълни. Умът и сърцето му трябва също да бъдат свободни от нисшите вибрации. Някои мислят, че са изключения, че нямат грешки. Това е заблуждение: даже светии, които заминават за другия свят, се намират пред една криза в живота. Докато са мислили, че са свършени, щом се намерят в другия свят, пред филма на своя минал живот, веднага се обезсърчават. Отвратително нещо е грехът! Като попадне човек в материята на греха, трябва да мине дълго време, докато се очисти. Не е лесно да се освободиш от нечистата мисъл, от нечистото чувство, от нечистата постъпка.

Аз ви говоря по този въпрос, защото ще се натъкнете на него. Знайте, че всички болести се дължат на онзи неестествен живот, в който често попадате. Като ви говоря, аз ви насърчавам, но с насърчаване работа не става. Много просто: колкото и да си способен, ако не учиш, нищо няма да направиш. Способен си, а не учиш; добър си, но не проявяваш добротата си. Не е достатъчно да сте само добри и способни, но като сте дошли на Земята, важно е доколко изпълнявате Божията воля. Аз се ръководя от следното правило: като излизам от Господа, Който се

весели, и аз отивам да работя за Него с веселие. Аз нося Божието веселие със себе си. Ако не съм весел, не съм излязъл от Господа; щом нося веселието в себе си, аз съм излязъл от Господа – тогава работата ми се благославя. Дето отуда, навсякъде нося Божието веселие в душата си. Когато се връщам при Господа, трябва да нося радостта на хората. Щом се връщам от работа и не нося радостта на хората, не мога да отида при Бога.

Значи когато Бог се весели, ние се радваме. Радостта и веселието трябва да се срещнат. Бог иска да предаде навсякъде Своето веселие, та хората да се радват. Любовта весели хората, а доброто ги радва. „Защо ми са любовта и доброто?“ В любовта ти ще се веселиш, а в доброто ще се радваш. С доброто ти ще се върнеш при Бога – то е плодът на твоя живот. Когато излизате от Бога да проповядвате, аз се веселя. Ако искате да отидете при Бога, идете с любов! Следователно от Бога ще излезете с любов и веселие.

Често говорите за онзи свят, но колко от вас бихте се убедили, че има друг свят? Ако аз трябва да ви убедя в това, няма да си служа с думи: аз ще ви отворя прозорците, да видите чрез мене онзи свят. За да може да се гледа към онзи свят, всеки от вас трябва да е подобен на прозорец, да се вижда през него. Достатъчно е да махнеш тази завеса и да прогледнеш. Казваш, че си добър човек... Ако не може да се вижда през тебе другият свят, причината е, че стъклото ти е нечисто, трябва да се измие. Тази година има достатъчно вода: измийте стъклата! Ще кажете, че сте заети... Наистина, вие се грижите за такива работи, за които трябва да употребите само един час от времето си. Например безпокоите се за хляба, за грехите и обувките, за къщите си, а за всичко това е нужно само един час. За какво употребявате останалите 23 часа? Четири-пет часа употребявате за грижа около яденето – три пъти на ден ядете; останалото време – за облекло, за това-онова – и едва ви остава половин час за учене или за мислене за другия свят. Кажете, че като отидете на онзи свят, тогава ще мислите за него. Някой

прочете Библията един път и мисли, че това е достатъчно. И десет пъти да я прочете, няма да я разбере. Всяко нещо е разбрано, когато се посади и даде плод. Ето, и аз посаждам Словото, което ви говоря. От време на време поглеждам дали е израсло; ако е израсло, дали е дало плод. Колцина от вас имате саксии за посаждане на това, което слушате? „За нас е важно дали сме спасени.“ Отдавна сте спасени.

Сега вие сте в епоха, която изисква от всички да учите. Ти за нищо и никакво се гневиш, сърдиш се – изгубваш Божието веселие. Ти си дошъл на Земята да разнасяш Божието веселие, а не да се гневиш. Казваш: „Бог е Любов“. Не можеш да разнасяш Любовта, ако нямаш веселието в себе си. Как ще проповядваш Любовта само с думи и с песни? Не, весел трябва да бъдеш! Ще се върнеш при Господа с радост, но радостта без доброто не е радост – тя произлиза от доброто.

Днес аз ви говоря за радостта и веселието, но и без да ви говоря, ще ги научите. Ако не ви говоря, ще ги научите за 1000 години; ако ви говоря, ще ги научите за 10 години. Казвам си: хайде, да съкратя на тези хора 990 години, да минат с по-малко разходи. „Има лесен път.“ Има лесен път, но той изисква хиляда години. Ще следваш хиляда години в училището, докато завършиш; ще приличаш на онзи студент, който свършил университета на 70-годишна възраст. Наричали го „вечния студент“. И това не е лошо – важно е, че е завършил. Всички вие сте били във времето на Христа, учили сте 2000 години. Какво сте научили? Много неща сте научили: знаете да свирите и да пеете, знаете да се обличате добре, да си правите хубави къщи, знаете много езици. Много неща сте научили, но не знаете езика на богатството и на сиромашията. Като дойде богатството, заслепи ви; като дойде сиромашията, уплаши ви. Като не разбирате богатството и сиромашията, вие правите разлика между богати и бедни, между учени и прости. Това хвърля сянка върху лицето ви, поради което нарушавате веселието и радостта в себе си.

Направете опит да видите каква сянка хвърля тялото ви, когато се изложите на слънце. Като легне човек на земята, тялото му хвърля сянка, която представлява крива линия. По нея аз определям какви мисли и чувства вълнуват човека, какво е дишането му. Тази крива ту се повдига, ту слиза. Като се безпокои човек, на лицето му виждам едно особено движение, една особена сянка. Това не става по негова воля. На лицето се отразява и най-малкото вълнение. Всички чувства, които вълнуват човека – гордост, тщеславие, скържавост, лукавост, се отразяват на лицето; и добродетелите се отразяват на лицето. Значи положителните и отрицателните мисли и чувства в човека чертаят линиите на лицето: на вежгите, очите, носа, устата, скулите, ушите. Много линии има отбелязани на лицето, които само опитният може да види и да чете по тях. Те са скрити, едва забележими. Срецаш един човек и казваш: „Не ми харесва това лице“. Не разбираш нищо от физиогномия¹⁶, но вътрешно чувстваш, че този човек носи нещо лошо в себе си. Мъжът иска да се сдружи с един търговец; жена му казва: „Не прави връзка с този човек, не ми харесва нещо.“ „Добър човек е той.“ „Не ми харесва.“ „Нищо, ще опитам“. Като се свърже с него, тогава вижда, че жена му е била права. Няма скрито-покрито в света.

Първата работа, която ви предстои, е да се освободите от оковите на вашето минало, от оковите на Черната ложа. Не е лесно да се освободи човек от своето минало, от старите си навици. Алчен си – опитай се да се справиш с алчността; опитай се да обуздаеш езика си, опитай се да не критикуваш. Ние сме против критиката – само безгрешният има право да критикува. Запитаха Христа: „Какво ще кажеш за тази жена, която хванахме в прелюбодеяние? Моисей казва такива да ги убиваме с камъни. Ти какво ще кажеш?“. И наведе се Христос, и пишеше на земята. Като продължаваха да Го питат, Той вдигна глава и рече: „Който е безгрешен, той пръв да хвърли камък върху нея“.

Не е лесно да бъдеш безгрешен. Светията се увива като червей, мъчи се да се освободи от своето минало. Светията има много по-големи мъчнотии и изкушения от обикновения човек. Един светия отшелник живеял в един руски манастир, дето се предал в служене на Бога. Една аристократка, руска княгиня, решила да го изкуси. По някакъв начин тя успяла да се вмъкне в килията му. Като разбрал намерението ѝ, той турил пръста си на горящата свещ и спокойно я наблюдавал. Поразена от видяното, тя паднала на колене пред него и започнала да се моли. От този момент в нея станал преврат: тя се отказала от лошия си живот и се обърнала към Бога. Колко хора днес са готови да турят пръста си в горящата свещ и да се избавят от изкушението?

Казано е: „Съблазънта неизбежно ще дойде“. Всеки човек е изложен на съблазън: все някакво греховно чувство или греховна мисъл ще мине през вас и ще ви съблазни. Съблазънта се явява в разни форми. Често дяволът се крие под мантията на любовта, под мантията на мъдростта и истината. Де ли не е той? Той носи любовта отпред, безлюбието отзад; знанието отпред, невежеството отзад; истината и свободата отпред, а лъжата и ограничението отзад. Той първо ще ти сложи пълна торба с ечемик, както господарят на своя кон, и като го нахрани, ще го яхне и ще му каже: „Ще вървиш, дето ти заповявам“. Като седиш, усещаш, че нещо те притиска, мъчи те, нещо те гризе в стомаха или те души в гърдите. Чудиш се кой е влязъл в тебе, усещаш, че нещо чуждо има в теб, което ти нашепва: „Пийни си една чашка винце, ще ти мине болката – винцето е дадено от Бога. Хапни си повечко, пийни си, трябва да си поживееш“. Лесно е да си хапнеш повечко, но какво ще правиш, като дойдат болестите? Така трябва да ядеш, че да не страдаш.

Чудя ви се, като ми се оплаквате от разстройство на стомаха. И на мене ми носят баница със сирене, с чисто масло и ми казват: „Хубава е баницата, за тебе е правена“. От учтивост взема баницата, хапна малко и я оставям: учат ме на стария занаят. Други ми носят

кюфтета от картофи и ми казват: „Хубави са кюфтетата, приличат на месни“. Пак старият занаят. Взема едно кюфтенце, хапна го и давам на дявола, който ме наблюдава. Казвам му: „Хапни това кюфтенце, да видиш колко хубаво го е направила сестрата – с чисто масло“. Той хапне и казва: „Защо не е донесла мляко или варени сливи, но кюфтенца?“ „Тя следва твоето учение – млякото и сливите не са в духа на твоето учение. Както си я учил, това прави. Аз я похвалявам, добра ученичка е. Един ден, като дойде при мене, пак ще бъде добра ученичка“. Дяволът слуша и се усмихва. Казвате: „Дяволът ли ни е бил досега учител?“. Има ли нещо лошо в това?

Като ви говоря така, аз искам да ви освободя от мъчнотиите на живота. Един ден вие ще се намерите в такива затруднения, от които мъчно ще се освободите. Правете опити още днес да се справите с мъчнотиите си. Един ден наблюдавах как няколко деца си играеха с един паток. Те нанизали царевични зърна на един канап и гали на патока да кълве. Без да забележи, че зърната са нанизани, патокът ги нагълтал заедно с канапа, чийто край бил в ръцете на децата. Искане да се гръпне настрана, не може – децата го държат с канапа. Стои патокът в това положение и се чуди какво става с него. Приближих се към децата и им казвам: „Добра шега сте измислили. Патокът е нагълтал царевичката, без да ви плати, и вие го държите отговорен за това. Сметнете колко струва царевичката, аз съм готов да платя и за нея, и за патока, за да го освободя“. Купих от децата патока и го пуснах на свобода. Често и вие нагълтате царевичката на дявола и без да искате му се подчинявате – той ви води, дето иска. Трябва да се намери някой да плати за вас и да ви освободи. Достатъчно е да глътнеш само едно зрънце от дявола, за да те държи вързан около себе си.

Казвате: „Тежък е животът“. Тежък е за неразумните; ако живеете разумно, не е тежък. Не искам да бъдете слепи, но да бъдете разумни. Виждайте грешките на хората, но не ги критикувайте: не мислете, че с критика може да изправите грешките. Само онзи може

да изправи погрешките на хората, който е изправил вече своите грешки. Не можеш да изправиш известна грешка в човека, ако не си изправил същата грешка в себе си. Как ще изправиш грешката на своя ближен, ако ти правиш същата грешка? Видиш ли, че той греша като тебе, кажи: „Бог да го благослови!“ Ако се наемеш да изправиш една грешка в брата си, каквато и ти правиш, това значи да вземеш половината от неговия товар. Защо ще се товариш с чужди грехове? Невидимият свят налага големи глоби на всеки, който се товари излишно. Ако не можеш да обуздаваш езика си, законът ще те хване и ще те даде под съд.

Един негър в Америка платил скъпо за една необуздана постъпка. Една нощ, като се връщал у дома си, минал през една тъмна, неосветена улица. Срещнал една американка от белите, хвърлил се върху нея и я целунал. Тя премълчала, но като дошли до един фенер и видяла, че е негър, веднага го предала на полицията. Глобили го десет хиляди долара за една целувка – скъпо платил той, но научил един урок. За всяка грешка се плаща глоба. В това отношение Природата е крайно възискателна. Дали си светия, или грешник, и двамата ще плащате. За най-малката грешка светията ще плаща много повече, отколкото грешникът; богатият ще плаща повече от бедния. Вие се чудите и се питате какъв живот е този, ако и за най-малката грешка се плаща. Животът е в добрите дела, а не в грешките и престъпленията. Всяко нещо, направено без любов, е престъпление; всяко нещо, направено без мъдрост, е престъпление; всяко нещо, направено без любов към истината и свободата, е престъпление. Следователно като вършиш Божията воля, ще призовеш на помощ Любовта, Мъдростта и Истината. Какъвто съвет ти дадат те, така ще постъпиш – те са мярка в живота. Каквото направил без Любовта, Мъдростта и Истината, ще бъде погрешно.

Тази година изисква от вас да се съветвате във всичко с Любовта, Мъдростта и Истината. Така постъпвам и аз. Ако пропусна да взема съвет от тях, скъпо плащам.

При това моите грешки са толкова малки, че и аз не ги виждам – на Земята те са невидими. Само съществата от невидимия свят могат да намерят грешка в мене – и веднага ми я посочват. Аз им благодаря за това и веднага се заемам да я изправя. Аз не се питам защо съм я направил: щом осъзная грешката си, веднага я изправам. Защо сгреших – и това не питам. Аз или друг някой, все ще се направи една грешка – важно е грешката да се изправи. Аз спазвам следните правила: като направя една грешка, веднага гледам да я изправя, за да не я направят други след мене. И обратно, като направя едно добро, пожелавам и другите да направят същото добро. И на вас казвам: изправяйте грешките си, за да не ги правят и другите; правете добро, за да го правят и другите. Само по този начин може да има прогрес в живота.

Сега вие ще ми цитирате стихове от Евангелието: какво е казал Христос, какво е казал апостол Павел. Аз зная какво е казал Христос, зная какво е казал и Павел. След като му удариха пет пъти по 39 тояги, той каза: „Братя, с големи мъки ще влезем в Царството Божие“. Трябваше да го бият, за да измени някой от своите разбирания. Не е лесно да измените старите си възгледи. Като вървите по новия път, старите ще се подмладят, а младите няма да остаряват; глупавите ще поумнеят, а умните няма да оглупяват. Така ще стане за онези, които следват Новото учение: те ще се развеселят. Веселието показва, че сте излезли от Господа, а радостта – че се връщате при Него. „Право ли е това?“ Опитай го и сам кажи. За да познаеш кои неща са прави и кои не са, опитай ги.

В живота на Земята обаче няма абсолютно прави неща. Например правото за богатия не е право за сиромаша. Богатият може да си поръча скъп обяд, до една-две хиляди лева. Той има право да харчи, защото е богат; ако и сиромашът направи същото, ще се провали. Светията може да си позволи такива неща, каквито грешникът не може – той има право, защото е богат. Силният може да носи голям товар на гърба си – има право за това;

слабият не може да носи голям товар – няма сила. Всеки трябва да се съобразява със силата, с богатството и знанието, с които разполага. Голяма част от грешките на хората се заключават в това, че те носят по-голям товар, отколкото могат. Едни носят голям товар, а други – малък. Много критици има в света, но нито един не може да каже на човека къде точно е грешката му. Ако коригирам един художник, ще му посоча точно линията, която е изкривил: аз схващам точно линиите, зная де е грешката. Един художник е нарисувал образ на светия; всъщност картината му не представя никакъв светия.

Преди години ходих в Месемврия¹⁷. Влязох в една гръцка черква. Един художник нарисувал образа на Христа и го закачил на стената в черквата. Като го погледнах, ужасих се: това не беше образът на Христа, но на един престъпен тип. Казах: „По-добре свалете този образ. Това не е Христос, но един престъпник“. След няколко години черквата изгоря до основи, и образът на Христа също изгоря. Така не се рисува образът на Христа. Мнозина са Го рисували, но малцина са успели да предадат Неговите черти. Има черти на човешкото лице, които изразяват известна добродетел – любов, справедливост, разумност, искреност и други.

Тези черти трябва да се изучават, особено от страна на художниците. Всяка мисъл, всяко чувство, които минават през човека, се отпечатват на лицето му. Обиди те някой – веднага лицето ти се измени. Кое е по-добре: да те обидят или ти да обидиш?“. За предпочитане е да те обидят, отколкото ти да обидиш. Така те предпазват от възможността ти да обиждаш – обидата спира до тебе, ти си последният, когото обиждат по този начин. Невъзможно е една грешка или престъпление да се повтори два пъти по един и същи начин. Христос пострада, но в тази форма злото се върза: след Него това зло не се повтори в същата форма. Праведен беше Христос, затова злото се върза. Следователно ако някой ти направи зло и това зло се върже, ти си праведен. Ако злото се върже заради тебе, господар си; ако не се върже, слуга и роб си.

Често говоря за Любовта и някои от вас си представят, че имат любов. Да, но Любовта се изявява външно, тя е сила, която действа от вътре навън. Любовта прощава греховете на хората, тя вижда всичко, но се прави, че не вижда. Като говоря за Любовта, мнозина мислят, че не виждам грешките им. Всичко виждам, но съжалявам, че досега не можахте да приемете Божията Любов. Питам се: ако сега не приемете Любовта, кога ще я приемете? Ако чакате да дойдат страданията и тогава да я приемете, вие сте на крив път. Някой иска да го обичат, без той да обича. Това е заблуждение: пръв ти ще обичаш. Ако не обичаш, не можеш да се повдигнеш; ако не обичаш, не можеш да станеш силен. Ще обичаш, за да те обичат; ще почиташ, за да те почитат. Любовта трябва да върви с вас, Мъдростта трябва да върви с вас, Истината трябва да върви с вас. Това е мотото за цялата година.

Хиляди години хората са работили и са постигнали нещо. Хиляди години сте работили и вие – все сте постигнали нещо. Две хиляди години работите от времето на Христа. Трябва ли още две хиляди години да работите за едни и същи неща? За десет години трябва да свършите тази работа – нови неща ви предстоят за учене. Вие сте богата почва, която трябва да се обработва. Ако не я обработвате, тръни и бодили ще растат на нея. На вашата почва всичко вирее. Казват за някого, че е лош, че греши. Почвата му е добра, затова греши. В известни случаи аз обичам грешниците повече от онези, които минават за праведни. Праведният върви с изправена глава, моли се, не вижда скритите грехове в себе си. В притчата за митаря¹⁸ и фарисея¹⁹ Христос е изнесъл добре психиката на грешния и на праведния. И двамата се молят в храма, но молитвата на митаря била предпочетена.

Аз искам да ви предпазя, да не се самоизлъгвате. Не е въпрос мене да не лъжете – пазете се себе си да не излъгвате. Бог живее в нас, следователно Той не може да бъде лъган. Каквото и да правиш, както и да говориш, Той мълчи, нищо не казва. Ти мислиш, че Той е съгласен с

тебе, но един ден ще видиш истината. Тогава Той ще ти каже: „Това, което правиш, не е добро“.

„Не съдете, за да не бъдете съдени.“ Само Бог има право да съди. Само чистият, любещият, знаещият може да съди. Ти, който не си чист, не разбираш нещата и не ги познаваш: как ще съдиш? Питат ме какво мисля за едн-кой си брат. Нищо не мисля, но зная, че един ден той ще стане светия. „Много е кален!“ Като се изчисти калта, той ще светне като гуамант. „Голям грешник съм!“ Много си любил. Човек греша, когато не разбира правилно Любовта. Любовта на бащата към децата го заставя някога да краде, за да ги отхрани. И любовта на вълка към малките вълчета го заставя да дави овцете; любовта към малките орлета кара орела да граби пилците. Всички бащи и майки се грижат за отхранването на малките си и от любов към тях често правят престъпления. „Какво трябва да се прави тогава?“ Не раждайте такива деца, които могат да ви изкушават.

И вие правите грешки за много от мислите и чувствата, които се раждат във вас. „Какво да правим тогава?“ Оставете ги сами да се хранят, сами да се справят с грешките си. Бъдете внимателни към всяка мисъл и чувство, които се раждат във вас. „Как да се освободим от дявола?“ Той е вътре във вас. Който не върши Божията воля, той е сам дявол; който не следва пътя на Истината, той е сам дявол. „Кой е ангел?“ Който върви по пътя на Любовта, Мъдростта и Истината – този е най-лекият път. И след като ти е посочен правият път, ти се спираш върху това, как си грешил, как си падал, как си се борил с Господа.

Някои писатели пишат за изгубената любов, т.е. за изгубения Рай, както пише Милтън²⁰. Данте²¹ описва Ада и Рая. Като изгуби Беатриче²², той се намери в Ада и след като премина всички мъчности, най-после се намери в Рая, при Беатриче. Това са състояния, през които минава човек. Казват, че Раят е място на сляпата любов. Не, в Рая няма сляпа любов. Не критикувам никого, но искам да кажа, че известни неща в описанията в „Изгубеният

рай“ от Милтън и в „Аг“ от Данте не са верни. Има обаче много картини, които дават истинско описание на Ада и Рая.

Не е лесно да се опише онзи свят, още по-мъчно е да се опише Божественият свят. Може да се говори за божествени състояния, но не и за Божествения свят, който е абсолютна светлина. Влизаш в света на живата светлина, без никакви сенки. Как ще опишеш този свят? Като влезеш в Божествения свят, ти ще бъдеш свършено сам. Всички хора там представляват един човек. Чуваш, че някой ти говори, но никого не виждаш; чуваш музика, виждаш светлина навсякъде, но жив човек не виждаш. Ти изпитваш жалост, скръб. Щом изпаднеш в това състояние, веднага слизаш по-долу – в Рая. Ако и там не можеш да живееш, напуцаш и Рая и слизаш още по-долу – на Земята.

И Адам беше сам в Рая, но като не може да използва тези условия, Бог му даде другарка. Те пожелаха да имат и дечица. Тогава Бог ги изпъди от Рая, като им каза: „Слезте на Земята и там се плодете“. В Рая няма място за това – Раят е място само за един човек. Ако не искаш да бъдеш сам, ще слезеш на Земята – там е място за двама души, там е място и за деца. На Земята можеш да живееш по стария начин, обаче има един свят, дето хората живеят в любов – те се виждат само когато се обичат. Ти можеш да видиш своя bliжен само ако се обичате безкористно. Ако си свързан с Любовта, ще виждаш когото искаш. Същото се отнася и за Бога: можеш да видиш Бога, ако Го обичаш чисто, безкористно. Стремете се да обичате поне едного, който да ви бъде идеал във вашия живот; и като помислите за него, всички въпроси да се разрешат. Това значи да живееш в света на Любовта.

„Бъдете свършени, както е свършен Отец ваш небесни.“ Без Любов свършенство не може да се постигне. Обичайте Бога, обичайте Христа – те да бъдат вашият идеал. В тази любов не стават никакви грешки, никакви престъпления. Дето няма Любов, там има престъпления

и грехове. Искаш да напредваш, да се развиваш. Това лесно се постига: като любиш, ще напредваш. „Болен съм, страдам.“ Защото не любиш. „Нищо не научих, животът ми се обезсмисли.“ Призови Любовта в себе си и като гойде, изпълнявай нейните закони. Призови Мъдростта в себе си и следвай нейните пътища, призови Истината в себе си и върви по нейните закони. Ето едно лесно учение, което всеки може да следва. Казано е в прочетената глава, че Христос примирява противоречията между духа и плътта.

И тъй, когато отивате на работа, бъдете весели; когато се връщате от работа, бъдете радостни. Щом сте весели, работата ви започва добре; щом сте радостни, работата ви е свършена добре. Желая ви, като излизате, да бъдете весели; като се връщате, да бъдете радостни. Това пожелание се отнася до вас, до домашните ви и до всички, на които се проповядва Словото. Ако ви питат какво ви е говорил Учителя, кажете: „Да бъдем весели, когато излизаме, и да бъдем радостни, когато се връщаме“.

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

23 януари 1938 г., София, Изгрев

УЧЕНЕ И СЛУЖЕНЕ

Размишление

Ще прочета 1. глава от Книгата на пророк Даниил.

Мъчно е някога човек да знае кога е слаб и кога – силен; кога е учен и кога – невежа; кога е стар и кога – млад.

Днес вие сте дошли да ме слушате, но всеки има свои определени възгледи и разбирания. Каквото и да ви се каже, всеки ще постъпи според разбирането си. Колкото и да учиш птицата как да се движи, тя ще си хвърка свободно из въздуха; колкото и да я учиш, тя ще си направи това, което си знае. Двама приятели се разговаряли. Единият казал: „Аз обичам да се занимавам с животните. Опитах се да възпитавам котката си да прави каквото ѝ заповядвам. Научи се даже да поднася кафе на гостите ми.“ „Искам да видя как става тази работа“ – отговорил другият. „Ще видиш.“ Той направил кафе, налял го в чаши и го турил на една табла. Котката се изправила на задните си крака, а с предните поддържала таблата. В това време гостът пунал една мишка на земята. Като видяла мишката, котката хвърлила таблата на земята и се спуснала да гони мишката.

Често и духовните хора постъпват като котката: хвърлят таблата с кафето на земята и тичат да гонят нещо. Какво ще придобие котката, ако изяде една мишка? Котките страдат именно от мишки: те ги ядат с козината, поради което съкращават живота си. Ако се откажат да ядат мишки, животът им ще се продължи. И досега още учените котки не можаха да убедят своя народ, че не трябва да ядат мишки. Котките казват: „Какво ще стане с нас, ако не ядем мишки? Хората ще ни изпъдят от домовете си, ако не ядем мишки“. Право ли е тяхното твърдение?

Днес от всички хора се иска да си дадат отчет какво знаят. Мнозина говорят за онзи свят, но те имат смътна представа за него. Те не познават физическия свят, на който живеят, че ще познават другия свят! Вие сте излезли от онзи свят, но не го знаете, не помнете какво е било там – представяте си го като този свят. Значи и там се бият като на Земята. Вие не знаете езика на ангелите, не знаете какви отношения съществуват между тях, въпреки това говорите за ангелите както за хората. Каква е връзката между ангелите и хората, какво отношение съществува между тях? Когато хората завършиха науката за сърцето, ангелите завършиха науката за ума. Които е завършил науката за сърцето на теория, трябва да прави опити да я прилага – да види доколко учението му е право.

Много от грешките, които човек прави в областта на сърцето, показват, че чувствата му не са още такива каквито трябва да бъдат. Докато сърцето не бъде в пълно служене на Бога, човек всякога ще се натъква на противоречия. Казано е: „Сине Мой, дай Ми сърцето си“. Значи със сърцето си човек служи на Бога, а с ума си учи, придобива светлина и знание. Според някои служенето стои по-ниско от ученето. Отчасти е вярно. За да служиш, трябва да завършиш някаква наука. Човек се учи да служи от ангелите. Следователно ако има някаква грешка в нашето служене, ангелите ще я изправят.

Питате: „Може ли човек, който служи на Бога, да греши?“. Може, разбира се. Колкото и да е красноречив един оратор, все ще направи една грешка: или ударението не е турил намясто, или е употребил една дума вместо друга. Някога ораторът може да обърка личните местоимения – вместо едно да тури друго. За да не правят такива грешки, англичаните са ограничили своите глаголи, в смисъл сам глаголът да не изразява лицето, което действа. На български например можеш да кажеш *играя*, можеш да кажеш и *аз играя*. На английски непременно трябва да туриш личното местоимение *аз*, иначе няма да се разбере кой играе. В това отношение българинът е голям

дипломат. Той няма да каже например „аз казвам“, но ще каже „казвам“ – няма да се хване. Англичанинът ще каже: „Аз казвам“. Така той не може да се освободи от отговорност. За да не греши и да не носи отговорност, той мисли много. Казват, че англичанинът е практичен – той първо мисли, после говори, затова минава за мъгчалив. За да ти обещае нещо, много време ще чакаш: той ще мисли, ще изучава въпроса и ако ти обещае, ще бъдеш сигурен, че ще изпълни обещанието си. Славянинът е бърз – решава и веднага отрязва; ако е недоволен от нещо, не скрива недоволството си. Често слушате да казват: „Да избесим, да изколим тези хора, да освободим света от тях!“ Това е славянска черта – славянинът мисли, че като избеси лошите хора, светът ще се оправи. В другия свят обесените са по-опасни, отколкото са живите на Земята.

Сега ще ви задам един философски въпрос: как може да се оправи светът? Мислите ли, че лесно ще го оправите; мислите ли, че вие можете да създадете по-добър свят от Божествения? Оплаквате се от злото. Ако злото се промъкна в света, създаден от Бога, мислите ли, че няма да се промъкне във вашия свят, т.е. в света, създаден от хората? Тъкмо се молиш, съсредоточил си вниманието си, но изведнъж те засърби главата. Ако се почешеш, молитвата ти се прекъсва – такава молитва не се приема. В това отношение турците правят много опити да не пресичат молитвата си. За турчина молитвата е цял обред. Преди да се моли, той извършва реди операции: измива си ръцете до лактите, врата, ушите, устата, краката, и след това започва молитвата. Ако се случи в това време да кихне, да плюе или да мине през ума му една лека мисъл, той прекъсва молитвата си и започва отново да се моли. Колкото и да е малка погрешката, турчинът започва отново молитвата си. Така минава през голяма дисциплина.

И вие като турците, щом се натъкнете на противоречие, казвате: „Трябва да се освободим от това противоречие, не можем да вървим напред“. Прави сте, трябва да се намери изходен път. Човек страда от сърцето си. Той

е научил някои лоши работи, поради което сам се спъва. Като проверява какво е научил, сам вижда грешките си. Понеже и досега още човек служи на сърцето си, затова то е по-силно от ума. Днес сърцето заповядва на човека. Умът е слаб още, като дете; той пита сърцето: „Като учи толкова много, какво научи, какво знаеш по този или по онзи въпрос?“. Между знанието на ума и знанието на сърцето има голяма разлика. Ще кажете, че не разбирате това. Трябва да мислите – само така ще разберете какво представлява умът и какво – сърцето. Един ден, когато хората завършат своето развитие на Земята, тогава ще станат истински служители на Бога. До това време те ще учат, ще изправят грешките на ума и на сърцето си. Хиляди години са нужни за това.

Така както светът е създаден, той представлява велика школа. Ще кажете, че искате да бъдете ученици, да следвате окултна школа. Целият свят е окултна школа. Щещ – не щещ, ще следваш тази школа: ще те учат, ще ти държат лекции, ще държиш изпити. Ако не разбираш какво ти се преподава, ще влизаш, ще излизаш и ще кажеш: „Това не се отнася до мене“. „Искам да бъда окултен ученик.“ Че ти си вече в голямата окултна школа – в живота. „Искам да науча тайните на живота.“ Ти си в тайните на самата Природа. Всичко, което човек не знае и не разбира, е тайна. Например защо мъжките грехи долу са тесни, а женските – широки, това е тайна. Днес някои жени носят мъжки панталони – защо? „Не знаем.“ Когато жената се намери в затруднение, облича мъжки грехи; и мъжът, като се намери в затруднение, облича женски грехи. Мислете по това, за да дойдете до правилно разрешение.

Питате: „Защо Бог създаде света така, а не по друг начин?“. Според мене вие не знаете какъв свят е създал Бог, не знаете как го е създал. На Ниагарския водопад бил направен мост, който свързвал Америка с едно английско владение в Канада. От този мост хората наблюдавали водопада. След време ледовете съборили моста. „Защо е съборен мостът?“. Не е направен както трябва. Когато са го строили, някои препятствия не са били предвидени.

Те са станали причина за събарянето на моста. Мислете погава кое е онова, което не харесвате в света.

Мнозина мислят, че с малко вяра могат да имат големи постижения, или че с малки добродетели ще имат големи придобивки. Това е невъзможно: малкият капитал води към малки приходи и разходи; големият капитал – към големи разходи. Големият капитал се предпочита пред малкия, голямото знание се предпочита пред малкото. При малкото знание ще имате малко грижи, но малко ще научите. Искаш да станеш набожен, но не знаеш как. При това страх те е да не станеш много набожен. Ето едно криво разбиране. Защо се страхуваш? Да не би като много набожен да се лишиш от известни блага в живота. Така някои религиозни не знаят как да се облекат, как да турят шапката си – на върха на главата, на челото или на ушите: не знаят кое им подхожда. Как трябва да се носи шапката: нагясно кривната, или наляво? Едно време мъжете носеха шапките си накриво. С това те искаха да покажат, че са свършили всичките си работи, за нищо вече не искат да знаят. Днес жените носят шапките си накриво, повече наляво. Питам една жена: „Защо си изкривяваш шапката наляво?“. Тя отговаря: „Понеже лявото ухо ми изстива зимно време, аз накривявам шапката си наляво, за да го предпазя от настиване“. Питам друга жена: „Защо накривяваш шапката си?“ „Защото модата е такава“. Значи тя е накривила шапката си, без да я боли ухото. Всичко каквото правите, трябва да се основава на известен закон.

Защо грешат хората? Защото смесват служенето на сърцето с ученето на ума. Когато сърцето греша, трябва да знаеш, че то греша; когато умът греша, да знаеш, че вината е в него. Умът учи специфични работи, а не това, което сърцето е научило. Сърцето е завършило своето учене, сега то служи. Умът е далече от служенето. Невъзможно е умът да служи – той се занимава с числата от 1 до 10. Велика наука се крие в тези числа. Ако искаш да намериш правия път, правото в света, на това може да те научи само единицата. Единицата – това е правдата. Да се възстанови правдата, да намериш основата на жи-

вота, да намериш разрешението на всички въпроси, това само единицата може да направи. Тя ще те прати при двойката, двойката ще те прати при тройката, тройката ще те прати при четворката... и така нататък – до десетката. Това не са числа, но школи, през които трябва да минете. При двойката ще се учиш да ореш земята, да сееш жито, да мелиш брашно, да месиш хляб; тя ще те учи да шиеш дрехи, обувки, да чукаш камъни. Всичко каквото животът изисква, ще се учи при двойката. Първата професорка за правене на хляба е майката. Тя дава най-добрите лекции: тя учи и снахите, и дъщерите си да пекаат хляб.

Казвам: хлябът се пече в пещ, но и човек се пече в пещ. Някога прегарят хляба, но и човек се прегаря. Трябва да имате специална лопатка за препечения хляб, каквато са имали старите българи. Критиката е огрибката, специалната лопатка. „Защо стържем хляба?“ Да се премахне изгорялото. Има добри майстори хлебари – те пекаат добре хляба и не се нуждаят от огрибки. Дето се прилагат огрибки, там хлябът е прегорял. Една баба ми казваше: „Синко, аз ще те науча как да си печеш хляб“. Тя ми показа признаците, по които да познавам кога пещта е готова за печене. Аз използвах нейните правила, харесаха ми.

Да се върнем към ученето на ума и на сърцето. Каквато работа и да свърши сърцето, то всякога иска да му се плаща. Умът обаче не иска да му се плаща – той учи и е доволен да намери някой да го слуша, когато говори. Важно е какво е научил и какво може да каже от наученото. Ще дойде някой българин, който е живял няколко години във Франция, да ти говори френски; друг ще ти говори английски. По говора ще познаеш, че и единият, и другият не говорят на матерния си език. Французинът и англичанинът имат особено произношение. Например французинът изговаря звука *p* по особен начин, а англичанинът почти не го изговаря. Защо? Защото звукът *p* е от животински произход. Кучето, като се сърди, то ръмжи: *ppp!* Англичаните пишат някои думи с повече букви, а изговарят само 2–3 букви. И българите имат думи

с повече букви, без да изговарят всичките. Всеки език е присъщ на нацията си.

Сегашните хора се намират при особени условия на живота, когато цялото човечество е подложено на големи изпитания, на специална матура. Всъщност човешкото сърце минава в нова фаза – във фазата на служене. Много хора имат криво разбиране: те считат, че с ума си човек служи на Бога, а със сърцето си се учи. Там е грешката: със сърцето си ще служат, с ума си ще учат. „Защо страдаме?“ От сърцето си: не служите правилно. Значи грешките и страданията идат от неправилното служене на сърцето, а не от неправилното учене. Не служиш правилно със сърцето си, а държиш отговорен ума си. Не държ отговорно сърцето си за грешките на ума: прави разлика кога греши сърцето и кога – умът. Само така може да се самовъзпитаваме. Ако смесвате дейността на сърцето и на ума, няма да постигнете добри резултати. Имаш желание да направиш едно добро, но не знаеш как да го направиш. Разбираш, че имаш грешка в учението си, но не знаеш как да я поправиш. Чувстваш, че имаш грешка в служенето, но не знаеш как да я изправиш.

Преди години дойде при мене един млад човек да се оплаче от по-големия си брат. Те били двамата братя. Големият взел по-голямата част от имането на баща си, а за младия оставала по-малката част. Попитах го: „Какво мислиш да правиш?“ „Ще го дам под съд.“ „Какво ще спечелиш от това?“ „Нищо няма да спечеля, но поне ще му докажа, че не е постъпил право“. Ако спечелиш делото, с това ще се възстанови ли между вас любовта? Ако вие, двамата братя, родени от един баща, не можете да се разберете, какво показва това, какво беше желанието на баща ви: да делите имането и да се карате, или да живеете в любов. „Защо ти не отстъпиш?“ „Понеже и аз имам право.“ Според мене правото се заключава в това: да се обичате. Безправие то е в делбата. Кой ще уреди твоето право – съдът ли? След три години същият човек идва при мене и ми казва: „И съдът не разреши правилно въпроса. Дадох на брат ми право, а мене осъдиха.“ „Какво мислиш да правиш сега?“ „Ще отправя жалбата си към

Господа, дано Той отсъди право!“ „Ами ако и горе не спечелиш делото? Ако и там дадат право на брат ти?“.

Помнете: който не обича, право не му се дава. Който обича, т.е. прилага закона на Любовта, всякога му се дава право. Щом обичаш, правото е на твоя страна; ако не обичаш, правото не е на твоя страна. Правото, което Бог ни отдава, не е нищо друго, освен благата на живота, с които сме заобиколени. Където е правото, там няма никакво ограничение. Без да искаш, ти навсякъде дишаш свободно въздуха. Свободата показва великата Любов, която Бог има към нас. Един ден, ако не можеш да дишаш, ще се запиташ в Бога ли е причината, или в тебе. Тази задуха показва твоето безлюбие – в това няма две мнения. Тогава ще си кажеш: „Слушай, ти не си изправен в служенето към Бога. Когато си учил, още в началото ти си направил една погрешка, в служенето си направил друга погрешка. Значи направил си две погрешки. Тогава ще се върнеш към учението, да изправиш погрешката си“.

Сега аз говоря за малките погрешки, които едва се виждат с микроскоп, увеличаващ 25 хиляди пъти; не говоря за големите погрешки, които всеки може да види. Днес се работи за откриването на микроскоп, който ще увеличава един милион пъти. С такъв микроскоп и молекулите ще се виждат. Ако ви кажа, че аз виждам молекулите, няма да ми вярвате. Това не е важно. Казвам: светът на молекулите представлява вихър, гъмжене. Те се движат в голям ред, между тях съществува пълна хармония; в движението си те образуват прекрасни фигури, които ту се съединяват, ту се отблъскват. Те представляват малки живи същества, които работят и се движат в пълен порядък.

Да оставим настрана молекулите, да се върнем към въпроса „учене и служене“. Според сегашните научни теории хората още учат, не служат. Един ден, когато дойдат до положението да учат по закона на служенето, тогава светът ще има съвсем друг вид. Когато видите как ангелът служи, вие трябва да се учите от него. Сега вие се учите как да прилагате в бъдеще, а ангелите вече

учат и вижгат резултатите. Едно време сте изучавали чувствата на теория, а сега ги прилагате. „Как да изучаваме Любовта?“ Тя не се учи, но се прилага – сега ще служите на Любовта. Според някои да служиш на сърцето, това е робство. Няма по-велико нещо от това, да служиш на разумното сърце, да служиш на Любовта.

Истинският слуга стои по-високо от ученика. Слугата знае, а ученикът сега се учи. Когато ученикът се учи например при майстор шивач, наричат го чирак. И вие се учите сега да шиете. Колкото сте научили, прилагайте го. Майсторът взема мярка, крои, реже, дава разпореждания, а вие изпълнявате. Кажете ми каква е мярката за добрия човек? Вие сте учили това, минавате за учени: не знаете ли каква е мярката за добрия човек? Ето, сега аз търся един добър майстор, да ми скрои една дреха за сърцето. Откакто съм дошъл между вас, търся такъв майстор, но още не съм намерил. Ако някой между вас знае какви са мерките за сърцето, нека каже – аз искам вие да ми скроите тази дреха.

Ново знание, ново възпитание е нужно за сегашното човечество. Още много неща имам да ви кажа: например от какво зависи дългият живот на човека? Ще кажете, че това зависи от външните и от вътрешните условия, при които той живее. Да, отчасти е така, но какво трябва да бъде съчетанието между тези условия? Например две човешки сърца трябва да се съчетаят при най-добри условия. Никога не влизайте в общение, в приятелски връзки с когото и да е, ако няма благоприятни условия за това. „Кой ще чака условията?“ Ще чакате, нищо повече. Това значи, че сеете зимно време. Как ще сееш житото в замръзналата земя? Сее се през пролетта или през есента, когато условията са благоприятни за това. Същото се отнася и до женитбата. Не бързай да се жениш – и за женитбата са нужни благоприятни условия. Астрологически е определено ще се ожениш ли, или няма да се ожениш. После колко деца ще имаш, колко ще живееш. Това е определено от същества, които знаят повече от хората. От астрологическо гледище човек иде на Земята като на

училище, със специално наредена програма за него. Като влезе в училището, ученикът ще учи по тази програма; определен е и материалът, който трябва да се изучава – почти за всеки ден е определено какво трябва да се учи. В духовния свят програмата е много по-точна, отколкото на Земята. Ако на Земята работите вървят добре, колко повече в духовния свят ще вървят. Искаш да имаш деца – важно е какви ще бъдат тези деца. Гениалните деца се раждат при известни условия, талантливите също се раждат при известни условия, и обикновените деца се раждат при известни условия.

Казваш: „Искам да се оженя“. Свободен си, но ако си невежа, не се жени. Започваш един занаят, от който нищо не знаеш. Първо ще се учиш, после ще прилагаш наученото. Докато не си научил занаята, не разваляй материалите. Как ще се жениш, щом нищо не си учил? Невежата само греша: майката греша, децата грешат – и всички търсят вината в бащата. Някога мъжът греша, а обвинява жената: това не е наука. Казваш: „Едно време се обичахме с жената“. Вашата любов е била търговска сделка. Любов, при която хората се карат, е търговска сделка – когато хората се обичат, те никога не се карат. Да обичаш някого и да му се караш, това не е любов. За мене това е правило: невъзможно е да се караш на този, когото обичаш.

За да се наруши законът на Любовта, трябва да има сила, по-голяма от нея. Ако наистина се намери такава сила, тя не е вече любов. Опитайте се да хванете тази сила и вижте може ли тя да оправи света. Всъщност никаква външна сила не може да се противопостави на Любовта. Ако намиращ, че една работа не е направена както трябва, причина е безлюбието. Мислиш ли, че с мърморене ще оправши света? Който мърмори, и светия да е, и обикновен човек да е, той не може да обича Господа. Как е възможно да роптаеш против Онзи, Който ти е дал всичко? Какво си направил ти, обикновеният човек, за Господа? Хиляди погрешки си направил и не си чул нито една обидна дума, не си видял един крив поглед. Каквото

и да правиш, Той казва: „Върви напред, не греши! Грешката ти е малка, изправи я“. Пак сгрешшиш, пак те успокоява. Казваш: „Домегна ми вече да изправам погрешки!“. Ще ги изправиш, докато се научиш да живееш добре.

Днес аз ви говоря за науката на сърцето в бегли черти. И вие, като служите на сърцето, искате да служите и на Любовта, не знаете обаче какво нещо е служенето. Първо трябва да служите на Бога. Научете се да отличавате своите мисли и чувства от Божествените. Където е Божественото, там грешките са изключени. Ако мислиш, че и Бог греша, трябва да се намери друг, по-силен от Него, за да оправи работите. „Ама виждам противоречия навсякъде.“ Те са резултат на твоя изопачен живот. В Бога няма противоречия, няма погрешки – каквото е направил Той, всичко е добро. „Навсякъде виждам злото.“ То е оставено като възможност, като условие за човешкото развитие. Има неща, които не могат да се проявят без злото. Някога трябва да станеш лош, за да направиш нещо. Вярно е, че ако залееш човека с киселина, ще го изгориш. Но ако употребиш същата киселина в минимално количество, тя може да служи като лекарство, да те спаси от най-страшната болест. Значи зависи как ще употребиш злото – в голяма или малка доза. Киселината, употребена в голямо количество, е зло; в малко количество тя е добро, лечебно средство.

Виждам, някой стреля веднъж, два пъти – не може да улучи. Като се опита да гони неприятеля си, падне и счуни крака си. Казват: „Горкият човек!“. Кое е по-добре за него: да счуни крака си или да не го счуни? В случая по-добре е да счуни крака си, отколкото да убие човека. Онзи, когото той преследва, ще гоиде при него, ще превърже крака му и ще се помирят. Ето резултатът на малкото зло – то има за цел да помирява хората. Това подразбира, че сърцето служи, а умът се учи, проверява нещата. Казваш: „Искам да направя едно добро“. Ще го направиш, ако си добър – доброто е основа за градеж. „Искам да служа.“ И това може, но трябва да имаш знание. Само добрият човек служи, а ученият придобива

знания; който нито служи, нито учи, той се забавлява. Забавлението е почивка.

И тъй, със сърцето си човек служи на Бога, а чрез ума си учи. Ученето е лека, приятна работа, а служенето е сериозна работа. Като учиш и служиш правилно, ти уреждаш работите си. Не се изобличавай, не казвай, че си лош – служи и учи! Не е въпрос дали си добър, или лош, но не знаеш да служиш, не си учил както трябва. Като говоря за служене и за служители, имам предвид два вида служители: на доброто и на злото. И добрите, и лошите служители се подчиняват на Бога. Но доволни ли сте вие от лошите служители? И едните, и другите са учили, но те се различават в прилагането на знанието си – и пътят, по който вървят, е различен. Много окултни ученици искат да придобият знания, да станат учени, да заемат високо обществено положение, но в този път не могат да имат големи постижения – това са постижения на падналите духове. Значи и който не учи, и който много учи, неизбежно ще падне; който не учи добре, също пада. Който служи добре, не пада – такъв е законът.

Казвате: „Всичко ни е дадено“. Дадено ви е, но вие го изявявате по два начина: ако служиш на себе си, ще паднеш; ако служиш на Бога, ще се повдигнеш. Ако учиш за себе си, ще паднеш; ако учиш за Бога, ще се повдигнеш. Значи първо ще служиш на Бога, после – на себе си; първо ще учиш за Бога, после – за себе си: такъв е законът. Ако обърнеш закона, падането е неизбежно. И в падането се учи човек, но то струва скъпо.

Като не разбираш закона на падането, искаш преждевременно много неща. Казваш: „Искам да се оженя“. Оженни се. „Искам да имам деца.“ И това може. Ако Бог дава на рибата 300–400 хиляди деца, защо на тебе да не даде поне едно дете? „Защо на мене не е дал нито едно дете, а на рибата толкова много деца е дал?“ Много просто – рибите са се научили да мълчат, а ти не можеш да мълчиш. На мълчаливите Бог дава много неща; на онези, които кряскат, нищо не дава. Мълчанието се предпочита пред многото говорене. И до днес рибите изучават мълчанието и мъдростта, но знаете ли какво става в морето?

Видимо нищо не става, но невидимо – „да спи зло под камък!“. Рибите изучават закона на сърцето: каквото и да става в сърцето, ще мълчат – то не се отнася до него. Всичко ще се оправи – учене е това. Мнозина ми се оплакват от живота си. Влизам в положението им – много страдам. Обаче коя е причината за страданието им?

Веднъж при мене дойде една хубава, угледна мома – заболяло я зъб, подула ѝ се страната. Тя отишла при лекар, той я посъветвал да ѝ направят операция. Ако го послуша, лицето ѝ ще се развали от разреза, който ще направят отвън на него. Тя чувала да говорят за мене, че лекувам, и дойде при мен да се посъветва за зъба си. Запита ме: „Защо Господ ми даде слаби зъби?“. Казах ѝ: „Ако не беше те заболял зъбът, никога нямаше да дойдеш при мене. Сега, като те боли зъбът, аз ще туря ръката си на болното място, да ти мине болката; иначе нямаше да те лекувам“. Дадох ѝ правилото: „Очите никога не трябва да се движат – ще гледаш човека право в очите. Погледът да бъде чист, съсредоточен, определен, без никакво раздвояване. Пази се от раздвоен поглед. Срецнеш ли човек с нераздвоен поглед, имай пълна вяра в него. Раздвоеният поглед изгаря“. Раздвояването на погледа е човешка работа – в Божественото няма раздвояване. Че вятърът ме е блъснал, че косите ми ще се развалят, кой е виновен за това? Той ме люшка на една и на друга страна. Аз ходя много добре, но вятърът ме люшка – той е виновен за това, той съблича палтото ми. За да не ме блъска, трябва да имам тясно, стегнато палто. Каквото е външният вятър за човека, такова нещо представлява раздвоеният поглед.

Днешният ген определя съдбата на хилядите дни, които ще дойдат, от днешния ген зависи каква посока ще вземете в живота си. Ти си на кръстопът: от тебе зависи кой начин ще избереш. Ще си отваряш добре очите, да видиш кой път накъде отива – двата пътя имат различни резултати. Казвате: „Бог знае какъв път ще изберем“. На всеки кръстопът се гържи по една реч, с която ви осведомяват за значението на пътя. Като вървите по единия път, ще станете богати, щастливи

и учени, но в края на краищата всичко ще ви вземат; в този път ще станете красиви, силни, но и това ще ви вземат. Другият път ще ви донесе истинското знание, истинската свобода и любов. Тази любов и това знание разрешават всички противоречия. Законът на Любовта е написан върху дланта на човека с крайно дребни букви, които само с микроскоп могат да се разчетат; другите закони са написани с едри, четливи букви. За да прочетете ситните букви на ръката си, трябва да я приближите много близо. Който може да чете тези букви, той тръзва вече в тоя път. Някой още отдалече чете и казва: „Всичко прочетох и разбрах“. Да, прочел си, защото този е пътят с едрите букви. Няма човек, който да не може да чете едрите букви. Колко светии има, които са хващали пътя на едрите букви, но са се връщали назад – той е пътят на малките опитности.

Сегашните хора имат особени преживявания – те приличат на бомба, която всеки момент може да се пръсне. Седнеш на едно място – не те свърта; седнеш на друго – пак не те свърта. В стаята влезеш – мъчи те нещо отвътре, търсиш ъгъл да се свиеш. Питам: защо се мъчиш? „Сам не зная какво ми е“. Не знаеш, защото като всички хора обичаш да преувеличаваш нещата. Забелязано е, че след най-голямото благословение ще дойде най-голямата мъчнотия; и обратно, след най-голямата мъчнотия ще дойде най-голямата радост. За да не губи радостта си, човек трябва да вземе предпазни мерки. Какво стана с праведния Йов? Един ден Бог запита Сатаната: „Познаваш ли моя добър раб Йов?“ „Добър е, защото си му дал имот, богатство, добри синове и дъщери. Вземи му всичко, и тогава говори за него“. Казвам: изкуство е, когато богатството се увеличава, сърцето да не се свързва с него; когато знанието се увеличава, умът ти да не се възвеличава; когато силата ти се увеличава, ти да не се забравяш. Каквото и да придобиеш: богатство, сила, знание – това са обикновени неща, които не разрешават въпросите. От временните придобивки нищо не остава.

Човек трябва да бъде енергичен, буден, готов за всяка работа. „Каквото Бог даде.“ Не, постоянно ще работиш. Малцина знаят да работят. „Какво да работим?“ Да допуснем, че някой се е разсърдил на приятеля си, не иска да се примири с него. Той трябва да намери начин да се примири с него – ето една работа! Със сърдене светът не се оправя. „Какво да правя, като ми дойде такава състояние?“ Ще знаеш, че то не е твое. Ти си войник и каквото ти заповядват, това правиш. Полковникът ти казва: „Войник, вземи този и го арестувай!“ Ти казваш: „Слушам!“ Обърнеш се назад и изпълняваш заповедта. Полковникът е чуждата мисъл, която изпълняваш. „Кой е отговорен – полковникът или войникът?“ И двамата, ама полковникът заповядва, ти пък изпълняваш. Макар да изпълняваш чужда заповед, и ти си отговорен. Какво печелиш, ако арестуваши или убиеши някого? Този полковник дава една заповед, друг полковник дава друга заповед, той казва на войника: „Слушай, вземи този човек, закарай го до границата и го пусни свободно да си отиде в отечеството. Кажу му една-две благи думи и се сбогувай с него“. Кой от двамата полковници постъпва по-добре? Да застреляши човека, това е лесно, но какво се печели с това?

Като воюват хората, все ще има застреляни и убити, но желателно е да има по-малко, отколкото законът предвижда. Ако генералът заповядва на войниците да вървят напред и те се втурнат срещу най-големия огън, където ги очаква явна смърт, не е ли по-добре той да заповяда да се върнат назад? Разумен трябва да бъде генералът. Как да отстъпи? Колко пъти човек отстъпва! Да воюваш, това значи да имаш знание. Сърцето трябва да е свършило учението си, да знае как да служи. Ще воюваш според закона на Любовта. Под *любов* не разбирам размякнатите човешки чувства, нито материални интереси. Казваш, че обичаш някого, а зад твоята любов се крие нещо материално. Любовта изключва материалните интереси, защото те заблуждават човека. Без материални блага не може, но те не трябва да влияят на любовта. Ще кажете, че това

е противоречие. Всъщност противоречията са в човека: Любовта изключва всички противоречия. Разсъждавайте правилно. Колко хора са ми казвали, че няма Любов в света. Ако това е истина, тогава и Мъдрост няма, и Истина няма – те вървят заедно. Дето няма Любов, Мъдрост и Истина, въпросите не се разрешават правилно.

Преди години дойде при мене един млад човек, който ми каза: „Знаеш ли, решил съм да не правя добро на хората. Колкото добрини съм правил, все зло съм намирал. Защо е така, не зная“. Правил си малки добрини. Престани да правиш малки добрини! Ако направиш едно малко добро на тигъра, той непременно ще те изяде. Опитай се да гресираш един тигър, да видиш колко признателен ще ти бъде: както ближе ръката ти и се умилква около тебе, така ще те нападне; достатъчно е канка кръв да лизне, за да те сграбчи в обятията си. Като знаеш това, не се опитвай да гресираш звяра, да му правиш добро: най-малкото парче месо, дадено на звяра, е в състояние още повече да го озвери, да го хвърли в крив път. Ако тигърът или лъвът яде хляб, дай му един сух хляб – да гризе, да не напада човека. Ако му дадеш месо, дай му много, за да се задоволи – малкото парче месо повече ще го настърви и ти ще му станеш жертва.

Като говоря за законите на живота, за месоядците, ето какво разбирам. Казваш: „Искам да бъда богат“. Това е месна храна. Колко богат искаш да бъдеш? „Да имам поне един милион.“ Друг казва, че не иска толкова – доволен е на няколко хиляди лева. Според мене колкото е опасно да имаш един милион, толкова е опасно да имаш и един лев. Като имаш един лев и не можеш да се нахраниш с него, ти ще останеш гладен и ще се ожесточиш, ще бъдеш готов да изядеш някого. Какво всъщност ти трябва? Само хляб. Това е метод за самовъзпитание. Така се възпитавам аз – като се запитам какво ми трябва, отговарям си: „Тебе ти трябва само една коричка хляб“. Друг път си казвам: „Тебе ти трябва само едно житно зрънце, да го посадиш в земята и да го гледаш как расте“.

Посей едно зрънце и виж след 4–5 години колко ще се размножи. То ще бъде в състояние да оправи обърканите ти работи.

Защо не успяват сегашните хора? Защото не са изпълнили обещанията си. Колко обещания само са дадени! Обещавали сте, че ще служите на Господа... И до днес стоят златните надписи, че ще служите на Бога, но не сте изпълнили обещанията си. Грамадно богатство се крие в тези надписи – те са от чисто злато. Защо не сте изпълнили обещанието си? Както виждам, някои са се опили, други са заспали; в края на краищата всички са забравили обещанието си. В това отношение аз съм икономист, никъде не поставям надпис. Ако искам да туря някъде надпис, той ще бъде с толкова ситни букви, че и с микроскоп не можете да го прочетете. Ще кажете, че съм скържав. Каквото и да кажете, съветвам ви да стопите златните си надписи и да употребите златото за друго.

Един европейски владетел имал особен часовник: на всяка цифра имало по един от дванадесетте апостоли, направени от злато. На всеки час часовникът грънкал, механизмът му бил такъв, че с удрянето на часа съответният апостол излизал напред и се покланял. В това време този владетел обявил война на неприятеля си. По-неже нямал достатъчно пари, той заповядал да стопят часовника и от златото да насекал пари. От този момент апостолите престанали да се кланят пред хората. Като го питали къде са неговите апостоли, владетелят отговарял: „Пратих ги да проповядват“. Казвам: пратете и вие вашите апостоли да проповядват. Някога и вие сте употребявали този начин, но сте го забравили.

Помнете: в пътя, по който върви сегашната култура, има известни заблуждения, от които трябва да се освободите. Не е лошо, че имате златни надписи. Ако всичките ви работи са изпълнени, както са надписите, светът щеше да бъде рай. От големите надписи вие сте очаквали големи резултати. Аз пък казвам обратното: от малките надписи очаквайте големи резултати; при това резулта-

тите ще бъдат накрая. Ето защо започвайте отначало с малки надписи, за да получите накрая големи резултати. Когато правя добро, започвам с най-малкото: от време на време пускам по едно зрънце и наблюдавам как расте то. Така постъпвам и в работата си: като срещна един човек, веднага търся начин как да постъпя с него. Не е лесно да живееш на Земята. Важно е как ще погледнеш човека, какво ще му кажеш, как ще се усмихнеш. Това са положения, които трябва да се имат предвид.

Преди години дойде при мене една жена, която се оплакваше от положението си, изказа недоволството си от този, от онзи. В края на краищата излезе, че е недоволна от всичко: не ѝ се живее, не иска да слуша нито за Господа, нито за каква и да е религия. Изслушах я добре и после ѝ казах: „Догодина ти ще имаш едно хубаво, гениално детенце“. Като чу това, тя се зарадва, усмихна се, лицето ѝ светна и си отиде доволна. Значи има нещо незадоволено в нея, което хвърля сянка на целия ѝ живот.

Сега и на вас казвам: тази година всички ще имате по едно хубаво, гениално детенце. С други думи казано – всички ще имате по едно благословение от Бога. То ще ви зарадва, ще осмисли живота ви. Ако ви дойде някакво изпитание, не се смущавайте – то е външна опаковка. В него е скрито Божието благословение. Бог е запазил хубавите неща за края. За всеки от вас е определено специално благо. Вие трябва да се молите, да бъдете готови да приемете това благо и да го използвате. Не пресилвайте условията, знайте, че благого, за което копнеят вашето сърце и вашият ум, ще ви се даде навреме. Едно се иска за това – будно съзнание. Не се безпокойте за нищо. Ученик си, цяла нощ не спиш, безпокоиш се, че на другия ден учителят ще те вдигне на урок и ще те скъса. Помни: Любовта никога не къса, тя носи всички благословения. Любовта търси готови, отворени сърца, за да служат; тя изисква от човека да предаде онова, което е възприел.

Ново възпитание е нужно на човечеството. Какво представлява възпитанието? Капитанът на парахода или машинистът на влака. И единият, и другият регулират

движението, те показват пътя на хората, накъде да се движат. Сърцето пък тласка човешкия живот към определената цел – да се учи да служи. Пред нас са ангелите, които ни учат да служим: те служат, а ние се учим от тях. Учете се от ангелите и служете на Бога с всичкото си сърце; от вас пък ще се учат животните. И каквато грешка намерите в себе си, изправете я – тя крие своя произход в далечното минало, когато сърцето се е учило да служи. „Защо да се учим от ангелите?“ Защото те разбират работите по-добре от нас – те отгавна са завършили науката за служенето. Обаче те нямат право да се занимават с човешкото сърце – това е достойние само на Бога. Затова е казано: „Сине Мой, дай Ми сърцето си!“. На ангелите е предоставено да се занимават с човешкия ум, но не и с човешкото сърце. Те пошепват на ума: „Слушай каквото сърцето ти казва“. Значи сърцето си ще дадете на Господа, а ума си – на ангелите. Вашите умове са предметно учение за ангелите. Слушайте какво ви учат ангелите – те знаят как да изправят грешките ви. Да изправиш една грешка, това е тънка работа, достъпна само за ангелите.

Служете със сърцето си, учете с ума си! Следвайте пътя на ангелите, за да изправите грешките си. Сега е време да сеете новото семе. Ученето е сеене. Един ден, като се научиш да сееш, ще служиш, т.е. ще жънеш добри плодове. Като сеете, опитвайте семето, да е добро. И като жънете, пак проверявайте, не бързайте изведнъж да жънете.

Учене и служене – две неща, които трябва да залегнат дълбоко във вас. Вървете по пътя на ученето и служенето. Колкото и малки придобивки да имате, благодарете и за тях.

*Христос е човекът на изобилната сила.
Христос е човекът на изобилната вяра.
Христос е човекът на изобилната любов.*

30 януари 1938 г., София, Изгрев

КРАСОТАТА НА ДУШАТА

Размишление

Ще прочета 15. глава от Евангелието на Йоан.

Като се говори за живота, виждаме, че в едно отношение цената му се повдига, а в друго отношение се понижава. Значи както цената на стоките му се повдига, му се понижава, така и самият живот му се повдига, му спада. Това се отнася до външната страна на живота. Няма човек на Земята, който някога да не се е подценил или надценил. Погледне живота си и казва: „Защо ли съм дошъл на Земята? Нищо не можах да направя“. Някога пък се надценява – мисли, че е направил много нещо. Как си обяснявате: защо някога се насърчавате, а някога се обезсърчавате? Малко трябва на човека да се насърчи или да се обезсърчи. Имаш някакво желание: щом го реализираш, насърчаваш се; щом не можеш да го реализираш, обезсърчаваш се.

Питам: защо хората се обезсърчават, защо са недоволни? Имаш голяма хубава къща, но пак си недоволен. Мнозина са ми казвали: „Нашият салон е голям, но да го разширим, да стане по-голям“. Защо ви е по-голям салон? Човек има 3 билиона и 600 милиона клетки в мозъка си. Те се разполагат в един салон 19 см дълъг, 15 см широк и 15 см висок. В това малко пространство се събират толкова фабрики, толкова химически лаборатории, толкова астрономически кули за наблюдаване на небето! Колко работи се вършат в това малко пространство, и всички клетки са доволни, не се оплакват като хората. Как бихте живели вие в това пространство? Не сте доволни от салона, в който могат да се поместят хиляда глави като вашите. Какво ще кажете, ако ви сложат в тази малка глава? Значи разбирането прави човека доволен, а

не голямото място и многото имане. Кои са по-умни: клетките на човешкия мозък или клетките във вън от него? Мозъчните клетки знаят такива неща, каквито много хора не знаят. Има неща, които хората знаят, даже минават за специалисти, обаче има такива малки работи, които само мозъчните клетки знаят.

Ще кажете, че човек знае много теории, прави научни изследвания. Ето, аз ще ви изнеса една теория – за песимизма. Четете теорията на някой философ песимист, който гледа с черни очила на всичко. Той казва: „Животът няма смисъл, всичко ще изчезне. Един ден Слънцето ще изгасне, хората ще изчезнат, Земята ще се разруши“. Продължава нататък: „Семейството няма да съществува, децата ще изчезнат; младите ще остаряят, старите ще умрат, ще се схумят в земята“. Казвам: и така да е, все ще остане нещо – може ли всичко да изчезне в един момент? Песимистът е човек, който е обеднял, нищо няма: грехите му са скъсани, обувките – също, няма здраво парче на гърба си. За себе си той е прав да гледа мрачно на живота. Той знае, че едно време грехите, обувките му са били здрави, а сега са скъсани. Като види нови грехи у някого, казва: „Едно време и моите грехи бяха нови. И твоите ще овехтеят и ще видим какво ще правиш тогава“. На песимиста не му идва наум, че и друг път той може да се облече с нови грехи. Значи според този философ, като облечеш веднъж грехите си, не можеш да ги сваляш; или като обуеш веднъж обувките си, не можеш вече да ги събуеш. Като сгрешиш веднъж, не можеш вече да изправиш живота си: такава е философията на песимиста. Както и да му се говори, той казва: „Свърши се моята работа, няма вече връщане“.

Един турски ходжа проповядвал на един пияница: „Слушай, братко, откажи се от пиянството, опасно е твоето положение. Знаеш ли какво те очаква на онзи свят?“ „Какво ме очаква?“ „Всички бъчви, от които си пил, ще ги окачат на врата ти“. Пияницата го попитал: „Поне пълни ли ще бъдат?“ „Пълни, разбира се.“ „Лесна работа, тогава и там ще има какво да се пие“. Ходжата

искал да го наплаши, да му покаже мрачната страна на неговото бъдеще. В случая ходжата е песимист, а пияницата – оптимист, той казва: „Щом има за пиене, няма страдание. Какво от това, че ще нося бъчви на врата си?“. Ходжата му представя лошата страна на бъдещия му живот, а той вижда нещо хубаво в това – бъчви ще има, ще има да пие.

Изкуство е човек да вижда доброто в живота и да го използва. Всяко нещо, което в даден момент той не може да употреби, представлява известна тежест за него. То се явява като препятствие в неговия живот. Доиде една мисъл в главата ти, но ти не я приемаш; искаш да се освободиш от нея – не можеш. Където мръднеш, каквото правиш – и тя след тебе. За да се освободиш от нея, извади я от ума си. Щом излезе вън от тебе, ще я види някой, ще я хареса и ще я вземе. Имаш една златна монета: докато е в касата ти, никой не я вижда, никой не мисли за нея. Ако я извадиш и я държиш в ръцете си, като я види някой, ще я пожелае. Щом я пожелае, ще намери удобен случай и ще я вземе от ръката ти.

Разправяше ми една сестра: „Домегна ми да нося една мисъл в себе си – и докато не я реализирах, не се успокоих. Един ден минавах край една витрина, където видях особени шапки, такета, които се носят на върха на главата, едва се държат. Помислих си: „Ще си купя такава шапка“, но отминах, без да купя. От този ден мисълта за шапката не ме остави свободна. Най-после я купих, заговорих желанието си. Преди да я бях купила, като вървях, все ми се струваше, че такето е на главата ми и ще падне. Пипам се – нямам никакво таке на главата“. Сестрата искаше да знае защо мисълта за шапката я е безпокояла толкова време. Казах, че тази мисъл я е мъчела, понеже тя не е харесвала шапката. Въпреки това си е купила такава шапка – модна била. Изобищо всяко нещо, което човек не обича, се качва на гърба му; щом го обикне или се примири с него, то пада от гърба му. „Защо се мъчи човек?“ Защото не обича мъчението. Като го обикне, то го освобождава. „Не обичам мъчението.“ Щом не го обичаш, то заема централно място в сърцето

ми: мъчението никога не сяда на последно място. „Докога ще седи в сърцето ми?“ Докато го възлюбиш. Щом го обикнеш, то слиза от мястото, което е заемало, иначе ще ходиш, ще пъшкаш, ще го носиш в себе си и ще го гледаш като писано яйце.

Казвах: „Скръб имам, тежко ми е“. Изпъди скръбта навън. „Не мога.“ Скръбта е по-голяма майсторка от мъчението: като хване човека, лесно не го пуска. Ако се опита той да я изпъди, тя още повече се закрепва: ще отскубне част от сърцето на човека, но няма да излезе. „Как да се освободя от нея?“ Като я обикнеш. „Това е невъзможно!“ Друг цяр няма – този е първият цяр. Ако не можеш да я обикнеш, приложи втория цяр – да извикаш радостта и да я поставиш на същото място заедно със скръбта. Често аз правя такива опити. Като видя, че скръбта се е загнездила в човека и не мисли да го напусне, поканвам радостта при него, да му гостува известно време. Тя отива на същото място, където е скръбта, и между тях се започва разговор. Радостта пита скръбта: „Сестро, как си?“ „Добре съм, занимавам се с моя господар. Той често не е разположен, но търпи.“ „От колко време си тук?“ „От две-три години. Като видя, че ме забравя малко, стисна го, напомням му за себе си. Той се сепне и казва: „Благодаря, че ме разтърси“. Така прекарваме двамата.“ „Докога ще седиш тук?“ „Още малко ми остава – щом ти си дошла, ще го напусна“.

Питате: „Реално ли е това?“. Дали е реално, или не, това е въпрос на разсъждение, обаче реално е, че страдаш. Можеш ли да откажеш, че страдаш? Може да спорите върху въпроса дали радостта и скръбта се разговарят и как се разговарят. Това е философски спор. Аз мога да кажа, че съм слушал как се разговарят скръбта и радостта. Отличен разговор водят те. Как водят разговора си те, не казвам, въпреки всичко скръбта е реалност. Някога, като скърбиш, казвах: „Няма да забравя тази скръб“, но щом дойде радостта, всичко изчезва – като че ли никаква скръб не си имал. Защо човек не обича скръбта? Аз намирам в скръбта нещо много хубаво, нещо ценно. Тя е като майка, която поощрява своята

ленива гъщеря да учи; казва: „Дъще, учи!“. А гъщерята не обича да учи – за всичко можеш да ѝ говориш, но не и за наука. Какво иска гъщерята? Нищо друго, освен да има слугиня да готви и да нарежда къщата, да пере и да глади, а тя, облечена с нови обувки и нова шапка, да се огледа в огледалото и да излезе на разходка, да се покаже на хората. Като се върне от разходка, да седне да яде и да почива. И при това положение тя пак е недоволна. Защо е недоволна? Или защото е ходила пеш, или пък автомобилът я е разтърсил. Много такива оплаквания съм слушал. Ако са от светски хора, както и да е, но и духовни хора се оплакват. Даже хора на умствения труд – и те се оплакват. Когато срещнеш днес, всеки се оплаква. Питат ме: „Как се разрешават тия въпроси?“. Те нямат разрешение.

„Как ще се справим със скръбта?“ Докато си млада мома, главата ти ще страда, докато си млад момък, главата ти ще страда. Докато си майка или баща, главата ти ще страда; докато си учител или ученик, главата ти ще страда; и като умреш, пак ще страдаш. „Какво да се прави?“ И аз не зная. Младият казва, че не си струва да бъдеш млад; старият казва: „Да не си стар, да не си майка, да не си баща“. Какво да си? „Нищо да не си.“ Ами тогава? Това не е разрешение на въпроса, нищо да не си: нито млад или стар, нито ученик или учител, нито баща или майка, нито син или гъщеря, нито богат или беден. Не е така – новата философия изисква нов начин на мислене. Казваш, че животът няма смисъл. Не, ще страдаш и ще се учиш – там е смисълът на страданието. То не е нищо друго, освен работа: като изучаваш страданието, ти работиш.

Игва един каменар и ти предлага един камък, тежък 3 кг. Той мисли, че камъкът е прост. Ученият знае, че в този прост камък се крие нещо ценно. Питаш го: „Колко струва?“ „Егва ли струва един лев – прост камък е. Ти колко даваш за него?“ „Пет лева“. Той взема петте лева и е доволен, че е спечелил нещо от простия камък: „Добре, че има глупави хора, които дават пет лева за простия камък“. Ученият разчупва камъка, изважда от

него скъпоценния камък и след време го продава за няколко милиона. Като се научава за това, каменарят остава недоволен, че за пет лева е продал толкова скъпо нещо. Той среща учения и го пита: „Защо ме излъга?“. В такво положение изпадат и днешните хора: много ценни неща минават през вас, без да ги познаете. Големи са богатата, които са ви дадени. Всеки човек е ограден с несметни богатства. Вашите мисли, вашите чувства и действия крият грамадни богатства, които вие още не оценявате. Вие ги продавате евтино, а после оставате недоволни.

Аз изучавам всички философски системи и намирам, че грешката не е в тях, а в ония, които ги проповядват. Философите, учителите на човечеството са изнесли отлични идеи. В знанието им няма никакво раздвояване: изопачаването на тяхното знание идва от учениците им – всеки от тях е дал специфично тълкуване на идеите. Оттук се е създала идеята за истински и лъжлив пророк. Истинският пророк изнася идеите, както са; лъженпророкът ги изнася тъй, както не са в действителност. Истинският пророк ще ти скрои и ушие дреха, която точно приляга на тялото ти; лъженпророкът ще ти скрои и ушие дреха, която поради неудобствата никога не ще забравиш. И после ще те убеждава, че колкото повече носиш дрехата, толкова по-добре ще легне на тялото ти. Следователно не носи дрехи, недобре скроени и ушити – от дълга опитност аз съм дошъл до това правило. Аз прилагам това правило и при яденето. Каквото ядене и да ми донесат, аз не бързам да го ям; преди да го опитат десетина души, аз не ям. Може да минат четири-пет часа – нищо от това: първо ще искам мнението на другите за това ядене, а после ще го опитам и аз.

С груги гуги казано: аз всякога се ползвам от опитността на онези, които са били преди мене. Според мен тези десет души са умни хора. Първият като опита яденето и каже, че не е хубаво, давам го на втория; ако и той каже същото, давам го на третия, после на четвъртия – и така до десетия. Най-после и аз опитвам яденето. Същото правя и когато яденето е хубаво. Ако първият каже, че яденето е хубаво, не спирам до него

– оставам да опитат и другите десет души – и като остане нещо, колкото и малко да е, и аз го опитвам. Казвам: това ядене е хубаво. Ще кажете, че това е оригинално. Наистина, вие не знаехте досега, че преди вас има десет души, чиято опитност трябва да се използва: дали се отнася до ядене, или до друго нещо, това не е важно. Много е патила главата ми, докато намери тези десет души. Някога те изяждат всичко и за мене нищо не остава, а някога остава малко. Важно е, че аз съм последният, който ям от същото ядене. Откак прилагам това правило, всичко върви по мед и масло. Прилагайте и вие това правило – в него няма никакво изключение. Аз съм го прилагал и на физическия, и в духовния свят – то работи еднакво навсякъде.

И тъй, ако за една ваша мисъл десет души се произнасят, че не е добра, сложете я настрани: задържайте само онази мисъл в себе си, която сте опитали. Помнете: Бог, Който е създал хиляди вселени, е всемъдър и всезнаещ. Трябва ли след това да казвате, че светът, създаден от Бога, не е хубав? Който се осмели да каже това, той греша. Всичко, което е минало през Божиите ръце, е ценно, нищо не може да се сравни с него. Но разбиране е нужно, иначе човек не може да се убеди в ценността на Божиите дела. Ражда ти се момче – не го оценяваш; ражда ти се момиче – и него не оценяваш. Имаш слуга в дома си – и него не оценяваш; имаш баща, майка, приятели – и тях не оценяваш. Имаш градина с хубави плодни дървета – и тях не оценяваш; много блага имаш – нищо не оценяваш. Гледаш реки, извори, треви, мушици – и тях не оценяваш. Наблюдаваш изгриването на Слънцето, на Луната и звездите – нищо не оценяваш. В това се крие твоето нещастие. Какво търси човек, защо е недоволен? Слънцето – празна работа; треви и мушички – празна работа! Какво искаш, и ти сам не знаеш. Ако ви попитам какво ви е необходимо, ще кажете: „Нищо не ни е необходимо“. Казвам: нужни са ми тези десет души авторитети, за да опитат яденето, което ми е дадено, и да кажат струва ли, или не струва. Също така те ще

опитат мислите и чувствата и ще кажат струват ли, или не струват.

Сега аз говоря за малките изключения. Има един щастлив живот, който трябва да се изучава, за да престане недоволството. „Как ще бъда доволен, като нямам никакъв подтик?“ Не търси подтика отвън, търси го в самото доволство. Обичай всичко, което те заобикаля, и ще бъдеш доволен. „Как ще обичам всичко?“ Обичай – нищо повече! „Мога ли да обичам всички хора?“ Това не е твоя работа: обичай! Ако обичаш един човек, твоего знание се свежда към единица; ако обичаш двама души, твоего знание се свежда към двойка; ако обичаш трима души – към тройка и т.н. Значи числото на онези, които обичаш, определя степенята на твоего знание. „Как ще обичам десет души, как ще обичам всички хора? Къде ще намеря толкова хора, да ги обикна?“ Виж пример от клетките на твоя мозък. В главата са събрани 3 билиона и 600 милиона клетки, които живеят в хармония, в единство. С един поглед ти можеш всички да обхванеш. „Възможно ли е това?“ Ще кажеш, че само едного можеш да обичаш. Ти знаеш, че Бог има само един Син, Когото обича. Въпреки това ти се молиш на Бога, искаш и тебе да обича, да отговаря на молитвите ти. Ако не ти отговаря, обиждаш се. Как можеш да искаш да те обича Бог и да отговаря на твоята молитва! Ако си последователен, щом казваш, че обичаш едного, не изисквай от Бога и тебе да обича – Той има вече един, Когото обича. Хората искат да ме убедят, че Бог мисли за всички и обича всички. Казват, че Той обича и грешниците. Ако мислиш, че в Единородния Син на Бога се включват всички живи същества, имаш право да казваш, че Бог обича всички същества. В Христос живеят и грешниците, и праведниците: няма човешка душа, която да не живее в Христос.

Хората се недоволни, понеже поставят Христос вън от Бога, а себе си – вън от Христос. Така вие сами се осъждате на страдания. Казваш за Бога: „Той има един Син, с Когото се занимава. Аз не съм Негов син“. Значи Синът е вън от Бога. Това е крива идея, заради която

страгате и се мъчите. Питааш: „Как мога да обичам този човек?“. Как може тебе да обича Господ? Ако не можеш да обичаш човека, как можеш да изискваш Бог да те обича? Ако не обичаш ближния си, как може да те обича Бог? Ако обичаш човека, и Бог ще те обича; ако не го обичаш, и Бог няма да те обича. В който момент кажеш, че не можеш да обичаш, и Бог не може да те обича. Всяко страдание показва, че не си изпълнил закона на великата Божия Любов. Бог обича всички. Ако не признаеш това, ще страдаш; щом го признаеш, ще се радваш. Радостта е признак, че Бог обича всички, а скръбта е признак, че ти не обичаш всички. Казваш: „Господа обичам, ангелите – също, но как ще обичам хората?“. Ще мислиш право и ще обичаш всички. Чрез своите възгледи човек сам си причинява страдания.

Наскоро дойде при мене една млада мома от света. Иска да се посъветва с мене, за да се справи с едно противоречие. Гледам – момата е млада, красива, но бедна. Тя ми казва: „Влюбих се в един красив момък, но често изпадам в противоречие, не зная как да се справя. От известно време, като срещна своя възлюбен, той започва да ме разглежда, като че ли за пръв път ме вижда. После ми казва: „Гледам те, защото намирам, че си започнала да остаряваш“. Това ме огорчава и не зная какво да му кажа.“ „Ето какво ще ти кажа: аз мога да те подмладя моментално. Той веднага ще признае, че си станала по-млада и по-красива.“ „Как?“ „Като сложа в банката на твое име триста хиляди лева златни“. Същото се отнася и до здравето, до ума и до сърцето на човека. Казват за някого, че е болен – това значи, че няма капитал; щом оздравее, той придобива капитал. Казват, че някой е невежа – значи липсва му нещо в умствения свят. „Студен е този човек.“ Липсва му нещо в сърцето. Светлината на ума и топлината на сърцето са капитал, който прави човека млад и красив. Все ще намериш нещо в човека, за което да не го обичаш. Че бил беден, болен, глупав – това са лъжливи положения. Всъщност не е така: човек разполага с несметни богатства.

Помнете: всяка душа носи големи богатства в себе си. Даже животното да влезе в дома ви – куче или котка, и то носи някакво благо за човека. Това хората го знаят и като дойде например лястовичка и свие гнездото си под стряхата на къщата, домакините се радват. И за щъркела казват, че носи щастие; кравата, конят – и те носят щастие за човека. Слънчевият лъч е носител на голямо благо; и всеки лъч, излизащ от Бога, носи голямо благословение за човека – той е жив. Не казвам, че светлината е само трептене, движение на въздуха – това е външната страна на въпроса. Светлината е жива, разумна сила, която прониква в човека и го обновява. Казвайте, че животът носи радост, обновя. Не само животът, но и светлината, и топлината носят радост и щастие.

Не мисли, че някой човек ти носи нещастие: не, всеки човек носи щастие и благо както за себе си, така и за окръжаващите. Това твърди Новото учение. Защо страдат хората? Защото не оценяват човешката душа. Христос дойде на Земята да повдигне човешката душа, да я освободи и да покаже, че в нея са вложени несметни богатства. Казват, че Христос дойде да спаси погиналите. Аз пък казвам, че Христос дойде да спаси човешките души, да извади скритите богатства от тях и да покаже истинската им стойност. Когато греши, човек не оценява душата си; тогава той слиза в Ада, в света на мъчението. Като съзнаваш това, не търси щастие си отвън, в този или онзи човек, а го търси в себе си.

Под *себе си* разбирам Бога в човека. Ако търсиш щастие си в Бога, в Божественото в себе си, ти си на прав път. Съзнай, че в тебе са вложени несметни богатства, които трябва да цениш. Между Бога и твоята душа трябва да има вътрешна връзка. Като съзнаваш това, ти всякога ще Му благодариш. Днес вие слушате какво ви говоря, повдигате ума си към Бога и казвате: „Ние сме духовни хора, не можем без молитва“. Не зная как сте се молили. Благодарили ли сте на Господа за

благата и богатството, които ви са дадени; благодарили ли сте за вниманието на Бога към вас? Какво правят някои? Още със ставането си от сън те започват да роптаят: „Господи, защо даде на съседа ми повече блага, а на мене – по-малко? Защо ме остави да пъпя и досега на Земята?“. Ти се заблуждаваш – вината е в тебе. Възстанови връзката си с Бога и всичко ще се оправи.

Казваш: „Как да обичам този човек, когато той не ме обича?“. Това е криво разбиране. Как ще си обясниш обратното: той те обича, без да го обичаш ти? Някой плаче, че хората не го обичат; някога плаче от любовта на своя възлюбен. Как ще си обясниш това? Плачеш, че те обичат; плачеш, че не те обичат. За да не изпаднеш в противоречия, ще обичаш душата на човека, която никога не се изменя. В това именно е красотата на душата, че любовта ѝ е вечна, неизменна. Достатъчно е само за момент да зърнете красотата на душата, за да не я забравите никога. Който е любил, за момент поне е видял красотата на душата. Няма човек, който, като види душата, да не се влюби. Лошото за нас е там, че като я видим, тя веднага се скрива: ходиш, плачеш, търсиш я, но не можеш да я намериш.

Следователно това, което човек търси и за което плаче, е красивата човешка душа. Тя не стои на едно място. От време на време тя само посещава човека за момент и веднага изчезва. Струва си човек да живее хиляди години на Земята само за този момент – да зърне красивата душа, да се наслади от красотата на живота, да види с какво богатство разполага тя. Велик момент е да видиш своята красива душа! Целият свят ще те посети, всички хора ще се трупат около тебе – и те да вземат участие в твоята радост. Как ще се справите с всички хора? Милиони души ще се редуват, всяка на свой ред да зърне красотата ви. Какво ще правите тогава? Ще се молите на Бога да ви закрие по някакъв начин, да си починете малко. Ето защо Бог е скрил красотата на човека даже от самия него и я е оставил като негово бъдещо наследство. Казвате, че има красиви хора в света.

Колкото и да е красив човек външно, неговата красота не може да се сравни с красотата на душата: неизмерима е нейната красота!

Чувате някой да казва, че животът му е готезнал, не му се живее. Защо не му се живее? Защото не е видял красотата, не е разбрал цената на истинското богатство. Да зърнеш красотата на душата, това значи да видиш Христос – Той е във всеки човек. Не е достатъчно само да Го зърнеш, но трябва да бъдеш като Него. „Какво да правим, за да дадем място на Христос в себе си?“ Не цапайте душата си, не засенчвайте лицето на красотата! Това значи: не грешете. Грехът е тъмнина, която закрива светлото лице на душата. „Защо хората не живеят в душата си?“ Защото не учат. Един мисли, че е беден, друг – че е лош, трети – че е слаб, болен, невежа. Това отчасти е вярно. Важно е как може човек да стане богат, здрав, силен, учен. Като учи. Най-големият неприятел на човека е мързелът – че не иска да учи. Големи усилия са нужни, за да заставят човека да учи. Малко хора съм срещал, които учат от любов. Без любов нищо не се постига – истинска работа е само тази, в която Любовта взема участие.

Един ден отивах на планината. Спрях се на едно място, пред купчинка пясък, и започнах да чопля нещо. В това време мина един селянин край мене и ме запита: „Какво правиш тук?“ „Изследвам нещо.“ „Защо си губиш времето?“ Нищо не му отговорих: според него само онзи работи и използва времето, който оре и копае. За да обърна мисълта му, аз го запитах: „Ти какво правиш, женен ли си?“ „Женен съм – имах жена, но тя си отиде в другия свят. Имах момче – и то отиде при нея. Остана ми само едно момиче, и то куцичко“. Аз зная защо жена му и момчето му заминаха за другия свят, зная защо му остана само куцата гъщеря, но нищо не казвам на селянина. Той ме запита: „Ти женен ли си?“ „Всичките ми близки измряха, само аз останах жив. Дошъл съм тук да намеря последното нещо“. Гледа ме селянинът и се чуди защо чопля, какво търся в пясъка. Казвам му: „Богата е вашата местност.“ „Богата е, но трябва да се оре.

Хайде, сбогом!“ Ръкувахме се и аз му казах: „Като се срещнем друг път, ще ти кажа какво търся. Сега ти си вкъщи и знай, че положението ти ще се подобри: ще се върне жена ти, ще имаш по-добри и по-красиви деца от първите. Който веднъж се е срещнал с мене, работите му започват да се нареждат добре.“ „Хайде, от твоята уста – в Божиите уши!“

След една година срещнах същия селянин, който ми каза: „Братко, всичко се сбъдна – както каза, така стана. Ожених се втори път. Имам детенце – красиво, здраво“. Казах му: „Знай, че втората ти жена е първата. И трети път да се ожениш, все първата жена ще дойде“. Това са души, излезли от Бога – Бог се изявява чрез всяка душа. Той е в единството и в множеството. Ние познаваме и разбираме Бога в множеството: в единството, в едното Той е неразбран за нас. Да благодарим на Бога, че ни се разкрива в множеството избрани души; да се радваме, че Той ни се разкрива. А на вас казвам: знайте, че каквото сте изгубили, ще го намерите. Старите ще се подмладят, невежите ще станат учени: кой каквото иска да постигне, ще го постигне. „Кога?“ Когато възприемете идеята, че Бог е вложил несметни богатства във вашата красива душа. Единственото желание на Бога е да учите – само така ще можете да служите. Щом служите, ще имате постижения. Ние сме дошли на Земята да познаем Бога. Казано е: „Това е живот вечен, да познаем Тебе, Единаго истиннаго Бога и Христос, Когото си провонил“. Да познаеш, че Бог е вложил красива душа в тебе с несметни богатства: Бог се проявява именно чрез тази душа.

Сега ще ви занимая с обикновеното смятане, в което се крие голяма философия. Казваме: $1 \times 1 = 1$, $1 \times 2 = 2$, $1 \times 3 = 3$. Обаче $2 \times 2 = 4$, $2 \times 3 = 6$, $2 \times 7 = 14$ и т.н. В това смятане е скрит законът на растенето. Отличителното качество на живота е растенето. Това, което расте, постепенно се разкрива. Кое то расте, само то е реално; където няма растене, там никаква реалност не съществува. Реалните неща имат бъдеще. Ето защо радвайте се за най-малката придобивка, за най-малкото растене;

рагвайте се на Божественото в себе си – бъдещото знание се гради върху него. Рагвайте се на възможностите, вложени във вас, които постепенно се изявяват. Вие сте недоволни, не искате да остарявате. Закон е: не можеш да се подмладиш, ако не остарееш. Всичко, което се подмладява, непременно ще остарее. Вие искате да се подмладявате, а не искате да остарявате – това е невъзможно. Старостта е възможност за подмладяване, тя крие в себе си Божественото благо – младостта. И като остарява, и като се подмладява, човек придобива нещо. Хората страдат, защото мислят, че придобиват нещо само когато са млади, а когато остаряват, губят. Това е криво разбиране.

Като бях в Америка, слушах Пагаревски²³, който изпълняваше „Лунната соната“²⁴. Тогава той беше млад, красив човек, с хубаво кръгло лице. Американките лудуваха по него, носеха му албумите си да се подпише. След година гледах на кино „Животът на Пагаревски“. Там той беше вече доста остарял. Показаха го отдалече, отблизо, от всички страни. Видях го добре, като свири на пиано. Направи ми впечатление, че свири със затворени очи. Вниманието му беше съсредоточено, нищо не го отклоняваше от музиката. Казах си: „Е, Пагаревски, отиде твоята младост!“. Със затворените очи той искаше да каже: „Сега поне съм свободен от преследването на жените. Не ми остава нищо друго освен да свиря“. Наистина, сега имаше по-голямо съсредоточаване в него, по-голяма дълбочина, по-голяма музикалност. Един е Пагаревски, втори не може да се роди. В Природата нещата не се повтарят, но онова, което човешката душа носи в себе си, надминава Пагаревски. Възможностите на човешката душа, изявени чрез Пагаревски, представляват едва една стомилионна част от това, което е вложено в нея.

Какво представлява „Лунната соната“? Любов на Луната, на студа. Значи има две възможности: да любиш вечер, на луна, и да любиш през деня, на слънце. Вечер няма условия за любов. Само душата може да люби вечер, за нея няма нощ. В нея е вложена всичката красота на

живота: за красивата душа и лунната нощ е ден. „Лунната соната“ показва, че животът не е разбран както трябва, и който свири тази соната, и той също не разбира живота. Същност „Лунната соната“ по съдържание е слънчева, но е излята във форма на Луната. Заг Луната е Слънцето – без Слънцето не можеш да видиш Луната. Значи всичко, каквото съществува на Земята, е лунно, но заг Луната е скрито Слънцето. И заг нашия живот – животът на Луната, се крие Божественият живот, който постепенно се изявява. Животът на Земята е лунна соната, въпреки това нашият живот е красив.

Днес и аз ви изсвирих едно лунно парче, една лунна соната. Радвам се, че сте дошли на този концерт. Като се върнете по домовете си, всеки да посвири тази соната на своето пиано. Няма по-красиво нещо от това, да бъде човек тих и спокоен, да носи мир в себе си. Погледни към небето и благодари в душата си за всичко, което ти е дадено. Когато и да срещнеш, виж в него присъствието на Онзи, Който е създал света. Добре е навсякъде да виждаш Бога и във всички противоречия да виждаш скрито Божественото начало. Това е Новото учение. То изисква от всички да отворят сърцата и умовете си, да видят Истината, вложена от векове в тях.

„Това е живот вечен, да познаем Тебе, Единаго истиннаго Бога и Христос, Когото си проходил.“ Това е истинското учение – да познаем несметното богатство, вложено в нашите души. Това е Христос, това е проявеният Бог. „Как да обичам?“ Да позная Тебе, Единаго истиннаго Бога и Христос, Когото си проходил, да позная моята красива душа, излязла от Бога. Той е вложил в нея големи възможности. Това е смисълът на моя живот, това е смисълът на човешкия живот.

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

6 февруари 1938 г., София, Изгрев

ЧЕТИРИ ПОГЛЕДА

Размишление

Ще изнеса няколко мисли върху мъдростта.

Начало на мъдростта е страх Господен.

Аз дойдох виделина на света.

Така ще просветне виделината пред човеците.

Благославяй, душе моя, Господа.

Не забравяй всичките Му благословения.

Всяко дихание да хвали Господа.

Без светлина, без знание и без мъдрост животът е неразбран. Някои религиозни мислят, че вярата може да се придобие лесно. Това е статическо разбиране: всъщност вярата е непрекъснат процес. Така статически мислят и за знанието: казват, че като завършиш гимназия и университет, повече знание не ти трябва. Така казват и за раждането на човека: веднъж да се роди човек, всичко останало е лесно. Това са незавършени процеси.

Според някои естественици човек е излязъл от животинското царство: той е минал през най-нисшите форми, докато е достигнал до човешката форма. Но и тук не се спира. Кога ще се завърши този процес? Когато се дойде до тази форма, от която не може да се зароди нова форма. А това е невъзможно: само при свършека на света може да се говори за завършване на формите. Обаче когато плодът узрява, той представлява начало на нов процес. Често се говори за обръщане на човека към Бога. Къде става това обръщане – в черквата ли? Там се говори за спасение, за раждане, за новораждане, за възкресение; после отново се започва. Като слуша тези думи, човек се отегчава. Наистина, еднообразието, повтарянето на едно и също нещо отегчава. За да не се отегчаваш, още при ставането от сън иди при Мъдростта и кажи: „Господи, какво да правя днес, каква програма си ми наредил?“.

Всъщност какво правят хората днес? Мъжът става от сън и се пита: „Какво ли ще каже жената днес, какво ли ще иска?“. Жената се пита: „Какво ли ще каже мъжът днес?“. Майката се запитва какво ще иска синът, бащата се запитва какво ще каже дъщерята; слугата се запитва какво ще каже господарят, войникът – какво ще каже офицерът. Всеки мисли за някого, на когото трябва да послужи. За когото и да мислите, това са вашите бащи, деди и прадеди. Къде са вашите бащи, деди и прадеди? На онзи свят. Всъщност аз ги виждам, седнали на скамейки, на ученически чинове. Дядо ти, баба ти седят с разтворени тетрадки и книги, решават трудни задачи. „Какво правят там?“ Учат, и то сериозно учат, не си губят времето. На Земята учението е вестникарство – новини колкото щеш, а във вестникарските новини няма нищо сериозно. Това е общо за всички.

„Трябва да живеем добре, да се молим.“ Та вие живеете, какво искате повече? Но искате добър живот да живеете. Това е животът на Любовта. Добрият живот е храна за човека – значи ще се храниш с Любовта. „Да мислим добре.“ Доброто мислене е гишането, то има отношение към въздуха. Щом дойдеш до Истината, ти трябва да знаеш вече как да прилагаш, как да се справиш със себе си. В човека има две естества, които са в постоянна вътрешна борба. За това се говори и в Писанието, но не е добре обяснено. Няма защо и да се обяснява, защото колкото повече се обяснява една работа, толкова повече се обърква. Какъв смисъл има да обяснявам как е станало едно престъпление: като се стигне до следствие, идват съдията, лекарят, свидетели. Лекарят ще провери откъде е влязъл куршумът и откъде и излязъл; ако случаят е смъртен, той ще провери как е настъпила смъртта. Съдията ще изпита какви факти за престъплението има налице, после ще направят аутопсия и ще се произнесат как е станало убийството. Това знание ли е?

Днес слушате проповедниците да говорят как един човек е пристъпил закона, как е сгрешил. Някъде ще се съберат братя и сестри да разправят кой как е грешил.

Какво печелите, ако знаете прегрешенията на хората, как са се подхлъзвали и падали? Ще кажете, че сърцето на някой е спряло, понеже една главна артерия или вена се е пукнала. Констатираш, че работите не вървят добре. С това работите оправят ли се?

Вчера дойде една сестра – весела, разположена. Погледнах я, поусмихнах се. Казвам: виждам хората винаги весели, когато се качват на кон; щом слязат от коня, не са весели. Като видиш весел човек, казваш: „На кон е“. Не съм виждал човек на кон – и да не е весел. Като спусне краката си на земята, той е намусен, защото не е вече на коня; качи се на коня, пак е весел. Казах и на сестрата: „Вие сте весела, защото сте на коня. Аз бих желал да ви видя такава, като слезете от коня“. Сега да ви кажа какво е конят. Твоите два крака са коне; работиш с ръцете си – това са коне; слушаш с ушите си – това са коне; виждаш с очите си – това са коне. Затвориш очите си – вече нещо ти липсва: престава да върви конят, не може да се движи. Конят е отличен, когато си отгоре, на него – всичко върви по Божие благословение; слезеш от гърба на коня – работите не вървят. Такова нещо е Мъдростта, можем да я уподобим на кон. Когато тя ни ръководи, когато ни учи, тя ни носи, ползваме се от тази привилегия – ние сме свободни в живота. Даже и като си мислим за Божията Мъдрост, и това ни допринася нещо.

Сега да дойдем до вашите стари работи, с които се разправяте. Питаме: „Какво има още да учим?“. Знаете ли, че човек остарява от леност, а се подмладява от работа? Като не работиш, имаш едно вътрешно безпокойство. Някой си мисли какво ще стане с него след 20–30 години, кой ще го погребее, дали ще има пари да го погребат? Какво те ползва, ако има много попове: за поповете ще бъде добре, а за тебе – безразлично. Казват: „С почести да го погребат“. Отгоре с почести, отдолу с безчестие – ще го ядат червеите. Така правят много жени: отвън се обличат с коприна, отвътре – с коприва. Аз не бих желал нито едното, нито другото. Мислиш, че ще умреш.

Да, но има начини да не умираш. Червеният умира, защото не е приспособен към светлината, тя го изсушава. Има религиозни, които като червения живеят в земята; като излязат на светлината, т.е. в света на Мъдростта, те умират, затова се страхуват от Мъдростта. Като чуят да им се говори за Мъдростта, те казват: „Спри, не говори за Мъдростта. Ние сме яли нейната попара. Говори ни за земята, за нещо по-хладно – ние сме опитали тия лъчи“. Право мислят тези хора, но това е живот на червения. Какво става с цъфтя, изложено на светлината и топлината? То расте. В случая червения представлява състояние, фаза, която има място в Природата. За да живее на светлина, той трябва да измени своя вид, своята форма.

И тъй, когато дойдете до Мъдростта, трябва да измените начина на мисленето си и разположението си към нея. Представете си, че обувките ви стягат. Сърдите се на този, който ги е изработил. Преди всичко той не е направил обувките за твоя крак – ти по грешка си купил обувки не по твоя номер. Има различни номера обувки и ти не си попаднал на твоя. За да живееш в Мъдростта, трябва да познаваш нейните закони и правила. Например като влезеш в областта на Любовта, ти усещаш малка топлина; щом излезеш вън от Любовта, всичко около тебе замръзва, ти си в покой. Като влезеш в света на Мъдростта, около тебе се явява светлина; щом излезеш вън от Мъдростта, ти потъваш във вечен мрак, в покой. Доиде ли малка светлина, ти имаш желание да излезеш от този покой – да влезеш в света на Мъдростта. Като влезеш в областта на Истината, ти се разширяваш, около тебе е простор; като напуснеш този свят, веднага се ограничаваш – пак си в покой. Това е диагноза да познаваш кога си в света на Любовта, на Мъдростта и на Истината. За да се справят с тези прояви умът и сърцето ви, трябва да се приспособявате към тях.

Човешкият мозък, както е устроен, не може още да издържа на голямо знание, на голяма светлина, сърцето пък не може да издържа на голяма топлина. Например

някой не може да издържа, когато двама души се обичат. Мъжът не може да издържа, когато друг мъж обича жена му; жената не може да издържа друга жена да обича мъжа ѝ. Това са човешки разбирания. Ти мислиш, че този, който обича жена ти, е нещо свършено различно от тебе. Да, той не е като тебе, но и ти не си като него. От твое гледище право е, че никой мъж не може да обича твоята жена.

Сега ще обясня горната мисъл. Казваш: „Трябва да се обичаме“. Това е вярно по отношение закона на Любовта. Значи ще обичаш Любовта, няма да обичаш безлюбието; ще обичаш Мъдростта, няма да обичаш глупостта; ще обичаш Истината, няма да обичаш лъжата. Казваш: „Да обичаме всичко!“. Можеш ли да обичаш глупостта? Ще обичаш Мъдростта, която носи светлина, а не глупостта, която отнема светлината. Да обичаш някого, значи да му дадеш нещо от себе си. Какво ще дадеш на глупостта, която те е обрала, взела ти е всичко? И да искаш, няма какво да ѝ дадеш. Невъзможно е да обичаш и да не дадеш нещо от себе си. Какво ще дадеш на Бога? Трябва да Му дадеш сърцето си – Той иска сърцето ти.

„Сине Мой, дай Ми сърцето си!“ Единственото нещо в човека – неустроено и неорганизирано, това е неговото сърце – там всичко е объркано. На това се дължи нещастieto на човека. Понеже обича човека, Бог иска да му помогне, да го освободи от страданията; Той иска сърцето му, за да организира този объркан свят. Мъчно се убеждава човека. Той казва: „Как ще си дам сърцето? Какво ще правя без сърце, къде ще го намеря?“. Това е фигура на речта. Въпреки всичко светът е така създаден, че един ден ще дадеш сърцето си. Като те вземат и те сложат в ковчег с почести и уважение, ще те изнесат вън от света, ще те арестуват на общо основание. Къде ще отидеш, и ти не знаеш. За всеки, който умира, аз казвам, че е арестуван или интерниран.

На Земята не искат хора без сърца. Къде отиват интернираните? От едно място на друго: кой откъдето е дошъл, там го изпращат. Един ден, като ви интернират,

ще ви изпратят там, откъдето сте дошли. Значи ще напуснете Земята и ще отидете в другия свят. Това е неприятно интерниране, но аз го вземам като пример за пояснение на известна истина. Някога и глупавия го арестуват, и то с голяма почест. Той върви напред, придружен от двама стражари: той командва, а стражарите го следват. Има ли някакво безчестие в това? Някога изпращат арестуваните с още по-големи почести: двама вървят пред него, той в средата, и двама след него. На какво е център глупавият? На своите глупости. Като видя някой арестуван, аз правя превод на картината, казвам: този човек е център на своите глупости. Това е в широк смисъл. Някъде те посрещнат много добре, но след време туй посрещане ти излезе много солено. Някой обича да се разхожда по градовете, любопитства да види как живеят хората. Един ден попада на една разбойническа банда, която го обира и го изпраща да си върви. Втори път той не се решава да задоволява любопитството си.

Ще приведа примера за любопитството на Ева в Рая. Тя се разхождала из райската градина, опитвала всички плодове. Един ден се спряла пред Дървото за познаване на доброто и злото. Тя каза: „Хубави са и тези плодове“. Тя задоволи любопитството си, опита и този плод, но скъпо плати. Докато се разхождаше свободно из райската градина, тя беше щастлива, тя беше доволна от знанието и от културата на Рая, обаче любопитството ѝ я постави пред голям изпит. Изкусителят я разхожда дълго време, докато я накара да вкуси от забранения плод. Тя занесе от него и на Адам, но скоро съзна грешката си. Това е едната страна на въпроса. „Какво мислеше Ева?“ Тя мислеше за това, което не се сбъдна. „Къде е Ева днес?“ Вътре във вас: всеки ден вие отивате при това дърво като пред лотария. Вземате по един билет и влизате в света за познаване на доброто и злото. Представяте си, че ще спечелите един милион, и смятате да си купите апартамент, автомобил, да живеете свободно. После ще се ожените, ще имате синове и дъщери. Един ден лотарията се тегли и вашият билет е празен. Това е дървото на заблудението.

В това отношение вие приличате на онзи българин, който след освобождението на България се върнал от странство, където завършил висшето си образование. Той се явил пред княза с молба да му се даде подходяща служба. Младият владетел се зарадвал, че идва при него човек с високо образование. Той искал да го назначи първ министър. Обърнал се към просителя и го попитал: „Каква служба искате?“ „Искам да бъда назначен за директор на гимназията“. Князът го изпратил тогава при министъра на народното просвещение – той да го назначи. И днес мнозина отиват при Господа да им даде нещо. Той иска да им даде почетна служба, висок пост, а те искат директорство. Щом е така, ще отидете при министъра на просвещението. Като ви наблюдавам, виждам, че всички изгревчани искате да бъдете назначени за директори. Не можете да станете първи министри, защото нямате нужната светлина. Като директор ще управляваш само една гимназия с няколкостотин ученици, не можеш да запобягваш на цялата страна. Докато сте лишени от истинското знание, не може да заемете висок пост.

Както ви говоря днес, това е маниер на проповедник. Той казва: „Трябва да направиш това и това, да знаеш това и това“. Няма какво да ви казвам какво да знаете и да правите; казвам: светлина ви е нужна. Изваждам от джоба лампичката си и светна навсякъде. А така, да ви казвам, че светлина ви трябва, това е заповед. Извадя лампата си, светна на всинца ви и нищо не говоря, после отварям книгата си и ви давам да четете от нея. Вие вземате книгата, обръщате я натук-натам, но не искате да четете. Казвам: тежко ви, вие сте в тъмнина! Излезте вън! Можете и без светлина?! Такова е днес положението на повечето хора. Сутрин, като изгрее Слънцето, то казва: „Цък!“. Това значи: на изток има вече светлина – извади книгата си и почни да четеш! Ако не искаш да четеш, ще дойде залезът на Слънцето и ще каже: „Цък!“ – и ти оставащ в тъмнина. Изгревът на Слънцето наричам раждане. Ако слушащ Господа и четеш на слънце, то никога няма да залезе; ако не слушащ Господа и не четеш, Слънцето ще залезе. Говорите за праведни

и грешни, за умни и глупави: каква е разликата между тях? За глупавия и грешния Слънцето всякога залязва, а за умния и праведния никога не залязва. Умният възсяда коня си и върви с него, а глупавият пъпли по земята. Ако можеше да ходи, той нямаше да бъде глупав.

Казваш, че си неразположен. Рагвай се – неразположението е предметно учение, то се дава за нещо. Казваш: „Тежко ми е“. Бръкни в чувала на гърба си, извади част от тежестта: изваждай, прибавяй, докато ти олекне. С едната или с двете ръце вади и слагай, докато можеш да носиш. „Как да се справим с живота си?“ Чудно нещо, как да се справиш! Имаш нужда от хляб. Влизаш в една фурна, пълна с различни видове хляб. Опитваш един, не ти харесва; опитваш втори, трети, докато попаднеш на хляб, който задоволява вкуса ти. Яж от хляба и се разговаряй с него, кажи му: „Аз имам особено разположение към тебе. Между толкова хлябове тебе харесвам, тебе намирам за най-добър“. Хлябът ще те погледне с двете си очи, ще те обикне и ще каже: „Дай си ръката!“ Ето начин да се справиш с неразположението си. Какво щеше да бъде, ако беше попаднал на развален хляб и трябваше да го носиш в торбата си цял ден. Като огладнееш, сваляш торбата си, сядаш на тревата, начупваш хляба и почваш да ядеш. Обаче разочарованието идва – не излиза така, както си очаквал. Ако ядеш от този хляб, стомахът ти ще се разстрои. Какво ще правиш? Без хляб не може, но как ще ядеш мухлясал хляб; гладен си, какво ще правиш без хляб? Трябваше да бъдеш предвидлив – преди да сложиш хляба в торбата, да го опитаеш. „Други слагаха хляба в торбата ми.“ Ще извадиш заключение, че те не са умни хора. „Какво трябва да направя аз?“ Ще се върнеш назад, защото ти предстои дълъг път – ще отидеш там, откъдето си тръгнал.

В заключение казвам: с глупави идеи не можеш да вървиш напред. „Защо да не вървим напред?“ Войник си, тръгваш за фронта – няма ли да провериш патроните, които носиш със себе си? Цъкаш един път, два пъти – не хващат. Неприятелят е добре въоръжен: как ще се биеш

с фалшиви патрони? „Не, аз трябва да вървя напред!“ Как ще вървиш: отиваш да воюваш, а хубави патрони нямаш. Цъкаш – нищо не хваща: ще се върнеш назад. Ако се върнеш, ти си умен човек; ако не се върнеш, от глупавите си. Оръжието ти трябва да бъде добре проверено и ножът на пушката да бъде здрав. Следователно ако имаш знание, то трябва навсякъде да те ползва, ако не те ползва, то е излишен товар. Казва се, че Бог е справедлив. Какво се разбира под това? Не можеш да направиш престъпление, на което Бог да съзволява; не можеш да направиш добро дело, което Той да не приеме. Престъплението погубва човека, а доброто дело го повдига. Следователно като те съдят за нещо, ще знаеш, че постъпката ти е лоша.

Всички знаете какво е затворът на физическия свят. В духовния свят затворът е друго нещо. Ако си глупав и сгрешиш, веднага слагат в затвора и тебе, и погрешката ти; ако си умен и сгрешиш, погрешката слагат в затвора, а тебе освобождават. Ако се гържиш здраво за погрешката си, и тебе ще затворят; и обратно: ако си направил добро, тебе ще изпратят навън, а на доброто ще отдадат всичката почит и уважение. Ако се гържиш за доброто си и го оценяваш, и на тебе ще отдадат почит. Някой направи добро, но се страхува, не знае как ще погледнат на него. Тогава на доброто се отдава почит, а човека изпъждат. Често се оплаквате, че правите добрини, а добро не сте намерили. Вие сте от онези, които не обичат доброто. Като правиш добро, цялата ти душа трябва да участва в него. Кажу: „Свързан съм с доброто и не се отделям от него. Където е доброто, там съм и аз“. А като се отделиш от доброто, всичкото уважение и почит се дават на него, а за тебе нищо няма. Това са новите възгледи, които трябва да приемете.

Аз не искам да ви уча. Как ще ви уча да обичате? Вие отдавна знаете това, отдавна сте учили как да обичате – имате знания, които отдавна сте придобили. Дойде някой и се оплаква от страданията, които синът и гъщерята му причиняват. Разказва ми как не го слушали, как го обиждали. Казвам: „Не те разбирам.“ „Как да не

ме разбираш?“ „Много просто, никога не съм имал синове и дъщери, не мога да вляза в положението ти“. Защо не те слушат, откъде дойде непослушанието в тях? Едно от двете: или от тебе са го приели, или от жена ти, а може и от дядо ти, от баба ти – все е дошло отнякъде. Върнете непослушанието на онзи, от когото сте го взели. Онази материя, която не влиза в работа, трябва да се върне там, откъдето е дошла. Щом сте недоволни от непослушанието, върнете го, то е чуждо. Важно е, че не знаете как да го върнете.

Една селянка идва при мене, носи ми едно яйце и казва: „Това яйце го открадна детето ми – не зная какво да го правя. Ще го оставя на тебе.“ „Аз не приемам крадени яйца.“ „Тогава какво да правя?“ „Ще хванеш детето си, ще сложиш яйцето в ръката му и ще му кажеш да го занесе там, откъдето го е взело.“ „Какво ще мислят хората за нас?“ „Те сега именно мислят лошо, като взехте яйцето и не го занесохте. В другия свят във вестниците са съобщили за открадването на яйцето и е тръгнала цяла комисия и детективи да го търсят – и ще намерят яйцето у вас. Колкото по-рано го върнете, толкова по-добре“. Вие се страхувате от хората, а не ви е страх от Бога! Като сте направили грешка, изправете я – върнете яйцето на хората. Така те ще имат добро мнение за вас, ще кажат: „Майката и бащата са умни хора, добре възпитават детето си“. Ако не го върнете, лошо ви очаква.

Продължавам примера. Като си отиде селянката, започнах да гледам из стаята си, да не би някое от моите деца да е оставило едно яйце, взето отнякъде. Чуждото яйце, това е чужда мисъл. Като намеря такава мисъл, хващам детето, което я е оставило, и казвам: „Вземи това яйце и го занеси там, откъдето го взе. Върни го, преди да е залязло Слънцето.“ „Сгреших.“ „Ще изправиш грешката си“. Ако те посети едно неестествено желание или една неестествена мисъл, първо я разгледай внимателно, изучи я – и тогава или ще я приемеш, или не. Бог не обича глупавите и неестествени неща. Той е

дълготърпелив, всичко търпи, но не съизволява на тях. – Той благоволява само към мъдрите и разумни прояви. Гунавите работи причиняват страдания. Страданието е език, с който Бог говори на човека. Кажеш ли на някого, че няма да постигне желанието си, той се наскърбява. Много естествено: той е насочил всичките си енергии към това желание и изведнъж ти ги спираш. Все едно да го удариш внезапно по ръката. Този удар спира правилното кръвообращение, той преняства на правилното движение на мозъчните енергии. Как може да се подобри кръвообращението? С разтривки, с вани. Пазете се от подпушване на нервната система, което се предизвиква от наслояване на неестествени мисли и чувства у човека.

От години вече аз говоря за Любовта, търся начин как по-лесно да ви я обясня. Какво забелязвам? Колкото повече се говори за Любовта, толкова по-неразбрана става тя. Ако искаш да си навлечеш мъчнотии и неприятности, говори само за Любовта. Опитай се само да говориш за Любовта в някой дом с турски дух. Влезеш ли в такъв дом, за всичко можеш да говориш, но не и за любовта: стане ли дума за любовта, ще затвориш устата си и ще мълчиш. Турците гледат на любовта като на свещено нещо, за което не трябва да се говори. Не можеш да запиташ турчина как е жена му – ще се пазиш. За всички възрастни можеш да питаш, но не и за жена му – разбиране е това! Ще кажеш, че това е старо разбиране. Старо или ново, ще го зачиташ.

Наблюдавам хората как работят за подобрене на живота, за оправяне на света. Те не разбират своя живот, а искат да изправят целокупния. Слушам една сестра да се оплаква от мъжа си, че не живее добре. Виждам нейния живот: тя сама не е оправила своя живот, а иска да оправя мъжа си. Как ще го оправя? Бог, Които е създал мъжа, не прави усилия да го измени, та тя ще го оправя! Няма защо да оправяте хората: да мислиш, че можеш да ги оправяш, това е заблуждение. Ти си добър певец, добре пееш, но влизаш в хор, където диригентът не е добър.

Какво ще постигнеш със своя хубав глас, ако диригентът не може да хармонизира хористите, как ще се справиш с тази дисхармония? Има известни тонове, които, взети групово, не звучат хармонично. Както тоновете невсякога се хармонизират, така и хората не могат лесно да се хармонизират. Двама души, поотделно взети, са добри, но събрани заедно, не живеят добре: единият взема половин тон по-горе, другият – половин тон по-ниско, но заедно не звучат добре.

Аз съм говорил за основния тон на Любовта – и сега говоря. Основният тон на Любовта е червеният цвят. Важно е кой червен цвят. Ако попаднеш точно на основния тон на Любовта, целият свят трябва да почервене. Когато всичко около вас стане червено, Любовта е дошла. Тогава всичко ще се стопли. Сега салонът ни се отоплява с печка, но като гоїде Любовта, печката ще бъде излишна. Каква по-голяма икономия от това, да не си служиш с въглища и дърва. Зима е, вѐн е 30° студ – влизаш в студена стая без печка, без никакво отопление. Какво ще правиш? Взemi основния тон на Любовта и стаята ти веднага ще се стопли, от крана на Любовта ще се разнесе мека, приятна топлина. Сега може да се говори, че трябва да се обичаме, да си помагаме, но ако не можеш да вземеш тона на Любовта, говоренето е напразно. Имате любов, но не знаете как да обичате. Мѐчно се обича човек. Какво ще стане с пеперудката, ако от любов измиеш крилцата ѝ? Ако съм на мястото на пеперудата, не бих желал никої да ме кѐпе, нито бих желал да ме рѐсят с гѐста захарна течност. И в единия, и в другия случай движението на пеперудата ще се парализира. Красиви, грациозни са пеперугите.

Преди години бяхме с няколко братя в с. Елидере, Баташко. Един ден излязохме вѐн от селото на разходка. Седнахме на една поляна. Отнякъде прилетяха цял рояк пеперуди и накацаха по нас: по главите, по рѐцете, по шапките ни. Казах на братята да не ги разпѐждат, нека си кацат спокойно. Никога не бях виждал толкова много пеперуди на едно място. Колкото време седяхме, те се

въртяха все около нас. Тръгнахме да си отиваме – и те с нас. Изпратиха ни донякъде и се върнаха назад. Пеперугите бяха от различна големина, с различни краски – една от друга по-хубави. Наблюдавах с удоволствие движенията им. Ако една мома би имала такива грациозни движения, тя би предизвикала вниманието и възторга на всички. Добре, че бяха пеперуги, а не моми!

Под *мома* и *момък* аз разбирам друго нещо, не външната форма. Според мене момата е една идея и момъкът е също една идея. Всяко живо същество – комар, муха, птичка, това са все идеи – така трябва да разбирате. Когато комар кацне на ръката ми, аз не се смущавам – зная, че той прави инжекции, иска да извади малко от кръвта ми да я изследва. Колкото и да е учен, аз обаче не му позволявам да ме инжектира, да взема кръв от мене. Казвам: „Господин професоре, извини ме, не съм разположен да ми правиш инжекции“. След това го духна и той отскочи настрана. После той отново дойде при мене и започва да ме убеждава: „Моля те, ела в нашата лаборатория. Ще извадим малко кръв от тебе, ще я сложим в шишенце и със златни букви ще напишем: „Кръв от светия“.

Вие разсъждавате върху много въпроси и казвате: „Какво ли мисли Господ за нас?“. Какво ще мисли? Вие живеете в един разумен свят. Възвишените същества, които са създали слънчевите системи, топлината, светлината, всички живи същества, нищо не искат от вас. Те работят върху съзнанието ви, искат от вас не само да се учите, но и да разбирате. Те изпращат светлината и топлината – знаят каква сила се крие в тях, и пак нищо не искат от нас. Те казват: „Учете, за да познаете себе си, да разберете своето тяло“. Вие имате очи и не знаете защо ви са дадени и от каква материя са направени, не знаете и как да ги употребите. Уста имате, не знаете как да я движите; ръце имате, не знаете как да работите с тях; крака имате, не знаете как да ходите. Знаете ли какво голямо значение има вървежът? Който разбира това, още като тръгне

от дома си, може да познае ще има ли успех в работата си. Достатъчно е да направиш една стъпка пред мене, за да ти кажа кой си и какво ще излезе от тебе. Твоят вътрешен свят е отразен в твоята стъпка, в твоето движение. Какво може да се очаква от едно дете, което гледа ту в земята, ту настрани, когато майка му говори? И погледът изразява вътрешния свят на човека. Велика наука е да познаваш човека, да проникваш в неговата душа.

Четири неща са необходими за познаване на човека. Първо, трябва да срещнеш погледа на човешкото сърце – гърцериата на човека; второ, трябва да срещнеш погледа на човешкия ум – сина; трето, трябва да срещнеш погледа на човешката душа – майката; четвърто, трябва да срещнеш погледа на човешкия дух – бащата. Следователно ако не разбираш погледа на човешкото сърце, ум, душа и дух, ти никога не можеш да познаеш човека. Ако не разбираш погледа на Божията Любов, на Божията Мъдрост, на Божията Истина и на Божия Дух, никакво познанство не може да съществува между хората. Само по този начин може да бъдете свободни и да живеете добре. Като човек ти трябва да бъдеш свободен да чувстваш както твоето сърце иска; да мислиш както твоят ум иска; да се проявяваш както твоята душа и твоят дух искат. Това значи свобода, това подразбира свободни, правилни отношения.

Казах ви днес четири правила, които трябва да се изучават. Къде се намират те? В свещената книга на живота. Те са написани там, но трябва още да се обясняват. Преди хиляди години те са посадени в земята, но още не са израсли. Ще кажете, че първите християни са живеели по-добре от вас – това е заблуждение. Ще излезе, че първият свят, създаден от Бога, е по-добър от сегашните – това е друго заблуждение. Сегашният свят е по-красив от миналия; и бъдещият свят ще е по-красив от сегашния. Много естествено – красотата е непреривен процес. Вярванията на нашите деди са били хубави, но нашите са по-хубави; бъдещите ще са още по-

хубави. Вярата на сегашните хора е по-добра от тази на миналото.

Казваш: „Едно време, когато бях дете“. Не съжالياвай, че си бил дете. Сега си стар: не съжالياвай, че си стар. На каквато възраст и да си, нищо не губиш. Едно време си бил дете на физическия свят, после си станал дете на духовния свят, най-после ще станеш дете на Божествения свят – дете на Бога. Тогава ще разбереш, че имаш само един Баща – Бога. Ще гоиде ден, когато ще разберете, че един е вашият Отец. Ще имаш много бащи, докато съзнаеш, че си дете на Бога. Тогава ще престанеш да мислиш, че си мъж, голям човек, с брада и мустаци, или че си жена, майка на няколко деца. Тези мисли трябва да отпаднат. Ще мислиш, че си светла душа, излязла от Бога, която може свободно да се разхожда из цялата Вселена – и на Земята, и на Слънцето. Навсякъде ще работиш и ще се развиваш, ще живееш според Божествените условия, в свобода, а не както хората ти диктуват отвън.

Днес това е далече от вас. Тъй както сега живеете, е добре, но ви очакват по-добри условия. Засега, като ви наблюдавам, виждам, че няма по-добри хора от вас, по-възпитани. Ще кажете, че чужденците живеят по-добре, по-възпитани са от вас. Аз не гледам на външната страна на нещата, не обръщам внимание на маските. Всеки човек си има по една маска на лицето. Аз не гледам на външната маска, но гледам какво се крие зад нея. За мене са важни два момента: как ме приема човек и как ме изпраща. Може да ме приеме зле, да ме изпрати добре; и обратно: да ме приеме добре, а да ме изпрати зле; и най-после, може да ме приеме добре и да ме изпрати добре. При всичките случаи аз търся причината. Ако някой ме изпрати зле, аз намирам грешката в себе си, а не вън от мене. Някой ме приема добре, защото очаква нещо от мене, има някакъв интерес; цом не получи това, което очаква, той ме изпраща зле. Ако съдбата е строга към тебе, къде е вината? В тебе. Христос се моли за много работи на Господа и молитвата Му се чуваше; когато се моли за Себе Си, молитвата Му не се прие. Христос

знаеше, че причината за това е в самия Него. Той пое греховете на света и представи всички грешници пред Бога. Тогава Бог Му каза: „Ти пое греховете на хората, пожела да платиш дълговете им и сега ще плащаш. Ще дадеш всичко, каквото имаш: имот, чест, положение, а най-после и живота Си“. Христос каза: „Да бъде Твоята воля!“. „Справедливо ли е това?“ Справедливо е. И на вас казвам: ако се наемете да свършите една работа, свършете я; ако не можете, не се наемайте. От вас зависи да се наемете за нещо или да не се наемете. Даваш обещание да направиш нещо – изпълни го. Преди да си обещал, мисли – не давай обещание за нещо, което не можеш да изпълниш.

Често ме питат: „Като отидем в онзи свят, ще се познаваме ли?“. Вие тук не се познавате, че там ще се познавате! Ако тук се познавате, и там ще се познавате; ако тук не се познавате, и там няма да се познавате. Ако тук сте били добри и разумни, и там ще бъдете същите; ако тук не сте били добри и разумни, и там няма да бъдете такива. Невъзможно е тук да си лош, а там – добър. Богатият познаваше ли бедния Лазар? Те си разменяха по две-три думи: „Лазаре, как си?“ „Добре съм, господарю“. Богатият влизаше вътре, а Лазар оставаше вън. И двамата заминаха за другия свят: Лазар влезе в лоното на Авраам, а богатият остана вън. Той каза: „Отче Аврааме, аз познавам Лазар. Прати го при моите близки, да им каже как да живеят.“ „Познаваш го, но той не може да отиде. Както едно време Лазар не можа да влезе в твоя дом, така и сега не може да влезе. Пропаст има между тебе и него“. Между добрия и лошия човек не могат да съществуват никакви отношения: те се разговарят, но не могат да се обичат. Единият ще се мъчи, а другият ще благува. Това е закон, който не може да се престъпва – всеки ще живее според това, което е изработил.

Питате: „Ние от кои сме?“. Вие знаете от кои сте, не е нужно аз да ви кажа. Аз говоря за изправимите грешки. На Земята грешките се изправят лесно: една

грешка за една минута. В онзи свят обаче една грешка се изправя за 200 години. Там порядъкът е съвсем друг, там 200 години не представляват нищо. Затова именно Земята е място за изправяне на грешките. Където и да е, на Земята или на онзи свят, грешките трябва да се изправят. Ако не се изправят, ще носите последствията им. Има големи и малки грешки, но и едните, и другите трябва да се изправят. И на онзи свят хората се мъчат, както и на този. Гледаш, че някои благуват, а ти лежиш в болницата с отрязан крак. Сърцето ти се къса, като гледаш здрави хора, но няма какво да правиш, ще търпиш. И на онзи свят има болници, както и на Земята, и там има милосърдни братя и сестри, както и тук. Там ще лежиш повече време, отколкото на Земята. От човека се иска да учи – независимо в кой свят е – на Земята или в другия свят. Ще учиш, докато придобиеш ценни опитности.

И тъй, изучавайте Божията Мъдрост. Как? Като изправяте грешките си. По възможност по-малко грешки! Някой мисли, че вината за грешките му е въвн от него: все едно, че паразит е дошъл отвън и го е полазил. Турците имат обичай, като ги полази някой паразит, не го убиват, но го хвърлят на земята. „Живо същество е, нека си живее“ – казва турчинът. Те постъпват добре, но ще им дам следния съвет: нека всеки носи по едно празно шишенце в себе си и като хване един паразит, да го сложи в шишенцето, да не го хвърля на земята. След това, като отиде на разходка, да го пусне на тревата да пасе. И на вас казвам: слагайте грешките си в шишенца и като отивате на разходка, пуснете ги на тревата да пасат. Това е предметно учение, което трябва да се използва.

Преди една седмица в София идва английски хор. Питаха ме какво впечатление имам от него. Казвам: в хоровата музика англичаните са добре, също така са добри изпълнители на класическата музика. И българите пеят добре, но им липсва изпълнение – в тази област трябва още да работят. Понеже българите са енергични,

като дойдат до военни песни, добре ги изпълняват – те не могат да пеят тихо, изгубили са нещо в музиката. В пеенето българите са свободни – макар и в хор, всеки пее така, като че той е диригент на хора. Свободата е необходим елемент в музиката и пеенето, само така човек може да мисли. Някога ще ви кажа какво се иска за класическо пеене. Първото условие е дисциплината на тялото. Цялото тяло – всички органи и клетки, трябва да трептят музикално. Тогава човек пее и свири естествено, с разположение, тогава и животът му се осмисля. От всички се иска музикалност, да се свържат с близкия музикален свят около себе си. Слушали ли сте песента на цветята, когато цъфтят; слушали ли сте хора на зреещите плодни гървета? Слушали ли сте хора на течащите реки, слушали ли сте песента на летния ефир, като гали и милва гръвчетата? Ще кажете, че всичко това е шум. Не, ухо е нужно, за да чуете тази песен и музика, да се слеете с нея.

Всичко в Природата е живо! Във всичко, създадено от Бога, има велик смисъл, във всичко има музика и песен. Можеш ли да се свържеш с онази музика, която се движи между 32 и 4000 трептения, можеш ли да възприемеш музиката на 300–500 хиляди трептения? Това е ангелска музика. При нея и желязото, и златото се топят, тази песен е в състояние да излекува и най-неизлечимата болест. Има музика, на която трептенията разрушават. Какво направиха евреите със своите тръби? Като ги надуха, те обикаляха с тях цели седем дни стените на Йерихон²⁵ и ги събориха. Ако и вие си послужите с тази музика, за седем дни ще можете да съборите стените на вашите мъчнотии и препятствия. „Наранено ми е сърцето.“пей и свири: няма по-добро средство от музиката, тя лекува всички болести, всички недъзи. В бъдеще музиката ще се прилага като възпитателен метод.

Тия дни се спрях върху новия начин, по който съм наредил песните. Някъде съм поставил секунда, после терца, кварта, три терци. Това са елементи: терцата е мек елемент, а секундата – твърд елемент. Секундата

може да бъде повишена или понижена с половин тон. Музикалните тонове са живи същества. Достатъчно е да вземете един тон – *до, ми, ре*, за да се свържете с музикалните същества, които ги управляват. Ако искате цветята да цъфтят, изпейте тона *сол*; ако искате плодовете да узреят добре, вземете тона *ла*. На музикалните същества е лесно да направят каквото искат – те помагат на хората. Лесно е на богатия да извади от джоба си 200–300 лв. и да ги даде на просяка. Ако е скържав, петачета дава; ако е щедър, той е извор – вади и дава колкото искате.

Музиката е извор, река без канали. Не говоря за крчмарските канали. Където отсъства всякаква музикалност, там има канали. Пейте без канали. Това изисква Мъдростта – тя си служи с музиката. Отсега нататък музикалният свят принадлежи на Мъдростта. Изпълнението – външната страна на музиката, не може да се прояви без мъдрост. За да поставиш всяка нота на мястото ѝ, нужни са велики добродетели, нужна е мъдрост. Ухото на човека е басовият ключ, носът му – соловият ключ, брадата – ключ *до*. На носа се завързват нещата. Велико изкуство е музиката – с нея можеш да изразиш характера, мислите и чувствата на човека. Как ще изразиш трептенията на чувствата? Те са много бързи, подвижни, енергични. Как ще изразиш музикално трептенията на ума и на сърцето? Сърцето трепти бързо, а умът – разлято, тържествено. Когато водата тече по наклон, тя се блъска в камъни, в канари. Това е животът на сърцето. Какъв е тактът на буйната река, която носи камъни? „Как може да се изправи човек?“ Като мисли, чувства и постъпва музикално.

Когато музиката влезе в човека във всичката си пълнота, с нея заедно влизат три цвята: червеният цвят – на Любовта, жълтият цвят – на Мъдростта, и синият – на Истината. Човек е дошъл на Земята да изучава противоречията. В помощ му идва Истината – значи тя се проявява на физическия свят. Мъчно се свири с Истината, в нея са най-противоречивите тактове. Години

са нужни, за да изсвириш едно парче с Истината. Дойдеш ли до Любовета, там е най-лесно – при Мъдростта е помъчно. Възвишените същества лесно прилагат музиката, но обикновените хора мъчно си служат с нея. Нека се опита един обикновен музикант да изправи една своя грешка чрез музиката. Сегашните музиканти изправят грешките на миналото си: вземат акорди, но гледат, че сърцето не върви в хармония с ума, умът не върви в хармония с вярата. От всички се изисква музикалност.

Днес пак ви говорих много. Когато реша да говоря малко, всякога излиза обратното – много говоря. Важното е, че като говоря повече, не знаете на какво да обърнете внимание – същественото се губи. Ако ви кажа дветри мисли, веднага ще схванете същественото. Помнете: Мъдрост ви е нужна. Като намерите грешките си, сложете ги в едно шишенце и ги хвърлете в някоя ливада да пасат. Какви грешки прави музикантът? Или не е написал парчето както трябва, или не го е изпълнил правилно, или не го е разбрал. Ако не е написано както трябва, грешката е в автора; ако не е изпълнено както трябва, грешката е в музикантите, които свирят или пеят; ако не е разбрано, грешката е в публиката. Оставете авторът съм да изправи грешката си, оставете музикантите сами да се изправят, оставете публиката сама да се изправи.

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

13 февруари 1938 г., София, Изгрев

ЕДИНСТВЕНАТА ВРЪЗКА

Размишление

Ще прочета 3. глава от Евангелието на Йоан.

*Ако не се роди някой изново,
не може да влезе в Царството Божие.*

Думата *изново* подразбира „от вода и дух“. Ето един въпрос, който навремето още беше неясен даже за един от видните израилски учители. Той запита Христос: „Как е възможно втори път да влезе човек в утробата на майка си?“. За някои вярващи този въпрос е ясен, а за други не е. Последните се питат как е възможно човек да се роди втори път? Как е възможно едно яйце да се снесе втори път? Същото яйце няма да се снесе втори път, но то може да се измъти. Снасянето е раждане по плът, а измътването – раждане по дух. Остане ли яйцето да чака за второ снасяне, смърт го очаква: най-много след два-три месеца то ще се развали. Яйцето не е същественото, друго нещо има в него – зародишът. И човешкото тяло не е същественото. Защо? Защото излезе ли от него животът, то е осъдено на гниене и разпадане. Наистина, чудно и дивно е създаден човекът. В Природата няма по-съвършена машина от човешкото тяло – то е най-съвършеното предприятие. Човек е дошъл на Земята с единствената цел да изучава физическия свят, затова му е необходимо тяло. Без тялото физическият свят ще остане неразбран.

Ще продължа по-нататък. Човек трябва да живее не само на физическия свят, но и в духовния, обаче той не може да влезе в духовния свят с физическо тяло. И пилето не може да влезе в живота с черупката си – то трябва да я напусне и така да влезе в новите условия – в живота. И човек, като влиза в духовния свят, съблича

физическата си греха и се облича в нова – духовно тяло, още по-чудно и съвършено от физическото – черупката на неговия физически живот.

*Роденото от плътта плът е,
роденото от духа дух е.*

Мнозина мислят, че като вярват, ще влязат в духовния свят. Казано е: „Повярвай в Господа и ще бъдеш спасен“. Това се отнася само до физическия свят – тук ще бъдеш спасен; с тази вяра не можеш да влезеш в другия свят. Ако само вярата спасява, Христос нямаше да каже: „Ако не се родите изново, няма да влезете в Царството Божие“. Докато си на Земята, ще изучаваш петте сетива, но не само като физически възможности – те имат и друго предназначение – те са врати за съобщаване с други пет свята.

Окултистите твърдят, че човек има дванадесет сетива, т.е. дванадесет врати за съобщаване. Обаче сегашният човек си служи с пет сетива, чрез които се съобщава с Природата – засега останалите седем врати са затворени за него. Чрез очите си човек възприема светлината, която го запознава с външния свят – без тях светлината ще остане неразбрана за него. Чрез ушите си човек се свързва с разумния свят – така се създаде говорът, речта в него. Чрез носа, чрез обонянието човек се свързва с особен свят. Отнемете обонянието на човека, за да видите какво губи той. Чрез устата, т.е. чрез вкуса, човек се свързва с един голям свят, в който вземат участие и петте сетива.

Първо очите поглеждат и пожелават. Така Адам и Ева видяха красивия плод на забраненото дърво и го пожелаха, вкусиха от него и сгрехиха. Значи яденето е първата причина за грехопадението. Първият професор на знанието – изкусистелят, дойде при Ева и започна да говори: „Ако ядете от плодовете на това дърво, ще станете божества, учени хора, господари на света. Всички тайни в Природата ще се разкрият пред вас“. Ева повярва в думите на своя учител: яде от плода на забраненото дърво, а след това даде и на Адам да го опита. Така

първият човек се раздвои. Първата заповед, която Бог даде на Адам, беше за послушанието. Грешката на Адам се заключава в това, че той не предаде тази заповед на своята съкласничка – Ева. Грешката на Ева се заключава в това, че като прие заповедта на змията, толкова умело я предаде на Адам, че той я прие без никакво възражение. Адам повярва на думите на Ева и каза: „Наистина, Бог ми заповяда да не ям от плодовете на забраненото гърво, но навярно не съм Го разбрал правилно. Щом ти яде от този плод, и аз ще ям“.

Сега и вие ме питате: „Да ядем ли?“. Ще ядете, но не от плодовете на забраненото гърво, не от плодовете на Дървото за познаване на доброто и злото. Щом се намериш под това гърво, ще постиш. Под пост разбирам да не ядете от плодовете на забраненото гърво, а да ядете от плодовете на Дървото на живота. Казвате: „Глупава жена е била Ева, една змия да я излъже!“. За Ева казвате, но вие и до днес още ядете от същото гърво. Адам и Ева излязоха от Рая и още не могат да се върнат там. Ангел Господен стои на райската врата с меч в ръка и пази никой да не влезе вътре и да не яде от плодовете на гървото. Едно гърво остана за хората – Дървото за познаване на доброто и злото. И до днес всички ядат от него.

Беден човек минава край това гърво и поглежда към него. Там са закачени хубави грехи, обувки, шапки; на груг клон – ризи, връзки, различни украшения: пръстени, гривни, часовници. На всеки предмет пише: „Ако се домогнеш до мене, велик човек ще станеш, ще се ползваш с почести и уважение“. Така ли е всъщност? Аз ви говоря на ваш език. Поглеждаш към тези предмети, пожелаваш ги, но си казваш: „Пари нямам, те струват скъпо“. И пари ще се намерят. „Как?“ Ще откраднеш от баща си, от приятеля си или от касата на учреждението, където работиш; или ако си мома, ще пожелаеш богат момък, за да те осигури, княгиня да те направи. Бог, Който те създаде, не те направи княгиня, та един момък ще те направи княгиня! Или ще се ожениш за цар, царица да станеш.

Тежко ти и горко: като се ожениш, слугиня ще станеш, нищо повече. „Силно казано е това.“ Ти ще се караш с жена си, ще я използваш като робиня. И тя от своя страна ще те накичи с епитети: „Простак, говедо! Аз мислех, че си благороден човек, но много съм се лъгала. Като те наблюдавам, не намирам нищо благородно в тебе. Ти нямаш нито сърце, нито ум“.

Запитаха Христос: „Трябва ли човек да се жени, или неженен да остане?“. Апостол Павел говори за отношението на човека към църквата. В това той разбира отношението между човешкия дух и душата. Ето едно правилно съчетание, една правилна женитба. Правилно разбиране е нужно на човека – женитбата е сериозен въпрос. Ако не разбираш предназначението на очите си, в тебе ще се роди едно противоречие, едно изкушение; ако не разбираш предназначението на ушите си, в тебе ще се роди друго противоречие; ако не разбираш предназначението на устата, на езика си, няма да можеш да говориш правилно. Всяка дума трябва да се постави на своето място. На големи противоречия се натъкваш, ако не можеш да виждаш, да слушаш и да говориш правилно. На това именно се дължат недоразуменията в живота.

Един млад момък среща на пътя си старец, възседнал на магаре, и го запитва: „Дядо, къде си ходил?“. „Както виждаш, синко, купих си калпак.“ „Добре ли си, дядо?“ „Хубав, лош, купих го вече“. Както виждате, дядото не чува добре и отговаря неточно на въпросите. Дядото си мисли само за калпака, а момъкът иска да знае къде е ходил той. Младият представлява живота с неговите навици, а старият представлява миналия живот с наслоените навици в него. Всеки човек едновременно е и стар, и млад. Младият пита какво трябва да се прави, а старият казва, че трябва да се яде. Ще ядеш, хубаво ще ядеш, но и хубаво ще работиш. Много работи ще правиш на Земята: ще се жениш, ще отглеждаш деца и ще уреждаш земния си живот. Младият обаче се интересува от съвсем други работи, а не от тези на стария.

Днес аз ви говоря за вътрешния живот, защото ако живеете само по външен начин, ще се натъквате на заблуждения. Според сегашното си развитие повечето хора са на сцената на живота, където играят ролите си. Ти си актьор, играеш роля на цар, на съдия, на генерал: какви ли роли не си изгнал на сцената! Като видиш публиката пред себе си, ти още повече съзнаваш ролята си на цар: метнеш царската мантия на гърба си, разхождаш се с нея – мислиш, че наистина си цар. Колко трае твоеето царство? Най-много два-три часа, докато трае представлението; щом слезеш от сцената, станеш обикновен човек. Ако и след това си въобразяваш, че си цар, и почнеш да заповядваш наляво и надясно, ти ставаши посмешница на хората.

„Искам да бъда цар!“ Всеки може да бъде цар – на себе си. Не е ли хубаво това? Да управляваш треста милиарда душички: знаете ли какво богатство е това! Треста милиарда разумни душички са се събрали на едно място и са образували човешкото тяло. В каква хармония, в какво единство живеят тези души! Каквото потърсиш в себе си, всичко можеш да намериш. Ако искаш да се жениш, в тебе има вече институт за женитба – тези душички са разрешили въпроса преди тебе – те са видни професори. Искаш да изучаваши музика: ще се допиташи до разумните души в себе си – те са разрешили и този въпрос. Ще ги питаши какво да правиш и те ще ти отговорят.

Мнозина питат: „Защо говори Учителя за женитбата, кого ли има предвид?“. Никого нямам предвид: според мене всички сте женени, и то така, както не трябва да бъде. Който е женен по този начин, ще бъде наказан: за сегашната ви женитба всички ще бъдете наказани – няма да остане нито един ненаказан. Аз не изключвам и себе си: онези, които ме родиха, и те са се оженили по неправилен път, и досега още не мога да изправя техния живот. Като се връщам назад, виждам, че този-онзи, макар и добри хора, не са живели добре с жените си. Онази, която ме е родила – плътта, моята майка, е била неграмотна, не е знаела да чете, но е била умна жена.

Плътта е, която не знае да чете и не разбира Божия закон. Следователно като се говори за майката, разбирам плътта. Тя създава всички недоразумения.

Това е отвличена област, изобщо земният живот е пълен с противоречия. Един ден, като излезете от този живот, от границите на Земята, и влезете в другия свят, и там ви чака митница, наречена чистилице. Като спреш на митницата, каквото носиш, всичко ще ти секвестрират – няма да ти оставят нито една частица от материята. „Защо?“ Защото не е позволено да се пренася нито една материална частица в духовния свят – не може да пренесеш в другия свят даже една микроскопическа част от етера. Всичко материално ще остане на Земята и ти ще влезеш в другия свят беден, гол и бос, като Блудния син, даже и рожкови няма да ти дават. При това положение ще бъдеш готов да отидеш при Баща си.

Днес всеки се стреми да запази своето тяло, да прекара по-дълго на Земята. До колко години може да го запази? Един го запазва до 120 години, друг – до 60–70 години. Колкото и да пазим тялото си, един ден ще заминем за другия свят. Сега, като ви наблюдавам, виждам колко сте нетърпеливи: всички се оплаквате, че сте бедни. Не е вярно това – от мое гледище няма бедни хора на Земята. „Искам да бъда добър.“ Няма лоши хора на Земята. Ако отсега нататък бъдете добри, вашата работа е загубена. „Ама искам да бъда умен.“ Ти си умен, добър, но трябва да проявиш доброто и разумността си. „Искам да бъда силен.“ Ти си силен, но трябва да проявиш силата си. Всичко, което е вложено във вас, трябва да се прояви: ако не го проявите, вие носите отговорност.

Представете си, че идвате при мене да искате нещо; казвате: „Направи ми една услуга, дай ми десет лева назаем“. Ако ви дам даже 100 или 1000 лева, изпълнил ли съм Божията воля? Ако съм ви нахранил, ако съм ви задоволил жаждата, ако съм ви облякъл и обул, това струва повече, отколкото ако съм ви дал една сума. Питам: какво отличително качество прояви Христос, като дойде на Земята, какво даде Той от Себе Си? Той

казва: „Син Человечески гоиде на Земята да донесе живот“. Той каза още: „Ако не ядете плътта Ми и не пиете кръвта Ми, нямате живот в себе си“. Как ще разберете тази мисъл? Аз правя следното сравнение: крушата ми казва, че ако не ям от плодовете ѝ, няма да имам живот в себе си; ябълката казва същото. И житото казва: „Ако не ядете от моя плод, няма да имате живот“.

Ново разбиране е нужно на човека, обаче за това се иска постоянна, непреривна любов към знанието; а това подграбзира първо любов към Бога. Който има будно съзнание, само той познава Бога и всякога се допитва до Него. В това отношение той е като ученик, който постъпва в училището. Какъвто предмет или изкуство да изучава, той не може да напредва без съветите на своя учител. И Христос казва: „Както Ме е Отец научил, така постъпвам“. Ако Христос се е учил, какво остава за нас? Той казва: „Както Аз възлюбих Отца, така и вие трябва да Го възлюбите. Както Аз изпълнявам волята на Отца Си, така и вие трябва да изпълнявате Неговата воля“. Ще кажете, че Христос пое греховете на човечеството, следователно ще плати и вашите грехове. Колко пъти ще плаща за вас? Още 99 пъти да плати, вие нищо не се ползвате.

Да мислите, че Христос вечно ще плаща за вас, това е евангелско разбиране. Спасението на човека е в Словото Божие. То служи като лек за тялото и като храна за душата. Словото трябва да проникне така в човека, че той да не се нуждае от външен хляб. Христос казва: „Аз съм живият хляб, слязъл от небето“. Словото е животът. Когато гоидете до този живот, между вас ще се създадат правилни отношения. Отиваш при един богат човек не от обич към него, а от интерес – неговото богатство те интересува. И богатият не те обича, защото знае, че отиваш при него с користолюбива цел. Между богатия и сиромаша не може да има любов, между учения и невежия не може да има любов, между силния и слабия също не може да има любов. Силният не зачита слабия – като го погледне отвисоко, той казва: „Слаб е този човек!“.

Единствената връзка в света е Любовта, начало на живота – тя свързва всички души. Където действа връзката на Любовта, там е истинският живот, там е истинското знание, там е истинската сила. В Любовта всичко е независимо. На Земята нещата са в зависимост едно от друго. В зависимост ли е праведният човек в любовта си? Той обича едного, втори, трети – любовта му е независима. Има ли нещо лошо в това? Важно е, че неговата любов повдига душите. Някой обича кръчмаря. За какво го обича? За винцето му. Какво допринася тази любов? Обичаш богатия за парите му. Какво придобиваш от тази любов? Обичаш художника за неговите картини. Какво ще придобиеш от тази любов? Все ще придобиеш нещо. Каквото и да е подтикът на Любовта, тя е причина за всички недоразумения. Това е според разбирането на хората. Щом двама души обичат парите, те непременно ще се скарат; ако обичат една и съща нива, пак ще се скарат; ако и двамата обичат една и съща жена, пак ще се скарат. Какво отношение има тази любов към хората, ако тя става причина да се карат, как може да се освободи човек от нея? За свое оправдание мъжът казва: „На големи изкушения съм“, и жената казва същото. Така е: мъжът е изкушение за жената, жената е изкушение за мъжа.

Питам сега братята и сестрите: как ще се освободите от изкушението на мъжа брат и от изкушението на жената сестра? Ако не можете да се справите с този въпрос, аз ще ви отговоря. Ако си мъж и отиваш при жената, и ти трябва да станеш жена; ако си жена и отиваш при мъжа, трябва да станеш мъж. „Възможно ли е това?“ Възможно е – това е най-лесната работа. Днес жените се обличат в мъжки дрехи, значи външно въпросът е разрешен; остава вътрешно да се разреши.

Какво представлява мъжът и какво – жената? Мъжът е първият син на Бога, а жената – първата дъщеря на Бога. Въпреки това мъжът казва: „Това е моята жена“, а жената казва: „Това е моят мъж“. От къде на къде са ваши, кога става това? Бог пък казва: „Този е Мой син, тази

е Моя гъщеря“. Вие влизате в противоречие с Бога. Това са човешки изобретения, придобили право на господство: така те едни-други се заблуждават. Те проповядват за неща, които сами не знаят – говорят за онзи свят, без те сами да са ходили там. Ама еди-кой си пророк описвал онзи свят. Да, преди хиляди години пророците са описали онзи свят. Сегашните проповедници четат какво са казали пророците и го предават на хората, обаче те не са ходили там – от онова време до днес и онзи свят се е изменил. В онзи свят можеш да прекараш само един ден: вечерта тялото ти ще се стопи, на другия ден отново ще се яви като плод, който до вечерта ще узрее. Като залезе Слънцето, пак ще се стопи и сутринта отново ще се яви. Не става ли същото и с ледената топка? Щом изгрее Слънцето, тя се стопява, водата се изпарява и от нея нищо не остава.

Каква е разликата между този и онзи свят? В онзи свят лесно се освобождаваш от тялото си; в този свят се родиш, живееш 60–70 години и не можеш да се освободиш от тялото си. От твоите мисли и чувства тялото се покварява, придобива лоша миризма. Ако имате силно обоняние, ще усетите лошата миризма, която се отделя от човека – не бихте могли да седите при него. Всяка лоша мисъл, всяко лошо чувство внасят смрад в човешкото тяло. И най-красивият човек крие в себе си голяма нечистота; след това ще казва, че Духът го е посетил! Мислите ли, че Духът би влязъл в нечистото жилище на човека – Той се отвращава от човешкия смрад. Обаче когато Бог реши да изпрати Духа Си в някого, цели пет-шест години Той го прекарва през чистене. Лесно се казва: „Духът е дошъл в човека“. Той може да те зърне само за момент, но усети ли смрад, веднага се отдалечава.

Колко криви мисли, мъгливи чувства и неправилни постъпки има в човека! Един Божи служител проповядва за Бога на човека, а сам не вярва в Него; проповядва за Любовта, но иска да му се плаща. След това изисква почит и уважение от хората. Че как ще го уважават и

почитат? Кого почитат и уважават? Почита се чистият извор, от който изтича живот. Ако си чист извор, от който изтича най-хубавата вода, всички ще те почитат и уважават. Как ще те почитат, ако си мътен извор? Ако си чист пшеничен хляб и даваш живот на хората, всички ще те почитат; ако си мухлясал хляб, кой ще те почита? Добре е да ви обичат хората, но още със ставането си от сън да опечете хляба си и след това да го ядете заедно с близките около вас. Не оставяйте хляба за другия ден – давайте и на другите от своите блага, за да ви обичат. Ще кажете, че сухият хляб е похранителен. Аз не вярвам в това.

В какво вярвам аз? Вярвам в Истината, не вярвам в лъжата; вярвам в правото, не вярвам в безправнето. Не вярвам в парите, не вярвам в къщите – аз съм голям безверник, в човешки изобретения не вярвам. Същевременно аз съм силно вярващ: вярвам във всичко, което Бог е създал. Ако с вашата вяра влезете в Царството Божие, веднага ще ви изпъдят; ако аз вляза със своята вяра в Царството Божие, ще ми дадат първо място. Често слушам да казвате: „Знаете ли какво можем да направим ние?“. Знаете ли какво аз мога да направя? Ако пожелае, нито един от вас няма да остане жив – така мога да ви помета, че и грехите ви да не намерят. Ще ви прекарам през огън, който нищо няма да остави от вас. Ако се приближите към мене с любов, знайте, че аз съм човекът, който може да ви помогне.

Ще кажете, че и дяволът има власт. Не, дяволът няма никаква власт над вас. Той е хитър, голям дипломат – като дойде при мене, той започва да ме хвали; казва: „Много добре проповядваш, всички са доволни от тебе.“ „Само един не е доволен – това си ти. Много естествено, не е в твой интерес хората да вярват в Бога и да Го обичат“. Продължаваме разговора; дяволът казва: „Като те гледам, намирам, че не си като другите хора. Каква походка имаш! Нещо особено има в нея.“ „Ако е за походка, твоята е още по-хубава. Величествена е твоята походка – царско, владетелско нещо има в нея. Като

погледнеш нагоре, минаваш за светия – в това отношение аз съм доста прост, не мога да те достигна“. Така се разговаряме с дявола и се разделяме приятелски. Той намира, че съм наивен, искрен и ми казва: „Докато имаш този ум, много ще страдаш“.

Два порядъка съществуват в света: човешки и Божествен. Има нещо хубаво в човешкия порядък, но той е временен, има отношение само към Земята – той е порядъкът на позлатените работи. Божественият порядък е вечен, има отношение към бъдещето. Всички работи в него са от чисто злато – те са трайни, никога не се изтриват. Лесно се познават позлатените неща от златните. Първите траят няколко месеца или години – според дебелината на онзи пласт злато, наслоен върху предмета. Щом той се изтрие, отголу остава простият, неблагоприятен метал, който веднага се окислява. Хитри са светските хора – като видят, че някой не различава позлатените от златните неща или простите от скъпоценните камъни, лесно могат да го излъжат. За да не изпада в грешки, добре е човек да се посъветва с опитни хора, които разбират истинската стойност на нещата. Има начини, по които човек може да проверява нещата, да познае кое е Божествено и ценно и кое – човешко. Ако в ума ти влезе една Божествена мисъл, тя може да преобрази нещата: ако времето е лошо, тя ще го подобри; ако вали, гъжгът ще престане; ако е облачно, небето ще се изясни.

Има нещо в човека, което никога не лъже. Богат си, всички те почитат, имаш славата на света, но вътрешно не си доволен, липсва ти нещо: ти чувстваш, че всичко, което имаш, е само позлатено. Имаш хубави, елегантни обувки, но страдаш от живеница – като стъпиш, веднага кракът те заболява. Облечен си добре, с хубави грехи, но гръбнакът те боли; имаш хубави очила със златни рамки, но те болят очите, не можеш да се ползваш от тях. За предпочитане е да бъдеш обут с цървули, но да не страдаш от живеница; да си облечен в прости и чисти грехи, но да имаш здрав гръбнак; да не носиш златни очила, но да

имаш здрави очи. Мислите ли, че кожените и гумените обувки са хигиенични? Леки са гумените обувки, но те не са добри проводници на магнетичните и електричните енергии на Земята – те са изолатори на тези енергии. Ще дойде ден, когато човек ще носи обувки от енергиите на доброто, т.е. на Добродетелта, ръкавици – от енергиите на Правдата. Ще дойде ден, когато човешката уста и език ще служат изключително на Любовта – от всяка дума ще изтича любов. Очите ще бъдат направени от материята на Светлината и на Истината; ушите – от материята на Мъдростта: такива очи и уши никога няма да се развалят. Отсега нататък ни предстои велика работа – да пресъздадем своите органи, да подобрим състоянието на своето тяло.

Сегашните разбирания на хората трябва коренно да се изменят; и вие, които ме слушате, трябва да се измените. Сега сте яйца – трябва да се излюпите. Може да се излюпите в някой инкубатор, а може и под крилата на квачката. Обаче каквато е майката, такива са и децата: ако е патица, патенца ще измъти; ако е пуйка, пуйчета ще измъти; орлицата орлета ще измъти, славеят – славейчета. Кога ще станете истински човеци? Казано е в Писанието: „Роденият от Бога грях не прави“. Значи от Бога трябва да се родим. От какъвто си излязъл, такъв ставаш: ако си излязъл от богат, богат ще станеш; ако си излязъл от сиромаш, такъв ще станеш; от учен – учен ще станеш. Всеки предава това, което носи в себе си: ако излезеш от Бога, като Него ще бъдеш.

Роденият от Бога грях не прави.

Роденият от плътта плът е.

Мъчно е да се роди човек. „Та сега не сме ли родени?“ Всяка дума, която излиза от устата ти, се ражда така, както и ти си роден. Триста милиарда души има в тебе и всяка трябва да се роди – само тогава ти ще бъдеш роден. Ако половината от тях са родени, а другата половина не са родени, ти постоянно ще се смущаваш; даже и трите четвърти да са родени, ти пак ще се смущаваш. Всички души до една трябва да бъдат родени. Тогава ще дойде

денят на възкресението, тогава небето ще светне пред тебе и Слънцето ще изгрее с всичката си светлина. Това значи роден от Бога. А тъй, роден от Бога, а вътрешно да се мъчиш, това не е никакво раждане. Като се родиш от Бога, ти ще бъдеш щастлив, всякога ще си радостен. Жена няма да те изкушава, пари и богатство няма да те съблазняват, слава няма да те съблазнява – нищо няма да те съблазнява. Навсякъде ще виждаш Славата Божия, в гушата ти всякога ще бъде светло и радостно. Каква поголяма радост от тази, да виждаш Слънцето? Спасението не е в Слънцето, но то носи живот и радост. Мислиш ли, че парите носят спасение и радост? Парите, здравето са само резултати.

Които чуят гласа Му, ще оживеят. Ето една трудна задача: не само ти да чуеш гласа Му, но всичките ти клетки – на очите, на ушите, на носа, на устата, на ръцете, на краката, на всеки мускул, на всяка кост. Ще проповядваш на всички твои клетки да чуят гласа на Господа, да се новородят. Това е трудна задача. Като свършиш тази проповед, ще се обърнеш към сърцето, към ума – и те да чуят гласа на Господа. Тръгнал си да проповядваш на хората, без да си проповядвал на себе си, без да си се обърнал към Бога. Пръв ти ще се обърнеш към Бога, пръв ти ще се новородиш, а после другите. В живота има много обърнати хора, но щом влязат в дома ви, първо кесията ви обръщат. Ако и ти обръщаш хората към Бога по този начин, това не е никакво обръщане.

Сега може да дойде заблуждението, че за да се новородиш, трябва да подариш нещо за Господа. Това не е новораждане. Ще убеждаваш хората да подаряват за Господа! Какво ще подаряват? Божието. Не заблуждавай хората! Ще кажеш, че си учил хората. Това, на което си ги учил, те го знаеха. „Той ме научи да лъжа.“ Ти го знаеше преди него. Лъжа е, когато именуваш нещата не с тяхното име. Опасно нещо е лъжата, пазете се от нея! Опасно е даже да говорите за нея – след това трябва да се чистите. Даже като говоря за недъзите на хората, аз се цапам; кажа ли за някого, че е лош, пак се цапам.

Затова казвам: стани сляп и глух за негъзите на хората; ако има нещо хубаво в човека, виж го – дойде ли се до лошото, нека той сам си го носи. И аз греша понякога, като се опитвам да ви обясня какво нещо е лъжата. Като говоря за нея, трябва да се облека в десет грехи, за да не ме засегне. Тя е по-страшна от радия – с ръце не се пипа. Като говоря за нея, ще си сложа ръкавиците на Истината, защото само Истината може да я пипа. Пипна ли я без ръкавиците на Истината, ръката ми ще изгори. По-добре е само ръката да отиде, отколкото целият човек. Не говори за нея, за да не попаднеш в нейната област.

Един селянин минавал покрай къщата на съседа си и видял, че жена му го биела, налагала го на общо основание. Той я молел да не го бие, обещавал, че ще я слуша, но тя продължавала да го налага. Като гледал, селянинът си казал гласно: „Ех, да ми падне тази жена, ще ѝ дам да разбере кой съм аз!“. Като чула закана му, тя престанала да бие мъжа си, затичала се – и право в двора на съседа. Качила се на крушата и там го причакала. Като се върнал вкъщи, селянинът видял жената на крушата и я запитал: „Какво търсиш тук?“ „Не ме ли познаваш – аз съм твоята първа жена. Ей сега ще отида при жена ти и ще ѝ кажа, че не си честен човек“. Той се видял в чудо и не знаел как да се освободи от тази бяла. Веднага решил да се обърне с по-мек начин към нея. Казал: „Слушай, съседке, аз сгрехих, като мислех, че мога да се справя с тебе – исках да помогна на мъжа ти. Твой мъж е, можеш да го налагаш колкото искаш – ти имаш право да възпитаваш мъжа си.“ „Добре, ще сляза от дървото, но ще знаеш, че мъжът и жената се възпитават взаимно“.

Ако умът не слуша сърцето и сърцето не слуша ума, работата не върви добре. Реалността на нещата не е във външната им страна. Оглеждаш се в огледалото – виждаш един човек – себе си; отдалечиш се от огледалото – нищо не виждаш. Къде остана образът, реален ли беше той? Това е реалност в огледалото. Казваш, че светът е лош – това е външната лошавина в тебе. Казваш, че светът е

добър – това е твоето добро, проектирано навън. Значи ние сме направили света лош или добър. Виновно ли е огледалото, че светът е лош? Проектирай доброто навън и светът ще се оправи. Следователно не казвай, че си черен и че не трябва да се оглеждаш, но прояви своето добро и ще видиш, че си бял. Оглеждай се с доброто в себе си, а не с лошото. В огледалото може да видиш изразено и Божието Слово. Кога? Когато Го носиш в себе си. Нека и ние станем тихи и спокойни като тихата огледална повърхност на водата, за да може и Бог да се оглежда в нас. Той иска да бъдем чисти и добри, за да се проектира Неговият образ в нас. Това значи да станем като Бога. Ако Бог се проектира в нас, и ние ще бъдем като Него; ако не се проектира в нас, ние ще си останем такива, каквито сме сега. Това подразбира Писанието под думите: „Чисти бъдете!“. Само така Божият образ ще се оглежда в нас. Това значи „създадени по образ и подобие Божие“.

Ако не се родите изново.

Ако не се родите от вода и дух.

Водата трябва да бъде чиста, а Духът – светъл. Светлината трябва да се отрази в чистотата, за да се отрази Божият образ в нас. Тогава ще бъдем направени по образ и подобие Божие, тогава ще бъдем родени от Бога.

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

20 февруари 1938 г., София, Изгрев

ЕДИНСТВО В ЖИВОТА

Размишление

Ще прочета 12. глава от Евангелието на Йоан. Аз слагам заглавие на тази глава *Единство в живота*.

Аз съм истинната лоза. В тези думи се крие единството в живота. Всички страдания и противоречия в живота се дължат на отсъствие на единство. Вие се учудвате на бурите, които стават във вас – те рушат вашето щастие. Много промени стават във физическия свят, благодарение на което се руши и изчезва малкото щастие и малкото здраве, което имате. Промени стават и в духовния, и в умствения живот на човека, поради което той изменя и убежденията си. Гледаш един човек – здрав, прав, като планина. След време го виждаш слаб, прегърбен – нещо е засегнало чувствата му; това се е отразило на неговото здраве. Малцина могат да си обяснят причината за тази промяна.

Ще кажете, че външните условия са лоши – храната, водата, въздухът. Каква пакост може да причини въздухът? Много пакости може да причини той. Представи си, че си принуден да дишаш влажен или студен въздух – за един момент можеш да се простудиш и да заболееш от пневмония. Кажеш една лоша дума за държавния глава – и веднага се намериш в затвора. Къде е грешката? С изказването на тази дума ти си раздвижиш въздуха, някой те е чул и те е наклеветил. Човек носи отговорност за всяко раздвижване на въздуха. Ако се измери количеството въздух, излязло от гърдите ти, за да кажеш една обидна дума, ще видиш, че той тежи извънредно малко, обаче това малко количество въздух е причинило голяма пакост.

Всички хора – религиозни и светски, са страдали и страдат от неразбиране. Две крайности има в живота:

едни хора поддържат мисълта, че Бог не съществува, че те сами си нареждат живота – едната крайност. Други казват, че има Бог в света, че Той нарежда всички работи – другата крайност. Те сядат, почиват си, нищо не работят и очакват всичко наготово. Добре е някога да бъдеш безверник, да разчиташ на себе си и да се учиш да работиш; добре е също да бъдеш вярващ, да уповаваш само на Бога, а ти да си почиваш. Безверникът работи постоянно, на никого не разчита, вярващият обаче си почива и казва: „Добър е Бог, Той ще промисли и за мене“. И двете неща са добри. Който не разбира живота, той осъжда безверието. Добре е някога да бъдеш безверник, а някога – вярващ. Бъди безверник в злото, а вярващ в доброто.

Който не разбира Божия закон, слага вярата си в злото, а безверието – в доброто; след това се чуди защо светът се е изменил толкова много. Целият сегашен свят е поставен на лъжлива основа, върху която нищо не можеш да градиш. Един те съветва: „Не вярвай на никого. Аз отдавна вече не вярвам на хората“. Как ще вярваш с това безверие? Той започва да живее само за себе си. Какво може да излезе от такъв човек? Той е лист от едно дърво, но не вярва и на самото дърво. Какво ще стане с него? Където ходи, ще казва, че светът е лош, че хората са грешни – значи той единственият, останал на дървото, е праведен. Ако е така, в какво състояние се намира това дърво? В лошо състояние.

Често слушам да се казва: „Добър човек съм“ или „Лош човек съм“. Какво се разбира конкретно под думите *лош* или *добър човек*? Добър си, значи добре пееш, вземаш чисти тонове. Лош си – лошо пееш, вземаш нечисти, фалшиви тонове: на десет тона едва един ще бъде чист; който те слуша, остава недоволен, съжالياва, че е дошъл да те слуша. „Трудя се, правя усилия да пея добре.“ Няма защо да се трудиш: за да пееш добре, трябва да знаеш да пееш, да бъдеш готов певец. „Ще пея както дойде, че каквото излезе.“ Не, ще пееш по всички правила на музиката.

Какво се иска за доброто пеење? Първо, салонът да е добре отоплен: нито много топъл, нито много студен. Студеният въздух се отразява вредно на гърлото. После, певецът да е добре разположен; трето, публиката да го обича – да няма нищо пресилено. Всичко пресилено носи лоши последствия. Ето, някои от моите ученици, като чели за ползата от лимоните, сами се подлагат на лекуване с лимони. Те започват от един лимон и всеки ден увеличават броя, докато стигнат до десет лимона на ден. После се връщат от десет до един. Лечебна е лимонената киселина, но трябва да знаете как да я употребявате, иначе тя причинява простуда: понеже отнема топлината на организма, капиллярите се свиват, кръвообращението се нарушава и човек заболява. Достатъчно е по един лимон на ден: изцеди лимона, долеи чашата с гореща вода и изпий сока – повече от един лимон не е нужно.

„Прекален светец и Богу не е драг.“ И в хубавите работи трябва да има мярка, иначе ще се натъкнете на лоши последствия. Да лекуваш човека, това значи да направиш връзка с него – хванеш го за ръката и му предаваш енергия от себе си. Горната част на ръката е мъжкия принцип – косматата страна; долната част на ръката е женския принцип – гладката страна. Земеделецът обича гладката земя, където няма гървета, да пречат при орането. Казват за някого, че обича лицето на жената. Защо? Защото било гладко. Кой земеделец не обича нивата, на която няма никакви гървета: впрегне плуга си и свободно оре, нищо не му пречи. И гладкото лице е намясто, и брадатото е намясто. Ще обвинят жената, че обичала брадата на мъжа. Много е естествено да я обича: гонят я, преследват я – и тя търси гора да се скрие, да мине опасността.

Брадата на мъжа е гората в Природата. Колкото по-гъста е гората, толкова по-добре можеш да се скриеш. Не е ли намясто тази брада? Ако си на гладката нива, неприятелят ще те намери и ще те убие. Когато земеделецът иска да оправи обърканите си работи, той търси нивата; когато разбойникът иска да се скрие

от онези, които го преследват, той търси гората. Разбойникът е мързелив човек – по цели дни спи, лежи и почива в гората, очаква да мине някой богат, да го обере. Земеделецът е работлив, по цели дни оре и копае. Като забогатее, отива през гората за града, но там го чака разбойникът. Щом го обере, пусне го да си отиде и отново се скрива в гъстата гора.

Като говоря за брадата на мъжа и за гладкото лице на жената, вие се поставяте на изкушение. Малцина разбират вътрешния, мистичния смисъл на думите ми, и ще кажат, че Учителя ви говори особени неща, а именно: мъжът обичал гладкото лице на жената, а жената – брадата на мъжа. Това е неразбиране! От ваше гледище това не е морално, но като се натъквате на опасности, щете – не щете, ще станете мистици и ще почнете да разбирате. Коя е мистичната страна на въпроса? Като пусне ралото, земеделецът се радва на гладката си нива, без никакви препятствия: щом я разоре, той я посее и очаква плод. Колкото повече плод дава, толкова по-голяма е радостта му. Ако лицето на нивата не беше гладко и ако с ралото си той не го набразди, никаква радост не го очакваше. Има ли в това някаква съблазън? Лицето на жената се превърна на нива, която се разорава и дава плодове. Трябваше ли да уподобявам лицето на жената с лицето на нивата и брадата на мъжа с гората? Англичаните и американците не носят бради. Всяка сутрин я бръснат – те обичат гладки лица. По този начин те изсичат горите в себе си, за да хващат разбойниците. Според този закон всички бради трябва да се обръснат. Какво правеха турците, за да хващат българските комити? Понеже комитите се криеха в горите, турците изсичаха горите и така ги ловяха.

И тъй, брадата на човека не е нищо друго освен плодно дърво или дърво в гората. Да обръснеш брадата си, това значи да отрежеш или да отсечеш едно дърво. Децата се радват на дърветата. Колко пъти те се качват на плодните дървета, прегръщат ги и ги целуват, защото има какво да вземат от тях. Да оставим този

въпрос настрана и да се спрем върху доброто. Казвате: „Да бъдем добри“. Колко добри да бъдете? Има добри коне, които нито ритат, нито хаят, но и работа не вършат – такива добри ли искате да бъдете? Има коне, които ритат, хаят, но работят: може да натоварите колата с 1000 килограма – и те теглят, вършат работа. Често се оплаквате от някои братя, че били много спривави. Спривави са, но вършат работа: каквото ги накараш да направят, веднага го свършват. Някой минава за кротък и добър, но не работи. За предпочитане е да си спривав и да работиш, отколкото да си кротък и нищо да не работиш.

Като ученици вие се натъквате на различни положения. Казвате: „Тази задача е мъчна, не можем да я решим“. Мъчната задача за ученика е лесна за учителя. Дават известни упражнения на ученика да ги изсвири или изпее, но той не може: оттук погледне, оттам погледне, виждат му се мъчни – не може да ги изпълни. Учителят само веднъж ги погледне и веднага ги изпълни. Ученикът се чуди на учителя, а учителят – на ученика. Невъзможното за ученика е възможно за учителя. Всеки човек може да се натъкне на известна мъчнотия – зависи от времето и от знанието, с което разполага. Важно е кога се натъква на мъчнотията и с какво знание разполага. Искаш да отидеш на планината. Това желание е естествено, обаче ти тръгваш за планината през зимата, в снежно време, когато върхът е заледен. Всяка стъпка е рискована, всеки момент можеш да се хлъзнеш и да пострадаш: да си счупиш ръката или крака. Ето къде е грешката – не си избрал благоприятно време за това. Щом искаш да се качиш на планината, ще избереш един хубав летен ден, когато земята е покрита с трева и цветя, за да стигнеш благополучно на върха. Когато ни сполетят нещастия и страдания, това показва, че ние сме предприели една работа в най-неблагоприятно време.

Вчера се разговарях с един брат върху причината на противоречията. Той ме питаше: „Защо даден човек в известен момент е добър като светия, а в друг момент

е като дявол?“. Казвам му: „Представи си, че пред тебе тече тиха, спокойна вода и ти си играеш с нея – ту пъхаш, ту вадиш крака си, раздвижваш я. Тази игра е приятна, изпитваш известно удоволствие. През зимата същата вода замръзва. Ти пак искаш да си поиграеш с нея, да я раздвижиш, но легът се съпротивлява – вместо да го раздвижиш, той те удря силно. Кракът започва да те боли. Ти виждаш вече, че с лега не се играе.“ „Какво да правя?“ „Ще чакаш да се разтопи легът и като се превърне на вода, можеш пак да я плискаш колкото искаш“. Казваш за някого: „Студено му е сърцето“. Стой далече от него, не бутай: ако буташ, ще си нараниш краката. „Какво да правя?“ Ще чакаш да изгрее Слънцето, да се стопи легът: когато водата потече, ти ще плискаш. Защо замръзва водата?

Един турски ходжа, голям скъперник, имал 500 лири, които грижливо пазел. Научил се за тези пари един негов познат и отишъл в дома му да ги иска назаем. Ходжата казал: „Ще ти дам последните си 500 лири, но с условие да ми дадеш 100% лихва“. Турчинът се съгласил, взел парите и си отишъл. Първите няколко месеца той бил редовен, навреме плащал уговорената лихва на парите. Като изплатил 250 лири, той престанал да внася лихвите на ходжата. Един ден ходжата го запитал: „Приятелю, защо не внасяш вече пари?“ „Внесох вече 250 лири.“ „Това беше лихвата – ами майката на парите?“ „За майката не питай“. Ще кажете, че турчинът полял ходжата със студена вода – изстинало му сърцето. Докато човек дава ход на своите скържави чувства, всякога сърцето му ще изстива.

Казваш: „Искам да бъда добър“. Какви са съображенията ти за това? Друг казва, че не струва човек да бъде много добър – може да бъде и лош. Какви са съображенията му за това? Казвате, че трябва да имате любов, вяра и надежда, но не знаете защо искате това. Според мене любовта е главата на човека, вярата са дробовете му, а надеждата – стомахът. Значи любовта е свързана с мисълта, вярата е свързана с дишането, а надеждата –

с храненето. Ще мислиш право, за да усилиш любовта си; ще дишаш, за да усилиш дробовете си, да закрепнеш здравето си, а същевременно да усилиш и вярата си; ще се храниш добре, за да усилиш надеждата си. Ако твоята вяра не може да пречисти кръвта ти, да моделира твоя език, тя не е истинска, не е силна вяра.

Всяка дума, която излиза от човешката уста, има различни свойства. Една дума може да има свойствата на желязото, на оловото, на мекта, на калая, на златото, а може да има свойствата и на скъпоценните камъни. С устата си човек може да прави скъпоценни камъни, може да прави и злато, колкото иска. Обаче в материалния живот лесно не се прави злато. Не че е невъзможно да превърнеш желязото в злато, но ум се иска за това. За да превърнеш желязото в злато, трябва да имаш предвид отношението между атомните тегла на двата метала, техния молекулен строеж и т.н. Мислите ли, че бубата, като се храни с черничевы листа, няма предвид външните условия? Защо се увива в копринен пашкул, а не в друг някакъв? Колкото и да е глупава за вас, тя знае, че коприната е лош проводник на топлината. Така тя запазва своята вътрешна топлина и не се поддава на външния студ.

Мнозина задават въпроса: „Защо човек трябва да води чист и свят живот?“. Това е все едно да питате защо човек трябва да яде чиста храна. Чистият и свят живот, както и чистата храна, са идентични неща. Чистата храна прави човека здрав и силен, чистият и свят живот има отношение към чистите мисли и чувства. Така именно човек укрепва физически и психически. Какво се иска от сегашния човек? Ако има знание, той няма любов; ако има светлина и топлина, не разбира живота. Ето, индусите със своите методи за вътрешна работа постигнаха голяма мъдрост и знание, но не разбраха живота. Те се разделиха на брамини²⁶, кшатрии²⁷, търговци и парици, т.е. обикновени. Ако един обикновен човек срещне брамин, ще се бие в гърдите, като нискостоящ. И до днес още има християни, които се считат за високонепреднали, като брамините.

Както хората се делят на високоставени и нискостоящи, така и буквите биват почетни и обикновени букви, без значение. Например в българския език буквите *ь* и *ъ* не се произнасят накрая – значи в такива случаи те са букви без почест. Друго нещо са буквите *л*, *б*, *о* и гр. С буквата *л* започва думата *любов*. В нея влизат и *б*, и *о*. И англичаните имат особености в своя език: например звукът *а* се произнася по седем различни начина. Защо нямат седем различни знака? Това не е грешка, но особеност на езика. В английския език правописът, както и произношението, са много мъчни – дълго време ще сричаш, докато научиш езика. Като чужденец, ако не сричаш, никой няма да те разбере.

Като наблюдавам работите на хората, забелязвам у тях желание да ги заглаждат. Същото се забелязва и в музиката: като дам нова песен, един я изглади малко, друг я изглади малко – и след време не мога да я позная. Където им се види мъчно, изменят нещо, изглаждат я – и така ѝ придават съвсем друг строеж. Например у думата *любов* е съвсем изгладена – не е такава, както е произлязла от Небето. Ако ви попитам какво означава Любовта, не можете да отговорите; или какво разбирате днес под думата *свобода*? Ще кажете, че под *свобода* разбирате всички да имате еднакви права. Според мене под *свобода* не разбирам да направя на някого голяма къща, но да му доставя най-необходимото – да сложа трапеза, на която да участват и най-малкият, и най-големият. На трапезата е сложено ядене за всички, всеки може да се нахрани; щом е сложена трапеза, всеки е осигурен, има право да се нахрани. Не е право да имаш хамбар, пълен с жито, и тогава да се счита осигурен. Следователно любовта не трябва да се изглажда, но да бъде динамическа. Любов, в която няма честност, справедливост, чистота, безкористие, не е любов – без тези качества любовта е статична.

Казано е, че любовта ражда живота. Като дойдете до живота, не мислете за доброто мнение на хората към вас. Живейте така, че да имате всякога предвид

доброто мнение на Бога. Той ви е дал живота, дал ви е всички блага, следователно Неговото мнение е важно. Да не изгубим това мнение! Ако Бог няма добро мнение за тебе, ти не си честен човек – ти си като детето, което постоянно се цапа: цом хапне малко, грехата му се изцапва, ръцете – също.

Ще кажете: „Сърцето да е чисто на човека“. Не е така – вътрешната чистота има отношение към външната. Каквито са очите, такава е и сърцето; и обратно, каквото е сърцето, такива са и очите – това са отношения. Не оставяй нито едно петно на грехата си. Ще кажеш, че по невнимание е капнало малко зехтин. Една капка да е, веднага я изчисти. Щом направиш някаква грешка, например обърнеш се към някого грубо, натъртено, какво ще стане с тебе, ако той е ангел, изпратен от Бога на Земята. С един замах той може да те простре. Като знаеш това, ще внимаваеш да не подхлъзнеш езика си, да кажеш една груба дума.

„Искам да отида при Господа.“ Знаеш ли как се отива там? При Бога има няколко милиона градуса топлина: как ще издържиш на тази топлина? Достатъчно е да надзърнеш там за един момент и да се стопиш. Щом искаш да отидеш при Господа, трябва да бъдеш смел. Речеш ли да отидеш при Него, за да Му разказваш как са те обидили, ще станеш на прах и пепел, нищо няма да остане от тебе. Какво би предпочел: да се стопиш или да изправиш една своя грешка? „Ама защо да ме обиждат!“ Преди да отидеш при Бога, срещни се с този, който те е обидил, и му кажи: „Благодаря ти за хубавите думи, които ми каза. Никога няма да те забравя“. Подай му ръка и забрави всякаква обida. Ако отидеш да се оплакваш при Бога за обидата, ти ще Го огорчиш.

При мене идват много братя и сестри, много външни хора. Като разказват мъчнотииите си, те плачат. Питам ги: „Защо плачете? Ако искате да поливате градината ми, тя не се нуждае от вода. Доста гъжд валя, не е суха. Със съзвите си ще я полеете толкова много, че ще се разкаля – ще се окаляме и аз, и вие“. Защо плачат

хората? По навик, а някога от голяма скръб. Има хора, които могат да плачат, когато искат – те плачат, за да предизвикат съжаление у другите. Една ученичка от гимназията разказваше как се е спасила от двойка. Един ден я вдигнали на урок. Понеже не знаела урока си, тя бързо напљунчила очите си, за да изглеждат мокри. Учителят я запитал: „Защо плачеш?“ „Не съм добре.“ „Седни си на мястото, друг път ще те вдигна“. Учителят не разбрал, че тя хитрува. Казвам: не хитрувайте, нито плачете за скърбите си, но ги изучавайте – те са предметно учение. Противоречието, безлюбието, безверието също са предметно учение. Ще ги изучавате, а не само да казвате: „Обезверих се, противоречия имам“. Ще знаеш защо си обезверен, защо имаш противоречия и как да се справиш с тях.

Ново знание, нова наука е нужна на хората. Не е достатъчно само да констатираме фактите, но трябва да се изучават причините и следствията им. Изучавайте сърцето, ума, душата и духа си, за да разбирате тяхната същина. Не е достатъчно да кажеш, че имаш сърце, което бие. Знаеш ли точно колко удара прави то в минута? Правете опити, за да видите колко пъти бие сърцето в минута, когато сте радостни и когато сте скръбни, когато печелите и когато губите; когато ви обичат и когато вие обичате. Биенето на сърцето е музика: в него има цели тонове, полутонове, четвъртинки, осминки и други. От равномерно или от неравномерното биене на сърцето зависи и мисълта на човека. Четвъртинката от тона влияе върху облагородяването на чувствата, полутоновете на сърцето влияят върху храносмилането, целите тонове – върху мускулната система. Хората даже не подозират какво влияние оказва биенето на сърцето върху психическия и физическия живот на човека.

Изучавайте биенето на сърцето паралелно с музиката. Само така ще разберете влиянието на всеки тон върху човешкия организъм. Музикантите ще кажат, че вие се интересувате само от мелодията и хармонията. Знаете ли откъде идват те и какви движения правят? Мелодията

излиза отдолу и върви нагоре – значи тя се движи от земята към небето, по права линия. Хармонията има обратно движение – от горе надолу, т.е. от небето към земята. Не можеш да живееш хармонично, ако излизаш от земята; не можеш да бъдеш учен, ако излизаш от земята. Ще слезеш от Небето, от Божествения свят – там е музиката, там са науката, изкуствата, богатството.

Христос казва: „Аз съм лозата, а Отец Ми е земеделецът“. Лозата представлява мелодията в живота – като гоиде земеделецът, обрязва я и тя започва да плаче. Питате: „Защо трябва да се обрязва лозата?“. За да даде повече плод. „Защо страдат хората?“. За да дадат повече плод. „Не може ли без страдания?“. Може, но и радости няма да имате. Ако не искате да страдате, трябва да се откажете от радостите; щом искате радости, страданията непременно ще дойдат. Представи си, че ти дават да свалиш от планината един чувал със злато, тежък сто килограма. Златото е твое, радваш му се, но как ще го свалиш от височината? Гърбът ти ще усети тежестта на златото: ще пъшкаш, ще страдаш, но ще го свалиш – злато е. Значи човек страда, за да придобие нещо ценно.

Млад си, красив и способен, но си недоволен от живота. Защо? „Не мога да живея сам, искам другарка.“ Бог ти дава другарка: живееш една-две години, пак си недоволен – искаш другарчета. И това желание ти се задоволява – имаш едно другарче, две, три, четири. Започваш да се грижиш за тях, да ги храниш и обличаш – обикваш ги. Един ден те сполети нещастие: едното другарче заминава за другия свят. Плачеш, страдаш – и докато се утешииш, и второто заминава. Питаш се защо идват страданията. Не си знаел колко другарчета ти трябва. Стоногата пожелала да има сто крака, за да се движи бързо, човек е поискал само два крака. Следователно многото знание, но неизползвано, струва по-малко от малкото знание, разумно използвано. Какво те ползва пълният хамбар с жито? Човек се ползва от малкото храна, влязла в стомаха му, а не от целия хамбар жито. Малкото храна, добре използвана,

е истинският капитал за тялото. Казваш: „Осигурен съм, имам пълен хамбар с жито“. Ти се заблуждаваш – пълният хамбар не те осигурява: ти си осигурен само от онова, което си сложил в стомаха и в гърдите си. На минута правиш 20 вдъшки и издъшки, трапезата постоянно се слага и вдига – те са твоята осигуровка. Има ли нужда от хамбар за въздуха? Няма нужда. Бог казва: „Никакви хамбари не ти трябва“.

Колко вдъшки в минута прави обикновеният човек? 20 вдъшки и 20 издъшки. Ако е по-издигнат, човек прави 10 вдъшки и издъшки в минута. Някои правят само по една вдъшка в минута; има агенти, които правят по една вдъшка на час. Според индусите Бог прави само една вдъшка през милиарди години и тогава създава нова вселена. Значи при създаването на света Бог е направил една вдъшка, т.е. един обяд; като се свърши светът, Той ще направи една издъшка, т.е. още един обяд. Такива са философските разбирания на индусите. Това показва какво знание има Господ. Едно е вярно: колкото по-малко яде човек, толкова по-малко енергия изразходва той. Останалата енергия се използва за друга работа – за умствена и духовна работа.

Вчера гоиде при мене една от госта напредналите сестри – тя плачеше, искаше да покаже, че страда. Питам я: „Защо плачеш? Ти мислиш, че почвата на моето сърце е суха, та искаш да я полееш със сълзите си, да се смекчи малко. Лъжеш се, плачът няма да те спаси, нито ще подобри положението ти“. Плачът само утешава, но не спасява. Като плачеш, ще очистиш малко ума и сърцето си, да виждаш по-добре външните условия и отношения. В този случай плачът е намясто, той е нещо субективно. Детето кресне, заплаче – и майката веднага отива при него, да види какво иска. Наблюдавал съм как майката постъпва с децата си. Някоя майка едва чака да се обади детето – щом заплаче, тя веднага отива при него и задоволява нуждите му. Друга майка го оставя да поплаче малко и ако не престане, удари го с пръчица; детето се разплаква още повече. Тя веднага го

взема на ръце, гали го и му казва: „Маминото!“. В случая детето заповядва, майката изпълнява. Има случаи, когато детето плаче, т.е. пее на особен глас, а майката слуша и го коригира. Детето пее в такт две четвърти, три четвърти, три осмини и др. Има правилни и неправилни тактове.

Защо бият човека, защо го бият по меките части на тялото, по задницата? Защото в тези части на тялото има много нерви, свързани със сърдечната област. Значи като го удрят по тези части, той лесно се възпитава. Излизаш от дома си сърдит, недоволен, обиден; вървиш по пътя, спънеш се в един камък и паднеш на задницата си. Станеш, изтърсиш грехите си и забелязваш, че си омекнал малко – нещо се е смекчило в тебе. Следователно когато си недоволен, не сядай на меко, седни на твърд стол – като поседиш така половин час, недоволството ти ще изчезне. Ето един научен метод за възпитаване, за превръщане на недоволството в доволство. И на мене често ми донасят възглавничка, да седя на нея. Аз уважавам чувствата ви, но предпочитам да седя без възглавница. Не искам да ви отвикна от това, но казвам, че не всякога възглавницата е нужна.

И в Природата нещата не стават според вашето желание. Искаш времето да бъде хубаво, обаче в Природата стават резки промени: мекото време се сменя със сурово, топлото – със студено. Изучавайте промените, които стават в Природата, да видите и добрата им страна. Като е мислил хиляди и милиони години, Бог е създал света такъв, какъвто е днес. Питате: „Защо е създадена тъмнината?“. За почивка: в тъмнината човек се освобождава от всички впечатления. На неврастеника се препоръчва да почива на тъмно. Ако искаш да си починеш, тъмна стая ти трябва; ако искаш да бъдеш активен, светлина ти трябва. Търсете единство в Природата, както и единство в живота. Като го намериш, няма да питаш защо се насърчаваш и защо се обезсърчаваш, защо си в тъмнина и защо – в светлина. Щом гойдеш до единството, няма вече роптание. Когато Бог те

обрязва с ножчето Си, няма да роптаеш – във всичко, което става в живота, ти ще виждаш добрата страна. Разумната ръка на Бога работи във всички прояви на живота, Божият Промисъл работи навсякъде. Не мисли, че Отец, Който те обрязва, ти причинява зло. Закон е: „Всичко, което се случва на онези, които любят Бога, ще се превърне на добро“.

И тъй, под *любов* разбирам човешката глава, под *вяра* разбирам гробовете, под *надежда* – храносмилателната система. Ще живееш добре на Земята, ако стомахът ти с всички органи около него са в изправност. Следователно за да имаш любов, трябва да приемаш повече светлина в ума си, да имаш здрав мозък. За да имаш вяра, гробовете ти трябва да бъдат здрави, да дишат всякога чист въздух; за да имаш надежда, стомахът ти трябва да бъде здрав. Значи светлината е за любовта, топлината е за вярата, а енергията – за надеждата. Ще кажете, че човек има много тела. Вярно е, човек има физическо тяло, астрално, умствено, причинно – но къде са те? Божественото, причинното тяло е в мозъка, духовното тяло е в гробовете, физическото тяло в добрите хора е в храносмилателната система, или в т.нар. стомашен мозък.

Физическият свят има отношение към хората, духовният свят има отношение към ангелите, а Божественият свят – към боговете. С други думи казано: с главата служим на Бога, с гробовете служим на ангелите, а със стомаха – на добрите хора.

Вие искате да знаете дали онзи свят прилича на този. Има нещо общо, нещо подобно, но не във всичко. Не можеш да разбереш ангелския свят, ако не познаваш своя мозък. Ангелът например е същество на абсолютната справедливост и чистота, той има отлична обхода. „Как са облечени те?“ Не се обличат модерно като хората, грехите им са в класически стил; как са ушити, с думи не се предава, трябва да ги видиш. Трябва да живееш добре, като ангел, за да се облечеш в ангелска греха; трябва да мислиш право, за да се наметнеш с Божествена

мантия. Когато живееш в светлина и се храниш със светлина, само тогава ще облечеш Божествена мантия; ще ти дадат скиптър в ръка и ще дирижираш, както диригентът със своята палка. Ново разбиране е нужно за това – без новото разбиране нито скиптърът ще те ползва, нито мантията.

Христос казва: „Аз съм истинната лоза, Отец Ми е земеделецът“. Когато Бог ви обрязва, плачете, но не вдигайте шум. Да плачете, това е ваше право: плачете, за да ви заздравее раната. Да плачеш, това е благословение. Няма човек в света, който да не е плакал; плакали сте и ще плачете в бъдеще. Аз нямам нищо против съзрите. Да плачат обрязаните пръчки, разбирам, но да плачат сухите пръчки, това не разбирам. И сухите пръчки могат да плачат. Кога? Когато вали гръжд; обаче тези съзри не излизат от тях, отвън някъде са дошли. Съзрите трябва да излизат от сърцето – пръв ти да разбереш, че имаш някакво страдание. В страданието се заключава благословието на съзрите. Ако те удват отвън, човек не се ползва от тях; ако съзрите удват отвън, това е изливане, то не е плач.

И Христос е плакал. Като дойде в Йерусалим, Той каза: „Исках да спася чадата Ти, но те не пожелах“. Казвам: добре е някога човек да плаче. Съзрите, които Христос проля, паднаха върху главите на евреите. От тях зависеше Христос да не плаче. Знаете ли какво ще бъде положението на народите, ако и днес заставят Христос да плаче? Следователно когато Бог обрязва лозата, плачът е намясто, но когато ние я обрязваме, плачът ѝ не е намясто. Не се обрязвайте, не се реформирайте сами – тази работа е за Господа. Вие стойте далече, за да не си пакостите, гледайте как Бог работи – това изисква от вас Новото учение. Любовта изисква знание. Тогава Бог ще дойде между вас да оправя света. Това не е лесна работа.

Сега, като ви говоря, виждам, че някои ме разбират криво. Казват: „Свободна любов“. Оставете настрана свободната любов: аз говоря за онази Любов, която носи

живот, светлина, мисъл и чувство; аз говоря за онази Любов, която носи всички блага в света, та който се домогне до нея, да бъде щастлив. В тази любов няма отчаяние, няма тъмнина, в нея няма болести, в нея няма смърт; всякакви караници и разправии при нея изчезват, тя урежда всички спорове и недоразумения. Ако не става така, не казвайте, че живеете по любов. Казваш, че обичаш някого и цял ден тичаш след него. Това не е любов. Щом си дошъл на Земята, ще изпълняваш Божията воля.

И тъй, Любовта носи живот, светлина, топлина и знание. Като имаш тази Любов, ти приличаш на благоуханно цвете. Любовта изтрива всяка сълза. Ако работите не вървят добре, Любовта казва: „Не плачи, всичко ще се уреди“. Учиш, но не успяваш в уроците си. Любовта казва: „Постоянствай, ще имаш успех“. Сега и на вас казвам: учете, прилежни бъдете – и всичко ще се нареди.

*Христос е човекът на изобилната сила.
Христос е човекът на изобилната вяра.
Христос е човекът на изобилната любов.*

27 февруари 1938 г., София, Изгрев

НОВАТА ХРАНА

Размишление

Ще прочета 12. глава от Еклесиаста.

Човешкият живот се изразява в две направления – като приятен и неприятен. В очакване да получиш нещо ти или се обнадеждаваш, или се обезнадеждаваш. В първия случай изпитваш приятност, във втория случай – неприятност. Въпреки всичко се казва, че трябва да живееш. Изкуство е да знаеш как да живееш – животът е музика. Следователно не е достатъчно да имаш инструменти и да се хвалиш с тях, но да знаеш да свириш. Ако дрънкаш само на пиано или на цигулка, скоро ще се отегчиш.

Трябва ли да се отегчавате от живота? Животът е дойна крава, от която всеки ден получавате известно количество мляко. От разбирането на човека зависи повече или по-малко мляко да вземе той от живота. Имаш крава, която всеки ден доиш, и то по два пъти на ден – сутрин и вечер. Някои крави дават по 5–6 литра дневно, някои – по-малко. Идва време, когато млякото намалява, докато най-после спре. Трябва да чакате известно време отново да забременее кравата, да се отели – и тогава пак да започне доенето. В първо време ще имаш предвид теленцето: ти ще използваш четвъртината от млякото, а на теленцето – трите четвърти; после ще го делиш наполовина. След това ти ще вземаш три четвърти от млякото, а на теленцето – една четвърт. Колкото повече то расте, толкова по-малко мляко ще взема от майка си, докато започне само да се храни. Тогава ти ще използваш всичкото мляко на кравата.

На същото основание казвам: животът дава всичките си блага само на онзи, който го разбира и разумно го използва. Хората се нуждаят от разумно разбиране на

живота. Без това разбиране човек не може да има ясна представа за нещата. Казвах: „Това е крава, кон, вол“, но не знаеш какво представляват те. Ако някой те нарече кон, крава или вол, ще се обидиш. Изучавайте алхимията на думите, да видите какви сили се крият в тях. От колко елемента се състои думата *добро*? В сричката *до* има два елемента, а в сричката *бро* – три елемента, всичко две гласни и три съгласни. Според вас кой е първият елемент в доброто? Ако си химик и те питам за солната или сярната киселина, веднага ще кажеш какъв състав и какви свойства има. Ако се отнеме сярата от сярната киселина, остават елементите водород и кислород, но това не е вече сярна киселина. От колко елемента се състои думата *зло*? От три елемента – от две съгласни и една гласна. В коя от трите букви се изразява злото като сила? Най-опасният елемент е буквата *з*; в останалите два елемента – *ло*, се включва елементът на Любовта – буквата *л*. В коя буква на доброто е самото добро? Ще кажете, че доброто е в буквата *г*. Сами ще проверите това.

Сега лесно се казва *добро* и *зло*, но това са общи понятия. Тези думи трябва да се изучават, да се разбере техният вътрешен смисъл. Ученият и невежият външно имат еднаква представа за светлината и топлината, но ученият знае елементите на светлината и нейните свойства. Светлината еднакво разкрива пътя и на двамата – запознава ги с външния свят, но ученият познава и вътрешната страна на светлината, може да я приложи като лечебно средство. Ученият прилага светлината и в изкуството, и в индустрията: с нея топли мъчнотопими метали, отпечатва образи и др.; обаче невежият не може да впрегне светлината на работа, не знае как да си служи с нея. И злото може да се впрегне на работа като червея, който работи в тъмнина. Който не може да използва силите на злото, ще пострада.

Един виден математик работил 20 години върху една трудна задача. Той пишел изчисленията си на малки листчета, които оставял на масата. За да не се загубят, той винаги държал стаята си заключена. Слугинята, която чистела

цялата къща, се чудела защо тази стая е недостъпна за нея. Един ден ученият излязъл на разходка и забравил да заключи стаята си. Като видяла, че стаята е отворена, тя погледнала вътре и се ужасила от безпорядъка. Казала си: „Ще изчистя стаята така, както никой не я е чистил досега“. Започнала първо от масата: събрала всички според нея непотребни листчета и ги хвърлила в печката. Като се върнал, ученият влязъл в стаята си и разбрал, че в негово отсъствие слугинята е влизала в стаята му. Погредена и изчистена била стаята, но нито едно листче не останало на масата – всички били изгорени. Ето как работи злото: всичко наредила тя намясто, но същественото го нямало. Привидно злото нарежда работите, но вътрешно причинява такава вреда, която с години не може да се оправи; доброто действа обратно.

Имаш един голям цирей на ръката си – той не ти дава покой, не те оставя да спиш от болки. Идва твоят приятел да те види. Понеже той разбира малко от лекуване, взема една игла, обгаря я и бодва цирея. Ти усещаш болка, но той продължава работата си: изцежда цирея, намазва го с дървено масло, превързва го и след един-два дни циреят изчезва. Значи в първо време доброто причинява болка, която след няколко дни престава. Резултатът на доброто е благоприятен: като види, че носиш в торбата си мухлясал хляб, доброто го изважда навън и го замества с чист пшеничен хляб. Злото постъпва обратно: то изважда пресния пшеничен хляб от торбата и го замества с мухлясал. То ще ти разказва какви са били баща ти и майка ти, как са се оженили, как са ги почитали хората. Приятен ти е този разговор, но това е залъгалка, то не е истината. Преди всичко ти се заблуждаваш, че си имал майка и баща. Ако наистина майка ти те е родила, какво ще кажете за онези мъже и жени, които се движат на екрана – те раждат ли?

Такова нещо са хората – те са живи фотографии на екрана, на сцената: слушате, че говорят, но от друго място идва гласът. Слушаш по радиото да се говори от Русия, от Америка, но самото радио не говори. И заг

всеки човек се крие нещо друго, което го застава да говори, да се жени, да ражда. Един е истинският баща, една е истинската майка.

Казваш: „Тъжен, неразположен съм“. Защо си тъжен, не знаеш; защо си неразположен, също не знаеш. Ученият трябва да знае това. Не е достатъчно да кажеш, че си тъжен, недоволен или обиден, но трябва да различаваш тези състояния едно от друго. Обидата е едно състояние, а докачането друго. Ако си учен, ще различаваш своите вътрешни състояния, няма да ги смесваш. Учен си, по цели дни работиш, без да знаеш мощната сила, която носиш в себе си. Знаете ли какво представлява Доброто и Любовта? „Знаем.“ Знаете, но вашето разбиране е обикновено. Знаете ли как да впрегнете Доброто и Любовта на работа?

Богат човек срещнал един беден на улицата и му казал: „Какво искаш да направя за тебе? Каквото пожелаеш, ще го изпълня.“ „Купи ми една свещ, за да отида на черква, да се помоля на Бога“. Това е неразбиране: ако бедният иска само една свещ от богатия, за да я запали в черква и да се помоли на Бога за подобряване на материалното му положение, той нищо не е разбрал. И богатият не знае защо бедният иска свещ, за да отиде на черква и да се моли на Бога. Изборът на бедния беше добър – той наместо е пожелал свещ, но не е знаел как да я използва. Бог няма нужда от неговата свещ – Той има милиарди запалени свещи. Слънчевата система се отличава с една голяма свещ, която постоянно гори – на нея зреят плодовете. Свещта има смисъл вечер, когато си в тъмнина. Запали тогава свещта си, вземи свещената книга и чети – много неща ще научиш при новата светлина. Аз срещам много хора със запалени свещи, които отиват на черква да се молят.

Казано е в Писанието: „Вие сте храм Божий и Дух Божий живее във вас“. И бедният, и богатият са невежи – богатият не е разбрал езика на бедния, за да му купи две свещи: една свещ за четене, а друга – за черква. И бедният не разбира нуждата на своята душа. Ако аз съм

богат и дойде при мене беден да иска свещ, първо ще разбере какво е положението му, как живее, и тогава ще му купя свещ. Виждам, че той лежи на легло със счупен крак – веднага започвам да го лекувам. Щом му излекувам крака, ще му дам мотика в ръка, т.е. запалена свещ, и ще му кажа: „Иди сега на лозето да копаеш“. Бедният ще бъде доволен, че му излекувах крака, но няма да бъде доволен, че съм го пратил на лозето да копае – той ще се оплаква, че кръстът го боли от вдигане и слагане на мотиката. Казва: „Добър човек си – добре започна, но зле свърши“. Той не знае, че аз още не съм свършил работата си с него. Като узрее гроздето, ще го извикам и ще му кажа: „Ти копа по три часа дневно на лозето. Сега вземи децата си и жена си и елате пак на лозето, да берете по три часа на ден грозде. Напълни си кошницата и си върви у дома“. Ще бъде ли бедният недоволен от мене? Това значи да запалиш свещта на човека.

И религиозните хора минават през същите фази, през които минава бедният. Първата фаза е лекуването на счупените им крака, оздравяването им и пращането на нивата или на лозето да работят. Докато са в тази фаза, те роптаят, недоволни са, че кръстът ги боли, че са уморени от работа. Колко работят? По три часа дневно. Казвам: имайте търпение, работата ще се смени. Аз не съм за еднообразието. Дойде време да смените работата: гроздето узря! Вземете децата си, вземете празни кошници и елате на лозето. Ще работите пак по три часа, ще пълните и празните кошници и ще се върнете у дома си с пълна кошница грозде. Ще си изберете от най-слакото и най-хубаво грозде.

И тъй, каквото става на лозето, същото става и в живота. В който дом вляза, аз веднага познавам в какво положение се намира даден човек. На едного кракът е счупен, на друг цирея пробиват, трети отива при богатия да иска от него свещ да я запали на Господа. Виждам след това как бедният с накуцване отива на черква да запали свещта, за да получи нещо. Свещта изгаря, а той нищо не получава. Исква от богатия още една свещ, по-голяма, по-дълго време да гори – и тази свещ изгаря и пак нищо не

получава. Колкото пъти срещне богатия, сиромашът иска все по-голяма свещ от него. И ако богатият задоволява желанието му, свещта може да се увеличи толкова, че да тежи 50 кг. Кой човек може да носи толкова тежка свещ на гърба си? По-добре продай тази свещ и заговори нуждите си.

Казвам: разумни, възвишени същества слизат от невидимия свят и ви питат какво искате. Младата мома иска да бъде красива, добре облечена, да я харесват момците. Като излезе от дома си, момците тръгват след нея – всеки иска да се запознае, да говори с нея. Те започват да се ревнуват, сбиват се и като си пукнат главите, успокояват се. Има ли смисъл да искаш нещо, което носи нещастие за другите? Младият момък иска да бъде силен, снажен, да го харесват момите. И момите хукват подир момъка и се скарват, развалят приятелството си. Какво трябва да искат младата мома и младият момък от възвишеното същество, което слеза от Небето?

Питате: „Толкова ли сме невежи? От години вече работим – нищо ли не сме постигнали?“. Ще ви отговоря с един пример. Случило се, че всички зърнени храни – житото, царевичата, ръжта, ечемикът, се обидили нещо и обявили война на този, който ги е обидил. Въоръжени добре, те напуснали местата си и тръгнали на бой. За да не пострада човечеството от глад, те оставили просото да ги храни. То ги запитало: „Каква ще бъде моята дължност?“ „Оставяме те да храниш хората, да правят хляб от тебе.“ „На баница да ставам ли?“ „Ти стани на хляб, а за баница не мисли“. Кой от вас е правил хляб от просо, та да знае колко мъчно се прави. И на вас казвам: бъдете готови да ставате на хляб, да храните хората, а за баница не мислете. При сегашните условия на живота не може да се говори за баница. Много от страданията на хората се дължат на баниците. Днес малко хора стават на хляб, а още по-малко – на баница. Не е време да се мисли за това.

Ако в този момент дойде при вас същество от разумния свят, какво ще му искате? Каквото поискате, ще ви се даде. Соломон²⁸ поиска от Господа мъдрост и

знание. Сполучливо ли беше искането на Соломон? Какво спечели той със своята мъдрост и знание? В него се яви желание да изучи жената. Затова той взе 300 жени и 600 наложници при себе си. При всичката си мъдрост той не можа да разбере същината на жената и вместо да се оправи, повече се обърка. Според мене ако мъжът иска да разбере жената, нека стане жена; ако жената иска да разбере мъжа, нека стане мъж. Ако и двамата искат да разберат какво представлява човекът, нека придобият качества на истинския човек. Следователно не можеш да разбереш какво представлява жената, ако не станеш жена; не можеш да разбереш мъжа, ако не станеш мъж; не можеш да разбереш човека, ако не станеш човек. Според вас мъжът е човек с брада и мустаци – силен, мускулист, енергичен. Той заема различни служби: ако е военен, започва от обикновен войник и свършва до генерал. Жената не заема външни служби. Мъжът е умът, а жената – сърцето. Каквито желания и да се родят в сърцето, без ума те не могат да се реализират; без него те са плодове, расли без слънце. Където е умът, там плодовете растат и узряват.

Какво представлява човекът? Четири елемента съставят човека: ум, сърце, душа и дух. Въщност човек не е нито ум, нито сърце, нито душа, нито дух, но четирите заедно съставят човека. Какво нещо е душата? Необятно пространство, което включва всичко в себе си. Какво е духът? Необятна сила, която твори и съгражда. А умът? Необятна светлина, чрез която идват благата в живота. Сърцето? Необятни условия, в които се раждат плодовете на живота. Търсиш ли храна и плодове, ще ги намериш в сърцето. Значи човек се ползва от хляба, от светлината и топлината, от силата и простора. Питаш се: „Кой съм аз?“. Отговарям: ти не си това, което виждаш в огледалото. Виждаш аероплан във въздуха: аеропланът не е човекът. Виждаш, че аеропланът лети, чуваш да се говори от него, обаче апаратът не говори – в аероплана има едно същество, което го движи, което говори.

Тази идея е отвличена, но искам да кажа, че това, което виждате отвън, не е човекът. Пипаш, работиш

с ръцете, но зад тях се крие друго нещо, което ги направлява. Това, което не виждате, но чувствате и съзнавате, то е истинският човек. Гледаш: млад човек, едва 20–25-годишен, но като пипнеш ръката му, имаш впечатление за стар, 80-годишен човек. Тези дни имах такава опитност. Дойде при мене един 20-годишен момък. Ръкувах се с него и получих впечатление, че ръката е на стар човек: значи млад човек с ръка на стар. Старият е човек, на когото огънят постепенно намалява и се превръща на пепел; огънят на младия е буен, в него става пълно горение. Ръката на младия има особена, приятна топлина – младият се отличава от стария по силата на неговия огън. Ще кажете, че това е естествено. Огън, който гори и изгаря, постепенно отслабва. Това се отнася до човешкия огън, обаче има огън, който гори и никога не изгаря.

Сега вие се питате какво е Бог. Докато не разберете човека, Бога никога няма да разберете. Затова не питайте що е Бог, а се питайте какво искате от Него. Вие искате от Него неща, които отдавна ви е дал. Един познат разправяше своята опитност. Един ден той прекарал в усилена работа: чел, превеждал – и не забелязал как е изминал денят. Като свършил работата си, пожелал да закупи лула. Търсил лулата си тук-там, не могъл да я намери. Пита жена си: „Къде е лулата ми?“. И тя търсила, но не могла да я намери. Най-после едно от децата казало: „Тамко, лулата е на ухото ти“. Той забравил, че я е сложил на ухото си, и я търсил из цялата къща.

И вие търсите лулата си, но не знаете, че е на ухото ви. Ако хората ви говорят, а вие не ги чувате, лулата е на ухото ви. Снемете лулата от ухото си, за да намерите това, което търсите. Така и вие искате от Господа това, което имате. Не впрягайте ума си да служи на една лула, не впрягайте сърцето си да служи на една лула. Имаш едно желание и ако не го постигнеш, гневих се – това желание е една лула тютюн. Недоволен си от живота – това е запалена лула, която пуши. Аз виждам мъже и жени, млади и стари със запалена лула в устата.

С какво можете да заместите лулата? Бих ви съветвал да я заместите с флейта. Вместо да пушите лула, по-добре свирете, превърнете лулите на флейти. Оплакваш се, че твоята работа не върви добре – това е запалена лула. „Обезверих се!“ – това е запалена лула. „Не е добър животът ми!“ – това е запалена лула. „Не мога да уча!“ – това е запалена лула. „Не мога да нея!“ – това е запалена лула. „Остарях, обеднях!“ – това са все запалени лули. Свали лулата от ухото си и вместо нея си купи флейта.

Доиде при мене един просяк, иска ми десет лева. Казвам му: „Бръкни в джоба си, ще намериш десет лева!“. Той бръкна, но нищо не намери. „Бръкни в другия джоб!“ И там нищо няма. „Ако бръкна аз, ще извадя сто лева.“ Бръкнах в единия джоб, извадих сто лева; бръкнах в другия джоб – извадих още сто лева; бръкнах в третия и извадих сто лева – значи всичко триста лева. Той се почуди как стана това и каза: „Ти държиш тези пари в ръката си и като бръкнеш в джоба, изваждаш ги. Бих желал и аз да правя така“. Като бръкна в джоба, аз разтърсвам ръката си и от нея излизат сто лева. И той се опита да направи същото, но нищо не излезе. Трябва да знаеш как да разтърсваш ръката си. Както цветята дават безброй цветове и плодните дървета – безброй плодове, така и за човека, който възприема Божествената светлина, невъзможните неща стават възможни – за него възможностите се увеличават всеки ден. Лесно се предават мислите между хора, които живеят в любов.

За изяснение на горната мисъл ще изнеса един пример от живота. Мъж и жена си живеят добре. Мъжът излиза сутрин на работа, жената остава вкъщи да работи, да приготвя обед. Сеца се, че за обяд трябва да се купи хляб, захар, сирене, но е забравила да каже на мъжа си да купи тези неща. Тя започва да мисли усилено върху покупката, като я свързва с мъжа си. Той се връща на обяд и донеся точно тези неща, за които жена му е мислила. Някога тя си мисли: „Имам нужда от палто, трябва да си купя“. Като се връща от работа, мъжът

вижда на една витрина хубави палта и си казва: „Ще вляза в магазина да купя на жена си едно палто, тя има нужда от такова“. Вечерта ѝ носи палтото – значи желанието се е изпълнило. Обаче това става само между хора, които се обичат. Който има такива опитности, да не ги изнася навън: щом се похвали някъде, законът вече не работи. Който вдига много шум около себе си, всякога губи. Цената на реката не е в шума, който вдига, но в количеството вода, която я прави пълноводна.

Също така човек не трябва да си задава въпроса добър ли е, или е лош – той не трябва даже да съзнава това. Мислиш ли, че си направил добро, ако гадеш пет лева на някого? Петте лева са тежест, от която се освобождаваш. Ако тръгнеш за онзи свят и носиш една игла със себе си, няма да влезеш в Царството Божие – тя ще те спъне. Най-малкото желание, с което човек тръгва за онзи свят, ще го спъне. Изкажеш ли желание да се сбогуваш с жена си, с децата си, и тогава да тръгнеш за онзи свят, това ще ти попречи да влезеш в Царството Божие. Под „влизане в Царството Божие“ разбирам да имаш отношение към него. Влизаш в университета, но не си студент – само онзи е студент, който има отношение към студентите и професорите. Че си влязъл в университета, че си слушал една лекция – това не показва, че си студент. За да бъдеш студент, ще слушаш лекции и ще държиш изпити. „Защо идват изпитанията?“ Защото сте студенти. Някой казва: „Аз няма да държа изпити“. Значи слушател си. Така може да прекараш и десет години в университета, но студент няма да бъдеш. Ще придобиеш известно знание, но тъй като не си държал изпити, знанието ти не е узаконено; за да се узакони, ще държиш изпит по предметите, които си изучавал. Кое е по-добре: с изпит или без изпит? По-добре е да си редовен студент, отколкото слушател.

И тъй, какво искате от този живот? Ако съм на ваше място, ще искам да се подмладя; ако съм на ваше място, ще заместя лулата с някакъв инструмент; ако съм на ваше място, ще искам една свещ, да чета вечер

при нейната светлина; ако съм на ваше място, ще помоля Господа да ме научи как да обичам хората – и после ще Го помоля да ме изпита по всички предмети, които съм изучавал. Искам да видя какво знание съм придобил, искам да гържа изпит по Любовта – такъв е моят избор. Ако вие сега не се подмладите, животът ви ще се обезсмисли; ако не минете през изпити, да се провери знанието ви, не можете да се повдигнете. Когато бубата се увие в копринен паикул, това има смисъл. И като се превърне на пеперуда и хвъркне, животът ѝ се подобрява. Какво ще кажете на червея, който пълзи по земята? Една кола да мине над него, и ще го смачка. Станете пеперуда, за да бъдете свободни, да не ви сполетяват нещастия. Ако някое същество от разумния свят ме попита какво искам, ще кажа: „Научи ме да мисля право, да виждам красивото в света“. Като гоїдеш до злото, ще гледаш на него като на корени, а на доброто – като на клони. Корените са в земята, а клоните – във въздуха. Дръж злото долу, а доброто – горе. „А Любовта?“ Тя е плод на Дървото на живота.

Казано е в Писанието: „Листата на Дървото на живота са за изцеление, а плодът – за храна“. Понеже Любовта е плодът на това дърво, тя е хлябът, който трябва да ядем, за да живеем. Докато се храним с Любовта, ние живеем; щом престанем да се храним с Любовта, ние умираме. Любовта не е сила, не е светлина, но тя е храна за човешката душа: без тази храна човек не може да живее. Христос казва: „Аз съм живият хляб, слязъл от небето. Който Ме яде, има живот в себе си“. „Домегна ми да обичам.“ Щом не обичаш, ще умреш; който обича, той има живот в себе си. Не се страхувайте от гумите на Христос: „Който яде плътта Ми и пие кръвта Ми, има живот в себе си“. Има смисъл да ядеш плътта Христова – Той ще влезе в тебе и ще изправи всички твои грешки; ако не приемеш Христос, животът ти няма да се изправи. Докато студентът решава задачата на дъската, професорът седи галече от него и следи работата. Когато професорът се приближи до дъската

да провери задачата, студентът остава близо до него и се поучава. Това е процес на съзнанието. „Как ще намерим грешките?“ Това е работа на професора; студентът само учи – той изучава доброто и злото като сили, които работят в човека.

И тъй, обичай злото като корени на дървото, а доброто – като клони. Като обичаш клоните, ще се грижиш и за корените, от време на време ще ги поливаш. Как ще се грижиш за клоните, как ще изявиш любовта си към тях? Като ги чистиш от яйцата на пеперудите. Дървото ще ти благодари чрез своите плодове. Ако не изгъланиш това, ще дойде съдбата в света. „Кой ще изгълани тази съдба?“ Казано е в Писанието, че в последния ден Христос ще съди хората, ще каже: „Болен бях – не Ме нагледахте; в затвор бях – не Ме посетихте; гладен бях – не Ме нахранихте; гол бях – не Ме облякохте“. И вие искате да служите на Христос! Казано е: „Понеже не направихте това на един от Моите малки братя, и на Мене не сте го направили“. Това е Христова идея. Новото разбиране казва: „Хранете се с Любовта!“. Тя е единствената здравословна храна, от която можете да се ползвате; останалите добродетели са видоизменение на Любовта, т.е. изменено меню на Любовта.

„Защото Бог ще докара на съд всяко дело.“ Така казва Соломон. Това е едното положение: ще бъдеш студент, ще ти преподават и ще те изпитват. Изпитът е съдбата. Ако свършиш добре изпита си, ще ти сложат висока бележка и ще получиш диплом. Христос казва: „Който яде плътта Ми, има живот в себе си“. Когато Любовта влезе в човека като храна, тя внася живот в него – така се създава връзка между човека и Любовта. Често срещам гладни хора по улицата – пожълтели, позеленели – оплакват се, че работата им не върви добре. „Не се храниш добре.“ „Как да не се храня добре? Вегетарианец съм, ям само плодове – ябълки, круши – най-чиста храна.“ „Не се храниш правилно, т.е. не се храниш с Любовта.“ Когато взема една ябълка, първо я прекарвам през пръстите си, да почувствам обича ли ме тя; ако не ме обича, давам

я на други, а за себе си вземам такава, която ме обича. Така правя и с крушата: щом я пипна, аз зная вече, че тя не е за мене. Крушата ми казва: „Аз обичам еднокото си“. Занасям крушата на този човек; други пък ми носят круши, които мене обичат. Имали ли сте такава опитност?

Аз засягам въпроса за хранене с Любовта като предисловие на възвишения живот. „И ние ще отидем в този свят.“ Ще отидете, но без знание. Там ще ви посрещнат професори, учени хора. Те ще бъдат снизходителни към вас, ще изслушат вашите теории и хипотези и само ще се усмихнат, ще си кажат: „Много неща знаете, но вашето знание не е право“. Истинско знание е, като бръкнеш в джоба си, да извадиш пари; като пипнеш цирея си, веднага да изчезне. Ако си неразположен, опитай се да смениш неразположението си в разположение. Защо сте тъжни? „Защото Бог ни е забравил.“ Това е човешката гордост: Бог ви е забравил! Вие сте Го забравили и сега очаквате Той да ви намери.

Казвам: хранете се с Любовта! Само Любовта като храна може да ви преобрази, да превърне недоволството в доволство. Доиде една сестра при мене да се оплаква от някого – недоволна, сърдита е. Аз затварям очите си, не я гледам – защо? От очите ѝ излиза голяма енергия. Тя се оплаква и чака да кажа нещо. Като свършива оплакването си, казвам: „Добър е Господ“. Тя ме погледна, замисли се и каза: „Извини ме, прекалах много“. И аз, като отивам при Господа, извинявам се, че не съм обичал хората както Той ги обича; не съм обичал растенията както Той ги обича – спомням си, че не съм ги поливал, не съм се грижил за тях. Един ден седя в стаята си и оттам виждам как една сестра мие листата на един голям лимон – тя мие листата, а цветовете един след друг падат. Веднага излязох вън и казах: „Сестра, престани да миеш листата на лимона. Като прецъфти, тогава ги мий“. Изобщо никога не мий листата на човек или на растение, когато цъфти – опасна е тази работа. Като прецъфти, тогава да се мият.

Повтарям: хранете се с Любовта! На всичко гледайте през очите на Бога, мислете за Него, за хилядите добрини, които Той ви е направил. Не се самоосъждайте, но още днес си дайте отчет как сте отговорили на Бога за всички добрини, направени от Него; колко случаи сте пропуснали да изпълните задължението си към Бога! Всички хора са нещастни, а ти искаш да бъдеш щастлив. Защо не се възгледаш в нещастieto на своя близен? Носете хляба на Любовта със себе си – и като видите, че хлябът на някого е мухлясал, извадете го от торбата му и вместо него сложете му пресен, чист пшеничен хляб. Така постъпвайте, че никоой да не ви съди. Като ви срещне Христос, да остане доволен от вас.

Той може да ви срещне, както срещна двамата от учениците Си, които отиваха в Магдалос²⁹. Христос ги запита: „Къде отивате, за какво се разговаряте?“ „Ти нищо ли не знаеш? Навярно си странник, от друга земя. Не знаеш ли, че имаше голям пророк на Земята, когото видните евреи разпнаха? Ние очаквахме Той да победи Израил, а те Го разпнаха. Какви ли работи не се говорят за Него! Ти не Го ли познаваш?“ „Така е трябвало да стане – Той да пострада, а те да се спасят.“ „Хубаво говориш, останни с нас да ядем“. Насядаха на земята и като разчупи хляба, странникът изчезна. Къде отиде Той? Влезе вътре в тях. Следователно когато Христос влезе във вас, ще стане невидим и вашите сърца ще почнат да горят.

Хранете се с Любовта, с живото Слово на Христос: живото Слово ще внесе във вас това, от което всички се нуждаяте. Това е новата храна.

*Христос е човекът на изобилната сила.
Христос е човекът на изобилната вяра.
Христос е човекът на изобилната любов.*

6 март 1938 г., София, Изгрев

ДА СЛУШАТ

Размишление

Ще прочета 10. глава от Евангелието на Йоан.

При сегашните условия на живота човек няма ясна представа за себе си. Той не помни откъде е дошъл и къде отива. Че е дошъл отнякъде, това знае, но откъде именно, не знае; знае, че отива някъде, но къде именно, и това не знае. Даже опитностите, които хората имат, са сянка на самата реалност. Например храненето е процес, общ за всички същества. Ако този процес нямаше известна приятност, и той щеше да бъде тежест. Онова чувство, което застава живите същества да се хранят, е приятността, която те изпитват при яденето.

Често питате какъв е онзи свят. За да ви се говори за онзи свят, трябва да разбирате този свят. Казвате, че знаете какъв е този свят, обаче ако ви накарам да го опишете, как ще го опишете? Как ще опишете например в какво се състои красотата на семейния живот? Има някои външни признаци, които определят семейството. Казвате, че семейството е образувано от двама души – мъж и жена. Това е външната страна на семейството. То има и вътрешна страна – как ще се опише тя? За да се опише тази страна, нужно е човек да бъде психолог, да прониква във вътрешните отношения на мъжа и жената. Какво ще кажете за едно семейство, в което и мъжът, и жената са посърнали, с увиснали глави – щастливо ли е това семейство? Ако и двамата са жизнерадостни и доволни, това семейство е щастливо. Щастие то е идеал, към който се стремят всички хора: потребно е щастие то.

Има противоречия в живота, които трябва да се обяснят. Например някои хора, влезли в религиозния

живот, вместо да се радват, скърбят. Те искат веднага да разберат същината на нещата, да разберат онзи свят и Бога. Религиозният живот се представя такъв, какъвто не е; говорят за Рая и Ада, без да ги познават. Агът и Раят са вътрешни, психически състояния, те не могат да се разберат без вътрешни опитности, без вътрешно чувство. „Искаме да ни докажат съществуването на онзи свят.“ Той не се доказва – никой не може да те забведе на онзи свят. Ако очите ти са отворени, ще знаеш нещо за онзи свят; ако са затворени, нищо няма да знаеш. Ученият и простият говорят за светлината, ползват се от нея: ученият разбира нейната същина, а простият не я разбира. Даже и най-малките същества се ползват от светлината, без да знаят нещо за нея. Ученият познава и външната, и вътрешната страна, а простият – само външната страна.

И религията има две страни: външна и вътрешна. Ученият се ползва и от двете страни на религията, а простият – само от външната страна. Само онзи се ползва от вътрешната страна на нещата, който има вътрешно чувство, т.е. вътрешно отношение към тях. Това се постига с постепенното развиване на сетивата в човека. Следователно ще виждаш външно и вътрешно, ще чуваш външно и вътрешно. Всяко сетиво има две страни, които трябва еднакво да се развиват.

Къде е мястото на религиозното чувство в човека? Според учените френолози³⁰ мястото му е горе на главата. Когато този център, т.е. това чувство в човека е развито, той вижда вътрешно; ако това чувство в човека не е развито, той нищо не вижда. Можеш ли да убеждаваш слепия, че има светлина? Първо ще му отвориш очите и после ще му говориш за светлината. Светлината в своите прояви е сложно нещо, такова нещо е и музиката. Лесно се казва: „Това е музика, песен“, но колко сложна е тази песен! Всеки звук има определена граница: например тонът *до* има 32 трептения. Това не е достатъчно – за него може да се кажат още много неща. Какво се разбира под *яйце*? В яйцето се крие зародишът на живота и

формата, която ще излезе от него. Такова нещо е тонът *до*. За да го изучиш, трябва да го сложиш под квачката, да се измъти: яйце е този тон. Около всеки тон има цяла система вълни, те се движат около един център. Всяка вълна има свой специфичен характер. Това са отвлечени въпроси: колкото и да се говори за тях, те ще останат неразбрани.

Днес повечето хора имат общо понятие за музиката. Ако при това разбиране вземаха правилно основния тон на живота, те щяха да избегнат много нещастия и мъчнотии. Значи нещастията на хората се дължат на факта, че те не вземат правилно основния тон. „Кой е основният тон на живота?“ Според някои основният тон на живота е *до* – той представлява дом, който има условия да расте. Буквата *д* означава семка, която трябва да се посее; буквата *о* означава условие за растене. Искаш да пееш: какво е нужно за пеенето? Салон и певец – салонът трябва да бъде добре отоплен и проветрен. Това са условията. Семето е в самия певец, в неговия глас: като започне да пее, той посява семето, което почва да расте. Тогава слушателите остават доволни от певица. Ако семето, т.е. гласът, няма условия да расте, публиката не е доволна от певица.

Сега не е въпрос за музиката – тя е външната страна на живота. Важен въпрос е какви трябва да бъдат отношенията ни към Бога. За да имаш отношение към Бога, първо ти трябва да мислиш – мисълта е първото условие за създаване на отношения. Второто условие е да имаш съществуване, с което да се разговаряш мислено. Мисълта трябва да отива до известно съществуване и да се връща – така се създава особен вид общение, връзка. Трето условие е музиката, т.е. трептението. Не можеш да мислиш, нито да предаваш мисълта си без проводник, т.е. без среда. Това са трептенията на въздуха, които, щом са хармонични, наричаме ги музика. На първия принцип отговаря мозъкът, на втория принцип отговарят гробовете, а на третия – стомахът и цялата храносмилателна система. Друго сравнение: музиката

има отношение към устата, към чувствата; гласът има отношение към ушите, а мисълта – към очите, които възприемат светлината. За да се прояви, човек се нуждае от светлина, топлина и сила.

Какво търси човек в света? Господа. Дали съзнава това, или не съзнава, не е важно – всяка душа търси Бога. Грешката е там, че хората търсят Бога вън от себе си и се питат има ли Бог, или няма. Щом Го търсиш, ще се качиш горе в главата си, ще отвориш радиото си и веднага ще влезеш във връзка с горния свят, с разумните същества там, и ще започнеш да се разговаряш. Който има радио, знае как се постъпва: завърти ключа, сложи стрелката, където иска, и веднага слуша какво се говори от Москва, Лондон, Париж. Будните души веднага му отговарят.

Знае се, че и когато не е съществувало радиото, хората пак са се съобщавали с възвишения свят: пророците, светиите са предавали гумите на Господа, както и на разумните същества от горния свят. Това не става чрез ума, но по вътрешен път – то е достъпно за учените, за просветените хора, които разбират. Колкото и да говориш на невежия по този въпрос, нищо няма да разбере – той не е просветен. Той казва: „Невъзможно е машина да говори“. Ако го накараш да слуша, ще каже: „Ти си скрил някого в машината и там той пее и говори“. Който не разбира законите на живота, прилича на маймуна: като сложиш пред нея огледало, тя веднага започва да търси зад огледалото, за да намери майmunата, която вижда там. Много естествено, тя никога не се е оглеждала в огледало и се чуди; опитва се да хване другата маймуна – не може. Всъщност тя вижда някъде една маймуна.

Ученият казва: „Аз искам да хвана реалността“. Как ще я хванеш, когато тя е отражение на самия тебе? Реалността е в самия човек. Бог, Когото търсиш вън някъде, е в самия тебе: Той се изявява вън от тебе, но същевременно е и вътре в тебе. Ако познаваш себе си, ще познаваш и Бога; ако познаеш Бога в себе си, ще Го познаеш и вън от себе си – ако знаеш причината, ще

познаеш и следствието. Кое е по-важно: причината или следствието? „Искам да бъда добър.“ Това е неразбиране на доброто. По естество човек е добър – той е създаден добър, но трябва да прояви доброто в себе си. Да мислиш, че отсега нататък ще станеш добър, това е неразбиране – все едно да искаш сега да станеш музикален. Музиката е вложена в тебе – сега ти трябва само да работиш, да развиеш музиката в себе си, да я проявиш. Искаш да сееш, имаш пълен хамбар с жито: сеи колкото искаш. „Имам много ниви.“ Жито имаш ли? „Нямам.“ Щом нямаш жито, нищо не можеш да направиш. Следователно когато казваме, че човек трябва да бъде добър, музикален, умен, религиозен, разбираме даденото, т.е. онова, което е вложено в него. Реалността е даденото, вложеното в човека – тя трябва само да се изяви навън.

Мнозина се питат говоря ли истината, или не. Ти си музикант, разбираш музиката и сам пееш и свириш. Излизам и аз на сцената да пея. Ти, който ме слушаш, трябва ли да искаш доказателства отвън, да ти кажат добре ли пея, или не? Като отворя устата си и взема първия тон, ти веднага ще разбереш добре ли пея, или не. Трябва ли да търсите човек отвън да ви каже как пея? Трябва ли да очаквате да дойде някой отвън или от невидимия свят да ви говори за Бога и да ви убеждава, че Той съществува. И това е добре, но когато дойде едно разумно същество от другия свят да ви говори, ушите ви трябва да бъдат отворени, да чувате и разбирате какво ви говори. Очите и ушите на човека трябва да бъдат отворени, да вижда и да чува добре.

И кокошката отваря и затваря очите си. Когато търси нещо, тя отваря очите си; докато не намери зрънце и не го глътне, тя не затваря очите си; после пак ги отваря, търси нещо за ядене. Сега и аз съм отворил тази книга. Защо съм я отворил? Да храня кокошки. Имам стотина кокошки; напълнил съм крината с жито и хвърлям навсякъде по двора – кокошките ме обикалят и кълват. Казвам за себе си: ето един учител, който дава първия урок на кокошките. Сега, като пръскам аз, вие

трябва да събирате. Добре е, че кокошките събират; лошо е, че нищо не дават. Обаче човекът, техният господар, е умен, знае как да вземе своето. Щом се мръкне, той влиза в курника, напипва една от угоените кокошки и казва: „Сега ти ще дадеш онова, което взе от мене“. Той внася този дължник вкъщи да направят едно хубаво ядене от него – така той се изплаща за това, което е получил. Ще кажете, че това е фигуративна реч. Да, фигура е, но в нея се крие известна идея.

И тъй, ако от невидимия свят слизат разумни същества и щедро хвърлят семената си, а ние само събираме и нищо не даваме, не ни очаква нищо друго, освен съдбата на кокошките. Всички Учители на човечеството, които са проповядвали, са имали предвид едно – да научат хората да живеят добре. Това значи да обработят даденото, а след това те да го предадат на другите хора. Не задържайте нищо за себе си: каквото обработвате, пращайте го навън – и други да се ползват от него. Задържай за себе си само толкова, колкото ти е нужно, останалото пусни да върви в света. Животът е движение, следователно нищо не оставяй в покой. Всичко около тебе трябва да се движи; умът, сърцето, волята ти трябва да бъдат в движение. „Какво движение?“ Разумно. Следователно ако нещо те измъчва или ако си в тъмнина, знай, че си в застои. Ако само за момент мисълта ти престане да работи, ти ще се натъкнеш на голямо нещастие; ако само за момент сърцето и волята ти престанат да работят, пак те очаква нещастие. Казвате, че човек не трябва да мисли много, да чувства много и да работи много. В едно отношение сте прави, а именно – човек не трябва да се товари с ненужни мисли, чувства и преживявания; обаче невъзможно е той да престане да мисли, да чувства и да действа. Престане ли да се движи, това значи да не живее.

Казано е в Писанието: „Истината освобождава, а лъжата ограничава. Истината носи живот, а лъжата носи смърт“. Казано е: „Не лъжи!“ „Защо да не лъжа?“ За да не умреш, да не изгубиш всичките блага на живота. „Защо

трябва да обичам Истината?“ За да живееш, да бъдеш щастлив, да придобиеш всички добродетели. Ако трябва да обичаш, обичай Истината. „Истината е отвлечено понятие.“ Така мисли онзи, който не я разбира. Христос казва: „Това е живот вечен, да познаем Тебе, Единаго истиннаго Бога и Христос, Когото си проводил“. Това е живот вечен – да познаем Тебе, от Когото излиза всичко; това е живот вечен – да познаем всички хора, които си създал. Истината излиза от Бога, тя носи живот. Истината трябва да дойде в нас и ние да я познаем. Ако Истината не дойде във вас, и животът няма да дойде. Казваш: „Искам да живея.“ Обичай Истината! „Не искам да умра.“ Изпъди лъжата вън от себе си! Лъжата е бирник: дойде ли в дома ти, каквото намери, ще го задигне и ще си замине. Вие се спирате върху големите лъжи, а върху малките не спирате вниманието си. Оставете големите лъжи настрана. Има лъжи в човека, които той не вижда – с години трябва да го убеждават, че нещо е криво, лъжливо в него, за да повярва.

Казвам: „Не постъпваш добре.“ „Условията са лоши.“ „Вината не е в условията, но в светлината, която имаш. Повече светлина ти е нужна.“ „Ама задачите са трудни, не мога да ги реша.“ „Ако си решавал редовно задачите си, и трудните ще решиш“. Като реши трудните задачи, ученикът получава шестлица; ако реши две задачи, получава четворка или петица – от усилията зависи. Ако не реши нито една задача, пишат му нула, т.е. колело за велосипед, без спици. Колелото трябва да се движи, да се впрегне на работа. Как ще накараш това колело да се движи? За онзи, който разбира, е лесно.

Не можеш да накараш човека да направи това, за което няма условия. Всеки може да развие дарбите си, вложени в него. За да накараш колелото да се движи, трябва да се посъветваш с някой майстор. Така си помагат учениците в училището. Учителят преподава някой труден урок по математика и само двама-трима разбират урока. Какво става сега? Като излезе учителят от клас, около тях се събират останалите ученици и ги молят да им обяснят

урока: способните ученици разказват, а другите слушат. Ако всички не разберат, поне половината ще използват обясненията: така едни на други си помагат и работата върви. Значи всеки учител си има асистенти – способните ученици. Често и вие търсите учител, за да ви преподава. Кой е вашият учител? Двама души да се съберете, единият от вас е учител.

Никога двама души не могат да бъдат на една висота. Под *учител* разбирам нещо специфично. Всяка дума си има специфично съдържание. На понятието *майка* ще дадем едно значение, на понятието *баща* – друго. Не може да вложим в известно понятие съдържание, което то няма. Всеки не може да бъде майка, нито баща; всеки не може да бъде брат, нито може да бъде сестра; всеки не може да бъде слуга, нито господар; всеки не може да бъде добър, нито лош. Това са идеи с точно определено съдържание. Във всяка идея се крият специфични качества. Не е достатъчно да бъдеш майка, но е важно каква майка си ти. Майката трябва да ражда. Думата *раждане* не е обща за всички случаи. Казваме: „Кравата се отели“, не казваме, че кравата ражда. Семето пониква – не казваме, че земята го е родила. И затова, като кажем, че майката ражда, разбираме, че тя трябва да роди дете, което да прилича на нея. Ако майката роди разумно дете, момче или момиче, тя е майка в правия смисъл на думата; ако роди хилаво, неразумно дете, тя не е майка.

Ако учениците разбират учителя, когато преподава, той е истински учител, добре познава предмета си; цом учениците не го разбират, той не е на мястото си, не владее предмета си. Разказвах ми за един учител, българин, който попаднал в Америка. Понеже трябвало сам да се прехранва, той станал учител в една прогимназия. По нямане на часове по неговия предмет той бил принуден да преподава аритметика, макар че не бил специалист. За да не се изложи пред учениците, той си служил със следния метод. Като влизал в клас, изваждал на дъската един от способните ученици и му давал да решава една задача. В това време следял как ученикът решава. От време на

време се обръщал към останалите ученици, като ги питал: „Вярно ли работи другарят ви, не греши ли някъде?“. Като чувал тяхното одобрение, той сам се учел. Така в продължение на една година той знаел вече материала по-добре от своите способни ученици. Има много такива учители. Това е досетливост, съобразителност. И на вас като учители препоръчвам да си служите понякога с този метод.

Като ученици и вие правите грешки. Какво е грешката? Изнасяне на един въпрос така както не е. Ние приемаме само ония неща, които са изнесени правилно. Желанието ми е да се научите да слушате. Бог говори на всички – от вас се иска да различавате гласа на Бога. Много гласове чувате, някога и вие сами си говорите. Изкуство е да различите гласа на Бога. Както познавате гласа на майка си и на баща си, на брат си и на сестра си, така трябва да познавате и гласа на Бога. Рядко говори Той, но трябва да познавате гласа Му. Той всякога говори последен: щом се изредят всички, тогава Той започва да говори. Този ти е говорил, онзи ти е говорил – и всички остават разочаровани от тебе.

Казват: „От този човек нищо няма да излезе!“. Ти оставащ захвърлен на пътя, в голяма скръб и отчаяние, казваш: „Моята работа се свърши вече!“. В този момент Бог ще ти проговори: ти сам ще се убедиш, че невъзможното за тебе е възможно за Бога. Само при тези условия ти ще чуеш гласа на Бога – ще Го чуеш и никога няма да Го забравиш. Когато паднеш на гъното на кладенеца, тогава Бог ще простре ръката Си и ще те извади. Казваш: „Паднах в кладенеца. Извади ме една мощна ръка оттам“. Само така ще познаеш Онзи, Който ти е помогнал. И тогава, като те пита някой в какво вярваш, кажи: „Вярвам в Онзи, Който ме извади от кладенеца“. Глупава ли е тази вяра? Не трябва ли да вярваш в Съществуването, Коего ти дава живот, светлина и сила? Ако животът ти се осмисля, не трябва ли да вярваш в това Съществуване? „Къде е това Съществуване?“ Във вас и вън от вас. Докато търсите Бога отвън и

очаквате Той да ви обича, вие сте на крив път. Днес и мъже, и жени търсят някой да ги обича отвън. Майката не може да обикне детето си, ако не го е обикнала, преди да дойде то на света. Ако го обикне, преди да се е явило на бял свят, тя ще го роди.

Закон е: не можеш да познаеш Бога, ако не Го обичаш – щом е вътре в тебе, ти ще Го обичаш. Бог е пробуждането на твоето съзнание, Той е първият, Който те учи. Като се родиш, Той казва на майка ти: „Ще бдиш, ще следиш за това дете“. И на птичката майка Бог казва: „Ще лежиш върху тези яйца, докато ги излюпиш. Като отгледаш малките си, тогава ще бъдеш свободна“. И наистина, докато пиленцата са малки, майката ходи и се връща, носи им храна; щом пораснат, те сами изхвъркват от гнездото. Ако не искат да хвъркнат, тя ги кълве, застава ги сами да си търсят храна. Отчасти птичките са разрешили семейния въпрос. Една кокошка има по 10–15 пиленца и за всички се грижи, но все пак към някое от тях тя има по-голяма любов – онези, които тя обича, се въртят повече около нея. По същия начин постъпват и хората: онзи, когото обичате, е по-близо до вас; когото не обичате, съзнателно го гържите далече от себе си. За да се създаде едно отношение с вас, трябва да се вмъкнат групи помежду ви, да се направи верига.

Питате: „Защо човек гържи близо до себе си онзи, когото обича?“. Не зная. Всъщност аз зная причината, но понеже вие не я знаете, влизам в положението ви и казвам, че и аз не зная. Ако бяхте глухи, щях да мълча, нищо нямаше да ви говоря; понеже имате уши и чувате, вие ме заставяте да говоря. Каквото зная аз, за себе си го зная, но аз не зная това, което вие знаете. Аз лесно мога да ви позная: достатъчно е да ви поканя на обяд, за да разбера вашия характер и да видя дали можете да цените. Слагам пред вас чиния, вилица, нож, кърпа, хляб и наблюдавам как започвате да ядете. Така ще позная учен човек ли си, или невежа, възпитан ли си, или не. Колкото и да се прикрива човек, все ще се прояви нещо скрито в него. Който е набожен, ще се спре малко, ще отпрати

молитва към Бога – и тогава започва да яде. Който не е набожен, веднага започва да яде; той казва: „Много съм гладен“. Едно нещо е гладът, друго е лакомията. Гладът усилва в човека стремежа към живота. Чрез глада Бог изявява Своята скрита любов към човека. От любов Бог ни застава да отидем до извора, така Той казва: „Ползвайте се от извора, от въздуха, от храната“. Той внася в нас непреодолим стремеж към благата на живота, към самия живот. Това значи да се прояви Божественото в човека.

Сега, като ви говоря, у вас се създава едно разбиране, което постоянно се изменя. Наблюдавам хората и виждам как менят характера си: когато са здрави, те се проявяват по един начин; когато са болни – по друг начин. Тогава те стават нервни, възискателни, искат да имат двама-трима души около тях, да им помагат, те са нетърпеливи, гразнят се лесно. Има болни, които са много внимателни, деликатни, признателни, те стават меки, говорят тихо, спокойно. От грижите на окръжаващите към болния се съди за любовта им към него. Приятелите, познатите му се интересуват, питат как е със здравето си; майката и бащата, братята, сестрите му също се интересуват, следят температурата му, очакват да дойде лекарят, да каже нещо за болния. Ако температурата му се повиши, те веднага тичат за лекар. „Колко се е повишила?“ „Отива до 39–40°.“ Няма нищо страшно: числата $3+9=12$ е число на зодиаците – значи болният трябва да изучава астрологията. „Сложна наука е астрологията.“ Каквато и да е, той трябва да я изучава. Ако температурата на болния се е повишила до 41°, положението му става опасно. Числата са $4+1=5$ – и двете са мъжки. Значи двама мъже се бият за една жена. Ако са умни, единият от тях ще отстъпи; ако не са умни, ще се бият. Болният е момата, за която се бият. Ако умре, момците са били неразумни, бой е имало между тях; ако болният оздравее, момците са били разумни, отстъпили са. Единият казва: „Отстъпвам момата на тебе. Нека си живее на Земята, да се радва на света“. Следователно когато умира някой, това показва,

че за него се бият момци; ако оздравее, това показва, че момците са разумни, спогодили са се. Това е моята диагноза.

Един наш брат, добър поет, заминал вече за другия свят, се обади оттам и разказа как е положението му. Според него животът в другия свят е по-мъчен от този на Земята. Много естествено: на Земята ти си пратен като дете, да учиш. Баща ти е работил, грижил се е за тебе, поддържал те е – на онзи свят ти си самостоятелен, пратен си да работиш и да помагаш на другите. Цял ден работиш, ходиш от едно място на друго, учиш хората, но малцина те разбират. Ти отиваш при някого, нашенваш му как да постъпи, но той махне с ръка, не иска да слуша. Ти се връщаш недоволен, неразположен. Ако не успееш да помогнеш на някой човек на Земята, ти губиш – веднага пишат за тебе в книгата, че нищо не си постигнал. Питате: „И на онзи свят ли ще работим?“. Ако не работите, животът ви ще се обезсмисли. Ще изпратят другого в една кръчма, да въздейства на някой добър човек, на пияница, да не пие. Друг ще го изпратят в някой голям дом, където домакинята е разсипница, измъчва мъжа си: ще ѝ нашенва да не пилее толкова много пари, да бъде по-скромна в облеклото си, в храната. „С такива гребни работи ли се занимават там?“ Няма гребни и едри работи – там всичко е важно.

Колкото е важно да се грижиш за краката си, толкова е важно да мислиш и за главата си. Какво по-важно от това, да знаеш как да се обуеш, т.е. да се облечеш с добродетели; да знаеш какви ръкавици да сложиш на ръцете си, т.е. да се облечеш в Правдата; да знаеш как да си служиш с езика си – да приложиш Любовета; как да гледаш с очите си – да се облечеш с Истината; да знаеш как да слушаш – да се облечеш с грехата на знанието и светлината. Всички хора имат език, но не знаят да говорят. Защо? Не са облечени в грехата на Любовета. Външно те мажат къщата си, парфюмират се, но вътрешно не я поддържат. Говоря за човешкото тяло като за къща, в която душата живее. Ако питат някого защо не измаже

къщата си и отвътре, той ще се оправдае, че няма пари. Аз предпочитам да я измажа първо отвътре – и когато имам пари, тогава да я измажа отвън.

И тъй, измажете къщите си първо отвътре, после отвън – в това няма никакво противоречие. Ако уреждате живота си първо отвън, и това не е лошо, обаче поестествено е да го уредите отвътре; щом е уреден отвътре, ще го уредите и отвън. Това значи да приложите следния закон: вложи Любовта първо отвътре, после отвън; вложи Истината първо отвътре, после отвън; вложи Мъдростта отвътре, после отвън; вложи Правдата отвътре, после отвън; вложи Добродетелта отвътре, а после отвън. Сега Бог очаква от нас да проявим любовта си към Него, да бъдем готови да Му служим. Без служене на Бога и най-простият живот е безсмислен. Няма по-достойно съществуване от Бога: който Му служи, ще придобие всичко, към което се стреми. Никой не може да даде на човека това, което Бог му дава. На когото и да служиш в света, в края на краищата нещастен ще бъдеш. „Аз искам да бъда щастлив.“ Служи на Бога – там е твоето щастие. Първо ще служим на Бога, после Той ще ни прати да служим на другите – този е правият път.

Мнозина са идвали при мене с желание аз да ги уча. Казвам: най-напред ще служите на Бога, а после ще дойдете при мене. Аз не искам никой да ми служи – като излезете от Бога, тогава ще дойдете при мене. Ако има нещо, което не сте научили, тогава аз ще ви уча. Какво ще научите от мене? Дребни работи. Като ученици най-напред ще служите на учителя си, който ви преподава; след това ще дойдат двама от способните ученици, след тях още двама, докато най-после дойдат и последните двама – те вървят в пътя и си приказват. И семейството представлява двама ученици, и те се разговарят, учат се: някъде жената учи мъжа, някъде мъжът учи жената. „Защо е така?“ Защото другояче не може да бъде. Ако и двамата разберат какво говори професорът, те и взаимно се разбират; ако не са го разбрали еднакво, който по-добре го е разбрал, той говори, а другият слуша.

Казва се, че жената трябва да се покорява на мъжа. Не е въпрос за покоряване – то е друго нещо. Жената трябва да слуша, в смисъл да се покорява. Послушанието не подразбира покорство. Можеш да бъдеш послушен, ако имаш знания, които прилагаш. В този смисъл послушният е свободен човек; който не е свободен, не е послушен; който обича, също е послушен. Не може да обичаш някого и да не го слушаш; не може да обичаш Бога и да не Го слушаш. Следователно послушанието е закон, който се отнася първо към Бога, а после – към хората. Ако Го обичаш, ти знаеш как да постъпваш и с ближния си, и със себе си: каквото имаш, ти си готов да го споделиш със своя ближен.

Пътуваш с един другар. Носиш в торбата си пресен хляб и десет ябълки, другарят ти нищо не носи. Сядате да си починете, ти изваждаш хляба и ябълките и ги делиш наполовина с другаря си. Той ще бъде доволен от тебе. Това е справедливост. Който не е готов да се жертва за другите, не може да разбере Божиите закони. Ако семето, посято в земята, се разпуква на две, колко повече човек трябва да раздели благото, което му е дадено, със своя ближен. Любовта изисква жертви – жертвата е семето, което се посява. Да жертваш нещо, това не подразбира, че губиш. Ако не сееш, не можеш да жертваш; щом сееш, след време ще жънеш, т.е. ще придобиваш.

Учете се да обичате Бога и да Го слушате – когато Той говори, не Му възразявайте. Ако ви каже да направите нещо, не казвайте, че не можете. Бог каза на Йона да отиде в Ниневия, но той се отказа под предлог, че не може да свърши тази работа. Когато Бог ти възлага една работа, приеми я: можеш – не можеш, ще я направиш. Никога не отказвай на Бога – каквато работа ти възложи, опитай се да я направиш: ще видиш, че няма нищо невъзможно. Кажеш ли, че това не можеш да го направиш, няма да усетиш как животът ти ще се обезсмисли. Ако ти не изпълниш думата на Бога, друг ще я изпълни, но ти вече си пропуснал нещо. Тази е причината за нещастията на хората. Човек живее и нарежда живота си по свое

разбиране, по свой избор. Каквото е мислил в миналото, сега го живее; каквото днес мисли, в бъдеще ще го живее. Бъдещето ви зависи от вас: каквато основа си поставите днес, такава бъдеще ще си изработите. Ако поставите Любовта като основа, животът ви коренно ще се измени. Не мислете, че сегашните ви вярвания могат да оправят миналото и да създадат светло бъдеще – миналото трябва да изтече.

Казваш: „Толкова години вече работя, нищо ли не съм постигнал?“. Постигнал си нещо, но още не можеш да забележиш промените, които са станали в твоя живот. Всеки е постигнал нещо, но с това, което печелите, изплащате стари дългове. Щом изплатите старите си дългове, тогава ще разберете какво представлява новото учение – Учението на Любовта. То изключва смъртта: старото учение включва смъртта, а новото я изключва. Старото учение носи смъртта, а Новото учение носи безсмъртие. „Това е живот вечен, да познаем Тебе, Единаго истиннаго Бога и Христос, Когото си проводил.“ Познайте Господа в себе си, Които ви е дал живот; слушайте гласа Му и гласа на онези посредници, които Бог изпраща до вас. Като познавате Бога и Неговите посланици, ще изпълните Неговата воля.

В изпълнението на Божията воля е повдигането на цялото човечество. Бъдете готови да служите на Бога като мъчениците в миналото. И сегашните мъченици трябва да бъдат готови да служат на Бога. От всички хора се иска жертва за Божествената Любов – да няма нещо невъзможно в света. За Бога всичко е възможно.

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

13 март 1938 г., София, Изгрев

ДОБРИТЕ ПЛОДОВЕ

Размишление

Ще прочета 15. глава от Евангелието на Матей.

Често човек очаква нещо от живота. Още със ставането си от сън той очаква да се случи нещо особено в живота му. Какво ще се случи, и той не знае, но очаква. Някога се случва точно онова, което не е очаквал. Например не е очаквал неприятност, но се случва; не е очаквал някакво добро, то му се случва. Някога се случва това, което човек очаква. Това е съвпадение с Божествения порядък на нещата.

Някой има особени възгледи за живота – той иска да застави разумните същества, които са над него, да постъпват според неговите възгледи. Детето често се сърди, плаче – иска да накара майка си и баща си да постъпят така, както то желае. В известен случай майката и бащата са снизходителни към детето, те постъпват според неговото желание, обаче понякога не става, както то иска. Значи в случая бащата и майката са капелмайстори, те дирижират детето, те дават такта на пиесата. Погледнеш, детето започнало да пее в специална, миньорна гама. Казваш: „Дете е!“ Не е дете, то е възрастен човек, защото има определена идея, която иска да постигне. Ако е дете, как му е дошло наум да заповядва на родителите си? Детето никога не заповядва: щом заповядва, то ни най-малко не е дете, а стар господар.

Днес всички хора искат да станат господари, но не знаят какви са последствията от господаруването. Малцина желаят да бъдат ученици и слуги. Те учат по неволя, а не от любов; служат по неволя, не от любов. Всеки, който иска да стане господар, и на него ще се

намери господар. Той е в положението на житното зърно, което зарабят в земята. Откак свят светува, нито един господар не се е освободил от този закон: който иска да заповядва, в земята го зарабят. Хората умират по единствената причина, че искат да станат господари. Ако още първите хора се бяха задоволили с ученичеството, и до днес те нямаше да излязат от Рая. Понеже пожелаха да станат господари като Господа, те излязоха от Рая и се намериха на Земята. Така те изгубиха всичко каквото имаха. Закон е: Бог не позволява да има много господари в света – един господар е достатъчен. Ако пожелаеш да станеш господар, ти си в стълкновение с Бога. Само така ще се убедиш, че Бог е всесилен: няма да те остави да станеш господар. Това значи да опиташ тоягата на Бога.

Мнозина ме питат защо идват страданията в живота. Отговарям: защото искате да бъдете господари. Послушното дете, което изпълнява волята на баща си и майка си, никога не страда. В момента, когато детето иска да се наложи на родителите си, да им стане господар, те проявяват грубото си естество към него. Ако питате детето защо родителите му го наказват и бият, то отговаря: „Лоши станаха, не са такива, каквито бяха порано. Сега съм още дете, не мога да се справя с тях, но като порасна, тогава ще им покажа кой съм аз“. Казвате: „Дете е, не знае какво говори“. Не, така постъпват не само децата, но и възрастните. Някой влиза в едно общество и в първо време се слага, не се проявява. Щом стане господар, той казва: „Не ме убеждавайте, аз имам свое мнение“.

Съберат се двама вярващи, единият казва: „Аз вярвам“; и другият казва, че вярва. Започват да спорят кой от двамата е на правата страна – и двамата искат да се наложат. „До нас ли се отнася това?“ Не, вие не сте от тези двамата. Ще кажете, че ви иронизирам. Ето какво искам да кажа: всички спорове в семействата, в обществата се дължат на господарите. Големият син иска да стане господар, а малките да му се подчиняват;

някога голямата сестра иска да стане господар, малките да се подчиняват. Кой ще бъде господар, това зависи от туй, дали братът, или сестрата е по-силна. Където има господарство, там редът и порядъкът е крив. Някога този порядък е бил намясто, но в бъдеще той не може да се използва. Някога каменарят с чук в ръка е ходил да чупи канарите и да троши камъните, но днес, когато камъните са станали живи хора, какъв смисъл има да ги трошите? Ако градите къща от тухли и камъни, има ли нужда да ги трошите? Щом натрошите тухлите, стените ще се съборят. Ако камъните са малки и добре прилягат в постройката, защо ще ги трошите?

Помнете: без любов Новото учение не може да се разбере. Нужно ли е учителят или професорът, след като е гържал една хубава лекция, да изслушва учениците или студентите отново да му я разказват? В случая ученикът прилича на грамофонна плоча, на която видният професор е предал една лекция. Този професор е длъжен да слуша как е възпроизведена лекцията му на грамофона. Ако грамофонът предаде лекцията, както професорът я е изказал, ще получи шестица; ако не я предаде, както трябва, ще получи по-долна бележка; ако нищо не знае, ще получи единица. Намясто ли е този порядък? В духовния свят има място и за този порядък, обаче има и друг порядък, според който, когато професорът предаде лекцията си, студентът я заучава добре и отива в света да я приложи. За професора не е важно как студентът е разбрал и заучил лекцията – за него е важно как той я е приложил и какъв е резултатът от прилагането. На химика дават задача да изследва едно съединение в лабораторията. В случая професорът не се интересува от това, какво знае студентът по аналитична химия, но какъв е резултатът от анализа, т.е. как е решил дадената задача.

В какво се заключава Новото учение? В изправяне на живота на миналите векове. Дойде една сестра при мене да ме пита нещо. Тя минава за много напреднала. Този ден аз не приемах никого. Като гойде тя, реших да не я

връщам, но да говоря откровено, както тя не очакваше. Казах ѝ: „Ти искаш да се представиш за напреднала, но не знаеш, че приличаш на сестра си и на брат си. На сестра си приличаш по това, че си светска жена като нея; на брат си приличаш по това, че си скържава като него“. Тя се разплака. Казах: „Плачът няма да ти помогне, но мисли как да се изправиш. При това ти си доста тщеславна. Ако не признаваш, че гумите ми са прави, не остава нищо друго освен аз да изправя твоите недъзи в себе си. Такъв е законът“.

Слушам някога как мърморят моите ученици. Те казват: „Домегнаха ни вече молитвите. Искаме да бъдем самостоятелни, да отидем в света, да си поживеем свободно“. Хиляди години сте живели като хората от света, опитали сте този живот – ако и сега го опитате, нищо ново няма да научите. Слушам прасето от кочината да роптае: „Домегна ми това положение, цял ден да ме подкарва свинарят и вечер да ме прибира в кочината. Искам свобода, да вляза в тинята на локвата и там да се повъргаям“. Много години се е въргаяло това прасе в локвата. В края на краищата пак прасе си е останало, нищо ново не е придобило. Опасно е да се къпеш в тропическата река по обяг – лесно може да попаднеш в корема на някой крокодил. „Искам да се окъпя в топлата тропическа река.“ И това може да направиш, но ще знаеш, че по това време именно излизат крокодилите.

Казвам: естествено е човек да се стреми към свобода и самостоятелност. Този стремеж не е само индивидуален, но общ за цялото човечество. Благодарение на този стремеж човек някога върши неестествени, неправилни неща. Не е достатъчно само да се констатира това, но неправилните неща трябва да се изправят. Кривото се изправя чрез музиката. Следваш музика, но учителят ти още не е доволен от тебе: ухо имаш, способен си, но ръката ти още не е привикнала, ухото ти – също. Ще се упражняваш, докато станеш господар на ухото и на ръката си. Ще изучаваш правилата на музиката и така ще се изправяш. Много пъти ще те поправя учителят,

докато започнеш да вземаш чисти тонове. За да се изправи, ученикът трябва да има любов към музиката. Сто пъти ще изпееш песента, докато я научиш правилно. И учителят трябва да има любов към работата си, за да изправи ученика си, да го научи добре да пее и свири. И животът може да се изправи, ако имате любов към него. Като казвам, че не трябва да се къпете в реки, където има крокодили, с това не искам да кажа, че съм против удоволствията. Приятно е да се къпе човек в реките, приятно е и да отидеш на банкет. Аз съм ходил и на банкет, и на концерти, къпал съм се и в реки – не съм против това: важно е да се използва всяко нещо. Например има случаи, когато отиваш на концерт болен и неразположен, а се връщаш здрав; отиваш на театър беден, с убит дух, а излизаш оттам богат, вдъхновен.

Само веднъж през живота си аз отидох на борсата в Ню Йорк – заведе ме един американец на галерията. Слушахме един да говори – той викаше, махаше с ръце. Американецът ми каза: „Тука е нашето висше общество“. Някой влиза горд, самонадеян, с уважение и почит от всички хора, а после го извеждат като последен бедняк, изпъждат го вън от борсата: той влиза милионер, а излиза последен бедняк. Такава борса съществува и в религията, и в науката, и в музиката. Значи има религиозна борса, научна, търговска борса и гр. Много естествено: ако влезеш в едно научно общество между учени, и ти ще станеш учен; ако не си учен, ще изгубиш и това, което имаш.

Ще ви приведа един пример, за да видите какво става в така наречените „религиозни борси“. Това е действителен случай. Един младеж от едно русенско село проявявал интерес към религиозните въпроси. Веднъж срещнал един евангелист³¹, който започнал да го убеждава да влезе в тяхната черква. Така младежът станал евангелист, но в селото почнали да го преследват като изменник на православието. По едно време той се запознал с бантистите³², които пожелали да го кръстят, да мине в бантиската черква. Той се отказал и от евангелистите.

Значи от православната църква минал към евангелистите, а после към баптистите. Последните го харесали и за да го задържат при тях, пратили го да проповядва. „Как ще проповядвам, когато сам още нищо не зная! Дайте ми някаква работа между вас, да се уча.“ „Няма за тебе работа.“ Един търговец баптист му казал: „Ти си наш брат, не мога да те взема слуга при мене. Светските хора могат да служат при нас, а ти ще отидеш да служиш на тях“.

Младежът решил да замине в Румъния, там да си търси работа, обаче попаднал между чужди хора, той се съблазнил и не издържал на условията. Научил се за мене, той ми изпрати писмо: „Двадесет и две годишен съм, искам да дойда при вас“. Отговорих му да дойде. Един ден виждам, пристига този младеж със скъсани дрехи и обувки, съвсем изпаднал. Той ми каза: „Виж в какво положение съм! Бях православен, станах евангелист, после – баптист. Сега искам да остана между вас“. Един от нашите братя, лекар, който вярваше в духовете, веднага го прие: облече го, даде му обувки, риза, прати го на баня да се окъпе и му осигури прехраната за един месец. Той ми каза: „Духовете са го изпратили при мене да му помогна“. В това време младежът беше постоянно около доктора, който искаше да го настани на работа. Заведе го при един варненски книжар и му каза: „Дај на този младеж да продава книги срещу известно възнаграждение“. Книжарят му даде книги за повече от 1500 лева.

Младежът взе книгите и вече не се върна. За да му помогна, и аз го препоръчах на книжаря. Питаха ме после: „Къде отиде младежът?“ „Да проповядва.“ „Та ти нали минаваш за ясновидец? Не виждаше ли, че той ще ви завлече?“ „Духовете ви изпитват чрез него.“ „Да пише поне едно писмо, а той е изял парите и не се обажда“. Повече не видяхме този човек. Понеже аз го препоръчах, платих на книжаря сумата 1500 лева. Докато беше православен, евангелист и баптист, той се вестяваше, но като стана спиритист³³, изчезна. Казвам на братята: „Ще се нареди работата“. И наистина, като платих, работата се нареди.

Извиних го пред книжаря, че е забравил сметката. Най-напред, преди да беше получил парите, книжарят беше готов да се нахвърли върху спиритистите, но като му платих, каза, че младежът бил честен човек. Аз намерих, че грешката беше моя – може би от миналото нещо да съм му дължал и днес се изплатих. Готов съм да платя и лихвите.

Аз разбрах защо младежът е минавал от едно верую в друго – той е търсел Истината – тя е същественото, което той трябваше да задоволи. Според мене ако не бях срещнал този младеж, нямаше какво да ви разказвам днес, а така можах да ви изнеса един действителен случай от живота. Той струва повече от 1500 лева, за нищо не го продавам. „Защо не го продаваш?“ Защото ще го кажа и на други. Като го разказвам на различни места, оставям всекиго свободен – да плати за примера колкото иска. Православните са направили добре, че са го кръстили като православен; баптистите са го кръстили, а спиритистите го облякоха и нахраниха. И той направи добре, че изяде парите на спиритистите. Младежът искаше да каже: „Не са нужни пари на хората, те са само средство“.

Като се разговаряхме с доктора, той често ме питаше: „Ти не позна ли онзи момък, не знаеше ли, че той ще ни излъже?“ „Знаех, но съзнателно го оставих да ме излъже“. Ще оставиш човека да се прояви, и тогава ще го познаеш: за да го познаеш, той трябва да направи едно добро или едно зло. Така постъпва Бог, така постъпва и невидимият свят – те ни оставят да се проявим, за да ни познаят какви сме. Ние познаваме дявола, след като ни направи някое зло; познаваме Бога, след като ни направи добро. Бог ни познава чрез доброто и злото, на които служим. Той ни оставя свободни, за да види какво можем да направим. Казвате: „Не знае ли Бог хората, не ги ли познава?“. Какво Бог знае, това е друг въпрос: важно е как ти ще се проявиш, дали служиш на Бога, или не. Служенето не е механически процес – за да служиш на Бога, ти трябва да дадеш нещо от себе си. Бог трябва да живее в тебе, да Му дадеш гражданство, свобода, да

слушах Неговия съвет – тогава Той остава Духа Си да те ръководи. Ако не се поддаваш на Неговите съвети, ти изяждаш и изпиваш благата, които ти се дават, и се връщаш при Баща си като Блудния син и казваш: „Сгреших пред небето и пред Тебе; не съм достоен да се нарека Твой син. Приеми ме като един от Твоите слуги“.

*Защо Твоите ученици престъпват
преданието на старите,
понеже не си мият ръцете,
когато ядат хляб³⁴.*

А Той отговори:
*Не осквернява човека,
което влязва в устата,
но което излязва из устата,
то осквернява човека³⁵.*

Ако човек не е добре облечен, това ни най-малко не го осквернява. Че обувките на някого са скъсани, че шапката му е стара – и това не го осквернява. Отговорът на Христос има широк смисъл: онова, което осквернява човека, е неразбирането на Божествения план. Казваш: „Не мога да търпя хората!“. Причината за това се крие дълбоко някъде в човешкото естество. Има случаи, когато някоя мома е крайно търпелива; като стане майка, тя е вече нетърпелива. Не майката, а детето в нея е нетърпеливо. Като роди детето, в желанието да изпълни неговата воля в дадения момент, тя пак проявява нетърпение – тя трепери над детето си, иска да го задоволи. Ако една мома се влюби в човек с пороци, по закона на Любовта неговите пороци ще минат и в нея. Ако обичаш музикант, музиката ще мине в тебе; ако обичаш крадец, тази слабост ще се яви и в тебе.

Всеки недъг, всяка болест се предава от човек на човек. Разбирайте това правилно. Казвам, че трябва да обичате всички хора. „Кои хора?“ Божествените – хората на Любовта. Без Божествената Любов човек не може да се прояви. Човешката любов е опасна: опасно е да те обичат, опасно е и ти да обичаш. „Защо е опасно да обичаш?“ В тази любов има недъзи. Влезете ли в

общество, където се прилага Божествената Любов, вие ще се спасите. Важно е да сте силни. Ако сте силни, никакво външно влияние на любовта няма да ви засегне; ако не сте силни, и най-слабите негръзи ще ви повлияят.

Новото учение изисква от всички хора да имат един център, на който да разчитат. Единственото, на което човек всякога може да разчита, това е неговото висше, Божествено съзнание, което никога не спи. Във всички живи същества, особено в нисшите, има един пропуск, един промеждутък в съзнанието, който им пречи да бъдат будни. За да запазиш съзнанието си будно, спри се върху стиха, където е казано: „Да възлюбиш Господа, Бога Твоего, с всичкия си ум, с всичкото си сърце, с всичката си душа и с всичката си сила“. Значи цялото същество на човека трябва да се изпълни с Божията Любов. Това значи да се проявиш като човек. „Аз обичам Господа.“ Ако ти обичаш Господа с всичкия си ум, сърце, душа и сила, ти никога няма да боледуваш – ще бъдеш господар на болестта, ще бъдеш господар на всички недостатъци. Ако не се изпълниш с Божията Любов, ще опиташ всички противоречия в живота. Сиромашията се дължи на самите вас: в любовта ви има нещо криво.

Сега аз разглеждам въпроса по същество. Ако вие обичате Бога както трябва, то всички ония души, свързани с Него, в най-трудните минути ще ви се притекат на помощ. Каквато нужда имате, те ще ви задоволят, както майката задоволява нуждите на своето дете. Заради любовта си към Бога майката е готова на всички жертви за своето дете. Докато майката, т.е. Любовта, е с вас, всички хора ще ви услужват; щом майката умре, условията се изменят. Любовта е майката на живота. Където е Любовта, там всичко се нарежда добре; където Любовта отсъства, там майката не е жива. Дете, лишено от майка, е изложено на големи страдания.

Вярвам, че никой от вас няма да остави майка си да умре. „Любовта умира ли?“ Любовта не умира, но си заминава. Малка причина може да застави Любовта да си замине. Това се случва и в светския, и в религиозния

живот. Тогава човек губи най-хубавото от себе си: всички светли мисли, светли чувства и постъпки изчезват от неговия живот. Слушал съм да казват: „Какво беше едно време, колко се обичахме! Какво се случи?“. Случило се е нещо – Любовта си е заминала.

Питаме: „Как можем да се обичаме?“. Ако ви кажа как да се обичате, а вие наскърбите Любовта, по-добре не се захващайте с нея. Затова живеете и се обичайте, както е било досега. Ще ви кажа как да се обичате, когато приемете Любовта в себе си. Обществото, където Любовта царува, там никакви бележки не се правят. Ако бяхте хора на Любовта, това, което сега ви говоря, щеше да бъде безпредметно – там аз ще мълча. „Защо?“ Защото и вие сте хора като мене. Даже сега, като ви говоря, не постъпвам правилно: защо ще ви говоря? Ако аз греша, на кого ще говоря? Следователно ако и вие грешите, трябва ли да изнасям грешките ви? Мога ли да се осъждам за моите грешки? Както съм снизходителен към себе си, такъв трябва да бъда и към вас. Ще кажа: „Счупих една стомна“. Ще призная грешката си, без да се съдя, без да се оправдавам. Кажа ли, че пътят не е бил равен, че стомната не е била здрава, нищо не печеля: значи своята грешка намалявам, а грешката на другите увеличавам. Това не е прав път на работа.

„Наближило е Царството Божие на Земята.“ Кога ще дойде то? Когато Любовта влезе между хората. Вие искате да дойде Царството Божие на Земята без Любов. Това е невъзможно! Когато Христос дойде втори път на Земята, ще дойде и Царството Божие. Идването на Христос подразбира идване на страданията: без страдания няма да влезете в Царството Божие. Наблюдавал съм какво става с малките деца, които играят на пътя. По цели часове те играят и не мислят да се прибират вкъщи, но като дойде по-големият им брат с пръчка в ръка, те веднага бягат и си отиват у дома. Значи страданията ще заставят хората да се приберат в домовете си, т.е. да влязат в Царството Божие. Богомолците от любов ли отиват на черква? От страх: ако не отидат, тоягата ще играе по гърба им.

Вчера дойде една госпожа от града да ме пита нещо. Какво ще ме пита? Видяла ме, та иска да знае какво може да направи за мене. Щом ме е видяла, трябваше тогава да ме пита, а не сега. Значи тя не е сигурна в това, което е видяла. Това е все едно да пита свещта гори ли, или не. Щом свещта гори, няма защо да пита гори ли, или не; друг е въпросът, ако свещта е загаснала. Ако свещта гори, отвори книгата си и чети! Можеш ли да четеш? „Мога.“ Това показва, че свещта гори и можеш да се ползваш от светлината. „Обича ли ни Бог?“ Вие сами можете да си отговорите. Ако ставате по-добри, Бог ви обича – любовта си има признаци. Слагам едно дърво в огъня: по какво познаваш, че е в огъня? Защото в огъня дървото изгаря и се превръща на пепел.

Ако и вие разбирате Любовта, както дървото разбира огъня, ще изгорите. „Как да разбирате Любовта?“ Както житното зърно я разбира: посято в земята, то поклъба, израства и дава изобилно плод. Слънчевата светлина и топлина дават подтик на зърното да расте – те представляват любовта. Следователно онова начало в нас, което обединява нашите мисли и чувства, е Любовта. Обаче онази сила, която ни изгаря, както огънят изгаря дървото и ни превръща в дим и пепел, е неестествена проява на любовта, тя не е за разумните хора. Казвам: дървото да гори и да изгаря – ние нямаме нищо общо с него. Ние сме житни зърна, които растат, развиват се и дават изобилно плод; ние сме плодни дървета, които дават добри плодове. „Какво ще стане, като дойде Христос на Земята?“ Според някои Земята ще изгори. Това е криво разбиране: Земята няма да изгори, но ще мине през огън и ще се пречисти. На тази Земя ще живеят и ще работят праведните.

*Не осквернява човека, което влиза
в уста, но което излиза из уста.*

Човек се познава по своя ум, сърце и воля. В духовния свят имат представа за човека по неговите мисли, чувства и постъпки. Там те играят такава роля, каквато плодовете на Земята. Както ние оценяваме овоцните

гървета по техните плодове, така и духовният свят ни оценява по нашите мисли и чувства. Съществата в духовния свят се хранят с нашите мисли и чувства като с плодове, те се грижат за нас като за растенията в Божията градина. Както вие изкоренявате растението, което не дава добри плодове, така и в духовния свят изкореняват всеки човек, който не дава добри плодове. И Христос казва за такъв човек: „Изкоренете го“. Ние казваме: „Еги-кой си е заминал за другия свят“.

Казвате: „Само лоши хора ли заминават за онзи свят?“. И добри, и лоши. Някой човек е толкова добър, че решавам да го вземат в другия свят. Две градини има Бог: едната градина е астралният свят, наречена „аговата градина“, а другата – „райската градина“. Едни хора ги посаждат в Рая, а други – в Ада; едните дават сладки плодове, а другите – горчиви. Като отидете в Рая, там ще ви оценят според плодовете, кошто сте родили на Земята: вашите мисли, чувства и постъпки ще ви следват. Като влезете в другия свят, след вас ще видите наредени мислите и чувствата си. Ако си бил вегетарианец, там ще видиш доколко си бил такъв. Някога си ял прасета, кокошки: там ще ги видиш наредени около тебе, искат да им върнеш месото. Ще чуваш: „Върни ми крилцето, върни ми крака!“; ако си ял риба, и тя ще иска своето. Всички животни, от които си взел нещо, ще те обикалят и докато не им върнеш това нещо, няма да те оставят.

Така се отне на Йов всичкото богатство, което не беше намясто. Второто богатство, което той придоби, дойде по пътя на Любовта. „Защо трябва да живея?“ За да придобиеш истинското богатство. Ако влезеш в другия свят със своите камили, волове, овце, ще намериш ли място за тях? Затова Христос е учил хората да се отрекат от богатството на Земята, да се отрекат от лошия живот и да станат ученици на Новото учение, да започнат отново. Всеки ще мине през опитността на Йов: всичките камили, овце, волове ще отидат в другия свят; синовете и гъщерите също ще отидат в другия свят. Ще остане само жена ти, мърморката. Тя казваше:

„Кажу поне една дума против Господа, за да се освободиш.“
„Как да кажа, когато Той ме е благословил?!“. Ще търпиш като Йов. После ще дойдат и приятелите ти, които ще те осъждат. Като минеш и този изпит, ще дойде новото просветление – светлината на новия живот. Йов каза: „Много съм слушал, Господи, за Тебе; много съм говорил и аз, но вече няма да говоря така, както съм говорил, няма да живея така, както съм живял“.

Праведен беше Йов, но не беше човек на Любовта. Като дойдоха страданията върху него, той прокле деня, в който се е родил. Дано и Бог забрави този ден – той е ден на безлюбието. В огорчението си Йов намери, че е безполезно да живее. И вие, като минавате през изпита на Йов, проклинате деня, в който сте се родили. Трябва да дойде денят, когато ще изгубите всичкото си богатство. В какво се заключава това богатство? В онези братя и сестри, които ви обичат, които всякога са били на ваше разположение. Като ги изгубите, тогава ще разберете какво са били те за вас; тогава ще разберете, че и вие сте готови да направите всичко за тях. „Може ли без имане на този свят?“ Щом има кой да ви обича, може и без имане. От коя крава вадите въздуха? Въздухът е благо на онези, които ви обичат. От коя крава вземате водата? Хубавото мляко вземате от кравата, но откъде идва светлината? Значи има блага в света, които идват от Божествения свят. Хлябът идва от онези, които ни обичат; водата идва от онези, които ни обичат; въздухът идва от онези, които ни обичат; и светлината идва по същия път. Някога тези, които ни донасят хляба, ни заставят да плащаме скъпо за него.

И тъй, ако вярвате в това, което ви говоря, няма да се оскверни вашата душа. Ако вярвате в това, което сега ви проповядвам, няма да се оскверните. Вярвайте, че хлябът, водата, въздухът и светлината идват от съществата, които ви обичат. Ще кажете, че давате на хората дърва, хляб, но никой не ви благодари. От вас ли изтичат тези блага? Те не излизат от вас. Това учение, при което продаваш хляба на хората и мислиш, че правиш

добро, то е старото учение – от този хляб умират хората. Човек живее с всяко Слово, което излиза от Бога, той живее с всяко Слово, което излиза от светлината и топлината на Бога. Това подразбира онзи, живият хляб, който излиза от Бога – той носи вечния живот.

Приемете Божията Светлина, приемете Божията Мъдрост, приемате Божията Любов; приемете живия хляб, за който Христос казва: „Аз съм живият хляб, слязъл от небето“. Само така ще минете през изпитите на праведния Йов и ще се възродите. След това ще минете пътя на възкръсналия Христос.

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

20 март 1938 г., София, Изгрев

ВЕЛИКИТЕ ПЪТИЦА

Размишление

Ще прочета 10. глава от Евангелието на Йоан.

Тази глава представлява част от една реч, която някога Христос е държал. Защо тогава хората не вярваха, защо не можаха да разберат Истината? Аз съм засягал този въпрос. Хората не могат да разберат Истината, защото имат три съзнания: едното съзнание е външно, обективно – то се занимава с физическия свят; другото съзнание е вътрешно, субективно – то се занимава с вътрешния свят; третото съзнание включва първите две. Следователно докато се занимава с физическата страна на живота, човек има външно разбиране – той се занимава само с външната форма на нещата. Ако избира хляб, ще гледа де е голям, с хубава форма – това е външната форма на хляба. Друг гойде – не търси голям хляб, но да е добре опечен и от хубаво брашно. Първият обръща внимание на физическата страна на хляба, а вторият – на духовната. Третият, в когото Божественото съзнание е пробудено, не купува хляб за себе си, а за другите – той има предвид децата на някой беден, нещастен човек. Първата и втората категория хора се грижат за себе си, а третата категория – за другите. Човек с физическо съзнание търси голям хляб, а духовният – малък хляб. Той казва: „Не искам много“. Не искаш много, но да бъде скъпоценен камъкът; значи да не бъде голям като паче яйце, но поне като гълъбово. Такъв камък струва скъпо – стойността му е няколко килограма злато.

Има нещо, което преняства в живота на човека. Кое е то? Еднообразието. Слушаш някой ученик да пее „Цвете мило, цвете красно“ – където отиде, все тази песен пее. Най-после тя дотяга и на него, и на обкръжаващите, и

той започва да пее друга песен; един ден и тя му омръзва. Не оставяй да ти омръзват нещата. Някои се обличат в цветни грехи – бели, червени, сини; това особено обичат да правят децата. Възрастните също обръщат внимание на цвета на дрехите си, но повечето от тях са тъмни; старите пък носят черни грехи. Старият казва: „Всичко изгубих!“ „Какво изгуби?“ „Младостта си“. Значи за стария младостта е вече умряла – той е изгубил младостта си, която му е носела радост, свежест, сила. Той вижда, че няма вече кой да му помага и кой да го утешава. Казвате: „Остаряхме, няма какво да правим. Не можем да работим“. Докато младостта беше с вас, работата вървеше напред; щом си замина тя, нищо не върви. Отиде си Младенка, а остана Старка. Казваш: „Този е млад, а онзи – стар“. Какво от това? Така не се разрешават въпросите: докато разглеждаш поотделно младостта и старостта, всякога ще се спъваш.

Външната страна не разрешава въпроса. Четете във вестниците, по афишите, че знаменит певец ще дава концерт. Всички се произнасят много добре за него. Това е едната страна на въпроса. Важно е как пее той – това е другата страна на въпроса. Често се произнасят за някого, че е добър, млад, учен. Това е само обявление: трябва да опитате дали човек отговаря на качества, които му приписват. Той ще излезе на сцената и вие ще проверите доколко е вярно всичко, писано във вестниците за него: концертът решава въпроса. За предпочитане е да пресиеш малко добрите качества на човека, отколкото да изнасяш отрицателните му качества. Най-добре е обаче да изнасяш фактите както са.

Съвременните хора се интересуват от окултните науки. В Англия се явил един окултист, който злоупотребил с доверието и интереса на хората към тези науки с цел да ги обере. Дал обявления, в които съобщавал за големите чудеса, които вършел. С мисълта си той могъл да спре експреса във време на движение, обаче за да демонстрира това, необходими били злато и скъпоценности – да използва тяхната магнетична сила. Явили се много любители на

този опит и щедро предлагали златните си украшения и скъпоценни камъни. В определен час за опита всички заинтересувани отишли на мястото, където той ще се проведе. Там бил и окултистът. В момента, когато експресът минал, той с голяма ловкост и бързина се хвърлил във влака и бързо изчезнал пред очите на публиката, без да спре експреса. Експресът продължил пътя си, а с него заедно и знаменитият окултист.

Често хората се излагат в живота си като този окултист. Как? По различни начини. Някои минават за силно вярващи, а като се намерят в затруднение, не могат да си помогнат – вярата им се излага. Един наш брат, сега в гругия свят, беше се парализирал, гръбначният му стълб се бе схванал. Идват двама братя да ми кажат какво е положението му. „Лесна работа, ще се лекува с вяра. Идете при него, хванете го за ръцете и мислено направете молитва да стане от леглото. Вярата ви ще помогне“. Те отишли, направили каквото им казах, и след два дни идват при мене отчаяни, обезсърчени. Казват: „Учителю, тази работа не е за нас. Освен че нищо не направихме, но болестта му се предаде и на нас – едва се движим, гръбнакът ни се схвана. Тази работа е за тебе. Втори път не отиваме да лекуваме такива болни“. Според мене тази болест е проста: някое дете от невидимия свят си е играло с болния и по някакъв начин го е вързало.

Един стар човек ми разказваше една своя опитност. Един ден, като си седял, дошло едно от внучетата му, подало му една голяма макара и казало: „Дядо, гръж малко макарата“. Дядото взел макарата, а детето започнало да го обикаля. Той започнал да се смее на ума на детето, което си мислело, че ще излезе нещо от тази игра. То обиколило веднъж, два, три пъти – и конецът се увивал около дядото. Когато конецът се свършил, детето казало: „Дядо, я стани сега!“. Опитал се той да стане – не може: ръцете и краката му били здраво вързани, не могъл да ги движи. Ще кажете, че ви забавлявам, занимавам ви с приказки. Мислете както искате.

Аз отидох да видя болния брат. Седнах при него: гледам, вързал го е някой, както внучето е вързало дядо си. Братът ме следи, да види какво лекарство ще извадя от джоба си. Лежи той с вързани ръце и крака, не мърда, гледа ме какво ще направя. И аз от своя страна гледам откъде да започна да развивам въжето, без да режа. В това време се разговарям с него, казвам му: „Ще полежиш малко и ще си починеш. Толкова години работиш като адвокат, не си почивал.“ „Остави тази почивка, големи болки имам в ръцете и краката. Страшно е да не може човек да се мръдне. Кажу нещо за положението ми.“ „Бъди спокоен, тази работа не е толкова сериозна, не си нужен в онзи свят. Там не са нужни адвокати, ти още имаш работа на Земята.“ „Не зная какво ще стане с мене, но болките са големи. Пък и за смях станах на хората: знаят, че съм окултист, а лежа с вързани ръце и крака, не мога да се мръдна. Кажу как ще ме освободиш“. Аз развивам въжето и се разговарям с него: „Как са жената, децата?“ „Те са добре, но аз се мъча, не мога да се обърна, не мога да се движа“. Аз отвличах вниманието му върху различни въпроси, за да не ми пречи. Като развих цялото въже, казах му: „Хайде, опитай се да станеш“.

Той забрави, че е болен, и се вдигна от леглото, спусна си краката и стъпи на земята. „Хайде, разходи се из стаята!“ Той обиколи няколко пъти, спря се и ме гледа. „Разходи се и по другите стаи!“ Той обиколи всички стаи и пак дойде при мене. Гледа ме: мисли и се чуди какво става с него, не може да си отговори. Обаче за мене работата е ясна – аз само развих въжето, с което бяха вързани ръцете и краката му. След няколко дни той отиде на работа. Един ден го срещнал лекарят, който го бил преглеждал, и го запитал: „Как оздравя?“ „Много просто – дойде Учителя, поговори с мене, после ми каза да стана и да се разходя из стаята. Станах, разходих се по всичките стаи и след няколко дни бях свършено здрав.“ „Как стана това?“ „Не зная.“ „Даде ли ти някакъв цяръ?“ „Цяръ не ми даде.“ „Не може да бъде!“ „Във всеки случай фактът е налице“. Лекарят искаше да знае какъв цяръ съм дал, та и той да го приложи.

Казвам: някога е лесно да отмотаеш въжето около човека, а някога е мъчно – стават възли, оплитания. Всичко това трябва да се премахне. Закон е: който иска да се лекува, трябва да бъде абсолютно чист и физически, и духовно; той трябва да има непоколебима вяра в онзи велик закон, който работи в света. Когато помислиш, че си болен, това показва, че внучето е започнало да увива конеца около тебе. „Боли ме коремът.“ Много естествено – с храната ти прие в стомаха много въздух и той предизвика разширяване. Понеже не се упражняваш да дишаш дълбоко, диафрагмата се вдига нагоре и причинява задуха; освен това не дъвчеш добре храната си. Щом се храниш бързо, стомахът и коремът страдат – ти не даваш работа на зъбите си и товариш стомаха си.

Ще ви приведа още един пример. Един наш брат, окулист, дошъл по Коледа на гости в София. Излязъл в града, видял някъде, че се продава хубава халва с леблебици. Купил си от нея и доста хапнал: за малко време изял почти всичката халва, несдъвкана. Идва при мене и се оплаква от болки в стомаха. Питам го какво е ял. „Нищо особено – обиколих няколко улици, разходих се и се връщам.“ „Не може да бъде без причина – все има някаква грешка.“ „Ааа, спомних си – купих четвърт килограм чиста бяла халва с леблебици.“ „Разбрах сега причината: не си дъвкал добре халвата.“ Гледам, той се превива от болки чак до изпотяване. Дадох му рициново масло да се пречисти. Като се облекчи, казах му: „Втори път не яж такава халва. Ако пък искаш да си хапнеш, дъвчи я добре“.

И тъй, ако в ума ти се сблъскат две противоположни мисли, те ще произведат разстройство, подобно на това от халвата. Ако едновременно се обнадеждиш и обезвериш, ти ще се натъкнеш на голямо противоречие. Такова противоречие ще преживееш и при сблъскване на две противоположни чувства. Една отрицателна мисъл може да парализира човека, а една положителна може да го освободи. Вяра е нужна на човека, абсолютна вяра в Бога. Надежда му е нужна – тя представлява една трета

от основата на живота. Надеждата не решава всичко, но тя урежда всички въпроси на физическия свят. Що се отнася до чувствата, това е работа на вярата. Дойдете ли до въпросите на Божествения свят, те се уреждат от Любовта. Значи надеждата се занимава с физическия свят; вярата се занимава с духовния свят, а Любовта – с Божествения свят. Това са три сили, които работят в човека; това са три пътя, по които той се движи. Надеждата има сила за сегашния живот, за настоящето; вярата – за бъдещето, а Любовта включва всичко в себе си.

Казваш: „Аз не обичам този човек“. Това не е любов, това е работа на надеждата. Не го обичаш, понеже нямаш материален интерес, нищо не очакваш от него. Ако може да ти послужи в нещо, ти го обичаш, т.е. обнадеждаваш се. Има хора, които не могат да ти услужат с пари, но могат да ти предадат своето изкуство. Например някой е певец, музикант – той може да те научи да пееш, да свириш: ти обичаш този човек заради изкуството. Значи едного обичаш за парите, другото – за изкуството: и в двата случая се обнадеждаваш. Щом изгубиш парите, и надеждата изчезва, обаче изгубиш ли силата, вярата ти изчезва. Докато имаш сила, имаш и вяра, затова именно вярата трябва да действа във от силата. Силата като качество на духовния човек може да бъде в услуга на вярата, но не и да я управлява. Вярата има отношение към човешкия ум, тя се проявява чрез него, но не зависи абсолютно от него. Казваме обаче: надеждата е проява на физическото в човека, вярата е проява на ума, а Любовта – проява на душата и духа.

Питате: „Какво трябва да бъде дадено учение, за да живее човек добре, да бъде самостоятелен?“. Щом си дошъл на Земята, не можеш да бъдеш самостоятелен. „Не съм ли свободен?“ Свободен си, но относително: клонът е свободен дотолкова, доколкото е свободно дървото. Значи свободата на клона е в зависимост от свободата на дървото: ако дървото е здраво, и клонът ще бъде здрав. И обратно: ако дървото не е здраво, и клонът няма

да бъде здрав. Много паразити има в човешкия живот, както и в растенията – те развалят хармонията в него. Достатъчно е да мине през ума ти една отрицателна мисъл, за да наруши твоята хармония и разположение. Най-малката съблазън на физическия свят е в сила да смути човека. Кажат ти: „Лъже те твоят възлюбен“ – твоят мир е вече нарушен.

Веднъж Ломброзо³⁶ посетил Толстой³⁷ в Ясна поляна. Понеже се занимавал с изследване на патологически типове, през всичкото време на разговора с Толстой Ломброзо внимателно го следял с цел да намери нещо патологично. Според теорията на Ломброзо всички гениални хора имат нещо патологично. Толстой чувствал мисълта на Ломброзо и се смуцвал – не бил свободен пред него. Като ви наблюдавам, намирам, че и вие поддържате теорията на Ломброзо: в каквото общество влезете, вие спирате вниманието си върху грешките на хората, търсите патологични прояви в тях. Вие искате да намерите съвършени хора. Такива хора на Земята няма. Където има клозети, не може да има съвършенство; където има касапници, не може да има съвършенство; където стават пожари, там няма съвършенство; където има смърт, не може да съществува добър живот – там няма съвършенство; където съществуват противоречия, там не може да има щастие.

Вие търсите щастие там, където го няма. Здрави може да бъдете, но щастливи – никога. На Земята щастие може да се опита така, както опитвате сладкото, с което ви черпят. Като поседите известно време на гости, предлагат ви една лъжица сладко – и след това вие си отивате. Така ви изпращат по един благоприличен начин. Някога след сладкото донесят и кафе. Това е евтин начин за посрещане и изпращане на гости. Хората се подслаждат едни-други, но въпреки това животът им не върви добре: все ще ги сполети някое нещастие или ще им причинят някоя неприятност. Чудят се защо става това: цели 20–30 години живееш добре, не правиш големи грешки, но не ти върви. Ще ви обясня къде е причината

за неуспехите в живота ви. Виждаш едно малко красиво дете – всички го обичат, радват му се. То расте, става 19-годишен момък или мома, но положението му вече се изменя. Ако е момък, искат да го впрегнат на работа, да оре и копае; ако е мома, дават ѝ мотица и я изпращат на лозето да копае. Докато беше дете, родителите му го пращаха на училище да се учи – нищо не изискваха от него; от време на време ще помогне малко вкъщи – и пак беше свободно. Сега всички го запитват защо не се ожени; и на момата казват: „Време е вече! Ожени се, докато си млада и красива“. Роднини, приятели търсят за момъка и за момата богати хора, да имат имот и пари: външните хора се месят в Божествения ред на нещата. Всеки, който се е месил в Божествения план, нищо добро не е принесъл. Мислите ли, че ако дървото има четири-пет големи клона, не е определено на всеки клон в каква посока да върви? Точно определено е един клон да върви на изток, друг – на запад, трети – на север или на юг.

„Какво представлява човек?“ Ето една задача за разрешаване. Искате да ожените момъка или да омъжите момата. Това не е задача на човека. Знаете ли какво е женитбата? Да се ожениш, това значи да се свържеш с Любовта – това е женитба. Какво ще стане с тебе, ако не се ожениш за Любовта, какво ще стане с тебе, ако твоята любов не се свърже с Духа? Любовта е отношение към души, животът е също отношение. Казва се, че Любовта ражда всичко. Отчасти е така: Бог се проявява чрез Любовта, но тя не е най-великото нещо в света.

Велико нещо е Любовта, но има по-велико от нея – Божият Дух. Любовта е плод на Духа. Следователно щом имате този плод – Любовта, и Духът ще влезе във вас. Любовта не е плод като обикновените плодове, но понеже от нея произлиза Дървото на живота, затова се счита като плод. В Любовта е скрита силата на растенето. И човек расте, цъфти, връзва и узрява благодарение на тази сила в себе си, т.е. на Любовта. Човек не може да расте и да се развива, нищо не може да направи, ако Любовта

не е работила и не работи в него. Без любов няма живот, няма здраве, няма сила, без любов нищо не може да се прояви. Да мислиш и да чувстваш, това не е любов. Гледаш една картина, която представлява изгряващото Слънце. Всъщност тази картина не е истинска – Слънцето на картината не е реално; светлината му също не е реална.

Да мислиш, че и Слънцето изгрява в тебе, както на картината, това е заблуждение. Реален ден е, когато Слънцето изгрява във всички могат да го видят в един и същи момент. Гледате на кино, че Слънцето изгрява, но това слънце не ви ползва. Слушаш някой да ти говори за Бога, но Бог не е в него – това е картина, представена на кино. Като слушате така да ви се говори за Бога, вярата ви постепенно се разколебава, казвате: „В това вярвах, в онова вярвах, но вече в нищо не вярвам. Това са все неверни работи“. Верни са, но са отражения на Истината; те са верни, но на картината. Че картината е хубава, в това няма съмнение. Това е все едно да гледате плод, направен от восък, например ябълка. Хубава е тази ябълка, но ако я вкусите, ще видите, че не е истинска ябълка. Ябълката може да бъде от гипс, но пак не е реална: истинският плод се познава по онова, което съдържа в себе си.

Какво е човекът, какъв е неговият характер? Той се познава при изпитанията – само при изпитания и страдания се познава истинското съдържание на човека. Ако при изпитания захарта ви ферментира и от образуваното вино се опивате, това показва, че чувствата ви не са устойчиви; щом чувствата ви не се вкусват, захарта ви не е ферментирала. Не е лесно да устоиш на големите изпитания – все ще се вкуснеш. Ако праведният Йов се вкусна, какво остава за обикновения човек? Първоначално Йов не се вкусна. Взеха му говедата, овците, камилите; дойде буря, събори къщата му, уби синовете и дъщерите му. Той понесе всичко това съзнателно и казваше: „Бог даде, Бог взе“. Обаче дойде последният изпит, който засегна тялото му. Докато изпитанията бяха външни, той лесно понасяше; щом дойде вътрешното изпитание,

той прокле деня, в който се е родил. Вие няма да бъдете по-силни от Йов: като дойде последното – вътрешното изпитание, и вие ще прокълнете деня, в който сте се родили.

Какво да кажа за изгревчани: колко пъти и те са проклинали деня на своето раждане! Слушал съм да казват: „Откак влязохме в новия път, всичките ни работи тръгнаха назад. Ето, на светските хора всичко им се подава, всичко им върви напред, а нашите работи остават назад“. Така ли е всъщност? Какво ще кажете за онези светски хора, които пълнят лудниците; какво ще кажете за онези стотици и хиляди хора, които пълнят затворите? Какво ще кажете за онова множество хора по целия свят, екзекутирани само затова, че не изповядват известна идея? Това са хора на старите идеи. Това става и в политическия, както и в религиозния живот на народите. Едно време езичниците гонеха християните, после християните се гонеха едни-други, сами се екзекутираха; изпитанията се явиха и в самата черква. Четете историята, за да видите какво е ставало при религиозните борби между народите.

И тъй, не е въпрос само до външните изпитания: страшни са вътрешните изпитания, когато човек може да въстане сам против себе си. Колко красиви мисли, чувства и постъпки е екзекутирал човек в себе си! Как ще се оправдаеш сам? Изгубваш равновесието си и започваш да колиш наляво-надясно. Мнозина идват при мене и всеки ми предава нещо от своя характер. Дойде някой нетърпелив: веднага възприемам нетърпението му и ставам като него – искам да го изпъдя, да му се карам. Той пък приема моето състояние, става спокоен, търпелив и започва да ме морализира: „Бъди търпелив, изслушай ме“. Дойде друг със сприхав характер: аз ставам сприхав, а той – спокоен, кротък. В това отношение аз възприемам всичко от хората, но различавам чуждото от своето. Така някой се оплаква от ревматизъм и казва: „Аз познавам какво ще бъде времето цяла седмица, преди да се развали. Започвам да усещам болки в ръката, в краката, в гърба“. Това не е ревматизъм, но апарат в тебе, с който

възприемаш и най-малките атмосферни промени. Благодарни са своя ревматизъм, на главоболието, на коремоболието – това са привилегии, с които се ползвате на Земята. Болестите са благословение за човека: благодарение на тях той оценява красивите неща в живота.

Веднъж посетих един болен. Той казваше: „Учителю, ако оздравея, ще дам половината си богатство на бедните“. Слушам го и си казвам: „Колко навреме дойде тази болест! Когато беше здрав, той нямаше желание да даде нещо на бедните. Като срещаше беден, казваше: „Работи, няма защо да очакваш на другите“. Щом заболя, готов беше да даде половината си богатство за бедните“. Сега и вие искате да ви освободя от болестите. Какво обещавате срещу това? Питам: трябва ли да ви освободя от болестта? Тя е едно благо за вас, тя е лотариен билет, който един ден ще се тегли и срещу него ще получите десетки или стотици хиляди лева. Ако ви отнема този билет, ще изгубите щастие: почакайте малко, докато се тегли лотарията. „Да се махне болестта, не искаме такива лотарийни билети!“ Почакайте още малко и ще забогатеете.

Какво са болестите? Те са духове, същества от невидимия свят, които упорито преследват известна цел. Като знаете това, не се карайте с духовете, но гледайте разумно да се справите. Един ден дойде при мене един упорит дух, първокласен псувач. Веднага започна да псува на общо основание. Слушам го и нищо не му казвам – наблюдавам го колко майсторски псува, по източен маниер. Можех да го изпъдя, но не исках да се карам с него. Изобщо аз не пъдя духовете, а ги пращам да орат на нивата: пускам ги да влязат във воловете, в конете – и така вършат отлична работа. От време на време аз потупвам ту единия, ту другия вол. Те отвътпре ме поглеждат и казват: „За тебе е добре, за селянина е добре, но за нас не е добре“.

И на вас казвам: всички непослушни духове са във вас – небето ги е пратило у вас на работа, да се възпитаваат. Често и вие правите работи като децата,

затова са ви изпратили на Земята да ви възпитават. Вие искате да се върнете на Небето. Не, учене е нужно за вас. Лошият дух има нещо, което не е постигнал – той е дошъл на Земята да постигне известно желание, да намери изгубеното. Който е изгубил парите си, е недоволен и казва: „Парите си изгубих“. Който е изгубил здравето си, също е недоволен. Какво не е изгубил човек! Всеки е недоволен за нещо.

Ще кажете на недоволния, че Бог иска от него да търпи. „Как ще търпя, пари ми трябват! Вместо да търпя, не е ли по-добре да имам пари, да имам един хубав апартамент?“ По-добре е да имаш апартамент, отколкото да нямаш; по-добре е да имаш пари, грехи, отколкото да нямаш. Ще каже някой, че заради Господа ходи окъсан, бос. Не се говори така: като влезе в тебе един бос, окъсан дух, облечи го; ако е гладен, нахрани го. Всеки дух, който влиза в човека, има някаква цел. Той е в положението на онзи маниак, който искал да хване един пръст на ръката си със същата ръка. Понеже не могъл да се успокои, обърнал се към един лекар да му помогне. Лекарят бил съобразителен и си послужил с една предвидливост. В момента, когато болният пхнал пръста на дясната си ръка в лявата и се готвел да го хване, лекарят бързо пхнал своя пръст в ръката на болния. Като успял да хване в ръката си пръста на лекаря вместо своя, болният се успокоил и казал: „Хванах го вече!“. Така той оздравял.

Често и вие се натъквате на известни мисли, които ви измъчват като пръста на болния. Трябва да се намери разрешението на тези мисли. То може да стане чрез закона на Надеждата, чрез закона на Вярата и чрез закона на Любовта. Без тези начини човек се натъква на големи противоречия. Щом сте на физическия свят, ще разрешавате противоречията си с надеждата; в духовния свят ще ги разрешите с вярата, в Божествения свят ще ги разрешите с любовта. Където са надеждата, вярата и любовта, там е щастието на Земята. Облечете се с надеждата като с греха на живота, вложете вярата като

кръвообращение на живота, вложете любовта като светла мисъл на живота. Правете маневри, за да се калявате.

Представете си, че сте богат като Йов, че изгубвате всичкото си богатство, изгубвате синовете и дъщерите си, здравето си – и ако при това положение можете да запазите духа си, да останете тих и спокоен, само така ще опитате вярата си и ще я калите. И най-после, ако можете да издържите и вътрешните изпитания: да се засегне вашето здраве, вашият живот – вие сте дошли до областта на Любовта, Вярата и Надеждата. Страданията са път за познаване и разумно действие с надеждата, вярата и любовта. Решете в себе си: когато Бог ви говори отвътре, каквото и да чувате, не противодействайте. Най-малкото нарушение, което можете да направите, когато Бог ви говори, носи лоши последици. „Бог поругаем не бива“ – каквото ви каже Бог, изпълнете го. И за най-малкото, което правите за Него, Той ще ви благослови; и за най-малкото послушание към Него Той ще ви благослови. Но и за най-малкото непослушание страданията ще дойдат върху вас, ще плащате с лихвите.

Не мислете, че лесно ще минете, затова слушайте Божественото! Имате желание да направите микро-скопическо добро – направете го! Недоволен си от нещо – не давай ход на недоволството си! Дали Бог ти говори отвътре, или отвън, това е все едно – това са два важни свята. В случая ако аз съм във физическия свят, а вие – в духовния, и обратно, ако вие сте във физическия, а аз – в духовния свят, и в двата свята се чува гласът на Бога. Божественото трябва да се прояви, да обхване и тебе, и мене, за да дойде плодът – Божественото. Като влезете в Божествения свят, всичко се обръща с главата надолу. Там ти чувстваш, че животът и на най-малките същества е твой живот. Ти живееш в тях, радваш им се и не гледаш вече на тях като на нищожни същества. И в най-малката форма се крие един ангел, но хилядите и милионите години ще изменят неговата форма и той ще покаже знанието, което носи със себе

си. То ще се яви в нова форма, с по-големи възможности и условия. „Буболечка ли съм бил някога?“ Минал си през условията на буболечката, бил си растение, риба, птица, млекопитаещо – и най-после си дошъл като човек. Днес идваш да докажеш, че не си невежа, но си едно учено, мощно същество.

Някога ти си бил в животинско състояние, но не помниш. Питаш: „Как се познава това?“. По желанията, които сега изпъкват в тебе. Имаш желание да се облечеш хубаво, да се нагиздиш – това е желанието на райската птица. И царската гъщеря не носи такава разкошна греха като на райската птица: като я погледнеш, и ти пожелаваш да бъдеш като нея. Колко птици са облечени красиво: какво ще ти допринесе красивата греха на птицата? Имаш гласа на славея, но не го използваш: защо ти е този глас? Трябва да обработиш гласа си, да пееш на хората и да ги утешаваш. Някой се оплаква от живота си – попей му! Красноречив си, имаш дар да говориш. Срещнеш някого обезсърчен, отчаян – кажи му няколко думи да го насърчиш. Казват за някого, че не е добър певец. Не, който мисли, чувства и постъпва добре, той е добър певец; който говори красноречиво, той е добър певец.

Всички хора са пратени на Земята да вършат Божията воля. От хиляди години Бог изпраща Своите слуги на Земята, за да видят как работят Неговите малки деца. Един лекар по психиатрия, като обикалял лудниците из Европа, разправя интересни случаи от техния живот. Между другото той разказва, че видял един луд, който по цял ден пренасял сламки от едно място на друго; правел от тях купчини и отново ги пренасял. Ако и вие правите такива купчини и ги пренасяте от едно място на друго, нищо не придобивате. Като изпраща Своите посланици от Небето, Бог им казва: „Вижте какво правят Моите деца. Още ли събират сламките на купчинки?“. Казвам: престанете да събирате сламки и да ги нареждате на купчини – смесете ги с кал и измажете къщите си. Вместо сламките купете си един инструмент

и свирете на него: даже тъпан да е, за предпочитане е пред сламките. Като види, че мъжът е неразположен, жената да вземе тъпана и да удря; вместо да се гневи и да бие децата, да вземе тъпана и да удря. Вместо да биете децата си по задницата като по тъпан, купете си един тъпан и удряйте. Дали ще си купите тъпан, или дайре, не е важно: всеки трябва да свири и да пее, за да трансформира състоянието си.

Като ученици от вас се иска права мисъл. Мислете право и прилагайте самообладанието. Някога не можеш да се въздържаеш, искаш да кажеш на човека нещо, но не се решаваеш, за да не го обидиш. Добро нещо е търпението, но не всякога е полезно. Някога се налага да бъдеш търпелив. Кога? Когато имаш отношение с груб, силен човек. Той е груб, но ако и ти си груб, ще те набие. На грубия ще говориш меко, кротко, ще го гледаш право в очите. И на упоритите духове говорете тихо, мекичко: ако си служите с груб език към тях, те ще ви създават големи неприятности. Лошият език е причина за страданията на хората. „Много страдам.“ Страдаеш, защото говориш глупости.

Доведоха при Христос една жена, хваната в прелюбодеяние, и Го запитаха: „Как да постъпим с тази жена? Моисей казва да убиваме такива с камъни. Ти какво ще кажеш?“. Христос отговори: „Който е безгрешен, нека пръв хвърли камък върху нея“. Ако искаш да кажеш нещо на тази жена, бъди разумен. Ние не сме дошли на Земята да съдим хората – има кой да съди. Който има отличен ум, отлична душа и отличен дух, само той може да съди. Вие трябва да бъдете снизходителни, да прилагате Любовта. Ако критикувате, намясто критикувайте: критиката ви да почива на Истината. Ако изнасяш недостатъка на човека или грешката му, изнеси ги както трябва. Не можеш да пееш и да свириш и да критикуваш другите; не можеш да рисуваеш винаги и да критикуваш. Не критикувай, но покажи как се пее и свири, как се рисува, как се говори. Не осъждай човека за това, което ти сам не можеш да направиш. Дошъл някой от света,

цял потънал в кал, и ще критикува старите братя, че не живеели добре. А той как живее?

Хванали тези дни един брат, че бере череши без позволение. Аз, който съм свободен, сам не си позволявам да късам плодове: една-две череши мога да си откъсна, не повече. Не искам да постъпвам така, че да се хули името на Бога. И на вас казвам: постъпвайте така, че да не ставате причина да се хули Божието име. Ще кажете, че като говоря, засягам ви. Аз и себе си засягам. Важно е, като говоря, да не правя грешки. Като си давам отчет, виждам, че не правя грешки, обаче няма грешка, която да не съм опитал. Какви ли мисли, желания, чувства не са минали през мене – всичко човешко е минало през мене. Защо? Защото съм ви изслушвал. След това е трябвало да се чистя, за да не остане помен от човешката нечистота. Всичко в света се е отразило в мене – и след това ще говоря, че съм голямо величие!

Не е важно какво съм по отношение на хората – важно е какво съм по отношение на Бога. Бог е велик – никои друг! Само Неговата Любов е съвършена, Той заслужава всичко. Питаш: „Какво да правя?“. В надеждата ще се крепиш на Земята, във вярата ще те разпъват, в любовта ще гориш. Ако имаш Любов, ще гориш; ако не те разпъват, вяра нямаш. Кръстът, на който си разпънат, трябва да покълне, да цъфне и плод да даде – това показва, че вярата ти е Божествена. Според мене кръстът е дърво, което се посажда, за да даде плодове. Ще минеш през всички страдания – от най-малките до най-големите, ще видиш великите пътища, през които Бог прекарва хората.

Като минеш през закона на Надеждата, благославяй Господа; като минеш през закона на Вярата, благославяй Господа; като минеш през закона на Любовта, благославяй Господа. Използвай условията, които ти са дадени на физическия свят; използвай условията, които ти са дадени в духовния свят; използвай условията, които ти са дадени в Божествения свят.

Учители и ученици, приемерте Любовта! Всякога и навсякъде благославяйте Господа. Благославяйте всички, които служат на Бога; благославяйте всички хора – грешни и праведни; благославяйте и онези, които са се отдалечили от Бога.

Божията милост да гоЙде над всички! Служете на Бога!

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

27 март 1938 г., София, Изгрев

ПОД ТЕБЕ И НАД ТЕБЕ

Тайна молитва

Ще прочета една неразбрана глава от Исая – 60-а. Тя е била навремето си неразбрана, неразбрана е и сега. Ще я прочета, без да я разберете.

И славата Господня изгря на тебе.

Животът сам по себе си е велика загадка. Не мислете, че когато казвате доколко нещата са незнани, всъщност са незнани. Това, което е незнано за едного, знайно е за другото; това, което детето не знае, бащата и майката го знаят. Изобщо който седи по-високо, знае повече от онзи, който седи по-ниско. Защо идват изпитанията в живота? Има едно мистическо тълкуване на въпроса. Човек се изпитва по единствената причина – да знае кой е под него и кой е над него. Така той се учи да различава нещата. Това, което е над него, носи светлина; това, което е под него, носи тъмнина. Като сгрешаши, ти объркваш нещата: считаши тъмнината за светлина, а светлината за тъмнина. Ще опиташи кое от двете е вярно. Щом искаши да победиши това, което е над тебе, ти ще бъдеш победен; ако искаши да победиши този, който е под тебе, той ще бъде победен.

Това, което е над тебе, е Божествено. Следователно на Божественото ще се подчиниши. Също така ти можеш да вярваш на това, което е над тебе. Не може да вярваш на това, което е под тебе – то е извървян път и колкото прах е имало, ти си го погънал. Какво ще вярваш в този път, който си изминал вече? Може да вярваш в пътя, който ти предстои да минаваш. Без да съзнаваш, ти вярваш в Мъдростта, която те ръководи. Онова, което тя може да направи за тебе, е за твое добро – тя никога не злоупотребява с твоето доверие.

„Защо Господ е направил така света?“ Това не е ваша работа. Колкото и да ви говори Господ, няма да го разберете. Защо раждат жените – как ще отговорите на този въпрос? „Не може ли да не раждат?“ Може, но с това въпросите свършват.

Запитали веднъж Паганини може ли да свири на три струни. Той дал концерт и свирил на три струни. Пак го запитали: „Можеш ли да свириш на две струни?“ „Мога“. И той свирил на две струни. „Ами на една струна можеш ли?“ Свирил и на една струна. „Ами без струни можеш ли да свириш?“ „Може и без струни.“ Всички очаквали с нетърпение да го чуят, но той не се явил. Наистина, изкуство е да свири човек на една струна. Колкото и да е голям майстор, на две струни ще свири по-добре, на три, на четири струни ще свири още по-добре. Ако свириш на инструмент с 25 хиляди струни, ще излезе нещо много хубаво, обаче кой може да свири на толкова струни, каква памет се иска за това? Даже на 200 струни не се свири лесно. Колкото повече ви говоря в този дух, вие ставате все по-неспокойни, защото и вие като малките деца търсите лесния път, искате да разберете всичко изведнъж.

При един богат човек отишъл един апаш, голям виртуоз в изкуството си. Богатият му казал: „Чувал съм за тебе, че си владее много изкуства. Покажи ми едно от тях.“ „Мога да ти покажа, но ще затвориш очите си само за пет минути.“ „Ще направя каквото искаш“. Богатият затворил очите си. В това време апашът с голяма сръчност обрал всичкото му злато и скъпоценности и изчезнал. Същото става и в живота: когато искате изведнъж да се домогнете до Истината, непременно ще ви оберат. Какво научи, като те обраха? Ще кажеш, че поне си поумнял. Въпрос е дали си поумнял. Да те обере такъв виртуоз, това е изключителен случай. Ако богатият нямаше желание да научи едно от изкуствата на апаша, не щеше да пострада – той щеше да бъде с отворени очи и да следи какво прави апашът.

Ще ви приведа още един пример с коментари. Един крайно беден човек, отегчен от живота си, постоянно се молел на Господа да го избави по някакъв начин от бедността. Молитвата му била чута. Един ден идва при него човек, който му донеся торба със злато, тежка десет килограма. Той му казал: „Взemi тази торба и разполагай с нея, както искаш“. Бедният се зарадвал, благодарил на Бога и си казал: „Най-после, сложи се край на бедността“. Весел и доволен от положението си, той нарамил торбата със злато и тръгнал с нея, да я скрие някъде на сигурно място. Дошъл до една дълбока река с много тясно мостче, едва един крак да стъпи. Стъпил на мостчето, но кракът му се подхлъзнал и той паднал в реката. Апашът, който го следял заради парите, веднага се хвърлил във водата да го спаси: бързо снел торбата от гърба му, извадил го от водата и офейкал със златото.

Кой от двамата е направил добро: който е подарил торбата със златото на бедния, или апашът, който го е спасил и е задигнал торбата. Според мене апашът е по-добър, а дарителят е по-умен. Защо? Ако апашът не беше добър и не знаеше да плува, бедният щеше да се удави под тежестта на торбата със златото. Ако дарителят не беше умен, нямаше да изпълни Божията воля – той знаеше, че бедният ще изгуби торбата си, но изпълни волята на Бога, Който искаше да усилн вярата на бедния. Последният благодарил на Бога и за златото, и за апаша, който дойде навреме да го извади от водата. Като видя, че се дави, той каза на апаша: „Моля ти се, взemi торбата за себе си, само спаси живота ми“.

Ще кажете, че дарителят и апашът са се наговорили. И това е възможно. Има ли нещо лошо в това, че апашът е освободил бедния от торбата със златото? Нищо лошо няма. Преди всичко това е подарък, бедният не е спечелил парите с труда си. Все едно, че той е натоварил магарето си да носи торбата му и после го е разтоварил. Има ли нещо престъпно в това? Апашът казва: „Аз показах изкуството си като добър плувец. От друга страна пожертвах живота си за бедния, затова на

мене се падат парите“. Ако той беше умен, щеше да задържи парите си: нямаше да минава през толкова тесен мост, да рискува и живота си, и парите. Следователно той не заслужава тези пари.

Много такива случаи има в живота. Срещате млада красива мома – гледате я и се възхищавате на красотата ѝ. Бог ѝ е дал голямо богатство – красота. Тя разполага с магическата пръчица – с красотата си тя може да помага на хората: да ги утешава и насърчава, да повдига духа им. По едно време в ума ѝ е дошла мисълта да се жени, да си намери един възлюбен. Защо иска да се жени? Да има кой да я храни. Ще се ожени, но какво ще остане от нейната красота след десет години? Нищо няма да остане. Като роди няколко деца, тя ще изгуби красотата си. И кравата, като се отели няколко пъти, за нож става. Господарят се отказва да я храни, той казва: „Тази крава вече не дава мляко, ще я заколя, за да използвам месото и кожата ѝ“. Кравата е добра, докато дава мляко: тя е добра за онези, които използват млякото, но не и за себе си.

Днес повечето хора живеят с философията на младата мома, която иска да се жени, и с философията на търговеца, който използва кравата докрай. Аз наричам тази философия „ледена философия“ и я уподобявам на замръзнало блато: каквато е водата на блатото, такъв е и ледът. „Може ли да се очисти блатото?“ Може, но след като се стопи ледът. Тогава водата ще се утаи и ще се избистри – друг начин няма. Животът на сегашните хора поради съгъстената материя не е нищо друго освен заледяване, т.е. замръзване на водата. Техният живот не е още организиран – в този смисъл организираният живот не умира. Това, което не се топи и не умира, е организирано; това, което гори и изгаря, е неорганизирано.

Хората се смущават от много неща. Това е в реда на нещата: щом живеят в неорганизиран свят, естествено е да се смущават. Имаш къща, но един ден я изгубваш. Къщата е твоеето тяло: можеш ли да разчиташ на него? Дете си – растеш, радваш се на живота; всички казват: „Голям юнак ще станеш“. Колко голям ще станеш? Най-

много два метра – не можеш да станеш като планината. Колко силен ще бъдеш? Ще носш 100, 120 или най-много 250 kg товар. Това се случва рядко. Има атлети, които могат да вдигат с една ръка кон с кончето, обаче това са единици. Досега не съм срещал човек, който може да вдигне един тон тежест. В бъдеще може да се явят големи юнаци, но те ще разбират законите на материята.

Що е реалност, какви качества има тя? В нея има нещо неизменно. И в човека е реално само онова, което не се изменя. В този смисъл корените не са реални и клоните – също. И листата, цветовете и плодът са нереални, защото те се изменят. Наистина, листата, цветовете и плодовете на дърветата оканват, клоните и корените пък изсъхват. Дървото може да живее 4–5 хиляди години, но в края на краищата и то умира. Кое е реалното в дървото? Семката – от нея излиза преходната реалност. На какво отговаря семката в човека? На душата и на духа: от тях излизат умът, сърцето и всички дарби и способности в човека. Ние сме дошли на Земята да учим делата на Бога, Неговите пътища – Той ни се изявява чрез тях.

Който не е дошъл до това знание, той пита: „Кой създаде Господа?“. Този въпрос не е намясто, не е разумен. Да допуснем, че си отговориш на този въпрос – веднага ще се яви друг въпрос: „А кой създаде Твореца на Бога?“. Чрез такива въпроси ще дойдеш до една безконечност от въпроси. Така ще дойдете до философията, според която Вселената се развива в две противоположни възможности – като безкрайно голяма и безкрайно малка. Значи една част от материята на Природата се увеличава, а друга се намалява. Малките части непрекъснато се намаляват, а големите постоянно се увеличават. Когато едните и другите достигнат до крайния предел, те се съединяват: голямото се хваща за опашката на малкото, а малкото се хваща за главата на голямото. „Какво става после?“. Става това, което и с нас е станало. Колкото и да се говори за голямото и за малкото, вие нямате ясна представа за тях.

Учените говорят за светлината, за звука, но малцина разбират тяхната същина. Говори се за разстоянието на звездите и на планетите от Земята, но и това мъчно се схваща. Как ще измерите разстоянието на една звезда от Земята, за която се казва, че светлината ѝ достига до Земята за един милиард години? Говори се и за звука, но виждате ли трептенията, които го произвеждат? Знае се обаче, че всяко трептене на въздуха се възприема от ухото като звук. Като се съединят 32 трептения, те се организират и се чуват като един тон. „Кой е основният тон на живота? Как се образуват тоновете?“ От съчетанието на различен брой трептения. Значи те се образуват от съединяването на 32 трептения нагоре. Колкото по-малък е броят на трептенията, толкова по-гъста е материята.

Във връзка с материята се говори и за измеренията: колкото по-голямо е измерението, толкова по-дребни са частиците на материята. Например в първото измерение частиците на материята са по-едри, а в четвъртото, петото и нагоре – частиците на материята са по-дребни. Изкуство е да минава човек от по-долното измерение в по-горното. Това значи да минаваш от студа в топлината, от безлюбието – в Любовта. Ако си в пустиня, където всичко е замръзнало, как ще заговориш жаждата си? Ще стопиш леда с топлината си и ще го превърнеш във вода. Любовта е сила, с която вадите соковете от земята. Любовта не е чувстване – тя е сила, която внася живот, здраве, знание и светлина в човека. Бог ни се изявява чрез Любовта. При сегашните условия Любовта е най-достъпната форма на живота.

Питат: „Къде е Бог?“. Навсякъде: и в светлината, и в тъмнината; и в доброто, и в злото. Ние ходим в Божия свят, но не сме доволни от него, не вярваме в това, което ни се дава. Земеделец си, посял си нивата, но се безпокоиш – не вярваш, че Бог ще го възрасти. Безпокоиш се дали ще има достатъчно дъжд, за да порасне житото; безпокоиш се дали ще узрее и какво количество ще излезе. Ако е малко, безпокоиш се, че не можеш да напълниш

хамбара си. Живеете в Божествения свят, а само за ядене и пиене мислите. Кръчмарят и земеделецът се безпокоят какво ще бъде гроздето, ще даде ли много вино.

В това отношение вие приличате на красивата циганка, която се оженила за царския син. Тя живеела в дворец, но била недоволна от живота си; казвала си: „Всичко имам, но хлябът не ми е вкусен“. Защо? Защото нямала възможност да си прави хляб от изпросено брашно: този хляб ѝ бил сладък. За да задоволи вкуса си, тя от време на време вземала от най-хубавото брашно и го сипвала на десетина места в стаята. С торба, препасана през кръста, тя обикаляла купчинките брашно и си вземала по малко. Като напълвала торбата, тя си представяла, че брашното е изпросено. После си казвала: „Ето, това е сладък хляб!“. И вие правите същото: живеете в царски дом, но ходите от къща на къща да просите брашно, да си направите изпросен хляб.

При един американски милионер в Ню Йорк отишъл един апаш да му иска пари. Като влязъл в кантората, веднага се отправил към него с думите: „Изденико, искам от тебе една голяма сума. Няма само ти да ядеш и да пиеш.“ „Ти не ядеш ли, не пиеш ли?“ „Ям и пия, но ти имаш много милиони“. Милионерът му казал: „Седни да направим сметка колко пари ти се падат. Прав си, че милионите не са мои – те принадлежат на всички християни. Аз имам 500 милиона долара, на Земята има около 500 милиона християни. Значи на всеки християнин се пада по един долар. Ти си християнин: ето, вземи твоя долар. Нека дойдат и останалите християни да си вземат своя долар“. Питам: имате ли право да гледате на хората като на изденици и да искате парите им? Щом търсите справедливост, ще се задоволите с един долар. Ако в България отидете при един български милионер, той трябва да има шест милиона лева. В България има шест милиона жители, значи на всеки се пада по един лев.

Много стремежи имат хората и всеки стремеж е на мястото си, обаче начинът, по който човек иска да постигне стремежите си, не е правилен. Стремежът

да се облечеш добре, с хубав костюм, е намясто, но да имаш десетина костюма и всеки ден да ги сменяш, този стремеж не е правилен. Какво е нужно на човека в един живот? Една сестра ми казва: „Учителю, помогни ми, че няма да издържа“. В какво не може да издържи: в знанието, в товара или в любовта? Друг брат ми пише: „Учителю, помагай, ще се самоубия“. Мисля си: какво иска този брат? Иска да му помогна, но не пише от какво се нуждае. Той е госта страхлив, не може да понесе това, което му е дадено, а ще се самоубие. Голям герой иска да стане! Да се самоубиеш, това е геройство. Малкото страдание той не може да понесе, а иска голямото – да се самоубие. Това е лъжа. Какво представлява самоубийството? Голямо геройство ли? Невидимият свят съди самоубийците като страхливци: те се самоубиват, а после започват да охкат. Паднеш на земята, удариш се и започваш да охкаш – това е страхливост. Къде остана вашето геройство? Който иска да се самоубие, по-добре да отиде на фронта, други да го убият. Нека отиде на война, за да освободи народа си; нека отиде да работи за другите хора, да ги освободи от робство.

Сегашните хора се молят на Господа, Той да работи за тях, а те само да ядат и да пият. Това не е молитва. Ученикът на Новото учение трябва да бъде доволен и от най-малкото. Който се задоволява с най-малкото, той е истински човек. Това е закон, който работи навсякъде в Природата. Заровете един голям камък в земята и вижте какво ще стане с него. Посейте едно семе в земята и вижте какво ще излезе от него: след няколко години то ще се превърне в голямо дърво, милиарди пъти по-голямо от семето. Кой човек се самоубива? Който е недоволен от малкото. Няма човек на Земята, който при известна мъчнотия да не е пожелал да се самоубие.

И Толстой пише за себе си, че като играл веднъж комар, изгубил 12 000 рубли. Понеже се намерил в голямо затруднение, той се молил на Бога да му помогне по някакъв начин: обещал, че ако Бог му помогне да спечели една сума, за да си плати дълга, никога вече няма да играе

на комар. Един приятел му дал една рубла и той започнал играта. Действително той спечелил 12 000 рубли, платил дълга си и оттогава никога не престъпил обещанието си. Какво печели човек от играта на комар? Не само че не печели, а губи.

И досега още хората се гържат за старото, не са свободни. Не смесвайте старото учение с новото. Някои казват, че ви проповядвам това, което едно време се е проповядвало. Вие не говорите истината. Няма защо да ви уча на стари работи, нито да ви уча на това, което едно време сте учили. Аз не говоря за това, за което Христос е говорил – днес аз говоря за неща, за които никои не е говорил. Който дойде след мене, и той ще говори за съвсем нови неща. Изобищо всеки, който идва от Бога, говори нещо ново: всеки говори върху въпроси, за които никои преди него не е говорил. Защо ще изнасяте какво е казал Христос или какво е казал Учителя. Така е говорил Учителя преди две хиляди години, така говори Учителя днес. Не разделяйте Учителя, не делете и Христос. Говорите за стария Христос и за новия Христос. Няма стар Христос, няма и нов Христос – един е Христос; един е Бог в Своите прояви. Така Го разбирам аз. Божественото е вечно младо, вечно ново; Бог се е проявил в миналото, проявява се сега, ще се проявява и в бъдеще.

Пазете убеждението, с което сте родени. Един брат се оплакваше, че го следели, за да видят какви убеждения има. Ще кажат, че е окултист. Това е човешко тълкуване. Човек не се ражда нито християнин, нито окултист – това са имена, с които впоследствие го кръщават. Човек се ражда човек, както рибата се ражда риба, а птицата – птица. Човек стъпва на Земята, рибата плува във водата, а птицата хвърчи във въздуха: всеки се проявява такъв, какъвто е роден. Дойде някой при мене и казва: „Ще ме извиниш, малко съм сприхав.“ „Нищо, аз пък съм спокоен“. Колкото е ценен човек като сприхав, като лош характер, толкова е ценен и като спокоен. Някога е нужен човек със

сприхав характер, а някога е нужен кротък човек – всеки на мястото си ще свърши известна работа. Сприхавият ще свърши работата бързо, а спокойният – бавно.

Новото се заключава в това, което Бог е вложил в човека. Закон е: всеки ден проявявай вложеното в твоята гуша. Дојде ти една добра мисъл, едно добро желание: не го отлагай – щом е Божествено, трябва да се реализира. Пробуждаш се сутрин, но ти се спи. Нещо отвътре ти казва: „Стани!“: Ти се потриваш – не ти се става. Не, стани, измий се и не философствай; след това си направи молитвата и благодари за всичко, което ти е дадено. Молитвата е най-красивата работа; молитвата е слизане от заледения планински връх в долината. Докато си на върха, ще мръзнеш и гладен ще стоиш; като слезеш в долината, в Божествената градина, там ще се нахраниш и ще благодариш за богатата на живота – това е молитвата. Да отвориш Библията и само да четеш и да философстваш – това не е молитва. Вземи каквато и да е книга, прочети я и благодари на Бога, че е пратил учени хора на Земята, да пишат такива книги. Прочети нещо от книгата, затвори я и пак благодари. Да благодарим за всичко, което срецваме в живота си.

Желая ви тази година да се научите да благодарите. Не търсете щастието, но благодарете за всичко. Не говорете за Любовта, докато не я познавате. Това, което вие наричате любов, не е Любов. „Обичам този човек.“ Не говориш истината: да обичаш някого, това значи в даден момент да направиш за него всичко, което правиш за себе си; да направиш за него това, което Бог прави за тебе. Бъди последователен в себе си: и аз мога да кажа, че обичам кокошката, но каква е тази обич? И аз обичам плодовете, но това е обикновена любов. „Обичам някого.“ Това са старомодни думи, от тази любов хората умират. Всички ще умрем от старата любов. Предупреждавам ви: ако в нас не влезе новата Любов, всички до един ще измрем. Ще умрем, т.е. ще влезем в по-голям свят, където ще страдаме повече; животът ни ще се влоши десет пъти повече, отколкото е сега. Защо ще слезеш

долу като червей – там да страдате? И сега имате страдания, но трябва да се новородите, да се освободите от страданията. Да се новородиш, това значи да се качиш на десет стъпала по-високо, отколкото си бил. Желая ви да се качите десет стъпала по-горе, а не да умираете. Казваш: „Аз съм роден“. Ще проверя: ако утре други ден те носят на носилка, не си още роден.

Наскоро замина за онзи свят един наш брат поет. Питат ме къде е той сега, какво е положението му. Аз нямам намерение да ви разказвам чуждите работи: как е той на онзи свят, това е интимен въпрос. Как е живял този-онзи, как живее сега – това е запечатана книга: нямам право да я отпечатам и да чета от нея. Можете ли да си представите какво значи да се доближиш до едно тяло, нагрятото до 45 милиона градуса? Ако е нагрятото до 40–50 градуса, до 100 градуса или до 3–4 хиляди градуса, както и да е – тези температури са измерени. Но за повече нямат инструмент. Как ще измерите 45 милиона градуса? Това е работа на бъдещето. Един ден ще дойдете до тази топлина, защото увеличаването на температурата има отношение към пречистването на живота. Как ще се справите, ако дойде някой да ви кори? На колко съм помагал, за колко съм се молил – и след това се обявяват против мене. Мнозина постъпват хитро: дойдат при мене, искат да се моля за тях – значи да им стана майка, да ги храня. Това няма да направя. На такива казвам: „За тебе не мога да се моля, но мога да те науча как да се молиш“.

Христос казва: „Не се моля за света, но се моля, Отче, за тези, които Ми даде“. И на вас казвам: молете се за онези, които Бог ви е дал, а не за света. Някои сестри и братя искат да се молят за България, за цялото човечество. Вие не сте оправили своята работа, че за цялото човечество ще се молите! Това е тщеславие. Новото учение изисква от вас да изпълнявате Волята Божия. Всеки ден си пожелавайте да дойде Царството Божие на Земята и да работите за Божието име и за Неговата слава – това да бъде вашият идеал. Като

свършите тази работа, тогава мислете за себе си. Щом си ученик на Новото учение, ти ще останеш на последен план. Ти ще работиш за Господа, а Той ще работи за тебе. Каквото Бог ти даде, то е твое право. Досега хората са работили за себе си, благодарение на което са дошли до безизходно положение.

Казано е: ако не се отречете от себе си, ако не приемете новото разбиране, вие ще се намерите в положението на Ананий и Сапфира³⁹. Те пожертваха всичко, но после отделиха и скриха една малка част за себе си. Апостол Петър го запита: „Ананий, това богатство не беше ли твое?“. Ако дадеш нещо от себе си, всичко дай; ако не даваш, нищо не давай. Вие искате да служите на Господа, но не сте готови да пожертвате всичко за Него. От Него искате всичко, а вие не давате всичко – значи не сте готови да направите една жертва, благоугодна на Господа. Някои са готови само на думи за изпит, иначе приличат на младия брат, който казва: „Учителю, или ми помогни, или ще се самоубия“. Значи той не може да издържи изпита си. Аз виждам, че е голям страхливец. Казвам му: „По-добре се ожени“. Щом е дошло до самоубийство, това показва, че в него има нещо, което се отказва. По-добре убий злото в себе си, мушн с ножа злото в себе си, отколкото сам себе си. Имаш едно ненаситно желание: мушни го! Мушни всичко лошо, отрицателно в себе си, а работи за доброто.

Мислите ли, че по друг начин може да се поправи светът? Хората отиват да гласуват за една или друга партия, но това оправя ли света? Вие само гласувате, но не знаете как ще дойде Царството Божие на Земята. На онзи, за когото си гласувал, ще му кажеш: „Аз дадох гласа си за тебе. Ти ще бъдеш депутат и няма да лъжеш – ще работиш за доброто и за свободата. За тебе има още пет хиляди гласа“. Тези пет хиляди души трябва да се изредят и да му кажат, че са гласували за него, че искат да върви той в правия път. Ако се отклони от пътя, от дадените бюлетини за него, ще направят въже, на което ще го обесят.

Герои са нужни на света, за да проявят любовта си. Само Любовта ще ви направи свободни, силни. Само силният може да търпи, само силният може като Христос сам да се предаде. Тогава всички Негови неприятели се качиха на гърба Му и Го питаха: „Познаваш ли ни? Всичко, което проповядваше, не е вярно и няма да се сбъдне“. Христос се разтърси и те паднаха на земята – Той отгоре, те отдолу. Той ги запита: „Сега познавате ли кой съм Аз? Както Аз пострадах, и вие ще пострадате“. Светът трябва да пострада, за да покаже Христос пътя, по който човечеството ще върви. Това няма да се постигне лесно. Христовата кръв тече, и вашата кръв ще тече. Може да се намери някой да ви носи кръста, но гледайте вие да се качите на гърба на противниците си – те да останат отдолу, да не се засият. Силен е онзи, в когото Бог живее.

Желая на всички да възкръснете и да кажете на ония, които са под вас: „Слушайте онова, което ние ви казваме, както ние слушаме и изпълняваме Божията воля“. Желая ви да слушате онова, което Бог отгоре ви отговори. Приемете Божията заповед и я предайте на онези под вас.

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

3 април 1938 г., София, Изгрев

ДАДЕ МИ СЕ ВСЯКА ВЛАСТ

Размишление

Ще прочета 28. глава от Евангелието на Матей.

Христос казва:

Даде Ми се всяка власт на небето и на земята.

Не е добре да бъде човек слаб, не е добре да бъде болен, не е добре да бъде ограничен в живота си. Стремещт на всяко живо същество, колкото и малък да е, се заключава в желанието му да живее. Възгледите на хората за живота са различни, но желанието им да живеят е едно и също – то е Божествен импулс. Това е и желанието на Бога – да се прояви; Той живее в човека. Следователно когато се казва, че човек трябва да бъде безсмъртен, това подразбира да стане той Божествен. Хората умират по единствената причина, че Божественият живот не се е вселил в тях. Затова именно човешкият живот е кратък.

На Земята човек не може да постигне това, към което се стреми. Например той не може да бъде щастлив, той не може да разполага с онази сила, с която да урежда работите си. Нов живот е нужен на хората. В какво се изявява новото? В следните думи на Христос: „Даде Ми се всяка власт на небето и на земята“. Преди да Му се даде тази власт, Той премина през големи изпитания. И Христос трябваше да се изпита, да се види доколко Той е верен на Бога. Който иска да изпълнява Божията воля, непременно се изпитва – тогава ще му се даде всяка власт. Властта е вътрешен процес: да имаш власт, това значи да станеш господар на своя ум, на своето сърце и на своето тяло. Само така, каквото изработи човек,

ще бъде разумно и добре направено – то ще има предвид самия него и неговите ближни.

Всички искат да бъдат умни, богати, силни. Силата на човека се определя от великия закон на Битието. И за извора се казва, че е силен, бързотечащ. За водата на щерната не може да се каже, че е силна – напротив, там водата е в застои. Силно е Слънцето, което дава светлина; силен е огънят, от който излиза топлина; силен е човекът, от ума на когото излиза светлина – той може да упътва хората в правата посока. Ако в един дом между членовете се яви недоразумение, там всички страдат. Защо? Няма светлина. Щом майката и бащата не се разбират, и децата страдат. Неразбирането между хората гаси светлината на техните умове.

Един човек имал в градината си стотици охлюви, които отглеждал за продан. Един ден той искал да направи опит с тях, да види какви възприятия имат те от външния свят. За да не излизат вън от оградата на градината, той поставил на пътя им електрическа жица, през която минавал слаб ток. Всяка сутрин градинарят наблюдавал кои от охлювите се опитвали да минат през жицата. Всеки охлюв, който е минал веднъж, още отдалече се отклонявал от пътя. Градинарят сложил знак на тези, които са минали през оградата. Той си извадил заключение, че нито един от белязаните охлюви не се опитвал да мине втори път оградата. Ще кажете, че охлювът е глупаво същество. Глупав е, но от една опитност не престъпва вече закона. Те си казват: „Тази градина ни е достатъчна, няма защо да се впускаме в широкия свят“. И ние сме в Божествената градина. Ако искаме да излезем вън от нея, не ни очаква добро. Някой не иска да живее на Земята. Къде ще отиде? Може ли да отиде от Земята до Слънцето?

Сегашните хора са изгубили първичната мярка за връзката си с Бога, т.е. с Любовта. Казано е, че Любовта ражда живота; където е животът, там са и богатата. „Кога хората не се разбират?“ Когато живеят в недоумък. През деня, на светло, хората не се спъват, но

вечер често се спъват. Значи при недоимък на светлина всеки може да се спъне. Ако изтеглите въздуха от една стая, хората ще почнат да се задушават – и тук има недоимък. Ако лишите хората от храна, те ще страдат пак от недоимък. Значи в органическо отношение човек трябва да има здрава храна, а в умствено отношение – трезва, права мисъл.

Често хората спорят по въпроса кой е на правата страна. Според мене прав е само онзи, който обича Бога и Му служи. Това е закон, на който всички, големи и малки, се подчиняват. Който не обича Бога и не Му служи, той не е на правата страна. Който обича ближния си, той е на правата страна; който обича себе си, и той е на правата страна. Да обичаш себе си, това значи никога да не си пакостиш, никога да не си създаваш лоши навици, да не допускаш в ума си нито една лоша мисъл, да не допускаш в сърцето си нито едно лошо чувство и нито една лоша постъпка – във волята си. От това гледище който не спазва тези правила, той не обича себе си.

И тъй, не можеш да обичаш себе си, ако не обичаш Бога. Ние живеем благодарение на това, че Бог ни обича – ако Той не ни обичаше, ние щяхме да умрем. Без Любовта на Бога няма условия за живот. Понеже живеем, ние виждаме великата Божия Любов, която се излива върху нас. Мнозина си купуват лотарийни билети с цел да спечелят милиони, но много често нищо не печелят. Има едно гружество на Божията Любов, от което всеки може да си купи билет – там всички билети печелят. В човешката лотария малко билети печелят, а в Божествената – всички до един. Въпреки това малцина си купуват билети от тази лотария.

Даде Ми се всяка власт на небето и на земята. Сегашият свят минава през голяма криза: индивидуална, семейна, обществена, общочовешка; и Земята претърпява едно видоизменение. Никой не е господар на себе си, никой не може да избегне тази криза, но каквото става, всичко е за добро. Който не разбира законите на живота, на цялото Битие, се смущава. Много естествено: той живее

отгоре на лега. На лега хората могат да се забавляват, но не и да орат, да сеят и да жънат. Когато ледът се стопи, водата се използва за поливане на градини и ливади. Тогава започват да цъфтят цветята, плодните дървета да зреят. По-добре е да се топи ледът, отколкото водата да замръзва. Ние сме дошли до фазата, когато ледът е започнал да се топи. Това се дължи на Божиата Любов. Бог слеза на Земята да сложи нов ред и порядък. Затова е казано, че всяка власт е от Бога дадена. Има една сила в света, която е по-голяма от силата на оръжието; има една сила, по-мощна от силата на взривните вещества. Какво ще кажете за онази сила, която може да приспи една армия от 50 хиляди души? Що е смъртта? Не е ли такова приспиване? Понеже не изпълняваме това, което Бог ни казва, най-после Той сам идва и ни приспива.

В известно отношение човек проявява голямо лакомство за пари, за богатство. Един рибар намерил кост от човешко око и го занесъл да го продаде на царя. Царят го попитал колко пари иска за окото. Рибарят казал: „Толкова злато, колкото тежи окото.“ „Лесна работа!“ – казал царят. И той сложил една жълтица на едната страна на везните, а на другата страна – окото, но везните не мръднали. Сложил още много жълтици, но везните пак не мръдали. Царят се намерил в трудно положение. Най-после той се сетил за един мъгрец и заповядал да го извикат. Като дошъл той, царят му разказал всичко и го попитал какво да се прави. „Лесна работа – казал мъгрецът, – сиете малко пръст на окото.“ Щом сложили пръстта, окото веднага олекнало. Така царят заплатил на рибаря само една жълтица за окото.

Какво ви очаква днес? Малко пръст. Понеже сте неблагодарни и недоволни от живота, ще сиете малко пръст върху очите ви и ще станете доволни. Това е неразумно разрешаване на въпросите. Не е нужно да умре човек, за да научи Истината. Тя се учи при Любовта в училището на Земята. Човек е дошъл на Земята да служи на Бога, на своя ближн и на себе си. Разумният живот включва три неща: да познаеш Бога чрез Любовта –

великото благо на живота; после, да познаеш ближния си пак чрез Любовта; най-после, да познаеш себе си. „Познай себе си!“ – така са казвали още старите гръцки философи. Сегашните хора обичат себе си, но не са минали през първите два закона. Предстои им да се качват нагоре: от третия закон – любов към себе си, да минат към втория – любов към ближния, а оттам – към първия – любов към Бога. Този е еволюционният път на развитие.

Бог живее в нашата гуша и в нашия дух. Следователно като познаеш Бога, ще почувстваш такъв мир и радост в себе си, които ще осмислят твоя живот. Любовта към ближния е пъпка, която започва да се разпуква и да цъфти. Тази любов дава условия на пъпките да цъфтят и зреят. Божията Любов дава живот; любовта към ближния дава условия за цъфтене и зреене на плодовете. Любовта към себе си е узрял плод – това е човек с убеждение, който знае, че има една сила в света, наречена Бог. При всички грешки на хората Той седи тих и спокоен, само наблюдава, без да говори. Така Бог проявява Своята Любов. Каквато грешка и да направиш – в умствения, чувствения или физическия свят, Той казва: „Исправете грешката си!“.

Даде Ми се всяка власт на небето и на земята. Това е новото в света. Всеки се бори за тази власт. С кого се бори? Със смъртта: всеки е насочил дългобойните си оръдия срещу нея. Време е вече човек да победи смъртта, да не бъде неин роб. Който е роб на смъртта, той не може да бъде свободен – тя е заробила както отделния човек, така и обществата, и народите. Много народи е покосила тя – и още много ще коси. Ако и нашата Земя не възлюби Бога, и тя ще изчезне. Обаче Земята признава Бога и Го слуша – по Негова заповед тя се движи около себе си и около Слънцето. И Слънцето признава Бога – каквото Той му заповядва, всичко изпълнява. Той му заповядва да изгрява и да носи благословение на всички живи същества. Да бъдем като Земята – да се въртим около своята ос и право да мислим! Да бъдем като Слънцето – щедро да раздаваме богатата, които Бог ни е

дал. Казано е в Писанието: „Така да просветнат делата ви пред човеците, че като ги видят, да прославят Отца вашето, Който е на небеса“.

Приемете властта, която Бог ви дава чрез Любовта. Научете се да любите Бога, научете се да любите своя ближн, научете се да любите и себе си! Това е новото. Само така ще имате ново разбиране, нова култура. Тогава, като се срещнат двама души, няма да се гледат като неприятел, но като братя, които служат на един Бог. Само тогава хората ще разберат, че светът е създаден за тях, и животът им ще се осмисли. При това положение разсъжденията на философите за Бога – дали Той съществува, или не – ще пропагнат. Човек чувства това по вътрешен път. Той е свързан с физическия свят чрез тялото си, с духовния – чрез чувствата си, а с Божествения свят – чрез онова, което дава от себе си. Човек взема повече, дава по-малко – той се страхува да бъде щедър. Трябва ли планинският извор да се страхува да дава? Колкото повече дава, толкова повече се излива Божието благословение.

Даде Ми се всяка власт на небето и на земята. Идете и проповядвайте не от страх, но от любов, и кажете: „Даде ни се всяка власт да мислим добре, да чувстваме добре и да постъпваме добре“. Който не върви в правия път, ще се намери в положението на турците през земетресението: земята се разигра и цели 38 села загинаха. Ако хората се откажат да служат на Бога, цялата Земя ще се разиграе, и то така, че помен няма да остане от сегашната култура. Кой ще спечели тогава? Аз не бих желал Земята да се разиграе. Какво ще стане с колата, ако луд кон я кара? Той ще се разлудува, но от коларя и хората в колата помен няма да остане.

Пазете се от крайните резултати. Казваш: „Не ми се живее, ще се самоубия“. Внимавай, че лудият кон те кара – той е без гем и на лош край ще те изведе. Защо ще се самоубиваш? Бог не те е създал да се самоубиваш, нито да правиш зло на своя ближн – Той ти е дал всяка власт и те е пратил на Земята да Го прославиш.

Питате: „Жив ли е Христос?“. Жив е. Той е толкова силен, че ако дойде на Земята втори път, никой не би могъл да Го разпне. Преди две хиляди години Го разпнаха, тогава се намери гърво за Него, обаче днес Христос е толкова голям, че не може да се намери съответно гърво, на което да се разпне. Кое то и гърво да извикат днес, за да послужи за разпъването на Христос, то непременно ще се откаже. „Защо горят гърветата?“ По единствената причина, че послужиха за разпъването на Христос. Всички хора, които разпъват Христос в себе си, ще горят като гървата. Това са страданията, през които минава цялото човечество. Всички, които дават път на Христос в себе си и признават, че Той е възкръснал, ще се ползват от благата на живота. Човек е дошъл на Земята не да се откаже от живота, но да придобие живот и да получи своето наследство – Божията Любов. Наследството на човека е Божията Любов, Божията Мъдрост, Божията Истина; наследството на човека е животът, знанието и свободата.

Даде Ми се всяка власт на небето и на земята. Защо Му се даде тази власт? За да бъде щастлив и Той, и всички онези, които вярват в Христос и обичат Бога.

Желая ви властта, която Бог ви е дал, да я употребите за ума, за сърцето и за гушата си.

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

24 април 1938 г., София, Изгрев

ДАРОМ ДАВАЙТЕ

Размишление

Ще прочета 10. глава от Евангелието на Матей.

Даром сте взели, даром давайте!

Всеки знае кога се дава нещо даром. Когато младата мома се жени, тя дарява близките си, дава дар без пари – даром дава. И сватбарите от своя страна дават дар на невестата, кой каквото може. Ето защо тя дава даром, и те дават даром. Единственото нещо, което всякога дава даром, е Любовта – другите неща не дават даром. Следователно всяко нещо, което идва от Любовта, даром се дава. Това е вътрешен закон, вътрешно правило. Щом не даваш нещо даром, то не произлиза от Любовта. Ако нещо не ти се дава даром, не го изисквай – то не е дадено от любов; само Любовта дава доброволно.

Всяко нещо, дадено насилствено, без любов, произвежда противоречие. Казват, че животът е дар от Бога – значи и той се дава даром. Въпреки това с проявата на живота се явява една вътрешна борба. Това се наблюдава в цялата Природа. Тази борба е неизбежна. Благодарение на нея живите същества едни-други се ограничават: котката ограничава мишката, змията ограничава жабата, а човек ограничава всички. Няма живо същество в Природата, което човек да не е ограничил.

Един от основните закони на живота гласи: всичко, което си приел даром от Бога, даром ще го дадеш. Като дойдеш до Любовта, ти започваш да си правиш сметка, да подчертаваш, че обичаш даден човек. Това е неразбиране на Любовта: няма защо да подчертаваш, че обичаш. Щом обичаш, ти ще оживееш, т.е. ще се пробудиш – това е първата проява на Любовта. После ще станеш – втората проява; и най-после ще възкръснеш – третата проява.

Докато не гоїде възкресението, Любовта не се е проявила в своята пълнота. Казваш, че живееш, но имаш и радости, и скърби, които произвеждат противоречия. После ще се питаш на какво се дължат радостите и скърбите. Докато не си възкръснал, ще имаш и радости, и скърби. „Аз се пробудих.“ Ще се пробудиш, но пак ще имаш противоречия; ще станеш – пак ще имаш противоречия. Щом възкръснеш, ти си завършил един процес в себе си и разбираш, че това, което си взел даром, ще го дадеш даром.

Първа Природата дава такива образи. Виждате извора как дава: той спазва закона – даром дава. В това даване именно е изобилието. Където е изобилието, там е щастието. Докато не опита изобилието в Божествения свят, човек не може да бъде щастлив. Тази идея е още неясна. Защо? Защото изобилието има отношение към Любовта. Казваш, че обичаш Бога, но веднага прехвърляш любовта си към известен човек. Тази любов те ограничава и ти излизаш от закона на изобилието. Казваш, че Бог е огън всепожгащ и ако Го обичаш, ще изгориш като дърво в огъня и ще се превърнеш на пепел. Значи обичаш Бога, но те е страх от Него. „Как ще обичам Онзи, за Когото е казано, че никои никога не Го е видял?“ Не Го ли видя Христос, Синът Божий, излязъл от Отца? Само очите на Любовта са в състояние да видят Бога. Без любов можеш да се приближиш до Бога, но не можеш да постигнеш онова, което искаш; ще имаш знания, но не такива каквито искаш.

Христос казва: „Ако Ме любите, ще опазите Моите заповеди – заповедите на Любовта“. Една от заповедите на Любовта е „Даром давайте!“. Ако даваш и се смущаваши, това не е Любов. Любовта подразбира жертва. Как ще се жертваш? Ако жертваш живота си за някого, какво си спечелил: той ще живее, а ти ще умреш. Това не е жертва! Ако това е жертва, Природата е пълна с такива примери: мишката става жертва на котката, жабата – на змията, овцата – на вълка. Това е насилие, не е жертва. Има смисъл да жертваш, но само онова, което смущава

твоего сърце и твоя ум. Пожертвай в себе си това, което те смущава – то е временно. Например като млад ти се интересуваш от нещо и си доволен; щом остарееш, то не те интересува и ставаш недоволен. Имаш пари – радваш се, доволен си; щом ги изгубиш, ставаш недоволен. Това е крива философия на доволството: жертвай тази философия!

Мнозина очакват всичко от Бога, и то даром. Ако Той не ги задоволи, те се чудят защо не са богати, учени, силни. Те не знаят, че единственото нещо, което се дава даром, е Любовта – всичко останало не се дава даром. Например парите не се дават даром; знанието, силата също не се дават даром. Ако искаш хората да те почитат и уважават, трябва да заслужиш това – и то не се дава даром. Искаш да станеш певец: ще работиш по 4–5 часа на ден – наготово певец не се става. Искаш да станеш богат: ще станеш рано, ще работиш с часове, докато си създадеш известно положение – богатството не се дава даром.

Казвам на всички: този въпрос трябва да се разреши чрез Новото учение, чрез религията. Ако оставите за най-после даването даром, животът ви ще си отиде напразно. Най-напред ще започнете с Любовта – тя трябва да бъде основата. Когато получавате нещо даром, вие сте свободни; също и когато давате даром, вие се чувствате свободни, чувствате една радост в себе си. Когато даваш пари с лихви, при известно условие, това е цяло главоболие. Ти си мислиш, че с това си направил добро. Може да е добро, но то не произтича от Любовта. Тогава вие задавате въпроса: „Къде ще му отиде краят?“. Като давате даром. Това не се отнася до вас: само Любовта е, която дава даром. Пари даром не се дават: ако получиш така пари, кисело ще ти излезе. Обясняват с кармата, че в миналия живот ти си направил добро някому и сега ти се изплащат, или пък ти имаш да даваш. Според кармическия закон не можеш да се освободиш от този дълг – трябва да го платиш. Ако не можеш и в този живот да го платиш, в друг живот с лихви ще го платиш. Мнозина гледат така да мине.

Нищо не може да мине така. Единственото нещо, което може да мине даром, то е даденото от любов. Вземеш ли от любов, това е благословение, щастие за тебе. За другите работи трябва да бъдеш много внимателен: ако си неизправен, едно малко благо може да ти донесе в бъдеще голямо нещастие. Слушал съм мнозина да казват: „Аз го обичам, но той не ме обича“. Ти продаваш ли любовта си? Какво те интересува, че той не те обича? Щом искаш да знаеш гали той те обича, ти не си разбрал закона. „Защо да не зная обича ли ме той?“ Щом искаш да знаеш, ти си в материалния живот, разправяш се с материални работи. Трябва да знаеш, че щом правиш услуга някому, и той ще ти услужи. Даваш пари в заем – и ти вземаш пари в заем. Любовта даром дава.

Казваш: „Той трябва да ме обича“. Не можеш да искаш да те обичат – това не е твое право. Ако обичам някого, никои няма право да се меси в моята любов, нито аз мога да се меса във вашата любов. Това е Бог, Който се проявява във вас – нямате право да се месите в Неговите работи. Не търсете сметка на Господа кому какво е дал. То е все едно, ако имате извор в двора си, да търсите откъде идва той, през къде минава и кому дава от своята вода. Значи всички, които се ползват от този извор, трябва да ти плащат данък. Така влизате в спор с хората, но те не искат да ви плащат. През колко гържави минава Дунав, трябва ли те да плащат за водно право? Даром сте получили това благо. Трябва да се разбере законът на свободата. Когато Господ обича, ти радваш ли се на този, когото Той обича? Кого обичат, как го обичат – знаят или не знаят това хората, тебе да не те интересува. Единственото важно нещо е: ти имаш връзка с Бога, която ще пазши свято; имаш връзка с Онзи, Който носи щастие за човека. Там е вечното богатство.

И тъй, който дава даром, даром взема. Като обича, човек трябва да има съзнанието, че служи на един велик закон, според който не трябва да мисли за онова, което е дал. От това, което даваш, всички се ползват. Такова

нещо е Любовта: даваш, не мислиш, че си дал, и от никого нищо не искаш – нито слава, нито почит, нито обич.

Сега аз не казвам, че трябва да станете такива. Ако ви кажа как да постъпвате, вие ще се уплашите, понеже още живеете в материята. Ако при сегашните условия ви повикам в Любовта, вие ще се превърнете на възлен. „Какво ще бъде отношението ми към майка ми и баща ми, към братята и сестрите ми?“ Това е старото разбиране. Какви са сегашните ви отношения? Според мене голяма е още вярата ви в старото учение: ти искаш да си запазиш вярата, която си имал някога. Каква е тази вяра? Мислиш, че с една тънка нишка, като паяжина, можеш да вдигнеш цялата Земя и да я носиш навсякъде из пространството. Друг се усмихне на някого и той казва: „Топло ми стана на сърцето – обича ме този човек“. Вярваш, че те обича; мислиш, че като те обича той, каквото поискаш, ще ти даде, и каквото той ти поиска, ще му дадеш. Служили ли сте на човек, който ви обича? Според мене който те обича, той не иска да му служиш; който не те обича, той изисква да му служиш. Щом искаш да ти служат, ти не обичаш; като обичаш, ти освобождаваш другия да не ти служи. Следователно ако не искаш да ти служат, ти си започнал вече да обичаш. Не можеш да придобиеш Любовта, докато очакваш да ти служат и да те обичат.

Даром сте взели, даром давайте! Без любов не може да разберете този велик закон. Христос даде власт на учениците Си и на апостолите да изцеляват болни, свободно да проповядват Словото Божие – това подразбира даване даром. Ще ходиш да проповядваш, без да носиш със себе си тържик и греха: на който параход се качиш, навсякъде ще бъдеш приет даром. В хотел ли отидеш, в гостилница ли влезеш, навсякъде даром ще вземаш – нито хотелджията, нито гостилничарят искат нещо от тебе, те считат за голяма привилегия, че си ги посетил. Влезеш във влака – пак даром: където отидеш, никой нищо не иска от тебе. Казвате: „Колко е хубаво това!“. Хубаво е, но има ли

някой между вас, който да излиза и влиза даром? Трябва да бъдеш с отворени очи, да видиш, че има такива хора. И слепият казва, че иска да вижда. Как ще виждаш, като нямаш орган на зрението? За да виждаш, трябва да си научил даром да вземаш и даром да даваш. Ти сам трябва да почувстваш, че даром си взел и даром си дал – това е мярката на Любовта, мярката на вътрешния закон.

Някои се спират върху тази идея и питат: „Дали всички са разбрали това?“. Всички да разбирате еднакво нещата – това е невъзможно. Няма защо да мислите как разбират другите – важно е как вие разбирате. Доидеш ли до Любовта, трябва да почувстваш, че всичко ти е дадено даром. Вътрешното чувстване е резултат на съзнанието, то е резултат на интуицията – то е най-висшето. „И като дадеш даром, и като вземеш даром, какво ще стане в края на краищата?“ Щом поставяш известно ограничение на пътя си, ти сам се спъваш.

Като наблюдавам живота на сегашните окултни учени и философи, намирам, че те са потънали до колене в калта, а някои още по-дълбоко. След всичко това те искат да проповядват за Любовта. Любовта не се проповядва. Даром сте взели, даром давайте! Идваш в света и там проповядвай Божията Любов, без да мислиш кого ще обърнеш към Бога и кого няма да обърнеш. Важно е да чувстваш и да съзнаеш, че ти си обърнат към Бога – няма какво да обръщаш другите хора. В Америка съществува една секта, според която всичко предоставят на Бога. Те казват: „Сам Бог ще обърне сърцата на хората“. По този повод те често се шегуват, като казват: „Вярваме в такова обръщане на човека, че като се обърне сърцето, да се обърне и кесията“. Някои хора обръщат сърцата си, но кесията си не обръщат. Като влезеш в дома им, виждаш, че всичко там е обърнато: и воловете им, и овцете, и котката, но не и кесията на човека. Как ще разберете това обръщане?

Думата *обръщане* има двояко значение. „Кой е начинът за обръщане?“ Един от начините е да се отвори нещо в човека. Значи даром да излезе онова, за което ти не си

мислил – да гадеш и да се радваш, че е излязло от тебе. Само това, което даваш даром, то представлява вечната основа на живота: докато даваш даром, животът ти всякога ще се обновява. В този закон младият постоянно се обновява и усъвършенства. Ще кажете, че човек трябва да бъде щастлив. Само ако спазваш закона; ако поддържаш в себе си мисълта, че си грешник, нищо не си дал даром. Мислиш ли, че като отидеш при Бога, Той ще те пита защо си толкова грешен? Ти нямаш представа за Бога. Огънят на Бога има толкова висока температура, че каквато и нечистота да имате, може свободно да се приближите при Него – Той ще ви очисти. На каквото разстояние и да се намирате, този огън ще ви стопи, ще ви превърне на пара – нищо няма да остане от вашата нечистота.

Мислите ли, че с една лоша дума, излязла от устата ви, можете да отидете при Бога? Достатъчно е само да се докоснете до тази топлина, за да се разложи и разтопи всичко, каквото носите със себе си. Казвате: „Как ще се представя пред Бога в този вид?“. Че вие имате криво разбиране за Бога. Радвай се, че отиваш при Отца си, макар и грешен. Казва се: „Лесна работа, и грешникът се пречиства“. Така е, но какво печели грешникът от греха? Знаете ли колко струва един грях? За един грях могат да снемат десет кожи от гърба на човека. Но и тук не се спират: докато си на Земята, всяка година ще свалят по една кожа от гърба ти. „И това не е мъчна работа.“ Драли ли са кожа от гърба ти? Мъчно зараства оградата кожа, а още по-мъчно расте нова кожа.

Казват: „Да бъдем силни!“. Човек е силен само в Любовта. Когато обичаш, давай даром; и когато те обичат, пак същият закон действа. Не слагай в ума си мисълта, че като обичаш някого, той ти е дължен. Не хвърляй сянка върху него – нека той не знае, че го обичаш. Щом знае, ти слагаш преграда на Любовта. Тя не търпи никакво препятствие, никакво съпротивление. Яви ли се някакво противоречие в любовта, хората започват да я измерват: този обичат по-малко, онзи обичат повече.

Ако в любовта се яви изкушение, това показва, че не сте я разбрали. Обикнеш някого и го следши дали те гледа; ако не разбираш закона, оплакваш се, че не те е погледнал. Който люби, даже с крайчеца на окомоте вижда, но дава вид, че не гледа. Някога и двамата се преструват, че се сърдят – това е „любовно сърдене“.

Тези неща вие ги знаете по-добре от мене, но аз ги обяснявам научно. Единият върви напред, другият назад. Първият казва: „Не искам да те видя!“. Всъщност той всичко вижда – той е направил десетки фотографии, а казва, че не иска да го види. Като се върне у дома си, разказва какво е видял. И двамата са се намръщили, като че ли светът им е крив. В случая и двамата не разбират Любовта: защо се сърдят, защо се гледат под око? Аз се интересувам от научната страна на въпроса, от повода за сърденето. Така постъпват младите, така постъпват и възрастните. Синът греша, а бащата се сърди, не иска да го види; и синът има желание да даде гръб на баща си. Това са прояви, които трябва да се изучават – те са крайно интересни от гледище на психологията.

Няма да се спирам много на тези прояви, но питам: кой не е ял попарата на любовта? Няма човек на Земята, който да не е ял любовна попара. Понякога тази попара е много гореща. Отишъл един кумец у своя кръстник на гости. Сложили на трапезата чорба от кокошка, сипали му една чиния. Кумецът бил много гладен и започнал бързо да сърба чорбата. Понеже била много гореща, той си изгорил устата. Срам го било от кръстника, затова той си отворил устата и погледнал нагоре. „Откъде купихте тези греди?“ – попитал кумецът. „От Лаком дол“ – отговорил кръстникът. Защо кумецът си е отворил устата? За да му мине по-скоро опареното. Той не искал нито себе си да изложи, нито кръстника си; не го интересували гредите, но с това искал да прикрие лакомията си.

От лакомия хората се изгарят, както от любовта. Това става във всекидневния живот. Човечеството е дошло до една фаза, където Христос казва: „Даром сте взели, даром давайте“. Туи изисква Любовта. Вие живеете още

по стария начин. Време е вече да потърсите нов начин на живот. Щом дойдете до разбирането на Любовта, спрете вниманието си върху стиха „Бог толкова възлюби света, че даде Своя Единороден Син в жертва, за да не пострада всеки, който вярва в Него“. Който разбере този стих, много ще научи – той ще види как Бог жертва. Иначе Бог никога не е казал какво е направил за човека. Питал ли ни е Той защо не оценяваме това, което е направил? Бог е създал света: дали вие го оценявате, или не, дали го приемате даром, Той не ви пита. Христос казва за Бога, че е винаги благ, никога не съди и не се интересува за греховете на хората.

Един брат ми казваше: „Учителю, ти всичко знаеш“. Прав си, аз зная всичко, което се отнася до Истината, обаче това, което се отнася до лъжата, аз не го зная. Като ви наблюдавам, аз зная в кого живее Истината и в кого – лъжата. Ако Истината хлопа на вратата ти, лъжата е вътре в тебе; ако лъжата хлопа отвън, Истината живее вътре. Важно е Мъдростта да не хлопа отвън и Истината да не хлопа отвън – това е моята диагноза. Добродетелите са живи същества, те са ваши приятели, които хлопат отвън, за да ги приемете вътре. При онзи, който даром дава и даром взема, лъжата никога не хлопа отвън, обаче щом похлопат Любовта, Мъдростта и Истината, за тях вратата винаги се отваря. Те влизат в човека, както светлината – през прозорците; щом намери отворена врата, светлината свободно, безпрепятствено влиза, като у дома си. Така влизат всички добродетели. Това е смисълът на живота. Остане ли да хлопат при затворена врата, нищо добро не ви очаква: ще дойде слугинята да пита кой хлопа и после ще докладва на господаря си.

Даром сте взели, даром давайте! На онези от вас, които разбират закона, казвам: даром сте взели, даром давайте! Който прави сметка какво е дал и какво трябва да получи, неизбежно изпада в противоречия. Законът на даването разрешава всички въпроси, недоразумения, сиромашия, здраве, свобода – всичко се разрешава. С даването започва

разумният живот, тогава Духът се излива върху човека. Това означава стихът: „Ние няма да умрем, но ще се изменим“. „Какво ще стане с грешниците?“ И те ще се изменят. Как ще съди Бог света, това не ме интересува – аз имам предвид благата, които Бог е дал на човека. Те ще бъдат общи за всички, които са страдали: Бог ще даде даром на всички. Това е бъдещата съдба на човечеството. „Какво ще стане със света?“ Ще стане това, което никога не е ставало.

Казано е в Писанието, че мъртвите ще възкръснат, ще минат от смърт в живот. „Как ще стане това?“ Като се изпълни законът на даването. Бъдете готови: когато дойде времето да се дава всичко даром, вратите трябва да бъдат отворени, противоречията трябва да бъдат разрешени. Това значи да не носите никакъв тържук. Христос знаеше, че учениците Му не бяха готови за Неговото учение, затова им каза да не носят тържук. Сега, като ви гледам, виждам, че всички носите кесии, също и по две грехи. И това има смисъл, но когато тръгвате на екскурзия. Ако при сегашните условия на развитие искам да приложите закона, това ще бъде насилие върху вас, затова ви оставям свободни. Този закон не е още за вас. Онези, които искат да го приложат, и те са свободни: даром ще дават, даром ще вземат.

На какво почива Новото учение? На закона за даването. Този закон е основа на новото общество, на новото братство. Всички майки и бащи, братя и сестри, господари и слуги, приятели – приложете този закон! Само така хората могат да се обичат; без този закон Любовта е далече от вас. „Как можем да се обичаме повече?“ Колкото повече давате, толкова повече ще се обичате. Аз лесно мога да ви накарам да ме обичате. Давам ви по една жълтица – вие ме обиквате; давам ви по две жълтици – повече ме обиквате; с три жълтици още повече ме обиквате. Така не се разрешават въпросите.

Докато вие се осъждате един-друг, нищо не сте разрешили. Казваш за някого, че не те обича. Много просто – затворил си вратата. Той хлопа отвън; вие

седите с приятели, ядете и пиете – и мислите, че онзи, който хлопа, ще влезе при вас и ще седне пред трапезата. Зависи кой е хлопал на вратата... Щом седне между вас, той ще извади от торбата си най-хубавото и даром ще го сложи на трапезата; след това пък другите ще се изредят – ще има взаимно даване. После ще се разделите и пак ще се срещнете. Вие питате дали ще се срещнете. В новия живот няма раздяла, няма и излишни приказки. След това ще тръгнеш свободно по пътя и ще кажеш: „Даром дадох, даром взех. Да бъде Името Божие благословено!“.

Желая ви да се насърчавате, без да се обезсърчавате. Сегашият живот е почва за новия, върху който ще расте всичко.

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

1 май 1938 г., София, Изгрев

ОТВОРЕНИ ЗА ДОБРОТО

Размишление

Ще прочета 13. глава от Евангелието на Матей, от 1. до 24. стих.

Който има уши да слуша, нека слуша.

Това е казано преди 2000 години. Сега ще кажа нещо, което не е казано в тази глава: който има очи да гледа, нека гледа; който има сърце да разумява, нека разумява.

Тези дни четох във вестниците, че един от най-големите френски параходи се запалил в едно от пристанищата и изгорял. Загубата била грамадна, възлизала на пет милиона франка. Френското правителство изпратило свои хора да открият причината за пожара. При най-щателно издирване те не могли да открият причината. В бъдеще може би ще се открие, но засега казват, че причината е изключителна. Казват: „Какво представлява един параход, че трябва и ние да се занимаваме с него“. Добрият човек е един скъп, ценен параход. И той може някога да се запали и да изгори, но може и да се загаси. Ако изгори, този човек ще струва на държавата наг 5 милиона франка.

Ще кажа нещо, което и друг път съм изнасял. То е следното: в събота не приемам посетители. Ще кажете, че този ден аз се занимавам със себе си. Мислете каквото искате. Понеже шест дни през седмицата се занимавам с работите на хората, решил съм един ден – в събота, да се занимавам с моите работи. Въпреки това вчера дойде една сестра при мене и ми казва: „Учителю, една госпожа от провинцията е дошла тук и желае да ви види, иска някакъв съвет“. Да отстъпя ли от правилото си, или да гледам своите работи? Питам сестрата: „Млада ли е тази жена?“. Защо питам? Зная, че ако е мома, ще ме пита кога ще се ожени; ако е женена, ще ме пита защо

не живее добре с мъжа си. Най-после реших да я приема, но като свърши своята работа – ако има търпение, нека почака вълн. Сестрата каза: „Тя изглежда учена жена, ще си поговорим, докато чака“. Аз започнах да се занимавам със своите работи, но от време на време поглеждам какво правят двете вълн. Видях, че се разговаряха добре – сестрата я учеше нещо. Като свърших моята работа, около два часа следобед, извиках госпожата в стаята, да каже какво иска от мене; запитах я кое е дало повод да ме търси.

Младата госпожа започна да говори: „Преди десетина години бях студентка. Искан да дойда при вас, но отложих. Оженх се и сега, понеже ми се случи голямо нещастие, реших да ви потърся“. Мисля си: „Какво ли се е случило, да не е умрял мъжът ѝ или едно от децата?“. Аз зная причината, но се правя, че нищо не разбирам – искам тя да каже защо е дошла. Тя продължи: „Оженх се един път и се разведох; ожених се втори път и сега съм пак пред развод. От втория мъж имам две деца, момчета. Той иска да ги вземе, но аз не ги давам – обичам децата си“. Казах: „Едното дете много прилича на баща си. Това дете ще му дадеш, а другото ще задържиш при себе си. Бащата е голям хитрец“. Тя се съгласи с мене. Попитах я защо иска да се разведе с него. „Той е лош човек, бие баща си и майка си.“ Бие баща си и майка си, но и нея бие – последното тя не иска да каже.

Като я наблюдавах, аз разбрах истинското положение: тя не е могла да живее нито с първия, нито с втория си мъж, защото е искала да ги възпитава. Първият мъж е бил много недоляан и тя е искала да го доодяла. Казах: „Ти си направила голяма грешка по отношение на себе си. Твоята интуиция е добре развита. Тя ти е подсказвала какво трябва да направиш, но ти не си слушала. Втората грешка произтича от това, че си искала да възпитаваш мъжа си“. Колкото и да възпитаваш мъжа, той ще си остане такъв, какъвто си е; колкото и да възпитаваш жената, и тя ще си остане същата. Който се е опитал да възпитава мъж или жена, непременно е претърпял

фиаско. Помни: никої никого не може да възпита – всеки си остава такъв, какъвто Бог го е създал.

Всички хора грешат като тази жена – те искат да възпитат някого. Това е невъзможно: никої никого не може да възпита. Човек не може лесно да възпита и себе си. Нека се опита да се справи със страха, нека се опита да се справи със своя чрезмерен апетит. Това се дължи на силно развития център зад ушите. Българинът казва: „Яж така, че ушите ти да плюцят“. Тежко и горко на този, на когото ушите плюцят при ядене – той е осъден на страдания. Според мене ушите са предназначени за слушане, а устата – за ядене. Ще ядеш и ще пиеш умерено, иначе ще страдаш. Преди да ти плюцят ушите, първо ще се обърнеш към носа, а после – към вкуса: те да се произнесат за яденето. И тяхното мнение не е достатъчно: ще се вслушаш и в стомаха, да чуеш какво казва той. Стомахът опитва храната и казва: „Господарю, тази храна не е за тебе.“ „Не, ще ям, на мене ми харесва“. Ядеш, но скъпо плащаш.

Питате: „Защо светът е такъв?“. Този въпрос е безпредметен. Важно е всеки да се вслушва в Божественото начало в себе си и да Му се подчинява. Всъщност като започне То да говори във вас, вие казвате: „Човек може да отстъпи малко от този глас“. Колкото и да отстъпвате, няма да подобрите живота си. От какво зависи доброто разположение на човека? Някога една дума е в състояние да подобри или да влоши разположението му; понякога една лоша постъпка е в състояние да развали доброто разположение на човека за цял ден. Човек е дошъл на Земята да учи търпението и послушанието. Още Адам трябваше да учи тези уроци, но не издържа изпита си. Бог му каза да не яде от плодовете на Дървото за познаване на доброто и злото, но не му обясни защо да не яде. Като дойде изкушителят в райската градина, той започна да говори на Ева за тайните и силите, които се крият в това дърво; и започна да я убеждава, че ако ядат от това дърво, ще станат като Бога, ще придобият знание, сила, свобода, няма да зависят от никого. Увлечени от

думите на изкусистеля, Адам и Ева пристъпиха Божията заповед и сгрешиха.

Да се върнем към примера за младата жена, която се женила два пъти и сега е втори път пред развод. Казах ѝ: „Ти си следвала по математика, следователно трябваше да приложиш теорията на вероятностите, да видиш каква възможност има да бъдеш щастлива. Пред тебе се разкриваше задача с три неизвестни, която не можа да решиш.“ „Наистина, учих математика, но не можах да я приложа в живота си“. Казвам: и Ева приедумите на изкусистеля за абсолютно верни и се зарадва, че ще станат като Бога. Тя не се запита каква вероятност има да станат подобни на Бога. И Адам си каза: „Защо да не станем като Бога? Всички условия за това ни са дадени“. И двамата ядоха от забранения плод, но след това се почувстваха като пияни. Щом изтрезняха, сами разбраха грешката си, но късно. Адам се засрами и се скри, не смееше да се яви пред лицето на Бога, Който го търсеше из райската градина. Той почувства, че с него е станало нещо особено – той бе оголял.

Пак ще се върнем към младата жена. Не исках да я утешавам: станалото е станало, не може да се поправи. Виждам, че се бе отчаяла, животът ѝ се бе обезсмислил. Питам я какво мисли да прави по-нататък. „Ще напусна учителството и ще отида, където ми видят очите.“ Гледам, тя си е сложила бяла шапка с елипсовидна форма. За мене това е добър признак – работите ѝ ще се оправят. Не ѝ казах, че бялата шапка ще я спаси, но ѝ казах, че отсега нататък работите ще започнат да се оправят. Мъжете са добри хора – и тя е добра, но като характери не се схождат. Това се случва често в живота. Ако двама пътници се срещнат и трябва да продължат пътя си заедно, те могат да се сближат, а могат и да се разделят. Ако и двамата носят празни торби, непременно ще се разделят, обаче ако торбата на единия е пълна, те ще се сближат и ще станат добри приятели. Торбите на твоите мъже, както и твоята, са били празни, затова не сте се сприятелили. Сега не ти остава нищо друго освен

да благодарих на твоите другари, че станана причина да дойдеш тук, да потърсиш Истината.

Благодарете и вие на вашите скърби и страдания, че станана причина да потърсите Истината и Любовта и да ги оцените. Без любов нищо не се постига: каквото и да придобиете, щом нямате любов, неизбежно ще се натъкнете на страдания; без любов знанието, силата и красотата носят страдания. Ожених се за една млада и красива жена и мислих, че си постигнал щастието. Лъжеш се: не само че не си щастлив, но всичко изгубвах. Всички дяволи започват да те атакуват – и те обичат красивите жени. Изобщо красотата привлича човека. Както котката се стреми към рибата, така и човекът се стреми към красотата. Веднъж отидох на гости у едни познати. Котката им беше вълн. Щом влязох аз, и тя влезе с мене. Веднага тя се спря сред стаята, застана мирно, вдигна глава нагоре, като че се моли, и започна да мяучи. Мисля си: „Защо ли мяучи?“. После разбрах, че горе имало окачена риба. Каквото и друго да беше окачено, тя нямаше толкова да мяучи, но за рибата не престана да мяучи, докато не ѝ дадоха едно парче. Като погледна към рибата, котката искаше да каже: „Обичам рибата, за да се науча от нея на мъчание“.

Всяко животно и растение са символ на нещо. Още първите християни са си служили с рибата като символ на мъчание. Понеже тогавашните християни виждали лошото в света и често го критикували, за да избегнат критиката, употребявали в писмата си вместо думата *мъчание* образа на рибата. Не е лесно човек да се откаже от критиката и роптанието. Не можеш да заставиш човека да не си каже думата за нещо.

Един селянин от шопските села поканил кумеца си на обяд. Яли, пили и накрая кръстникът казал на кумеца си: „Кумчо, можеш да си поиграеш, но ако се въздържаш да не викаш *иху-ху*, ще ти подаря една крава с теленцето. Кумецът играл, скачал, въздържал се да не извика, но най-после казал: „Кръстник, не мога повече да се въздържам. Питам ти и кравата, и телето и викам *иху-ху!*“. Това не

е право. Не е важно какво ще постигна – важно е, че си казах думата.

В турско време един българин от варненските села отишъл във Варна да си купи чехли. Ходил от магазин на магазин, но не могъл да си намери по мярка. Най-после влязъл в един магазин, където се продавали много чехли, но и тук не могъл да си намери по мярка. Крайно ядосан, турчинът му казал: „Сен калъпсъз!“. Това значи: „Ти си човек без калъп“. Българинът се обидил, но премълчал. Тръгнал за селото си и когато се качил на един баир, накрая на града той се обърнал назад и извикал: „Сен калъпсъз!“. Като се прекатури колата, тогава човек вижда грешката си.

Като ученици вие трябва да гойдете до мълчанието на рибите, но до разумно мълчание. Не говоря за невежеството на рибите. Ще кажете, че рибата е глупава, затова живее във водата. Не, рибата живее във водата, за да научи закона на чистотата и да се справи с плавателния мехур, да слиза на големи дълбочини и да излиза на повърхността на водата. Изкуство е да се справяте с всички условия на живота, както рибата се справя и с дълбоките, и с плитките води. Учените са открили в моретата риба стрелец, която стреля като с пушка. Така тя убива своята жертва и се храни. Интересно е как е изработила тя своето оръжие.

И хората се научиха да воюват. Не е лошо, че воюват: лошо е, когато ги побеждават, че трябва да плащат контрибуция. Когато народите воюват, всеки мисли, че ще победи. Ето, японците и китайците воюват няколко години – и войната още не е свършена. Японците вярват, че ще победят, защото китайците не са добре въоръжени. Китайците разчитат на своята многочисленост и казват: „Ако японците избиват всяка година по два милиона китайци, ще им са нужни 200 години, за да избият всички“. Днес повечето хора са в положението на японците – искат да завладеят Китай.

Човек трябва да бъде предвидлив, да предвижда работите. Има гагатели, които предвиждат бъдещето.

Гадатели е имало и в миналото. Важно е добре да гадаят, да дават добри съвети на хората. Един от нашите приятели ходил при някакъв гадател в града. Той му казал, че в най-скоро време му се отваря път за Индия. Братът се чуди как ще стане тази работа. Той едва се прехранва: откъде ще намери пари за тях? Под *Индия* се разбира друго нещо. Наистина, много време мина след това, но братът не замина за Индия. Ако някой гадател ви каже, че ще придобиете богатство, ще знаете, че ще изгубите и това, което имате. Каже ли гадателят, че ще придобиеш голямо благо, това значи, че ще имаш опитност, която струва милиони. Тази опитност ще следва човека и на този, и на онзи свят, ще свети в пътя му като скъпоценен камък.

Няма по-желано нещо за разумния и просветен човек от това, да служи на Бога; няма по-хубаво нещо за ученика, който обича музика, да се научи добре да свири. В който дом влезе добрият цигулар, веднага му се отварят вратите, той навсякъде си пробива път. Няма по-хубаво нещо за човека от това, да е сладкодумен. Всяка дарба, всяка добродетел е благо, което с нищо не се купува. Казах, че само Любовта дава даром. Всичко друго, което искаш да придобиеш, трябва сам да го изработиш. На всеки човек е дадена по една дарба или изкуство, но той трябва да работи, за да ги развие. При Христос гоиде една майка да иска единият ѝ син да седне отляво на Христос, а другият – отдясно. Христос отговори: „Не знаете що искате – Бог определя местата“. Това значи: „Всичко се дава по заслуга“. Какво разбирате под „лява и дясна страна“? Лявата страна е Агът, а дясната – Раят, Небето. На Небето ще ти дадат работа, която не можеш да свършиш; в Ада ще се натъкнеш на таква изпитание, което няма да издържиш. Какво ще правиш тогава? Ако ме питат кое място искам, бих желал да бъда пред лицето на Бога, да Го видя.

Агът и Раят са училища: Агът е Черната ложка, а Раят – Бялата ложка. И в двете школи човек учи, придобива знания и опитности. В развитието си човек минава

и през двете школи. Някой иска да сегне отгясно или отляво на Бога, да вземе почетно място. „Остави това, кажи ни какво мислиш за нас.“ Какво мисля за вас? Ще ви кажа какво отговорих на жената, която се оплакваше от живота си. Казах ѝ: „Ти не използва здравето вѣже – своята интуиция, но си послужи с тънки вѣжета. Трябваше да слушаш интуицията си, която ти подсказваше: не се жени за този мъж. Твоята самонадеяност те обѣрка.“ „Прав сте, не послушах интуицията си“. Повечето хора не слушат своя вътрешен глас. Като срещна някого, аз веднага познавам дали този човек има послушание. Ако слуша Господа, работите му се нареждат добре; ако не Го слуша, много ще страда.

Христос говореше на учениците Си, защото те Го разбираха. И на вас казвам: вие сте от онези, които можете да слушате и да разбирате. Не се съблазнявайте нито от мъже, нито от жени, нито от пари – това са временни неща. Светът може да се съблазнява от тях, но вие, които искате да служите на Бога, не трябва да се съблазнявате. Не се спѣвайте от идеята за Царството Божие. Питате кога ще дойде това Царство. То е дошло вече в сърцата на мнозина: от вас зависи още днес да бъдете в Рая, т.е. в Царството Божие. Когато Христос беше на кръста, от двете Му страни имаше по един разбойник. Този, който беше отгясно на Христос, каза: „Господи, помени и мене в Царството Си“. Този, който беше отляво, каза: „Нали си Син Божий, слез от кръста, та освободи и Себе Си, и нас“. Първият влезе с Христос в Рая, а вторият отиде в Ада.

Ако и вие очаквате Бог да ви нареди всички работи, ще останете вън от Рая. Колкото и да философствате, наготово нищо не се дава. Ако очаквате Бог да ви нареди всичко, ще се намерите в положението на втория разбойник, обаче ако живеете разумно и уповавате на Бога, ще влезете заедно с Христос в Рая. Желая ви да влезете в Царството Божие. Мъчно се влиза в това Царство, мъчно се влиза и в Ада. Който минава през страданията на Христос, той е на кръста; той използва

последния случай, който му се дава, и казва: „Господи, помени и мене в Царството Си“. Той влиза в Рая; който не признава Бога и се гаври с Него, отива в Ада.

Като се натъквате на страдания, вие постъпвате или като първия разбойник, или като втория. Първият влезе в Рая, а вторият – в Ада. Като изучавам човешкия живот в миналото и сега, виждам, че от единия до другия край той върви все по линията на непослушанието. Човек не послуша в Рая, но и до днес, 8000 години оттогава, все не слуша: той постоянно живее по закона на непослушанието. Разправяш нещо на някого, но той не те слуша – той си знае своето. Не го съди, защото съдбата ще дойде върху тебе. Ако искаш да работиш, работи върху същественото, което Бог ти е дал. „Кое е същественото?“ Това са твоята душа, твоят дух, твоят ум и твоето сърце – от тази работа зависи твоето щастие.

Пазете се от грешката на разбойника отляво на Христос. Другият каза: „Господи, помени ме в Царството Си!“. Дойдете ли до първия разбойник, не го осъждайте, но потърсете една добра черта и в него. Двамата мъже на тая сестра аз не ги считам за лоши; ако бяха лоши, тя и толкова нямаше да ги търпи. Те са се съгласили доброволно да се разведат. От отношенията им към нея аз виждам, че и двамата са умни мъже, имат добри наследствени черти – те виждат грешките си и са готови да ги изправят. Не се изправя лесно човек. Например разгневиш се, изгубиш равновесие: виждаш слабостта си, но не можеш изведнъж да я изправиш. Някой е взел от тебе десет лева назаем. Понеже не може да ги плати навреме, като го срещнеш, ти искаш парите си и го нагрубяваш. Какво са десет лева: зачеркни ги и забрави! А ти цели две години се безпокоиш за тях. Какво ще направиш с десет лева? Ако си на Изгрева, ще си осигуриш два обяда, а в града какво ще направиш с десет лева: можеш ли да направиш една закуска? Ако живеете разумно, вие можете взаимно да си помагате.

Дадеш обещание – изпълни го! Аз никога не отстъпвам от гумата си. Има случаи, когато може да не изпълниш

обещанието си. Например някой те пита можеш ли да минеш през реката. Казваш, че можеш. Отиваш на реката, виждаш, че е дълбока повече от два метра – да плуваш не можеш. Кажу: „Отстъпвам, не мога да мина реката“. В случая ти си свободен да не изпълниш думата си: върни се назад и потърси плитко място, откъдето можеш да минеш. Ако си дал дума при дълбоката вода, откажи се от думата си и намери по-плитко място на реката.

Сега и вие като младата жена трябва да изучавате математика. Хукс е мъжът, изрек е средата, а зет е резултатът. Значи от неизвестното x ще намериш резултата z . От слънчевите лъчи, които минават през средата – y , можеш да намериш резултата – z . Някои изчисляваха x . Той е неизменна причина. Изрек е неизменната среда, през която минава причината, за да се прояви. Щом има x , ще има и z ; край тях ще се яви и y . Вие мислите, че като разрешите x , ще разрешите и останалите две неизвестни. Има още едно неизвестно в духовната математика – само видните математици знаят това. И аз го зная, но няма да ви го кажа: ако го кажа, ще оголеете и ще ви изпъдят от Рая, както изпъдиха първите човечи.

Четвъртото неизвестно е това, за което изкусистелят говори на Ева. Тя го научи, но скъпо плати за това знание – изпъдиха я от Рая. Има още една тайна, която не знаете. Засега ви е достатъчно това, което знаете: нека има нещо, което не знаете – така ще се научите да слушате. Като ти каже Господ да не ядеш от забраненото дърво, не яж; каже ли ти, че тази жена не е за тебе, думата Му на две не прави. Ако на една майка каже, че това дете не е за нея, да не прави въпрос за това; ако на богатия каже, че богатството му не е за него, да не прави въпрос. Каже ли на някого, че силата му не е за него, и той да не се учудва. За доброто или за злото думата на Бога не прави на две.

Слушайте Господа: това е новото знание. „Ние Го слушаме. Виж как слушаме и тебе.“ Слушате, но аз не се лъжа: ако има човек, когото най-малко слушате, това съм

аз. Ако вас един не ви слуша, мене десет не ме слушат. Две млади сестри вървят след мене; други две, които гледат отдалече, казват: „Учителю, защо тези сестри вървят подир тебе и те безпокоят?“. Много естествено: защо децата се качват на черешите? Червените черешу ги привличат и те се качват на тях. Как ще им кажа да не се качват на черешите? Бог е създал черешите за ядене: има ли нещо престъпно в това, че децата се качват на черешите? Колкото е възможно да забраниш това на децата, толкова е възможно да забраниш на двете сестри да вървят след мене. Мнозина казват: „Учителю, каквото кажеш ти, всичко става“. Не е така: колко пъти ме накацват мухи, които не ме слушат. Казвам им да не ме безпокоят, но те си правят каквото знаят.

Минавам през една гора, наблюдавам Природата и си правя своите научни изследвания. В това време няколко мухи кацват на мене и ме придружават цял километър. Казвам им да ме освободят, но те не слушат. След малко те се връщат назад и нови мухи кацат по мене. Те искат да кажат: „Ние, високоблагородните мухи, искаме да се запознаем с тебе“. Оставят своите семена, визитните си картички, и заминават. Нищо не им казвам, но си мисля: „Някога и аз не съм слушал Господа, затова днес те не ме слушат“. Вземам поука от тяхното поведение и изправям себе си. Мухите са настойчиви: от една страна ги пъдиш, те идват от друга. Какне една муха на носа ми и ме пита: „Какво правиш тук?“. Казвам ѝ, че правя научни наблюдения, но тя продължава да ме безпокои.

Преди няколко дни дойде при мене един млад брат. Оплаква се, че някоя сестра го обидила. С какво го е обидила? Нарекла го баба. Той ѝ написал едно писмо, да ѝ докаже, че не е човек без достойнство и че тя няма право да уронва достойнството му. Той ми чете писмото и ме гледа – да види какво ще кажа аз. Казвам му: „Тя не те е обидила. Думата *баба* е добра – тя означава голям, разумен човек, който знае какво прави. Следователно напразно ѝ пишеш това писмо“.

Да гоїдем сега до заключението. Щом стане въпрос за лошите работи, там ще мълчат като риби; когато стане въпрос за добрите работи, там ще пеете като птички. Според еволюционното развитие на животните се казва, че птиците са произлезли от рибите. „Коя е причината за това?“ Рибите се учат да мълчат за злото. Като са станали птици, те са казали: „Досега мълчахме, сега ще пеем“. Така те са си създали съответна форма и са се превърнали в птици. „Ние пеем за доброто. Понеже като риби се учехме да мълчим, сега като птици ще пеем за доброто.“ Учете се и вие като птиците да пеете за доброто: щом гоїде злото, ще мълчат.

Онези от вас, които се занимават с физиогномика, виждат как се изменя човешкото лице. Всяка грешка изопачава линиите на лицето; също така и добрите постъпки се отразяват на лицето. Някой ме лъже, сам зная това, но той си мисли: „Дано мине лъжата“. Аз му вярвам: за да бъда последователен, слушам лъжата му и свалям първата греха на лъжата. Така постепенно го събличам, както онзи, който отива на баня. Докато е вътре, той може да бъде с бански костюм или хавлия; щом излезе навън, веднага се облича. Ще остави настрана банския костюм и ще облече горните си грехи – костюма и палтото.

Като гоїдат страданията, вие отивате на баня: събличате горните си грехи, мятате хавлията и влизате в къпалнята. Следователно за да познаеш човека, трябва да го видиш облечен в хубави, нови грехи. Един руски полковник, командир на полк, имал обичай, като става сутрин, да метне халата си и така да си пие кафето. Веднъж руският главнокомандващ, генерал Кутузов⁴⁰, решил да направи ревизия на полковника. Отишъл при него и го заварил по халат, с чаша кафе на масата. Той седнал при него и го помолил да го разведе из лагера. Хванал го под ръка и тръгнали на ревизия. Полковникът не могъл да се извини и се подчинил на заповедта на генерала. От този ден полковникът не се осмелил вече да излиза по халат пред войниците.

И Природата постъпва по същия начин: като види някакъв недостатък в човека, хваща го под ръка и го развежда, всички да го видят. Ако се осмелиш и втори път да излезеш по халат, тя ще те разведе навсякъде, да те запознае с хората. Халатът е домашна дреха; отвън ще се обличаш с подходяща дреха.

Желая ви да сложите ума, сърцето, душата и духа си на работа – и всякога разчитайте на тях. Като ученици на всички е дадено това: очите ви да са отворени за доброто, ушите ви да са отворени за доброто, сърцата и умовете ви да са отворени за доброто, душата и духът ви също да са отворени за доброто – за Любовта. Това е съдържанието на днешното Слово.

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

8 май 1938 г., София, Изгрев

ГЛАВНИТЕ ТОЧКИ

Размишление

Ще прочета 10. глава от Евангелието на Матей.

Има особен начин за изучаване на свещените книги. И досега още хората не са изработили метод, по който да ги изучават. Те казват: „Така са говорили пророците, така са говорили апостолите“. Обаче те нямат предвид какви са били тогавашните условия на живота. Четете книгата на Исая, но не знаете какво е било отношението му към живота. Казвате, че той е един от главните пророци, но това не е достатъчно. Имаме четирима главни пророци и четирима евангелисти; дванадесет малки пророци и дванадесет апостоли. Исая е казал ценни работи – той представлява една от кардиналните точки на астрологическия кръг. Йезекиил⁴¹ е втората кардинална точка, Йеремия⁴² е третата кардинална точка, а Даниил – четвъртата. „Какво представляват тия точки?“ Онези, които не са изучавали астрология, мъчно могат да ги разберат. Питам: коя е кардиналната точка на човешката глава? Според мене това, което главата произвежда, е нейната кардинална точка; това, което гробовете, стомахът, мускулите произвеждат, са техни кардинални точки. Това е особена философия, която трябва да се изучава.

Ново знание е нужно! То е онова знание, което приляга на човека. Това знание не причинява никакви противоречия. Ако си шиеш греха, намери добър майстор – той ще ти я скрои така, че да прилепне добре на тялото. Дадеш ли грехата си на посредствен шивач, тя няма да ти приляга добре. Шивачът ще се извинява, че тялото ти не е право, че си презърбен: той търси вината в клиентите, а не в себе си. Ако искаш да чуеш една песен, търси пак майстор певец, той да я изпее.

Като изучавате пророците, виждате, че всеки е говорил по особен начин: Исая е говорил по един начин, Йезекил – по друг начин, Йеремия – по трети начин, и Даниил – по четвърти начин. Като четете малките пророци, виждате, че всеки от тях отговаря на един от дванадесетте зодиаци. „Какво ни интересуват пророците и техният начин на говорене?“ Много трябва да ви интересуват – всеки говори на особен език. Лошо ли е да знаеш един език? Какво ще правиш във Франция, ако не знаеш френски? Щом знаеш този език, всички ще те разберат, ще влезеш във връзка с французите. Ако французин дойде в България и не знае български, и той ще се намери в затруднение. Да знаеш един език, това е отворена врата към съответния народ. За да познаеш един народ, първо ще знаеш езика му. Изучавайте езика и на малките, и на големите народи. Казваш, че обичаш някого. Знаеш ли какви мисли и чувства го вълнуват? „Не зная.“ Тогава не можеш да го обичаш. Как ще го разбереш и познаеш, ако не знаеш с какви мисли и чувства живее той?

Казвате, че се разбирате, че познавате хората. По какво ги познавате? По външността им. Един ден тази външност ще изчезне – тогава? Как ще познаеш баща си и майка си в онзи свят? На Земята те са имали една форма, а на другия свят – друга форма. Баща ви е имал брада, мустаци, а на онзи свят няма нито брада, нито мустаци: как ще го познаете? Изучавайте мислите и чувствата на човека, за да го познавате и на този, и на онзи свят. Човек е жива книга, която трябва да се изучава. Всеки религиозен човек, който чете Стария и Новия Завет, си има по един любимец. Онзи, който има развито сърце, обича евангелиста Йоан; който има развит ум, обича Павел; догматикът обича да чете Петър⁴³; праведният обича Иаков⁴⁴. Има един закон, по който се изучават нещата. Как ще се ползваш от богатата на Слънцето, ако не знаеш как да се поставиш към него? Например младите се пазят от Слънцето, за да не изгарят лицата им. Ако отидете в Америка, ще видите, че онези, които работят на слънце, носят на главите си

бели гугли, да не изгарят. Щом Слънцето изгаря лицето ти, има някаква причина за това. И момата казва, че момъкът я е изгорил. С какво я е изгорил? Да е с дилафа, не е; да е с ръжена, не е; да е с въглен, не е. Изгорил я е с нещо, но то е невидимо. Важно е, че лицето ѝ губи червения си цвят и постепенно потъмнява.

Сега аз ви навеждам на една философия, която има приложение в живота. В едно отношение религиозните хора приличат на влюбени момичета и момци. Погледнеш лицето на един религиозен – пожълтяло, на друг – позеленяло, на трети – побледняло. Защо? Има нещо, което ги мъчи. Религията е предмет на сърцето: значи има някакво влюбване. „В кого са влюбени?“ В Господа, обаче те не могат да Го намерят: имат някакъв образ за Него, но Го търсят отвън. Казваш: „Светът е създаден от Бога, но не прилича на Него“. И нашият салон е направен от някого, но този, който го е направил, не прилича на салона. Гледаш картината на художника, но самият художник не е в картината. Той рисува чужди образи, но въпреки това е вложил в тях нещо от себе си. Тънко виждане и разбиране е нужно, за да намериш художника в неговите картини. Следователно ако искате да намерите Бога, търсете Го във всичко, което Той е създал.

И религията, както всички неща в живота, е подложена на постоянни промени. Това е в реда на нещата. Природата не търпи еднообразието – то произвежда реакция. Еднообразието в мислите, в чувствата и постъпките убива човека; и в религията еднообразието убива. В каквото и да е смисъл еднообразието произвежда особена реакция. Не можеш да удриш хиляди пъти на едно и също място и да не произведеш никаква реакция. Достатъчно е да удариш стомната няколко пъти, за да се счуни. Даже и с погледа си може да произведеш реакция в човека: като го погледнеш няколко пъти по един и същи начин, той непременно ще се смути; ако се ръкуваш често с един човек, той пак ще се смути.

Когато често се целуват, хората се развалят. Еднообразието в целувките убива и разваля човека. Не

целувай всякого с едно и също чувство. Колкото пъти целунеш човека, толкова пъти трябва да внесеш в душата му нещо ново. Каквото внесеш в човека, трябва да е ценно като диамант. Ако с целувката си не можеш да внесеш нещо ценно в душата на човека, не го целувай: не можеш ли да внесеш ценното, ще оцанаш душата му. Никой няма право да цана: нито момъкът да цана момата, нито момата – момъка; нито майката да цана детето, нито детето – майката; нито мъжът да цана жената, нито жената – мъжа; нито господарят да цана слугата, нито слугата – господаря. Не се позволяват целувки, които цанат! Ще кажете, че много тънко се преде.

Като ме слушате да говоря, някои казват: „Какво ли ще каже Учителя?“. Аз още не съм започнал да говоря. За да говоря, трябва да ме разбирате, а вие едва сте научили азбуката. Още много има да ви уча: за образуването на срички, на думи, на изречения. Вие мислите, че знаете много. Като се сравните със светията или с ангела, тогава ще разберете колко малко знаете. Ако измерите силата си с тази на ангела, ще видите колко сте слаби. Един ангел може да вдигне Земята само с едната си ръка и да я захвърли на 4–5 километра далече в пространството. Един ангел може да си играе със Земята като с топка, да я подхвърля нагоре-надолу – и ние да стоим на нея спокойно. Това е обяснение, от което се вижда силата на ангелите.

Децата играят с прашка, хвърлят камъни. Какво движение образува прашката, в каква посока отива камъкът? Това са движения, с които учените се занимават. Говори се за тангента, за движение по тангентата. Ще кажете, че това движение е праволинейно, обаче всички праволинейни движения се превръщат в криволинейни. Какви движения прави Земята при въртенето си около своята ос; какви движения се образуват при въртенето на Земята около Слънцето? Това са въпроси, които мога да разгледам с математиците. Колкото и да ви говоря на вас, и след хиляда години вие ще знаете толкова, колкото и сега. Каквото и да ви говоря, ще кажете: „Нерде Шам, нерде Багдад“.

И тъй, когато Бог мисли едно нещо, хората мислят друго. Когато Бог чувства по един начин, хората чувстват по друг начин. Много естествено, когато богатият намисли да си прави къща, работниците веднага пристигат. Той има идея каква да бъде къщата, от какъв материал, какво изложение да има, обаче работниците мислят друго: по колко ще им се плаща на ден, кой от тях работи повече, кой по-малко; колко камъни ще делят, къде ще ги слагат и т.н. За идеята на богатия работят десетки хора: всички слизат, качват се, бързат, пренасят вар, пясък, тухли, камъни. Богатият седи и заповядва, а другите работят. Коя е причината за това? С какво именно богатият може да застави толкова хора да му работят? Как ще отговорите на този въпрос? То е все едно да говоря на деца за висшата математика. Аз искам да разбирате този въпрос, както аз го разбирам.

Азбуката, която сега изучавате, ще бъде недостатъчна за по-нататъшното ви развитие. Стрежете се да разберете онова, което днес не разбирате. Онова, което ви радва и осмисля живота ви, е непостижимото: непостижимата любов е истинската, а постижимата любов е предисловие на истинската Любов. Който иска изведнъж да постигне всичко, сам се осъжда на смърт. За да живееш, трябва да се стремиш към непостижимото. Колкото повече непостижими неща има, толкова по-дълъг е животът. Да допуснем, че носиш на гърба си торба, пълна със злато, и по някакъв начин слизаш с тази торба до гъното на океана. Постигнал си известно богатство, но животът си ще изгубиш. За да излезеш на повърхността на океана, трябва да късаш връзките, с които се гържи богатството ти. По-добре да си на земята, макар и с непостигнато богатство, отколкото с торба злато на гърба в океана. Красотата е на повърхността на океана, а не на гъното.

Богатството, знанието, които ви спъват, трябва да останат на гъното – те нямат никакво отношение към вас. Много от богатствата, оставени на гъното, са непотребни. Като ви наблюдавам, виждам, че имате много религиозни богатства – те ви гържат вързани за гъното

на океана. Мъжът иска да върви в правия път, да служи на Господа, но е свързан с жена си – тя го тегли надолу. Някога жената е свързана с мъжа си – той я тегли надолу. Христос казва: „Ако не се отречете от себе си...“ „Как да се отрека от себе си?“ „Ако не се отречеш от баща си...“. Нито синът да се свързва с баща си, нито бащата да се свързва със сина. Има само една правилна връзка – с Любовта. Бог ви свързва с Любовта – вѐн от Любовта други връзки не ви трябвават.

Млад момък среща една красива мома и се влюбва в нея. Той я носи постоянно в мисълта си: всяка негова мисъл е нишка, която я държи вързана за него. Тя иска да следва например в Ню Йорк, но е вързана, не е свободна: целият път дотам – 7–8000 км, е препасан с нишки. За да се освободи от тях, тя трябва да бъде силна, разумна, да знае как да се освободи. И религиозният, като влезе в едно общество, веднага започват да го свързват с такива нишки: ту от парите му се интересуват, ту от живота му, ту от вярата – вѐв всичко го следят. Всеки отправя към него една и съща мисъл. То е все едно двадесет души професори да те изпитват за едно и също нещо по един и същи начин. Питат те в какво вярваш и защо вярваш. „Ей тѐй, вярвам!“ „Обичаш ли?“ „Обичам.“ „Как обичаш – интензивно ли обичаш?“ На друга страна говорят за него: „Той е чистосърдечен, с отворена душа“. Няма да бъде отворен! Човек трябва да е свободен. „Как да бъде свободен?“ Така се изреждат няколко души и му задават все едни и същи въпроси.

Така постѐпват и с мене. Питат ме за едного: „Не виждаш ли, че този брат не живее хармонично?“. Няма какво да ми казвате: достатѐчно е да погледна една греха, за да позная какѐв е бил шивачѐт; достатѐчно е да погледна хляба, за да позная какѐв е бил фурнаджията. Следователно без да ми се говори, аз зная кой какѐв живот живее – хармоничен или нехармоничен. Вчера се разговарях с една млада сестра за Любовта, за еднообразието в живота. И сега говоря на нея: обръщам вниманието на нейното особено разбиране, на нейната особена философия. Казвам, че ако не обича хората, тя сама си пакости; ако

ги обича, тя сама си прави добро. Същото се отнася и до любовта към Бога: който обича Бога, първо прави добро на себе си; който не обича Бога, сам си пакости. По това ще познаете и Бога, и човека. Който ви обича, ще знаете, че Бог чрез него ви обича.

Обичай хората, за да не си пакостиш; не говори лошо за никого, за да не се каляш. Защо ще цапаш езика си? Лесно е да кажеш лоша дума за човека, лесно е да го ухапеш, но ще се окаляш. Пази чистотата на душата си, пази чистотата на своя език. Понеже аз не искам да се калям, затова и на вас казвам: не цапайте езика си, не се осъждайте! Сега аз не искам да ме разбирате – първо аз искам да ви разбера. Каквото изисквам от себе си, изисквам го и от вас. Като се разбираме, и хората ще ни разбират; като се разбираме, и Бога ще разберем. Тогава никой няма да каже за нас лоша дума. „Какво значи да разбираш Бога?“ Това значи да Го познаваш като Любов, като Мъдрост и като Истина; да Го познаваш като живот, светлина и свобода.

Да разбираш Бога – това е твоята задача, а не да се занимаваш с грешките на хората. Всъщност ти имаш неправилно схващане за грешките. Според мене грешка е, когато поставяш нещо не на мястото, което Бог му е определил. Не е грешка, че си написал думата *любов* на френски, на руски, на английски или на турски – в разнообразието е красотата на живота. Обаче грешка е, ако разместиш буквите или изпуснеш някоя буква. Що се отнася до разбирането на любовта, всеки я разбира по своему: българинът – по български, французинът – по френски, англичанинът – по английски, руснакът – по руски, турчинът – по турски. Наблюдавали ли сте каква обхода имат насекомите помежду си? Мъжката муха се отнася с голямо почитание към женската, още отдалече се кланя и казва: „Моето уважение към тебе, готов съм на всички услуги. Ще ти съдействам във всичко“.

Сега вие се смеете на това – и добре правите: смехът е благословение. Когато е много сериозен, човек се втвърдява, мускулите на лицето му вземат особено изражение. Да се смее човек от сърце, това е едно

козметично средство: смехът смекчава линиите на лицето. Когато се смея, аз се смея от сърце, както трябва. Аз не искам да се смеете като мене, нито да бъдете сериозни като мене. Ще се смеете и ще скърбите намясто, да не разваляте чертите на лицето си. Ако се говори за някой умрял, ще се смееш ли? Смъртта произвежда скръб, тя е сериозен акт.

Умрелият се намира в трудно положение: той напуска Земята без пет пари в джоба си и се пита какво ще прави в другия свят. Там му се дават мъчни задачи за решаване. На Земята той знаеше азбуката, служеше си със земния език: какво ще прави с този език в другия свят? Той се намира в съвсем нова обстановка. Като българин той и там си говори български език, но никои не му обръща внимание. Минават-заминават ангели край него, той им говори на своя език, но те не му отговарят. Достатъчно е само една дума да им каже на ангелски език, за да спрат пред него и да му обърнат внимание. Питате: „Така ли е всъщност?“. Ако не вярвате, идете при умрелия и го питайте. Това, което вие мислите, право ли е? Казваш, че с мир работите не се оправят. Как се оправят? С бой. Значи за да се яде житото, трябва да се груха. Колко жито ще огрухаш в една чутура? Всичкото жито не може да се груха, следователно всички хора не могат да се бият. Има смисъл да биеш някого само ако знаеш колко удара да му нанесеш.

Вчера един от възрастните братя забиваше два кола. Отдалече видях, че колците не са забити право. Понеже той гледа отблизо, не може да забележи това. Някога нещата се виждат по-добре отдалече, отколкото отблизо; някога отблизо се виждат по-добре. За да нарисуваш добре една картина, трябва да я поставиш на определено разстояние от тебе. Опитвал съм да рисувам човешкия нос, и то с пипане, а не с гледане. Прекарвам пръстите по линиите на носа си и рисувам. Ако успея да го нарисувам точно, радвам се, но мъчно успявам – живи са линиите на носа. Някога мръднеш ръката си с една стотна от милиметъра – и носът се изменя. Особено мъчно се предава средната линия, която дава формата на носа.

Преди няколко дни получих писмо от един професор в Панама. Гледам почерка му – гладък, буквите – прави, четливо написани. Казвам: „Ето един човек с вкус, с желание да научи нещо. Добър е той“. Чета друго писмо: една буква по-висока, друга по-малка, една наляво, друга надясно. Този човек не е лош, но е небрежен. Много от религиозните хора, като тръгнат в духовния път, стават небрежни – те не обръщат внимание на близките си, не искат да се свързват с тях, да не се окалят. Там е грешката им! Като обикнеш Бога, ще обикнеш и хората, и то повече, отколкото по-рано. Тогава ще знаеш как да постъпваш с тях, как да им говориш.

И аз правя опити да видя какъв е резултатът от моето говорене. Доиде някой при мене и ми се оплаква, че се е скарал с жена си, че децата не го слушат. Казвам: „Ще се оправят работите.“ „Дај Боже, от твоята уста в Божиите уши!“. Отива си вкъщи и на другия ден идва радостен, засмян, че се е помирил с жена си, че децата му са станали по-послушни. Друг се оплаква, че дължниците му не искат да плащат; градините, нивите му не са разкопани. „Бъди спокоен, ще се оправят и твоите работи.“ След десет дни той пак идва и казва, че гумите ми са се сбъднали: намерил е работници да копаят градините му, дължниците са почнали да плащат.

Всеки човек е проводник на Божието благословение. Ако не му даде път, той носи отговорност за това. Кажу една добра, блага дума на човека – и Божието благословение ще протече. Като станеш проводник на Бога, ти помагаш първо на себе си. Като кажа някому, че работите му ще се оправят, и моите работи се оправят; ако не вярвам в това, и моите работи не се оправят. Щом пожелае доброто на ближния си, и моите работи се оправят. Това е закон, в който няма никакво изключение. От благословието, което получава моят ближък, има дял и за мене. Това е новата философия на живота.

И тъй, четирите кардинални точки в живота са: Любовта, Мъдростта, Истината; и четвъртата точка – познаване на доброто и злото. Грешката на хората

се заключава в това, че те не започват с първите три точки, а с последната – със залеза на живота: те започват със знанието, което идва най-после. Научи първо Любовта, Мъдростта и Истината, а после доброто и злото. Ако не изучиш първо трите точки, последната ще ти донесе голямо нещастие. Следователно не питай защо страдаш, но знай, че си започнал да учиш по обратен път. „Как да си помогнем?“ Започнете първо с Любовта, Мъдростта и Истината, и после с познаване на доброто и злото. Само така ще разберете вътрешния смисъл на живота. В това се крие мистичната страна на християнството. Като дойдете до това учение, ще правите сравнение между четирите главни пророци: Исая, Йезекиил, Йеремия и Даниил. После ще се спрете върху четирите евангелисти, върху дванадесетте малки пророци и дванадесетте апостоли. Като ги изучите, ще видите на каква добродетел отговаря всеки пророк и всеки апостол. Те са дванадесет добродетели, т.е. дванадесет извора, дванадесет цвята, дванадесет сили.

Сега поставете за основа Любовта, като най-достъпна; качете се при Мъдростта, като най-висока точка; слезте при Истината, като най-дълбоко място. Любовта и Истината са на една линия; Мъдростта е на една линия с доброто и злото: Мъдростта е горе, а доброто и злото – долу. Значи Мъдростта е на главата, доброто и злото – под краката. Сложете всичките си недоразумения, смущения, страдания под краката си; след това качете се горе, откъдето ще ги изучавате с ума, със сърцето и със силата си.

Поздравявам ви с новия ден!

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

15 май 1938 г., София, Изгрев

ВЕЛИКОТО В СВЕТА

Размишление

Ще прочета 13. глава от Евангелието на Матей, от 53. стих до края.

Ще прочета нещо от „Ценното от книгата на великия живот“⁴⁵: „Един нумизматик намерил една стара монета, на която имало някакъв надпис. Той я дал на слугата си да я измие само от пръстта. С голямо усърдие слугата се заел да я изчисти. Толкова хубаво я изчистил, че изтрил и надписа. Желанието му било да я изчисти така, че да светне“.

Какво ще кажете за скърбящите, кой скърби? Който се учи. Като учи, човек постоянно съжалява, че не е достатъчно учен, и започва да скърби. Днес светът се нуждае от радостни хора, а не от скърбящи. Скърбният се занимава само със себе си: ту кракът го боли, ту главата, ту стомахът. Взема малко гървено масло, малко спирт, разтрива болния си крак и се разговаря с него. Кракът те боли, понеже някога не си бил внимателен, гружелюбен с него; боли те ухо, ако все за него мислиш. Скърбният мисли само за скръбта си.

Скръбта е резултат на човешкото, а радостта – на Божественото. Бъдете радостни и весели, вярвайте в Разумното начало. Ако не вярвате в Него, ще бъдете от скърбящите. „Обезверихме се.“ Изгубили сте естественото си знание. И недоволните намират, че има нещо криво в света. Това е тяжно разбиране. Кривото в живота се дължи на факта, че работите им не стават, както те мислят. Вчера дойде при мене един от нашите приятели – най-щастливият човек на Изгрева. Едва седна, той започна да хвали своята възлюбена: каква била любовта ѝ, каква обхода имала, каква мъдрост, каква истина! Във

всяко отношение била съвършена – цял ангел. Казах му: „Пази я, да не ти я вземат.“ „Там е цялата опасност. Гледам, влюбил се е един в нея“. Кои не се влюбва в хубавата книга: всеки иска да я чете. Кои не иска хубаво ядене? Кое дете няма да се качи на зрялата череша, да си откъсне няколко череша? Някой е обсебил цяла череша и мисли, че само той има право да яде от нея. Всеки има право да яде череша, обаче никои няма право да преяжда. Къде е кривото? Криво е, ако вземеш черешата от ръката на човека. Сам си откъсни от дървото няколко череша.

Кои са отличителните качества на умния човек? „Умен е онзи, който може да смени скръбта в радост.“⁴⁶ Слушах приятеля, който хвалеше жена си, и му казах: „Много хвалиш другарката си, но и тя те хвали. Като дойде при мене, и тя казва: „Няма подобен на моя възлюбен“. Ще ме извините, и двамата се хвалите много. Аз съм на особено мнение: има един закон, според който приемам само 25% от думите ви за верни. Когато хората се хвалят или укоряват, аз приемам само 25% от казаното за вярно, а 75% слагам в моята каса.

Вчера денят беше мъглив, облачен, с малко гъжг. Коя е причината за това? Големите похвали. Щом хората се хвалят много, времето си скрива лицето. После запитах Господа в себе си: „Да хваля или да укорявам хората?“. Той ми отговори: „Ако има за какво да ги хвалиш, хвали ги; ако има за какво да ги укоряваш, укорявай ги, но бъди справедлив. Нито един косъм повече да не присложиш или да не отнемеш. Бъди абсолютно справедлив! Ако хвалиш несправедливо, ще се поквариш; ако укоряваш несправедливо, пак ще се поквариш. Които хвали или които укорява хората, сам се покварява.“ „Какво да се прави тогава?“ „Първо трябва да се научиш да обичаш хората. Ако хвалиш някого, без да го обичаш, или ако го укоряваш, без да го обичаш, ти ще се поквариш. Ако не обичаш някого, по-добре мълчи, нищо не казвай за него“. От разговора си с Бога аз разбрах, че всяко нещо, което става без обич, е достояние на Господа. Щом стане въпрос за него, ти

млъкни – остави Бог да се занимава с него. Щом обичаш нещо, занимавай се с него колкото искаш.

Често хората си създават мъчнотии от нищо и никакво. Една сестра се оплакваше от силно главоболие и стомашно разстройство. Питах я какво е яла. Оказа се, че е яла кисело мляко и след това – ягоди. Киселото мляко и ягодите не се спогаждат. Ако някой страда от туберкулоза или рак, да яде кисело мляко. Трябва да ядеш най-малко три години по три пъти на ден по 100 грама на всяко ядене, за да има микроскопическо подобрение. Като цяр киселото мляко е намясто, но не и с ягоди. По същия начин не смесвай несъответни мисли с чувства. Ако смесиш едно чувство с една неестествена мисъл и неестествена постъпка, ще се разстроиш. Обичаш някого, искаш да му кажеш нещо хубаво, да го похвалиш, но чувстваш, че езикът ти е вързан, нищо не излиза. Много естествено! Опасно нещо е хвалбата: днес го обичаш – ще го хвалиш; утре любовта ти се намалява – преставаш да го хвалиш. Защо ще хвалиш човека: той е ученик, едва сега започва да учи. Трябва ли ученикът да хвали учителя си? Ще му каже, че е много учен; учителят ще му отговори: „Колко съм учен, това е моя работа – ти по-добре мисли, че скоро ще гоиде изпитът, гледай да научиш добре материала“.

И вие понякога отивате при Господа и казвате: „Господи, колко си велик, колко си добър!“ „Колко съм велик и добър, това не е ваша работа. Скоро ще гържите изпит, гледайте да се подготвите добре, да отговорите на всеки зададен въпрос“. Любовта изпитва учениците – тя има съвсем друга задача от тази, която вие мислите. „Ами ако ме скъсат?“ Радвай се – ще научиш по-добре материала. Ако получа единица, аз ще си кажа: „Нагоре!“ Във всички мъчнотии през живота умът и сърцето да са отправени нагоре, към Господа. „Писали са ми четворка.“ Това е стол за сядане. Кой може да седне на единицата? „Писали са ми петица.“ Тя е съд, в който можеш всичко да поставяш. „А шестлица?“ Боздуган, който удря по главата. Според мене най-хубавата бележка е единицата – тя може

да играе роля на писалка, с която пишеш хубави писма. Трябва да бъдем справедливи в преценката на нещата.

Срещаш едного и виждаш, че е сериозен повече, отколкото трябва. Кой човек е сериозен? Натовареният: като му сложиш 100 kg, той веднага става сериозен. Така всеки може да стане сериозен. Сложи му на гърба 20–30 хиляди лева гръг или някаква тежка болест, ще видиш как веднага става сериозен и започва да мисли. Доиде при мене един мой приятел и каза, че загазил нещо. „Как си загазил?“ „Имам да давам 20 хиляди лева.“ „Какво са 20 хиляди лева? Ако са живи, ще ги прогадеш – това са 20 хиляди лъва: всеки лъв по хиляда лева най-малко. А така, какво са 20 хиляди книжни левове! Няма какво да се страхуваш – накриви си шапката и върви напред!“ И вие имате такива книжни мъчнотии, от които се плашите. Казваш: „Аз чувствам, че учителят ще ме скъса“. Как чувстваш това? „Чувствам, че нещо лошо ще мине през главата ми.“ Какво от това? Да се плашиш от предчувствия, това е атавизъм. Има една опасност в повтарянето на нещата.

Старият живот неизбежно ще се измени – бъдете готови за това. Всяка грешка на миналото трябва да се изправи. „Страшна е кармата!“ Колкото и да е страшна, трябва да се ликвидира с нея. Онези, които са писали върху кармата, не са обяснили много неща. „Защо трябва да се изправят грешките?“ Защото при всяка грешка човек губи нещо от себе си: дали съзнаваш това, или не, ти си изгубил половината от силата си. Кармата идва с цел да изправим грешките си от миналото и да придобием двойно по-голяма сила. Следователно като грешиш, ти намаляваш силата си; като изправиш грешката, увеличаваш силата си. Изправянето на грешките подразбира удвояване на нашата сила. В този смисъл добър е онзи човек, който изправя грешката си; учен е онзи, който изправя грешката си. Достатъчно е ученият да погледне един написан ред, за да разбере къде трябва да се поставят препинателните знаци.

Казваш, че искаш да живееш добре. Това е най-лесно: добрият живот има отношение към Любовта. Ако мислиш, че си роден от Бога, ще прилагаш Любовта и ще живееш добре; ако още не си роден от Бога, не можеш да говориш за добър живот. Добрият художник рисува хубави картини, добрият музикант свири добре – всеки тон в него е точен, ясен, чист. В това отношение той е добър геометрик – той поставя всеки пръст точно на мястото му. Малко музиканти свирят с абсолютна точност – те носят музиката вътре в себе си. Това подразбира, че имат любов: от всеки тон излиза светлина. Добрият музикант може да лекува с музиката си: ако те боли глава или стомах и слушаш добър музикант, болката веднага престава.

Ще се върна на въпроса за брата, който хвалеше своята другарка. Той я хвали, аз нищо не казвам; той мисли, че не му се радвам. Радвам се, че Бог му е дал такава благословение. На излизане от стаята той каза: „Дай Боже!“ Един баща се оплакал на своя близък приятел от сина си, че бил много непослушен. Приятелят му го слушал и мълчал. „Защо не кажеш нещо? Не влизаш ли в положението ми?“ „Влизам в положението ти, но не мога да ти помогна.“ „Знаеш ли какво значи непослушен син?“ „Зная – аз имам двама, които също са непослушни.“ Други имат по няколко сина, все непослушни. Йаков, един от израилските първенци, имаше дванадесет синове. Как мислите, всичките дванадесет бяха ли послушни? Те искаха да убият брата си Йосиф⁴⁷, после отмениха решението си и го продадоха. Парите изядоха и изпиха, а на баща си казаха, че зляр е разкъсал брат им. Хората се натъкват на големи противоречия. Понеже ние сме в края на старата епоха, когато всички сметки се ликвидират, не можем да правим нови опити – кармата се ликвидира вече.

Игва новото в света, няма време за отлагане. Каквото противоречие и да застава на пътя ви, разрешете го. Каквато грешка видите, изправете я: не се отегчавайте да изправяте грешките си. Това, което става днес, няма вече да се повтори. Ще дойде ден, когато ще съжалявате,

че няма кой да ви се кара: ще си спомняте за блажените времена, когато жена ви ви се е карала или мъжът ви ви се е карал. Не е ли по-добре детето ти да е живо, на макар и да плаче, отколкото да не може да говори – и плачът е говор. По-добре да плаче, отколкото да е няма или схванато, да не може да се помръдне.

Следователно каквито и да са противоречията, има нещо велико в тях – щом ги е допуснал, Бог е вложил нещо добро в тях. Бъдете внимателни към противоречията – каквито и да са те, не ги оставяйте неразрешени. Ако вие не ги разрешите, след вас никой не може да ги разреши. Разрешаването им е задача на сегашния век. Аз мога да накарам всекиго от вас за един момент да ми повярва. Как? Ще извадя от джоба си сто наполеона и ще ти ги дам. Сега вярваш ли в мене? „Вярвам.“ Колкото повече давам, толкова повече се усилва вярата ти. Като му взема всичко, той става безверник, в нищо не вярва. Защо да не вярваш: очи имаш, не вярваш ли в тях? „Вярвам.“ Уши имаш, вярваш ли в тях? Уста имаш, с която ядеш; ръце имаш, с които работиш; крака имаш, с които ходиш; ум имаш – да мислиш; сърце имаш – да чувстваш. В какво вярваш сега? „Във всичко.“

Блажени вярващите. Аз казвам: блажени сте, ако не оспорвате това, което Бог е дал. Признайте тези блага и ги използвайте. Проповядвайте на всички хора да признават благата, които Бог е вложил в тях; не се заблуждавайте от неща, които не съществуват. Как ще вярваш, че си много красив, когато огледалото не казва това. Друг е въпросът, ако виждам в огледалото, че съм красив. Вярвам в цигулката си, защото като свиря, времето се оправя и болните оздравяват. Ще кажат, че свиря много хубаво. Аз сам зная това.

Радвайте се, че сте дошли тук на събрание; радвайте се, че краката ви доведоха дотук. Доста добродетели имате, за да ви доведат тук, при мене, да се срещнете с Господа. „Къде е Господ?“ Където сте вие, където съм аз, където е вашата мисъл – там е Бог. Където е и моята мисъл – там е Бог; където е вашата любов – там е Бог.

Ние сме се събрали тук и Бог е между нас. Щом е тук, щом ни е дал Своето благословение, ние сме готови да изпълним Неговата воля без никакво отлагане.

Едно желание имам: да бъде Волята Божия, да гоїде Царството Божие на Земята, да се прослави Името Божие! Това е великото в света, за което всички сме призвани да работим.

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

22 май 1938 г., София, Изгрев

ОБНОВА НА ЧОВЕКА

Размишление

Ще прочета 4. глава от пророк Даниил.

Три неща занимават човешкото съзнание: миналото, което е отживяло времето си и не се връща; настоящето, което живеем сега и го изучаваме; бъдещето, което очакваме и за което не знаем какво ни носи. Мнозина градят своя живот на минали опитности, затова често остават излъгани.

Ще приведа един случай, станал някъде в Южна България, където има много лозя. Двама турци минавали край едно лозе. Единият знаел малко български. Те си говорили: „Ще влезем в това лозе да си наберем грозде.“ „Ами ако излезе отнякъде пъдарят?“. Онзи, който знаел малко български, казал на другаря си: „Ще те науча какво да правиш. Ако чуеш, че пъдарят казва: „Удари го“ – веднага бягай“. Те влезли в лозето и започнали да берат грозде. Пъдарят ги видял и извикал на другаря си: „Я му светни една!“. Турците очаквали да чуят: „Удари го!“ и продължавали да си берат, докато на гърба им не стоварили по една здрава тояга. Едва тогава разбрали какво значи „Светни им по една!“.

И в сегашния живот хората разбират смисъла на гумите: „Удари го!“. Те още не разбират значението на гумите: „Светни им по една!“. Животът е лозе, в което сте влезли да берете грозде. Често правите нещо без позволение, но има пазачи, които ще ви изненадат с гумите: „Светни им по една!“. „Не сме ли свободни?“ На Земята свободата е относително нещо. Всички хора искат да бъдат свободни, но въпреки това са ограничени. Човек не е свободен да говори каквото иска; не е свободен и да прави каквото иска. Да правиш каквото искаш, това не е свобода.

В турско време един млад момък работел градинарство, но този занаят му омръзнал. Той решил да го смени с друг, по-лесен. Отишъл в Солун и като обикалял из града, той се спрял пред един абаджия и го попитал: „Искаш ли да ме научиш на твоя занаят?“ „Искам“. Момъкът останал при абаджията, който му дал парче аба, да се упражнява да шие. Цяла седмица той теглил иглата, но още нищо не знаел. Един ден при абаджията дошъл един турски бей, който му казал: „Майсторе, искам да ми ушиеш едни бирбучуклиши гащи. Ще дойдеш у дома да ги ушиеш“. Случило се, абаджията бил много зает и не могъл да отиде с бея, затова изпратил чирака си – той да вземе мярка и да го почака там. Доста време минало, но абаджията все още не идвал. Бейът казал: „Както се вижда, майсторът ти няма да дойде, затова ти ги скрой“. Дал му един топ сукно и го оставил да крои. Момъкът, който само от една седмица учел занаята и нищо не знаел, започнал да крои. Оттук-оттам мерил, но нищо не излязло. Като го гледал, бейът казал: „Вижда се, че нищо не можеш да направиш. Скрой ми поне една салтамарка“. Чиракът почнал да крои, но пак нищо не излязло. Ядосан, бейът му казал: „То се вижда, че и салтамарка няма да стане, но уший ми една тютюнева кесия. Ако и нея не можеш да направиш, ще те набия“.

Обикновено хората започват с големи работи – с бирбучуклиите гащи. Като не могат да ги направят, залавят се за салтамарка; като не могат да направят и нея, спират се на тютюнева кесия. Оттук идват всичките нещастия. Младият чирак трябваше да каже на бея: „Аз работя само от една седмица, още не съм научил занаята. Ще почакам да дойде господарят, той да скрой гащите“. Вие често се залавяте за работи, които не знаете, искате да минавате за майстори и казвате: „Каквото каже човек, всичко става“. Така е, но това се отнася за разумния човек – каквото каже той, става. Обаче каквото каже глупавият, нищо не става. Казваш: „Гладен ще умра.“ Който знае да пее, никога не умира гладен. В Англия има закон, според който не се позволява на просяците да искат милостиня, без да

проявят известно изкуство. Ако просиш, без да пееш или свириш, ще се намериш в затвора; щом пееш, всеки е готов да ти даде нещо.

Днес повечето хора влизат в живота без никакво изкуство и очакват да бъдат щастливи, учени, красиви. Това е криво разбиране. Ще пееш, ще свириш и тогава ще бъдеш щастлив; ако не пееш, ще се намериш в затвора. Искаш да станеш учен, но не ти се учи и казваш: „Бог е милостив, ще ми помогне“. Ако учиш, ще ти се помогне; ако не учиш, в никое училище няма да те приемат. Бащата може да е много богат, но богатството не спасява – учителите изискват и от богатските синове, както и от бедните. Казваш: „Млад съм, не мога да не греша. Ще се моля и Бог ще ми прости греховете“. По-добре да не грешаш – не разчитай всякога на молитвата. Ще грешаш, че после ще се молиш! „Защо греша човек?“ Защото е невежа. „Ама учен е човекът.“ И ученият греша – това показва, че има нещо, което и той не знае.

Три неща са нужни на човека като условия за правилното му развитие. Първо, той трябва да бъде здрав; второ, да има разумно сърце, с което да реализира своите естествени чувства и желания. Естествено е желанието ти да бъдеш добър певец, да вземаш три октави, но условия са нужни за това. Ако искаш да станеш добър певец, ще пееш, ще се упражняваш. Лесно е да се каже, че някой е даровит – даровит е, защото е работил в миналото. Без труд и работа нищо не се постига. Какъв смисъл има да дадеш нови, красиви грехи на скръбен човек? Той ще ги погледне и ще ги сложи настрана. Дай тези грехи на един млад, левент момък, да ги носи с радост. Хубавите книги се дават на учените, здравето се дава на силните хора.

Третото нещо, което човек трябва да има, е светъл, добър ум. „Нищо не зная, нищо не разбирам!“ Умът ти не е светъл. Радвай се и на малкото, което знаеш – то ще ти помогне за това, което трябва да направиш. Каквито знания и да имаш, пак трябва да работиш: нещата не се постигат изведнъж. Вземаш кибритената кутия, изваждаш клечка кибрит и цъкнеш: първата клечка не хваща, втората – също, едва третата се запалва. „Кибритът е овлажнял.“

И това е възможно; може и работниците да не са го направили както трябва. Важно е, че и при изработените неща пак се иска малко усилие.

И тъй, за да реализира своите мисли и чувства, човек трябва да бъде вътрешно самоуверен. Искаш да направиш нещо: уверен ли си в успеха на твоята мисъл и твоето чувство? Не е достатъчно само да имаш подтик – без увереност в това, към което се стремиш, няма успех. Наблюдавал съм как пият видните певци. Щом излезе на сцената, той вземе една свободна поза, уверен е в себе си. Гласът му се излива леко, плавно, като че извира отнякъде. Някой още в първия момент се смути, не е уверен в себе си: и той пее, но усещаш, че гласът му едва излиза от гърлото, като че ли го тегли с помпа. Истинският певец навсякъде и всякога пее. Гласът му може да не се чува, но и като мисли, и като чувства, той все пее. Слушаш един виден певец и казваш: „И аз искам да пея“. Ако мислиш, че отсега нататък ще се учиш да пееш, твоята работа е загубена. Пей при всички условия и не се безпокой. Знаете ли какво се иска от бъдещите певци? Тяхното пеење трябва да отговаря на изискванията на Любовта. В онзи свят съществата са крайно безпощадни – там и най-видният певец от Земята може да се провали в един момент. Никой не може да разчита на миналото, да каже, че на Земята е бил добър певец. Ще му кажат: „Ако пееш добре и вземаш тоновете правилно, певец си; направиш ли една малка грешка, не си певец. В света на Любовта не се позволява абсолютно никаква грешка.“ „Едно време бях добър певец.“ „Не е важно какъв си бил някога – днес не пееш добре“. Може някога да не си пял добре, а сега пееш хубаво.

Слушате някои религиозни да казват: „Едно време бяхме набожни“. Сега не сте ли набожни? „Не знаем какво стана, но изгубихме нещо ценно.“ Друг казва: „Никога не съм се молил, но се надявам на бъдещето – тогава ще се моля“. Това е все едно да искаш да станеш добър певец, без да си пял в миналото, без да пееш сега. Значи разчиташ на бъдещето. И това е възможно, но се иска гениална воля. Ако правиш гигантски усилия, можеш да

постигнеш нещо, но можеш ли да правиш такива усилия? Нещастieto на хората се дължи на тяхната сляпа вяра в бъдещето. В миналото не си живял добре, а очакваш в бъдеще да живееш добре. Хубаво е човек да вярва, но да вярваш само в бъдещето – това е позволено на младите момичета и момчета. Младият момък казва на възлюбената си: „Ще те направя царица. Каквото пожелаеш, ще го имаш“. Тя го слуша и вярва на всичко – тя гледа на него като на божество, което каквото каже, става. Всъщност от всичко казано се изпълнява едва една десета.

Една селянка, красива жена, се оплакваше от мъжа си: „Обичахме се, оженихме се, не живеем лошо, но едно не мога да забравя и да се откажа от него. Преди да се оженим, моят възлюбен обеща да ми купи кюркче с лисича кожа на врата. Оженихме се набързо и той обеща после да ми го купи. Ето, десет години минаха оттогава, и кюркчето още не е купено. Силно е желанието ми да имам такова кюркче – ще си отида на другия свят с отворени очи за него“. Питам мъжа: „Защо не купиш обещаното кюркче на жена си?“ „И аз не зная какво става. Като се накая да купя, все ще се случи нещо – и парите отиват. Получавам хиляда лева месечна заплата, а кюркчето струва десет хиляди лева. Как да ги спечеля?“. Казах на жената: „Както виждаш, мъжът ти има добро желание, готов е да ти купи обещаното, но няма пари. Ами ти защо бърза да се жениш? Трябваше да чакаш да ти купи кюркче и тогава да се жениш“.

И на вас казвам: не се женете без кюркче. Всяко нещо в началото става по-лесно, отколкото накрая. Казвате: „Ако работата започва зле, поне добре да свърши“. Прави сте, обаче някога работите започват добре, а свършват зле. Правилно е да започват добре и да свършват добре. Божественият живот започва добре и свършва добре. Ако животът започва добре, а свършва зле, в него има нещо човешко. Всяка работа, която е изпълнена с любов, мъдрост и истина, започва добре и свършва добре. Ако започва само с любов, а без мъдрост и истина, не е започнала както трябва. Не пренебрегвай нито една от добродетелите в своята работа. Това значи да започваш

с Божественото. Основа на живота и начало на всяка работа са добродетелите – без тях нищо не се постига. И като говори, човек пак трябва да изхожда от Любовта, Мъдростта и Истината. Този говор е музикален; без тези добродетели говорът е обикновен, немусикален.

Щастието и нещастията на човека зависят от неговото гърло, от това, как пее и говори. Според френолозите центърът на речта се намира някъде на челото, в средата на предния мозък. Който знае как да възприема светлината, той подхранва центъра на речта. Значи този център се храни със светлина – светлината е майка на говора, т.е. на речта. Затова се казва, че между очите и говора има тясна връзка. Който е откърмил добре центъра на говора, добре говори; ако не го е кърмил добре, в говора му има известно препятствие.

Казва се за Моисей, че бил гъгнив, имал някакво препятствие в говора си. Питам: от рождение ли е бил гъгнив? Един ден Моисей видял как египтянин бие един евреин. Вместо като посветен в Мъдростта да въздейства с мисълта си върху египтянина, той взел активно участие в разпрата. Без да мисли много, Моисей се намесил в тази борба и убил египтянина. От страх той го заровил в земята и избягал в пустинята. От този момент станал гъгнив. Цели 40 години Моисей прекарал в пустинята, където го умил Бог. Той разбрал, че чрез убийство не може да се спаси еврейският народ. Веднъж, като пасъл овцете, Моисей видял, че една къпина гори. Като се приближил към нея, той чул глас: „Събуи обувките си, защото мястото, на което стоиш, е свято“. Моисей трябваше да мине през огъня, докато разбере как се освобождават народите. Той беше сприхав, необуздан, но разбра, че само Любовта разрешава въпросите. След това Бог го изпрати да освободи евреите от робството на египтяните. В първо време Моисей се отказа от тази мисия, но Бог го убеди, че с помощта на брата си Аарон⁴⁸ ще свърши възложената му работа.

В сегашния ни живот Бог ни учи, като Моисей, как да изправяме грешките си. Казваш: „Какво толкова съм направил, че страдам?“ Защо беше гъгнив Моисей? Той не

се е родил гъгнив, но като съгреси, стана гъгнив. Грехът идва отпосле: Бог създаде човека съвършен, отпосле той съгреси и изопачи Божия закон. И до днес още Бог учи първия човек как да изправи грешката си. Всички хора учат същото, а именно как да изправят грешката на своето минало. Като ви наблюдавам, виждам колко сте несъвършени – всеки говори каквото му дойде на ума. Някой казва: „Една дума да кажа, огън ще падне от небето“. И Христовите ученици, като не ги приемаха в някое село, казваха да падне огън, да изгори тези хора. Христос ги питаше: „На кого служите вие?“. Светът не се поправя така. Обуздавайте езика си! Какво правят турците? Като кажат обидна дума някому, веднага започват да се молят; така постъпват източните народи. Християните, като ги обиди някой или ако те обидят, вземат особена поза, като че Бог е виновен за това.

Като ученици вие трябва да работите върху търпението. На повечето от вас ще пиша единица по търпение; за други добродетели може да ви се пише шест. Някой за грубост заслужава да му се пише седем; за скържавост заслужава също голяма бележка. Наблюдавам го какво прави. Има крава, която доу; като дойде при него беден човек, той едва издоява половин кило мляко – не иска да даде нещо на бедния. Като остане сам, той хваща здраво вимето на кравата и я доу. Значи за себе си вземаш много мляко, а за другите – малко. Това е неразрешен въпрос. Работете върху търпението, то е велика наука. Ще кажете, че само Бог може да търпи. Бог е дълготърпелив, а човек може да бъде поне търпелив. Търпението е основа, върху която се изгражда човешкият характер. Българинът е крайно упорит – той мисли, че е търпелив. Упоритостта не е търпение. Ако му пиша бележка за упоритост, ще му пиша седем. Между упоритостта и твърдостта има нещо общо, но търпението е съвсем друго нещо. Въздържанието води към търпение. Изкуство е да можеш всичко да направиш, но да се въздържаш. Някога е за предпочитане да се въздържаш да проявиш силата си, отколкото да победиш целия свят.

Един млад момък, студент, отишъл да наблюдава упражненията, които правят юнаците борци. Имало състезание между борци. Това се случило в един американски град. Студентът се провикнал нещо, заради което един от борците му ударил една плесница и го повалил на земята. Студентът скочил, изтърсил грехите си от праха и си казал: „Ще ти покажа кой съм аз! Ще ти отмъстя някога“. От този ден той започнал да изучава това изкуство и в продължение на десет години се развил толкова много, че могъл да вдигне един кон с кончето. Той намерил бореца, който му ударил плесница, и го запитал: „Познаваш ли ме?“ „Не те познавам.“ „Сега ще ти покажа кой съм аз“. Хванал го с една ръка за краката и го вдигнал във въздуха, после го обърнал с главата надолу и пак го вдигнал нагоре. Най-после го сложил на земята и му казал: „Аз съм онзи студент, на когото преди десет години ти удари една плесница и ме повали на земята. Тогава бях студент.“ „Да, тогава ти си бил студент, а сега аз съм студент пред тебе. Похвалям те, добре си използвал условията“.

Използвайте условията, които съдбата ви дава, за да станете силни, да се справите с нея. „Не можем да се борим със съдбата.“ Днес не можете да се борите, но когато станете силни и можете с едната си ръка да вдигате кон с кончето, ще се борите и с нея. Като дойде при тебе, хвани я за краката, вдигни я във въздуха, обърни я с главата надолу, после я остави на земята. Тя ще те погледне и ще каже: „Признавам силата ти“. Силен човек е онзи, който прилага правилно Божията Любов в живота.

*Христос е човекът на изобилната сила.
Христос е човекът на изобилната вяра.
Христос е човекът на изобилната любов.*

29 май 1938 г., София, Изгрев

ПОСЛЕДЕН В СВЕТА

Размишление

Ще прочета 10. глава от Евангелието на Матей.

От книгата „Великият живот“⁴⁹ ще прочета 10., 20., 30. и 40. страница.

Всички хора страдат от това, че искат работите им да се уреждат преждевременно. Например паякът си мисли, че като е майстор в тъкането, може да стане като човека. Лъже се той. Ако мравката мисли, че може да стане силна като човека, тя се лъже; ако птицата мисли, че може да хвърчи по-бързо от човеишката мисъл, и тя се лъже. Това са превзети възгледи. Такива възгледи имат и хората. Младата мома казва, че като нея няма такава красива мома, обаче красотата, която се губи, не е истинска. И юнакът мисли, че няма силен като него, но сила, която се губи, не е истинска. Мнозина казват: „Какви бяхме едно време – млади, красиви, богати!“. Богатство, което се губи, не е истинско; доброта, която се губи, не е истинска.

Казваш, че си лош човек. Лош си, но имаш условия да станеш добър. Има лоши хора, които са кандидати за добри; има и добри хора, кандидати за лоши. Как може лошият да стане добър и добрият – лош? Може, случва се това. Например имаш една златна монета, покрита с кал; цом я изчистиш, тя веднага светне. Ценна е тази монета, от чисто злато е. Значи като се изчисти калната монета, тя става ценна. И обратно, имаш монета, която външно изглежда златна; след време горният пласт се изтрива и отдолу прозира мед. Като постои на влага, медната монета позеленява. Къде отиде златната монета? Тя е била само позлатена, излъгали сте се в нейната стойност. Ако през време на изпитания вашите добродетели се

изтриват и не можете да изгържите, добри хора ли сте вие? Приложихте ли Божията Любов? Които не прилага Божията Любов, той е лош човек; който не прилага Божията Мъдрост, той е лош човек; който не прилага Божията Истина, той е лош човек. И обратно, който прилага Божията Любов, Божията Мъдрост и Божията Истина, той е добър човек.

Казва се, че Христос ще ни спаси. Ще ви спаси Христос, но при известни условия. Които прилага Божията Любов, Божията Мъдрост и Божията Истина, той ще бъде спасен. „Какво да направя, за да се спася?“ Приложи Любовта! „Аз обичам всички хора.“ Как ще докажеш това? Влизал ли си между бедни, страдащи и нещастни? Ако е на думи, всеки може да каже, че обича хората: как ще го покаже на дело? По какво се различава Божията Любов от ангелската, човешката и животинската? Много учени и философи са писали за Любовта, но същественото не са писали. Всички казват, че Любовта е велика сила, но в какво се заключава нейното величие? Конкретно трябва да се определи.

Казвате, че топлината и светлината се различават една от друга. Кои са отличителните качества на светлината и топлината? Светлината дава възможност на слепия да прогледне. Докато е в тъмнина, той се блъска натук-натам, минава за невежа; щом дойде светлината, веднага проглежда. Светлината осветява човека и го примирява с всички противоречия. „Недоволен съм от живота.“ Сляп си. „Какво да правя?“ Отвори прозорците си, да влезе повече светлина. Щом Божествената светлина влезе в твоя ум, ти си свободен от всички противоречия. „Що е топлина?“ Това, което размразява човека и го освобождава от вцепеняване на членовете му, е топлина. Здраве без топлина не съществува; без топлина не можеш да бъдеш нито добър, нито умен, нито силен; без топлина нищо не се постига. Някой се оплаква, че нямам пари, затова нищо не мога да направя. Това са празни думи: какво са парите? Ако е вярно, че парите са всичко, какво ще кажете за богатите? Пари имат, но боледуват; пари имат – и пак умират.

Сегашните хора говорят за парите като за необходимост в живота, но сами се заблуждават. „Пари нямам, нищо не мога да направя.“ Не, топлина нямаш: щом дойде топлината, и парите ще дойдат. „Как ще дойдат?“ Много просто. Един момък се оплаква, че момите не му обръщат внимание. Защо? Защото е грозен. Направи го красив, да видиш как ще го търсят красивите момичета: през прозореца ще влязат и пак ще го намерят. Светлината и топлината са невидими, но произвеждат големи резултати. Често малките неща произвеждат по-големи резултати от големите. Седиш замислен, четеш една философска книга – нищо не те смущава. Една малка муха кацне на носа ти и ти започваш да се смущаваш. Ти си голям философ, а се смущаваш от една малка муха. Умна е мухата – тя е добър педагог, възпитава човека; казва му: „Ти, големият човек, трябва да работиш и да изпълняваш Божията воля“. И волята, колкото и да е голяма, също се смущава от мухите. Достатъчно е да забият хобота си в кожата му, за да хукне да бяга. Ще кажете, че стършелът безпокои воловете. Само да бръмне около него, волята вдига опашка и бяга.

Казвам: в умовете на хората има много стършели, които постоянно ги безпокоят. Когато срещнеш, бяга и казва: „Страшно нещо са мъчнотиите и страданията“. Да, те са стършели. „Страшно нещо е дяволът.“ Страшен е за онези, които не знаят как да се справят. Най-слабото същество в света е дяволът, въпреки това всеки се страхува от него и бяга. Като му тропнеш с крак, той бяга. Най-големият капитал на дявола е лъжата, той е майстор в лъжата – така може да те излъже, че с години не си свободен от неговата лъжа. На какво ли не ви е научил дяволът? Той е внесъл между хората спора и недоразумението, той е внесъл безверието, той е внесъл недоволството и неразбирането на живота. „Лош е дяволът.“ Той не е лош, но вие се поддавате на лошото.

Двама души – земеделец и търговец, правят сделка помежду си. Първият оре земята, сее жито, жъне и го

прибира в хамбара. Търговецът идва да купува жито; погледне го, пипне го и казва: „Не отговаря на мярката“. С това той иска да го подцени, да го купи по-евтино. Земеделецът хвали стоката си, иска да я продаде по-скъпо. Най-после търговецът купува житото и го продава двойно по-скъпо; като го купува, казва, че не е много хубаво. Къде е истината, къде е дяволът? И в двамата: единият иска да го продаде по-скъпо, а другият – да го купи по-евтино.

Когато двама души се карат, и двамата са криви; когато се сърдят, и двамата са криви; когато не се обичат, и двамата са криви. „Кой е прав?“ Който е умен и добър. „Не съм ли добър?“ Това е все едно музикантът да пита не е ли добър музикант. Посвири малко, за да те чуя – ухото ми ще каже дали си добър музикант, или не. „Кой е добър художник?“ Окото ще ти отговори. Това, което окото преценява като хубаво, то е хубаво; не харесва ли окото нещо, то не е хубаво. Работете, за да придобиете истинското знание – благото, чрез което Бог се изявява. Чрез очите Бог те учи да разбираш кое е криво и кое не е, чрез ушите те учи да различаваш хармоничното от нехармоничното. Ако чрез очите си не виждаш красотата и чрез ушите си не познаваш хармонията, как ще разбереш другите неща? Мислите ли, че глухият е добър човек?

Преди години при мене дойде един млад офицер, сега генерал, и ми каза: „Намислил съм да се женя“. Показа ми портрета на една мома. „Тази мома ми харесва.“ Харесва ти, но тя не е за тебе. Вие се различавате по темперамент, по стремеж, по разбиране – не си подходжате. Ако се ожениш, само ще се измъчваш един-друг. „Нищо, аз я харесвам, ще се оженим за нея, че каквото ще да става.“ „Ожени се, твоя работа.“ След една година го срещнах и той ми каза: „Ожених се, но съжалявам, че не те послушах.“ „Сега ще си носиш последствията“. И генералът, като го ранят на бойното поле, ще си носи раната: и да съжалява, ранен е вече. Всяка грешка в живота не е нищо друго освен рана. Тя трябва да оздравее. „За кого

се отнася това?“ За онези, които са изгубили Любовта; за онези, които са изгубили Мъдростта и Истината; за онези, които са изгубили вярата; за онези, които са изгубили милосърдието. Но за онези, които имат вяра, любов, мъдрост, истина, това е развлечение.

Една Любов съществува в света – идеалната, т.е. Божествената. За нея никой не говори. Достатъчно е само да зърнеш нещо красиво, за да изпиташ една от проявите на тази любов. Например приятно ти е отдалече даже да зърнеш красивия планински връх: с години помниш тази картина. Ако не се радвате на красивите линии на планината, на чистия планински въздух и на слънчевата светлина и топлина, на какво друго ще се радвате? Божественото причинява радост. В светлината е свободата на човека, а в топлината – неговата сила. Между топлината и търпението има нещо общо, а именно – търпеливият е силен човек. „Аз съм силен.“ Ако си търпелив, силен си. Всичко, което се случва на търпеливия, в края на краищата е все в негова полза; нетърпеливият всякога свършва с разочарование.

Казано е за Бога, че е дълготърпелив. За да бъдеш поне търпелив, трябва да носиш в себе си Любовта, Мъдростта и Истината. Без тези добродетели не може да се говори за търпение. „Как да търпя? Обидиха ме.“ Кой се обижда? Според мене само слабият се обижда. Казали са ти, че си слаб като муха, обаче ти вдигаш 100–200 kg тежест на гърба си. Слаб ли си? Кажу на този, който те обижда, да вдигне същия товар. Той веднага ще се откаже – не може да го вдигне. „Признаваш ли, че съм силен?“ Онези, които не признават силата на Бога, се натъкват на страдания, които ще ги накарат да Го признаят като всесилен. Страданието е тежест на човешкия гръб. Кажеш ли, че Господ нищо не е направил за тебе, Той заповядва да сложат на гърба ти голям товар. Като не можеш да го носиш, веднага казваш: „Господи, признавам силата Ти; признавам, че се грижиш за мене. Моля Ти се, вдигни товара от гърба ми!“. Щом се помолиш, товарът се вдига.

Който отрича Истината, губи свободата си и товарът се слага върху него; който отрича Мъдростта, губи светлината и влиза в мрака на живота; който отрича Любовта, губи живота и влиза в смъртта. „Какво трябва да се прави?“ Приемете Любовта и прилагайте нейните закони. Един закон има тя: Не огорчавайте Бога в себе си. При мене са идвали мнозина с молба да изпратя от моите ученици да им проповядват Новото учение. Кого да изпратя от вас, кажете ми? Какво ще ги научите, откъде ще започнете? Ако ви пратя при умрелите, какво ще им говорите? Ако ви пратя при болните, при богатите, при силните, какво ще им говорите?

Питам: ако дяволът дойде при вас, какво ще го научите? Като бил на Небето, той чул за мъдростта на човека и решил да слезе на Земята, от него да се учи. Ако намери най-малката ви слабост, той ще ви използва; намери ли най-малката дупчица у вас, той ще почне да ви проповядва. Ако нямате никаква слабост, той ще ви слуша. Как ще ви проповядва дяволът? Като види, че работите, веднага ще каже: „Откажете се от тази работа, тя няма да ви донесе никакъв приход“. Ако сте женени, ще каже, че жена ви не ви обича, че е обикнала друг мъж. Той пъхне един бръмбар в главата ви и си отива. Някой се е оженил за една млада вдовица с деца, но тя не му е казала, че има деца. Като ходела с мъжа си из града и срещала баща с дете, тя се обръщала да гледа детето; казвала си: „Какво ли правят моите деца?“. Дяволът веднага нашенва на мъжа: „Виждаш ли как твоята жена гледа чуждия мъж?“.

Според мене когато жената гледа чужд мъж, тя вижда в него известна добродетел. Следователно не се съмнявай в жена си, не мисли, че жените обичат мъжете. Единственото нещо, което жената обича, това е детето. И мъжете не обичат жените: в своята жена мъжът обича детето. Нито жената е обичана, нито мъжът е обичан — те нямат нужда да бъдат обичани. Как ще разберете това? Здравият човек има ли нужда от разтърпка? Болният се нуждае от разтърпка. Да те

обичат хората, значи да те разтрупват. Бедния човек всеки може да го обича, но какво ще обичаш на богатия? Например на бедния човек можеш да му дадеш пари. Какво ще дадеш на богатия? Ако му дадеш пари, той ще се обиди; ако отидеш да помогнеш на силния, и той ще се обиди.

Казвате, че обичате Бога. Ако не обичате слабия, а казвате, че обичате Бога, вие не говорите истината – всъщност вие не обичате Бога. Като помагате на слабите, вие обичате Бога. Така вие сами изпитвате своята любов. В този смисъл ще усилите вярата на обезверения и ще възстановите неговата любов. Животът е велико училище, в което се изучават много уроци. Вие не знаете на какво се дължат скърбите и страданията в живота. Гневът е ненормална проява. Като се разгневи човек, лицето му става червено, пулсът му се изменя: ту се намалява, ту се ускорява. Тези признаци произвеждат известни противоречия в него. Не разчитайте на огъня на гнева. Когато Слънцето изгрее, трябва ли да се топлите на чуждите камини? Друг е въпросът, когато няма слънце; но лятно време, при силното слънце, при голямата светлина и топлина, лесно се справяте.

Като сте дошли на Земята, вие очаквате да заемете високо положение, да станете министри, генерали, майки, бащи. Това са все високи служби. Какво прави Бог в света? Понеже великите хора имат велики желания, Бог изпраща смъртта да ги възпитава. Той казва: „Доведи онзи министър, доведи онзи генерал“. Ще кажете, че това е смърт – заминаване за другия свят. Как ще разберете думите на Христос, Които казва: „Ако не станете като малките деца, не може да влезете в Царството Божие“. Ако не се освободите от вашите грандиозни желания – да станете богати, красиви, умни и добри, няма да влезете в Царството Божие. И красив да си, ще умреш; и богат да си, ще умреш; и владика да станеш, пак ще умреш; и цар да си, и министър да си, ще умреш.

За да не умреш, трябва да се откажеш от всички човешки желания. Единственото нещо, вложено в човека,

е желанието му да живее, да познае себе си и своя брат. Кои е твои брат? Всички хора. Ти трябва да бъдеш техен брат и да проповядваш учението, че съществува един Баща. Всички хора, които са забравили това учение, са като артисти в театър: един играе ролята на цар, друг — на царица, трети — на съдия, на просяк, на слуга. Питам: това, което се играе на сцената, реално ли е? Само Любовта е реална: тя побратимява хората; знанието ги примирява, Истината ги освобождава.

Ще дойде ден, когато Бог ще изпрати ангели от Небето да вземат всички големци от Земята и да ги заведат в гругия свят. Вие ще се намерите в положението на Йосиф, когото братята продадоха; после заклаха агне, с кръвта на което напръскаха грехите му, за да докажат на баща си, че звяр го е разкъсал. Всъщност те го продадоха и взеха пари за това. Еврейска работа! Когато дойдоха гладни години, синовете на Йаков отидоха при Йосиф, който им се откри.

Аз желая да бъдете на страната на Йосиф, а не на страната на братята му, които го продадоха. Бъдете последни в света! Кои е последен? Които следва закона на Любовта. Бъдете като Йосиф, последни в света, за да се ползвате от Божието благословение.

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

19 юни 1938 г., София, Изгрев

ДВЕ ПОСОКИ

Размишление

Ще прочета 10. глава от Евангелието на Лука.

В живота си човек може да бъде изненадан от две неща: от приятни и от неприятни работи, от радости и от скърби. Представете си един човек, израснал над нормалната височина. Пишат във вестниците за един млад египтянин, който бил висок близо три метра. Какво ще прави той, ако гоїде на Изгрева? Повечето наши къщи са високи около два, до два метра и половина. За да влезе вътре, той трябва да се навежда. Ето една неприятна изненада.

Един българин се върнал от чужбина в родното си село. Той ходил на печалба, където спечелил много пари. Отдалече още той зърнал жена си и дъщеря си, вече станала мома. Като приближил, чул, че и двете плачат. Какво ли се е случило? На въпроса защо плачат, жена му казала: „Снощи дъщерята сънувала, че се оженила и родила момченце, което умряло. Отиде детето!“ – казала майката и продължила да плаче. Бащата се учудил на тяхното невежество и казал: „Няма да се прибера у дома, докато не намеря по-невежи хора от вас“. И той тръгнал по селата. Още в първото село се натъкнал на нещо особено: на един покрив стоял селянин, който се готвел да се хвърли оттам, за да обуе новите си бирбучклии гащи. Долу двама души държали гащите, за да ги обуе селянинът. „Стої, не се хвърлай отгоре! Покривът е висок, може да се убиеш. Аз ще те науча как се обуват гащи.“ „Моля ти се, научи ни, ние ще те възнаградим.“

След това отишъл в друго село – там видял по-голямо невежество. Спрели се хора пред една врата и плачат. Какво става? Всички били сватбари. Като дошли до дома на момъка, видели, че момата не може да мине през вратата

на къщата, защото била висока над два метра. Какво да правят? Да махнат вратата, не може; да наведат главата на булката, не могат. Всички плачат – трябвало да отрежат главата на булката. Лесно ще я отрежат, но как ще я закрепят после? Той извикал: „Аз ще ви науча как се навежда глава, без да се реже, но ако ми дадете нанизите на булката.“ „Ще ти дадем каквото искаш, само да ни помогнеш“. Той скочил на врата на булката и тя веднага си навела главата. „Теглете я сега навътре.“ Вие се смеете, но в този разказ има голяма духovitост.

Днес учени и прости, вярващи и безверници често изпадат в положението на невежите. Нещастие сполети някого и той тръгне от една къща в друга – да се оплаква, че го е сполетяло нещастие. Колкото и да се оплаква, никой не може да му помогне – той сам ще си го носи. Той себе си не разбира, иска хората да го разберат! Носиш тесни обувки с тесни върхове, по модата. Като ти излязат мазоли, чушиш се защо страдаш. Кои е причина за твоето страдание? Ти самият. Ако младата мома има мазоли на краката си, вината е в нея – тя иска да носи модерни обувки, да се харесва на момците, а после страда.

Ще кажете, че това не е научно обяснение. И научните въпроси не са точно обяснени. Какво е разстоянието от Земята до Слънцето? Двама студенти седят при мене и се разговаряме. Питам ги: „Какво е разстоянието от Земята до Слънцето?“. Единият казва, че е около 92 милиона мили, а другият казва, че според последното изчисление е 93 милиона мили. Разликата между двете изчисления е един милион мили. Точност ли е това? Даже един километър разлика е пак голяма. Представи си, че тръгнеш за Слънцето и според последните изчисления се намериш на едно разстояние от един милион мили – и там спреш. Какво ще правиш, увиснал в пространството?

Ще ви приведа още един пример. Един млад учител от Свищов имал нужда от пари. Дълго мислил откъде да намери тези пари. Една вечер сънувал, че някой му донесъл една торба с пари. Зарадвал се той и си казал: „Де да

беше по-рано, но и сега мога да си оправя сметките“. В това време видял – една крава се задава към него и иска да го убодe. Той започнал да се брани: ритал с краката, махал с едната ръка, а в другата държал здраво торбата с пари. Най-после той успял да ритне кравата и тя паднала на земята с краката нагоре. Изведнъж усетил, че вода се излива върху него. Стреснал се и се събудил. Какво да види? Торбата с парите, която здраво държал в ръката си, бил единият край на чаршафа. Кравата била масата до него, която в борбата се обърнала с краката нагоре. На масата имало кана с вода, която се разляла върху него и го събудила. Не всички неща в живота са реални. Разрешените въпроси насън не са разрешени в реалния живот.

В заключение казвам: всичко, което човек придобива, трябва да бъде заслужено. Земята е велико училище, където всекому се дават специфични задачи. Определено е всекому какви задачи да се дават. Когато ученикът държи матура, дават му се три въпроса или три задачи, на които той трябва да отговори; според отговора е и бележката. Ако ученикът реши правилно и трите задачи, пишат му отличен; ако не реши нито една задача, той пропада.

Често религиозните казват, че имат вяра; и светските хора имат вяра. Разправяше ми един приятел какво видял на един сеанс. Стои една жена, изправена пред една черна дъска. Един мъж на десет метра разстояние от нея хвърля остри ножове от двете страни. Хвърлил един нож до ухото, който минал точно до него, забил се в дъската, без да я докосне. Така той хвърлил дванадесет ножа около нея; ножовете се забивали в дъската, без да я засегнат. Жената стояла спокойно, без да мигне. Тя вярва в него, но вярва и в себе си. Ако изгуби самообладание или ако ръката на мъжа трепне и ножът се забие с един сантиметър навътре, ще попадне на живо месо. Ще кажете, че това е акробатство. Изкуство е това. Колко упражнения е правил този човек, за да придобие самоувереност. Голяма точност в удара се изисква, за

да попадне ножът намясто. И тъй, когато човек хвърля думите си, всяка дума трябва да падне на мястото си; попадне ли не намясто, тя е лоша дума. Всяка дума, излязла от устата на човека, трябва да отговаря на истината. Никога не говори неверни неща!

В едно царство имало закон, според който всеки човек имал право да носи само една монета в себе си. Нарушителят на закона се наказвал с пет години затвор. Който нищо не носел, пак го наказвали. Значи трябвало всеки да носи по една монета. Ще кажете, че този закон не бил намясто. Според мене едната монета подразбира един обяд. Може ли да обядваш два пъти на ден? Представи си, че си един от онези герои, които ядат много. Колкото и много да ядеш, повече от една печена пуйка не можеш да изядеш. Опиташ ли се да изядеш след това и втора пуйка, ще се намериш в затвора, т.е. в болницата.

Един турчин от Варненско напъгнал колата си с череши и тръгнал за Добрич, там да ги продаде. Из пътя си хапвал една череша след друга — и все с костилките. Като стигнал в Добрич, той не могъл да слезе от колата: стомахът му бил задръстен от костилките. Като отворили стомаха му, извадили много костилки. Ако отворите вашите стомаси, колко костилки ще намерите? Защо страдате? От лакомия: това е слабата страна на човека. И в доброто има слаба страна, и в лошото има слаба страна; и в любовта между хората има нещо слабо. Слабата страна на човешката любов е причина за всички страдания. Някоя майка има слабост към едно от децата си. На него дава повече храна, към него има особени грижи, поради което един ден то ще страда. Днес му дава повече масло, утре — повече ябълки, докато стомахът му се разстрои. На детето, което по-малко обича, дава по-малко храна, но то става по-здрово.

Един българин отишъл на гости в дома на един грък. Той го задръжал на обяд. Жената режела хляба на филийки, а мъжът казал: „Тънкофай, тънкофай!“. С това искал да каже да реже тънки филии. Българинът се обадил: „Аз ще ги направя диплофай“. Той е научен да

нагъва хляба, дебело реже филиите; гъркинята ги реже тънки. Малките работи трябва да се използват — в тях се крие известна поука. Не се ли използват, всяка скръб, радост или нещастие могат да причинят голяма пакост. Малката искра може да запали цяла плевня; най-малкият повод, най-малката причина може да произведе пожар. Ако имате към едного по-голяма любов, а към друго — по-малка, вие произвеждате раздор, недоразумение между тях.

На какво се дължи ревността? На голямата любов. На какво се дължи омразата? На малката любов. Значи голямата любов ражда ревността, а малката — омразата. Как ще се справи човек с ревността? Чрез доброто: ревнивият трябва да бъде добър. Без доброто ти можеш от ревност да убиеш човека. Какво прави с жена си ревнивият мъж? Той може да убие и нея, и онзи, в когото има подозрение. Хората лесно си удрят плесници. Това става във физическия и в психическия живот. Някой не може да търпи, когато другите се молят, затова християните обичат да се молят тайно — така те минават за скромни. Турците пък имат обичай да се молят в присъствие на друг човек, като свидетел. Случи ли се да няма свидетел, турчинът забива бастуна си в земята, слага му шапката и палтото си — те да му бъдат свидетели. Но в молитвата и на християнина, и на турчина има крайности. В това отношение християнинът е страхлив, а турчинът — тщеславен. Християнинът се страхува от мнението на хората, не иска да го критикуват, а турчинът обича сам да се критикува.

Питате: „Какво ще правим в духовния свят?“. Като отидете в духовния свят, ще изложите картините си, които сте изработили през живота си. Млади и стари — всеки ще носи своята картина. Който е живял добре, ще има по-хубава картина. „Нали ще оставим тялото си на Земята?“ Тук ще оставите само опаковката си, физическата черупка — съдържанието си ще занесете в другия свят. Съдържанието, върху което сте работили, е добре опаковано: въз основа на картината ви ще се

реша какво ви се пада. Ще кажете, че това са празни работи. Питайте онзи, който е отишъл в другия свят, да ви каже празни ли са тези работи, или не. Някой си отишъл в другия свят, но тъй като картината му нямала съдържание, върнали го при лошите условия на живота, там да я изправи, да постави нужните сенки и светлини. Той се видял в чудо, не знаел да рисува. Той казал: „Моля ви се, пратете ме на Земята, където рисуват картини, тук не мога да направя нищо.“ „Подай заявление до Господа.“ „Вижте дали е направил поне едно добро“. Прегледали книгата на живота и видели, че някога той е дал един морков на една бедна вдовица. Значи могло да му се помогне да влезе в другия свят. Казали му да се хване за моркова, за да го изтеглят от лошите условия. Хванал се той за моркова, но на него се хванали още много непризнати художници. Ангелът потеглил и тях за другия свят. Като видял това, той извикал: „Морковът е мой“. В този момент морковът се счупил и всички заедно с него падали отново в Ада.

Често ме питат защо се молим. Ние правим общи молитви, за да не развалим доброто, което сме направили, да не счупим моркова. Нашият морков трябва да бъде здрав, за да се хванат много хора за него и да излязат заедно с нас от лошите условия. „Не може ли по друг начин?“ По много начини може, но за да излезеш от Ада, нужен ти е поне един морков: без морков от Ада не можеш да излезеш. От Рая може без морков, но не и от Ада. „Що е молитвата?“ Силно оръжие, с което можеш да излезеш от лошите условия на живота. Христос казва: „Бъдете будни и всякога се молете, за да не изпаднете в изкушение“. На Земята човек е поставен пред големи изпитания: някога и най-силният не може да издържи. Гледаш го — здрав, прав, като планина, но случи му се нещо — и за няколко дни заминава за другия свят.

Мнозина вярващи и учени мислят, че са дошли до положението да разбират всичко. Според мене само онзи разбира всичко, който може сам да си вдига и сваля товара; остане ли други да му помагат, той има още

много да учи. Гледам, един брат дава нещо на друг. Какво му дава, не се вижда — толкова е малко. Братът го слага на ухото си и влиза при мене. „Какво си сложил на ухото?“ „Една игла.“ „Ще я загубиш.“ „Няма да я загубя, защото е с конец.“ „Добре си направил, че си ѝ вдянал конец.“ Някои сестри зашиват чаршафа на юргана ми, но често забравят иглата. Що е иглата? Малкото добро или зло, което можеш да направиш на човека.

Значи и доброто, и злото са едно и също нещо, проявено в две посоки: доброто — в положителна посока, а злото — в отрицателна. „Възможно ли е доброто и злото да са едно и също нещо?“ Богат си, облечен си добре — и така влизаш между бедните. Мислиш ли, че ще те приемат добре? Още като влезеш между тях, те ще проявят недоволство от тебе. И обратно: ако влезеш окъсан, бос между богати, пак ще бъдат недоволни от тебе. Следователно ако отидеш при бедните, ще се облечеш скромно, като беден; ако отидеш при богатите, ще се облечеш като тях: няма да се облечеш по-лошо от бедните, нито по-добре от богатите. Когато ви канят в дворец, ще се облечете най-много като царя и царицата; ако се облечете по-добре от тях, ще се изложите. В един дворец поканили гости. Царската гръщеря била облечена по-скромно от гостенките. Не бъди пръв по облекло, а последен по положение: правилно е да бъдеш пръв по положение, последен по облекло. Защо? Научните книги са за учените, а простите книги — за простите хора.

Дрехата трябва да отговаря на положението на човека. „Какво е предназначението на човека, какво е моето предназначение?“ Питам: какво е предназначението на очите ми? Като са дошли да ми служат, те не търсят щастие: задачата им е да гледат външния свят, чрез тях да се уча да чета и пиша, да придобивам знания — и каквото постигна, пръв аз да бъда щастлив. Щом аз съм щастлив, и те ще бъдат щастливи. Ако очите ми не изпълнят своето предназначение, те не са на мястото си. „Защо съм дошъл на Земята?“ Да бъдеш проводник на Божията Любов. Чрез душата си ти ще приемеш Любовта

и ще я предаваш на окръжаващите. „Какво ще стане по-нататък?“ Това не е твоя работа, това е работа на Бога. Ти си длъжен да бъдеш проводник на Божията Любов и ако не изпълниш предназначението си, ще те държат отговорен. Щом си проводник, Божията Любов, Божията Мъдрост и Божията Истина ще влязат чрез тебе в целия свят. „Защо ми са гадени ръцете и краката?“ Чрез ръцете ще бъдеш проводник на справедливостта, а чрез краката – на доброто. Краката и ръцете трябва да бъдат добре организирани, да изпълняват своето предназначение. Доброто носи товара на живота, както краката – това на мялото. Търпението е в зависимост от краката. Онова, което носи радостите и скърбите, щастието и нещастията, са човешките крака. Добрият човек еднакво понася и радостите, и страданията. Това се дължи на доброто в него.

Защо Бог допусна страданията и противоречията в живота? Те са дело на самия човек. Някой ми носи чиния с пресни ягоди, около 15–20 ягоди. Гледам, при мене стоят 10–15 братя и сестри; вземам чинията и си мисля: „Ето, този брат създаде едно противоречие за себе си и за мене. Ако задържа ягодите за себе си, ще си причиня страдание или неприятност; ако дам на всички по една ягода, ще си причиня радост“. Предпочитам последното: давам на всички по една ягода и връщам чинията празна. Всички остават доволни, че са опитали ягодите; и аз съм доволен, че съм постъпил правилно. И вие, като имате една чиния с ягоди, раздавайте, за да се радват всички – за себе си задържете само една ягода. Това изисква Божественото – то е в единицата. За Божествените блага няма хамбар.

Събирайте съкровища за другия свят. Какво се разбира под „съкровище“? Каквото даваш на Земята, това ще получиш и в другия свят, но стократно увеличено – там всяко благо ражда изобилно. Даваш на някого една круша: като отидеш в другия свят, ще намериш не самата круша, но нейното дърво, което ще ражда най-малко дванадесет години наред. И най-малкото добро, направено на Земята,

веднага се посажда в другия свят. „Искам да бъда красив.“ Това зависи от тебе и от хората. Ще бъдеш красив, ако обичаш хората и ако хората те обичат; ако ги мразиш, и те ще те мразят — тогава ще погрознееш. Който иска да стане красив, нека приложи Любовта — и ще опита дали думите ми са верни. Обаче това не може да стане за един ден.

Един студент слушал една моя беседа, в която съм казал, че постът лекува всички болести. Понеже имал някаква болест, той се подложил на глад. Постил тринадесет дни и толкова много отслабнал, че майка му и баща му се уплашили и дойдоха да ме питат какво да правят. Казах им да не се страхуват и да го оставят свободен, той сам да реши: ако иска да продължи поста, нека продължава. „Може да умре.“ „И без пост може да умре.“ Човек трябва да бъде свободен. Искаш да направиш едно добро. Колкото и да е малко, направи го без никакво отлагане — от това добро зависи твоето бъдещо щастие. Каквото си намислил — да пееш, да свириш, да четеш, да работиш, да говориш, направи го без отлагане. „На кого ще говоря? Няма кой да ме слуша.“ Представи си, че си в салон пред публика и ти говориш. И сам да си, все някой те слуша — от видимия или от невидимия свят някой те слуша. Каквото направиш мислено, някога ще се реализира.

Сега аз говоря на онези от вас, които искат да прилагат. Работете върху самообладанието. Беден си, нямаш пет пари — дойде някой и ти донесе една торба със злато. Едва се зарадваш на златото — и веднага ти казват, че трябва да го върнеш. Ако и в този случай се зарадваш, ти имаш самообладание. Както се радваш на торбата със злато, така се радвай и когато ти я вземат.

При един пловдивски богаташ дошъл един човек да иска пари назаем. Богаташът му дал 30 турски лири с условие да ги върне в известен срок. Длъжникът взел парите и отишъл на пазара да си купи нещо. Богаташът го последвал и какво видял? Длъжникът се спрял пред един

магазин и поискал да му претеглят половин килограм черен хайвер. Богатият се изправил до него и казал: „Моля ти се, дай да проверя парите, направил съм грешка в изчислението“. Като взел парите, прибрал ги в джоба си и казал: „Приятелю, който взема пари назаем за черен хайвер, той няма намерение да ги връща“. С други думи казано: който не използва правилно богатата на живота, разумният свят го лишава от тях. Щом вземаш пари назаем, трябва да купиш хляб за жената и децата, да не гладуват; като купуваш черен хайвер, ти не си нуждаещ се.

Същият закон се отнася и до духовния свят. Щом имаш пари, купи един хляб и го занеси у дома, да зарадваш жена си и децата си, т.е. да зарадваш духа, душата, ума и сърцето си. Това изисква Бог от всички. Този е пътят за придобиване на вътрешен и външен мир.

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

26 юни 1938 г., София, Изгрев

СЛИЗАНЕ И КАЧВАНЕ

Размишление

Ще прочета 10. глава от Евангелието на Матей.

В живота съществува една област на миражи. Те са причина за разочарованията на хората, които са в положението на пустинниците. Ожаднели до смърт, те виждат пред себе си извори: вървят ден, два, три, но не достигат до никакъв извор. И вярващите минават през миражите на живота. Те мислят, че идеите, които са възприели, изведнъж ще ги доведат до Царството Божие, но остават разочаровани. Мислят, че са заобиколени с ангели, а не с хора, но и тук се разочароват. Очакват да видят такива ангели, каквито някога са им описвали: красиви същества, с криле и със светлина около себе си. И на Земята има кандидати за ангели – те се отличават не толкова по красотата, колкото по обхода. „Докажи, че между хората има ангели.“ Това не може да се докаже – вие сами ще ги намерите и ще се убедите, че е така. Те не са въплътени ангели, но кандидати за такива – от тях зависи дали ще станат ангели. Някой е кандидат за съдия, но дали ще стане, това е въпрос; кандидат е за музикант, но за да стане такъв, той трябва да свири, да учи, да държи изпити.

Помни: без усилия нищо не се постига. Вижте какви усилия прави малкото дете, докато стъпи на краката си. Като слезе на Земята, месеци наред то води несъзнателен живот – то живее благодарение на майката. Тя съзнава неговите нужди и го поддържа. Постепенно то расте и съзнанието му се пробужда. Така изучава външния свят и започва да се радва на всичко, което го заобикаля. Детето живее в един особен свят, без задължения, но колкото повече расте, животът му се изменя: от него се изисква вече работа и то разбира, че не е дошло само за развлечения.

И вярващият минава през същите фази. Първоначално той живее високо в съзнанието си, в света на радостта, когато нищо не се иска от него. Постепенно той слиза на земята и разбира, че е дошъл тук да работи. Значи вярата на човека постепенно се усилва, докато един ден той стъпи здраво на краката си, както малкото дете. Така е, но вярата не е способност, както мнозина мислят – вярата е особено чувство, което има отношение към разумния свят. Много чувства има в човека: лични, семейни, обществени, общочовешки, приятелски, морални и др. Такова чувство е и вярата. Чувствата събират енергия, която умът използва; те дават подтик и на душата.

Казвате, че имате вяра. Всеки има вяра, но и тя има степени. Казва се: „Силна и слаба вяра“. Някога вярата помага на човека да се справи с изпитанията си, но някога е слаба, не може да му помогне. Значи и вярата расте като растенията. Чрез вярата човек се свързва с разумния свят и вижда, че той не нарежда работите, но друг ги нарежда. Ако не вървиш в правия път, работите не се нареждат. Ще кажеш, че вярата прави всичко: значи ще сложиш яденето на огъня и ще вярваш, че ще се готви добре. Не, знание е нужно. Ако не знаеш колко време да се готви, какъв да бъде огънят, яденето може да остане сурово или да прегори.

Колко време е нужно, за да създадеш едно красиво чувство в себе си? Колко време е нужно, докато узрее един плод на добродетелта? Много време е нужно за това. Човек е градинар на своята душа – райската градина. Години наред с мотика в ръка той трябва да обработва плодните дървета – и като узреят, тогава ще има право да ги вкуси. Мислите ли, че като се върнете отново в Рая, ще ядете от плодовете на райските дървета, както Адам и Ева? Първите човеци бяха градинари – те имаха право да ядат от всички плодове, с изключение на тези от забраненото дърво, но престъпиха закона. И до днес още хората носят в кръвта си отровата на горчивото дърво. Затова, като се разболее някой, лекуват

го с горчиви лекарства: пелин, хинин и др. И сегашният човек е градинар. Дълго време ще работи той в своята градина, докато заслужено се върне в Рая; дълго време ще се лекува той с горчиви билки и лекарства, докато се пречисти кръвта му. Ще дойде ден, когато ще се лекува с умствени билки: ще каже само една дума или ще помисли нещо – и ще оздравее.

Като изучавам хората, виждам какви гарби и способности имат. Чудя се защо не работят съзнателно върху тях, за да ги използват. Някой е голям физиогномист, без да е изучавал физиогномика. Той само те погледне и казва: „Ти си неразположен, ти не гледаш добре на хората“ и т.н. Така е: има хора, на които погледът към света е отворен, широк, други са затворени, мрачни. Ако те погледне такъв човек, може да заболееш – такъв поглед може да убие човека. В такъв случай казват, че си урочасан. Ако човек с лоши очи погледне един вол, той моментално пада на земята и умира. Има баби, които лекуват от уроки. Бабата вземе едно прясно яйце, удря го в челото на вола и той става на краката си. За да не пострада животното или човек от уроки, избягвайте да го хвалите. Само силният човек издържа на похвалите; слабият се поддава на тях и току-виж, паднал на земята. Някой се оплаква от главоболие – урочасан е. Да благодарим, че силата на лошите очи не е голяма, та слабо го е засегнала.

Знание е нужно на човека, да разбира първо себе си, а после – своя ближия. Някой ден ще ви прочета два-три листа от една интересна научна книга, да видите каква мисъл, каква логика има в нея. Математиците ще разберат съдържанието на книгата, а останалите едва ли ще разберат нещо; ако разберат, не могат да предадат какво са разбрали. И вие разбирате как трябва да се живее, но не можете да живеете правилно. Защо? Защото животът е величина от висшата математика. Метафизиците и психофизиците говорят за пространството като за математическа и физическа величина. Според тях пространството се състои от безброй точки, които се

проектират на равнината; геометриците даже измерват пространството като физическа величина. От това гледище и животът е величина, която се проектира в света, в който ние живеем. Ако човек не разбира законите на живота, той е в положението на онзи, който не разбира основните точки на геометрията: той ще извади криви заключения за законите на геометрията. Така и вярващият, и ученият, които не разбират живота, изваждат криви заключения за него.

Често религиозните изпадат в крайна самоувереност, с която пакостят и на себе си, и на окръжаващите. И друг път съм разказвал за голямата самоувереност на един наш познат от Търновско. Той мислел, че с вяра всичко се постига. Един ден, като вървял край селото, той видял селския бик. Отдалече още чул рева му и си казал: „Лесно ще се справя с него“. Като се приближил, той извикал силно: „В името на Господа Исуса Христа, забранявам ти да реवेश!“. Бикът го погледнал и се хвърлил върху него. Започнала се отчаяна борба, в която се намесил пъдарят – така нашият познат се спасил от бика. Защо трябваше да губи толкова енергия да се бори с бика? Ако вярата ви е силна, използвайте я за нещо разумно, а не за борба с бик. Вярата може да лекува, но всички хора не се лекуват с вяра. „Ако имате вяра като синапово семе...“ Значи вярата е на степену. Който следва духовния път, трябва да вярва на ближния си като на себе си.

Любовта е сила, която работи в живота. Вярата е барометър, който показва степента на Любовта. В обикновения живот вярата се определя като силна и слаба. Френологът лесно определя силата на вярата: достатъчно е да пипне центъра на вярата с пръстите си, за да определи силата ѝ. Някои смесват вярата с надеждата или надеждата с любовта. Те са различни сили – всяка от тях има определено място на човешкия череп. Надеждата действа във физическия свят, от сутринта до вечерта. Днес се обличаш с нова греха и разчиташ на нея до вечерта. Вярваш, че следващата година ще имаш нова греха – тук действа вярата; вярваш, че ще станеш

добър, гениален. Значи надеждата борави с малки величини, за ден-два; вярата борави с големи величини. Който има надежда, не се обезсърчава: надеждата идва в подкрепа на вярата. У когото вярата и надеждата са силно развити, той не се обезверява.

Пазете се да не се вмъкне тщеславието във вярата ви – то преувеличава нещата. Така човек си въобразява, че вярата му е по-силна, отколкото в действителност, той изпада във фалшиво положение. Пазете се да не влезе във вярата чувството на самоуважение и гордост: вие ще мислите, че като вашата вяра няма друга. Пазете се и от страха – той внася неувереност във вярата и тогава каквото обещаете, няма да го изпълните. И десет револвера да гадете на заека, щом зашумоли нещо, той веднага хуква да бяга. И вие, като минат всички опасности, почвате да се оправдавате. Работете върху себе си: един трябва да се справя със страха, друг – с тщеславието си, трети – с гордостта, с алчността, с гнева, със суетността и др.

Ще кажете, че човек има любов към Бога. Любовта е сила, която минава през всички същества. Тя излиза от Бога, минава през ангелите, после – през хората, и най-после – през животните. Това са форми на Любовта със специфични образи. „Човек трябва да люби.“ С каква любов? С Божествена. Тази любов никога не изчезва, никога не умира. Вън от нея каквато и да е любовта, тя е слаба, изменлива. Майката обича детето си: още преди да го роди, тя вече го обича. Като го изгуби, тя изгубва и любовта си – тя среща много деца, но не ги обича. Докато е живо детето ѝ, тя се учи да обича и другите деца. Защо майката обича своето дете повече от другите деца? Вие твърдите, че всяко дете идва на Земята по волята на Бога. Щом е така, защо тя не обича другите деца, дошли на Земята също по волята на Бога? Казваме, че всяка майка е добра, обаче кармически не излиза така. Коя е причината майката да има слаба вяра, надежда и любов? Значи в нея е развит само един център: тя има желание да си хапне, да се облече добре, а що се отнася

до висшите чувства, чрез които сме свързани с невидимия свят, у нея те са слабо развити. И майката трябва много да работи върху себе си, да развива висшите чувства и способности.

И досега още се проповядва, че като умре човек, ще му се открие онзи свят. Възможно е, не оспорвам това, но питам: защо богатият трябва да обеднее, за да разбере какво представлява бедността. Като богат той има всички условия да влезе между бедните и да разбере бедността: защо трябва сиромашията да хлопа на вратата му, за да я разбере? Защо трябва човек да умре, за да види онзи свят? Не е ли по-добре, преди да е умрял, да знае какво представлява онзи свят? Като умре, всеки ще види онзи свят, но колцина от вас са го видели още сега? Някои казват, че съм ходил на онзи свят. Не отричам това, но казвам, че онзи свят е широк. На Земята виждаме само едно небе, на онзи свят има седем небеса. На първото небе човек вижда само грешките си, на второто небе вижда отношенията, които е имал към хората; на третото небе вижда своя умствен живот – знанието, с което е разполагал: там ще разбере какво му предстои да учи и ще пожелае отново да слезе на Земята, за да придобие нови знания.

Като ви говоря за онзи свят, вие се обърквате, искате да знаете как трябва да живеете на Земята. Ще живееш по два начина: сутрин ще излезеш от главата, ще слезеш в гробовете, а оттам – в стомаха; вечер ще излезеш от стомаха, ще се качиш в гробовете и оттам – в главата. Ще заспиш и сутринта ще се събудиш в главата, откъдето ще започнеш отново да слизаш. Ако се научиш правилно да слизаш и да се качваш, ти знаеш как да живееш на Земята. Казваш: „Цяла нощ сънувах, че ходя из пещери“. Това е животът в стомаха, т.е. лабиринтът на физическия свят. „Цяла нощ ме гонят.“ Ще те гонят, разбира се, лабиринт е това. Като излезеш от лабиринта, ще се качиш на високо място – в гробовете, където се открива нов, красив свят – на зазоряване. Оттам ще се качиш в още по-висок свят – в главата, т.е. в

Божествения свят, съвсем неразбран за вас. На Земята този свят не може да се разбере, затова човек се събужда и отново започва да слиза.

Физическият свят е отражение на Божествения. Първо ще изучавате физическия свят: ще изучавате растенията и животните, за да видите колко неща се крият в тях. Ако започна да ви разказвам какви неща още ще се разкриват в растенията, вие ще мислите, че фантазирам. Какво ще кажете, ако видите цветната аура на растенията? Всяко растение е обвито със седем различни цвята, които се преплитат красиво и образуват неговата аура. Виждате Витоша като красив образ, съчетан от хубави линии: вълн от това обаче тя има в себе си друго нещо, което заслужава вниманието на всеки човек. Това, което крие Витоша в себе си, и с най-увеличително стъкло не се вижда.

Христос казва: „Който се отрече от Мене пред человетецте, ще се отрече и аз от него пред Отца Моего, Който е на небеса“. Както учениците на Христос проповядваха Словото Му, така и вие приемете Божията любов и Божията светлина. Само така ще се осмисли животът ви, само така ще бъдете силни, ще се научите да живеете. Като знаете това, не питайте защо сте неразположени, мрачни. Сега си го един меланхоличен човек и си възприел неговото неразположение; сега си го човек, който мисли и чувства правилно – и ти ставаши като него добър, весел. Човек се влияе от оръжаващите – слабият се поддава лесно на чуждо влияние.

Ще кажете, че лошите мисли се гължат на дявола. Възможно е: първата причина може да е дяволът, но той не е сам – най-малко 40–50 души са в негова услуга. Той ги изпраща да изследват вярата, надеждата и любовта на човека, за да знае с какво ще се справя. После те изучават какво богатство има даден човек, къде е скрито то. И след като събере всички данни, тогава той пристъпва към работа. Като разбере, че богатството на човека е във вярата, ще направи всичко възможно да го обезвери: ще го убеди да вярва в силата на парите. Щом човекът

повярва в парите, ще го качи на висок връх и оттам ще го събори: ще отнеме богатството му и ще го изостави. „Как се познава кога работи дяволът?“ Той всякога започва добре и свършва зле. Като те срещне, ще те хвали, ще те ласкае, докато се хванеш на въдицата; после ще ти каже, че по-глупав човек от тебе няма, и ще те остави сам да се освобождаваш. Не се обезсърчавай, но не вярвай на този, който започва добре и свършва зле. Започни отново и знай, че който те хвали и който те кори, е един и същи. Обърни погледа си към онзи, който разбира добре живота – в него е добрият дух. Той казва: „Добър си, но не постъпваш добре; даровит си, но не учиш“. Започни отново да работиш и да учиш.

Сегашните християни са се отклонили от своя път поради мисълта, която са им внушили – че дарбите и способностите се дават даром от Господа Исуса Христа. Всичко ще ти се даде, ако учиш и работиш! Само така можем да придобием съвършенството, за което се говори. Смисълт на живота е в съвършенството: да бъдем съвършени в своята любов, да бъдем съвършени във вярата си! Трябва да мислите, че можете да бъдете съвършени – всеки човек може да постигне съвършенството. Не може ли шивачът да ушие една съвършена греха, не може ли художникът да нарисува една съвършена картина?

Вървете по пътя на вътрешното самоизучаване и не се обезсърчавайте, не питайте защо нещата стават така или иначе. Всичко става така, както Бог е наредил: изпитите са определени от Бога, а човек пропада поради своята леност. Изобилието е от Бога, а недоимъкът – от човека; Истината е достояние на Бога, а лъжата – на човека. Имаш един лев в кесията си, а казваш, че имаш 10 000 лв. Значи ти казваш единица истина, а 10 000 лъжа: отношението е 1:10 000. Какво ще направиш с един лев: грехи ли ще си купиш, или ще се нахраниш? Защо не е обратното – да имаш 10 000 лв. в кесията си?

Истината е капитал, с който човек всякога разполага. Можеш ли при този капитал да бъдеш беден? Като знаете това, мислете върху надеждата, вярата и любовта, от

което зависи вашият успех. Ако разберете отношението на надеждата към вярата и на вярата – към любовта, вие ще разрешите 99 от своите мъчнотии; ще остане само една мъчнотия неразрешена.

И тъй, да произнесеш правилно думата *надежда*, това значи да се радваш на онова, което Бог ти е дал за деня, да се радваш на малките благословения. Да произнесеш правилно думата *вяра*, значи да се радваш на големите благословения, дадени от Бога. Да произнесеш правилно думата *любов*, значи да се радваш на живота, който Бог ти е дал за вечни времена.

Ще се радваш на богатата за физическия свят, ще се радваш на способностите и дарбите, които можеш да проявиш, ще се радваш на вечния живот, който Бог ти е дал. Мислете върху надеждата, мислете върху вярата, мислете върху Любовта! Надеждата свързва човека с физическия свят, със здравето; вярата го свързва със силите на ума, който трябва да се развива; Любовта го свързва с великия, с безграничния Живот.

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

3 юли 1938 г., София, Изгрев

ТОНИРАНЕ

Размишление

Ще прочета 6. глава от Евангелието на Матей.

Окултните ученици, както и учениците на мистичните школи в миналото и сега, учат, прилагат, но и грешки правят. Ето, Адам беше първият окултен ученик, но сгреши. Как сгреши? В разказа, останал от далечното минало, се разправя, че Адам бил поставен в Рая да изучава животните и да им даде съответни имена. В деня, когато държал матура, всички животни – две по две, минали край него. Той се спирал пред всяка двойка и ги именувал. В този момент в ума му минала мисълта защо Бог е дал на всяко животно другар, а него е оставил сам. Адам започнал да философства и да търси причината на това, същевременно той почувствал, че не е напълно щастлив, липсва му нещо. Сянка минала по лицето му и помрачила неговото щастие.

Дали този разказ отговаря на истината, не се знае – така ни е предадено. Какво са правили окултните ученици в миналото, и това не знаете; какво правят днес, това и вие знаете. Мнозина искат да минат за духовни. Каква е тяхната духовност, когато нямат представа за Бога? И окултните ученици нямат ясна представа за Бога: говорят за духовния свят, за отношенията между душите, но не го разбират. Те се питат: „Има ли в другия свят мъже и жени? Как живеят там, като нас ли – семейства имат ли?“. Те задават само въпроси, но какво всъщност е жена и мъж, не могат да си отговорят: те имат теоретически познания, които не отговарят на реалността.

Питам: защо човек иска да се покаже пред хората? Така той сам се заблуждава. Разправяха ми един разказ как един се заинтересувал от спиритизма и пожелал да

направи научни изследвания. Взел молив, сложил ръката си на един бял лист и казал: „Ако има духове, нека напишат нещо на листа“. Той се съсредоточил и при загасена лампа очаквал явяването на духове: бил чувал, че те не работят при светлина. По едно време чул шум, нещо тракало. Това продължило цял час, обаче моливът нищо не пишел. От страх той се скрил в леглото си и се завил презглава с юргана. Тропането продължавало. Най-после той се престашил: станал от леглото, запалил лампата и погледнал натук-натам, да види дали не е дошъл някой дух. Каква била изненадата му, когато видял в легна една жаба, която се мъчела да излезе навън. Той я извадил и я пуснал на свобода. Мислил, че това са духове, които искат да се проявят, но излязло жаба. И той беше лекар!

Много от разбиранията на сегашните хора са като тези на лекаря върху спиритизма. Това е действителен случай. И вие се занимавате с духовни въпроси за морала, за Бога, но малко ги разбирате. Въпросът за морала е толкова далече от вас, колкото е разстоянието от небето до Земята. С този морал вие не можете да стигнете нито до прага на Рая. Светията мисли за неща, които на обикновения човек и наум не му идват, въпреки това и за него Раят не всякога е отворен. Някога през ума на светията минават мисли, за които той може да се самоосъжда, обикновеният човек обаче при същия случай си казва: „Не съм убил никого, не съм откраднал, на никого не съм направил зло – защо трябва да се самоосъждам? Че съм направил една малка грешка, това нищо не значи“.

В какво се заключават грешките? Една муха се хванала в паяжина – закачило се само едното ѝ краче. Тя се мъчела да се освободи. Паякът ѝ се притекъл на помощ: вместо да откачи крачето ѝ, той закачил и другото. Колкото повече усилия правела мухата, толкова повече паякът я връзвал. Искрено ли е желанието на паяка да помогне? Невежеството на мухата причинило смъртта ѝ. Ако тя знаеше какво нещо е паяжината, нямаше да попадне в нея. Трябваше ли мухата да вярва на паяка? И хората поради невежеството си изпадат в големи грешки.

Човешкият живот трябва да се измени, в смисъл да се пречисти. Всяко нещо, което се употребява, изисква чистене: водата, въздухът, светлината трябва да се пречистват. Как? Има начини за това. Ако човек не знае как да гледа, т.е. как да възприема светлината, неизбежно ще греши, а грехът нарушава чистотата. Мъжът казва на жена си: „Нямаш право да гледаш други мъже“. И жената казва на мъжа си, че няма право да гледа други жени. В случая и мъжът, и жената не приемат светлината правилно, погледът им е крив. Какво може да се възрази на такова гледане? Жената казва на мъжа: „Понеже ти си направен от пръст, имаш право да гледаш само земята. Аз съм направена от реброто на мъжа, следователно имам право да го гледам. Понеже жената е излязла от мъжа, има право да се интересува за своя произход“.

Днес жените донякъде спазват това – гледат мъжете, обаче мъжете не гледат земята. Това е иносказателно. Не е въпрос кой кого гледа – важно е как гледа човек и кой цвят на светлината възприема: червения, жълтия, зеления, синия или виолетовия. Какво внася червеният цвят в човека? Освен енергия той внася още и влага, която не се отразява добре върху мисълта; жълтият цвят внася мисъл, а същевременно и сухота. Значи мисълта може да бъде суха, но може да бъде и влажна. Когато получава едно сложно тяло, химикът трябва да знае каква влага и каква сухота е нужна на реакцията.

Казвате: „Ние сме окултни ученици“. Окултният ученик трябва да бъде господар на своя ум, сърце и воля. Като слиза от Небето, душата се облича в четири грехи: с грехата на физическия свят, на астралния свят, на умствения и на причинния. „Виждам човек.“ Ти виждаш човека толкова, колкото и Слънцето. „Толкова голямо ли е Слънцето, колкото го виждам? Аз чувствам работите.“ И като чувстваш, пак не възприемаш правилно. Например не си разположен – в това състояние твоите впечатления и възприятия не са правилни. Може ли да мислиш, че твоите чувства са абсолютно прави? За да бъдат мислите и чувствата ти прави, ти трябва да бъдеш добре разположен, с повдигнат дух.

Днес всички хора имат желание да оправят света. Как ще го оправят? Според мене първата задача на човека е да се освободи от заблужденията на своето минало, които и до днес го следват. Миналите поколения са оставили своите нечистотии и заблуждения в живота. Хиляди години са ви нужни, за да очистите ума и сърцето си от лошото наследство и да заживеете добре: тогава може да се говори за разбирателство между хората. На какво прилича сегашната любов на хората? На българска турция. Само онзи може да разбере Любовта, който е разбрал Светлината. Много естествено: Любовта се изявява в светлина, а не в тъмнина; тя се ражда в тайно, а се изявява на светло.

Ще кажете, че фотографията хваща образите на тъмно. Всъщност без светлина никакви образи не се отпечатват: в тъмнината те се пазят, докато се закрепят. Гледам, много фотографи вървят подир човека и току цъкнат с апарата си. Какво гонят? Сянката на човека. И след всичко това казват: „Заснехме този-онзи, заснехме Учителя“. Блажени вярващите! Има нещо вярно и във вашата мисъл, но това е теория. Всяко нещо, което носиш в джоба си, е теория, не е факт. Учителят не е в джоба ви. Тежко на онзи учител, който може да влезе в джоба на ученика си! „Да ни гържи учителят близо до сърцето си!“ Тежко на онзи учител, който гържи учениците близо до сърцето си! Някой иска да го гържат близо до сърцето си. Какво означават думите „близо до сърцето“? Какво иска гладният? Хляб: той не се интересува дали го гържиш близо до сърцето си, или не. Следователно да гържиш някого близо до сърцето си, това значи да задоволиш нуждите му.

Стоиш в тайната си стаичка и мислиш, каквото искаш, правиш, каквото искаш. И въпреки това казваш, че Бог е в сърцето ти. Той благоволява ли в критикуването, благоволява ли в оплаквания от този и онзи? Оплакваш се, че са те обидили. Приятно ли е на Бога да слуша оплакванията на милиони същества? Синът се оплаква от бащата, гъщерята – от майката – и в края на краищата

минават за духовни хора. Какво печели човек, като се оплаква, какво печели, като обижда? Ще наречеш някого говедо. Не е лошо да бъдеш говедо: *го-веди* значи учен човек, който не знае как да приложи знанието си. Знаеш да пееш, но не искаш: защо не искаш? Защото не са ти платили колкото трябва.

Един американец прочел във вестниците, че виден виртуоз цигулар ще дава концерт. Случило се, че някаква работа го задържала и когато отишъл на концерта, намерил вратата затворена. Понеже бил голям любител на музиката, той отишъл в хотела, където гостувал виртуозът, и макар да било късно, похлопал на вратата: „Господине, не можах да чуя вашия концерт, моля ви да ми изсвириш едно парче.“ „Не мога, ще си лягам вече!“ „Давам 100 долара... 200 долара.“ „Не мога!“ „500 долара.“ „Пак не мога!“ „1000!“ „Почакайте малко, да се приготвя“. Виртуозът взел цигулката си и му изсвирил едно парче. След това посетителят казал: „Дайте ми сега вашата цигулка и аз да ви изсвирия нещо, да се произнесете как свирия“. Каква поука ще извадите от този пример? Какъв виртуоз е този, който свири за пари? Млад момък се влюбил в една красива мома. Питам: красотата на момата не е ли хилядата долара, които е получил виртуозът? Ако момата изгуби красотата си, момъкът ще я напусне, или ако той няма пари, тя ще се откаже от него. Където има пари, там е любовта; щом няма пари, и любов няма.

Като ученици вие трябва коренно да преобразите живота си, без да се влияете от това, какво мислят хората за вас. Не се поддавайте на влиянието на този или онзи; и в общество да сте, пак не се поддавайте на това, кой какво говори. Като говорите нещо, говорете само това, което знаете. Това, което знаеш, само то носи живот; което не знаеш, носи нещастие и смърт. Изкуство е човек да вижда правилно и да говори верни неща. В първо време, когато братята и сестрите излизаха на изгрев слънце, не знаеха как да гледат. Някои гледаха право в Слънцето, поради което виждаха различни кръгове около

него. Един брат разказваше, че като изгрявало, Слънцето трептяло особено, като че се колебае; след това в него се отворила една квадратна дупка, а после се явили много кръгове. Той ме попита какво означава това. Казах му, че колебанието на Слънцето е негово колебание. Значи той е видял своето състояние, отразено в Слънцето.

Кръговете в Слънцето са кръгове на твоето верую. Те трябва да паднат и да остане веруюто ти чисто, без никакви кръгове, като изгряващото Слънце. Дупката в Слънцето показва вратата, през която трябва да влезеш в Слънцето. „Вярно ли е това?“ Приблизително вярно е. Ти трябва да се освободиш от заблужденията си, за да виждаш Слънцето такова, каквото е в действителност. Човек носи много заблуждения от миналото си – те го ограничават на всяка стъпка. Движиш се, ходиш натук-натам, но не си свободен – за нищо и никакво се гневиш, напразно изразходваш енергията си. Тази енергия се предава на малкия мозък и ти започваш да страдаш.

Гневният стъпва повече на петите си и удря като кон. Тази енергия трябва да се впрегне на работа. Като се въздържа от гнева, човек става крайно предпазлив и страхлив – той стъпва на пръстите си. „Защо някой, като върви, удря силно петите си?“ Защото е страхлив. Колкото и да удриш с петите, желанието ти няма да се изгълни; колкото и да стъпваш на пръсти, по-умен няма да станеш. Ако не знаеш как да удриш с петите си, ти ще станеш крайно нервен и разгрозителен; ако не знаеш как да стъпваш на пръстите си, ще станеш крайно страхлив. Така ще стъпваш, че да развиеш самоувереност: да знаеш, че каквото кажеш, е вярно. Всяко нещо трябва да се проверява.

Добре е всеки от вас да има едно тедфтерче, в което да си записва в продължение на един час колко от неговите мисли, чувства и постъпки отговарят на истината. Ако не се възлежда в своя вътрешен живот, той е осъден на деградирание. Не може да възприемеш една мисъл, без да окаже тя своето влияние върху тебе. Една слугиня обичала да се червисва, но нямала пари за червило. Един

ген видяла Библията на господарката си и се зарадвала, защото подвързията ѝ била червена. Тя разрешила въпроса с червилото: по няколко пъти на ген плюнчала пръстите си и вземала от червената боя на подвързията. Един ден господарката ѝ потърсила Библията си и се почудила защо цветът на подвързията е толкова избелял. Като ми разправяше този случай, аз казах: „Не съжалявай за подвързията – един ден слугинята ще се обърне към Бога. Без да е чела книгата, съдържанието ще я следва. Всяка мисъл ще се отпечата в нейното съзнание и след време ще даде своя плод. Тя се свързва кармически с Библията“.

Мнозина се страхуват от кармата. Не е страшна кармата – тя не е нищо друго освен хроникване, филмиране на човешкия живот. Той се филмира и като спиш, и като работиш – и денем, и нощем. Един ден, като заминеш за другия свят и няма какво да правиш, ще започнеш да преглеждаш своя филм, да видиш как си живял в миналото и какво си правил. Приятно е да гледа човек своя живот на филм. Като се говори за руската експедиция на Северния полюс, приятно е да видиш на филм как са живели там. Всеки не може да отиде на Северния полюс, но може да гледа филма на тази експедиция.

Като се изучавате, спирайте вниманието си върху добрите си черти. Изучавайте всяка черта на лицето си, даже по колко косми имате на главата, на веждите. Преди няколко дни направихме опит с един от учениците на Специалния клас⁵⁰, за да видим колко косми има на главата. Той имаше дълга коса. Острига косата си и на всеки от учениците се даде по едно малко снопче, за да преброи космите. Оказа се, че той има на главата си 250 000 косми. Това е приблизително. Един има по-малко косми, друг – повече. Обикновено слабите, сухите натури имат по-малко косми от пълните, т.е. от онези, които имат повече влага в организма си. Значи броят на космите се определя от степента на сухотата и влажността на организма. Какво представлява косата? Това е антена – всеки косъм е проводник на светлината.

Вие не подозирате какво отношение имат космите към външните сили на Природата. Ето защо космите трябва винаги да се държат в изправност. Като станете от сън, обикновено космите са разбъркани. Първата ви работа е да се срещнете, за да могат външните сили да протичат правилно чрез вас. Работата ти не върви добре: прекарай пръстите на ръцете си през космите най-малко три пъти на ден. Не си разположен, отпаднал си духом: не ходи от къща в къща да се оплакваш от страданията си, но прекарай пръстите си през космите. Случва ти се нещо лошо – поглади отгоре едната ръка, после и другата. Започни след това да гладиш всички пръсти, от палеца до малкия пръст; също поглади и цялата ръка. Ще кажете, че това нищо няма да ви допринесе. Питам: ако гледаш картината на някой велик художник, не придобиваш ли нещо? Художникът е избрал отличен сюжет от Природата – той ще внесе нещо ново във вас. Всички хора – мъже и жени, са скулптори и художници: всеки сам изработва своите произведения. Всеки човек е едно произведение. В това отношение той заслужава внимание: разгледайте лицето, косата, устата, веждите, очите му.

При мене идва една госпожа да ме пита какво да прави, за да осмисли живота си. Дадох ѝ следния съвет: „Слушай гласа на твоите вежди, защото през тях действа сърцето, интуицията. Някога поглади веждите си и кажи: „Благодаря Ти, Господи, че ми даде такива хубави вежди, които предсказват какво ще ми се случи“. Не искам да ми вярвате, но направете опит, за да проверите думите ми. Вярата, която не се основава на опит, на знание, тя е суеверие. Когато си неразположен, не пипай веждите си: да ги пипаш, това е свещен акт. Първо човек трябва да благодари, че има вежди, а после да ги изследва. Веждите са граница между астралния и Божествения свят. Като минаваш от един свят в друг, ти ще се освободиш от много свои възгледи.

Като ви говоря по този въпрос, очаква ви една опасност, а именно: започвате да се интересувате прави ли са отношенията ви към хората, какви ще бъдат

условията на вашия живот, т.е. ще имате ли всякога на разположение храна, облекло, жилище, ще бъдете ли здрави. Здравето на човека зависи от степента на любовта към Бога: здраво ли е сърцето ви, какви сърдечни изпитания ви очакват. Това зависи от духовния живот на човека и от отношението му към ангелския свят. Най-последно ще се интересува от умствения свят – как работи неговият ум, какво може да постигне в живота си.

И тъй, любовта на човека към хората регулира неговия стомах, любовта му към ангелите регулира дишането му, а любовта му към Бога регулира главния мозък, т.е. нервната му система. Щом имаш здрав стомах, любовта ти към хората е правилна; щом имаш здрави гробове, любовта ти към ангелите е правилна; щом имаш здрава нервна система и здрав мозък, любовта ти към Бога е правилна. Оплакваш се, че те боли глава – любовта ти към Бога е неправилна; болят те гърдите – любовта ти към ангелите е неправилна; боли те стомахът – любовта ти към хората е неправилна. Ако ръцете и краката те болят, това показва, че в любовта ти към растенията има нещо неправилно.

И тъй, за да бъде здрав, човек трябва да изправи отношенията си към целия органически свят. Нова, права мисъл е нужна на сегашния човек. Обикновеният човек мисли по един начин, талантливият – по друг начин, гениалният – по трети начин, а светията – по съвсем особен начин. Всеки мисли по своему. Защо? Защото всеки живее в особен свят: обикновеният човек живее на физическия свят, талантливият – в астралния свят, гениалният – в умствения, а светията – в причинния. Светията има най-много знания, след него идват гениалният, талантливият и най-последно – обикновеният. Благодарете, че главата ви е свързана с Божествения свят, гробовете – с ангелския свят, а стомахът – с физическия свят. Не може да имаш здрав стомах, ако отношенията ти към хората не са правилни. Това е новото разбиране за живота. Докато боледуваш, ти си в обикновеното съзнание; щом започнеш да изправяш грешките си, ти влизаш в самосъзнанието

и твоята сила се удвоява. Който изправя грешките си, става два пъти по-силен; не ги ли изправя, той губи силата си.

Ще ви дам едно правило за вътрешно тонирание. Слаб си, искаш да станеш силен – започни да изправяш грешките си. Боли те глава – тонирай главата си с любов към Бога; болят те гърдите – тонирай гърдите си с любов към ангелите; боли те стомах – тонирай стомаха си с любов към хората.

Ще кажете, че много съм ви говорил, много правила съм ви дал. Това, което съм говорил и което сега говоря, са семена. Посяхте ли ги? Какво сте посели в центъра на милосърдието, вярата и надеждата; какво сте посели в съзнанието си за право и криво, какво сте посели в центъра на приятелството? В човешкия мозък има много центрове или области, в които трябва да се сеят най-хубави семена. Лошите издънки ще изкорените или ще ги присадите с добри присадки. Всички диви маслини, смокини, ябълки, круши трябва да се присадят, да станат благородни. Това не може да се постигне за един ден – много време е нужно.

Какво ще стане, ако затворите всички прозорци на салона? Днес времето е много хубаво – прозорците трябва да се отворят! Какво ще стане с вас, ако се затворите в сегашните си възгледи? Те представляват големи замъци с малки прозорчета. Големи прозорци са нужни; всички прозорци да бъдат отворени! Едно време замъците са били нужни, днес не се нуждаем от никакви замъци. Снегът и ледът са нужни през зимата, но не и през пролетта и лятото. Щом гойде силното слънце, снегът и ледът се стопяват: те се превръщат във вода и се учат на щедрост. „Праведен съм, щедър съм!“ Не, докато не изгубиш белия си цвят и не се превърнеш на чиста, бистра вода, твоята праведност е привидна. Според мене реални неща са само тези, които при всички условия запазват своето вътрешно естество. Казвах: „Аз съм всякога радостен, добре разположен“. Ще те изпитам: ако при най-малката скръб не загубиш своята вътрешна радост, ти си наистина разположен човек.

Нека остане в ума ви следната мисъл: обичайте Бога, за да изучавате всичко, което Той е създал; обичайте ангелите, за да изучавате всичко, което те са създали; обичайте хората, за да изучавате всичко, което те са създали. Само чрез Любовта ще оцените всичко, което ви заобикаля. Любовта е единственото нормално отношение, което човек може да има към Бога, към ангелите и към хората. Вън от Любовта няма нормални отношения. Ако нямаш любов, ти си откъснат лист от дървото и вятърът ще те разнеса навсякъде; имаш ли любов, ти си лист, който стои здраво на Дървото на живота. Без любов ти си плод, паднал на земята; с любов ти си плод на дървото. Който ви обича, сам ще ви откъсне с ръката си; който не ви обича, ще ви остави да се търкаляте на земята, да гниете. Не яжте гнили плодове! Това значи: не се хранете с криви мисли и чувства!

Оставете Божията Любов да мине през Божествения свят, оставете ангелската любов да мине през духовния свят, оставете човешката любов да мине през човешкия свят.

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

4 септември 1938 г., София, Изгрев

ОРИГИНАЛ И КОПИЕ

Размишление

Ще прочета 13. глава от Първо послание към коринтяните.

Много пъти съм чел тази глава и пак ще я повторы. Българинът казва: „Повторението е майка на знанието“. Хората приемат тази мисъл като абсолютна – и съзнателно или несъзнателно, повтарят всичко – и грешките, и добрите си прояви. Гледаш: някой греша веднъж, два, три пъти, за да научи нещо както трябва. Някой е направил една услуга и десет пъти я повтаря – да се знае какво е направил. Друг е облякъл нови грехи и току се оглежда дали прави впечатление. Днес го питат откъде е купил грехите си, колко струват; на другия ден пак го запитват, но по-малко хора; на десетия ден никой не се интересува от неговите грехи. Много е естествено – това е един от временните въпроси. Временните неща са само за момента. Следователно колкото повече носиш грехите си, те толкова повече губят. Червената, зелената, жълтата, синята греха губят цвета си, обаче бялата греха никога не губи своя цвят – белият цвят си остава всякога бял.

Слушате един човек да говори. Всички се интересуват от него: откъде е дошъл, къде е учил, какво е изучавал. Добър ум има този човек, обаче като го слушат няколко пъти, хората казват: „И ние можем да имаме като неговото знание. Ще следваме същия университет и ще придобием същото знание“. Щом кажат така, престават да го посещават.

Често питам какъв е смисълът на живота. Според едни смисълът на живота е да се облечеш добре, да си сложиш нова шапка и обувки и да се покажеш на хората. Според други смисълът на живота е в учението: да завършиш

училище и да покажеш на хората дипломата си; да станеш певец, да излезеш на сцената да пееш и всички да кажат: „Хубаво пее, като ангел“. За някои смисълът на живота е в религията: искат да се покажат пред хората с благородство, с набожността си. Те застават в черквата прави, вдигнат очите и ръцете си нагоре и оттук-оттам поглеждат дали ги виждат. Това било молитва към Бога! Искат да се представят като скромни, смирени. И детето, докато е в количката, е смирено: от време на време поглежда, за да дойде някой да подвиги количката. Щом излезе от количката и започне да лази, то иска да покаже, че е юнак. Хваща се за един, за друг стол – мисли, че не се нуждае вече от помощ. Но и това е реклама – и то иска да се покаже пред големите, че и в него има сила.

Кое дава цена на човека? Онова, което остава с него и след смъртта му. Ако придобиеш външно знание, всеки момент можеш да го изгубиш, а с него заедно – и своята цена. Ако външно се накичиш с добродетели и ги изгубиш, с тях заедно губиш и цената си. Без знание, без сила, без добродетели човек губи цената си: то е все едно да имаш едно око, едно ухо, по три пръста на ръцете си. Зъл човек ли е този? Ако не проявяваш правдата, човек ли си? Човек си, но без ръце. Ако не говориш истината, човек ли си? Човек си, но без очи. Ако нямаш знание и мъдрост, човек ли си? Човек си, но без уши и без ум. Ако не проявяваш любовта, нямаш сърце. „Ама аз не мога да любя.“ Значи изгубил си сърцето си. „Не мога да мисля.“ Изгубил си ума си. „Не виждам добре.“ Изгубил си Истината.

Къде е истинският човек? Ще кажете, че човек може да живее и без Истината. Може, но той ще бъде сляп. И без знание може, но ще бъде глух; и без ум може, но ще бъде глупав, безумен. Без всичко може, но какво ще остане от човека? Искате знание. Как сте започнали да работите без знание? Човек има някакво знание, но ограничено. Какво знае той за Природата, за пространството? Знанието му е колкото на бръмбара, колкото на падналия лист.

Цял ден вятърът разнася листа и като утихне, листът казва: „Днес обиколих целия свят“. Целия свят обиколил! И бръмбарът ще каже, че е обиколил цял лист. Колко път е извървял? Българинът ще каже, че е обиколил цяла България. Какво пространство заема България на Земята? Някой казва: „Обиколих цялата Земя, придобих много знания“. Колко е твоето знание? Друг ще каже, че е обиколил Месечината, трети е обиколил Слънцето. Какво е тяхното знание?

Как се отива до Слънцето? Който е ходил, той знае. Ако пеперугата каже на гъсеницата, че е обиколила всички цветя, тя ще се почуди и ще каже: „Възможно ли е това?“. И човек може да каже, че хвърчи като пеперуга. Значи и човекът, и пеперугата са излезли от гъсеница. И гъсеницата, като си направи един ден пашкул, и тя ще хвърчи: там, в пашкула, тя ще се научи да шари крилцата си и да хвърчи. Как е станало това, гъсеницата не знае. Като видите дете, облечено с красиви пъстри дрешки, то само ли се е облякло? Според една теория Бог е създал човешкото тяло, според друга майката и бащата са го създали. Нито майката, нито бащата го създадоха: в Писанието се казва, че Бог, Божествените сили създадоха човека. Майката и бащата само ремонтират тялото, а духът и душата влизат в него и го одухотворяват. Въпреки това не мислете, че тялото е вечно, че е абсолютно реално. Досега човек е живял в хиляди малки къщички, в хиляди форми. Никой още не е видял същинската форма на човека.

Време е да се освободите от всички ограничения, от голямото невежество. Вие мислите, че като влезете в другия свят, ще разправяте на Господа колко сте страдали на Земята. Той не се интересува от вашите страдания. Не е въпрос за страданията, но за недоволството – липсва ви нещо: хлябът ти бил малко, не си си доял; грехите ти са били скъсани, обувките – също. Бог ще ти каже: „Виж как ходят твоите по-малки братя: имат ли обувки на краката си?“. Цял живот те са без обувки, пък и ти не си роден с обувки. Ако бяха необходими,

Бог щеше да ти ги даде още като беше в утробата на майка си. Всъщност обувките дойдоха впоследствие, те са човешко изобретение. Ако живеехте в област с мека трева, нямаше да имате нужда от обувки; днес имаме нужда, защото земята, върху която стъпваме, не е разположена към нас. Някога и хората не са разположени едни към други. Хората носят и ръкавици: и те не са нужни, но засега още се употребяват. Трябва ли да се оплакваш, че нямаш ръкавици? Интересно е как майка ти и баща ти не са те създали с ръкавици.

Аз ви навеждам на тези въпроси, за да размишлявате. Например говорите за светите на църквата. Аз се чудя какви светии са те! Какъв светия е този, който не свети; какъв учен е този, който никога не е учил? Слушам да се свири или говори на грамофонна плоча, въпреки това тя не е учена. В този смисъл има грамофонни светии и грамофонни учени. Мислете право, не вземайте тези думи върху себе си. Който си въобразява, че е съвършен, той е грамофонна плоча. Наистина, някога речта на оратора се предава толкова добре на грамофонната плоча, че всички я приемат за истинска – в речта всичко е намясто.

И човек понякога, за да покаже, че е съвършен, казва: „Духът говори чрез мене“. Ако е така, защо се хвалиш? „Държах много хубаво слово.“ Да, но на грамофонна плоча. Нямам нищо против такава слава, но да ви пази Бог от грамофонни плочи! Отдалече слушаш и си мислиш, че човек говори, а то било плоча. Ще кажете, че това е изкуство. Запитах нещо за изкуството, отговаря ми се друго. Какво чуваш? „Заплакала е гората, гората и планината.“ „Планини високи, долини дълбоки.“ „По поля се скитам и за тебе питам.“ Питате: „Защо ни говориш така? Кажу ни нещо друго“. Какво да ви кажа? Влезе в ума ми една идея и започнах да пиша; след това и вие започнете да пишете на същото място. Не пишете там, където други са писали.

Някои си позволяват да пишат там, където Бог е писал вече – и след това ще се подпишат под него. Това е тщеславие. Ще се качиш на една тополя и там ще се

подпишеш. Колкото нагоре расте тополата, и подписът се качва нагоре. „Като умра един ден, поне името ми да остане за спомен.“ Какъв смисъл има след смъртта имената ви да бъдат записани? „Е, поне името ни да остане някъде записано!“ Аз предпочитам да живея, без да е записано името ми, отколкото да умра и името ми да е записано някъде. Няма смисъл да се задава такъв въпрос. „Е, прост човек съм.“ И това не е намясто. Картината няма право да се произнася сама за себе си – само художникът може да се произнася за нея. Поезията също няма право да се произнася за себе си – само поетът може да се произнася за поезията. И ние нямаме право да се произнасяме добри ли сме, или лоши. „Добър ли си ти?“ „Не зная.“ „Лош ли си?“ „Не зная.“

Докато се произнасяш за себе си, ти не си умен. Как може умният да върши глупости? Умният не задава такива въпроси. Който е направил грешка, нека сам да си я изправи. Боядисаш едно платно, нарисуваш нещо върху него и казваш: „Ето моята картина – хубава ли е?“. Ти пръв ще се произнесеш за нея. Ако нищо не можеш да кажеш, по-добре си мълчи. Често вие се самоосъждате, недоволни сте от себе си. Оставете другите да ви съдят. Какво печели художникът, ако сам се осъжда? Какво ще бъде неговото положение, ако всичките му картини се обявят против него? Какво печели той, ако всяка картина започне да го критикува?

Интересен е животът на човека. Ражда се като малко, безпомощно дете; майка му го носи на ръце, кърпе го, облича го, храни го и му се радва, нарича го „ангелче“. Колкото повече расте, всички виждат слабостите му и го критикуват. Като стане голям, започва да работи, сам си изкарва прехраната. Един ден го виждате стар, немощен. Той казва: „Остарях вече, за нищо не ме бива“. Как остаря? Не се произнасяй нито за младостта си, нито за старостта си. Ти си актьор – на сцената те направиха млад, без да си млад; после те правят стар, без да си стар. На сцената ставаш и учен, и невежа, без да си такъв: каква реалност има в това? Философите

говорят за реалността, но тя не е там, където те я виждат. Те говорят за добро и за зло: казват, че този е добър, онзи е лош. И доброто, и злото са външната обстановка на нещата. За малките деца майката е добра, когато им носи сладкиши и играчки; тигрицата е добра за малките тигърчета, защото им носи агънца за ядене. Питайте агънцето колко е добра тази тигрица.

Днес аз говоря за напредналите ученици, които искат да разберат живота в неговия дълбок смисъл. Казвате: „Каквото и да ни се говори, според нас човек не е нито добър, нито лош“. Какво всъщност е доброто и добрият човек? Който има здрави крака и може да ходи, той е добър човек: доброто, добродетелта има отношение към краката. Справедливият има здрави ръце и може да работи; който обича Истината, има здрави очи. Който чува добре, има здрави уши – той е умен човек, мисли право. Ако не мислиш, не си умен. Всеки трябва сам да мисли, сам да се учи, да не очаква на грамофонните плочи. Някой певец слуша на грамофонна плоча видни певци и се учи от тях; професори слушат научни сказки на грамофонни плочи и се учат от тях. Грамофонът предава гласа и тона в общи черти, а не в подробности.

Някога се чудя на себе си как се оставям да ме фотографират. Ще ме следят, за да хванат тази или онази поза. Това са актьорски пози. После ще ме продават: ще даваш 50 лева и ще си купиш Учителя. Много евтин Учител! След време тези портрети ще се изтрият. Ако искате да имате образа на Учителя, аз ще ви помогна да го отпечатате в мозъка си. Там ще имате приблизително оригинала, а на портрета – копие, по-близо или по-далече от оригинала. И това не е лошо, но Природата е предвидила всичко. Тя отпечатва и хроникера образите и събитията, в нея нищо не се губи. Идва ден, когато светът ще се освободи от всички фотографии, от всички копия. Този ден е Второто пришествие. Тогава ще остане само оригиналът и едно копие от него. В оригинала е Божественото. Смисълът на живота се заключава именно в това, да се освободят хората от копията и да остане

само оригиналт. Значи в човека трябва да остане само Божественото, вложено от Бога.

Ако имах време, щях да ви представя картинно къде се спъвате. Впрочем и да имах време, не бих се заел за тази работа, защото без да искам, ще ви критикувам. Не обичам да критикувам, защото всичките ви копия ще влязат в мене. Аз се нуждая от оригинали, а не от копия. Не се нуждая и от грешките на хората – те са копия, а не оригинали. Всички картини недоносчета са копия. Щом картината не излезе добре, художникът я помята. Злото е в помятането. Когато не може да роди детето, жената помята. Знаете ли какво се случва, когато жената помята? Или тя заминава за другия свят, или детето. Някога майката не иска да роди детето, но не иска и да го пометне. Мисълта действа върху него и то се ражда или мъртво, или хилаво. На хиляда такива деца едно-две оцеляват – и те са несретници.

Пазете се от помятане. Човек може да помята и мислите, и чувствата, и постъпките си. Казваш на някого: „Обичам те!“. Ще ти повярва ли той? Или пишеш му писмо: „Обичам те!“. И сега не може да вярва. Това са копия на любовта. Сложете копията настрана и се върнете в света на реалността, за да имате ясна представа за Любовта. Тя е сила, която примирява вътрешните противоречия в човека. Например как ще примириш милиони стърготини, събрани в едно шише? Каквото и да правиш, те ще бъдат в постоянно движение. Ако ги сложиш на силен огън, веднага ще се примирят: те ще се стопят и ще се превърнат в течност. И Любовта е като огъня. Щом се превърнеш в течност, ще се примириш и животът ти ще се осмисли.

Сега вие искате да бъдете силни. Ако нямате новото разбиране, за което ви говоря, не можете да бъдете силни. Без това разбиране не можете да станете нито добри, нито лоши. Добър или лош – това са два начина на проява. Лошият човек е черен, а добрият – бял. Какво от това, че лицето на лошия е черно? Разликата между черния и белия е тази, че черният няма условия да се

проявява, а белият има. Един проповедник казвал: „Лицето ми е черно, но сърцето ми е бяло“. Прав е този човек. Има хора с бели лица, а с черни сърца; други имат черни лица, а бели сърца. Малко хора има с бели лица и с бели сърца.

Вашите лица са бели, но и сърцата ви трябва да бъдат бели. Това е вашето добро.

Христос е човекът на изобилната сила.

Христос е човекът на изобилната вяра.

Христос е човекът на изобилната любов.

11 септември 1938 г., София, Изгрев

ИЗГУБЕНИЯТ СЪН

Размишление

Ще прочета 2. глава от пророк Даниил.

*Навуходоносор⁵¹ сънува сън
и сънят му побягна от него.*

Някога и вие сънувате сън и го изгубвате. Сутринта казвате: „Сънувах нещо, но го изгубих; остана нещо, но образа изгубих“. Не е лесно да бъдеш пророк. Царят извиква Даниил и му казва да намери съня му и да го изтълкува. Трудна задача, но трябвало да се реши.

Жената на един турски валия обичала често да се разхожда из гората. Един ден тя паднала и навехнала крака си. Валията заповядал веднага да намерят един чакракчия, но с условие да не се докосва до крака на ханъмката. Най-после намерили един опитен чакракчия в едно варненско село – Ботъово. Той се явил пред валията и получил заповедта да намести крака на ханъмката, без да се докосне до нея. Той казал: „Искам да ми дадете срок една седмица, да помисля малко“. След една седмица чакракчията дошъл и започнал лекуването на ханъмката. Казал да подложат на тридневен глад един жребец. Те имали един млад черен жребец. За здравето на ханъмката трябвало жребецът да пости три дни – нито вода, нито храна. След това чакракчията казал да вържат ханъмката под жребеца, на корема, и да му дават по малко вода. Понеже от поста коремът на жребеца бил хлътнал, от водата започнал постепенно да се надува. Така се наместил кракът на ханъмката. Значи с изпълване на слабините на жребеца кракът на ханъмката се наместил. Ум се иска за това. Като запитали чакракчията откъде е научил това изкуство, той отговорил: „По наследство го получих от дядо си“. За да покаже изкуството си, той казал:

„Донесете една голяма стомна за вода с вместимост 12 литра“. Като му я донесли, той сложил стомната в един чувал, завързал го добре, ударил го няколко пъти в земята и стомната се счупила на парчета. След това пъхнал ръката си в чувала, събрал всички парчета и възстановил стомната в първия ѝ вид.

Ако не можеш да наместиш изкълчения крак без пипане, ти не си на мястото си, не си учен човек. Ако не можеш да събереш парчетата на една стомна и да я възстановиш, ти нямаш никакво изкуство. Тази е причината, защото при слизане в живота вие се натъквате на големи противоречия. Търсите гагатели и намирате два вида такива: едните владеят знанието на вавилонските мъгреци, които могат да гадаят, когато им се разкаже сънят. Другите не могат да открият съня, следователно не могат и да го разгадаят. Според вас няма човек на Земята, който може да тълкува сънища като съня на вавилонския цар. Избягалият сън на Навуходоносор не е нищо друго освен навехнатият крак – той мъчно се лекува.

Човечеството минава през четири фази. Първата фаза е, когато главата на човека е от злато; втората фаза е, когато коремът и бедрата му са от мед; третата фаза – когато коленете му са от желязо, и четвъртата фаза, когато нозете му са една част от желязо, а друга – от кал. Такъв образ сънувал вавилонският цар. Кога човечеството ще мине през тези фази? Това ще стане в един период от 400 години: златният век трае сто години, сребърният – също сто години, останалите два – медният и железният – също по сто години. Сега българите минават своя златен век, останалите европейски народи минават железния век. Вие искате да знаете какво ще стане с българите. Понеже минават златния си век, те имат най-добрите условия. Макар и да са малък народ, в духовно отношение те представляват банка, която ще кредитира другите народи.

В края на този век славянството ще излезе от железния си век и ще влезе в златния си век. И християнството

минава също през тези четири епохи, и то не е влязло още в златния си век. Още много години ще изминат, докато влезе в златния век. Когато човек минава от една епоха в друга, докато разбере нейните закони, ще се намери в големи противоречия. Богатият човек, който не е организиран, ще употреби богатствата си само в ядене и пиене. Понеже не е работил на младини, нито е придобил знание, той не е придобил също и мъдрост. А мъдростта и знанието – това е златото на физическия свят. През този период сърцето трябва да придобие добродетели, волята да стане силна. Това е истинското положение на човека. Златната глава е глава на знанието и на мъдростта, тя излъчва светлина. Човек, в когото мисълта, чувствата и волята са свързани в едно, може да разбере своето предназначение и да изпълни Божиата воля.

Като четете тази глава от Даниил, ще се постараете да изтъкувате образа, който е видял вавилонският цар. Тълкувателите уподобяват царството на Александър Велики⁵² на медната епоха; великата Римска империя – на желязната, а сегашните царства – на желязото и калта. Те са направени на места от желязо, а на места – от кал. Сегашните оръжия, телени мрежи – всичко е от желязо и кал. Пророчеството на Даниил се отнася и за сегашните времена. В прочетената глава се казва: „Желязото, калта, медта, среброто и златото се съкрушиха изцяло и станаха като прах от плява; вятърът ги дигна и не се намери за тях никакво място; камъкът, който удари образа, стана планина голяма и изпълни всичката земя“. Тази глава показва всичките заблуждения от хилядите години, в които хората са живели и са противодействали на Великия Божествен закон. Камъкът, който удари образа, е истинското Учение, което Бог изпраца в света. Божественото учение ще проникне в съзнанието на хората и това Царство няма да загине: него очакват сега хората. Казано е: „Когато Син Человеческий дойде“. Някои очакват да дойде Христос на облаците. Какво означава това? В дадения случай облаците означават обърканите времена.

Сега всички хора са смутени и нищо не виждат, очакват Христос да дойде над облаците. Това е фигуративно казано: аеропланът като се вдигне над облаците, бръмченето му се чува, но той не се вижда. Вие се плашите и се чудите как ще се оправят разбърканите работи. Разбърканите работи аз уподобявам на ловене на риба в мътна река. Докато водата е мътна, рибите се ловят; като се избистри, няма какво да се лови. Сега светът е размътен и мрежите се хвърлят. Питате: „Какво ще стане със света?“. Като риби ще ви хванат и като ви извадят от реката на заблуждението, водата ще се избистри. Всеки от вас ще бъде хванат в една мрежа, нито един няма да остане свободен: праведни, грешни – всички в мрежите. Вие искате да знаете какво ще стане после. Праведните ще бъдат посяти в новата епоха, а грешните ще бъдат сложени в сламата за храна на говедата. Като умре човек, нали го слагат в земята? Ще кажете, че не го виждате. За вас е така, но червешите го виждат и се разговарят с него. Някъде телата на умрелите ги балсамират, както са правели египтяните с телата на умрелите, на своите царе и царици.

Сега ние живеем в последната епоха. Казвате, че ще се свърши светът. Няма да се свърши светът, но минаваме от една епоха в друга. Аз наричам едната епоха на нощта, а другата – епоха на деня. В епохата на нощта живеят всички нощни птици и месоядни животни, които завършват деня с изгряването на Слънцето. Понеже идва новата епоха на Божественото слънце, което ще изгрее, и Писанието казва: „Праведните ще просветнат“. Желяя ви да дочакате Божествения ден. Когато дойде истинската култура на Земята, тогава ще печелиш хляба си без страх и мъчение. Сега хората живеят със страх и смущение: тъкмо седнеш спокойно и обядваш, изведнъж ти съобщават неприятната вест, че жена ти е заболяла или синът ти е убит. Можеш ли да бъдеш спокоен? Веднага ставаш от трапезата и тръгваш по лекари.

Един наш приятел разказваше как се спасил от катастрофа. Връщал се у дома си и спрял да чака

трамвай. Хванал се за дръжката на трамвая, който веднага потеглил и го повлякъл. Добре, че се държал здраво, иначе щял да се намери под колелата на трамвая. Чуди се той как се е спасил!

Едно се иска от всички – да обичате Бога. Любов към Бога – това е епохата, която идва сега. Тази любов трябва да проникне в човешките умове и сърца, тя трябва да проникне и в човешката душа и дух. Само така човек ще се освободи от противоречията на живота. Къде ще останат противоречията? Вън от човека, а в него ще останат възможностите и условията, както и добрите мисли и чувства. И Даниил имаше противоречия, но знаеше къде да ги постави. Оплакваш се, че нямаш пари, и се намираш в противоречие. Много просто – главата ти е златна: отрежи ухото си и го продай или отскубни няколко косми от главата си и ги продай. Всичко на главата и в главата ти е златно. Колко струва твоята глава? Може ли при такова богатство да нямаш пари? Човек се безпокои за неща, които не заслужават безпокойство.

Преди няколко дни дойде една сестра при мене да ми каже, че много страда. Защо страда? Била голяма грешница. Казах ѝ: „Не греш!“ „Какво да правя с миналите грехове?“ Като не грешш, Бог няма да те съди за миналите грехове. Щом не грешш, ти ще изправиш грешките си. „Лоши неща съм говорила.“ Сега ще говориш добри работи. „Как да говоря добро?“ Срещаш един болен човек, кажи му: „Ще оздравееш“. Срещаш един обезсърчен, нещастен човек, кажи му: „И твоята работа ще се оправи“. На всеки човек казвай по една дума за насърчение, за да се простят греховете ти. Един албанец бозаджия продавал много хубава боза. Два дни от седмицата той оставял за себе си, за своята душа. В това време той излизал на края на града с две стомни, пълни с чиста вода, и като минавал жаден, уморен пътник, предлагал му чаша вода, да утоли жаждата си.

Питам: вие не можете ли да направите същото като този албанец? Кажи и на себе си една добра дума, да се

насърчиш. Заболи те ръка, крак, глава, стомах – кажи им: „Ще оздравеете“ – те са вашите ближни. Поглади ръката, крака, главата си – и те ще оздравеят. Чрез ръката се предават Божествени енергии, най-хубавите работи стават с ръцете. Чрез лявата ръка работи Любовта, а чрез дясната – Мъдростта. С ръцете цигуларят и пианистът свирят, с пръстите – също; така те учат хората какво може да излезе от човеишката ръка. Всеки пръст излъчва специфична енергия. И големият пръст – палецът, взема участие при свиренето на пиано, той внася в музиката Божествен елемент.

„Какво да правим, като ни се объркат работите?“
Вземете една хубава дъска, добре полирана, и свирете с пръстите си – така ще трансформирате състоянията си. „Няма да се чуват никакви тонове и ще станем за смях пред хората.“ Като объркате работите си, не сте ли за смях? Гледаш, един учен човек, професор, легнал болен: не е ли за смях? Не се срамувайте – свирете на дъската и като ви питат какво правите, кажете: „Оправяме обърканите си работи“. „Дъска е това!“ И книгата е от дъска, но колко хубави неща се печатат на нея! Свещени мисли се печатат в книгата: книгата насочва човека в правия път.

Сега благодарете на Бога за всичко, което ви е дал: за главата, за очите, за ушите. Като ставаиш сутрин, кажи: „Благодаря Ти, Господи, за очите, които ми даде. Чрез тях възприемам светлината и се запознавам с външния свят“. Без светлината ти си в ада, в мрака на живота. Благодари за ушите, чрез които приемаш звуковете вълни – чрез тях приемаш и живота, който те движи и оживява. Какво щеше да прави болният от 38 години⁵³, ако беше глух? Христос му каза: „Вдигни огъра си и тръгни!“ Той чу Христовите думи и оздравя. Благодари за носа, чрез който дишаиш и издишаиш: въздухът е Божественият живот, който възприемаш в себе си. Благодари за устата и за езика, чрез които опитваиш храната: ако знаеш как да си служиш с тях, злато ще излиза от устата ти.

Една сестра ми разправи една своя опитност; каза ми: „Толкова години вече живея, но не чух една похвала за себе си. И на баща си услужвах, и на майка си, но все недоволни оставах. Свърших университет, пак не чух една похвална дума. Един ден диктувам на една машинописка. Казах ѝ: „Добре пишеш на машина“. Тя ми каза: „Но и ти диктуваш добре“. Стана ми много приятно. Университет свърших, но не ми беше толкова приятно, както нейната похвала: „И ти добре диктуваш“.

Сега и аз ви казвам: добре пишете и добре диктувайте. Похвалвам ви и за едното, и за другото.

Това е живот вечен, да познаем Тебе, Единога истиннаго Бога и Христос, Когото си проводил.

18 септември 1938 г., София, Изгрев

ПРИЛОЖЕНИЕ

РЕЧНИК НА ЧУЖДИ И ОСТАРЕЛИ ДУМИ

аба *ост.* Връхна мъжка дреха от дебел вълнен плат, от шаяк.

абаджия *ост.* 1. Производител на аба. 2. Шивач или търговец на дрехи от аба.

атавизъм *лат.* Поява у човека, у животински или растителни видове на белези, които са свойствени само на техни далечни предци, често като уродства.

барометър *гр.* Уред за измерване на атмосферното налягане.

бирбучуклини гащи *ост.* Потури или панталони със страничен клин; номер и половина.

бирник *ост.* Длъжностно лице, което събира данъци и такси.

брамин *санскр.* Член на най-висшата, жреческата хиндуистка каста.

валия *тур.* Управител на вилает в Турция; областен управител.

гем *тур., диал.* Дълъг ремък на юзда.

грухам *ост.* Чукам жито, за да му паднат люспите.

гугла *ост.* 1. Островърха качулка на мъжка дреха. 2. Островърх мъжки калпак с косъма навън.

гъгнив *ост.* Който говори неясно или заеква.

дилаф *ост.* Дълги щипци за хващане на горещи предмети или за разравяне на огъня; маша.

дрехар *ост.* Шивач или търговец на дрехи.

живеница *ост.* Тежка болест или рана, която не заздравява.

звонкови (пари) *рус.* Монети.

кемане *тур.* 1. Примитивен лъков инструмент. 2. Гусла, гъдулка.

кимвал *гр., ост.* Музикален инструмент от два медни диска, които се удрят един в друг; чинели.

контрибуция *лат.* Принудителни парични и натурални вземания от населението на победена страна, които победителят събира.

кринна *истор.* Дървен цилиндричен съд, използван в миналото като мярка за зърнени храни (около 15 кг).

кюркче *тур., ост.* Дълга горна дреха, подплатена с кожи; шуба.

ментор *пренебр.* Възпитател, наставник, съветник.

меродавно Авторитетно, отговорно, достоверно.

неглиже *разг.* Свободно, небрежно, като у дома си.

непреривен *рус.* Непрекъснат.

нерде *тур.* Къде.

огрибка *ост.* Желязно приспособление за остъргване на ношви или на загорели части от хляба.

ока *ост.* Мярка за тежина, равна на 1225 или на 1283 грама.

остен *ост.* Тънка тояга с остър железен връх, която служи за подкарване на едър рогат добитък.

рикае (от **рикание**) *ост.* Животински рев.

рожкови *ост.* Плодове, които се раждали в старо време в Средиземноморието и с които се хранели свинете и сиромасите.

ръжен *ост.* Метално приспособление за почистване на огнището.

салтамарка *тур.* Връхна дреха.

секвестирам *ост.* Налагам забрана за ползване на имущество, издадена от органите на властта.

скържав *ост.* Скъперник.

спогаждам се *ост.* Разбирам се.

странство *ост.* Чужбина.

схоластика *гр.* 1. Средновековна философия, създаваща логическите аргументи за обяснение на църковните догми. 2. *прен.* Откъснати от живота знания, които се основават на отвлечени разсъждения, на безплодни умувания.

таке Вид плоска мека шапка без периферия.

тангента Права линия, която се опира в една точка до окръжност или до сфера; допирателна.

трен *фр., Влак.*

тържик *ост., библи.* Торба за път.

ханъма *тур.* Женена туркиня; кадъна.

хром *ост.* Куц, сакал.

чакракчия *ост.* Народен лечител, който умее да намества навехнати или счупени кости.

чутура *диал.* Дълбок тесен съд от издълбано дърво, в който се чука пипер, жито и др.; *прен., ирон.* Глава на глупав човек.

шашарма *диал.* Голяма бъркотия, смут, суматоха.

шерна *ост.* Цистерна или водоем, обикновено със застояла вода.

юлар *тур.* Въже или ремък, с които се връзва добичето през главата.

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

¹ **Апостол Павел** е един от най-важните апостоли на християнството, изиграл решаваща роля в неговото разпространение извън еврейската общност. Той е роден в град Тарс в Киликия в еврейско семейство и името, което използва в еврейската общност, е Савел. В същото време той е римски гражданин по рождение и когато пише на гръцки, използва латинското си име Павел. Той първоначално участва в гоненията срещу християните. След чудодейното явяване на Христос при Дамаск той става християнин и е един от най-ревностните разпространители на християнската вяра. Проповядва в Антиохия, Киликия, Кипър, Ефес, Атина, Македония, Коринт и Испания. Около 67 г. Павел е осъден на смърт и е екзекутиран в Рим. Според християнската митология смъртта му е съпроводена от множество чудеса. Новият Завет на Библията съдържа четиринадесет послания, написани от апостол Павел.

² **Соломоновият храм** (на иврит: *Бейт хаМикдаш*), известен също като Първият храм, е първият еврейски храм в Йерусалим. Той бил център на юдаизма и място за извършване на жертвоприношения. Още цар Давид, баща на Соломон, е събрал голямо количество материали за построяването му на хълма Мория: големи каменни блокове от кариера в Йерусалим и кедров материал от ливанските гори. Била изградена подходяща водоснабдителна система чрез издълбаване в скалите на големи цистерни, където се стичала вода, идваща по канали от резервоари, разположени близо до Витлеем. През четвъртата година от царуването на Соломон започнало и самото строителство под ръководството на финикийците. Давид оставил на Соломон много злато и сребро за построяване на храма: 100 000 таланта (около 2 600 тона) злато и 1 000 000 таланта (около 26 000 т) сребро. Сградата била с дължина 60 лакътя (27 метра), широчина 20 лакътя (9 м) и височина 30 лакътя (около 14 м).

Така на единадесетата година от царуването на Соломон, седем години и половина след започване на строителството, храмът бил завършен. За него се разказва в *Книга трета Царе* 9:15-22; 5:17-18; 6:19; 8:6). Единадесет месеца по-късно се състояла церемонията за освещаването му. Ковчегът на Завета (*Арон хаКодеш*) бил преместен тържествено в храма – в Светая Светих – най-святото място в него, наречено също *вътрешен дом*. Освен него в храма имало светилище и преддверие, а пред него – бронзов жертвеник. Храмът е завършен през X век пр.Хр. и е разрушен от вавилонците през 586 г. пр.Хр. След вавилонския плен юдеите построили наново Йерусалимския храм, който е известен като Вторият храм. Поради основната му реконструкция през вековете до нас не са достигнали останки от Първия храм.

³ **Авраам** е праотец на много племена, в това число на исмаилите, израилтяните и др. Той е потомък на сина на Ной – Сим. Според библейската книга *Битие* Авраам е първият от патриарсите на еврейския народ. Името му на еврейски означава *велик баща*, но впоследствие Бог променил името му на Авраам – *баща на множество*, като знак, че ще стане прародител на евреите. В религиите юдаизъм, християнство и ислям Авраам е ключов персонаж, тъй като играе важна роля в двете свещени книги – Библията и Корана. Юдеи, християни и мюсюлмани го наричат *бащата на народа на Израил*. За юдеите и християните това става чрез сина му Исаак, а за мюсюлманите той е пророк на исляма и е прародител на Мохамед. За да изпита верността му, Бог поискал от Авраам да принесе в жертва своя син Исаак, но в последния момент превърнал момчето в агне. Бог казал на Авраам да напусне родния си дом в Ур и да завладее земята Ханаан. Там Той сключил завет с него – заради верността си към Йехова Авраам получил обещания, че ханаанската земя ще принадлежи на потомците му.

⁴ **Йов** (*омразният, гоненият*) е герой от *Книгата на Йов* от Стария Завет. Той е богат, благословен човек, който се страхува от Бог и живее праведно. Но Сатаната оспорва почтеността на Йов и Бог го оставя в неговите ръцете. Тогава за Йов започва трагедия: той загубва децата си, богатството си и здравето си.

Книгата Йов съдържа най-трудната поезия в Стария Завет и сто думи, които не се срещат никъде другаде, тя е изключително самобитна и обикновено се свързва с премъдростната, т.е. с нравствено-поучителната литература.

⁵ **Лотовата жена** е съпругата на **Лот** (Битие 13:5-13; 18:20-33; 19:1-29), който е племенник на Авраам. Семейството му живеело заедно с Авраамовото в земята Ханаан. Един ден Авраам казал на Лот, че там няма достатъчно земя за всичките им животни и предложил да се разделят. Лот се преместил в областта Йордан и се заселил в град Содом. Хората в него били много лоши. Това тревожело и Лот, защото той бил праведен човек, и Бога. Накрая Бог изпратил двама ангели да предупредят Лот, че Той се готви да унищожи Содом и близкия град Гомор заради неспазването на Божиите закони. Те казали на Лот да вземе жена си и двете си дъщери и да бяга, поръчали им да не поглеждат назад. Но жената на Лот не послушала. След като се отдалечили на известно разстояние от Содом, тя се спряла и погледнала назад. И тогава се превърнала в стълб от сол.

⁶ **Пророк Йона** (*гълъб*) е пророк от Стария Завет. Живее в Галилея. Той получил от Бога дара на пророчеството. В онова време жителите на Ниневия разгневили Бога със своя беззаконен живот и Той заповядал на Йона да отиде в тоя град и да проповядва покаяние, но Йона се уплашил, защото знаел, че ниневийците са свирепи хора. В страха си Йона забравил, че трябва да изпълнява безпрекословно заповедите на Господа. Силно смутен и развълнуван, той се качил на кораб и тръгнал в друга посока, но Бог скоро го наказал за малодушието и непослушанието. Страшна буря се надигнала в морето, корабът бил в голяма опасност. По заповед на Бога един кит погълнал Йона и той прекарал в утробата му три дни и три нощи. Изхвърленият в морето и погълнат от кита Йона чувствал смъртна печал, но не изгубил присъствие на духа. В него се появила надежда, че Господ ще го спаси от морската дълбочина, и той започнал да се моли на Бога, като се каел за греха си. Като минали четиридесет дни и погребелта на Ниневия не последвала, ниневийците видели в това знак за Божията милост и прошка, излезли от града и отишли при пророк Йона. Дали му дарове за Йерусалимския храм като благодарност за

спасението си. Съпровождан от признателността на ниневийци, Йона се оттеглил с мир в родната си земя. Автор е на *Книга на пророк Йона*.

⁷ **Исай**, или **св. пророк Исайя**, произлиза от рода на юдейските царе и пророчества във втората половина на VIII в. пр.Хр. Той живеел свято, спазвал строго Закона Господен и угаждал на Бога, Който му се явил в чудесно видение и му заповядал да възвести Неговата воля на юдейския народ. Исайя сам разказва за това чудесно явление в VI глава на *Книга на пророк Исайя*. Оттогава той, послушен на Божията повеля, встъпил в пророческо служение. Господ му възвестил, че ще накаже юдейския народ заради неговата неблагодарност и безчестие. Господ в безпределното Си милосърдие се бавел с гнева Си и неведнъж избавял Йерусалим от нашествията на враговете. Но чудесните личби не обръщали към Него сърцата на юдеите. Пророкът се стараел да събуди в юдеите вяра и благочестие, като им предсказвал за дохождането на Месията Христос: той говорел за Него по-ясно и по-подробно, отколкото всички други пророци. Вдъхновен от Божия дух, Исайя проследил в пророчествата си целия земен живот на Спасителя. Той пророкувал в течение на 60 години. Преданието говори, че е умрял в дълбока старост – на 126 години.

⁸ **Даниил** произхожда от царски род и още като юноша е отведен във Вавилон като пленник. Там изучил халдейския език и мъдрост и бил взет на служба в царския двор. Даниил изтълкувал на Навуходоносор неговите забележителни сънища за най-важни свещени събития. Историята на неговия живот и на делата му е описана от самия него в *Книгата на пророк Даниил* в Стария Завет. Навуходоносор, удивен от мъдростта му, му поверил началството над всички вавилонски мъдреци. Но Даниил продължавал да се моли на своя Бог. Велможите донесли за това на царя, като искали да го осъдят. Царят обичал Даниил, но го хвърлил в лъвската яма, входът на която бил запечатан с печат. На разсъмване той видял в ямата Даниил, който му казал, че Бог е изпратил Своя Ангел и е затворил устата на лъвовете. След това царят издал закон всички да благоговейт пред Данииловия Бог. Даниил преживял до дълбока старост и се

удостоил с чудни откровения от Господа. В пророчески видения му били открити съдбините на народите и царствата, времето на идването на Спасителя и съдбата, която ще постигне Йерусалим. Това му било възвестено чрез Архангел Гавриил. Даниил в пророчествата си говори също така за Второто пришествие и за Страшния съд.

⁹ **Метахимията и панметахимията** (от гръцки: *μετά* – „след, отвъд“; арабски: „земя“; **пан** гр.: *παν* – вселена, свят) е нов клон на химията, която се занимава с изследване на всеначалната енергия, съставляваща основата на биохимическите процеси в Природата – в минералното, растителното и животинското царство. В основата ѝ стоят идеите на алхимията. Тя изучава психологията на биологичните явления и тайнства, начината за получаването на елементите чрез психическата енергия. Това е свързано с изследването на влиянието на ментала – неизвестната за науката реалност, която прониква ефира в Природата и се явява като единствена основа на живота. Според нея всички процеси в минералното, растителното и животинското царство се поддържат от психическата енергия, импулсирана от ментала и преминаваща в други известни видове енергия. Метахимията се определя като нова наука за химическото въздействие на умствената енергия. Тя изследва живота на минералите и на елементите чрез метахимически анализ. Според нея съществува родствено отношение между явленията в Природата. Метахимията изследва превръщането на психическата енергия в механическа енергия. Според изследователите са важни явленията, скрити в ядрата на протоплазмата. Те пристъпват към този въпрос от гледна точка на биохимията, преминават и към изучаване на нервната и мозъчната система. Така изследват как физиологическата енергия се превръща в еманация на умствената енергия, в психическа енергия, изучават енергетическите отношения и стимулации на жизнените вещества на ядрата.

¹⁰ **Йоан** или **Йоан Богослов** е един от дванадесетте апостоли на Исус Христос и един от най-приближените Му ученици, самият Исус често го вика при различни знаменателни събития. Йоан е ученикът, на когото разпнатият Исус поверява грижите за Своята майка, той е и любимият ученик, който обляга главата си

на гърдите на Христос по време на Тайната вечеря. Преданието на християнската църква сочи, че Йоан е доживял до дълбока старост, като се е грижел за Богородица до самото ѝ успение. След евангелските събития той живее основно в Смирна и Ефес, а в края на живота си е заточен на остров Патмос, където пише знаменитото си *Откровение*. В канона на Новия Завет са включени пет книги, чието авторство се приписва на Йоан – *Евангелие от Йоан*, три послания и *Апокалипсис*. *Евангелието на Йоан* се отличава от останалите три канонични евангелия, тъй като се спира не толкова на живота на историческия Исус, колкото на Неговото учение.

¹¹ **Тримата младежи в огнената пещ.** Става въпрос за притчата, поместена в *Книгата на пророк Даниил*, 3:24-91. Цар Навуходоносор заповядал да излеят от злато грамаден истукан, на който трябвало да се покланят всички, иначе щели да бъдат хвърлени в горяща огнена пещ. Тримата момци Седрах, Мисах и Авденаго отказали да му се поклонят заради вярата си във Всевишния Бог. Царят се разгневил, заповядал да разпалят пещта и да хвърлят в нея завързаните момци. Но Бог ги пазел, Той им пратил на помощ Своя ангел. Сред огъня момците оставали невредими и пеели на Господа песен на хвала и благодарност. Учуденият цар се приближил до отвора на пещта и ги извикал. Те веднага излезли от огъня и дошли при царя, който с удивление видял, че нито дрехите, нито космите им били опалени, само веригите, с които били вързани, паднали от краката им. Тук царят познал силата Божия и благословил Бог, Който избавил тези, които са се надявали на Него. Тримата момци, така чудесно спасени, оттогава били на голяма почит пред царя и народа.

¹² **Моисей** е библейски герой, религиозен водач, законодател и пророк в юдаизма, една от най-важните личности в еврейската история, автор на *Петокнижието*, първите пет книги от Библията. Същевременно книгите *Изход*, *Левит* и *Числа* представляват своеобразна биография на Моисей. Той достига високо обществено положение в Египет, но оглавява евреите в усилията им да се освободят от египетското робство. Библията сочи Моисей като основна фигура в така наречения

Изход – преселението на евреите от Египет в Ханаан, както и в консолидирането на еврейските племена около култа към Йехова. По време на пътуването им на изток Моисей получава Десетте Божии заповеди – основа на еврейското законодателство, както и на редица други правни, религиозни и житейски норми от еврейската традиция, въвежда институцията на Съдии на Израил – по-късно главни водачи на народа му, превръща брат си Аарон и неговите потомци в жреци на Йехова. Въпреки че доживява до 120 години, той умира, преди евреите да достигнат Обетованата земя.

¹³ **Карма** (санскр. *действие, влияние, причина-последствие, съдба*). В индуизма и будизма това е разбирането за действие, което има своите последствия в положителен или негативен аспект (добра/лоша карма). Кармата е част от цикъла на самсара на причина и следствие. От философска гледна точка понятието *карма* е аналог на понятието *причинност* в западната философска традиция. В индуизма и в будизма това е резултатът от действията на човека. Човешкото съзнание се разглежда като извор на причинните импулси, посяти в миналото, които влияят на настоящото състояние на съзнанието, а създадени в настоящето, определят бъдещите състояния на съзнанието. Всяко съзнание, посяло дадена причина, трябва да наблюдава, да преживее и осъзнае последствията от тази причина. Поради тази причинно-следствена обвързаност се достига и до извода за необходимостта от реинкарнация или прераждане. Под кармична причина не трябва да се възприемат само действието, а и мотивите, мислите, чувствата, желанията и думите, изказани от човека. Според индийската философска традиция има три вида карма: *санчитата карма* – натрупана, събрана карма, чиито резултати още не са се проявили; *прарабдха карма* или карма-съдба – която съставя сегашния ни живот и събира плодовете на част от натрупаната карма; *криямана карма* или карма-семена – тази, която човек сега създава чрез своите мисли и постъпки и чиито плодове ще бере в бъдеще. Освен индивидуалната карма, която се отнася към дадено конкретно самосъзнание, има и групова карма, която може да се прояви и разгърне към дадено колективно съзнание на ниво семейство, род, нация,

раса или цивилизация в общопланетарен аспект. Изчистването на лошата карма започва с промяната на мислите, намеренията и действията в положителна посока и чрез любовта.

¹⁴ **Илия** е еврейски пророк от IX век пр. Хр., живял в Древна Юдея. За него е писано в Стария Завет, Новия Завет, Талмуда и Корана. С големи подробности е разказано за него в III и IV *Книга Царства* и по-малко във II *Книга Паралипоменон* и *Книга на Малахия*. Пророк Илия се появява, за да върне еврейския народ към истинския Бог, защото се е увлякъл по идолопоклонство. Нищо не се знае за произхода му. Името му, което означава *моят Бог е Яхве*, може би му е дадено заради борбата му с култа към езическото финикийско божество Ваал. Характерното за Илия е, че проповядва и изобличава дръзко и безстрашно. Той заповядва безмилостно да се избият всички жреци на вавилонската богиня Езавел. Свети пророк Илия единствен сред хората е взет жив на Небето и не е умирал физически. Той се възнася, като с ученика си Елисей отива до брега на Йордан, а от другата страна на реката стояли още петдесет ученици и ги наблюдавали. Тогава Илия взел кожата си, сгънал го, ударил с него водата, тя се разделила и двамата преминали по сухо. Изведнъж се появила огнена колесница с огнени коне и отнесла Илия с вихрушка на Небето. Като излитала тя, кожухът му паднал на земята и Елисей го взел. Когато Йоан Кръстител и Исус Христос са проповядвали, някои юдеи са ги мислели за завърналия се Илия. Според тълкуванията на Православната църква за пророк Илия се говори в последната книга на Библията – *Откровение на свети Йоан Богослов*, като за единия от двамата пророци, които Бог ще прати преди края на света, за да изобличават Антихриста. Пророк Илия е един от най-великите християнски светци.

¹⁵ **Притчата за богатия и за бедния Лазар** – Лука 16:19-31. Това е една от притчите, чрез които Христос проповядва морал и упование във вярата. Богаташът живее в разкош и се облича в пурпур, докато Лазар е беден просяк, който стои до неговите порти, желаейки да се нахрани с трохите, паднали от трапезата му. Богатият след смъртта си отива в Ада, докато Лазар е приет в Лоното Аврамово. Богаташът моли Авраам да се смили над него и да изпрати Лазар да натопи пръста си във вода

и да разхлади езика му, защото се мъчи в пламъците. Но Авраам му отговаря, че той е получил своите блага приживе, така както и Лазар – злините; но сега той се утешава в Рая, а богаташът се мъчи. Тогава богатият моли да пратят Лазар в бащиния му дом да предупреди петимата му братя да живеят праведно, за да не би да дойдат и те на това място. Но Авраам му заръчва те да слушат Моисей и пророците.

¹⁶ **Физиогномията** е наука, позволяваща да се съди за характера на човека по чертите и изражението на неговото лице. За нейна родина се смята Древен Китай. За популяризирането и развитието ѝ в Европа са работили Аристотел и Питагор. През Средновековието отделни възгледи на физиогномистите споделяли и усъвършенствали Ибн Сина (980-1037) и ред водещи алхимици, през епохата на Възраждането – И. Скот, Леонардо да Винчи и Бартоломео Кокал (1467-1504) от Болония, който издава *Компендиум по физиогномия и хиромантия* (Страсбург, 1533), илюстриран с майсторски нарисувани гравюри, също и французинът Мишел Леско. Кокал публикувал през 1523 г. и учебник по физиогномия, към който се прилагал списък на знаменити хора с указание за грозящите ги беди и опасности. Леско издава своята *Физиогномия* в Париж през 1540 г. През XVI-XVIII в. с физиогномия се занимават английският философ Ф. Бейкън и швейцарският свещеник, поет и художник Йохан Гаспар Лафатер. Лафатер публикувал четиритомен труд *Физиогномически фрагменти* (1775-1778), който предлага нов подход към физиогномия. В средата на XIX в. известният психиатър и криминалист, професорът от Торинския университет Чезаре Ломброзо, създава трудове по физиогномия, които се превеждат и издават и в наши дни. Въз основа на изследвания на 4000 престъпници Ломброзо извел теория, съгласно която има цял ред черти на лицето, които показват предразположеността на човека към извършване на престъпления.

¹⁷ **Месемврия** – античното име на град Несебър.

¹⁸ **Притчата за митаря и фарисея** е предадена в Евангелие от Лука (18:9-14). Тя засяга най-висшата християнска добродетел – смирението, и бичува най-греховния от всичките пороци – гордостта. Фарисеят и митарят влизат в храма да се помолят.

Фарисеят се моли, като благодари на Бог, че не е като другите човеци: грабители, несправедни, прелюбодейци, или като митаря до себе си. А митарят, като стои надалече, не смее дори да повдигне очи към небето, а се удря в гърди и се моли на Бог да бъде милостив към него, грешника. Според Христос митарят ще бъде оправдан повече, отколкото оня, който превъзнася себе си; Той казва, че който се смирява, ще бъде въздигнат.

¹⁹ **Фарисей** – влиятелна еврейска религиозна общност, аскетична в начина си на живот, състояща се предимно от книжници и свещеници. Всички Евангелия свързват книжниците с фарисеите. Те със сигурност упражняват политическо влияние. Претендират за единствен авторитет относно тълкуването на Моисеевия закон, което предизвиква разобличаване от страна на Исус Христос на тяхната показност и външна ритуалност. Точно фарисеите поставят под съмнение авторитета на Христос, търсят начин да дискредитират Неговото учение, както и се обявяват срещу самия Него. Някои от тях обаче, като Йосиф от Ариматея и Никодим, се обръщат към Него, а равинът Гамалиил проявява толерантност към Учението Му. В богословско отношение фарисеите заемат средна позиция между абсолютната предопределеност на човешките действия и независимостта на човешката воля. В известен смисъл те се противопоставят на садукееите, като вярват в задгробния живот, в безсмъртието на душата и във възкресението на мъртвите.

²⁰ **Милтън, Джон** (1608–1674) – английски поет, известен с епическата си поема *Изгубеният рай*. Противник на абсолютната монархия, носител на републикански възгледи и привърженик на либерализма.

²¹ **Алигиери, Данте** (1265-1321) – италиански поет от град Флоренция, един от първите възрожденски творци в Европа. Неговото най-прочуто произведение е *Божествена комедия*, връхна точка в развитието на средновековната литература и основополагащо за развитието на съвременния италиански език. *Божествена комедия* описва пътуването на Данте през ада, чистилището и рая, като той отначало е воден от римския епически поет Вергилий, а по-късно – от възлюбената си Беатриче.

Данте прави нещо уникално за времето си, като съчетава църковно-християнската етика с културно-историческото наследство от античността.

²² **Беатриче Портинали** е любимата на Данте Алигиери, която той среща, когато е на 9 години, а тя – на 8. Данте се влюбва от пръв поглед в нея с любов, която остава с него през целия му живот, въпреки че тя се омъжва за друг мъж, за banker, през 1287 г. Беатриче умира три години по-късно на 24-годишна възраст. Данте продължава да обича и уважава тази жена и след смъртта ѝ, дори след като се жени за Джема Донати и има от нея деца. След смъртта на Беатриче Данте се оттегля от света, отдава се на интензивно учене и започва да пише стихове, посветени на нейната памет.

²³ **Падаревски, Ян** (1860-1941) – полски пианист, композитор, общественик и дипломат, заемал постове на министър-председател и министър на външните работи на Полша. Завършва Варшавската консерватория, занимава се с преподавателска дейност и с композиране, после се премества в Берлин, във Виена, става професор в консерваторията в Страсбург. Получава широка известност с концертите си в Париж, в Лондон и в Съединените щати. Благодарение на своето майсторство, което било следствие на напрегната работа, Падаревски станал култова фигура в музикалното общество. Публиката била привлечена не само от изпълненията му, но и от неговия ярък, хипнотизиращ външен вид. Той имал къща на брега на Женевското езеро в Швейцария, където си почивал между концертите, но значителна част от своите хонорари давал за благотворителност. Падаревски получава известност и като композитор с операта *Манру* и със *Симфония h-moll*. През 1910 г. Падаревски започва да участва в политическия живот на Полша, поддържайки идеята за нейната независимост, но разочарован, напуска политиката, връщайки се към концертната си дейност. Отново се занимава с политика през 1939-1940 г., като влиза в състава на полското правителство.

²⁴ „**Лунната соната**“ е творба на **Лудвиг ван Бетовен** (1770-1827) – немски композитор и пианист, представител на

Виенската школа. Още когато е на възраст около 30 години, започва прогресивна загуба на слуха му и това е отбелязано в творчеството му с теми като героизъм, трагизъм и борба, интелектуална дълбочина и интензивност на изразяването. Автор е на симфонии, сонати и концерти, измежду които са *Апационата*, *Девета симфония* и мн. др.

²⁵ **Йерихон** (на арабски: *Арийха*) е град, разположен на Западния бряг в Палестинската автономия, административен център на провинция Йерихон. Той е сред най-древните градове в света и е възникнал през 11–9 хилядолетие пр.Хр. Край него са открити останки от укрепени селища от неолита и от бронзовата епоха, както и руини на град с мощни стени от XVIII-XVI век пр.Хр., гробници и други археологически находки. Той е един от първите земеделски центрове в древността. В края на II хилядолетие пр.Хр. е разрушен от еврейските племена. Според библейското предание стените на града са рухнали от звука на тръбите на завоевателите.

²⁶ **Брамин** – жрец на **Браманизма** – индийска обществено-религиозна система по името на бог Брама, възникнала през X-IX в. пр.Хр. Свързана е с кастата на жреците (*браман* – жрец) и се основава на жертвоприношението и на свещените устни текстове. Кастата на брамините включва духовните лидери на обществото, които са били най-образованите. В нея са свещениците, учените, философите, учителите, хората, които са посветили живота си на знанието – да го придобиват и да го преподават. Браминът се занимава предимно с писанията – със запаметяването им, с граматиката, метриката, пеенето, с тълкуването им; той притежава знанието за ритуалите и за мантрите.

²⁷ **Кшатриите** (санскр.: *kṣatriya* – властен, благороден) са представители на втората каста на древноиндийското общество, състояща се от владетели и воители. От тях в Древна Индия обикновено са избирали царете и политиците. Задача на кшатриите представлява защитата на страната от врагове, въдворяването на закона и порядъка в света; те са длъжни да защитават при всякакви обстоятелства брамините, жените, децата, старците и кравите, а също и всеки, който не е в състоя-

ние сам да се брани и моли кшатрия за помощ. Затова са им дадени особени права: да наказват дори до смърт тези, които отстъпват от правилното поведение според установените традиции; прощават им се гневът и другите прояви на страсти, тъй като те се явяват като част от тяхната природа и са необходими за изпълнение на дълга им. Кшатриите трябва да притежават качества като здраво честолюбие, правдивост, благочестие и благодравие, развит ум, добре да действат с оръжието, да имат сила и издръжливост.

²⁸ **Соломон** е последният от тримата царе на обединеното еврейско царство, което той наследява от баща си Давид. Соломон управлява в средата на X в. пр.Хр. При него Древен Израел достига най-голямата си военна сила, като подчинява съседните области от долината на Ефрат до границите на Египет. Той предприема и мащабна строителна програма, увенчана от Соломоновия храм в неговата столица Йерусалим. Държавата, създадена от него, се разпада малко след смъртта му. Голяма част от сведенията за Соломон идват от Библията, като по-късно му е приписвано авторството на няколко от нейните книги (сред тях *Притчи Соломонови*, *Еклизиаст* и *Песен на песните*). В Библията Соломон е възхваляван за своята мъдрост, богатство и могъщество, но в същото време е обвиняван за толерантността към многобройните си жени, които, макар и приели юдаизма, продължават да почитат старите си богове.

²⁹ **Магдалос** или **Магдала** (иврит: *migdal* – „колона“) е град, който се намира в Галилея, в Генисаретската равнина, на пътя от Назарет за Дамаск. Градът е бил известен с развратния си живот и затова е опустошен от римската армия около I в. От този град е Мария-Магдалина, ученичка на Исус Христос.

³⁰ **Френологът** е учен, който се занимава с **френология** (гр.: *френ* – „ум, съзнание“; и *логос* – „наука“) – наука, изучаваща ума на човека и опираща се върху физиологията на мозъка. Тя застъпва становището, че мозъкът е орган на ума, тъй както окото се смята за орган на зрението, стомахът – на храносмилането, и т.н. Според френологията по формата на черепните кости може да се съди за проявата на сложни психически качества. Тя

възниква в началото на XIX в. За нейни родоначалници се смятат учените Франц Йозеф Гал и Шпурцхайм, които твърдят, че интелектуалните и емоционалните качества са локализиращи в строго очертани мозъчни центрове; проявата на тези психически качества зависи от големината на съответните мозъчни дялове; че костите на черепа се допират до мозъка и от неравностите на черепа може да се направят изводи за интелекта и характера на човека.

³¹ **Евангелисти** – под това понятие се разбират църковни общности, които са подразделение на Протестантската църква. Възникнали са по време или след Реформацията през XVI в. Идеите им за вярата се основават главно на Светото Евангелие, като поставят в центъра на интерпретациите си Евангелското учение за кръста на Христос. На второ място поставят действието на Святия Дух, Който обитава във вярващия и го води към новородение.

³² **Баптисти (от седмия ден)** – протестантска общност, създадена през 1671 г. и разпространена предимно в САЩ, Англия и Канада. Спазват съботата като ден на Бога. От тайнствата признават само Кръщение, и то извършено над възрастни, а не над деца, и Причастие. Приемат Светото Писание за единствен източник на вярата. Отхвърлят почитанието на иконите и на светците и молитвите към тях.

³³ **Спиритисти** са последователите на **спиритуализма** – течение, тясно свързано с религията, чиято главна идея е контактът с душите на умрелите с помощта на медиуми. Модерният спиритуализъм се заражда в средата на XIX век в САЩ. За целта се използват карти, ритуали, къмба, вещи на покойния и много други.

³⁴ *Матей* 15:2

³⁵ *Матей* 15:11

³⁶ **Ломброзо, Чезаре (1835-1909)** – италиански лекар психиатър, родоначалник на антропологическото направление в криминологията, основната мисъл на когото е станала идеята за вродения престъпник. Изучава престъплението като деяние

на човека престъпник. Ламброзо е професор в Торинския университет. Основният му труд е книгата *Гениалност и умопомрачение*.

³⁷ **Толстой, Лев Николаевич** (1828-1910) – руски граф, писател, религиозен реформатор, философ, есеист и публицист – убеден пацифист. Отказва се от частната собственост върху земята и имението си, от авторските си права, и работи земеделски труд. Става вегетарианец и пълен въздържател. Новия си религиозен светоглед претворява в романа *Възкресение*. Признат е за един от най-великите писатели на всички времена. Световноизвестни са неговите романи *Война и мир*, *Ана Каренина* и *Възкресение*. Той реформира теоретично християнството, което проповядва вяра в богочовека Христос, в неговото възкресение и чудеса, а Толстой утвърждава християнската нравственост, изразена в проповедите на човека Христос. Създател е на религиозно-философското учение *толстоизъм* за несъпротивление на злото чрез насилие. На 82 години напуска имението си и планува пътуване за България, за да се срещне с Учителя, но умира на малката жп гара Астапово.

³⁸ **Паганини, Николо** (1782-1840) – италиански композитор и гениален цигулар виртуоз. Прилага неподражаеми новаторски техники при изпълнението си и работи упорито за тяхното усъвършенстване, като свири по 15 часа на ден. Автор е на сонати, на шест концерта за цигулка, на струнни квартети и др. Концертната му дейност из цяла Европа е поредица от триумфи.

³⁹ **Ананий и Сапфира** – библейски герои от книгата *Деяния на светите апостоли* (5:1-11). Ананий и Сапфира са съпрузи, които продават имот и скриват стойността му. Ап. Петър ги порицава, че са излъгали Бога. Ананий и Сапфира умират заради лъжата си и това служи за предупреждение на всички, за да живеят чист и свят живот без измама.

⁴⁰ **Кутузов, Михаил Иларионович** (1745-1813) е прославен руски пълководец, генерал-фелдмаршал, княз, герой от руската Отечествена война срещу Наполеон I. Завършва

Дворянската артилерийска и инженерна школа, участва в руско-турските и руско-полските войни през XVIII век; назначаван е за главнокомандващ на сухопътните войски, на флотата и крепостите във Финландия, за директор на Сухопътния кадетски корпус, за губернатор на Литва, на Киев, на поста петербургски военен губернатор. Участва във войните за присъединяване на Бесарабия и на част от Молдова към Русия, в битката при Аустерлиц, във войната срещу Наполеон (1812 г.). Тогава генералът е избран за началник на Петербургското, а след това и на Московското опълчение. Кутузов дава на Наполеон генерално сражение – Бородинската битка. Благодарение на стратегията му огромната Наполеонова армия е почти напълно унищожена.

⁴¹ **Пророк Йезекиил** е свещеник, произлизащ от Левиевото коляно. По време на превземането на Йерусалим от Навуходоносор той бил взет в плен и отведен в Халдея. Там около 595 г. пр.Хр. получил от Господа повеля да проповядва на юдеите. В чудно видение той видял отворено небето и сред сияещ облак – подобие на четири животни, всяко от които имало четири лица, обърнати на четири страни: лице човешко, лице лъвско, лице на теле и лице на орел. Йезекиил чул глас Господен да му говори да убеждава юдеите да се разкаят. В продължение на 22 години той им проповядвал, като ги увещавал да се откажат от пороците си, да се покаят и да се обърнат към Бога. Наставляван от Духа, той възвестявал бедствията, които ще постигнат Йерусалим и Юдея, и указавал за дохождането на Избавителя.

⁴² **Пророк Йеремия** е живял 600 г. пр.Хр. Наставлявал народа в истинското богопочитание. Предсказал падането на Йерусалим, което е станало в негово време. По време на вавилонския плен оплакал поробената си родина. Йеремия започнал да укорява народа заради идолопоклонството и да го предупреждава, че Божият гняв ще дойде над него. С тая цел написал книгите *Плач Йеремиев*, *Послание на Йеремия* и *Книга на пророк Йеремия*.

⁴³ **Свети Петър** или апостол Петър, брат на ап. Андрей Първозвани, бил неук и беден рибар от гр. Капернаум на брега на Галилейското езеро. Еврейското му име е Симон, а името

Петър, което на гръцки означава *камък*, му дава Исус Христос. Ап. Петър е един от любимите ученици на Спасителя и е въздигнат от Него до апостолско достойнство. Петър следва неотлъчно Христос до деня на Възнесението Му. Преди залавянето на Спасителя Петър се отрекъл от Него по време на съда, но и горчиво се разкаял. След Възнесението на Исус и слизането на Светия Дух ап. Петър проповядвал и вършил много чудеса и изцеления в Палестина, Мала Азия, в Гърция и други страни. Отишъл в Рим по време на гонението на християните от Нерон и бил осъден на разпъване през 67 г. В новозаветния дял на Библията са включени две съборни послания на ап. Петър, отправени до всички християни.

⁴⁴ **Йаков** е третият от библейските патриарси, по-малък брат на Исав. Той е син на Исаак, който е син на Авраам. Йаков е известен и под името Израил, което носи, защото се е борил с Бога и дори успял да изтръгне благословията Му. Тъй като Йаков бил вторият син в семейството на Исаак и очаквал за наследник да бъде предпочетен първородният, по-възрастният му брат Исав, той с измама се сдобил с първородство и така си осигурил наследството, а брат му бил принуден да се превърне в скитник чергар и да се препитава с лов и разбойничество. Но Исав, забогатял междувременно, простил на Йаков и след като се завърнал от Харан, между тях се установили дружески отношения. Животът на Йаков бил вгорчен от загубата на любимия му син Йосиф, за когото смятал, че е разкъсан от диви зверове, докато всъщност той бил продаден в робство от своите братя. В края на живота си Йаков отново успял да се срещне със сина си, узнавайки при това, че Йосиф е сановник в Египет, и там умира.

⁴⁵ *Ценното от книгата на великия живот* (Беседи, държани на Рила, 1932 г., от беседата *Открити*)

⁴⁶ *Пак там*

⁴⁷ **Йосиф** е библейска личност, един от дванадесетте сина на старозаветния патриарх Йаков. Животът му е описан в книгата *Битие* (гл. 37-50). Поради ясновидските си дарби, а и поради факта, че е любимец на своя баща Йаков, той бива намразен от своите братя. Те организират срещу него заговор и го продават

като роб в Египет. Благодарение на големите си способности, в тази страна Йосиф успява да се издигне и да стане приближен на фараона – според Библията – „първият след фараона“, и организира мащабна земеделска и стопанска политика. Като такъв той отново се среща със своите братя, дошли в Египет да купуват храни по време на неплодородни години в Палестина. Накрая Йосиф и братята му се помиряват, а престарелият вече Йаков успява да се срещне със своя любим син. Старозаветният разказ свързва именно с тази история преселението на евреите в Египет – страната, където по-късно те ще бъдат поробени, защото Йосиф настанява там всички свои братя, техните семейства и роби.

⁴⁸ **Аарон** (евр.: *Ахарон*) е потомък на Левий и брат на Моисей (Изх 6:20, 7:7, 29:29; Чис 4:18, 26:59). Смята се, че той е първият от еврейските първосвещеници и основател на институцията на левитите. Според Библията Аарон има особено място в борбата на еврейския народ за независимост – заедно с брат си Моисей става предводител на евреите във въстанието срещу египетското робство. В последвалия поход Моисей е идеологът на борбата и пророк на Йехова, а Аарон – връзката с народа, което се обяснява с това, че Моисей имал говорни дефекти. При 40-дневното си пребиваване на планината Хорив освен всичко друго Моисей получава и повеля да посвети Аарон за първосвещеник, а синовете му – за свещеници на еврейския народ. Потомците му получили правото да наследяват първосвещеничеството. Според преданието задълженията им и техните права са установени от самия Господ.

⁴⁹ Вероятно става въпрос за *Ценното от книгата на великия живот* (Беседи, държани на Рила, 1932 г.)

⁵⁰ **Специалният клас** – Младежният окултен клас

⁵¹ **Навуходоносор** (605-562 г. пр.Хр.) – вавилонски цар, основател на Нововавилонското царство. Построил е Висящите градини на Вавилон – едно от чудесата на света. В Библията е представен основно в *Книга на пророк Даниил*, където е разкрит като тиранин и като Божи инструмент за наказание на Израил от неговите грехове.

⁵² **Македонски, Александър (Велики)** (356-323 г. пр.Хр.) – владетел на Древна Македония. Един от най-талантливите пълководци в историята, ученик на Аристотел. В рамките на 12 години завладява градовете на Древна Гърция, Персийската империя, Египет и много други по-малки държави в Близкия Изток. При смъртта му империята му се е простирала до Индия.

⁵³ **Притча за болния от 38 години** (Йоан 5:5-20). При влизанено си в Йерусалим Исус отива при къпалнята, която се намира при Овчите порти, по еврейски наричана „Витезда“, която има пет притвора. В тях лежат голямо множество болни, слепи, хроми, които очакват Ангел Господен, защото от време на време той слиза в къпалнята и раздвижва водата, и който пръв влиза след това в нея, оздравява, от каквато болест и да е болен. Там има един човек, болен от трийсет и осем години. Исус, като го вижда да лежи и като узнава, че боледува от дълго време, го пита иска ли да оздравее. Болният Му отговаря, че иска, но няма човек, който да го спусне в къпалнята, когато се раздвижи водата, и друг слиза преди него. Исус му казва: „Стани, вземи одъра си и ходи“. И болният веднага оздравява. Това дава повод на фарисеите да обвинят Христос, че лекува в събота. Исус се защитава с думите: „Моят Отец досега работи, и аз работя... Истина, истина ви казвам: Синът нищо не може да твори сам от Себе Си, ако не види Отца да твори; защото което твори Той, това твори също и Синът“.

Поредицата *Утринно слово* включва следните заглавия:

1. Абсолютната истина (1930-1932), 2012
2. Сеятелят (1932-1933), 2012
3. Новото разбиране (1933-1934), 2012
4. Учение и работа (1934-1935), 2013
5. Топлината на Любовта (1935-1936), 2013
6. Старото отмина (1936-1937), 2013
7. **Ликвидация на века (1937-1938)**
8. Всичко е за добро (1938-1940)
9. Първият момент на Любовта (1940-1941)
10. Божествената усмивка (1941-1942)
11. Да обичаш и да те обичат (1942-1943)
12. Плодовете на Любовта (1943-1944)

Петър Дънов
Учителя

ЛИКВИДАЦИЯ НА ВЕКА

УТРИННО СЛОВО
1937–1938

Редактор
Спаска Миховска

Художник
Илиана Попова
Компютърен дизайн
Иван Джеджев

Печатни коли 34,5

Издателство
„БЯЛО БРАТСТВО“
02/ 418 0110
0897 847647

Отпечатано в Университетска печатница

izdatelstvo@bialobratstvo.info
www.bialobratstvo.info
www.beinsadouno.org